
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 01309022 0

VASILIE ALECSANDRI

OPERE COMPLETE

PARTEA ANTÊIA

TEATRU

VOLUMUL II

VODEVILURI

(al Operelor complete Vol. IV)

EDIŢIA II, NEVARIETUR

EDITURA LIBRĂRIEI SOCECU & COMP., BUCURESCI
1903

Atelierul grafic I. V SOCECŮ, Bucurescĭ

VODEVILURI

RĂMĂȘAGUL

PERSOANE:	ACTORI:
Teodoreanu, particular bogat	D-nul *Teodorini.*
Smărăndiţa, femeea luĭ	D-na *Masse.*
Tinca, vara Smărăndiţeĭ	D-la *Gabriela.*
Nicu, têněr	D-nul *Luchian.*
Madam **Franţ**, guvernantă	D-la *Dimitriu.*
Un lacheŭ	*

RAMAŞAGUL

PROVERB CU CĂNTICE IN 1 ACT

Representat pe teatrul naţional din Iaşĭ, în beneficiul artiştilor românĭ, 1845.

Teatrul represintă un salon elegant. Uşă în fund ce duce afară. În stânga altă uşă care se deschide în apartamentul Smărăndiţeĭ. În dreapta o a treia uşă ce dă într'un cabinet. O fereastră, aproape. În mijlocul sceneĭ o masă rotundă, pe care este aşeḑat un servis bogat de ceaiŭ, sfeşnice de bronz, ş. c. l. Lângă masă o canape şi două jilţurĭ.

SCENA I.

Teodoreanu, Smărăndiţa, Tinca, (şed înpregiurul meseĭ şi beŭ ceaiŭ) Lacheul (stă lângă uşa din fund).

Teodoreanu. — (citind o gazetă) «Şi aşa, bărbatul a fost înşelat de femeea luĭ cu atâta ghibăcie, încât el a mărturisit că este biruit» . . . Ear bărbatul înşelat! . . Mĕ mir ce aŭ scriitoriĭ din ḑiua de astăḑĭ cu bărbaţiĭ ? . . Nu citescĭ un roman . . . nu veḑĭ o comedie, în care sĕ nu întâlnescĭ un bărbat înşelat şi luat în rîs !

Smărăndiţa. — (zîmbind) Sciŭ eŭ ?

Teodoreanu. —(citind) Încheere. «Spiritul femeesc este alcătuit de treĭ părţĭ din Ĭad şi una din Raiŭ... De aceea, un bărbat cu minte trebue sĕ se păzască de a da nevesteĭ sale pricinĭ de al înşela, căcĭ proverbul ḑice: «*femeea hotărĕsce şi Satan înplinesce*». Ha, ha, ha!.. Se vede că autorul acestuĭ articol îĭ însurat şi se teme de vr'o pacoste căsătorească.

Smărăndiţa. — Socoţĭ?

Teodoreanu. — Eŭ unul, dacă 'l-aşĭ întâlni, 'ĭ-aşĭ ḑice aşa: domnule, nu tăgăduesc că femeele aŭ mare isteţime... dar, tot o dată, sînt încredinţat că numaĭ bărbatul cel prost se lasă ca sĕ'l înşele; ear un om cu luare aminte şi cu oare care ispită... nicĭ o dată,

Smărăndiţa. — Eŭ, din potrivă, 'ĭ-aşĭ ḑice: domnule, aĭ toată dreptatea!.. femeea poate orĭ şi când sĕ înşele pe bărbat, fie bărbatul cât de isteţ, pentru că orĭ şi care femee are câte un drăcuşor mititel care o slujesce.

Teodoreanu. — Ca Ḑeŭ? (către Tinca) Şi tu, Tincă, tot aşa gândescĭ, ca vara ta?

Tinca. — Eŭ încă nu's măritată... nu pot sĕ sciŭ.

Smărăndiţa. — Are dreptate Tinca; dar, lasă sĕ se mărite, ş'apoĭ să veḑĭ de-a cuĭ opinie a fi.

Teodoreanu. — Cu cine aĭ ţinea atuncĭ, Tincă?.. cu Smărăndiţa, orĭ cu mine?

Tinca. — (zimbind şi coborând ochiĭ) Cu vară-mea.

Smărăndiţa. — (riḑênd) Nu 'ţĭ spuneam eŭ?

Teodoreanu. — (riḑênd) Bravo! frumos!.. v'aţĭ pus două înpotriva me.

Smărăndiţa. — Pentru că avem dreptate!

Teodoreanu. — Vorbă'ĭ?.. Eĭ; cu toate că eŭ sînt singur... cred ca nu 'mĭ-ar fi greŭ sĕ vĕ biruesc.

Smărăndiţa. — Cum?

Teodoreanu. — Puind orĭ ce rămăşag îţĭ voi, că,

păn' în 24 de ceasurĭ, nu mĕ'ĭ putea înşela . . . măcar că'ţĭ sînt bărbat.

Smărăndiţa — Nu te juca cu focul.

Teodoreanu. — Pe mine m'a ustura, de m'oiŭ frige! . . ţiĭ rămăşagul?

Smărăndiţa. — Ascultă: Miculi a adus un şal negru care 'mĭ place foarte mult. . .

Teodoreanu. — De mĕ'ĭ înşela orĭ şi prin care chip, mâne sĕ te primbli cu şalul.

Smărăndiţa. — Trimit dar sĕ 'l şi aducĕ.

Teodoreanu. — Nu te grăbi, că încă nu 'ĭ-aĭ câştigat. (se scoală) Câte ceasurĭ sînt? opt şi jumĕtate. . . Îĭ vreme de bal-masqué . . . Nu mergĭ, Smărăndiţă?

Smărăndiţa. — Nu pot merge că aŭ sĕ'mĭ vie nisce visite . . . dar, tu, te ducĭ?

Todoreanu. — Mĕ duc puţin sĕ mĕ întâlnesc cu un prietin (cătră fecĭor) Gheorghe! . . ḑi veseteuluĭ sĕ tragĕ la scară.

(Lacheul ĭesă).

Smărăndiţa. — Aĭ să întârḑiĭ mult, Teodorene?

Teodoreanu. — Vr'o două ceasurĭ . . . maĭ mult nu.

(Îşĭ ĭe pălăriea).

Smărăndiţa. — Nu uĭta sĕ trecĭ pe la Miculi ca sĕ spuĭ sĕ 'mĭ aducĕ şalul.

Teodoreanu. — (rîḑênd) Încă nu m'aĭ înşelat . . . La revedere (sĕrută pe Smărăndiţa şi ĭesă prin fund)

SCENA II.

Smărăndiţa, Tinca.

Tinca — Verişoară, ce 'ĭ-a abătut bărbatuluĭ tĕŭ sĕ'ţĭ propue un astfel de rămăşag?

Smărăndiţa. — Nu sciŭ; dar . . . lasă'l că 'l-oiŭ învĕţa eŭ cum sĕ judece femeile.

Tinca. — Da bine . . . ce fel aĭ sĕ 'l înşelĭ? . .

Smărăndiţa. — (zimbind) Îĭ videa.

Tinca. — Cum? 'ţĭ-aĭ şi închipuit planul?

Smărăndiţa. — Nu 'ţĭ-am spus că femeile aŭ câte un drăcuşor care le povăţuesce? (sună clopoţelul).

(Întră un fecĭor).

Smărăndiţa. — Dute de poftesce pe madam Franţ guvernanta, sĕ vie sus.

(Fecĭorul ĭesă).

Tinca. — Spune'mĭ şi mie verişoară ce aĭ sĕ facĭ? Mĕ rog matale.

Smărăndiţa. — Am sĕ 'l fac pe bărbatul meŭ sĕ se înamoresc de mine.

Tinca. — Cum se poate?

Smărăndiţa. — Îţĭ pare greŭ lucru?

Tinca. — Ba nu . . . D'apoĭ . . .

SCENA III.

Smărăndiţa, Tinca, madam Franţ.

Madam Franţ. — Ce poftescĭ, cuconiţă?

Smărăndiţa. — Dragă madam Franţ, am sĕ te rog sĕ 'mĭ facĭ o slujbă.

Madam Franţ. — Poruncesce'mĭ ce 'ţĭ-a plăcea.

Smărăndiţa. — Sĕ aĭ bunătate ca sĕ te ducĭ până peste drum, la croitorul ce vinde costumurĭ de bal-masqué, şi sĕ 'mĭ ĭeĭ un domino negru de catife; dar sĕ ḑicĭ că 'ĭ pentru d-ta.

Madam Franţ. — Dar eŭ n'am fost de când sînt la bal-masqué.

Smărăndiţa. — Că nicĭ cer de la d-ta ca sĕ te

trudescĭ pe la bal, ci din potrivă, voiŭ sĕ merg eŭ însămĭ.

Madam Franţ. — Aşa? Foarte bine. Mĕ duc îndată la croitor.

Smărăndiţa. — Dar sĕ nu întârḑiĭ?

(Madam Franţ ĭesă).

SCENA IV.

Tinca, Smărăndiţa.

Tinca. — Paremi-se, dragă Smărăndiţă, că 'ţĭ-am înţeles planul.

Smărăndiţa. — Dacă 'l-aĭ înţeles ... cu atât maĭ bine, pentru că n'oiŭ fi silită sĕ ţi'l tălmăcesc.

Tinca. — Auḑĭ, şirata, cum s'ascunde de mine?

Smărăndiţa. — D'apoĭ tu nu te ascunḑĭ de mine, ca sĕ citescĭ rĕvaşul ce 'ţĭ scrie Nicu Tolinescu?

Tinca. — (turburându-se) Cine? .. Nicu?

Smărăndiţa. — Par' că eŭ nu sciŭ? dar sĕ lăsăm vorba asta ... Ea ascultă, Tincă: cum voiŭ eşi de-acasă, sĕ daĭ poruncă tuturor slugilor sĕ se culce şi sĕ stingĕ toate lumînările de prin odăĭ, pentru ca sĕ fie întuneric preste tot locul când m'oiŭ întoarce.

Tinca. — Dar pentru ce?

Smărăndiţa. — Pentru că 'mĭ-aĭ înţeles planul. (trage clopoţelul).

(Lacheul intră)

Smărăndiţa. — Dute de adă o trăsură bună şi sĕ'ĭ ḑicĭ sĕ stee la poartă.

(Lacheul ĭesă).

Tinca. — Aĭ sĕ eşĭ? .. şi mult aĭ sĕ întârḑiĭ, Smărăndiţă?

Smărăndiţa — Nu sciŭ; dar sĕ nu cumva sĕ te găsesc deşteaptă ... audĭ?

Tinca. — Nu te teme, că eŭ acuş mĕ culc.

SCENA V.

Tinca. Smărăndiţa, Madam Franţ.

Madam Franţ. — Eaca domino, cuconiţă.

Smărăndiţa. — A! foarte mulţemesc, madam Franţ.

Madam Franţ. — Ce se maĭ mira croitorul, când 'ĭ-am cerut un costum! .. Se uĭta la mine şi nu voea sĕ creadĕ că eŭ aşĭ fi avut de gând sĕ merg la bal-masqué ... Par'ca bĕtrânele nu măĭ aŭ inimă şi gust de joc.

Smărăndiţa. — Croitoru'ĭ un obraznic.

Madam Franţ. — Asta 'ĭ-am ḑis şi eŭ.

Smărăndiţa. — Haĭ cu mine sĕ mĕ 'nbracĭ, madam Franţ.

Madam Franţ. — Haĭde, cuconiţă.

(Smărăndiţa ĭesă prin stânga; Madam Franţ o urmează până la uşă, şi pe urmă se 'ntoarce ĭute de dă un răvaş Tincăĭ).

Madam Franţ. — Ţine, dragă duducă, un rĕvaş de la cuconu Nicu.

Tinca. — A! când ţi l'a dat? .. îmĭ vine sĕ te sĕrut de bucurie.

Madam Franţ. — (fugind) Acum, acum. (în parte) Ea aşa eram şi eŭ când eram tênĕră. (intră în stânga.)

SCENA VI.

Tinca.

Dragu Nicu! .. Sĕ videm degrabă ce'mĭ maĭ scrie? (deschide rĕvaşul şi citesce).

«Duducă Tincă!

«Sciĭ cât te ĭubesc din ceasul acel prea fericit în «care am jucat cu d-ta la revelion! Sciĭ că sînt gata «a jertfi tot ce am maĭ scump pe lume, pentru a «înplini poroncile ce aĭ bine-voi sĕ'mĭ daĭ!.. Sciĭ că «cea maĭ preţioasă dorinţă a inimeĭ mele, este de a «te numi într'o ḑi, scumpa mea soçie!.. Dă'mĭ voĭe «sĕ mĕ întâlnesc cu d-ta macar un ceas, pentru ca «sĕ'ţĭ spun din viŭ graiŭ toată dragostea ce aĭ însu-«flat robuluĭ d-tale.»

Nicu Tolinescu.

Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meŭ suflet acum simţesc!
Curênd aice are sĕ vie
Nicul, pe care de mult ĭubesc.
De când, la Curte,
Făcêndu-mĭ curte
Dulcĭ complimente 'mĭ-a adresat,
De fericire
Şi de uĭmire
Inima'mĭ bate neîncetat.
'Mĭ-aduc aminte
De-a luĭ cuvinte
Ce la mazurcă taĭnic 'mĭ-a ḑis,
Ş'a luĭ privire
Cu mulţemire
De-atuncĭ adese o vĕd în vis!
Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meŭ suflet... ş. c. l.

SCENA VII.

Tinca, Madam Franţ, Smărăndiţa, (îmbrăcată în domino şi ţiind o mască de catifea neagră în mână).

Smărăndita. — (Intrând) Eată-mĕ's gata.

Tinca. — (în parte, ascunḑênd rĕvaşul) Verişoara!..

Smărăndiţa. — (apropiindu-se de Tinca o sĕrută pe frunte) Cu seara bună, verişoară. (încet) Ce'ţĭ maĭ scrie Nicu?
Tinca. — Nicu? ..
Smărăndiţa. — Ha, ha, ha! .. Nu 'ţĭ-am spus că sciŭ tot?

(Fecĭorul întră)

Fecĭorul. — Trăsura'ĭ la poartă.
Smărăndiţa. — Bine .. Sĕ te ducĭ acum îndată la Miculi, sĕ cerĭ un şal negru şi sĕ'l aducĭ aicĭ.

(Fecĭorul ĭesă).

Smărăndiţa. — (în parte) A! Teodorene! .. puĭ rămăşag cu femeile, când îĭ treaba pe înşelat? .. Bine, bine! .. (tare). Seară bună, madam Franţ... Tinco, nu uĭta ce 'ţĭ-am spus. (ĭesă prin fund).

SCENA VIII.

Tinca, madam Franţ.

Madam Franţ. — Eĭ, duducă, ce'ţĭ maĭ scrie cu. conaşu Nicu? .. Dar pare că eştĭ supĕrată? .. Ce aĭ ..
Tinca. — Ce sĕ am, dragă madam Franţ? .. Am, că nu sciŭ ce sĕ fac.
Madam Franţ. — Cum?
Tinca. — Nicu mĕ roagă ca sĕ'ĭ daŭ voĭe sĕ vie sĕ mĕ vadĕ siugură! .. şi nu sciŭ de se cuvine...
Madam Franţ. — Numaĭ atâta'ĭ? .. Da primesce-l sĕ vie, că n'are sĕ te mănânce.
Tinca. — Deŭ? .. pot sĕ'l primesc, dragă madam Franţ?
Madam Franţ. — Poţĭ, duducă, pentru că coconul Nicu îĭ tênĕr detreabă şi vrea sĕ te ĭee ... Heĭ?

sĕ mĕ fi vĕḑut pe mine când eram maĭ tênĕră, cum mĕ întâlneam cu bĭetul Franţ, Dumneḑeŭ sĕ'l ierte!.. pe fereastă... Sĕrmanul! cum mĕ iubea!.. În toate serile 'mĭ aducea chipfe proaspete... A! (plînge)

Sermanul Franţ cât mĕ ĭubea!
Cu chipfe, Ḑeŭ, el mĕ hrănea,
Şi ḑiua toată'n cinstea mea,
Bere şi vin mereŭ el bea.
Dar într'o ḑi... Ah, ce pĕcat!
Atât de mult a închinat,
Încât pe loc a rĕmas lat...
În bere Franţ s'a înecat!

Tinca. — Nu maĭ plânge, dragă madam Franţ.

Madam Franţ. — A!.. De ce n'am murit şi eŭ?

Tinca. — Dar dacă murĭaĭ, cine 'mĭ-ar fi fost guvernantă mie?

Madam Franţ. — Bine ḑicĭ, duducă Tincă. (o sĕrută) Nu băga 'n seamă cele ce spun... Ea, o babă nebună şi eŭ... Maĭ bine sĕ vorbim de cuconaşul Nicu.

Tinca. — El 'ţĭ-a dat scrisoarea?

Madam Franţ. — Dar; 'l-am întâlnit la poartă, când mĕ duceam sĕ ĭeŭ costumul cuconiţeĭ, şi când aĭ sci cât m'a rugat ca sĕ te fac sĕ'l primescĭ!..

Tinca. — Oare cum sĕ'ĭ dăm de scire?

Madam Franţ. — D-luĭ 'mĭ-a ḑis că va cânta din flaut pe sub fereastă, şi că dacă va videa o lumînare pe la geamurĭ, atuncĭ s'a sui; ear de nu, s'a duce a casă măhnit.

(Se aude un flaut sub fereastă).

Tinca. — Ea auḑĭ, madam Franţ...

Madam Franţ. — El îĭ, duducă.

(Staŭ amêndouă de ascultă.)

Tinca. — Sĕrmanul Nicu!.. va înghĭeţa afară.
Madam Franţ. — Cred şi eŭ, că'ĭ tare frig.
Tinca. — Ce sĕ facem, dragă madam Franţ?
Madam Franţ. — (luând o lumînare şi purtând'o pe la fereastă) Eaca ce sĕ facem.

(Flautul tace).

Tinca. — Ah! cum îmĭ bate inima de tare (se pune pe un jilţ).
Madam Franţ. — Nu fiĭ copilă, duducă Tincă, că nu te-oiŭ lăsa singură.
Tinca. — Sĕ şeḑĭ cu mine, madam Franţ.
Madam Franţ. — Bine, bine; nu te teme. (în parte) Draga Duducă!.. cum s'a îngălbenit!.. Ea aşa tremuram şi eŭ... în vremea luĭ Franţ.

SCENA IX.

Tinca, Madam Franţ, Nicu, (întrând cu sfială).

Nicu. — (se închină şi stă lângă uşă cu ochiĭ în jos).
Tinca. — (se scoală, se închină şi se pune ear pe jîlţ neuĭtându-se la Nicu).
Madam Franţ. — (îĭ privesce pe amêndoĭ cu dragoste).
Nicu. — (făcênd câteva pasurĭ, ḑice încet) Mademuaselă...
Tinca. — (arătând un jîlţ luĭ Nicu) Poftim monsĭu Nico.
Nicu. — (şeḑênd) Mademuasela'ĭ sănĕtoasă?
Tinca. — (încet) Mersi.
Nicu. — (sucindu'şĭ pălăria în mână) Da vara d-tale 'ĭ sănĕtoasă?
Tinca. — (sucindu'şĭ basmaoa) Sănĕtoasă!
Nicu. — Se vede că a eşit de-acasă.
Tinca. — Dar... maĭ dinioare.
Nicu. — S'a fi dus poate la bal-masqué...
Tinca. — Nu cred... poate.

Madam Franţ. — (în parte) Vĕd că eŭ sînt de prisos. (se furişează şi ĭesă).

Tinca. — (vĕḑênd'o că se duce) Madam Franţ . . .

Madam Franţ. — (de afară) Vin' acuş.

SCENA X.

Tinca, Nicu.

(Mică tăcere. Nicu şi Tinca se sucesc pe scaune, se uĭtă pe sus şi oftează).

Nicu. — Ce frigu'ĭ afară!

Tinca. — A fi îngheţat pe uliţe.

Nicu. — A îngheţat, dar . . . De abĭa pot merge caiĭ . . . lunecă, Doamne ferescе!

Tinca. — Săraciĭ! cât îĭ maĭ chinuesc!

Nicu. — Calul unuĭ droşcar 'şĭ-a rupt picĭorul, în colţ la Petrea bacalul.

Tinca. — Sĕrmanul!

Nicu. — Ce maĭ plângea bĭetul lipovan!

Tinca. — Cum n'a plânge?

(Mică tăcere).

Tinca. — N'aĭ fost astă seară la bal-masque, monsĭu Nicule?

Nicu. — Nu, mademuaselă.

Tinca. — Dar aĭ de gând sĕ mergĭ maĭ târḑiŭ?

Nicu. — Ba, nu cred.

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Nu'mĭ plac balurile unde . . .

Tinca. — Cum sĕ nu'ţĭ placĕ d-tale . . . care jocĭ?

Nicu. — Vreŭ sĕ ḑic, că nu'mĭ plac soarelele unde . . . nu eştĭ d-ta.

Tinca. — A! . . (coboară ochiĭ).

(Mică tăcere. Nicu şi Tinca sînt foarte turburaţĭ).

Nicu. — Aĭ fost maĭ dĕunăḑĭ la teatru, mademuaselă?

Tinca. — Am fost de am vĕḑut Iaşiĭ în carnaval.

Nicu. — Şi cum 'ţĭ-a plăcut?

Tinca. — Am rîs foarte mult.

Nicu. — Am auḑit că s'a mâniet un comisar asupra autoruluĭ?

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Din pricina şatraruluĭ Săbiuţă.

Tinca. — Ha, ha, ha!

Nicu. — Ḑice că de ce sĕ numească pe comisar şatrarul Săbiuţă şi nu şatrarul Sabie.

Tinca. — Ha, ha, ha! .. Ce nebun eştĭ, monsĭu Nicule.

Nicu. — (prinḑênd la curaj) Cu adevĕrat sînt nebun, duducă ... dar când aĭ sci ... (vĕḑênd pe madam Franţ, în parte) Tronc! .. când era sĕ mĕ declar şi eŭ ...

SCENA XI.

Nicu, Tinca, Madam Franţ (aducênd un şal).

Madam Franţ. — Eacă şalul de la Miculi, duducă Tincă.

Tinca. — (sculându-se) Ea sĕ'l vĕd.

(Nicu se scoală asemene şi se apropie de masă unde madam Franţ a aşeḑat şalul)

Madam Franţ. — Ce frumos şal! .. Trebue sĕ facĕ vr'o sută de galbenĭ.

Tinca. — Tare'ĭ elegant! cum îţĭ pare monsĭu Nicule?

Nicu. — Îmĭ pare minunat ... dar aşĭ dori sĕ'l vĕd pe umerile uneĭ dame, pentru ca sĕ judec ce efect face?

Madam Franţ. — Ea, cearcă'l d-ta, duducă Tincă?

Nicu. — Bine ḑice madam Franţ... Cearcă'l d-ta, ca sĕ scim de se prinde pe o talie elegantă...

Tinca. — Dacă vreţĭ numaĭ de cât, bucuros.

Madam Franţ. — Vină de'mĭ ajută monsĭu Nicule, ca sĕ'l întindem.

(Nicu şi Madam Franţ s'apucă de întins şalul, dar Nicu se greşesce şi'l întoarce pe dos)

Madam Franţ. — Nu aşa, că'l daĭ pe dos.

Nicu. — Da cum?.. Nu'ĭ bine?

Tinca. — Dă la mine, monsĭu Nicu, sĕ'l strîng eŭ, că d-ta nu sciĭ.

Nicu. — Poftim; dar cu astă condiţiune, că sĕ 'ţi'l pun eŭ pe umerĭ.

Tinca. — Bine.

(După ce madam Franţ şi Tinca aŭ îndoit şalul cum se cuvine, Nicu ĭe şalul şi'l pune pe umerile Tincăĭ).

Nicu. — (în parte, puind şalul Tincăĭ) Ce talie!.. (oftează).

Madam Franţ — A!.. Ce frumos îţĭ şede, duducă Tincă. Doamne!.. când aĭ sci cât eştĭ de frumuşică?.. Nu 'ĭ aşa, cucoane Nicule?

Nicu. — (cu jumătate de glas) Dar. (oftează)

(Tinca se primblă cu cochetărie pe dinaintea luĭ Nicu).

Tinca. — Cât de bine are sĕ'ĭ parĕ verişoareĭ!.. şi ce bine are s'o prindĕ!

Nicu. — Dac' a prinde-o aşa de frumos ca pe d-ta mademuaselă, cred că 'ĭ-a părea foarte bine.

Tinca. — Maĭ ales la Copoŭ, trebue sĕ facĕ un efect minunat.

Madam Franţ. — Sciţĭ ce? Haĭ sĕ ne închipuim că sîntem la Copoŭ şi că ne primblăm cu toţiĭ pe earbă verde... d-voastră la braçetă amêndoĭ şi eŭ în urmă.

Tinca. — Ha, ha, ha!.. Ce ideĭ poznaşe aĭ câte odată madam Franţ.

Madam Franţ. — Da Ḑĕŭ!.. Haĭ sĕ maĭ rîdem

puţintel. (luând pe Nicu de mână) Vină încoací monsĭu Nicule. (se apropie de Tinca) dă braçul duducăĭ... Aşa... acum haĭ sĕ ne primblăm.

(Nicu şi Tinca se primblă riḑênd. Madam Franţ 'ĭ urmează).

Tinca. — Doamne... ce nebună eştĭ madam Franţ!

Madam Franţ. — Ea uĭtaţi-vĕ ce de maĭ dame frumoase, ce de maĭ cavalerĭ plăcuţĭ se uĭtă la d-voastră... De nu v'ar deochĭa!..

Nicu. — Da bine, că'ĭ veselă de tot madam Franţ! (riḑênd) Ne face de rîdem ca nebuniĭ.

Madam Franţ. — Eĭ; primblaţi-vĕ înpreună, că eŭ sînt cam ostenită şi trebue sĕ mĕ odihnesc puţin; dar sĕ luaţĭ seama la trăsurĭ.

Tinca. — Ce?.. ear te ducĭ madam Franţ.

Madam Franţ. — N'aĭ nicĭ o frică că aĭ un cavaler cu d-ta. (în parte) Ear încep a fi de prisos... mĕ duc sĕ mĕ culc. (ĭesă)

SCENA XII.

Nicu, Tinca.

(Îndată după ce se duce madam Franţ; tinerĭĭ ear se turbură, tac, caută într'o parte, dar nu înceteză de a sĕ primbla).

Nicu. — (peste puţin) Nu găsescĭ, mademuaselă, că sînt lucrurĭ în lume care n'ar trebui sĕ aibă sfîrşit?

Tinca. — Care lucrurĭ?

Nicu. — De pildă... primblarea asta care o facem înpreună.

Tinca. — Da nu te temĭ c'aĭ osteni?

Nicu. — O! mademuaselă... cu d-ta m'aşĭ primbla toată vieaţa mea.

Tinca. — (zimbind) Pe jos?

Nicu. — Şi pe jos... şi 'n trăsură... şi cu vaporul... Numaĭ sĕ fiŭ cu d-ta.

De-ar fi cu putinţă,
De-aşĭ avea noroc
Cu a ta fiinţă
Sĕ fiŭ la un loc,
De-orĭ ce 'npotrivire
Eŭ 'mĭ-aşĭ bate joc,
Şi cŭ-a ta ĭubire
Aşĭ trece prin foc!
(Se aude o trăsură)

SCENA XIII.

Nicu, Tinca, Madam Franţ (viind ĭute).

Madam Franţ. — Fugĭ duducă, că vine cuconiţa.

Tinca. — (aruncând şalul pe canapea) Vaĭ de mine! . . dar Nicu? . .

Madam Franţ. — Trebue sĕ se ascundĕ undeva, până se vor culca boeriĭ, ş'apoĭ va eşi.

Nicu. — Unde sĕ m'ascund?

Madam Franţ. — A! aicĭ, în cabinetul ista . . . Întră degrabă că 'ĭ aud suind scările. (îl împinge pe Nicu în cabinetul din dreapta).

Tinca. — Sĕ stingem lumînările. (le stinge)

Madam Franţ. — Haĭ degrabă, sĕ nu te găsască aicĭ. (ĭesă amêndouă ĭute prin stânga).

SCENA XIV.

(întuneric).

Teodoreanu, (cu ochiĭ legaţĭ) Smărăndiţa (în domino).

Smărăndiţa. — (trăgêndu'l de mână, dice cu glasul schimbat). Eată-ne însfîrşit! . . am ajuns!

Teodoreanu. — A! slavă Domnuluĭ! că s'a sfîrşit acest voĭaj prin întuneric, ce facem acum de vr'un ceas!

Smărăndiţa. — Îţĭ pare rĕŭ că l'aĭ făcut?

Teodoreanu. — Ba nu, scumpul meŭ domino... dar aşĭ voi sĕ sciŭ ce idee aĭ avut, ca sĕ'mĭ legĭ ochiĭ în tinda teatruluĭ, şi pentru ce m'aĭ silit sĕ jur că n'oiŭ face nicĭ un chip de a afla cine eştĭ?

Smărăndiţa. — 'Ţĭ-am spus, domnule Teodorene, la bal-masque, că de mult eŭ am un capriciŭ pentru d-ta... că de mult 'mĭ-aĭ plăcut, şi că de mult doream sĕ am o întâlnire cu d-ta... însă o întâlnire astfel, ca d-ta sĕ nu poţĭ aci cine sînt... De aceea 'ţĭ-am şi legat ochiĭ în tinda teatruluĭ, pentru ca sĕ nu veḑĭ în ce trăsură aveaĭ sĕ te suĭ... prin care uliţĭ eraĭ sĕ trecĭ, şi în care casă eraĭ sĕ întri... D-ta ca un cavaler bine crescut, aĭ primit toate condiţiile şi 'mĭ-aĭ jurat că te'ĭ supune la toate voinţile mele, în vreme cât vom fi înpreună.

Teodoreanu. — Toate aceste sînt adevĕrate; dar de ce sĕ mĕ lipsescĭ de fericirea de a te privi, pentru că... sînt sigur că eştĭ prea frumoasă.

Smărăndiţa. — Dar; sînt destul de frumuşică... şi nu cred că te'ĭ căi c'aĭ venit cu mine, dacă m'aĭ cunoasce.

Teodoreanu. — Auḑĭ d-ta?.. şi sĕ fiŭ eŭ silit a fi cu ochiĭ legaţĭ dinaintea uneĭ frumuseţĭ!.. asta'ĭ de nesuferit... şi Deŭ, maĭ că'mĭ vine sĕ'mĭ calc jurămêntul.

Smărăndiţa. — Adu'ţĭ aminte că 'mĭ-aĭ dat parola de onoare.

Teodoreanu. — Ard'o focu parolă!.. Încaĭ fie'ţĭ milă de mine... mĕ mângâe de orbirea la care m'aĭ osàndit.

Smărăndiţa. — (luându'l de mână îl duce lângă canape, unde se pun unul lângă altul) Am mult de spus... Vin sĕ ne punem pe canape.

Teodoreanu. — (în parte) Ce fericire!..
Smărăndiţa. — Purtarea me trebue sĕ ţi se parĕ foarte curioasă.
Teodoreanu. — Din potrivă...
Smărăndiţa. — Dar... ce mĕ mângâe este că sîntem amêndoï vinovaţï.
Teodoreanu. — Tot astfel de vinovăţiï sĕ'mï dee Dumneḑeŭ.
Smărăndiţa. — Cum?.. nu te mustră cugetul că eştï necredincïos femeeï d-tale?
Teodoreanu. — Femeea me?.. Dar bărbatul d-tale? Ha, ha, ha...
Smărăndiţa. — Bărbatul meŭ? Ha, ha, ha. Oare... ce-or fi făcênd acum amêndoï?
Teodoreanu. — Smărăndiţa?.. Sînt sigur că 'şï închipuesce planurï ca sĕ mĕ înşele.
Smărăndiţa. — Cum?
Teodoreanu. — Am pus rămăşag amêndoï pe un şal.
Smărăndiţa. — Şi în loc sĕ te înşele ea... tu o înşelï berbantule... ha, ha, ha.
Teodoreanu. — Ha, ha, ha. Aşa sîntem noï!.. aï draculuï.
Smărăndiţa. — Nu toţï.
Teodoreanu. — De pildă, bărbatul tĕŭ.
Smărăndiţa. — Bărbatul meŭ e bun la suflet, dar se socoate prea cu cap.
Teodoreanu. — Sînt sigur că trebue sĕ fie cam prostuţ.
Smărăndiţa. — A! Teodorene, nu'mï ocărî soçiorul.
Teodoreanu. — Eŭ nu 'l ocărĕsc, dar nu pot tăgădui adevĕrul... Sînt încredinţat că 'ï prostuţ sĕrmanul!

Smărăndiţa. — Ha, ha, ha... ce n'aşĭ da sĕ te-audĕ.

Teodoreanu. — Nu 'ĭ aşa? Veḑí c'am gâcit?.. Unde se află el acum?

Smărăndiţa — S'a dus de ḑece ḑile la moşie.

Teodoreanu. — Bine-a făcut... Ce ḑiceam eŭ că'ĭ prost?.. Din potrivă, el îĭ foarte isteţ, de vreme ce te-a lăsat singură... cu mine... şi lângă mine... scumpa me mască. (vrea sĕ o ĭee de talie).

Smărăndiţa. — (sculându-se) N'aĭ auḑit o trăsură?

Teodoreanu. — Unde?

Smărăndiţa. — În ogradă.

Teodoreanu. — Nu. . ţi s'a părut.

Smărăndiţa. — Ba nu... Ea sĕ mĕ duc să vĕd... Şeḑĭ aicĭ să vin acuş. (ĭesă prin stânga).

Teodoreanu — Stăĭ, ĭubita mea, nu te duce...

SCENA XV.

Teodoreanu (singur).

Ce întêmplare curioasă!.. Mĕ duc la bal-masque, şi preste câtă-va vreme, o mască elegantă se apropie de mine, mĕ ĭe de braç, îmĭ vorbesce de Italia, de Franca... şi într'un cuvênt... mă încântă!.. Cerc sĕ o cunosc... în zădar!.. În sfîrşit, îmĭ propune sĕ merg cu dînsa, dar cu condiţie că sĕ 'mĭ lege ochiĭ în tinda teatruluĭ... Am primit... şi după ce am trecut prin o mulţime de uliţe... nicĭ nu sciŭ care... eată-mĕ's... într'o casă necunoscută şi lângă o persoană pe care nicĭ macar nu o prepun... Ce întêmplare plăcută!.. şi cu atât maĭ plăcută, că 'ĭ plină de taĭnă.

Amorul în taĭnă mĕ 'ndeamnă aice
Sĕ gust a plăcereĭ favor mult ĭubit!
Ah! sune maĭ ĭute minutul ferice,
Căcĭ sufletu'mĭ arde de-un dor nesfîrşit!
Amorul, plăcerea sînt paserĭ uşoare
Ce cântă ş'aţîţă a inimeĭ dor;
Nebunul şi prostul le lasă sĕ sboare,
Ear omul cu minte le prinde din sbor.

SCENA XVI.

Teodoreanu, Smărăndiţa.

Teodoreanu. — A! par' că aud foşăind un domino... D-ta eştĭ?

Smărăndiţa. — (tot cu glasul prefăcut) Ţist... Tacĭ, pentru numele luĭ Dumnedeŭ! că a venit bărbatul meŭ de la ţeară.

Teodoreanu. — Ce dicĭ?

Smărăndiţa. — Trăsura ce am audit'o maĭ dinioare, a fost a luĭ.

Teodoreanu. — Eĭ; şi vrea sĕ dicĕ, trebue sĕ mĕ duc?..

Smărăndiţa. — Negreşit... Ah, ce nenorocire!

Teodoreanu. — (smulgêndu'şĭ batista dĕ pe ochĭ) Pe unde sĕ fug, că nu vĕd nimic?

Smărăndiţa. — Nu fugi încă... Aşteaptă aicĭ în salon până s'or linişti oameniĭ din ogradă, ş'apoĭ oiŭ veni eŭ sĕ'ţĭ daŭ drumul.

Teodoreanu. — Dar dac'a veni bărbatu d-tale aici?

Smărăndiţa. — Nu te teme, că'ĭ trudit de pe drum şi are sĕ se culce îndată.

Teodoreanu. — Şi nu 'şĭ-a rupt încaĭ gâtul pe drum?

Smărăndiţa. — Ah, Teodorene, cât 'mĭ pare de rĕŭ!.. Sĕrută-mĕ macar odată păn'a nu ne despărţi...

Teodoreanu. — (în parte) Nu prea am gust de sĕrutat, cu bărbatul la spate. (o sărută)

Smărăndiţa. — Stăĭ pe canape şi nu face vuet, că sîntem perduţĭ... Adio, scumpul meŭ... Adio, sufletul meŭ! (ĭesă prin stânga).

SCENA XVII.

Teodoreanu, Nicu (în cabinet)

Teodoreanu. — (pe canape) Scumpul meŭ, sufletul meŭ!.. Foarte mulţemesc de dragoste... Maĭ bine făceam eŭ de mĕ întorceam binişor acasă; încaĭ acum n'aşĭ fi cu frica 'n spate... Da mâncal'ar moliile de bărbat!.. tocmaĭ acum 'şĭ-a găsit sĕ vie? Nu putea sĕ se prăvale pe drum şi sĕ-şĭ rupĕ un picĭor?.. Ea aşa sînt bărbaţiĭ... când nu te aştepţĭ nicĭ de cum, ţop, îţĭ cad în cap... Ce sĕ fac acum?.. Cu întunericul ista nu pot vide nicĭ cât o palmă dinaintea mea... De-oiŭ căuta sĕ găsesc uşa, pot sĕ daŭ vr'un scaun jos, sĕ fac vuet şi sĕ deştept bărbatul. Maĭ bine s'aştept... dar până când s'aştept?.. Şi eŭ ḑiceam că'ĭ întêmplare plăcută!.. ba că chĭar!..

Nicu. — (deschiḑênd uşa cabinetuluĭ, în parte) Nu se maĭ aude nimic.

Teodoreanu. — (auḑind uşa cabinetuluĭ deschiḑêndu-se, se aruncă în fundul canapeleĭ şi ḑice în parte) Par' c'am auḑit că s'a deschis o uşă... Oare nu'ĭ el?

Nicu. — (auḑind canapeoa scârţiind) O scârţiit ceva... (intră degrabă în cabinet).

Teodoreanu. — De când sînt nu mi s'a bătut inima aşa de tare... (căutând împrejur) Nu se zăresce nimic... sĕ vede că mi s'a părut... (audind uşa) Ear?

Nicu. — (deschidênd uşa) Oare sĕ fie cineva în salon? Ea s'ascult... (ascultă).

Teodoreanu. — Ce sĕ fie? (ascultă).

(Mică tăcere).

Nicu. — A fi vr'o mâţă culcată pe canape.

Teodoreanu. — Negreşit că 'ĭ vr'un şoarec... Uf!.. m'am săturat de şedut... Ea sĕ cerc sĕ găsesc uşa. (se scoală de pe canape, merge încet şi pipăind prin casă).

Nicu. — Acum socot că mĕ pot duce. (se pornesce asemene spre uşă).

(Bojbăind amêndoĭ prin întuneric, se ating cu mânile şi staŭ încremeniţĭ).

Teodoreanu. — }
Nicu. — } (în parte) Par' c'am atins o mână de om!

(împreună, în parte).

Teodoreanu.	**Nicu.**
Am asudat Ş'asud mereŭ, Parc'am întrat În feredeŭ! Simt că slăbesc, Mĕ 'ngălbenesc, Şi mĕ topesc; Valeŭ, valeŭ!	Am îngheţat Şi 'ngheţ mereŭ, Parc'am întrat În ghĭaţă, Deŭ. Mĕ oţĕresc, Mĕ 'nvineţesc, Mĕ 'nţĕpenesc; Valeŭ, valeŭ!

Teodoreanu. — Astfel asud, că pare că mĕ topesc.

Nicu. — Mi s'aŭ tăĭet picĭoarele de tot.

Teodoreanu. — (preste puţin) N'aud nimic . . . poate a fi fost vr'o mobilă.

Nicu. — (asemene) Ce maĭ staŭ pe gândurĭ . . . Haíde într'un noroc.

(Se pornesc ear amêndoĭ şi ajungênd lângă uşa din fund, se lovesc şi se apucă de gulerĭ).

Teodoreanu. — (tare) Sĕ nu daĭ, că daŭ de tot.

Nicu. — (asemene) Că şi eŭ daŭ de moarte.

Teodoreanu. — Da nu strînge aşa de tare, că te gâtuĭ pe loc.

Nicu. — Orĭ tu pe mine, orĭ eŭ pe tine.

(Se sgâlţie amêndoĭ).

Teodoreanu. — Nu strînge, îţĭ ḑic, că sĕ n'am parte . . .

Nicu. — Îţĭ spun că nu's vinovat . . . A ! luptă vreĭ ? . .

Teodoreanu. — Măĭ omule, n'am venit aicĭ pentru ce socotescĭ tu . . . A ! vreĭ sĕ mĕ trântescĭ ? . . (se luptă grozav).

SCENA XVIII.

Teodoreanu, Nicu, Smărăndiţa, Tinca.

(cu lumînărĭ în mână).

Toţĭ. — Ce este ? Ce vuet îĭ aicĭ ?

Teodoreanu. — Ea bărbatu d-tale . . . (cunoscênd pe Smărăndiţa) Ce vĕd ? . . Smărăndiţa !

Smărăndiţa. — Ha, ha, ha . . . Smărăndiţa, care te-a adus de la teatru, acasă la tine.

Teodoreanu. — Smărăndiţa ! . . (în parte) Frumoasă 'mĭ-aĭ jucat'o, şi mare gogoman sînt !

Smărăndiţa. — Maĭ puĭ rămăşag cu mine, Teodorene?

Teodoreanu. — (vĕḑênd şalul pe canape) Eaca şi şalul?.. (ĭea şalul şi'l pune pe umerile Smărăndiţeĭ) Aĭ câştigat, dragă Smărăndiţă... Proverbul are dreptate.

Smărăndiţa. — Femeea hotăresce şi Satan înplinesce.

Teodoreanu. — (în parte) Şi bărbatul plătesce.

Smărăndiţa. — (veselă) Mângâĭe-te, Teodorene, că tu aĭ fost înşelat cu ochiĭ legaţĭ, când mulţĭ alţiĭ sînt înşelaţĭ cu ochiĭ deschişĭ.

Teodoreanu. — (vĕḑênd pe Nicu) Da bine, domnu Nicu Tolinescu ce caută aicĭ?

Smărăndiţa. — Cu adevĕrat (către Tinca, zîmbind) Rĕspunde tu...

Tinca. — Verişoară...

Nicu. — Domnule Teodorene, am venit aicĭ ca sĕ cer mâna duducăĭ.

Teodoreanu. — Prin întuneric?.. Ha ha ha... asta 'ĭ modă nouă.

Smărăndiţa. — Nu face nimic; noĭ primim cu bucurie... Sĕ videm Tinca dacă vrea?.. (către Tinca) Tu primescĭ?

Tinca. — Dacă primiţĭ d-voastră...

Teodoreanu. — Eĭ; nu maĭ coborî ochiĭ şi ḑi că vreĭ, sĕ se sfîrşească comedia. (luând'o de mână) Nicule, eată mână Tincăĭ... Dar sĕ ĭeĭ seama la rămăşagurĭ..

Nicu. — (cu bucurie) Tinco!.. noaptea asta îi ḑiua cea maĭ fericită pentru mine

Smărăndiţa. — (în parte) Ş'a perdut calendarĭul, bĭetul băiet!..

(Întră lacheul).

Lacheul. — Poftim la masă.

Teodoreanu. — Eaca venim. Nicule, dă braçul Tincăĭ... Smărăndiţo (ĭĭ presentează braçul).

Smărăndiţa. — Acuş... Sĕ daŭ maĭ ântêiŭ un sfat prietinilor.

Smărăndiţa (cătră public).

Vĕ feriţĭ, ĭubiţiĭ meĭ
Însurăţeĭ
Şi holteĭ,
De rămăşag cu femeĭ.
Când e treaba pe 'nşelat,
Orĭ ce bărbat
Diplomat
Rĕmâne-ades ruşinat.
Ear de vreţĭ sĕ câştigaţĭ
V'arătaţĭ
Delicaţĭ,
Şi la dame şalurĭ daţĭ,
Că aşa, Ḑeŭ, le'nşelaţĭ.

TOŢĬ

Dar, de vreţĭ să câştigaţĭ
V'arătaţĭ
Delicaţĭ... ş. c. l.

(Uşele din fund se deschid şi se zăresce o masă bogată cu candelabre aprinse).

(Cortina cade).

PEATRA DIN CASA

PERSOANE:	ACTORI:
Caminarul Grigori Pâlcĭu . . .	D-nul *N. Teodoru.*
Comisul Nicu, fiul seŭ	» *Luchian.*
Cucoana Zamfira, vĕduvă . . .	D-na *Sterian.*
Marghiolița, fiĭca eĭ	D-la *Gabriela.*
Leonil, vĕrul Marghĭoliţeĭ . . .	D-nul *Neculau.*
Her Franţ Birman, doctor . .	» *Teodorini.*
Ioana Ţiganca	*
Un fecĭor	*

PEATRA DIN CASA

COMEDIE CU CÂNTICE, IN UN ACT

Representată pe teatrul naţional din Iaşĭ, în beneficiul artiştilor din Bucurescĭ, în 3 Maiŭ 1847.

Teatrul represintă o odae simplu mobilată. Uşă în fund, care duce afară; altă uşă în stânga, care se deschide în odăile cucoaneĭ Zamfira. — O canape în faça sceneĭ de-a stânga, şi scaune. — Un dulap mare în fund cu două uşĭ.

(Scena se petrece în Iaşĭ, la 1845).

SCENA I.

Cucoana Zamfira (pe canape), Ioana.

Zamfira. — (cercând dulceţĭ într'o tăbăluţă) 'Ţĭ-am maĭ spus Ioano, că nu's destul de legate dulceţile . . . privesce, nu aŭ coardă nicĭ de cum . . .

Ioana. — Cum, Doamne eartă-mĕ, cucoană? că de adĭ dimineaţă le ţin pe foc. De le-oiŭ maĭ pune pe jaratic, mĕ tem că din belte s'or priface în balmuş.

Zamfira. — Ea, tacĭ, dobitoaco, că nu sciĭ ce dicĭ. Dute de le maĭ dă o fertură până s'or lega cum se cade.

Ioana. — (în parte, voind să ĭeasă prin stânga) Ardă-le focu dulceţĭ, că'mĭ scot sufletul!

Zamfira. — Ascultă ... ce face Marghĭoliţa?

Ioana. — Duduca? .. drăngăneşte din ghitardă.

Zamfira. — Dascalu de joc o fost aḑĭ după masă?

Ioana. — Care? Cel uscat ca un ţîr? .. o fost.

Zamfira. — Şi cel de franţuzesce?

Ioana. — Ş'acel pleşuv ... Sĕrmana duducuţă! .. toată ḑiua o necăjesc fel de fel de şonţĭ! .. În calte de s'ar mărita o dată, sĕ scape ...

Zamfira. — Eĭ, nu maĭ clenţeni, cĭoară, şi eşĭ afară.

Ioana. — (eşind prin stânga, în parte) Crapă de cĭudă cucoana, că nu'şĭ poate mărita fata.

SCENA II.

Zamfira. — (primblându-se pe gândurĭ) Bine ḑice Ioana! .. Măcar de s'ar mărita Marghĭoliţa maĭ degrabă ca sĕ scap de-o grijă ... Dar unde'ĭ găsescĭ aḑĭ bărbaţiĭ ca maĭ înainte! .. Nu'ĭ veḑĭ că fug de însurat, ca dracu de tămîe?,. S'aŭ scumpit miriĭ ca vămile... Of, of! de cât aĭ avea o fată mare în casă, maĭ bine şepte turcĭ.

Of, of, of! ce supĕrare,
De-a avea o fată mare!
Te silescĭ
Ca s'o crescĭ
Ş'apoĭ trebuĭ sĕ pornescĭ
La vênat
Prin cel sat,
Ca sĕ 'ĭ cauţĭ un bărbat.
De 'ĭ flăcăŭ
Nătărăŭ,
Te închinĭ la duhul sĕŭ;

De 'ĭ ghebos,
Uricĭos
Îĭ ḑicĭ că 'ĭ foarte frumos;
Şi 'ĭ zimbescĭ,
Îl slăvescĭ
Ca sĕ poţĭ sĕ 'l gineresci!

Of, of, of! ce supĕrare
De-a avea o fată mare!

SCENA III.

Zamfira, Her Franţ (intră prin fund).

Franţ. — M'am închinat cu sĕrut mâna, cucoană Zamfiriţă. Cum merge sănĕtatea?

Zamfira. — Ah! nu prea bine, monsĭu Franţ.

Franţ. — Nu bine?.. (pipăindu'ĭ mâna) Cu adevĕrat, turburare mare... Scoate limba puţintel.

Zamfira. — Că doar nu's balnavă cum socoţĭ d-ta.

Franţ. — Da cum?

Zamfira. — Am boala grijeĭ.

Franţ. — Boala grijeĭ?.. Nu cunosc...

Zamfira. — Nu înţelegĭ că sînt îngrijită pentru Marghĭoliţa?

Franţ. — A! ha, ha, ha. Eŭ mĕ spăriesem că aĭ frigurĭ.

Zamfira. — Maĭ bine aşĭ avea frigurĭ, lungoare, gălbĕnare, de cât fată mare!.. Ah, monsĭu Franţ, nu scĭĭ ce sarcine 's fetele la casa omuluĭ!

Franţ. — (oftând) Ah! cucoană Zamfiriţă, cum sĕ nu sciŭ!

Zamfira. — Ce ḑicĭ?.. Aĭ şi d-ta vr'o Marghĭoliţă?

Franţ. — Ba m'a ferit Dumneḑeŭ! Dar, scĭĭ că

'mĭ-aĭ poroncit sĕ aştept pănă s'a mărita mademuasel Mari, şi 'mĭ-aĭ făgăduit că atuncĭ te'ĭ cununa cu mine...

Zamfira. — Cu adevĕrat, monsĭu Franţ, 'ţĭ-am făgăduit... dar cine scie dacă s'a înplini vr'o dată!

Franţ. — (cu foc) A!.. de ce nu? Nu 'ţĭ-am spus că te ĭubesc de două-ḑecĭ ş'atâţĭ de anĭ?.. tocmaĭ din vremea volintirilor?.. De ce sĕ nu 'ţĭ fie milă de patima mea?..

Eŭ, vestitul doctor Franţ,
Care 'n târg vênd sănĕtate,
De când m'aĭ prins mata 'n lanţ,
Sufĕr boale 'nfricoşate!
La ochĭ simt o turburare,
În pept ferbinteală mare,
La suflet melanholie
Şi la crierĭ nebunie!
Ḑeŭ, sînt vrednic de-a ta jale,
Vindecă'mĭ patima grea...
Eŭ sînt doftorul matale,
Ah! fiĭ doftoroaea mea!

Zamfira. — Cum n'aş vrea sĕ fiŭ doftoroae, monsĭu Franţ!.. Dar, ce folos, dacă nu pot găsi un bărbat Marghĭoliţeĭ!.. D-ta maĭ căutat'aĭ prin târg?

Franţ. — Am umblat toate uliţele, toate casele, toate...

Zamfira. — Şi aĭ găsit ceva?

Franţ. — He, he... (ĭe tabac) Poftescĭ cucoană Zamfiră?

Zamfira. — (luând tabac) Foarte'ţĭ mulţemesc... Ş'aşa ḑicĭ că aĭ găsit?..

Franţ. — He, he... (strĕnută).

Zamfira. — Sĕ 'ţĭ fie de bine! (strĕnută)

Franţ. — Foarte'ţĭ mulţ... Să 'ţĭ fie de bine.

Zamfira. — Amin, şi într'un ceas bun!.. Da ea spune'mĭ maĭ degrabă...

Franţ. — (în taină) Cunoscĭ pe cuconu Grigori Pâlcĭu?
Zamfira. — Căminarul Grigori?.. Cum sĕ nu 'l cunosc? Era bun prietin cu rĕposatu soçul meŭ, Dumneḑeŭ sĕ 'l erte!
Franţ. — Sciĭ că are un băet?
Zmafira. — Îl sciŭ... Nicu... Îĭ cam tăcut... cam prostuţ.
Franţ. — Prostuţ... dar holteiŭ!..
Zamfira — Bine ḑicĭ...şi are stăricică bună tată-sĕŭ.
Franţ. — Şi 'l-a făcut Comis maĭ dĕunăḑĭ.
Zamfira. — Almintrele seamĕnă a fi cam detreabă tênĕr.
Franţ. — Cu atât maĭ detreabă, că'ĭ bun de însurat.
Zamfira — Trebue sĕ fie de vr'o 22 de anĭ?
Franţ. — 'Ĭ-a înplinit la Crăcĭun.
Zamfira. — Dar... socoţĭ că a vrea?
Franţ. — Dacă n'a vrea el, tată-seŭ vrea.
Zamfira. — Ce ḑicĭ, dragă monsĭu Franţ?.. 'ĭ-aĭ şi vorbit?
Franţ. — Mĕ maĭ întrebĭ, când sciĭ că te ĭubesc de două-ḑecĭ ş'atâţĭ de anĭ?.. tocmaĭ din vremea...
Zamfira. — Şi ce-a rĕspuns Căminarul?
Franţ. — 'Mĭ-a ḑis că a veni deseară cu fecĭorul sĕŭ sĕ petreacă aicĭ câteva ceasurĭ şi sĕ se înţeleagă cu d-ta asupra foaĭeĭ de zestre.
Zamfira. — Ah, monsĭu Franţ! şi nu 'mĭ-o spuĭ maĭ degrabă?.. Îmĭ vine sĕ te sĕrut de bucurie.
Franţ. — (cu dragoste) Fă'ţĭ pomană, că te ĭubesc de două-ḑecĭ ş'atâţĭ...
Zamfira. — Oare?.. Mări, tot o sĕ ne cununăm înpreună... (îl sĕrută).
Franţ — (în parte) Ah!
Zamfira. — Dute acum degrabă Frănţişorule în târg şi 'mĭ cumpĕră o oca de zaharicale pe deseară.

Franţ. — (cu foc) Orĭ ce'ĭ dori... poroncesce'mĭ, că eŭ de-acum sînt a matale de vecĭ.

Zamfira. — Şi eŭ a matale, tij, scumpul meŭ Franţ!

Franţ. — (în parte) Scumpul meŭ!.. A, Birman, Birman!.. *Du bist ain hunţgemainer Don Jian!* (ĭesă îngânfat prin fund).

SCENA IV.

Zamfira. — Însfîrşit am sĕ scap de-o grijă!.. am sĕ mĕ cotorosesc de fată! Slavă ţie Doamne, că'mĭ urnescĭ peatra din casă! (strigă la uşa din stânga) Marghĭoliţo, Marghĭoliţo... vin' degrabă sufletul meŭ.

SCENA V.

Zamfia, Marghĭoliţa (se arată la uşă cu o ghitară în mână).

Marghĭoliţa. — Ce vreĭ neneacă?

Zamfira. — Vină 'ncoacĭ.

Marghĭoliţa. — Acuş... numaĭ sĕ leg o strună la ghitară.

Zamfira. — Da lasă'ţĭ cobza la o parte şi vină aḑĭ când te chĭem.

Marghĭoliţa. — (întră mânioasă şi aruncă ghitara pe un jîlţ) Of! eată-mĕ c'am venit... ce vreĭ?

Zamfira. — Dec!.. ce te răstescĭ aşa la mine, jupineasă?.. Aĭ uĭtat cu cine vorbescĭ?

Marghĭoliţa. — Cine să răstesce?.. Îţĭ spun c'am venit.

Zamfira. — Te vĕd eŭ, că doar nu's chĭoară; dar te poftesc sĕ'ţĭ maĭ ţiĭ clanţul, c'apoĭ...

Marghĭoliţa. — (cu mânie, în parte) Apoĭ ce?

Zamfira. — Ascultă-mĕ... Deseară aŭ sĕ vie sĕ petreacă aicĭ, cuconu Grigori Pâlcĭu cu fecĭorul sĕŭ... cu fecĭorul sĕŭ... mĕ 'nţelegĭ?

Marhiolița. — D'apoĭ bine . . . deseară 'mĭ-aĭ făgăduit sĕ mergem la teatru.

Zamfira. — Vom merge altă dată, că nu pere lumea.

Marghiolița. — Altă dată, altă dată... Tot așa mĕ porțĭ cu vorbe.

Zamfira. — Lasă, fata mea, că după ce te'ĭ mărita, tot teatru iĭ videa.

Marghiolița. — (în parte) Macar de-ar da Dumneḑeŭ sĕ mĕ mărit, ca sĕ scap de-aĭcĭ!

Zamfira. — Bucurăte dar și te veselesce, dragă Marghiolița, că în curênd aĭ sĕ ĭeșĭ și tu în lume... aĭ sĕ fiĭ cucoană.

Marghiolița. — (rușinoasă) Sĕ fiŭ cucoană?..

Zamfira. — Eĭ, las'... nu'țĭ maĭ cârni nasul, că sciŭ că'țĭ pare bine. Vină maĭ bine de'mĭ sĕrută mâna, că 'țĭ-am găsit un bărbat.

Marghiolița. — (veselă) Ḑĕŭ?.. care, dragă nenecuță?

Zamfira. — Nicu... fecĭorul Căminariuluĭ Pâlcĭu?

Marghiolița. — Nicu?.. Nu'l cunosc... dar 'mĭ-a spus vĕru Leonil, că'ĭ prost de tot.

Zamfira. — Vĕrul tĕŭ Leonil îĭ un nebun și un obraznic, și dacă l'oiu maĭ videa pe-aicĭ, am sĕ'ĭ rup urechile.

Marghiolița. — Vorbesce încaĭ franțuzesce?

Zamfira. — Nicu?.. A fi rupênd și el vr'o două vorbe ca toată lumea.

Marghiolița. — Dar... la balurile de la Curte merge?

Zamfira. — Cum nu?.. îĭ Comis!

Marghiolița. — Merge! Cât 'mĭ pare de bine! Vrea sĕ ḑică oiŭ juca și eŭ la Revelion?

Zamfira. — Ba încă și la sfântu Neculae.

Marghiolița. — Și'mĭ-a lua și lojie la teatru, la benuar?

Zamfira. — Ce la benuar?.. la rêndul ântêĭ.

Marghĭoliţa. — Şi maĭ bine, ca să moară de cĭudă cele-l-alte fete... Ah, nenecuţă, cât eştĭ de bună!

Zamfira. — Veḑĭ cum mĕ îngrijesc de soarta ta?.. De aceea şi tu trebue sĕ facĭ ce te-oiŭ sfătui eŭ.

Marghĭoliţa. — Orí ce mi'ĭ porunci, nenecuţă...

Zamfira. — Sĕ te gătescĭ, dintêĭ frumos: sĕ te stringĭ în corset şi când va veni Nicu, sĕ'ĭ daĭ pricină de vorbă... însă franţuzesce! Să te uĭţĭ la el cu ochĭ galişĭ, sĕ'ĭ zimbescĭ, sĕ'ĭ cânţĭ din ghitară marşul luĭ Napoleon, şi însfîrşit sĕ facĭ orĭ ce'ĭ sci, pentru ca sĕ'l ameţescĭ.

Marghĭoliţa. — Las pe mine, nenecuţă, că m'oiŭ pricepe eŭ.

Zamfira. — Haĭde, apucă-te de'ţĭ fă pĕrul, că acuş însărează. Eŭ mĕ duc în târg ca sĕ'ţĭ cumpĕr o rochie de nuntă... dar caută sĕ fiĭ gata când m'oiŭ întoarce.

Marghĭoliţa. — Bine... dragă nenecuţă.

Zamfira. — A!.. sĕ nu uĭţĭ ca sĕ aducĭ aicĭ ghergheful cel cu turcu călare, pentru ca sĕ'l vadĕ Nicu. (Ĭese prin fund).

SCENA VI.

Marghĭoliţa (veselă).

Balurĭ la Curte şi lojie la teatru! Cât sînt de fericită! Toate câte le-am dorit, oĭŭ sĕ le am... şi însfîrşit oiŭ sĕ ĭes in lume, sĕ fiŭ slobodă, sĕ scap de cuşca asta în care mĕ usuc.

I.

Cât îmĭ pare bine
C'am sĕ mĕ mărit!

Ce noroc pe mine!
Ce vis fericit!
Oiŭ sĕ am capele,
Horbote, braçele,
Rochiĭ de Paris!
Şi caĭ şi trăsură
Care nu'mĭ trecură
Nicĭ macar prin vis.
Tra, la, la, la, la,
De m'aşĭ mărita,
Sĕ cânt tot aşa:
Tra, la, la, la, la.

II.

Am sĕ'mĭ cumpĕr şalurĭ
După gustul meŭ;
Sĕ mĕ duc la balurĭ
Şi sĕ joc mereŭ.
Eară, când la Curte
Îmĭ va face curte
Vr'un tênĕr frumos...
Dacă bărbăţelul,
Dacă sufleţelul
Va fi mânios,
Tra, la, la, la, la,
Şi m'a descânta...
Ĭ-oiŭ rĕspunde-aşa:
Ha, ha, ha, ha, ha.

SCENA VII.

Marghĭoliţa, Leonil (întră prin fund pe furiş, se apropie de Marghĭoliţa ş'o sĕrută pe umĕr).

Leonil. — (sĕrutând'o) Tra, la, la.

Marghĭoliţa. — (spărietă, ţipă şi fuge în odaĭa din stânga).

Leonil. — (alergând după ea) Stăĭ verişorică, că eŭ sînt... Leonil, verişorul matale cel drăgălaş.

Marghĭoliţa. — (din întru) Fugĭ, obraznicule, că m'aĭ spăriet.

Leonil. — (voind sĕ deschidă uşa) Te-am spăriet... Apoĭ dar deschide'mĭ ca sĕ viŭ sĕ'ţĭ descânt de spaĭmă.

Marghĭoliţa. — (ţiind uşa) Ba maĭ bine'ţĭ caută de nevoĭ şi 'ţĭ ĭe tălpăşiţa până nu vine neneaca ca sĕ te dee de urechĭ afară.

Leonil. — Am maĭ păţit'o şi altă dată... Nu'mĭ pasă, macar sĕ'mĭ şi rupĕ urechile... Mĕ jĕrtfesc pentru mata! (trage de uşă).

Marghĭoliţa. — Da lasă uşa în pace, nebunule.

Leonil. — Ba nu... am s'o scot din ţiţînĭ, cum maĭ scos şi mata din sărite.

Marghĭoliţa. — Apoĭ cearcă, de vreĭ sĕ veḑĭ pe dracu.

Leonil. — Dar... vreŭ sĕ'l vĕd cu coarnele în papilĭote, şi sĕ'l sĕrut şi sĕ'ĭ spun că'l ĭubesc peste mĕsură.

Marghĭoliţa. — Ha, ha, ha, cât îĭ de obraznic!

Leonil. — Obraznicu mănâncă praznicu... Deschiḑĭ, orĭ stric uşa?.. Păn' în treĭ orĭ... una... două... două şi jumĕtate...

Marghĭoliţa. — Ba te rog, Leoniţule, nu te-apuca de pozne.

Leonil. — Eĭ, dacă te rogĭ, se schimbă. Te las, însă cu condiţie sĕ'mĭ daĭ o guriţă.

Marghĭoliţa. — Aĭ nebunit?

Leonil. — Ba nu'mĭ e mult... şi drept dovadă, mĕ jur sĕ n'am parte de mătuşica, dacă nu daŭ păretele jos. (împinge tare uşa).

Marghĭoliţa. — Of, Doamne, ce necaz... Eĭ, şeḑĭ binişor că'ţĭ daŭ... Întinde botul.

Leonil. — L'am întins.

(Uşa se deschide pe jumĕtate. Obrazul Ioaneĭ se ivesce... şi Leonil îl sĕrută, fără a lua de samă. Îndată după aceasta, uşa se închide ĭute şi se aud risurĭ în întru).

Marghiolița. — (rîḑênd) Sě'țĭ fie de bine, verișorule.
Ioana. — (asemenea) Și la mulțĭ anĭ, cuconașule.
Leonil. — (depărtându-se de ușă furios) Am pățit'o!

O! ce foc
M'a trăsnit
Staŭ pe loc
Înpetrit!
Ĭubeam un ânger, o porumbiță
Și de la dînsa ceream guriță;
Când vaĭ! în cĭudă
Soarta mea crudă
Schimbă pe ânger într'o țigancă,
Pe porumbiță în trup de stancă;
Și 'n loc de mĭere
Ah! gustaiŭ fĭere!
Și 'n loc de buze de verișoară
Sěrutăiŭ gingaș... un plisc de cĭoară!
O! ce foc
M'a trăsnit!
Staŭ pe loc
Înpetrit!

Ce sě fac?.. Sě stric ușa și sě daŭ năvală în odae ca sě 'mĭ rěsbun, cu șapte-ḑecĭ de miĭ de milioane de sěrutărĭ... Dar... alta nu'mĭ maĭ rěmâne. (se repede spre ușă, dar de o dată se opresce, auḑind glasul Zamfireĭ afară). Sěracul de mine! ce-am auzit? glasul mătușicăĭ?.. De m'a găsi baba aicĭ, apoĭ chĭar că rěmân făr' de urechĭ! maĭ ales că 'mĭ a hotărît sě nu'ĭ maĭ calc în casă, de când 'ĭ am ḑis că se dă cu roș... unde sě fug? unde sě m'ascund?.. A!.. în dulapul ist cu rochiĭ. (întră în dulap) Nu's călcate rochiile, dar le-oiŭ călca eŭ. (le calcă în picĭoare)

SCENA VIII.

Leonil (în dulap), **Zamfira** (aducênd o rochie albă), **Her Franţ** (cu o hârtie de cofeturĭ).

(Până a nu întra pe scenă, Zamfira şi Franţ dic următoarele cuvinte tocmaĭ când vrea Leonil sĕ se arunce asupra uşeĭ ca s'o strice).

Zamfira. — D-ta eştĭ, Her Franţ? dă'mĭ hraçul să suiŭ scările.

Franţ. — Poftim pe cel din stânga că'ĭ din partea inimeĭ.

Zamfira. — (intrând) Of?.. batăle cucu marşan-de-mode, că mare scumpe's!.. Audĭ d-ta, opt sute de leĭ pentru o rochie gata de nuntă?.. Nu face mireasa cât rochia.

Leonil. — (în parte, deschidênd puţin dulapul) O rochie de nuntă!

Franţ. — După cum îĭ şi mireasa... dar când mireasa se numesce Zamfira, nu'ĭ nimic destul de scump pe la jidanĭ.

Zamfira. — (zimbind) Berbantule! tot aşa mĕ ademenescĭ cu vorbe dulcĭ.

Franţ. — (dându'ĭ cofeturile) Şi cu zaharicale, ca pe un canaraş.

Zamfira. — (luându-le) Tacĭ, dimoni, că mĕ scoţĭ din minţĭ. (merge spre dulap).

Leonil. — Audi'ĭ cum se cĭugulesc? (vĕdênd pe Zamfira, închide ĭute uşa). O!

Zamfira. — (cercând sĕ deschidĕ dulapul) Ce dracu are dulapul ista de nu vrea sĕ se deschidĕ?

Franţ. — Da ce vreĭ sĕ facĭ?

Zamfira. — (întorcându-se către Franţ) Vreŭ sĕ închid rochia de nuntă a Marghĭoliţeĭ.

Franţ. — Ea sĕ cerc eŭ, că's vîrtos. (cearcă, dar nu poate sĕ deschidĕ).

Zamfira. — (ridênd) Eĭ; monsĭu Franţ, aşa mi te laudĭ? Ha, ha, ha . . . (imtiând pe Franţ) Ea sĕ cerc eŭ, că's vîrtos! Ha, ha, ha . . .

Franţ. — (necăjindu-se în zadar) *Tertaĭfel!*

Zamfira. — Ea sĕ'ţĭ ajut şi eŭ, că 'ţĭ-aĭ uĭtat vîrtutea acasă.

(Fecĭorul intră).

Fecĭorul. — Cucoană; o venit o trăsură cu doĭ boerĭ.

Franţ. — (depărtându-se de dulap) Negreşit că'ĭ cuconu Grigori Pâlcĭu cu fiul sĕŭ.

Zamfira. — (întorcênd spatele la dulap) Cuscrul şi ginerele? Poftesce'ĭ sus şi adă lumînărĭ degrabă, că'ĭ întuneric.

(Fecĭorul ĭesă.)

Leonil. — (furios) Pâlcĭu ginere! O!

(Zamfira pune rochia şi cofeturile pe un scaun lângă dulap şi se apropie de Franţ. În vremea asta Leonil deschide uşa dulapuluĭ şi fură cofeturile).

Zamfira. — Acum îĭ acum, dragă monsĭu Franţ.

Franţ. — N'aĭ nicĭ o grijă, cucoană Zamfiriţă.

Zamfira. (alergând la uşa din stânga) Marghĭoliţă, eştĭ gata?

Marghĭoliţa. — (din odaĭe) Numaĭ pantofiĭ sĕ mi'ĭ leg.

Zamfira. — Caută sĕ întri în salon când oiŭ tuşi.

Marghĭoliţa. — Bine, nenecuţă.

Leonil. — (mâncând zaharicale) Verişoara sĕ fie Pâlcĭoae! O!

(Fecĭorul intră aducênd luminărĭ aprinse).

Fecĭorul. — Boeriĭ se suĭe pe scărĭ. (pune luminărlle pe masă şi ĭesă).

SCENA IX.

Ceĭ dinainte, Caminarul Grigori. Pâlciu, Nicu.

Pâlciŭ. — Cu plecăcĭune.

Zamfira. — Sluga d-tale, cucoane Grigori . . . Da de unde şi pănă unde pe la noĭ? . . De atâta vreme de când nu ne-aĭ maĭ dat obraz . . .

Pâlciŭ. — Mĕ eartă, cucoană dragă, c'am fost tot cam bolnav.

Zamfira. — (arătând pe Nicu) D-luĭ îĭ cuconaşul d-tale? . . Nicuşoru?

Pâlciŭ. — Dar . . . nu'l cunoscĭ? (luĭ Nicu) Sĕrută mâna cucoaneĭ.

Nicu. — (Sĕrută mâna cucoaneĭ Zamfireĭ, care îl sĕruta pe frunte).

Zamfira. — Ba că bine ḑicĭ, cucoane Grigori . . . Ea privesce'l cum o crescut de mare! S'o făcut holteiŭ.

Pâlciŭ. — Heĭ! . . aşa cresc bobociĭ.

Leonil. — (în parte cu gura plină) Bobociĭ!

Zamfira. — Da . . . ea poftim de şeḑĭ, cucoane Grigori, sĕ maĭ vorbim de vremile noastre.

Pâlciŭ. — (şeḑênd pe canape lângă Zamfira) Sĕrut mâna . . . Eată şi domnul Franţ, prietinul nostru. Unde nu gândescĭ, acolo 'l găsescĭ.

Franţ. — (şeḑênd pe un jilţ) Eŭ sînt ca buruĭana cea rea.

Pâlciŭ. — Ba nu, Birmănaşule dragă, eştĭ ca burueana cea de leac.

Zamfira. — Pentru că'ĭ doftor? Ha, ha, ha . . . Tot vesel eştĭ, cucoane Grigori! (ride tuşind şi căutând spre odaĭa din stânga).

Pâlciŭ. — Heĭ! . . cum dă Dumneḑeŭ şi cel codru verde, cucoană Zamfiră. Noĭ, bĕtrâniĭ căutăm sĕ veselim ceasurile câte ne maĭ rĕmân de trăit, pentru ca sĕ ne mângâiem de cele care aŭ trecut.

Zamfira. — Şi bine faceţĭ, bine faceţĭ.

Pâlcĭu. — (luând pe Zamfira de mână) Bine facem cu adevĕrat, cucoană dragă, pentru că cine scie?.. mânĭ, poĭmânĭ poate... alivanta 'n groapă.

Franţ. — Fără voĭa doftorilor?

Pâlcĭu. — (riḑênd) Ba cu toată împuternicirea lor.

Zamfira. — Ha, ha, ha. (tuşesce) Da ce nu şeḑĭ, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe un scaun).

Pâlcĭu. — Mări, nu'l maĭ tot cuconi, că s'a diochia.

Zamfira. — (riḑênd şi tuşind maĭ tare) Batĕ-te norocu că poznaş maĭ eştĭ. (în parte) Nicĭ c'a veni drăcoaĭca.

SCENA X.

Ceĭ dinainte, **Marghĭoliţa.**

Pâlcĭu. — 'Heĭ!.. eată şi duduca Marghĭoliţa, fata moşuluĭ cea frumoasă.

Zamfira. — Veḑĭ cât o crescut?

Pâlcĭu. — Ba ce crescut!.. bre, bre! când era numaĭ de-o şchĭoapă.

Leonil. — (în parte furios) Şchĭoapă... verişoara!

Pâlcĭu — Vin' încoacĭ, fata mea, sĕ te sĕrute moşu.

(Marghĭoliţa se apropie de Pâlcĭu, care o sĕrută pe frunte. Zamfira şi Franţ 'şĭ fac semne de bucurie. Nicu se scoală pe picĭoare şi se uĭtă pe furiş la Marghĭoliţa).

Marghĭoliţa. — (în parte) Of!.. că m'o înghimpat cu musteţele.

Pâlcĭu. — Îţĭ aducĭ aminte, Marghĭoliţo, când 'mĭ ḑiceaĭ mosu Pàlsiu, mosu Pâlsĭu?.. Par' că nu 'mĭ vine-a crede că 'ĭ ea, cucoană Zamfira. Dintr'atâtica, s'o făcut coşcoge fătoiŭ!

Leonil. — (cu gura plină, furios) Fătoiŭ!

Pâlciu. — Eată și Nicu, fiul meŭ, dragă Marghĭoliță... Nu'țĭ aducĭ aminte când te gĭucaĭ cu dînsu de-a Baba-oarba?

Nicu. — Ba nu băbacă... de-a Puea-gaea.

Pâlciu. — Vin de'ĭ sĕrută mâna, Nicule.

Nicu. — (Sĕrută mâna Marghĭoliţeĭ ș'apoĭ se întoarce la locul luĭ și stă tot în picĭoare).

Leonil. — Iĭ pupă mâna prostu... O!

Marghĭolița. — (Se uĭtă cu ochĭ galișĭ la Nicu în toată scena asta. Nicu se turbură).

Pâlciu. — Ce maĭ ḑicĭ și d-ta, mosĭu Franț?.. Așa'ĭ că de-acum o venit vremea sĕ dăm rêndul copiilor?

Franț. — Așa'ĭ pravila Natureĭ, cucoane Grigori. Bĕtrâniĭ înpreună și tineriĭ earășĭ înpreună... maĭ ales când se găsesc doĭ cari se potrivesc...

Zamfira. — Adevĕrat grăescĭ, monsĭu Franț... Nimic nu'ĭ maĭ nostim de cât doĭ hulubași... păreche.

Pâciu. — Atunce'ĭ fericire 'n casă.

Leonil. — (în parte) Ba în hulubărie.

Zamfira. — Cuĭ o spuĭ, cucoane Grigori?.. Eatămĕ's eŭ... am trăit 17 anĭ cu rĕposatul soçu meŭ, Dumneḑeŭ sĕ'l erte!.. și nicĭ odată nu ne-am sfădit... Sĕrmanu! ce bujor de om era! Cât oiŭ trăi, l'oiŭ tot boci!.. (plânge).

Sĕrmanu bărb'țelu!
Sĕrmanu suflețelu.
Ce om, ce om era!
Supus l'a mea voință,
Plecat l'a mea dorință
În vecĭ el s'arăta!
Eŭ îl numeam Luluță,
El mĕ numea Mumuță
Cu glasu'ĭ drăgălaș,
Și îmĭ ḑicea: «Firiță!
«Tu eștĭ o porumbiță,
«Și eŭ un porumbaș.»

Ah, vaĭ ş'amar de mine!
Ah, dragul meŭ bărbat!
Mumuţa după tine
Va plânge ne 'ncetat!

(Marghĭoliţa şi Franţ îşĭ şterg ochiĭ. Nicu trage din buzunar, o basma lungă şi'şĭ suflă nasul tare).

Pâlcĭu. — Aşa şi eŭ cu bĭata rĕposata, Dumneḑeŭ s'o erte!.. Ah, ce femee scumpă şi iconoamă!.. Of, of!

Sĕrmănica
Mititica!
Cât de mult ea mĕ ĭubea!
Sĕrmănica
Mititica!
Ce dulceţĭ bune făcea!
Ce locmale
Baclavale,
Învêrtite şi bohaciŭ!
Ce vutcĭ bune,
De minune,
Cu miros de odogaciŭ!
Amar mie!
Ce soçie,
Ce comoară-am prăpădit!
Ah! ce vĭaţă.
Ce dulceaţă,
Moartea crudă 'mĭ-a răpit!

Leonil. — (în parte) Bre!.. c'aŭ sĕ înece mahalaoa.
Zamfira. — Of, of!.. Marghĭoliţo, dute de ḑi s'aducĕ dulceţĭ de cele care aĭ făcut tu astăḑĭ.

(Marghĭoliţa ĭese prin stânga).

Zamfira. — Cucoane Grigori, am sĕ'ţĭ daŭ sĕ guştĭ dulceţĭ de-a Marghĭoliţeĭ.
Pâlcĭu. — De 'ĭ-or sĕmĕna eĭ, trebue să fie foarte plăcute. Aşa'ĭ Nicule?

Nicu. — (resărind) Dar băbacă; îmĭ plac.
Zamfira. — Da ce nu șeḑĭ, cucoane Nicule?
Nicu. — (se pune pe scaun) *Mersi.*
Zamfira. — Trebue sĕ scii, cucoane Grigori, că nu se află maĭ bună gospodină pe faça pământuluĭ. De'ĭ nevoe în casă de dulceţĭ, de pânză, de păstrămurĭ, de orĭ ce însfîrşit . . Marghĭoliţa poartă de grijă de toate. Ea dă de bucate; ea ţine cheile de la cămară şi de la pivniţă, încât eŭ sînt silită a sta cu mânele legate.
Franţ. — Halal de bărbatul ce-a 'avea!
Zamfira. — Halal, Ḑĕŭ! Şi sĕ veḑĭ cum coasă la gherghef, sĕ te minunezĭ . . . (strigă) Marghĭoliţo, trimite'ţĭ ghergheful aici.
Leonil. — (în parte) Auḑĭ telăliţa, cum îşĭ laudă marfa?

(Ĭoana aduce ghergheful, îl dă luĭ Pâlcĭu şi ĭesă).

Pâlcĭu. — Aferim . . . frumos de tot! . . Da cine'ĭ, mĕ rog, turcul ist călare?
Fran — Îĭ Ali-Paşa.
Pâlcĭu — Cel care o tăĭet volintiriĭ? . . bre, bre! . .
Zamfira. — Tocmaĭ . . . Poftescĭ sĕ veḑĭ şi d-ta, cucoane Nicule?
Pâlcĭu. — Ear îl cuconescĭ? . . Eŭ vĕd c'aĭ sĕ'mĭ diochĭ flăcăul.
Nicu, — (ĭe ghergheful şi rĕmâne cu el în mână).

(Întră Marghĭoliţa şi după dînsa Ioana, purtând tablaoa cu dulceţĭ).

Zamfira. — Adă aicĭ, Ioano.

(Ioana merge cu tablaoa d'ântêĭ la Pâlcĭu, pe urmă la Nicu şi însfîrşit la Franţ, care nu ĭe dulceţĭ. Marghĭoliţa o urmează şi dă paharele cu apă).

Pâlcĭu. — (gustând dulceţile) Cu adevĕrat că's minunate... Aşa belte! (amestecând greŭ) Aşa . . . bel . . . te. (în parte) Valeŭ, că mi s'o încleĭet fălcile.

Marghioliţa. — Sĕ'ţĭ fie de bine.

Pâlciu. — Sĕ . . . rut . . . ochişo . . . oriĭ . . . fata . . . mea.

Zamfira. — Poate că n'aŭ coardă destulă!

Ioana. — Da cum, Doamne eartă-mĕ! că de adĭ dimineaţă le ferb pe foc.

Zamfira. — (căutând s'acopere vorba Ioaneĭ, tuşesce) Poftescĭ, cucoane Nicule? (în parte) Eĭ lasă, cĭoară, că 'ţĭ-oiŭ rupe eŭ pliscul.

(Când vine tablaoa dinaintea luĭ Nicu, el se scoală, pune gherghefeful pe scaun şi ie dulceţĭ multe).

Marghioliţa. — (dându'ĭ paharul) *A vo suhe,* monsĭu Nicu.

Nicu. — (înecându-se cu dulceţĭ) *Mersi* . . . (tuşesce)

Pâlciu. — Ce dracu! ear te-aĭ înecat, măĭ tălălăŭ.

Leonil. — (în parte) Moaşa 'n pod.

Nicu. — (turburat, se pune peste gherghef şi rĕsare îndată).

Pâlciu. — Na, c'aĭ spart gherghefeul? Eĭ, da m'aĭ ruşinat urît, măĭ badeo!

Zamfira. — (sculându-se) Nu'ĭ nimică, nu'ĭ nimică.

Marghioliţa. — (rîde).

Nicu. — (uĭtându-se la gherghef) Numaĭ nasu 'ĭ spart, băbacă.

Pâlciu. — (sculându-se foarte supărat) Şi poate că nu'ĭ destul sĕ spargĭ nasu luĭ Ali-Paşa?

Zamfira. — Nu te supĕra, cucoane Grigori, că Marghioliţa maĭ face şi alţĭ turcĭ în ceea-l-altă odaĭe.

Pâlciu. — Ḑĕŭ? . . Haĭ sĕ'ĭ videm. Nu poţĭ crede cât mi's de dragĭ Turciĭ . . . de lână.

Zamfira. — Poftim, cucoane Grigori. Viĭ cu noĭ, monsĭu Franţ?

Franţ. — Bucuros.

(Pâlcĭu intră în stînga)

Zamfira. — Marghĭoliţo, şeḑĭ cu cuconu Nicu.

(încet Marghĭoliţeĭ) Nu uĭta sĕ'ĭ cânţĭ marşul luĭ Napoleon. (se duce spre uşa din stânga şi, până a nu eşi, ḑice încet luĭ Franţ). Acum 'ĭ vreme de pus la cale... Sĕ daĭ pricină de vorbă, monsĭu Franţ. (Iesă).

Franţ. — Las' pe mine, cucoană Zamfiră. (ĭesă).

Leonil. — (în parte) Se duc sĕ deschidĕ ĭarmarocul.

SCENA XI.

Leonil (în dulap), Marghĭoliţa, Nicu.

Marghĭoliţa. — (după o mică tăcere) Monsĭu Nicu...

Nicu. — (cu jumĕtate de glas) *Cheschevu madmuasel?*

Marghĭoliţa. — *Je vu pri...reste* pe canape.

Nicu. — (se pune pe un jîlţ) *Pardon.*

Marghĭoliţa. — (în parte, şeḑênd pe canapea) Par'că nu prea scie franţuzesce. (mică tăcere).

Leonil. — (în parte) Ce pardon 'ĭ-aşĭ trage la ceafă.

Marghĭoliţa. — Monsĭu Nicu, îţĭ aducĭ aminte de *notr anfans?*

Nicu. — *Cheschevu?*

Marghĭoliţa. — *De notr anfans.*

Nicu. — *Pardon.*

Marghĭoliţa — (în parte) Se vede că alte vorbe nu maĭ rupe. (tare) *Vu parle franse, monsĭu Nico?*

Nicu. — *Parle, madmuasel.*

Marghĭoliţa. — *E bien... parlon* înpreună.

Nicu. — *Parlon.*

(Mică tăcere. — Marghĭoliţa se uĭtă cu dragoste la Nicu, care coboară ochiĭ, se sucesce pe scaun şi'şĭ suflă nasul tare).

Marghĭoliţa. — N'aĭ fost la Paris, monsĭu Nicu?

Nicu. — Nu dar cât pe ce era sĕ mĕ trimeată băbaca.

Marghĭoliţa. — Şi de ce nu te-o trimis?

Nicu. — S'o temut sĕ nu'mĭ perd legea şi sĕ mĕ 'ntorc înapoĭ păgân.

Marghĭoliţa. — Numaĭ pentru atâta?..

Nicu. — 'Ĭ-o maĭ fost frică că m'oiŭ face şi eŭ ca Iorgu de la Sadagura.

Marghĭoliţa. — Pĕcat că te-o gĭudecat aşa de rĕŭ!.. Dacă mergeaĭ la Paris, videaĭ teatrurĭ... învĕţaĭ sĕ gĭocĭ polca; auḑĭaĭ opere frumoase... marşul luĭ Napoleon... Cunoscĭ marşul luĭ Napoleon, monsĭu Nicu?

Nicu. — L'am auḑit odată din cobza luĭ Barbu.

Marghĭoliţa. — Îĭ tare frumos! Eŭ îl sciŭ.

Nicu. — Din cobză?

Marghĭoliţa. — Ba din ghitara... Ha, ha, ha!.. auḑĭ?.. din cobză?

Nicu. — Barbu te-o învĕţat?

Marghĭoliţa — Cine?.. Barbu?.. Ha, ha, ha!..

Nicu. — (în parte) Am scăpat vr'o gogomănie... Ea s'o dreg. (tare) Mata, duducă, trebue sĕ'l cânţĭ negreşit maĭ bine decât Barbu, şi dacă aĭ vrea...

Marghĭoliţa. — Vreĭ sĕ 'l auḑĭ? (se scoală şi merge sĕ ĭee ghitara).

Nicu. — Ce se potrivesce!.. *pardon madmuazel.* (se răpede s'aducĕ ghitara, o ĭe în mână şi o cearcă) Da... bună ghitară! (rupe o strună) Tronc! (rĕmâne înpetrit).

Marghĭoliţa. — (supĕrată) Na!.. Pas acum de'ĭ maĭ cântă marşul luĭ Napoleon.

Nicu. — (după o mică tăcere) Sĕ'mĭ plesnească ochiĭ, dacă am vrut s'o rup... *Pardon* de ertăcĭune, duducă.

Marghĭoliţa. — Ba nu; nu vreŭ sĕ te ert, pănă nu 'ĭ face ce 'ţĭ-oiŭ ḑice eŭ.

Nicu. — Ce poroncescĭ?

Marghĭoliţa. — Poroncesc sĕ'mĭ cânţĭ o romanţă.

Nicu. — (ruşinându-se) Da... Ḑĕŭ! nu sciŭ sĕ cânt.

Marghĭoliţa. — Nu te cred.

Nicu. — Doar sĕ'ţĭ cânt de dragoste.

Leonil. — (în parte) Audit'aĭ Pâlcĭu cum se obrăznicesce!

Nicu. — Sĕ'ţĭ cânt de dragoste, duducă?

Marghĭoliţa — (coborând ochiĭ) Cântă.

(Nicu îşĭ drege glasul; începe dar nu nimeresce tonul. După câte-va încercărĭ el cântă pe aria: Cumetriţă dragă, ş. c. l.)

Orĭ cine trăesce
Pe Amor slăvesce;
Orĭ care jivnă
De amor suspină!

Gâscăşoara gâgâesce,
Răţişoara hăcăesce,
Stăncuşoara cârâesce,
Harmasarăl nechezesce,
Motănaşul mĭorlăesce,
Cucoşul codcodăcesce...

Şi eŭ, plin de jale,
Iţĭ rostesc matale:
Duducuţă dragă,
S'a trecut de şagă!

Marghĭoliţa. — Ha, ha, ha.

Leonil. — Ha, ha, ha.

Nicu. — Dec!.. (se uĭtă cu mirare la Marghĭoliţa ş'apoĭ începe şi el a rîde tare).

SCENA XII.

Ceĭ dinainte, **Pâlcĭu, Zamfira, Franţ.**

Pâlcĭu. — (întinând mânios) Aşa, dragă cucoană... dacă nu vreĭ s'adaogĭ încă două sălaşe de ţiganĭ în foaĭa de zestre, apoĭ nu pot nicĭ eŭ sĕ'ţĭ daŭ băetu.

Zamfira. — (mânĭoasă) Nicĭ un suflet maĭ mult. Dacă 'ţĭ place... dacă nu, alţiĭ mĕ rog.

Pâlcĭu. — Pot sĕ te roage; dar flăcăĭ ca al meŭ nu se prea găsesc pe toate uliţele.

Zamfira. — Eĭ! dragă cucoane Grigori; tot ţiganu 'şĭ laudă cĭocanu.

Pâlcĭu. — (atins) Care vrea sĕ ḑicĕ... eŭ sînt ţigan şi Nicu cĭocan?.. Foarte 'ţĭ mulţĕmesc.

Franţ. — (căutând sĕ 'ĭ înpace) *Aber* nu'i aşa, cucoane...

Pâlcĭu. — Ean las' neamţule... nu te-amesteca unde nu 'ţĭ ferbe oala... Cât pentru d-ta, cucoană Zamfiră, fiind că te scumpescĭ pentru două sălaşe de ţiganĭ, pune'ţĭ pofta 'n cuĭ despre cuscrie cu mine... Mĕ duc...

Zamfira. — Călĕtorie sprincenată!

Pâlcĭu. — Auḑĭ, ţigan!.. cĭocan! (luĭ Nicu) Haĭ cĭoc... Nicule de aicĭ. Haĭ cu tătuca, că 'ţĭ-oiŭ găsi eŭ neveste aĭurea... Auḑĭ, ţigan, cĭocan!.. (ĭesă prin fund, furios).

Nicu. — (jalnic Marghĭoliţeĭ) *Bonsuar madmuazel.* (ĭesă după tatăl sĕŭ).

Leonil. — (cu bucurie) Se vede că nu s'aŭ ajuns cu târgul.

SCENA XIII.

Leonil, Zamfira, Marghĭoliţa, Franţ, (şi maĭ pe urmă **Ioana.** — (mică tăcere).

Franţ. — (viind între amêndouă) Ce sĕ facem acum?

Zamfira. — Of! of! am rĕmas ear cu peatra 'n casă! Of!.. ameţesc... leşin... (leşină în braţele luĭ Franţ).

Franţ. — (spăriet) *Vas ist?*

Marghĭoliţa. — Eŭ, peatră 'n casă!.. Ah! mor. (leşină asemenea în braţele luĭ Franţ).

Franţ. — (şi maĭ spăriet) *Vas ist?*

Tertaifel! Vas ist das?
Main Got, main Gott! ah vaĭ!
Imĭ vine sĕ le las,
Sĕ cadĕ *ale zvai.*
Cucoană Zamfiriţă
Duducă Marghĭoliţă
Am obosit de tot
Şi, Dĕŭ! că nu maĭ pot.
Cucoană Marghĭoliţă,
Duducă Zamfiriţă

Treziţi-vĕ că Ḑeŭ!
Leşin pe loc şi eŭ...
Tertaifel! vas ist das?
Main Got, main Got! ah vaĭ!
Îmĭ vine sĕ le las
Sĕ cadĕ *ale zvai.*

(Strigă) Ioană, Ioană, adă degrabă oţet, colonie... ce 'ĭ găsi, că aŭ leşinat cucoanele.

Leonil. — Marghĭoliţa leşinată! Heĭ, că nu sînt în locul şoacăţeĭ.

Franţ. — (strigă ear) Ioană, Ioană.

Ioană. — (alergând cu un şip) Sĕracan de mine!.. ce aŭ păţit

Franţ. — Dă-le ĭute la nas... *Tonerveter!*... grele's!

Ioana. — (le pune şipul sub nas).

Zamfira. — (rĕsărind) Pi! ce putoare!

Marghĭoliţa. — (asemene) Fi! *chel orìor!*

Franţ — (scăpând) Uf!

Zamfira. — Ce şip îĭ aista?

Franţ. — Colonie.

Ioana. — Ba terpentină.

Zamfira. — Terpentină? Ah! ear leşin.

Marghĭoliţa. — (alergând lângă Zamfira) Nu o lăsa, monsĭu Franţ.

Zamfira. — (furioasă) Tu eştĭ? stahio! lipsescĭ din ochiĭ meĭ sĕ nu te maĭ vĕd... că'mĭ otrăvescĭ ḑilele

Franţ. — (voind s'o liniştească) Cucoană Zamfiriţă...

Zamfira. — Fugĭ şi d-ta; dă'mĭ pace. (ţipănd) Dăţi'mĭ pace cu toţiĭ... Nu maĭ vreŭ sĕ vĕd pe nime; nu vreŭ sĕ mĕ maĭ mărit, nicĭ sĕ caut gincrĭ... ardĕ'ĭ focu sĕ'ĭ ardĕ!.. Mĕ duc de mânĭ la călugărie cu fată cu tot.

Marghĭoliţa. — La călugărie! Ah! ameţesc!

Zamfira. — Ba sĕ lipsescĭ, îţĭ ḑic, că 'ţĭ-oiŭ da acuş nisce marghĭoliĭ de nu l'eĭ putea duce.

Marghĭoliţa. — (întră plângênd în stânga).

Leonil. — A apucat'o istericale pe babă.

Franţ. — Cucoană Zamfiră, liniştescete... Ce vrea sĕ ḑicĕ...

Zamfira. — Mări, caută'ţĭ drumu şi mĕ lasă 'n pace... (ţipă) Of!.. 'mĭ-o eşit perĭ albĭ de când am fată mare! (întră furĭoasă în stânga).

Franţ. — Fa, Ioană, dute de-o înpacă şi'ĭ fă apă caldă de picĭoare. Auḑĭ, fa, Ioană?

Ioana. — (luând lumînările) Ean nu prea fa, şi maĭ jupîneasă... Auḑitum'aĭ sucitule? (ĭesă după Zamfira).

Franţ. — (prin întuneric) *Saperment aĭn mal!* .. toată casa 'ĭ cu capu 'n jos... Cum sĕ dreg trebile? (gândesce) *Tonerveter!* .. nu'mĭ vine nicĭ o ideĭe. (de odată se opresce şi se bate cu palma peste frunte ca când ar fi găsit vr'un chip) A!.. (schimbând ideĭa) Ba nu aşa. (se bate încă odată şi maĭ tare) O! am găsit!.. Mĕ duc să mĕ tălmăcesc cu cuconu Grigori. (ĭesă prin fund lovindu-se de mobile) *Tertaifel!* că întuneric 'ĭ!

SCENA XIV.

(întuneric).

Leonil. — (eşind din dulap) Uf!.. Slavă Domnuluĭ, c'am scăpat din temniţă!.. Bre, bre, bre! Multe pozne am maĭ vĕḑut de când locuesc în dulapul ista!.. Dra-

goste şvăbească, cochetărie băbească, gogomănie pâlcĭască, târguire căsătorească, şi . . . fudulie ţigănească! Dar din toate aceste n'am înţĕles alta, decât ca baba a căpchiet, pentru că nu 'şĭ poate mărita fata, şi că vrea s'o trimeată la monăstire pentru ca sĕ scape de dînsa. (cu mânie) Verişoara la călugărie! Nu voiŭ suferi nicĭ odată o asemene nelegĭuire . . . Dar cum sĕ fac ca s'o scap de comănac? (gândesce) S'o fur în astă noapte şi s'o trec peste Dunăre? . . Dar; planu 'ĭ minunat, numaĭ de aşĭ putea întra în odaea Marghĭoliţeĭ ca sĕ 'ĭ daŭ de scire sĕ fugĕ. Însă cum dracu sĕ trec prin etacul cloanţeĭ, fără ca sĕ mĕ bage de seamă? . . O! îmĭ vine o ideĭe năstruşnică. (ĭe rochiea adusă de cucoana Zamfira la scena VIII şi o arată publiculuĭ, ḑicênd): Oiŭ sĕ mĕ schimb în fată mare! (întra în dulap).

SCENA XV.

Leonil, Marghĭoliţa (ĭesă încet din odaĭa din stânga).

Marghĭoliţa. — tristă) La călugărie! . . Auḑĭ? sĕ mĕ dee la monăstire pentru un cusur de două sălaşe de ţiganĭ! . . Maĭ bucuroasă voiŭ întra în fundul pămêntuluĭ . . . Maĭ bine voiŭ fugi unde m'or duce ochiĭ, departe de casa părintească în care sînt sarcină! (plăngênd) Pentru că m'o făcut Dumneḑeŭ fată, maică mea nu mĕ poate suferi, par' că eŭ sînt vinovată . . . O! cât sînt de nenorocită!

Ah! plâng şi suspin
Şi suspin mereŭ,
Şi sufĕr un chin
Un chin foarte greŭ.
În furtună rea,
Ca frunḑa plutesc!
Şi 'n durere grea
Cu amar trăesc!

(Stă tristă cu batista la ochĭ).

Leonil. — (eşind din dulap în rochie şi oprindu-se în fund) Eatămĕ 's gata! De m'a zări mătuşica, va socoti că 's Ioana ţiganca, şi voiŭ putea lesne să întru la Marghĭoliţa . . . Haĭ! într'un noroc! (face un pas şi se opresce zărind pe Marghĭoliţa) Ce zăresc acolo? . . o matahală neagră? . . trebue sĕ fie Ioana, care vrea sĕ închidĕ uşile. (se dă după dulap).

Marghĭoliţa. — (stergêndu'şĭ ochiĭ) Haĭdeţĭ, cum a vrea Dumneḑeŭ, păn' a nu se trezi maĭcă-mea. (mergênd spre dulap) Sĕ'mĭ ĭeŭ capela şi mantela.

(Marghĭoliţa deschide dulapul. De-odată Leonil o rîdică în braçe fără veste şi o închide în întru).

Leonil. — Sĕ nu cârcnescĭ, cĭoară, că te-am prăpădit. (depărtându se de dulap) Işala! . . am închis baragladina! şi de-acum pot, fără nicĭ o frică, sĕ trec prin etacul babeĭ. Acum chĭar că m'a lua de Ioana. (se pornesce în stânga rîḑênd încet) A draculuĭ maĭ sînt! (ajungênd la mijlocul sceneĭ, se opresce) Cine maĭ vine?

(Uşa din fund se deschide şi Nicu vine bojbăind prin intuneric).

SCENA XVI.

Leonil, Nicu.

Nicu. — (intrând) Doftorul Franţ m'o sfătuit ca sĕ viu înapoĭ sĕ fur pe duduca Marghĭoliţa . . . (se lovesce de un scaun) Valeŭ! . . dar întuneric îĭ! (înaintează incetişor spre Leonil).

Leonil. — (în parte) Nu cumva 'ĭ doftoru?

Nicu. — (în parte) Par'că zăresc o rochie . . . Oare nu 'ĭ duduca Marghĭoliţa?

Leonil. — Ba' ĭ tocmaĭ şoacăţa! (se depărtează în dreapta).

Nicu. — Ba 'ĭ tocmaĭ duduca! (fuge în stânga) Îmĭ vine sĕ fug. (staŭ puţin amêndoĭ şi ascultă).

Leonil. — Cum dracu sĕ mĕ disbăr de dînsul?

Nicu. — Heĭ! de-aşĭ avea curaj... ce' ĭ-aşĭ maĭ spune prin întuneric!

Leonil. — O!.. sě mě prefac că 's baba! (luĭ Nicu, încet) Pst!

Nicu. — (în parte, cu mirare) Aud?

Leonil. — Pst, Pst.

Nicu. — (asemene) Par'că mě chiamă? (luĭ Leonil) Pst.

Leonil. — (cu glas schimbat) D-ta eştĭ?

Nicu. — (încet) Eŭ.

Leonil. — (cu dragoste) Ah!

Nicu. — (asemene) Oh!

Leonil. — Dragul meŭ...

Nicu. — (apropiindu-se de Leonil) Scumpa mea!..

Leonil. — (în parte Mâncate-ar moliile!..

Nicu. — (prinḑênd curaj, tare) Scumpa mea duducă Marghĭoliţă!..

Leonil. — (cu mirare, în parte) Ce-am auḑit! glasul luĭ Pâlcĭu?.. Ce caută prostu!

Nicu. — N'aşĭ fi îndrăznit nicĭ odată sě mě apropiĭŭ de mata, duducă, dar de vreme ce 'mĭ-aĭ făcut pst, nu te mânie dacă 'ţĭ-oiŭ spune că sînt a matale pre plecată şi supusă slugă, căcĭ din ceasul cum te-am věḑut, duducuţă Marghĭoliţă, m'aĭ agĭuns la inimă... fiind inima me a matale drept care şi eŭ asemene v'oiŭ fi tot de-a-una fericit de a mě supune matale căcĭ... (tot frasul acesta îl ḑice dintr'o suflare).

Leonil. — (imitând glasul Marghĭoliţeĭ, îĭ taĭe vorba) Destul, monsĭu Nicu, că te'ĭ înăduşi.

Nicu. — Nu te îngriji, duducuţă, că eŭ aşa sînt... Când mě pornesc odată nu maĭ opresce nicĭ dracu.

Leonil. — Ce ḑicĭ?

Nicu. — Pre legea me!.. Nu căuta că's ruşinos dinaintea oamenilor... îs tare cu duh când sînt singur, saŭ cu altul... şi maĭ ales cu alta.

Leonil. — Atuncĭ eştĭ obraznic?
Nicu. — Poroncă?
Leonil. — Vreŭ sĕ ḑic că atuncĭ îţĭ arăţĭ arama?
Nicu. — Dar; atuncĭ mĕ disvălesc; şi drept dovadă, ĭeŭ îndrăzneală aţĭ spune că te ĭubesc peste mĕsură.

Nicu.

Te iubesc peste mĕsură.

Leonil.

Cheschevu?

Nicu.

Pre legea me.

Leonil.

Tu mĕ 'nşelĭ... ah! tacĭ din gură.

Nicu.

Eŭ?.. *pardon.*

Leonil.

Vreman?

Nicu.

Jame!

Leonil.

Ah! şi eŭ te ĭubesc foarte.

Nicu.

Cheschevu?

Leonil.

Parol; mĕ jur.

Nicu.

Ah! de-acum pănă la moarte
Sînt al tĕŭ.

Leonil.

Vreman?

Nicu.

Tujur.

Nicu. — (cu foc) Duducuţă, sĕ'mĭ sară ochişoriĭ dacă se află un alt om maĭ fericit decât supusa sluga matale, drept care, haĭ sĕ fugim înpreună, fiind că părinţiĭ noştri se scumpesc pentru două sălaşe de ţiganĭ.

Leonil. — Ce ḑicĭ? Vreĭ sĕ mĕ furĭ? (în parte) Auḑĭ prostu?

Nicu. — Fără doar şi poate... Ah! fie'ţĭ milă, duducuţă, de flacăra unuĭ muritor care 'ĭ... înflăcărat! Spune'mĭ, fugĭ cu mine, orĭ... orĭ fug singur?

Leonil. — (în parte) Dute draculuĭ!

Nicu. — Aud? primescĭ?... Ah! duducă, îţĭ sĕrut mânele. (sĕrută mânele luĭ Leonil).

(Se aude strĕnuţând în stânga)

Nicu. — Poroncă?

Leonil. — Aĭ auḑit?

Nicu. — Ce?

Leonil. — Vine neneaca.

Nicu. — Eleĭ!

Leonil. — Şi de ne-a găsi înpreună, sîntem prăpădiţĭ.

Nicu. — Eleĭ!

Leonil. — Ascunde-te degrabă.

Nicu. — Unde?

Leonil. — In dulapul ista până ce s'a duce neneaca, că oiŭ veni eŭ sĕ'ţĭ deschid maĭ pe urmă.

Nicu. — Şi după ce mi'ĭ deschide, îĭ fugi cu mine?

Leonil. — Te maĭ îndoescĭ, tiranule?

Nicu. — Ba 'ţĭ sĕrut mânuşiţile.

Leonil. — (cu dragoste) Sĕrută şi peĭ!.. (îĭ dă mâna şi Nicu o sĕrută de multe orĭ).

Nicu. — (mergênd spre dulap) M'am dus. (intrând în dulap) Ah! duducuţă, crede că m'aĭ băgat în raiŭ.

Leonil. — (închiḑêndu'ĭ) Ba în dulap, prostule, şi sĕ nu crâcnescĭ, că eştĭ mort. (Aceste cuvinte le ḑice cu glas fir-sc).

Nicu. — (din dulap spăriet) Eleĭ!

Leonil. — (viind în mijlocul sceneĭ) Hup şi altul. (rîde) L'am inchis pe prostu cu Ioana ţiganca! Ha, ha, ha... Aĭbă parte unul de altul. Acum ceasul fericireĭ a sunat pentru mine. Dragă verişoară! am sĕ te scap, pentru ca sĕ'ţĭ dovedesc cât te ĭubesc de mult... Haĭde!.. (face câteva pasurĭ spre uşa din stânga şi se opresce spăriet). Ear o dihanie!

(Se deschide uşa şi Zamfira întră prin întuneric).

SCENA XVII.

Leonil, Zamfira (în toaletă de noapte).

Zamfira. — (în parte) În cotro o apucat jupineasa Marghĭoliţa?.. De un ceas de când am auḑit'o eşind, şi încă nu s'o întors în odae.

Leonil. — (în parte) Aud foşnăind fuste . . . Cine sĕ fie? . . Baba doarme; Ioana 'ĭ în dulap. Îĭ verişoara, negreşit. (tare) Tu eştĭ, Marghĭoliţo?

Zamfira. — (în parte, cu mirare) Ce?

Leonil. — (apropiindu-se de Zamfira) Nu'ţĭ fie frică, verişoară, că eŭ sînt . . . Leonil? . .

Zamfira. — (în parte) Leonil? . .

Leonil. — Am hotărit sĕ te fur în astă noapte, pentru ca sĕ te scap de babă şi de călugărie.

Zamfira. — (în parte, supĕrată) Babă!

Leonil. — Nu'ĭ e ruşine băborniţeĭ sĕ nebunească la bĕtrâneţe, şi se vrea sĕ'şĭ facĕ un blestem ca aista . . . sĕ te călugărească! . . Îĭ bună, Ḑĕŭ, de închis la Golia.

Zamfira. —(în parte, cu mânie) La Golia, eŭ?

Leonil. — Gândesce cât îĭ de rĕ cu tine! par' că n'aĭ fi copila eĭ, ci o ţigancă! . . Gândesce că eştĭ socotită de dînsa ca o sarcină, ca o peatră în casă! . . şi haĭ sĕ fugim împreună, pănă nu se trezesce stahia.

Zamfira. — (în parte, furioasă) Stahia! (apucând pe Leoni de urechĭ) A! blestematule . . . sînt stahie, eŭ?

Leonil. — (spăriet) Valeŭ! . . am păţit'o.

Zamfira. — (trăgêndu'l de urechĭ) A! berbantule, vreĭ sĕ 'mĭ furĭ fata? . . ḑicĭ că's băborniţă, că's stahie, că's bună de închis la Golia? . . Eĭ, las' moţpane, că te-oiŭ învĕţa eŭ. (strigă) Ioană, Ioană, adă lumînărĭ.

Leonil. — Mătuşică, dragă mătuşică . . . (în parte) Oiŭ sĕ rĕmîn făr' de urechĭ . . . (se luptă cu Zamfira; scapă şi vrea sĕ fugă) La fugă, băete. (aleargă la uşa din fund, dar de odată se opresce auḑind glasul luĭ Pâlcĭu şi a luĭ Franţ, ḑicênd afară următoarele cuvinte:)

Pâlcĭu. — } Degeaba 'ţĭ baţĭ capul, monsĭu Franţ.
Franţ. — } Fă'mĭ hatîrul de vină cu mine.

(Ḑicênd aceste, Pâlcĭu şi Franţ întră prin fund).

(Leonil se întoarce iute înapoĭ şi fuge spre uşa din stânga ; dar aicĭ întâlnindu-se cu Ioana, care vine cu lumînărĭ, aleargă la dulap, îl deschide şi caută sĕ între în întru ; însă Nicu îl înpinge cu picĭoarele şi vrea sĕ tragĕ uşa dulapuluĭ. Luptă comică între eĭ).

Zamfira. — (În toată vremea asta, alungă pe Leonil) «Aşteaptă tălharule, că 'ţĭ-oiŭ da eŭ stahie, 'ţĭ-oiŭ da eŭ băborniţă, 'ţĭ-oiŭ da eŭ fete de furat.»

SCENA XVIII.

Zamfira, Leonil, Pâlcĭu, Franţ, Marghĭoliţa, Nicu, Ioana (aducênd lumînărĭ).

Pâlcĭu. — }
Franţ. — } Ce este ? Ce gălăgie ?

(Se apropie cu toţiĭ de dulap, care stă deschis).

Zamfira. — } (foarte răpide) { Ce 'mĭ vĕḑură ochii !
Leonil. — } { Verişoara cu Pâlcĭu !
Pâlcĭu. — } { Închişĭ într'un dulap !
Franţ. — } { Prin întuneric !

Ioana. — Şi cuconaşu Leonil în rochie de nuntă ? Ha, ha, ha.

(Staŭ cu toţiĭ încremeniţĭ în faça dulapuluĭ, unde Marghĭoliţa şi Nicu se ascund cu mânele la ochĭ).

Leonil. — (viind în faça sceneĭ) Mare poznă am făcut !

Zamfira. — (furioasă) Ce cauţĭ în garderob, diavoloaĭco ?

Pâlcĭu. — (furios) Ce'mĭ boscoroseştĭ prin dulap, măĭ tălălăŭ ?

Marghĭoliţa. — Neneacă . . .

Nicu. — Băbacă . . .

Zamfira. } (împreună) { Ce?
Pâlciu. } { Ha?

Marghĭolița. — Vĕru Leonil m'o închis aicĭ, neneacă.

Nicu. — Și pe mine tot el, băbacă.

Zamfira. } (împreună) { Leonil!
Pâlciu. }

(Se reped și apucă pe Leonil de brațe)

Zamfira. — Tu, blestematule?

Pâlciu. — Tu, berbantule?

Leonil. — Ho țeară!.. încet... Vrețĭ sĕ scițĭ ce caută Marghĭolița și Nicu în dulap?.. Eĭ cautĕ sĕ găsească cele douĕ sălașe de țiganĭ, pentru care d-voastră ca nisce părințĭ bunĭ, nu v'ațĭ putut agĭunge cu târgu... Ațĭ înțeles acum?

(Zamfira și Pâlciu îl las de mână și se întorc spre Franț).

Zamfira. } (împreună) { O nebunit?
Pâlciu. }

Leonil. — Ba nicĭ de cum... Și maĭ bine de cât sĕ fie țiganiĭ o pricină de neunire între familiĭ... maĭ bine, ca nisce creștinĭ adevĕrațĭ, ațĭ da ertare robilor!.. și ca nisce părințĭ bunĭ, ațĭ face fericirea copiilor!

Ioana. — Sĕ trăescĭ, cuconașule!

Franț. — Bravo, Leonil! (către Zamfira și Pâlciu) Ațĭ audit?.. facețĭ cum vĕ dice el. (silindu'ĭ sĕ'șĭ dee mânele) Dați-vĕ mânele și dicețĭ: Noroc sĕ dee Dumnedeŭ!

Zamfira. — (căutând cu dragoste la Franț) Fie cum vreĭ, monsĭu Franț. (luĭ Pâlciu) Noroc sĕ dee Dumnedeŭ!

Pâlciu. — Amin!

Leonil. — (viind iute între amêndoĭ) Întocmaĭ ca la ĭarmaroc. Eată dar și o rochie de nuntă drept aldamaș.

(cătră Marghĭoliţa şi Nicu) Săriţĭ acum din cuib, hulubaşilor! şi veniţĭ de'mĭ mulţĕmiţĭ mie pentru fericirea voastră. (în parte) Cu toate că, de-aşĭ fi sciut...

Nicu. — (sare din dulap şi dă mâna Marghĭoliţeĭ ca sĕ se scoboare).

Marghĭoliţa. — (scoborându-se) *Monsĭu Nico.*

Nicu. — *Cheschevu?*

Marghĭoliţa. — Eştĭ *contan?*

Nicu. — *Je.*

(Vin amêndoĭ lângă Pâlcĭu şi Zamfira).

Zamfira. — (în parte) Însfîrşit sînt slobodă sĕ mĕ mărit şi eŭ!

(cătră public).

'Mĭ-am urnit peatra din casă,
Am scăpat de displăcerĭ,
Şi la nuntă 'mĭ şi la masă
Vĕ poftesc cinstiţĭ boerĭ.

Leonil. — (tăindu'ĭ cânticul) Tacĭ, mătuşică, că te aude lumea, şi'ĭ ruşine! În ochiĭ părinţilor, fetele trebue sĕ fie ca petre scumpe, ear nu ca petre 'n casă.

(cătră public).

Eŭ primesc făr' de ruşine,
Dacă spun acum mincĭunĭ,
S'aruncaţĭ cu petre 'n mine
Aicĭ, în loc de cununĭ.

Pâlcĭu. — (curmându'ĭ cânticul) Da vorbă'ĭ?.. s'arunce aicĭ cu petre ca sĕ ne spargĕ capetele! Nu'ĭ destul cât ne le-am stricat în astă seară cu căsătoria copiilor?..

(cătră public).

Cu adâncă plecăcĭune
Mĕ închin, cinstiţĭ boerĭ.
Maĭ ântêĭ...

(rĕguşesce şi nu maĭ poate urma înainte).

Franţ. — (dându'l de o parte) Destul, cucoane Grigori, c'aĭ rĕguşit; maĭ bine dute de bea ceaĭu de soc.

Pâlciŭ. — Dec! că mare obraznică'ĭ şoacăţa!

Franţ (cătră public)

Eŭ sînt doftor cu sciinţă
Cunoscut de mult în Iaşĭ, ş. c. l.

Pâlciŭ. — (luându'l de braç şi trăgêndu'l în fund). Dacă eştĭ doftor, vin de mĕ tămăduesce de rĕguşeală şi le dă pace boerilor.

Franţ. — *Aber das ist aĭne incovenentişes*... (se sfădesc încet amêndoĭ în fund).

Nicu. — (înaintează, ruşinându-se, cătră public, şi ţiind cu o mână pe Marghĭoliţa, ear cu cea-l-altă sucindu'şĭ pălăria).

Nicu.

Dacă scumpa mea mireasă
Ca şi mie v'a plăcut...

Marghĭoliţa.

Dacă Peatra cea din casă
Spaĭmă chĭar nu v'a făcut...

Nicu.

Primiţĭ cu bucurie,
Domnilor, sĕ ne fiţĭ nunĭ.

Marghĭoliţa.

Pentrŭ-a noastră cununie
Aruncaţĭ două cununĭ.

Toţĭ în cor.

Primiţĭ cu bucurie,
Domnilor, sĕ le fiţĭ nunĭ.
Şi pentrŭ-a lor cununie
Aruncaţĭ două cununĭ.

(Cortina cade).

NUNTA ŢĔRĂNEASCA

PERSOANELE:

Alecu Leonescu.
Chir Gaitanis Loghiotatos.
Moş Trohin Pâcală, fruntaş.
Ilenuţa, fata luĭ.
Frundă, puşcaş.
Un vornicel de nuntă.
Un privighitor.
Ţĕranĭ, ţĕrance.

NUNTA TĔRANEASCA

TABLOŬ NAŢIONAL IN UN ACT

Representat în Iaşĭ, în ajutorul sĕracilor, in 3 Februariŭ 1848.

Teatrul represintă o privelişte de ţeară. — În stânga, casa luĭ moş Trohin. — În mijlocul sceneĭ, spre fund, un scrînciob. — În dreapta, copacĭ.

SCENA I.

Alecu (în costum de vênător, vine alergând din dreapta, cu puşca în mână), Frunḑă (intră după Alecu).

Alecu. — N'o lăsa Frunḑă! .. n'o lăsa sĕ scape.

Frunḑă. — Ce sĕ nu las, cuconaşule?

Alecu. — Prepeliţa.

Frunḑă. — Ce prepeliţă? .. Prin sat vreĭ sĕ ucіḑĭ prepeliţĭ?

Alecu. — Eĭ ... măĭ badeo! se vede că de aḑĭ di mineaţă aĭ prins prepeliţa de coadă, dacă n'aĭ zărit'o maĭ dinioare când ne-a sburat înainte?

Frunḑă. — Ean lasă, cuconaşule! că doar n'am orbul găinelor.

Sciŭ că prepeliţe
Sînt multe prin sat,
Albe, drăgălaşe,
Bune de vênat.
Dar acele paserĭ,
Nu s'ascund, nu sbor,
Ci staŭ făr' de frică,
De 'ţĭ însuflă dor;
Şi'n loc de-a le prinde
Bĭetul vênător,
Dese orĭ se vede
Prins în laţul lor!

Alecu. — supĕrat) Eĭ; aĭ vorbit de te-aĭ pripit.

Frunḑă. — D'apoĭ veḑĭ că bine ḑice moş Trohin: vrabia malaiŭ visează!.. Aşa şi d-ta, cuconaşule, de când aĭ scăpat de la dascalu Gaitan, tot vênat veḑĭ pe toate cărările.

Alecu. — Mări, nu 'mĭ maĭ pomeni de caţaonul cel de dascal, lual'ar năbădaĭcele! că m'am săturat de dînsul ca de mere acre.

Frunḑă. — Că mare cĭof îĭ, batĕ'l crcuea!.. Cât ţi 'ĭ ḑiulica de mare, îl auḑĭ răcnind prin ogradă: Mo Frunḑa! mo puscasi, nu mi lasa ta curcania si fuga pe porta, mo!.. Par'că eŭ sînt puşcaş, ca sĕ păzesc curcaniĭ luĭ! mânca'ĭ-ar fripţĭ sĕ'ĭ mănânce!

Alecu. — D'apoĭ eŭ, măĭ Frunḑă, ce maĭ păţesc cu el de când mi'l-a pus pe cap tatăl meŭ ca sĕ mĕ procopsească!

Frunḑă. — Ce sĕ facĕ?.. Sĕ te pricopsească?

Alecu. — Toată ḑiua mĕ silesce sĕ ḑic: tipto, tiptis, tipti...

Ce necaz pe mine! Ah, ce supĕrare!
Sĕ ḑic toată ḑioa, tot în gura mare:
Tipto, tiptis,
Tiptis, tipti!

Pipto, piptis,
Piptis, pipti.
Ardĕ'l focu dascăl! cum mĕ nĕcăjesce
Ca sĕ mĕ înveţe greco-păsăresce!

Frunḑă. — Tipto, tiptis? ha, ha, ha! pare că se bat caliciĭ în gură. Tipto, tiptis... ha, ha, ha.

Alecu. — Apoĭ... pas de nu ĭubi maĭ bine vênatul la păsĕrĭ, de cât limba păsĕrească...

Frunḑă. — Că aĭ şi dreptate, cuconaşule. Ce este maĭ frumos de cât vênatul?

O! ce bucurie
Simt în pept de-odată,
Când vĕd pe câmpie
Că mi se arată:
Căprioare fugătoare,
Prepeliţe sburătoare,
Păsĕrele cântătoare
Ce mĕ chem la vênătoare.
Atuncĭ trag cu puşca, le culc la pămênt.

Alecu.

Şi eŭ trag ca tine; dar trag tot în vênt!

(Chir Gaitanis strĕnută în culise, în stânga).

Alecu. — (rĕsĕrind) Aĭ auḑit, Frunḑă?

Frunḑă. — Ce?

Alecu. — O prepeliţă sburând? (face câte-va pasurĭ spre fund şi caută între culisele din stânga).

Frunḑă. — (urmând pe Alecu) Sburând?.. ba strănutând vreĭ sĕ ḑicĭ.

Alecu. — Oare ce dihanie se vede colo, din dosul garduluĭ?.. am s'o hultuesc cu ploae. (întinde puşca şi trage).

(Chir Gaitanis ţipă între culise şi ḑice): *Aman! me scotosen! Aman!*

Frunḑă. — Na! c'aĭ făcut moarte de grec!

Alecu. — Moarte de grec? ha, ha, ha. L'am lovit pe chir Gaitanis! ha, ha!.. tipto, tiptis, *ton etipsa*.

SCENA II.

Alecu, Gaitanis, Frunḑă.

Gaitanis. — (intrând prin stânga) Ah! vah! *me scotosan!* vĕḑênd pe Alecu) A! *esi, catergari, mi a traso cu tufechi la ipochimeno a me?*

Alecu. — Nu'ĭ vina mea, chir dascale... Te-am luat de o capră sĕlbatică.

Gaitanis. — Capra, crapa! Se crapi *me to capra su, me olo.*

Frunḑă. — Jupâne dascale...

Gaitanis. — Zupine esti tu, mozicule; *ego sinto loghiotatos!* auḑitu mu, mo?

Alecu. — (strîmbând pe Gaitanis) Auḑitulu mo?

Gaitanis. — Lasa, lasa, *cateramene,* că v'oiŭ dreze eŭ pe amundoĭ chind a veni cuconu Leonescu, babacato dimitale de la Iasi... am si ţi... am si ţi... (strĕnută).

Alecu. — Işala!

Frunḑă. — Şi la mulţĭ anĭ!

Gaitanis. — Merzi la diavolo cu isala, che nu stiu çine, mi-a mestecato piperi *mesa is to* tabacheri.

Alecu. — (încet luĭ Frunḑă) Eŭ 'ĭ-am vĕrsat aseară o solniţă întreagă.

Frunḑă. — (încet luĭ Alecu) Sĕ'ĭ fi pus şi un pipăruş de ceĭ roşĭ.

Gaitanis. — Ce ḑicĭ?

Alecu. — Cum? Ḑĕŭ, dascale, 'ţĭ-a pus piper?

Gaitanis. — Făte che nu stiĭ, moţpanopulos çe esti...

Da, a veni el tatato dimitale la mosia aiçe... (în parte) Am si 'ĭ trago un falanga ca la dascalo Chiriacos.

Alecu. — Mări haĭ, Frunḑă, la vênat, că ear 'ĭ-aŭ venit toanele ghĭujuluĭ.

Gaitanis. — (furios) Ghĭuzi!.. mi a ḑiso ghĭuzi: (vrea sĕ alerge după Alecu, dar se opresce văitându-se de şale) Astepta si te ghĭuzuesco eŭ, berbanti.

Frunḑă. — Nu te da, caşcaval!

Gaitanis. — Cascavali!.. (sĕ rĕpede după Frunḑă).

Alecu. — Ĭuruş, palicari!.. ha!

Gaitanis. — (cu desnădăjduire, în parte) *Kirie eleison!* mi vine se turbezo!

Alecu. — Haĭ Frunḑă, mergĭ cu mine?

Frunḑă. — Ba, nu pot, cuconaşule, că's vornicel de nuntă astăḑĭ.

Alecu. — Da cine se mărită?

Frunḑă. — Fata luĭ moş Trohin, Ilenuţa.

Gaitanis. — I Ilenuţa si marita?

Frunḑă. — Dar, jupâne şiret; o ĭe Trotuşan Mocanul.

Gaitanis. — Chir Gaitanis, mozicole, nu sireto. (în parte) Si marita!

Alecu. — Eĭ bine, Frunḑă, rĕmâĭ tu la nuntă, că oiŭ veni şi eŭ maĭ pe urmă sĕ gĭoc o horă.

Gaitanis. — Ba si merzi acasa, si înveţi to çeaslovisu. Auḑitu-mu?

Alecu. — Auḑitu-mu... (în parte) Culcă-te pe acea ureche.

Gatianis. — *Oriste?*

Alecu. — O priză de tabac... *se paracalo.*

Gaitanis. — Taba... a... (strĕnută).

Alecu. — *Megas* postelnicos!

Gaitanis. — Çe-a ḑiso?

Alecu.

Calispera, spera,
Cachisu imera ;
File, ti mandata ?
Psomi che salata.

Gaitanis.

Am si-ţĭ rupo to urechi
Che 'mĭ-a traso cu tufechi ;
S'aĭ facuto frica mari
La voĭnico palicari.

(împreună) **Alecu şi Frunḑă** (rîḑênd)

Vaĭ sérmanu dascal !
Veḑi'l cum pufnesce.
Ochiĭ se aprinde,
Nasu'ĭ se roşesce.

Gaitanis.

Çe blastamaţia !
Çe eniţaria !
Ḑeŭ crepo de çuda
Crepo de mânia.

(Alecu ĭesă rîḑênd prin fund în dreapta ; Frunḑă în stânga).

SCENA III.

Gaitanis.

Ghidi, ghidi puschi nerusinato . . . Mi a scoso din ţiţinia ! uf ! . . In çe vremi am azunso ! . . I puschi de baeţi se ĭe la riso pe loghiotati !

I.

S'a dus vremea çea frumosa
Chind un dascalos grecos
Inarmat cŭ-o varga grosa
Paradosa *faneros ;*
    Aritmetichi,
    Me gramatichi,
    Che istorichi
    Ap'edo 'p echi.
Ma acum lumea se strica !
Si de ris noĭ am remas ;
Căçĭ baeţiĭ, fara frica,
Ne daŭ nouă piste nas !

Înainte chind intramo in scola cu sprinçenele sburlite, toţĭ baeţiĭ tremura ca varga... ca varga çe se clatina pe capa a lor; si chind ḑiçeam odata : *sopate diavole !* nu auḑiaĭ niçĭ chirc. Pe urma chind chĭemamo vr'o unu ca se'sĭ spue matima, intra sapte ḑeçĭ de draçĭ in el : (făcênd ca un dascal grec în scoala).

— Bre, Burduzane, *ela do.*

— (făcênd ca scolarul) *Oriste didascale.*

— *Ela do ; pes mu : Posa ine ta meri tu logu ?*

— *Ta meri tu logu? . . decapente !*

— *Decapente ? . . decapente fores na scasis, anoite.*

Şi inçepeam se'l croesc cu varga ; *che dos tu, che dos tu*... păn'çe învaţa *posa ine ta meri tu logu !* Căçĭ atunçĭ :

II.

Atunçĭ varga pe spinare
Tipto, tiptis arata ;
Si falanga la piçoare
Chĭar din talpă'ĭ învaţa
    Aritmetichi,
    Me gramatichi,
    Che istorichi
    Ap'edo 'pechi.

Ma acum lumea se strica,
Si de ris noĭ am remas!
Căçĭ baeţiĭ fara frica,
Ne daŭ nouă piste nas!

De açeea vino lacuste in ţeara! de açeea nu creste grio che papusoĭ. Ma çe staŭ eŭ de vorbesco de papusoĭ, chind si marita Ilenuţa! ah, *kirie eleison!* ea si marita cu altu çineva de prost, si eŭ remuni cu lacrime pe mustaţi! Eŭ care o ĭubesco ca *matia mu!*.. Eŭ care m'am caliçito hranind'o cu roscovi si cu halvas indirnetico!.. Ama! *ohi*, bade Trohine... *ohi*, zupinesa Ilenuţa!.. n'a fi cum socotiţĭ voĭ... maĭ sint si eŭ pe aiçe... si nu laso se mi sufla niste ţaranoĭ *is to* borsi *mesa! Ohi*, bade Trohine! mi esti dator cu 500 de leĭ, de asta earna, si daca nu mi'ĭ plati paraluţi, *tora, tora, gligora,* pe sin, pe sin, am se'ţĭ puno ecsecuţia, si se'ţĭ opresco nunta. (bate la uşa luĭ Trohin) Trohine, moĭ, Trohine, bre! *ela do!*

SCENA IV.

Gaitanis, Trohin (eşind din casă).

Trohin. Aud?.. Cine mĕ chĭamă?

Gaitanis. — Ea vino 'ncoaçe, mo.

Trohin. — (în parte) Găitanu! m'o prins în laţ...

Gaitanis. — Ma rog, zupune bade Trohine, cum indraznestĭ se façĭ nunta, păn'a nu'mĭ plati çeĭ çinçi sute de leĭ?.. ha?..

Trohin. — (în parte) M'a strîns cu uşa grecu, dar oiŭ sĕ mĕ fac surd.

Gaitanis. — Auḑitu mu, ha?

Trohin. — Cine? ţapul cel mare care te-o înpuns astă earnă de-aĭ picat pe ghiaçă?.. o murit sĕracu! d-ta sĕ fiĭ sănĕtos!

Gaitanis. — Çe ţap? .. Eŭ ţi vorbesco de banĭ.
Trohin. — Aşa, aşa ! bĭetul Balaban ... el sĕracu ! ..
Gaitanis. — Eĭ! apoĭ sĕ nu te façĭ zaratico ? .. Eŭ i ḑico bani, si el mi raspundi Balabani. (tare) Çinçi sute de leĭ ? ..
Trohin. — (în parte) Sbeară tu, grecule, cât 'ţĭ-a ţinea gura ... (tare) Aud ?
Gaitanis. — Unde's baniĭ meĭ ? .. Unde'ĭ Ilenuţa ?
Trohin. — Măriuţa ? baba Măriuţa ?
Gaitanis. — *Na tos!* acum mi pomeneste de baba Mariuţa ? Ma chind aĭ asurḑito asa, bre, *hondrochefale?* (strigă tare la urechĭa luĭ Trohin) Ilenuţa ... Ilenuţa ... surdole !
Trohin. — (rĕsărind) Ho ! că m'aĭ spăriet.
Gaitanis. — Ho ! .. (în parte) Mi a ḑiso ho, ca la *vodia !* .. (furios) *Esi, ise,* ho, bovole ! *ma ego ime loghiotatos, apo to Tenedosi!* auḑitumu ? .. *apo to Tenedosi!* si am se'ţì puno ecsecuţia ca se'mĭ platesti datoriea ! auḑitumu ? Ma duco s'aduco aiçe pe privighitori ... Auḑitumu ? .. Privighitori ! ..
Trohin. — Că privighitorile nu maĭ cântă acum, jupâne.
Gaitanis. — Ba chinta, chinta. (bâtênd în pumnĭ) Si aĭ se chinta si tu, acus ... Acus ?

Aĭ si chinta,
Aĭ si chinta
Si se maninçĭ o plaçinta
Chiparata
Si sarata
Cum n'aĭ muncat niçĭ odata !

Trohin (în parte).

Vaĭ de mine !
Vaĭ de mine,
C'a sĕ'mĭ facă vr'o ruşine !

Ce pĕcate !
Ce pĕcate,
Vaĭ de mine'mĭ cad în spate!

Gaitanis (bătênd în pumnĭ).

Aĭ se chinţĭ ! aĭ se chinţĭ ca un cuc
Neschi !
Si se merzĭ, si se merzĭ cu butuc,
Neschi ! } bis.

(înpreună)

Gaitanis.

Aĭ se chinta,
Aĭ se chinta
Si se maninçĭ o plaçinta
Chiparata
Si sarata
Cum n'aĭ muncat niçĭ odată !

Trohin.

Vaĭ de mine !
Vaĭ de mine,
C'a sĕ'mĭ facĕ vr'o ruşine!
Ce pĕcate !
Ce pĕcate,
Vaĭ de mine'mĭ cad în spate !

(Gaitanis ĭesă furios prin dreapta. Se aud chiote de nuntaşĭ, în stânga.)

SCENA V.

Trohin. — Eaca şi nuntaşiĭ... Sĕracul de mine! am păţit'o tocmaĭ astăḑĭ, când îmĭ mărit fata!.. şi din pĕcate n'am nicĭ un ban ca sĕ mĕ pot plăti de grec, că am pus tot ce-am avut în zestrea Ilenuţeĭ. Doamne, doamne! adică sĕ te ferească Dumneḑeŭ de holeră, de locuste şi de... Găitanĭ ! (întră în casa luĭ).

SCENA VI.

Nuntașii, (maĭ pe urmă) Trohin.

(Doĭ vornicĭ de nuntă, cu pălăriile înpodobite cu florĭ, întră din stânga, înainte, ținînd în mânĭ câte un baston alb, câte un colac și câte un buchet de florĭ. — După eĭ vine mirele încungĭurat de țĕranĭ carĭ chiuesc. Toțĭ se opresc în mijlocul sceneĭ, în fața caseĭ luĭ Trohin).

(În vreme ce întră Nuntașiĭ, orhestrul cântă aria nnnțiĭ)

Vornicelul. — (către mire) Eĭ, măĭ Trotușane!.. Eată-ne agĭunșĭ la casa Ilenuțiĭ!.. Dar păn'a nu bate la ușa eĭ, sĕ ne cânțĭ un cântic de cele bĕtrâneștĭ, de care aĭ audit de la tată-tĕŭ.

Trotușan. — Bucuros... Sĕ vĕ cânt cânticul Tătaruluĭ.

Toțĭ. — Dar, dar!

Trotușan. — Apoĭ, dice că, pe când năvălea Tătariĭ în țeară, strĕmoșiĭ noștriĭ care eraŭ puĭ de vitejĭ, le cânta așa, de pe ist mal a Nistruluĭ:

I.

Măĭ tătare, ține'țĭ calul!
Măĭ tătare, strînge'ĭ frâul!
Măĭ tătare, lasă malul,
Nu cerca a trece riul;
Că, pe crucea sfinteĭ lege!
De voĭ doĭ, peste hotare,
Nimic, Dĕŭ! nu s'a alege,
Măĭ tătare, măĭ tătare!..

Dacă Tătariĭ era oamenĭ de cuvênt, și se întorcea înapoĭ, Româniĭ îĭ lăsa în pace; ear de nu, apoĭ strĕmoșiĭ noștri le vorbea încă odată cu binele și le dicea:

II.

Măĭ tăt. e, dă-ne pace!
Măĭ tăt..., stăĭ, nu trece!

Măĭ tătare, nu mĕ face
Sĕ'ţĭ fărâm capul în ḑece.
Că, de sus, de pe movilă,
De-oiŭ svêrli ghĭoaga cea mare,
Singur 'ţĭ-oiŭ plânge de milă,
Măĭ tătare, măĭ tătare!

După asta, dacă 'l înpingea pĕcatul pe duşman sĕ treacĕ în ţeara noastră, apoĭ îl videa Dumneḑeŭ! Românul perdea răbdarea, rîdica ghĭoaga, şi'l turtea pe tătar la pămênt, şi'l da la corbĭ! Pe urmă'l prohodea aşa:

III.

Măĭ tătare, unde 'ţĭ e pala?
Măĭ tătare, unde 'ţĭ e calul?
Măĭ tătare, unde 'ţĭ e fala?
Nu 'ţĭ-am spus sĕ nu trecĭ malul?
Nu sciaĭ, tu, măĭ vecine,
Ce'i Românul în turbare?..
Corbul muşcă-acum din tine,
Măĭ tătare, maĭ tătare!

Toţĭ. — (chiuesc vesel) Sĕ trăeştĭ Trotuşane.

Trotuşan. — Noroc sĕ dee Dumneḑeŭ, să sĕ ne facem şi noĭ ca strămoşiĭ noştri!

Toţĭ. — Ura!..

Vornicelul. — Haĭ de-acum sĕ începem nunta. (Se apropie de casa luĭ Trohin înpreună cu cel-l-alt vornicel, şi bate la uşă).

(Orhestrul cântă în surdină).

SCENA VII.

Nuntaşiĭ, Trohin (eşind pe pragul uşeĭ).

Trohin.

Oameniĭ bunĭ, bine-aţĭ venit!

Vornicelul.

Moşule, bine-am găsit!

Trohin.

Ce vreţĭ la bordeĭul meŭ?

Vornicelul.

Sĕ'ţĭ agĭute Dumneḑeŭ!..
Sîntem oamenĭ călĕtorĭ,
Călĕtorĭ şi vênătorĭ;
Şi cătăm o căprioară
Tinerică, sprintioară,
Cŭ-ochişorĭ de porumbele,
Cu cosiţele 'n inele,
Şi cu salbă de mărgele.
Şi 'ĭ frumoasă, vorbitoare,
De trup gingaş ca o floare
Păsĕrica cântătoare
Care cântă, făr' sĕ sboare...
Rogu-te, moşule, spune:
N'aĭ vĕḑut aşa minune?..

Trohin. — Ba am vĕḑut'o, feţiĭ meĭ. Maĭ dinioare trecea pe aicĭ şi o întrat în casa mea. Aşteptaţĭ sĕ v'o aduc. (întră în întru şi se întoarce aducând o babă scurtă şi urîtă). Asta vĕ e minunea ce cătaţĭ?

Toţĭ. — (riḑênd) O!..

Trotuşan. — Ba, ferească Dumneḑeŭ!.. asta'ĭ Ştirba-baba-cloanţa!..

Trohin. — (riḑênd) Veḑĭ poznă! în loc sĕ pun mâna pe o căprioară, am pus mâna pe-o bufnişoară. (întrând ear în bordeĭu).

Vornicelul. — Da mare hâtru'ĭ moş Trohin! Ha, ha, ha!..

Toţĭ. — Mare hâtru'ĭ!

SCENA VIII.

Nuntaşii, Trohin, Ilenuţa, Ţĕrance.

Trohin. — (eşind înainte) Eaca, maĭ flăcăĭ, căprioare sprintioare, pasĕrele cântătoare, floricele frumuşele... Pe care o cătaţĭ voĭ?

Trotuşan. — (alergând la Ilenuţa) Pe Ilenuţa, pe Ilenuţa!

Ilenuţa. — (cu bucurie) Trotuşan! (vin amêndoĭ în faça sceneĭ).

(Înpreună, aria: *căruţa posteĭ).*

Trotuşan.

Dulce ĭubită,
A mea ursită,
De-acum cât lumea vreŭ sĕ trăesc;
Căcĭ în uĭmire
De fericire,
In raĭu, cu tine, simt că plutesc!
(înpreună).
Ah! în uĭmire
De fericire,
În raĭu, cu tine, simt că plutesc!

Ţĕranii.

Veḑĭ ce uĭmire
De fericire.
În a lor suflet acum simţesc!

Ilenuţa.

A fi ĭubită
Ş'a ta ursită,
E tot ce 'n lume de-acum doresc;
Căcĭ în uĭmire
De fericire,
În raĭu, cu tine, simt că plutesc!

(Împreună).

Ah! în uĭmire
De fericire,
În raĭu, cu tine, simt că plutesc!

Țĕranii.

Vedĭ ce uĭmire
De fericire,
În a lor suflet acum simțesc!

Vornicelul. — (dispărțindu'ĭ) Bine, bine; lasă că vĕ vețĭ drăgosti maĭ pe urmă. Acum, haĭ sĕ tragem o horă de nuntă.

Toțĭ. — Hora, Hora!

Vornicelul. — Vino, moș Trohine, de gĭoacă cu noĭ; haĭ, doar ți'ĭ maĭ scutura din cele bĕtrânețe.

Trohin. — Bucuros, fețiĭ meĭ! Haĭ sĕ gĭucăm hora Ilenuțeĭ... știțĭ ceea:

Haĭ Ileană, la poeană,
Ileano, Ileană.

(Orhestrul cântă hora Ileneĭ; toțĭ se prind la gĭoc și cântă)

Cor general.

Haĭ, Ileană la poeană,
Ileano, Ileană!
Sĕ săpăm o buruĭană,
Ileano, Ileană!
Buruĭana maculuĭ,
Ileano, Ileană!
Ca s'o dăm bărbatuluĭ,
Ileano, Ileană!

SCENA IX.

Ceĭ dinainte (jucând), **Gaitanis, Privighitorul.**

Gaitanis. — Ha, ha! voĭ chintațĭ si zucațĭ?

Trohin. — (vĕḑênd pe Gaitanis) Na, c'am păţit'o, sĕracul de mine!

Gaitanis. — Chintaţĭ *tin* Ileana *is tin* poeana... Ma nu trebui si chintaţĭ asa, dar ea asa:

Haĭ ţerane, la 'nchisore
Bade Trohine!
Cu butuçi la piçore
Bade Trohine!
Păn' çe'ĭ plati paraluţi
Bade Trohine!
A luĭ chir Gaitanuţi
Bade Trohine!

(Hora se strică).

Toţĭ. — (spărieţĭ) La închisoare!

Gaitanis. — *Neschi,* la închisore saŭ la groso, cum 'ţĭ-a plăçea maĭ bine. Moĭ, privighitori, pune muna la gât a luĭ.

Trohin. — Mĕ rog, jupâne dascale...

Gaitanis. — *Loghiotatos,* bre!..

Trohin. — Fie şi ghĭotatos... Nu'mĭ face o ruşine ca asta, tocmaĭ dinaintea satuluĭ.

Gaitanis. — Sat, mat, *che* pasat... nu mi pasa. Pune muna la gât a luĭ.

(Privighitorul apucă pe Trohin de braç).

Trohin. — Lasă măcar pănă mâne, cucoane Găitane... pănă după ce s'a stirşi nunta Ilenuţeĭ.

Gaitanis. — Nunta Ilenuţiĭ!.. *Ohi!..* De o suta de orĭ *ohi!..* auḑitumu? Platesti pe sin indata? orĭ te puno la butuco.

Trohin. — (în parte) Butuc sĕ te facĭ! (tare) Da'ĭ pĕcat de Dumneḑeŭ sĕ stricĭ bunătate de nuntă ca asta... Fă'ţĭ milă macar de bĭata fată, dacă nu ţi'ĭ milă de bĕtrâneţele mele... Ilenuţo, vino de'l roagă

şi tu, fata mea, doar s'a îndupleca. (în parte) Îndupleca-l'ar dracii!..

Ilenuţa. — (viind lângă Gaitanis) Chir Gaitanis, mĕ rog d-tale, nu te 'ndura, fiĭ cum te-arată chipul.

Gaitanis. — (în parte) Acu, sirata? (tare) *Ohi*, necredinçosa serpoaĭca çe esti; nu vreŭ! nu vreŭ se fiŭ ca obraz a mea.

(Arie: *of, of, of! ce superare;* din *Peatra din casa).*

Ilenuţa

Of, of, of! te rog, aĭ milă
De-un sĕrman şi de-o copilă!
Vedĭ că plâng şi suspin;
Fie'ţĭ milă de-al meŭ chin!

Gaitanis.

Ba, nu, nu, sirato, ba!
Eŭ nu sint de dandana,
Se me'nseli cu amori
S'apoĭ se'mĭ daĭ cu piçori,
Si de mine tu se ridĭ
S'apoĭ semi façi bizĭ

Ilenuţa.

Ah! te rog...

Gaitanis.

Fuzi, nu vreŭ.

Ilenuţa

Ah! te gĭur pe Dumnedeŭ.
Nu fiĭ rĕŭ...

Gaitanis.

Na, na, na!
Fevghe, fevghe, Satana!

Ilenuţa.

Of, of, of! te rog, aĭ milă
De-un sĕrman şi de-o copilă!
(Cade în genunchĭ).

Gaitanis. — Deziaba te culçĭ la pamunto, che nu me maĭ inseli. Privighitori, umfla pe dimialuĭ. (arată pe Trohin).
(Privighitorul apucă pe Trohin şi vrea sĕ'l ducĕ).

Toţĭ. — Cucoane Găitane...

Gaitanis. — *Sopa,* bre! La Ispravniçie!

(Ilenuţa rĕmâne plângênd în dreapta. — Trotuşan stă lângă dînsa de o mângâĭe. Gaitanis stă în stânga, în faça sceneĭ, şi face semn privighitoruluĭ ca sĕ ducĕ pe Trohin).

SCENA X.

Ceĭ dinainte, **Alecu** (în costum bogat de ţĕran, vine din fund şi se întâlnesce cu ţĕraniĭ, în mijlocul sceneĭ).

Alecu. — Ce este, oamenĭ bunĭ?.. Ce aţĭ păţit?

Trohin. — Ce vĕd? cuconaşul!.. Dumnedeŭ te-o trimis!

Alecu. — Da, ce este?

Trohin. — Ce sĕ fie, cuconaşule? Ea, pĕcate! Jupânu Găitan vrea sĕ ne strice nunta.

Alecu. -- Pentru ce?

Trohin. — Pentru că 'ĭ sunt dator cu 500 de leĭ.

Alecu. — Audĭ Gaitanu draculuĭ! Ea staţĭ, staţĭ oamenĭ bunĭ.

Gaitanis. -- Çe?.. çine îndrazneste se poronçasca aiçe?

Alecu. — *O dulosas tapinos.*

Gaitanis. — Alecu!.. *me* strae ţaranesti! Çe cauţĭ aiçe *catergari?* ha?

Alecu. — Am venit sĕ gĭoc la nuntă, în cĭuda mataluţi.

Gaitanis. — Acus?.. Mo, mo Frunḑa, pune muna pe dimialuĭ şi'l adă acasa cu de-a sila ca sĕ înveţe *to matimatu.*

Alecu. — (furios) Auḑĭ ţapu! (către ţĕranĭ) Pe dînsul, flăcăĭ!.. Eŭ vĕ poroncesc!.. Unflaţi'l pe sus şi'l puneţĭ în scrîncĭobul ista, de'l învêrtiţĭ păn' ce-a ḑice, aman.

Gaitanis. — Çe, çe?.. bre... çe puschi!

Trohin. — Dacă poronceşte stăpânu... pe dînsul copiĭ!

(Tĕraniĭ se arunc asupra luĭ Gaitanis, îl unflă pe sus şi'l pun cu de-a sila în scrîncĭob.

Gaitanis. — (sbucĭumându-se furio Cum indrazniţĭ, moĭ?.. pe mine!.. pe chiar *Tenedosi apo to Gaitani*... *Cacohrononachi* moziçe..

Alecu. — Ha, ha, ha... Nu te da, palicari... *Ela more*... ha!

Gaitanis. — (în scrîncĭob) Lasa, lasa, che a veni el babacato dimitale *apo to* Iasi... Auḑito asa *catergari!*.. *Enas loghiotatos is to* scrinçobo?.. Am se'ţĭ trago çinçĭ ḑecĭ la talpe.

Alecu. — La talpe?.. mie!.. Întoarceţĭ scrîncĭobul, flăcăĭ.

(Ţăraniĭ încep a întoarce scrîncĭobul, în vreme ce cântă horul următor Gaĭtanis se sbucĭumă furios în scaun).

Alecu (arie: *Patru-decĭ de arnăuţĭ).*

Uţa, uţa, căpitane.
Uţa, uţa, Găitane.

Toţĭ.

Uţa, uţa, tot aşa,
Măĭ, voĭnice, nu te da!

Gaitanis.

Aman, aman! che nu maĭ pot, } bis.
Aman, aman! che mor de tot. }

Toţĭ.

Uţa, uţa, căpitane,
Uţa, uţa, Găitane, ş. c. l.

Gaitanis. — (răcnind) Staţĭ, che mi sfirsesco de ḑile.
Alecu. — Opriţĭ scrînciobul puţintel.

(Ţĕraniĭ opresc scrînciobul)

Gaitanis. — Uf, aman!
Alecu. — Eĭ! chir Gaitanis! maĭ vreĭ sĕ stricĭ nunţile oamenilor?
Gaitanis. — Nu maĭ vreŭ se strico nimica... lasa se mi scoboru, che 'mĭ-a venito virtizelu la capo.
Alecu. — Da, baniĭ luĭ moş Trohin îĭ maĭ cerĭ?
Gaitanis. — *Ta pentacosia grosia?.. Malista, malista* îĭ çer, şi acum pe sin îĭ çer...
Alecu. — Aşa?.. Eĭ! flăcăĭ maĭ daţi'l puţintel în scrînciob, că încă nu s'a săturat.
Gaitanis. — (turbat) Blastamaţi... Diavoli... Eniçari!..

(Ţĕraniĭ încep ear a'l întoarce, cântând ca maĭ înainte).

Uţa, Uţa, căpitane, ş. c. l.

(Se aude în stânga în fund un răcnet de surugiŭ şi pocnete. Ţĕraniĭ opresc scrînciobul. Frunḑă ĭesă prin stânga.

Alecu. — Oare ce poştă s'aude?
Gaitanis. — Çe posta?.. Ha, *cacoriziche!* ţi'ĭ frica acumu che vine babacato de la Iasi. (frecându'şĭ mânile de bucurie) Ha, ha! a venito vremea se mi resplatesco de toţĭ. Am se vi aratu eŭ uţa, uţa.

Alecu. — (în parte) Că de-a veni tată-meŭ . . . am păţit'o !

Frunḑă. — (întrând) Eaca, cuconaşule, un rěvaş de la Eşĭ.

Alecu. — (luând rěvaşul) Da . . . cine l'a adus ?

Frunḑă. — Ce věd ? . . Tatăl meŭ mě cheamă la Iaşĭ ca sě mě trimită la Paris ! . . Vivat ! . . am scăpat de Gaitanis ! . . la Paris ! . . la Paris ! . .

Gaitanis. — Çe ? çe ? . . la Pariso ? . . a nebunito *che* tataso !

Alecu. — (plin de bucurie) Oamenĭ bunĭ ! nu maĭ aveţĭ nicĭ o grijă de nimic, că eŭ mě fac nunul Ilenuţiĭ, şi'ĭ daŭ 2000 de leĭ zestre.

Trohin. — Sě trăeştĭ, cuconaşule ! şi sě'ţĭ dee Dumneḑeŭ sănětate şi bucurie . . . Hura ! strigaţĭ hura, copiĭ !

Ţěraniĭ. — Hura !

Alecu. — Cât pentru chir Gaitanis, fiind că a îndrăsnit a pomeni de bătae la talpe . . . îl osândesc sě stee în vêrful scrînciobuluĭ, păn' ce s'a sfîrşi nunta.

Gaitanis. — (furios) Satana ! . .

Trohin. — Ba nu, cuconaşule ; dacă socoţĭ, să'l întoarcem în scrînciob până ce 'mĭ-a erta ceĭ 500 de leĭ.

Toţĭ. — Haĭ sě'l dăm ! haĭ sě'l dăm !

Gaitanis. — (spăriet) *Ohi, ohi,* staţĭ bre, *varvari,* che ertu tot.

Alecu. — Aşa maĭ viĭ de-a casă... dar sě gĭocĭ cu noĭ.

Gaitanis. — Ma nu stiŭ de cât *to* piperi.

Trohin. — Lasă că te-oiŭ învěţa eŭ.. Acuş, aşteaptă !

(Ilenuţa se apropie de Trohin şi'ĭ şoptesce, arătând pe Alecu).

Gaitanis. — (vine în faça publiculuĭ) Piperi cu tabaco am traso ! nasu mi s'a rosito ! ranito de pusca la *ipochimeno* am fost ! în scrinçobo m'am dato ! paraluţi am prapadito ! pe Ilenuţa am prapadito, şi acum se maĭ zoco

si la nunta eĭ! .. Eŭ! Gaitanis, *loghiotatos, apo to ostrovi Tenedosi!* .. Bine ḑice un filosof, nu stiŭ care: *mateotis mateotiton, ta panta mateotis!* (se trage maĭ în fund).

Trohin. — (ţiind pe Ilenuţa de mână, vine lângă Alecu) Cuconaşule! eaca hina d-tale care vrea sĕ'ţĭ facĕ o rĕgea.

Alecu. — Ce doresci, hinişoară dragă?

Ilenuţa. — Sĕ gĭocĭ cu mine, cuconaşule.

Alecu. — Din toată inima, dragă Ilenuţă. (In parte) Îĭ bine ca boeriĭ sĕ'şĭ dee mâna şi sĕ iege frăţie cu ţĕraniĭ!

(Alecu ĭe pe Ilenuţa de mână şi o aduce în faça publiculuĭ).

Ilenuţa (cătră public).

Sărăcimea mângâĭată prin al vostru ajutor
Cătră voĭ acum înalţĕ glasul eĭ mulţĕmitor.
Fiţĭ cu toţiĭ veselĭ, mândri de-a voastră faptă bună:
A sĕracilor ĭubire, pe bogaţĭ îĭ încunună!

(Jocul se începe. Alecu joacă cu Ilenuţa. Trotuşan cu o fată din sat. Trohin cu Gaitanis).

(Cortina cade)

CHIRIŢA IN IAŞI

saŭ

DOUĂ FETE Ş'O NENEACA

PERSOANE:	ACTORI:
Cucoana Chiriţa	D-l *Milo.*
Grigori Bârzoiŭ, soţul eĭ	» *Teodoru.*
Aristiţa } fetele lor	D-la *Chiciu.*
Calipsiţa } fetele lor	» *Bibiri.*
Pungescu, coţcar bucurescean	D-l *Teodorini.*
Bondicĭ, coţcar iaşan	» *Neculau.*
Guliţă, copilul Chiriţeĭ	» *Luchian.*
Vĕduva Afin	D-na *Sterian.*
Luluţa, copila eĭ	D-la *Nini.*
Sărdarul Cuculeţ, director de Agie	D-l *Bonciu.*
Un fecĭor boeresc	» *Bosie*
Ioana ţiganca	D-na *Raliţa.*
Un slujitor de barieră	D-l *Apostolu.*
Un surugiŭ	D-l *Handoca.*
Un neamţ cu orga	» *Halepliu.*

Poftiţĭ la bal. — Slugĭ. — Surugii. — Caĭ de poştă.

CHIRIŢA IN IAŞI

saŭ

DOUA FETE Ş'O NENEACA.

COMEDIE CU CÂNTICE, IN 3 ACTE.

Representată pe teatrul naţional din Iaşĭ, în beneficiul artiştilor românĭ ia 1850.

ACTUL I.

Teatrul represintă uliţa Păcurariĭ plină de omĕt; în stânga, în fund se vede bariera închisă. — La ridicarea cortineĭ se aud chiote şi pocnete surugiescĭ. Bariera se rîdică şi încep a trece în fund vr'o 16 caĭ de postă, cariĭ trag o trăsură veche pusă pe tălpĭ de sanie. Caiĭ intră în culisele din dreapta, dar trăsura rĕmâne troenită în mijlocul sceneĭ. În coada trăsuriĭ sînt aninate o mulţime de sipete şi de cutiĭ; ear pe deasupra lor şede o ţigancă învelită într'o cergă strenţeroasă; ea ţine în mână o cutie cu bonete. Pe capră stă un fecĭor boeresc, ţiind altă cutie. În întru se afla cucoana Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa şi Guliţă Bărzoiŭ. — Începe a însera şi a ninge.

SCENA I.

Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa, Guliţă, Ţiganca, Fecĭorul, Slujitorul de barieră, un surugiŭ.

Slujitorul. — (alergând după trăsură, ḑice ţiganceĭ din coadă). Cine ḑicĭ că'ĭ în trăsură?..

Ţiganca. — Cucoana Chiriţa.
Slujitorul. — Cum?.. Criţa?
Ţiganca. — Chiriţa ... surdule.
Slujitorul. — Chiriţa Surdulea?.. Da cască'ţĭ pliscul maĭ tare ... cĭoară, şi cârâe maĭ disgheçat ... Ce cucoană 'ĭ în trăsură?
Ţiganca. — Dute pîrliĭ! că doar n'am sĕ'ţĭ toc la ureche pănă mâne.
Slujitorul. — De! Baragladină, te-aĭ pichirisit?
Ţiganca. — Baragladină eştĭ tu, guleratule.!
Slujitorul. — Ean veḑĭ moachĭa, că s'o fudulit ... (asvêrle în ţigancă cu omĕt) Hîşĭ, cârâitoare.
Ţiganca. — Şeḑĭ binişor, blăstĕmatule, că te ĭe dracu.
Slujitorul. — Hîşĭ, cĭocănătoare!..
Ţiganca. — Batĕ-te pârdalnicu, sĕ te batĕ!.. şeḑĭ binişor.
Slujitorul. — Hîşĭ, duh de baltă ...
Chiriţa. — (scoţênd capul şi primind omĕtul în obraz). Ce este? ce-aţĭ păţit ... carnacsî! că era sĕ mĕ chĭorască!.. Cine-asvêrle cu bulgărĭ?.. (cătră ţigancă). Ce te-o apucat mĕ rog, coţofano, de cârâĭ ca cĭoara 'n par?.. Ĭe sama la lucrurĭ bine, şi tacĭ din plisc. (întorcêndu-se cătră fecĭor) Şi tu, mojicule, ce staĭ în capră ca un degerat şi nu ḑicĭ surugiilor sĕ meargĕ?.. Vaĭ, batĕ-vĕ crucea mangosiţilor, c'o sĕ'mĭ faceţĭ ḑile fripte!..
Slujitorul. — (la oblon) Cucoană ...
Chiriţa. — Ce'ĭ?
Slujitorul. — Cum îĭ numele d-tale?
Chiriţa. — Cum mi l'o dat nânaşu ... Lipseştĭ deacole.
Slujitorul. — Aşa ştiŭ şi eŭ ... d'apoĭ veḑĭ, cucoană, că trebue sĕ te trecem la catastiful barierieĭ.
Chiriţa. — Sĕ mĕ trecĭ la catastif pe mine?.. da

ce sînt eŭ, sĕ mĕ trecĭ la isvod?.. Auḑí vorbă!.. Măĭ! că obraznicĭ maĭ sînt guleraţiĭ iştĭ cu săbiuţe...

Lipsescĭ mojice!
Lipsescĭ de-aice,
Că'ţĭ sar în pĕr
Şi te bat mĕr.
Auḑĭ dârzie! blăstĕmăţie!
Obrăznicie
Şi mojicie!
În cataztifurĭ el sĕ mĕ scrie;
Sĕ'mĭ facĕ mie
Catagrafie,
Par'eă aşĭ fi marfă de băcălie,
Braşovenie
Saŭ lipscănie!

Toţĭ

Lipsescĭ mojice!
Lipsescĭ de aice,
Că'ţĭ sar în pĕr
Şi te bat mĕr.

Slujitorul. — (astupându-şĭ urechile) Ho ţeară!.. că doar n'am urechĭ de săftian... Cucoană, avem poroncă sĕ nu lăsăm pe nime 'n târg, păn'a nu'l întreba de nume.

Chiriţa. — Eĭ? c'or sĕ'mĭ scoatĕ sufletu!.. Du-te de scrie c'o venit în Iaşĭ: cucoana Chiriţa a banuluĭ Grigori Bârzoiŭ, de la Bârzoĭenĭ, cu Aristiţa, Calipsiţa şi Guliţă, copiĭ lor.

Slujitorul. — (în parte) Mă!.. ce pomelnic! (tare) Cum ḑiseşĭ, cucoană?

Chiriţa. — Eaca surdu!.. (răpide) Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa şi Guliţă Bârzoiŭ ot Bârzoĭenĭ. (la surugiŭ) Mânaţĭ, măĭ, şi luaţĭ seama la covăţele. (în parte) Aice 'n capitală eştĭ tot cu ḑilele 'n mână.

Slujitorul. — (în parte) Criţa, Răstiţa, Lăpşiţa şi Gur-

luiţă Brênzoiŭ!.. da... a draculuĭ nume!.. par' că se bat babele 'n gură... Mĕ duc sĕ'ĭ torn în catastif. (merge spre barieră) Gurluiţă, Lăpşiţa... Criţa...(ĭesă).

Chiriţa. — (la surugiĭ) Pornit'aţĭ, jărpanilor?

Surugiul. — îndemnând caiĭ) Hi, hi, hi; hi, copiĭ... nu mĕ lăsaţĭ... Hi, hi, tătucă... Hi. hi, mâncav'ar lupiĭ (pocnesce) Hi Ĭudă... Hi, jupitule. Eaca mă! c'or sĕ mĕ lase 'n troĭan... Hi, hi, da hi... luav'ar dalacu... prohodiv'ar cĭoarele!..

Chiriţa. — (scoţênd capul răpide) Tacĕ-vĕ gura, beţivilor, că vĕ aud copilele.

Surugiul. — Ean lasă-ne, cucoană hăĭ... nu ne maĭ nĕcăji, că destul nĕcaz avem noĭ cu rădvanul ista, ardĕ'l focu!..

Chiriţa. — Ba sĕ te ardĕ pe tine focul... auḑĭ?.. rădvan!.. trăsura mea de nuntă, nouă, nouşoară!.. de abĭa din vremea bejănieĭ!.. Haĭ, mânaţĭ şi numaĭ faceţĭ vorbă.

Surugiul. — Hi, hi... odată copiĭ cu toţiĭ... Hi! lăsav'aţĭ oasele cĭoarelor şi pelea vamişuluĭ... Ha, ho, ha, ho, tbrr... degeaba!.. de-acum ne-am troenit...

Chiriţa. — Ne-am troenit?.. Eaca! na, şi 'alta acum... chĭar colac piste pupăză! (fecĭoruluĭ) Ce staĭ ca un butuc în capră, mangositule... coboară de-agĭută la trăsură...Ean veḑi'l, mĕ rog, par'că'ĭ un boerĭu!.. nu'ĭ bun nicĭ de o treabă...

Fecĭorul. — (leneş) Dacă'ĭ chĭar în zădar... nu ne scoate de-aicĭ nicĭ dracu...

Chiriţa. — Sĕrmane, Sĕrmane... 'ţĭ-oiŭ arăta eŭ acuş pe dracu, somnorosule... dă... dă!..

Fecĭorul. — (scoborându-se) Somnoros, da! şi eŭ n'am închis ochiĭ de două nopţĭ!

Chiriţa. — (sărind din trăsură) Ean auḑi'l că şi rĕspunde!.. (lunecând) Carnacsî! că era sĕ'mĭ rup şĕlele! (înpingênd fecĭorul) Ea colo... colo la rĕzor, tontule... pune

umĕru de 'npinge, că eştĭ coşcoge... (la surugiŭ) Haĭ măĭ, opintiţĭ vîrtos.

Surugiul. — Hi, hi, svêntav'ar vêntu şi v'aşĭ vinde păstrama!

Chiriţa. — Tacĕ-vĕ gura, blăstĕmaţilor! că vĕ aud copilele! (la fete) Astupaţi-vĕ urechile! (în parte) Îĭ un pĕcat cu nişte ghĭorlanĭ. (la ţigancă) Da tu, cheramo, ce staĭ acolo par' că cloceştĭ ouă... dĕ te gĭos sĕ se maĭ uşureze trăsura.

Ţiganca. — Cuconiţă, nu mĕ pot scoborî făr' de scară.

Chiriţa. — Scară?.. 'ţĭ-oĭu da eŭ la scară, coţofană... deschide'ţĭ aripele şi saĭ la pămênt... da doar mi'ĭ strica cutiea... c'atàta'ţĭt rebuie.

Ţiganca. — (sărind) Valeŭ!.. că 'mĭ-am scrintit picĭorul! valeŭ! (sărind, scapă cutia, care se strică).

Chiriţa. — Tronc! par'că 'nadins 'ĭ-am ḑis sĕ 'mĭ-o strice!.. Of! sĕraca 'n de mine! că 'mĭ vine sĕ ţip şi sĕ ĭeŭ câmpiĭ!.. Mult oĭu sĕ maĭ staŭ în drum? (aleargă la oblon şi lunecă) Çarnacsî! că 'mĭ-o plesnit şireturile de la rochie!.. Aristiţo, Calipsiţo, daţi-vĕ gĭos şi voĭ, doar ne-om distroini maĭ degrabă... ea aşa... frumos... încet, sĕ nu lunecaţĭ.

(Aristiţa şi Calipsiţa se cobor. Guliţă vrea şi el să ĭeasă, dar Chiriţa îl opresce).

Guliţă. — (cepeleag şi alintat) Sĕ mĕ cobor şi eŭ cu ţîţacele?

Chiriţa. — Ba nu, Guliţa mameĭ... nu, drăguţă; mata şeḑĭ în trăsurĕ ca sĕ nu rĕceştĭ.

Guliţă. — E!.. nineacă, vreŭ sĕ mĕ cobor... na...

Chiriţa. — Ba nu, suflete... dacă mĕ ĭubeştĭ... şeḑĭ mătăluţă loculuĭ, puĭule, şi te învĕleşte cu contăşu băbacăĭ.

Guliţă. — Eĭ ; m'am săturat de contăş ; vreŭ sĕ mĕ daŭ pe ghiaţă...

Chiriţa. — Ba... sĕ nu facĭ poznă, Guliţa nineacăĭ, c'apoĭ s'a mâniea nineaca [şi nu 'ţĭ-a maĭ cumpĕra minavet... ştiĭ mata... minavetu care ţi'l-am făgăduit...

Guliţă. — Aşa! de triĭ anĭ de când mĕ porţĭ cu făgăduinţa...

Chiriţa. — (sĕrutându'l) Guliţa mameĭ!.. că nostim eştĭ... nu fiĭ de diochĭ... (închide oblonul şi ḑice surugiilor) Haĭ flăcăĭ de-acum, că vĕ fagăduesc bacşiş bun... câte un fifirig de om... (căutând în culise) Eaca poznă! da unde's surugiiĭ!

Feciorul. — Or fi fugit!.. cine ştie?.. la vr'o crâşmă poate... (în parte) Heĭ, că n'us şi eŭ cu dînşiĭ!

Chiriţa. — O fugit şi m'o lăsat lată în mijlocu drumuluĭ!.. bre! c'o sĕ mĕ lovească ceva! (furioasă) Eĭ; apoĭ sĕ nu te-apuce şĕpte-zecĭ de năbădăĭcĭ?.. *Chirie eleison!* (vine iute în faça publiculuĭ) Mĕ rog, cine ţine poştele?., cine'ĭ otcupcicul ghipcanilor?.. sĕ dee ochi cu mine, dacă'l ţine curĕoa... sĕ'ĭ ḑic două vorbe... da vorbe!.. sĕ le pominească cât o trăi... ştiĭ?.. cole... engolpion de anul noŭ 1844.

I.

Ean sĕ'ţĭ spun, otcupcic dragă,
Vel otcupcic de ghipcanĭ!
Toţĭ motaniĭ, fără ˋgă,
Nu'ţĭ plătesc nicĭ ch .. doĭ banĭ!
Of! mări frate
De aĭ pĕcate,
Cu caĭ de poştă sè ; pornescĭ;
De multă cĭud:
De multă trudă,
Te simţĭ
Ba

Nicĭ căpiţele
Ba ştreangu'ĭ putred de ars în foc;
Hi, plĭosca, trosca,
Hi, trosca, plĭosca!..
Sluga 'n pricină... estĭ tot pe loc!

II.

Drept sĕ 'ţĭ spun, otcupcic dragă,
Vel otcupcic de ghipcanĭ!
Toţĭ motanіĭ, fără şagă,
Nu'ţĭ plătesc nicĭ chĭar doĭ banĭ!
Căcĭ dacă pleacă,
Colbul te 'neacă;
Giodu'ţĭ lipsesce benghĭuri pe nas;
Bicĭul pocneşte
De te-asurḑeşte,
Şi caiĭ posteĭ alerg... la pas!
Ba staŭ la dealurĭ;
Te daŭ de malurĭ;
Iţĭ sfarmă trupul de nu maĭ poţĭ!
Şi de nu'ţĭ pasă,
Ajungĭ acasă,
C'un ochĭu, c'o mână, şi cu treĭ roţĭ!

Chiriţa. — (alergând în fund) Poftim poşte!.. dacă nu merg caiĭ, fug surugiĭ!.. Da unde s'o înfundat blăstămaţiĭ? (întră în culisa din dreapta din fund) Vaĭ! că buni's de spênḑurat în ĭarmaroc! .Auḑĭ!..carnacsî, că lunecuşu'ĭ?.. Valeŭ!.. (se aude căḑênd pe ghĭaçă).

Aristiţa. — } Vaĭ de mine! a căḑut nineaca pe
Calipsiţa. — } ghĭaçă!..

(Alerg amândoă după Chiriţa şi se aud picând şi ţipând în culise).

Valeŭ... Valeŭ...

Fecĭorul. — (căutând în dreapta) Haĭta... buf... na, c'o căḑut şi duducile... Ha, ha, ha... una piste alta...

(În vremea aceasta Guliţă se coboară furiş din trăsură şi începe a sĕ da pe ghiaçă).

Guliţă. — Uţa... a... a... Bine'ĭ de dat de-a să-

niişul ... Uţa ... a ... a. Nineca s'o dus ... bine 'mĭ pare?

Ţiganca. — (ghemuită în cergă lângă coada trăsureĭ) Da astêmperă-te, conaşule, că'ĭ cade gĭos, şi ţi'ĭ sparge capu.

Guliţă. — Tacĭ, coţofano ... nu cârâi.

Ţiganca. — Haĭde, haĭ, cǎ te-o vide ea cucoana acuş.

Guliţă. — Tacĭ, îţĭ ḑic, c'apoĭ ştiĭ ... (către fecĭor) Măĭ, fecĭor boeresc, vin de te dă pe ghĭaçă cu mine.

Fecĭorul. — Ce sĕ fac? .. că doar n'am ḑece capete de stricat ...

Guliţă. — (mânios) D'apoĭ dacă'ţĭ poroncesc eŭ? .. nu vreĭ? .. Eĭ las, măĭ bade, că te-oiŭ drege eŭ.

Fecĭroul. — (în patre) Ba'ĭ drege tu pe cine aĭ maĭ dres, sfrijitule.

Guliţă. — Uţa ... a ... las că te-oiŭ spune eŭ şi bunicăĭ şi mătuşicăĭ şi băbacăĭ şi nineacăĭ ... Uţa ... a ...

(Se aude dincolo de barieră un sunet de zurgălăĭ şi un glas de jidov strigând *vio, vi*).

SCENA II.

Fecĭorul (lângă oblon). **Ţiganca** (lângă coada trăsureĭ) **Guliţă** (dându-se de-a săniuşul pe dinaintea eĭ), **Bondicĭ, Pungescu, Un neamţ cu orga** şi **Slujitorul.**

Bondicĭ. — (la barieră) Mă! cel cu trăsura ... fă înainte ... Ce-aĭ închis şoseaoa!

Fecĭorul. — (căutând în stânga) Dec? cum oiŭ sĕ fac înainte, dacă ne-am troenit?

Bondicĭ. — Ce'mĭ pasă mie? .. dă-te în lăturĭ că n'am sĕ şeḑ aicĭ toată noaptea pentru hatârul tĕŭ.

Fecĭorul. — Măĭ omule, da n'auḑĭ că ne-am troenit?

Pungescu. — (asemene la barieră) Înhamă-te pe tine şi trage sdreavăn până ce'ĭ eşi din zăpadă.

Fecĭorul. — Ba'ţĭ pune pofta 'n cuĭu.

Pungescu. — Haĭt! o păţirăm de la roate... Eĭ; ce facem acum?

Bondicĭ. — Haĭ sĕ lăsăm harabagiul şi sĕ ne suim într'o sanie de birjă.

Pungescu. — Fie ş'aşa... haĭt... vină şi tu, neamţule, cu noĭ.

Neamţul — *No gut... maĭne heren.*

(Bondicĭ. Pungescu şi Neamţul cu orga, întră pe la barieră. Slujitorul îĭ opresce).

Slujitorul. — Cum îĭ numele d-voastră, domnilor?

Bondicĭ. — D-luĭ îĭ spătarul Haţmaţuchĭ, şi eŭ aga Crastaveţovicĭ; amêndoĭ cu şeḑutul şi cu avutul în Focşanĭ... Cât pentru d-luĭ Neamţul, îĭ vestitul *baron fon Şonţberg,* care vine de la Podul-Iloaeĭ ca sĕ dee concerturĭ instrumentale în folosul sĕŭ. Drept care avem cinste a ne închina d-tale cu tot respectul, noĭ, sus pomeniţiĭ şi jos iscăliţiĭ: spătarul Haţmaţuchĭ, i aga Crastaveţovicĭ, i *baron fon Soacăţenberg.* (se închină şi vine în faça sceneĭ) Ḑi, cruce-agĭută, şi dă înainte la catastih dacă poţĭ, cenuşerule.

(Slujitorul rĕmâne încremenit şi şueră de mirare. Neamţul începe a cânta din orgă şi se trage în fund lângă trăsură. Bondicĭ şi Pungescu vin în faça sceneĭ).

Pungescu. — Ha, ha, ha!.. răpide mi'l luaşĭ pe bĭetul dorobanţ, nene...

Bondicĭ. — Nume vroĭa? nume 'ĭ-am dat; sĕ se sature.

Guliţă. — Îra!.. Eaca un minavet de canarĭu, cum vreŭ eŭ. (aleargă lângă neamţ, înpreună cu fecĭorul şi cu ţiganca).

Bondicĭ. — Eaca neamţul draculuĭ! .. nicĭ n'o apucat a întra în Iaşĭ şi o şi început a rupe urechile Iaşenilor. Nu'ĭ destul că ne-o asurḑit pe noĭ în hara-

baoa cea jidovească, de la Roman şi tot drumul! .. Ea sĕ vedĭ cum o sĕ'mĭ gologănească sinpatrioţĭ! . Pĕcat numaĭ că n'are vr'o momiţă saŭ vr'un urs, că s'ar face stup de banĭ.

Pungescu. — Ce spuĭ, vere?.. care vrea sĕ dică... dobitoacele aci în Iaşĭ?..

Bondicĭ. — Haĭ, haĭ! ..

Pungescu. — Aı oĭ dar... ne-am sfinţitără noĭ doĭ? ..

Bondicĭ. — *Nibolsa*, fricosule... nu mi te da pĕcătosule... dar, ea lasă vorba asta... sĕ venim la treaba noastră. Am scăpat din Focşanĭ cum am putut... cu nepus în masă... că de punea mâna ispravnicul pe noĭ, ne trântia poate la gros...

Pungescu. -- Vreaĭ sĕ dicĭ la puşcărie.

Bondicĭ. — Şi asta din pricina ta; dacă eştĭ prost şi laşĭ sĕ te prindă la cărţĭ cu mâţa 'n sac?..

Pungescu. — Ce pisică 'n sac, neneo? vina mea 'ĭ dacă s'o găsitără alt cartofor maĭ ţeapĕn decât mine şi m'a zăritără când am tras pĕ riga de desubtul cărţilor?

Bondicĭ. — Însfirşit, ce-o fost s'o trecut... am scăpat de-acolo; acum ne rĕmâne sĕ ne păzim aicĭ vr'o câtă-va vreme, păn'ce s'o face lucru muşama... De aceea trebue maĭ ântêĭ sĕ ne prifacem numele; sĕ le maĭ lungim. Tu, te'ĭ chĭema de adĭ înainte Pungescovicĭ şi eŭ Bondicescu.

Pungescu. — Eĭ ş'apoĭ!.. despre traiŭ cum a s'o ducem?.. că numaĭ cu *escu* şi cu *ovicĭ*, tot covrigĭ, tot spanac.

Bondicĭ. — Despre traiŭ?.. helbet!.. feţĭ logofeţĭ de soĭul nostru, cu meseriea stosuluĭ şi a banculuĭ, nu per în Iaşĭ.

Pungescu. — Se poate, nenişorule... dar maĭ bine m'aşĭ închĭorchĭoşa eŭ în Bucurescĭ.

Bondicĭ. — Pentru ce, neĭcă?
Pungescu. — Pentru ce?..

De-aĭ umbla întreaga lume;
De-aĭ călca pe rênd anume:
Ţeara englezească,
Ţeara franţuzească,
Ţeara spanĭolească,
Nemţească, leşească,
Italienească,
Păn' şi cea grecească,
N'aĭ găsi chĭar într'o mie
Aşa târg vestit sĕ fie
Pentru boscărie,
Pentru stosărie,
Pentru coţcărie,
Matrapazlărie,
Şi ruşfetărie
Şi potlogărie!

Bondicĭ. — Nu ḑic ba, neĭculiţă; dar apoĭ şi târgul nostru... când aĭ sci. (caută împrejur).

Pungescu. — Spune, că nu ne aude nime.

Bondicĭ. — Iaşul nostru 'ĭ chĭar de gemine cu Bucurescĭul vostru.

Pungescu. — (cu bucurie) Aoleo!

Bondicĭ. — Ce'ţĭ spun eŭ.

Pungescu. — Care vrea sĕ ḑicĕ... de-om lua treaba de la mertepea ş'aci, am înfundatără pĕ dracu?

Bondicĭ. — Ba încă şi pe tată-sĕŭ... c'apoĭ veḑĭ tu, neĭculiţă... vieaţa'ĭ un stos de la început păn' la sfîrşit, şi lumea o masă de cărţĭ. Tot meşteşugul îĭ sĕ pontarisescĭ la vreme şi sĕ găsescĭ ruteoa norocului, ca să facĭ roi...

Pungescu. — Prea bine... dar dacă aĭ goană dĕ fante?

Bondicĭ. — Furĭ o carte, ş'aşa iţĭ dregĭ bosuĭocul.

Bondicĭ.

Nenco, mĕ crede, vieaţa'ĭ un stos;
Lumea o masă cu postav verde.
Tot meşteşugu'ĭ de-a juca gros;
De-a punta bine şi... de-a nu perde!

Pungescu — Eĭ, apoĭ halal de mine.

Bondicĭ.

Halal de tine dacă veĭ sci
Sĕ'ţĭ spoescĭ bine fruntea, obrazu,
Şi fără frică, de-a te roşi,
Sĕ facĭ transporturĭ... cu cinstea mazu!

(înpreună).

Halal de tine / de mine dacă veĭ / voiŭ sci.
Ş. c. l. ş. c. l.

SCENA III.

Ceĭ dinainte, **Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa.**

Chiriţa. — Of!.. 'mĭ vin istericale greceştĭ!.. am alergat prin toate crâşmele şi surugiiĭ... tufă... Oĭ! cine 'mĭ-o ḑis sĕ mĕ pornesc eŭ de la Bârzoĭenĭ?..

Aristiţa. — Nineacă... nu te tulbura, că ear ţte-o dure rastul.

Chiriţa. — Cum sĕ nu mĕ tulbur, Aristiţo dragă... dacă m'o lăsat în mijlocul drumuluĭ, cu căţel... cu... Ce-o sĕ facem acum?..

Bondicĭ. — (în parte) O nineacă cu două fete... (încet luĭ Pungescu) Aţinete, muntene, c'aicĭ'ĭ pe treabă...

Pungescu. — (scoţênd răpide o păreche de cărţĭ, taĭe răpide un stos) Pĕ trebuliţă?.. harecĭŭ!.. stos!..

Chiriţa. — (cu desnădăjduire) Şi nicĭ un bărbat... nime ca sĕ ne vie într'agĭutor... Îmĭ vine sĕ mĕ trântesc la pământ, ca jidaniĭ.

Bondicĭ. — Un bărbat!.. eată-mĕ's... porouncă. (înaintează spre Chiriţa).

Chiriţa. — Ce'mĭ vĕḑură urechile şi ce'mĭ auḑiră ochiĭ!.. Slavă ţie, Doamne, că eată însfârşit un creştin!..

Pungescu. — Doĭ hristianĭ, cocoană... că sînt şi eŭ p'acilea.

Chiriţa. — Foarte vĕ mulţĕmesc... dar, mĕ rog, sĕ mĕ fericesc cu numele dumilorvoastrĕ!..

Bondicĭ. — D-luĭ, prietenul meŭ, este spătarĭul Pungescovicĭ.

Pungescu. — Şi d-luĭ, aga Bondicescu, al meŭ amic...

Chiriţa. — (în parte) Un spătar ş'un agă! (încet şi răpide fetelor) Ţineţi-vĕ maĭ drept şi zimbiţĭ nurliŭ.

Bondicĭ. — Dar, mĕ rog, cucoană, sĕ ne norocim şi noĭ...

Chiriţa — Eŭ sînt cucoana Chiriţa a banuluĭ Grigori...

Bondicĭ. — Şi duducile?..

Chiriţa. — Bârzoiŭ...

Bondicĭ. — A! Bârzoiŭ?.. şi duducile?..

Chiriţa. — Ot Bârzoĭenĭ... (se închină).

Bondicĭ. — Am înţĕles... dar duducile?

Chiriţa — Copilele mele... Aristiţa şi Calipsiţa. (încet fetelor) Faceţĭ tali frumos. (tare) Le-am adus la Iaşĭ, drăguţile, ca sĕ pitreacĕ câşlegile; şi puneţi-vĕ în gând, boerilor, că după ce ne-am necăjit pe drum două ḑile şi două nopţĭ, când s'agĭungem la gazdă... ne fug surugiiĭ tocmaĭ la capĕtul târguluĭ.

Bondicĭ. — Cum se poate?

Chiriţa. — Aşa, Ḑĕŭ... am păţit'o chĭar ca cela care s'o inecat la mal.

Bondicĭ. — Eĭ!.. las' că-oĭu spune eŭ asta vĕruluĭ meŭ...

Chiriţa. — D-luĭ ţine poştile?

Bondicĭ. — Dar.

Pungescu. — (încet luĭ Bondicĭ) O tăiaşĭ groasă, nene...

Bondicĭ. — Tacĭ, nerodule...

Chiriţa. — Sĕ'ţĭ spun drept... dar sĕ nu'ţĭ fie cu supĕrare... vĕrul d-tale n'are nicĭ un haz cu poştile d-sale... Lehamete şi de parale.

Bondicĭ. — Da de câte orĭ 'ĭ-am spus'o eŭ însumĭ, cucoană dragă... Ce folos însă!.. nu înţĕlege de cuvênt... (încet luĭ Pungescu) Ce ḑicĭ de fete, măĭ?

Pungescu. — Aŭ zestre oare?

Bondicĭ. — Aşa 'mĭ mirose... (cucoaneĭ Chiriţeĭ) Cucoană Chiriţă, noĭ amêndoĭ sîntem gata la poroncile d-tale, şi prea fericiţĭ de a te pute înlesni la orĭ ce'ĭ dori la târgul nostru...

Chiriţa. — Bunătatea d voastră...

Bondicĭ. — Ce se potrivesce!.. Primiţĭ de o cam dată braçele noastre, ca sĕ vĕ ducem la gazdă, şi cât pentru trăsură, n'aĭ nicĭ o grijă... o'n trimite boiĭ noştri ca s'o aducĕ.

Chiriţa. — Bucuros!.. (în parte) Ce cuconaşĭ de treabă!.. când ar fi şi holteĭ! (încet fetelor) Daţĭ braçul şi mergeţĭ pupuică... tot pe vêrful scarpilor...

Toţĭ

Haĭdeţĭ împreună
Vesel sĕ pornim,
Şi 'ntr'o casă bună
Sĕ ne găzduim.

Bondicĭ (Aristiţeĭ, dându'ĭ braçul).

Demuaselă dragă, sînt pre fericit,
Că sĕ'ţĭ daŭ eŭ braçul m'am învrednicit!

Pungescu (Calipsiţeĭ, asemene).

Demuaselă scumpă, în vecĭ n'oĭu uĭta,
C'astădĭ la braçetă, merg cu dumneata!

Chiriţa (în parte)

Unul dice'ĭ agă, cela-l-alt spătar;
De 'ĭ-aşĭ prinde ginerĭ, 'ĭ-aşĭ lua în dar
Unul dice 'ĭ agă, cela-l-alt spătar;
De 'ĭ-aşĭ prinde ginerĭ, aşĭ da sărindar!

Toţĭ

Haĭdeţĭ înpreună
Etc. etc. etc.

(Bondicĭ, Pungescu, Arisiţa şi Calipsiţa ĭes la braçetă prin dreapta. Chiriţa 'ĭ urmează puţin şi se opresce Neamţul care a stat tot în fund, începe a cânta din orgă)

SCENA IV.

Chiriţa, Guliţă *şi ceĭa l-alţĭ.*

Chiriţa. — (oprindu-se) Da... Guliţă? *Chiric eleison!*.. că era sĕ'mĭ uĭt odoru 'n trăsură... (se întoarce şi găsesce pe Guliţă lângă Neamţ).

Guliţă. — Nu pe aista, monsĭu neamţule... cântă pe cel-l alt... (bate din picior cu mânie) Nu pe aista, pe cel-l-alt.

Neamţul. — *No! lasenzi şon geen,*

Chiriţa. — Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ!.. O eşit dimonu din trăsură!.. şi făr' de blană!.. saraca 'n de mine c'o fi îngheçat!.. (aleargă la Guliţă) Ce facĭ aicĭ, diavoli?.. Nu 'ţĭ-am spus să nu eşĭ din contăşul băbacăĭ?..

Guliţă. — Eĭ; m'am săturat de contăş ca de mere acri.

Chiriţa. — Auḑĭ?.. Ean priveşte cum i s'o roşit nasu!.. par' că 'ĭ o sfeclă digerată! (îĭ şterge nasul cu batista) Doamne! Doamne! ce pĕcat cu nişte ploḑĭ! Măĭ Ioane, adă blana din trăsură... l'o lovi un gĭunghiŭ şi 'mĭ-o fi maĭ mare beleoa. (fecĭorul aduce o blană din trăsură).

Fecĭorul. — Eaca şuba cuconaşuluĭ...

Chiriţa. — Şi voĭ... chĭorĭ aţĭ fost de 'l-aţĭ lăsat sĕ ĭeasă disvălit?.. vină sĕ te 'nbrac, pĕcatule... Eĭ; vină aḑĭ şi nu mĕ supĕra.

Guliţă. — Nu mĕ supĕra nicĭ mata.

Chiriţa. — Auḑĭ plodu?.. las' că 'ţĭ-oiŭ arăta eŭ... (îl înbracă cu deasila) şeḑĭ binişor... nu crâcni... ţîst... sĕ nu'ţĭ aud gura...

Guliţă — sbătêndu-se) Nu vreŭ, nu vreŭ. (plânge) Las' că te-oĭu spune eŭ băbacăĭ...

Chiriţa. — (trăgêndu'l tîrîit) Ce face?.. Of! c'o sĕ mĕ nebunească dimonu... par'că vĕd că ear are sĕ m'apuce rastu... Ascultă, Guliţa nineacăĭ: haĭ că ne-aşteaptă ţîţacele.

Guliţă. — (trântindu-se la pământ) Nu'mĭ pasă mie de ţîţace... nu merg.

Chiriţa. — Eĭ; bine că'ţĭ cumpĕr minavetu cela... ştiĭ mata...

Guliţă. — Cumperĭ?.. dacă'ĭ aşa... ĭemi'l pe-aista, a luĭ monsĭu neamţu. Vină cu noĭ, monsĭu neamţule...

Neamţul. — *Gut .. Gut... ser bevol.*

Chiriţa. — (în parte) Las' sĕ te vĕd eŭ acasă, pĕca-

tale, c'apoĭ 'ţĭ-oĭŭ da un minavet de nu'l îĭ putea duce... Măĭ Ioane, rĕmâĭ aicĭ cu ţiganca ca sĕ păzițĭ lucrurile, pân' ce-or veni boiĭ sĕ rîdice trăsura... da doar îţĭ perde vr'o cutie... c'apoĭ sfântu Neculaĭ îĭ gata. (pleacă cu Guliţă spre dreapta).

SCENA V.

Ceĭ dinainte, **Vĕduva Afin, Sărdarul Cuculeţ.**

Afin. — Ce minune!.. Cucoana Chiriţa?

Chiriţa. — Cucoana Nastasiĭca!

Afin. — Bine-aĭ venit.

Chiriţa. — Bine-am găsit. (se sĕrută).

Afin. — Da ce vênt te-o adus pe la noĭ, soro dragă?

Chiriţa. — 'Mĭ-am adus fetele de câşlegĭ, după obiceĭŭ. (încet) Da d-ta cum te întâlnesc singură... lângă barieră?..

Afin. — Am eşit puţin ca sĕ mĕ primblu afară din târg, că pin tîrg îĭ potop... te ferească Dumneḑeŭ!..

Chiriţa. — Da, bine... pe gĭos?.. ha?.. Eĭ; dă... nu te roşi, soro dragă... Lumea 'ĭ lume, şi tinereţa... Ce te sastiseştĭ?.. între noĭ...

Afin. — Da nu mĕ sastisesc, soro, nicĭ de cum... Mĕ primblu pe gĭos, pentru că aşa 'mĭ place. Am venit cu sărdarul Cuculeţ.

Chiriţa. — Cu sărdarul? (în parte) Hm! mititica...

Cuculeţ. — Sĕrut mânele, cucoană Chiriţă.

Chiriţa. — Plecăcĭune, arhon sărdar. Tot la Agie eştĭ?

Cuculeţ. — Director şi supusă slugă.

Chiriţa. — Şi la maĭ mare.

Cuculeţ. — Amin.

Afin. — Da . . . unde's duducile?

Chiriţa. — Îra! . . ba că chĭar! . . unde's?

Afin. — Ha, ha, ha . . . pe mine mĕ 'ntrebĭ?

Chiriţa. — Bine ḑicĭ, sĕrutaţ'aşĭ ochiĭ . . . S'o pornit de-aicĭ la braçetă cu doĭ cavalerĭ.

Afin. — La braçetă? . .cu doĭ cavalerĭ?

Chiriţa. — Precum ḑicĭ, soro: unul, aga Bondicescu şi cel-l-alt, spătarul Pungescovicĭ . . . doĭ bujorĭ, surioară, două zarnacadele!

Cuculeţ. — (în parte) Bondicescu? Pungescovicĭ? . . mare poznă! (scoate un răvaş şi'l citesce).

Afin. — Eĭ bine; şi 'ncotro o apucat truspatru?

Chiriţa. — Hoĭsa, pe şoşe . . .

Afin. — Dar, îĭ cunoşteaĭ maĭ de mult?

Chiriţa. — Ba, cât hăciu! . . 'Mĭ-o eşit în drum sĕ 'mĭ dee agĭutor; că nu ştiĭ, soro, ce-am păţit? . . m'am troenit! . . şi sĕ veḑĭ d-ta: Mĕ pornesc de la Bârzoienĭ... şi încă bărbatu meŭ îmĭ ḑicea: Soro dragă, nu te porni . . . stăĭ . . . când ce sĕ veḑĭ? . .

Afin. — Apoĭ bine, cucoană Chiriţă, se poate sĕ'ţĭ laşĭ copilele pe mâna unor necunoscuţĭ? . . Cine ştie ce berbanţĭ? . .

Chiriţa. — Puşche pe limbă'ţĭ . . . vaĭ de mine! că începe a mĕ umfla grija din tălpĭ . . . mĕ furnică sudorĭ pe spate . . . Eaca pozna gata! . . Nu cumva se zăresc pe şoşe? (se apropie de culise şi caută în întru).

Cuculeţ. — (în parte) Sameşul din Focşanĭ îmĭ scrie, cu poşta de astăḑĭ, despre un Bondicĭ şi un Pungescu: doĭ coţcarĭ care o desbrăcat lumea pe-acolo . . . şi mĕ sfătueşte sĕ'ĭ privighez de aproape . . . Oare tocmaĭ eĭ sĕ fie?

Chiriţa. — Nimică! tufă! . . o întrat fetele 'n pământ . . . Vaĭ de mine! Arhon sărdar, nu mĕ lăsa . . . de-a afla bărbatu meŭ, Ḑĕŭ, am sfeclito! . Ioane,

aleargă; ba... ba... stăĭ la trăsură... Arhon sărdar... rîdică toată Agia în picĭoare... sĕraca de mine!.. aşa poznă!.. sĕ'mĭ fure fetele de la ochĭ!.. Haĭ degrabă cu toţiĭ sĕ le căutăm... Bĭata Aristiţa!.. bĭata Calipsiţa! Sfinte Mina... sĕ ştiĭ că'ţĭ daŭ şĕpte paraclisurĭ...

Chiriţa

Degrabă, degrabă,
Cu toţĭ s'alergăm;
Sĕ mergem îngrabă
Sĕ le căutăm.
Vaĭ, bĭetele fete!
Că le-am prăpădit,
Şi le-am dat pe bete...
De-acum m'am topit!..

(Neamţul începe a suna un valţ).

Chiriţa. — (furioasă, aleargă de înpinge pe Neamţ) Da dute pârliĭ, şonţule, cu ţîrlîitoarea asta. (lunecă) Carnacsî! că era sĕ mĕ prăbuşesc!

Toţĭ.

Degrabă, degrabă,
Etc. etc. etc.

(Toţĭ alerg în dreapta; Chiriţa trage de mână pe Guliţă, care trage asemene pe neamţ de poala surtuculuĭ. Fecĭorul boeresc şi ţiganca rĕmân lângă trăsură).

Cortina cade.

ACTUL II

Teatrul represintă o odae mare cu patru uşĭ: una în fund, care dă în tindă; una în stânga, pe al doilea plan, care duce în etacul Chiriţeĭ: două în dreapta, dintre care una, cea pe ântêĭul plan, se deschide în apartamentul Aristiţeĭ şi Calipsiţeĭ, ear cea de maĭ în fund, în odaea luĭ Guliţă. In faţă cu uşa apartamentuluĭ fetelor, este aşeḑată, lângă păretele din stânga, o măsuţă cu o besacte deschisă şi cu gavanoşele de dresurĭ, păişoare de făcut sprincenele şi un bust de carton. În dreapta, lângă uşa din fund, o masă mare cu rochiĭ întinse pe dînsa. Scaune, etc.

SCENA I.

Chiriţa (şede dinaintea toaleteĭ şi'şĭ face sprincenele). **Ţiganca** (calcă rochiĭ, în fund).

Chiriţa (cântă).

Ochiĭ şi sprincenile
Fac toate pricinile . . .

(Se aude în odaĭa luĭ Guliţă un minavet)

Chiriţa. — (trĕsărind) Ear! . . o sĕ mĕ năucească trântoru cu minavetu luĭ! . . Cât îĭ ḑiulica de mare tot ţîrlîeşte . . . de urlă câniĭ mahalaleĭ . . . Fa, fa Ioană dute de ḑi cuconaşuluĭ sĕ tacĕ, că m'am săturat de mojică ca de mere pădureţe . . . îmĭ vine acru . . . (ţiganca întră în odaĭa luĭ Guliţă) Aşa mi se cade, dacă mĕ potrivesc eŭ de'ĭ cumpĕr minavetu cela de la neamţ. Las' că ţine cât dracu pe tată-sĕŭ. Tronc! că 'mĭ o dat nucuşoară 'n ochĭ . . . fa . . fa . . . (ţiganca vine înapoĭ).

Ţiganca. — Aud, cucoană.

Chiriţa. — Mĕ rog, ce 'ţĭ-am spus când 'ţĭ-am poroncit sĕ'mĭ găteştĭ păişoare cu bumbac pentru sprincene? aud? . .

Ţiganca. — 'Mĭ-aĭ ḑis . . .

Chiriţa. — Nu 'ţi-am ḑis sĕ mi le facĭ subţirĭ? . . Ean veḑĭ cum mi le-aĭ meşterit . . . par'că's buzdugane de vel Armaş din vremea Domnilor grecĭ! . .

Ţiganca. — Da lasă, cuconiţă, că's tocmaĭ cum trebue... doar 'ţi-am maĭ făcut eŭ pămătufurĭ şi badanale de sprincene.

Chiriţa. — Cum aĭ cârâit?..

Ţiganca. — Nicĭ o dată nu 'ţi-aĭ făcut aşa de frumoase sprincene... par'că's două lipitorĭ umflate...

Chiriţa. — Înghinate's cum trebue?

Ţiganca. — Disghinate... disghinate...

Chiriţa. — (strĕnutând tare) Pe braçe!.. M'o fi pomenind d-luĭ, Ioană.

Ţiganca. — Te-o fi pominind, cucoană.

Chiriţa. — Când ar fi faça sufleţelul, sĕ mĕ vadĕ... cum 'şĭ-ar maĭ rĕsuci musteţile!.. (ear strĕnută) Ear mĕ pomineşte!

Ochiĭ şi sprincenile
Fac tóte pricinile,
Şi cu foc şi cu pêrjol
Pe amor îl daŭ de gol.
Când un tinerel îţĭ place
Ş'amorez voescĭ a'l face,
Cât mi'l ĭeĭ puţin la ochĭ,
L'aĭ trecut cu dediochĭ.
Cât îĭ jocĭ şi din sprincene,
De amor se umflă 'n pene.
Cât din buze mi'ĭ zimbescĭ,
Chĭar pe loc îl nebunescĭ.
Ear de'ĭ facĭ ş'aşa din mână...
Îĭ călare pe prăjină!

(Se aude ear minavetul în odaia luĭ Guliţă).

Chiriţa. — Ear! Ear!.. Valeŭ! că mare pĕcate c'un plod!.. îmĭ vine sĕ latru, (aleargă la uşa luĭ Guliţă) Ţîşt, diavoli, că mĕ bagĭ în ipohondrie.

Guliţă. — (din odaĭe) Las', nineacă, că învĕţ mujica.

Chiriţa. — 'Ţĭ-oĭŭ da eŭ acuş o mojică, trântorule, de nu'ĭ putea'o înghiţi! (intră în odaĭe).

Ţiganca. — Vaĭ de mine! ce pĕcate pe capu meŭ

de când am venit în Eşul ista!.. ba înbracă pe cucoana... ba găteşte duducile... ba calcă rochiĭ de bal... ba arde nucuşoară de sprincene. Mĕ mir cum nu s'o săturat de sbănţuit!.. Erĭ o fost la fteatru şi 'n astă seară merg la bal, la Afinoaea; ş'apoĭ şî alt pĕcat! că încep a sĕ 'nbrăca de pe la toacă... Îmĭ vine, Ḑĕŭ, sĕ ĭeŭ câmpiĭ...

(Se aude dând palme în odaĭa luĭ Guliţă şi Guliţă plângênd).

Chiriţa. — (intrând) Ea aşa... maĭ bine 'ĭ scânci tu, decât oĭŭ turba eŭ... Ce mirosă-aicĭ a pîrlit?.. arde ceva, vr'o petică?.. (aleargă la masa cu rochiĭ de ridică una şi o arată arsă în poale). Eaca poznă? c'o lăsat cĭoara feru pe rochiĭ... destulă treabă!.. Ean priveşte... rochie de bal îĭ asta?.. Eĭ! apoĭ sĕ n'o ucidĭ în bătae! bunătate de rochie cumpĕrată la Leĭba Grosu cu o mulţime de banĭ: două-ḑecĭ ş'aţâţi de jumătăţĭ de irmilicĭ noĭ!.. (aruncă rochia în obrazul ţiganceĭ). Na! stahie 'npeliţată... mănânc'o friptă cum îĭ... şi lipseştĭ din ochiĭ meĭ că întru acuş într'un pĕcat.

Ţiganca. — Cuconiţă...

Chiriţa. — Lipseştĭ, îţĭ ḑic... pĭeĭ, că te sgâriĭu... (ţiganca fuge în odaĭa Chiriţeĭ).

Chiriţa. — (plimbându-se furioasă) Uf! că nu maĭ este de suferit!.. de când am venit în Eşĭ ca sĕ'mĭ mărit fetele... am prins la istericale ca o cheraţiţă... Poftim!.. Cu ce-oĭu să mĕ duc eŭ acum la balul Afinoaeĭ?.. trebue ear sĕ'mĭ pun rochiea cea de catife roşie şi turlubanu cel cu pene stacojiĭ... ca sĕ maĭ aud ear vr'un obraznic ḑicênd, că seamĕn cu Nastratin Hogea, ca maĭ dĕunăḑĭ, la bal-masque... Nu'ĭ de suferit, nu'ĭ de suferit şi pace!

Dumneḑeŭ sĕ te ferească
De cutremur şi de foc,

De ghipcanĭ ce staŭ în loc
Şi de slugă țigănească.
Şi de-acele slugĭ plecate
Ce se'nchin, te lingușesc
Păn' ce'țĭ sar de-odată 'n spate
Şi ca corbiĭ te cĭupesc.
Așa slugĭ le e de fugă
Saŭ de ele singur fugĭ...
De nu vreĭ s'ajungĭ chĭar slugă
La așa plecate slugĭ...

(Se aude afară următorul dialog).

Afin. — Acasă'ĭ cucoana?
Fecĭorul. — Acasă; dar se ghilosește acum.

SCENA II.

Chirița, Afin, Luluța.

Chirița. — Audĭ, tontu? (aleargă la ușa din fund și o deschide). Cucoană Nastisiĭcă... poftim; nu te potrivi...

Afin. — Poate că te deranjarisesc, cucoană Chiriță?.. dar n'am vrut se'țĭ trec pe la poartă ca o străină...

Chirița. — Cum se me rânjariseștĭ tocmaĭ d-ta?..

Luluța. — (în parte) Rânjariseștĭ?.. ha, ha, ha...

Chirița. — Eaca și Luluța!.. Aĭ scos'o din pasion astăḑĭ?..

Afin. — Dar; pentru că mâne îĭ Duminică.

Chirița. — Da veḑĭ ce frumușică'ĭ, diavoloaĭca! îțĭ vine s'o mănâncĭ de vie.

Luluța. — Se me mănâncĭ?.. *mersi* (în parte) Și n'are macar nicĭ dințĭ.

Chirița. — Ha, ha, ha.. Bat'o norocu! Nostimă'ĭ!.. vină se te sérute mătușica, Luluță dragă... (o sérută).

Luluța. — Aleĭ' maman ... ce-o pățit mătușica de 'șĭ-o pus lipitorĭ pe frunte? (arată sprincenele Chiriței). O doare capu?

Chirița. — Eŭ, lipitorĭ?..
Afin. — Ce lipitorĭ?.. unde vedĭ tu lipitorĭ?..
Luluța. — Ha, ha, ha... ba's sprincene... și una'ĭ numaĭ pe jumătate!
Chirița. -- Ha, ha, ha. (în parte) Cum 'ĭ-așĭ suci gâtu când ar fi a mea!
Luluța. — Maman, sĕ'mĭ cumperĭ și mie o păreche de sprincene din târg, ca sĕ le pun păpușeĭ de anul noŭ.
Afin. — Bine, bine, 'țĭ-oĭu cumpĕra; tacĭ din gură.
Chirița. — Da de ce sĕ tacĕ, soro? las' sĕ vorbească copila... că ḑice tot niște lucrurĭ... Se cunoaște că învață la pasion.
Luluța. — Pansion, mătușică... nu pasion.
Chirița. — Fie și pansion, că doar nu m'o crescut mama cu gubernată, ca sĕ știŭ nemțește.
Luluța. — Guvernantă, mătușică, nu gubernată... Da bine, mătușică, așa vorbițĭ pe-acolo, prin provincie?..

Guvernanta, ne-a spus nouă
Că vorbițĭ o limbă nouă:
Când e vorba de parchet?
Ḑicețĭ curat că'ĭ pichet.
Când e de tapiserie?
O numițĭ patiserie.
Când de botine de glanț?
Ḑicețĭ botoae cu clanț.
Un ceasornic hronometru?
Îl numițĭ cu barometru.
Ș'orĭ ce lucru de bonton?
Monton, zebon saŭ triton!

Chirița. — Ha, ha, ha! Ce gĭuvaer iĭ! ha, ha, ha. (în parte, furioasă) Ce triton 'țĭ-așĭ trage eŭ, trântorule... (tare) Ha, ha, ha! are un duh cât șĕpte, și dă dintr'însa niște vorbe... ha, ha, ha.

Afin. — Mĕ rog, sĕ nu 'mĭ-o diochĭ...
Chiriţa. — (scuĭpând) Ptu ... ptu ... ptu ..
Luluţa. — (culegênd un paĭu, jos) Na! că 'ţĭ-o sărit un dinte, mătuşică.
Chiriţa. — (spăriată) Un dinte? (se răpede şi ĭe paĭul) Ce dinte?.. un paĭu!..
Luluţa. — Altă dată sĕ sciĭ, mătuşică, că aicĭ în Iaşĭ nu este obiceĭu sĕ facĭ ptu, ptu în obrazul altora ... nu'ĭ frumos ...
Chiriţa. — Audĭ, pĕcatu?.. audĭ cum m'o înşălat? de 'mĭ o sărit inima din loc!.. Sĕ'ţĭ spun drept, soro dragă, 'ţi'ĭ hazlie Luluţa ... dar îĭ cam obrăznicuţă ... adică, sĕ nu te superĭ.
Afin. — Mademuazelă, cere pardon, mătuşicăĭ.
Luluţa. — Baĭu ... baĭu ...
Afin. — Nu vreĭ?.. când îţĭ poronceşte maman?.. apoĭ, sĕ te ducĭ degrabă la caraul şi sĕ nu crâcneştĭ...
Luluţa. — *Mersi*, maman. (se închină, în parte). Tot mĕ dureaŭ picĭoarele; maĭ bine-oĭu şedea pe scaun. (se duce de se pune pe scaun înaintea toaleteĭ, şi în toată vremea sceneĭ următoare, se apucă de face sprincene şi musteţĭ bustuluĭ de carton ce este pe masă ... îĭ pune roşu şi'ĭ aşeadă zulufiĭ).
Chiriţa. — (în parte) Bine 'ĭ-o făcut. (tare) Da de ce treabă, soro dragă?
Afin. — Las' sĕ maĭ prindĕ la minte, că'ĭ pre nebună ... Da ea spune'mĭ, mĕ rog, ce fac copilele d-tale?
Chiriţa. — Aristiţa şi Calipsiţa?.. se gătesc de bal pe desearĕ, la mata.
Afin. — De pe acum?.. De abĭe o tocat ...
Chiriţa. — Ştiĭ mata cum sînt fetele când se gătesc de bal ... Ba le trebue una ... ba alta ... şi când te trezeştĭ, o înoptat de tot... De aceea'ĭ maĭ bine sĕ se apuce de tualetă încă cu diuă ... povestea vorbeĭ: însuratul de vreme şi mâncarea de dimineaţă ...

Afin — Apropo de însurat . . . nu s'o înfăçoşat nicĭ un holteĭu ca sĕ cee duducile?

Chiriţa. — Of! batĕ'ĭ concina holteĭ! . . că asta mĕ mănâncă pe mine . . . Aĭ fete, soro? aĭ şi perĭ albĭ . . . ḑice că este la fteatru un cântic cu of, of, of. .

Afin. — Îl ştiŭ . . cel din *Peatra din casă* . . .

Chiriţa. — Nu ştiŭ din ce peatră o fi;. dar, nu'ţĭ uĭta vorba . . . l'am auḑit odată la Botoşenĭ, şi de-atuncĭ 'mĭ hueşte necontenit în cap cu un bondarĭu . . . Am sĕ ţi'l cânt:

Of, of, of, ce supĕrare,
De-a avea o fată mare!

Afin. — Da, îl ştiŭ, soro . . . l'am auḑit . . .

Chiriţa. — Nu'ţĭ uĭta vorba . . .

O hrănescĭ
Ca s'o crescĭ,
Ş'apoĭ trebue sĕ pornescĭ
La vênat
Prin cel sat
Ca sĕ'ĭ cauţĭ uu bărbat.

Afin. — Şi cele-l-alte; destul . . . îl cântă şi ţiganiĭ de ne asurḑesc.

Chiriţa. — Nu'ţĭ uĭta vorba.

De'ĭ flăcăŭ
Nătărăŭ
Te închinĭ la duhul sĕŭ.
De'ĭ ghebos,
Uricĭos,
Îĭ ḑicĭ nostim şi mumos;
Şi'ĭ zimbescĭ
Îl slăvescĭ;
Doar sĕ'l poţĭ sĕ'l ginerescĭ.

(împreună)

Chiriţa.

Of, of, of, ce supĕrare
De-a avea o fată mare!

Afin

Of, of, of, ce supĕrare
Cŭ-o nebună ce leac n'are!

Chiriţa. — Eĭ; apoĭ închipueşte'ţĭ acum, soro... dacă cu o singură fată aĭ atâte supĕrărĭ, dar cu două?.. când aĭ două cucoare marĭ ca mine?..

Luluţa. — (în parte) Are cucoare, mătuşica?.. am sĕ'ĭ cer sĕ'mĭ dee una mie.

Chiriţa. — Îra!.. surioară dragă... eŭ te ţin de un ceas în picĭoare... aleĭ!.. ea, aşa păţesc de câte orĭ gândesc că am fete de măritat; îmĭ perd minţile. (aduce scaune) Poftim de şedĭ, mĕ rog... şi mĕ eartă.

Afin. — Foarte'ţĭ mulţĕmesc... că trĕbue sĕ mĕ duc îndată acasă pentru ca sĕ port de grijă despre cele trebuincĭoase pentru bal.

Chiriţa. — Da, ean maĭ şedĭ... pentru hatîrul meŭ... Sĕ mĕ vedĭ moartă... sĕ mĕ 'ngropĭ de te'ĭ duce.

Afin. — (în parte) Vaĭ de mine! că 'mĭ-am găsit beleaoa... (şede).

Chiriţa. — (puindu-se pe un scaun) Ş'aşa cum îţĭ spuneam: dic într'o dĭ boerĭuluĭ: Frate! ştiĭ c'avem două fete marĭ? — Ba ce marĭ, îmĭ rĕspunde sufleţelul, coşcogea!.. cât nişte sdragonĭ! (Bărbatu meŭ îĭ tare mucalit, batĕ'l-ar norocu c'un car de galbenĭ!) — Eĭ bine, îĭ dic eŭ, gândit'aĭ dragă, sĕ le măritām? — Haĭ, haĭ! le-am găsit doĭ bărbaţĭ şucada. — Care şi care?

— Paharnicul Brustur şi căminarul Cocĭurlă, veciniĭ moşieĭ noastre. — Brustur şi Cocĭurlă?.. Eleĭ, frate!.. cum o sĕ'mĭ daŭ fetele după nişte boerinaşĭ de ţeară?.. Fete frumuşele... tinerele... curăţele... hărnicele... cu franţuzasca lor...cu ghitarda lor... cu cadrilu lor... gospodine bune... iconoame... cetite... gĭucate... pricopsite... sĕ le fac eŭ, pe una Brusturoae şi pe ceea-l-altă Cocĭurloae!.. atuncĭ s'agĭungĕ!.. — Ea, Brusturoae... ea, Cocĭurloae... maĭ bine decât or mocni ş'or înbĕtrâni în casa părintească... Brustur şi Cocĭurlă aŭ moşioare bune; aŭ bănişorĭ bunĭ... aŭ vitişoare bune. — Eĭ! şi pentru că aŭ vite, de aceea sĕ'mĭ fac eŭ blestemul ca sĕ le daŭ copilele?.. ba, cât îĭ cucu!.. 'şĭ-or pune d-lor pofta 'n cuĭu. — Ba nu 'şĭ-or pune-o, pentru că le-am făgăduit. — Ba 'şĭ-or pune o. — Ba nu 'şĭ-or pune-o. — Ba 'şĭ-or. — Ba nu. — Ba 'şĭ-or. — Ba nu. — Ah... Ah! ş'am leşinat!..

Afin. — Aĭ leşinat?..

Chiriţa. — Fără doar şi poate... da ştiĭ? Iată!.. Când m'am trezit, bĭetu sufleţelul îşĭ smulgea musteţile de desnădăjduire! şi pentru ca sĕ mĕ linişteascà, 'mĭ-o făgăduit sĕ mĕ lase ca sĕ vin în càşlegĭ la Iaşĭ cu fete, cu tot... pentru ca sĕ cerc doar le-aşĭ pute mărita aicĭ... însă 'mĭ-o hotărît ritos: ca de n'oĭu isbuti sĕ prind ginerĭ prin Eşĭ, pănă la sfîrşitul càşlegilor, apoĭ îmĭ brustureşte şi 'mĭ cocĭurlueşte odoarele, ca maĭ bine.

Afin. — Eĭ; şi păn' acum nu s'o arătat nime?

Chiriţa. — Cum nu?.. Înţĕlegĭ că îndată ce-am sosit aicĭ, 'mĭ-am scos fetele la ivală... pe ia fteatru, pe la suarele... ghilosite, gătite, înpopoţonate, înbrăcate tot după modă... Çe dracu sĕ facĭ?.. dacă aĭ gĭuvaerurĭ trebue sĕ le arĕţĭ.

Afin. — Şi în sfîrşit...

Chiriţa. — Însfîrşit am prins doĭ în căpcană... dar însă nu 'mĭ-o pominit nicĭ bechĭu de Isaĭea dânţueşte.

Afin. — Cine şi cine?

Chiriţa. — Aga Bondicescu şi spătarul Pungescovicĭ!.. ştiĭ tineriĭ ceĭ doĭ care porniseră cu copilele la braçetă, când ne-am troenit în Păcurarĭ, şi care 'ĭ-am întêlnit intrând truspatru la han la Pîrlita?.. Bondicescu, soro, şi Pungescovicĭ...

Afin — Da, îĭ ştiŭ... 'ĭ-am zărit, când 'ţĭ-aĭ luat fetele înapoĭ. (în parte) Sărdarul Cuculeţ 'mĭ-o vorbit de eĭ ca de nişte berbanţĭ...

Chiriţa. — Aud?..

Afin. — Mĕ rog... îĭ cunoştĭ?

Chiriţa. — Cum nu?.. vin în toate ḑilele sĕ ne vadĕ. (încet) Şi ştiĭ una?.. Pare-mi-se că li s'o aprins călcăile...

Afin. — Aş!

Chiriţa. —Ce'ţĭ spune Chiriţa.

Afin. — Da n'aĭ cercetat... ce sînt?.. de unde's?.. ce stare aŭ?

Chiriţa — Ce atâta cercetare... când unu'ĭ agă şi cel-l-alt spătar... Ş'apoĭ tinerĭ, soro... cu vorbă, cu ighemonicon... cu tabĭeturĭ... ear nu ca Brustur şi Cocĭurlă... groşĭ în ceafă şi morocănoşĭ... Aşa ginerĭ maĭ vin de-acasă, şi sĕ veḑĭ... (vorbeşte la urechĭa Afinoaeĭ)

Luluţa. — Uf! m'am săturat de caraul.

Afin. — (apropiindu-se de Luluţa) Da ce te-aĭ apucat acole de făcut?

Luluţa. — Maman, am gătit păpuşa de bal... 'ĭ-am făcut sprincene... am boito cu roş... 'ĭam pus benghiurĭ ca la mătuşica... ea veḑĭ cât îĭ de...

Afin. — Sprincene?.. benghĭurĭ?.. roş?.. da de unde le-aĭ găsit toate aceste?

Luluţa. — În besecteoa mătuşicăĭ.

Chiriţa. — (furioasă) Ha? în besec... eaca dimonu... că 'mĭ-o cotrobăit toate lucruşoarele... (merge de ascunde gavanoşelele în besecte).

Afin. — Mademuazelă, nu'ĭ frumos... (pufnesce de rîs).

SCENA III.

Ceĭ dinainte, **Guliţă**.

Guliţă. — (alergând cu un rĕvaş din odaïa luĭ) Nineacă, nineacă... eaca un rĕvaş de la băbaca. (se opresce ruşinat, vĕḑênd pe Afinoae şi pe Luluţa).

Chiriţa. — Un rĕvaş de la d-luĭ?.. adă'l încoacĭ... (ïe rĕvaşul şi'l deschide) Cu voïa matale, cucoană Nastasiĭcă...

Afin. — Poftim...

Luluţa. — (în parte) *Ah mon Dieu!.. quel drôle de Monsieur.*

(În toată vremea cetireĭ scrisoreĭ, Guliţă se uĭtă la Luluţa şi umblă înpregĭurul eĭ. Luluţa îl privesce cu dispreţ).

Chiriţa. — Cum îmĭ bate inima!.. par'că 'mĭ vesteşte ceva... (citesce) «Sĕrut guriţa matale, scumpă Chiriţă. Maĭ ântêĭ, nu lipsesc a cerceta despre întregimea sănĕtăţiĭ matale şi a copiilor, ca aflând că se află aşa precum doreşte inima mea, nu puţin sĕ se bucure sufletul meŭ de soç şi de părinte; al doile veĭ şti că din mila Proniеĭ cereştĭ mĕ găsesc şi eŭ sănĕtos... însă Fifiţa o rĕposat de jigărae!» (vorbit) Fifiţa o rĕposat?.. mare minune!..

Guliţă. — O crăpat!.. bine-o făcut, că mĕ muşca tot de nas.

Chiriţa. — Tacĭ, varvarule!.. bĭata Fifiţa!.. când aĭ şti, cucoană Nastasiĭcă, ce căţeluşă... numaĭ atâ-

tica; şi când hămăĭa, nicĭ nu'ĭ auḑĭaĭ glasul... ea aşa: ham, ham, ham...

Luluţa. — (în parte) Auḑĭ cum latră?

Chiriţa. — (ştergêndu-şĭ ochiĭ) Îsfîrşit aşa 'ĭ-o fost scris; toţĭ sîntem muritorĭ! (citesce) «Al triilea, te înştiinţăz că câşlegile se apropie de sfîrşit... drept care îţĭ poroncesc sĕ'ţĭ ĭeĭ catrafusele şi sĕ viĭ înapoĭ îndată la Bârzoĭenĭ, ca sĕ facem cununiea cu paharnicul Brustur şi cu căminaru Cocĭurlă, căcĭ la din potrivă vin eŭ însumĭ la Iaşĭ ca sĕ vĕ unflu pe sus cu nepus în masă. Al d-tale soç supus şi ĭubit... Grigori Bârzoiŭ ot Bârzoĭenĭ. 15 Ghenarie 1844».

Guliţă. — Băbaca are sĕ vie aicĭ!.. E! bine 'mĭ pare!.. am sĕ'ĭ cânt toată ḑiua din minavet...

Luluţa. — (Caută la Guliţă cu mirare şi pe urmă îĭ întoarce spatele).

Guliţă. — (Luluţeĭ) Din minavet...

Chiriţa. — Aĭ vĕḑut, dragă cucoană Nastasiĭcă, ce'mĭ scrie d-luĭ?.. Ce mĕ sfătueştĭ sĕ fac?

Afin. — Ştiŭ eŭ?..

Chiriţa. — Ştiĭ ce?.. îmĭ vine sĕ'ĭ strîng cu uşa pe Bondicescu şi pe Pungescovicĭ ca sĕ'mĭ hotărască odată ce gândurĭ aŭ?.. Mi'ĭ ca m'oĭŭ trezi de-odată cu bărbatu meŭ, ţop în spate... ş'apoĭ, aşa'ĭ c'am codălghito?..

Afin. — Fă cum îĭ socoti, dragă cucoană Chiriţă... dar eŭ una te sfătuesc sĕ nu te grăbeştĭ până nu'ĭ afla lămurit cine sînt tineriĭ.

Chiriţa. — Eleĭ, dragă!.. da nu 'ţĭ-am spus de atâte orĭ că unu'ĭ agă şi cel-l-alt spătar? (în parte) Nu cumva vre sĕ'ĭ păstreze pentru trântorul eĭ?..

Afin. — Însfîrşit, îĭ treaba d-tale. Eŭ mĕ duc... dar nădĕjduesc că nu'ĭ lipsi deseară la bal.

Chiriţa. — Cum, Doamne eartă-mĕ! sĕ lipsesc?.. când am fete de căsătorit?

Afin. — Haĭ, Luluţă, şi ḑi *bonjur* mătuşicăĭ.
Luluţa. — (făcênd compliment) *Bonjur.*
Chiriţa. — (imitând'o) Îĭ poznă de nostimă! .. (o sĕrută.)
Luluţa. — (în parte) Ştirba-baba-cloanţa.
Chiriţa. — (în parte) Ce-o ḑis? .. Heĭ că nu eştĭ a mea, pĕcatule!

(înpreună).

Chiriţa, Guliţă.

Adio! în astă seară
Vom veni cu toţĭ la bal
Sĕ 'ngropăm în veselie
Acest vesel carnaval!

Afin, Luluţa.

Adio! în astă seară
V'aşteptăm pe toţĭ la bal
Sĕ 'ngropăm în veselie
Acest vesel carnaval!

Afin.

Sĕ nu mĕ daĭ de sminteală . . .

Chiriţa.

N'aĭ, soro, nicĭ o îndoĭală,
Căcĭ am fete, fete marĭ:
Două june porumbiţe,
Două blânde cănăriţe . . .
Şi le caut doĭ canarĭ.

Luluţa.

Mătuşică, dinioare,
Aĭ ḑis că-aĭ două cucoare. . .

Chiriţa (în parte).

Paĭ, ce drac înpeliţat!

Luluţa.

Ah! te rog, dă'mĭ una mie...

Guliţă (Luluţeĭ).

Poate-o vreĭ de jucărie?

Luluţa (în parte)

Oh! *le drôle de petit fat!*

(înpreună)

Adio! în astă seară
Ş. c. l. ş. c. l.

SCENA IV.

Chiriţa, Guliţă *şi pe urmă* Fecĭorul.

Chiriţa. — Eĭ! de-acum haĭ degrabă la înbrăcat... Guliţă, dute de'ţĭ pune straele cele de anul noŭ şi te fă pupuica, sufletul meŭ.

Guliţă. — Da nu pot sĕ mĕ 'nbrac singur, nineacă...

Chiriţa. — Auḑĭ, coşcoge calindroĭu? Doamne! că alintat aĭ maĭ fost!.. Măĭ ficĭor...

Fecĭorul. — (îmbrăcat în livre strîmtă) Aud, cucoană. (vine pe uşa din fund).

Chiriţa. — Eaca ţuţuĭanu... 'şĭ-o pus livreoa... Ean sĕ videm bine-o lucrat'o jidanu?

Fecĭorul. — Mĕ cam strînge la coate şi 'n spate.

Chiriţa. — Da ce vreĭ?.. sĕ bălălăeştĭ ca într'un sucman?.. aşa'ĭ moda 'n Eşĭ.

Fecĭorul. — Nu ştiŭ ce mâncare o fi moda ceea... dar ştiŭ că mĕ strînge moda 'n spate de 'mĭ ĭes ochiĭ... par' că m'o pus în teasc!

Chirìţa. — Tacĭ din gură... şi mergĭ de 'nbracă cuconaşu. — Guliţă, sĕ nu mĕ daĭ de sminteală.

Guliţă. — *Lezebon,* maman... eŭ acuş sînt gata... cât aí bate 'n palme. (ïesă cu fecĭorul şi întră în odaia luĭ).

Chiriţă. — Acum, ean sĕ'mĭ vĕd şi fetele... (strigă) Aristiţo, Calipsiţo...

SCENA V.

Chiriţă, Aristiţa, Calipsiţa.

Aristita. — } (crăpând uşa odăieĭ lor) Aud, maman.
Calipsiţa. — }

Chiriţă. — Da veniţĭ încoacĭ... Ce Doamne eartă-mĕ, de 'mĭ faceţĭ iţiĭu?

Aristiţa. — } (coborând ochiĭ) Maman...
Calipsiţa. — }

Chiriţa. — Ce-aţĭ păţit astădĭ de vĕ fasoliţĭ aşa?..

Aristiţa — } Nu sîntem încă înbrăcate.
Calipsiţa — }

Chiriţă. — (în parte) Bĭetele copile!.. Ce ruşinoase's!.. vedĭ dacă le-am crescut cum se cade?.. ear nu ca dimonu cela a cucoaneĭ Nastasiĭcăĭ, care dă la om fără băţ. (tare) Eĭ! cătaţĭ de vĕ 'npodobiţĭ frumos şi puneţi-vĕ nasul în talgere cu apă rece sĕ se disroşească; haĭ. (fetele închid uşa) Doamne!.. Doamne! de când m'o adus pĕcatele aicĭ, am obosit ca un cal de poştă; ş'apoĭ ce folos!.. cuconaşiĭ din Eşĭ nicĭ nu catadicsesc sĕ se uĭte la bĭetele copile, par'că eĭ sînt cu steoa 'n frunte.

Ce folos, vaĭ! că am fete,
Porumbiţe cucuĭete,
Tinerele, frumuşele,
Curăţele, hărnicele:

Cu cadrilul lor
Franҫuzeasca lor,
Stăricica lor
Şi ghitarda lor!
Adĭ bonjuriĭ cu lungĭ plete
Fug de fete cucuĭete
Şi 'ngroziţĭ de şotiĭ rele
Fug de ele ca de Ĭele!

(Se aude bătênd în palme în odaĭa fetelor).

Chiriţa. — Bat în palme copilele... (bate şi ea în palme) Ioană... Ioană!.. nicĭ c'a veni adĭ surda!.. Ioano! fa?.. se vede c'o adormit strigoaĭca... maĭ ştiĭ ce?.. Eau sĕ videm... (întră în odaĭa eĭ. Se aude dând o palmă şi dicênd) Na! somnoroasă... sĕ te 'nvĕţ eŭ.

Aristiţa. —
Calipsiţa. — } (din odaĭe) { Ioano... Ioano.

Ţiganca. — (eşind din odaĭa Chiriţeĭ cu pĕrul sburlit şi întrând în odaĭa fetelor). Eată-mĕ's... eată-mĕ's... Ce este?..

Chiriţa. — (din odaĭe) Ioano... Gheorghi...

Feciorul. — (eşind din odaĭa luĭ Guliţă) Aud, cucoană.

(alergă până la uşa Chiriţeĭ şi se întoarce înapoĭ la uşa luĭ Guliţă; pe urmă face îndărăpt şi întră la Chiriţa).

Giuliţă. — (din odae) Gheorghi... Gheorghi...

Chiriţa. — (din odae) Ioană... Ioană...

Aristiţa. —
Calipsiţa. — } (din odae) { Na! coţofană. (se aude dând palme).

Ţiganca. — (eşind ameţită, aleargă când la o uşă când la alta şi însfîrşit întră ear la fete, care în toată vremea asta o tot chĭamă) Mare pĕcat!..

Guliţă. — (încălţat cu o singură cĭubotă, aleargă după Gheorghi şi întră după el în odaĭa Chiriţeĭ). Gheorghi... Gheorghi... da vină de 'mĭ pune cĭubota...

SCENA VI.

Pungescu, Bondicĭ.

Bondicĭ. — (deschiḑênd uşa din fund încet) Nime în tindă, nime în odae; tufă ca 'n punga noastră . . . (deschiḑênd uşele). Poftim, arhon spătar, că aicĭ sîntem la locul nostru.

Pungescu. — Poftim d-ta ântêĭ, arhon agă.

Bondicĭ. — Ba . . . mĕ ferească Dumneḑeŭ ? . . poftim.

Pungescu. — Ce se potrivesce . . . (întră odată amêndoĭ rîḑênd).

Bondicĭ. — Ne poftim ca oare cine la temniţă.

Pungescu. — (rĕsărind) Ea . . . nu pomeni de temniţă, neneo, că mĕ 'nfior păn' în unghiĭ . . .

Bondicĭ — Pentru ce, neĭculiţă ? . . pentru că aĭ pêrjolit maĭ deunăḑĭ la cărţĭ pe sărdarul Cuculeţ ?

Pungescu. — Precum ḑicĭ ? . . acest onorabil sărdar e director la Agie şi am însemnat că el ne urmăresce ca umbra peste tot locul . . . Nu cumva oare vrea sĕ ne joace vr'o coţcă ?

Bondicĭ. — Pàn' la coţca luĭ, fora tu înainte cu coţca ta şi ḑi: bunĭ patru-ḑecĭ.

Pungescu. — Cu urma cincĭ-ḑecĭ . . . o sciŭ ! dar 'mĭ-e frică . . . de ! ce sĕ fac . . . 'mĭ-e frică.

C'un director de agie
Nu e lucru de glumit,
Căcĭ el poate 'ntr'o mânie
Sĕ te pue la dubit.

Bondicĭ.

Pentru ce sĕ'ţĭ fie frică ?
Nu eştĭ, neneo, vel-spătar ?

Pungescu.

Aḑĭ spătar e chĭar nimică...

Bondicĭ.

Înţeleg... fiĭ agă dar.

Pungescu.

Agă? agă? bine, fie!
Rangu'ĭ nobil şi'l primesc,
Însă...

Bondicĭ.

Însă...

Pungescu.

De agie,
Eŭ mĕ tem şi mĕ feresc.

Bondicĭ. — Eĭ geaba! nicĭ c'oĭu sĕ pot sĕ-l fac om... Da, oare unde sĕ fie cucoanele de gazdă?

Pungescu. — Poate c'o fi dormind după prânz... obiceĭul pămêntuluĭ.

Bondicĭ — Aş! obiceĭurile cele bune se perd pe toată ḑiua... însă, apropo... cum mergĭ tu cu curtea?

Pungescu. — Cu Curtea... îĭ trag oposiţie pĕ sdreavĕn păn' ce oĭu prinde un os... tot obiceĭul pămêntuluĭ.

Bondicĭ. — Ha, ha, ha!.. Eŭ te 'ntreb de curtea ce facĭ demuaselelor?

Pungescu. — Merg ţeapĕn... da tu?

Bondicĭ. — Vîrtos... Eĭ; apoĭ ce facem?.. ne însurăm?

Pungescu. — Zestre este?

Bondicĭ. — Trebue sĕ fie, că's de la ţară... şi sciĭ tu că la ţeară se 'ngraşă bobociĭ.

Pungescu. — Bobociĭ?.. vreaĭ sĕ ḑicĭ gâscănaşiĭ?

Bondicĭ. — Bine-ar fi sĕ ne luăm de vorbă însfîrşit cu cucoana Chiriţa, cu nineaca.

Pungescu. — Bine, da!.. începe tu, că eştĭ maĭ ischĭuzar.

Bondicĭ. — Numaĭ de s'ar înfăçişa. Oare unde sĕ fie?.. Ea caută pintre uşĭ.

Pungescu. — Sĕ trag o răpide aruncătură de ochĭ?.. bine. (se apropie de uşa Chiriţeĭ şi caută în întru).

Bondicĭ. — (în parte) Altă nu ne rĕmâne decât sĕ ne însurăm, pentru ca sĕ scăpăm de creditorĭ şi de lipsa de toate ḑilele... Duducile's cam... dar apoĭ vorba ceea: rĕŭ cu rĕŭ, însă maĭ rĕŭ făr' de rĕŭ!.. (se apropie de besecte).

Pungescu. — Aoleo! ce'mĭ văḑură ochiĭ!.. baba 'şĭ pune boea 'n pĕr?.. Al naĭbiĭ! (merge la uşa fetelor de caută în odae).

Bondicĭ. — Bre! ce de gavanoşele cu dresurĭ... şi alb, şi roşior, şi negru... (deschide besecteoa şi găsesce o hârtie) Se vede că zugrăvesce cucoana...

Pungescu. — Ha, aferim, frumos... aşa 'mĭ maĭ vine la merchez... (trimite sĕrutărĭ în palme).

Bondicĭ. — (citind hârtia) Ce vĕd?.. o foae de zestre!.. Neĭculiţă... neĭculiţă, vin degrabă sĕ veḑi...

Pungescu. — Ce?..

Bondicĭ. — (citind iute) Şalurĭ... stropitorĭ... afumătorĭ!.. (vorbit) Bunĭ patru ḑecĭ!

Pungescu. — Cu urma cincĭ-ḑecĭ... sciŭ, da ce'ĭ?

Bondicĭ. — Ascultă: (citesce) «Foaea de zestre a fiĭcelor mele Aristiţa şi Calipsiţa!»

Pungescu. — Aoleo!.. ḑi 'nainte... cruce-ajută.

Bondicĭ. — «Boccĭalêcul: douĕ şalurĭ».
Pungescu. — Bun! unu mie, unu ţie!
Bondicĭ — «Două blane de jder; două de vulpe».
Pungescu. — Bun! jderu mie...
Bondicĭ. — Ba vulpea ţie. — «Patru rochiĭ de satintur... două de grudinap... doă de micaton!»
Pungescu. — Adică: satin turc, gro de Naplŭ şi micoton... provincialism!
Bondicĭ. — «Argintăriĭ... două afumătorĭ de argint în formă de mere domnescĭ».
Pungescu. — Sciŭ c'o sĕ ne dăm fumurĭ...
Bondicĭ. — «Două stropitorĭ, tij, de argint în formă de pere cu frunḑĭ poleite, 12 lingurĭ de vermilion, patru chisele de cristal cu hulubĭ poleiţĭ pe dînsele, 12 pahare săpate cu slove nemţescĭ».
Pungescu. — Ce chefurĭ! ce tabieturĭ!
Bondicĭ. — «Tingirĭ, castroane şi sahane»...
Pungescu. — Trecĭ dincolo de bucătărie.
Bondicĭ. — «Două oghealurĭ de cutnie, patru perne de puf şi opt prostirĭ cu mărginile cusute la gherghef»...
Pungescu. — (rĕsucindu'şĭ musteţile) *Cheschevu*, monsĭu Bondicĭ?..
Bondicĭ. — (înpingêndu'l cu umĕrul) Dute naĭbiĭ. — «Două apărătorĭ de păun».
Pungescu. — Aferim... sĕ ne apere când om dormi după masă.
Bondicĭ. — «Două prosoape de mire, berbelăcurĭ pentru ras, cusute de copile la gherghef. — Două chisele de tutun, tij, cusute de copile cu fluturĭ. — Două tocurĭ de peptine de catife, tij, cu fluturĭ. — Două calăfurĭ de imamele cu muţunachi, tij, cusute cu fluturĭ de copile».
Pungescu. — Aoleo! ce dĕ maĭ fluturĭ! o sĕ părem chĭar grădinĭ cu florĭ dĕ mac.

Bondicĭ. — «Şi însfîrşit câte 1500 galbenĭ de fată; banĭ înaht, înpĕrăteştĭ şi cu zimţĭ».

Pungescu. — 1500 galbenĭ!.. işala! maşala!.. m'am făcăt chĭabur!

Bondicĭ. — Maĭ bine era maĭ puţin fluturĭ şi maĭ mulţĭ galbinĭ.

Pungescu. — Lasă, neneo, că's bunĭ şi aĭa... cu 1500 galbinĭ capital, îmĭ fac stare... stos, parolĭ, chit a dublu, setleva, chensleva şi nevasta mazu!.. s'a maĭ vĕḑutără de alea... Da, ean spune'mĭ... ceva suflete de ţiganĭ nu's în foae?..

Bondicĭ. — (întorcênd fila) Ba, stăĭ... (citesce) «Maĭ adaog la această foae de bun proeresul meŭ: ḑece suflete de ţiganĭ lingurarĭ... Şi încheiŭ ḑicênd: sĕ le fie de bine copilelor, ginerilor şi tot neamuluĭ lor... iscălit, banu Grigori Bârzoiŭ, ot Bârzoienĭ».

Pungescu. — (cu entusiasm) O! Bârzoiŭ!.. nu tĕ cunosc... dar pre-a mea lege! te-aşĭ băga în sin dac'aĭ încăpea dĕ urechĭ!.. Îmĭ vine sĕ'ĭ meşteresc un ştaer... (joacă).

(înpreună

Vivat! vivat! pentru noĭ
Soarta 'ncepe-a fi cu nurĭ!
Vivat! vivat! amêndoĭ
Ne-am făcut boerĭ chĭaburĭ.

SCENA VII.

Ceĭ dinainte, **Aristiţa, Calipsiţa.**

Aristiţa. — } (eşind din odaea lor, se opresc, zărind străiniĭ, şi
Calipsiţa. — } cobor ochiĭ). A!

Bondicĭ. — Sĕrutăm mânuşiţele şi picĭoarele duducilor...

Aristiţa. —
Calipsiţa. — } (închinându-se ca copile micĭ) Monsĭu ...

Bondicĭ. — (înaintându-se) De ce vĕ siiţĭ de noĭ care am fost tot-deauna, sîntem şi vom fi în vecĭ supusele slugĭ a nineacăĭ d-voastră şi ...

Pungescu. — Şi chĭar adoratoriĭ copilelor nineacăĭ. (în parte) Haĭt!.. le-am turnat'o dĕ la mertepea.

Bondicĭ. — Dar ... adoratoriĭ ceĭ maĭ înflăcăraţĭ! (încet luĭ Pungescu) Pe care o ĭeĭ tu?

Pungescu. — Pĕ Calipsiţa.

Bondicĭ. — Trecĭ dincolo, lângă ea.

Pungescu. — Haĭt ... (trece lângă Calipsiţa).

Bondicĭ. — (Aristiţeĭ, cu foc) Nu mĕ îndoesc, duducă Aristiţă, că din ceasul ce 'ţĭ-am dat braçul la Păcurarĭ ... aĭ înţĕles că te ĭubesc?..

Calipsiţa. — *Ui monsĭu* ...

Pungescu. — (Calipsiţeĭ, cu foc) Sper, domnişoară, că...

Aristiţa. — *Ui monsĭo* ...

Pungescu. — *Ui?*

Dar *siarmanta* demuaselă
Anima'mĭ de columbela
In etern te va ĭubi!

Calipsiţa (în parte)

Chel bonior! ..

Pungescu.

Aud?

Calipsiţa.

Mersi.

Bondicĭ.

Şi eŭ, tij, o! duducuţă,
Sĕ fiŭ bufnă, sĕ fiŭ cuţă
Dacă nu te voĭu slăvi...

Aristiţa.

Pur tujur?

Bondicĭ.

Tujur!

Aristiţa.

Mersi.

(Bondicĭ şi Pungescu se pun în genunchĭ)

Toţĭ.

Ce mulţĕmire!
Ce fericire
Dă peste mine...
(strănută odată cu toţiĭ).
Fie'ţĭ de bine!

SCENA VIII.

Ceĭ dinainte, Chiriţa.

Chiriţa. — (eşind din odaea eĭ şi vĕḑênd scena de maĭ sus, vine răpide şi întinde mânile de-asupra luĭ Bondicĭ şi a luĭ Pungescu). Amin!

Aristiţa. —
Calipsiţa. — } (uĭmite *Maman...*

Chiriţa. — Ce maman?.. ce vĕ sastisiţĭ? par' c'aşĭ fi caŭa!.. Vĕ ĭubiţĭ? sĕ vĕ fie de bine!.. doar nu's vitrigă... Ce doresc eŭ?.. fericirea voastră... inima

mea de mamă... eŭ v'am crescut... (plânge) v'am hrănit... Luaţi-vě... însuraţi-vě... cununaţi-vě... înpărecheţi-vě... ca hulubaşiĭ şi ca cărăbuşiĭ... Eŭ vě daŭ blagoslovenie mea... acum şi pururea şi în veciĭ vecilor... (în parte) Of! slavă ţie Doamne că m'am cotorosit!...

Bondicĭ. — Cucoană Chiriţă... sîntem pětrunşĭ până în suflet!.. şi crede că ne-om sili de a fi gineriĭ ceĭ maĭ supuşĭ... ceĭ maĭ... (îşĭ şterge ochiĭ, în parte) Căcĭ n'am o frunḑă de ceapă!

Pungescu. — (suflându'şĭ nasul tare) Cucoană soacră... las' pě noĭ... atâta'ţĭ ḑic...

Chiriţa. — Te înţěleg, fětul meŭ... dragă arhon spătar... noroc bun!

Toţĭ.

Ce mulţěmire!
Ce fericire
A dat pe mine!
(strěnută odată cu toţiĭ)
Fie'ţĭ de bine!

Chiriţa. — Amin şi într'un ceas bun!

SCENA IX.

Ceĭ dinainte, **Guliţă, Feciorul.**

Guliţă. — (eşind cu feciorul din odaea Chiriţeĭ, numaĭ cu o ciubotă). Nineacă... nineaca... ḑi feciorului sě mě 'nbrace.

Chiriţa. — Da cum? încă nu te aĭ înbrăcat?

Feciorul. — D'apoĭ când era sě'l înbrac, că păn' acu m'aĭ ţinut de 'ţĭ-am pus boĭeoa cea neagră pe cap.

Chiriţa. — Eşĭ afară, tontule!.. Guliţă, mergĭ degrabă de te găteşte, că se întârḑie.

Guliţă. — *Lezebon,* maman... (intră în odaea luĭ cu feciorul).

Bondicĭ. — Da unde merg cucoanele? la teatru?
Chiriţa. — Ba nu . . . la bal, la cucoana Nastasiĭca a banuluĭ Afin.
Bondicĭ. — Afin? vreĭ sĕ ḑicĭ Dafin?
Chiriţa. — Ba Afin.
Bondicĭ. — Ba Dafin . . .
Chiriţa. — Dafin? . . sĕ vede că acu'ĭ moda de aşĭ anina un dobru? . . Însfîrşit fie şi Dafin . . . Dumnevoastră veniţĭ la balul Afinoaeĭ?
Bondicĭ. — Maĭ târḑiŭ . . . poate . . .
Pnngescu. — (încet luĭ Bondicĭ) D'apoĭ nu sîntem poftiţĭ, neneo.
Bondicĭ. — (înpingêndu'l cu cotu) Sĕ ne daţĭ voe a vĕ întovărăşi pănă acolo.
Chiriţa. — Bucuros . . . Lipon, haĭ sĕ ne pornim. . . Guliţă . . . Guliţă . . .
Guliţă. — (din odae) Aud, nineacă.
Chiriţa. — Gata eştĭ, suflete?
Guliţă. — Ca ş'un purces . . . eată-mĕ's. (Iesă din odae cu minavetu în spate).
Chiriţa. — Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ . . . Cu minavetu vreĭ sĕ mergĭ la bal?
Guliţă. — Cu minavetu . . . ca sĕ le cânt cucoanelor.
Chiriţa. — Aĭ nebunit? . . lasă dulapu din spate . . .
Guliţă. — Eĭ . . . nineacă.
Chiriţa. — Dă'l gĭos, c'apoĭ te las acasă cu Ioana ţiganca . . . auḑĭ! cu minavetu? . . sĕ părem că mergem cu colında prin sat . . . Haĭdeţĭ de acum . . .

Toţĭ.

Haĭdeţĭ toţĭ cu veselie,
Haĭ la bal sĕ alergăm;
Şi 'n plăcerea cea maĭ vie
Pănă mânĭ sĕ tot jucăm.

Ţiganca. — (singură) Slavă Domnuluĭ, că s'o dus... ş'am scăpat. . Decât aĭ avea stăpân, maĭ bine şĕpte slugĭ. (se pune pe scaun).

Chiriţa. — (viind înapoĭ cu fetele, ḑice à la cantonade). Aşteptaţĭ puţin în scară, că ne întoarcem îndată... (fetelor) Veniţĭ încoacĭ degrabă sĕ vĕ pun puţintel roş... ea aşa; sĕ fiţĭ maĭ înbobocite... şi ceva benghĭurĭ... aşa... dar ean sĕ vĕ spun: doar îţĭ fi morocănoase ca maĭ dĕunăḑĭ... cătaţĭ sĕ maĭ zimbiţĭ... sĕ maĭ faceţĭ cochetărismosurĭ ca la Eşĭ, că aşa se mărită fetele.

Bondicĭ şi Pungescu. — (intrând) Poftiţĭ, cucoană Chiriţă?

Chiriţa. — Eaca... ea... Fa, Ioană, ĭe sama la focurĭ... şi doar îĭ adormi...

Ţiganca. — (în parte)... Eĭ ba nu, că 'mĭ-a fi ruşine...

Chiriţa. — Haĭdeţĭ de-acum.

Toţĭ

Haĭdeţĭ toţĭ cu veselie,
Haĭ la bal sĕ alergăm;
Şi 'n plăcerea cea maĭ vie
Pănă mânĭ sĕ tot jucăm.

(Pungescu şi Bondicĭ dăŭ braçul feteloi. — Chiriţa îĭ urmează şi fecĭorul cu livre, le deschide uşa).

Ţiganca. — (picând pe scaun ostenită). Uf!

(Cortina cade).

ACTUL III.

Teatru represintă un salon elegant cu treĭ ușĭ marĭ în fund, care daŭ în alt salon mare de joc. — Ușa în stânga pe al doilea plan, care duce în apartamentul věduvei Afin În dreapta o canapea și scaune așeḑate în rênd până în fund. — În stânga, pe ânteiul plan, o masă de cărțĭ cu toate cele trebuincĭoase; sfeșnice cu lumînărĭ aprinse, cărțĭ și cele-l-alte. — Prin păreţiĭ salonuluĭ, candelabre pregătite pentru bal. — La ridicarea cortineĭ, ambele saloane sînt încă neluminate.

SCENA I.

Věduva Afin, Luluța, Fecĭorĭ în livrele.

(Arie din *Baba-Hârca:* Tanana).

Fecĭorii.

Las' pe noĭ
Las' pe noĭ,
Că sîntem biv-vel cĭocoĭ.

Afin.

Sě vě věd acum la treabă,
De sînteţĭ fecĭorĭ detreabă,
Și 'ĭ așa cum ḑiceţĭ voĭ,
Că sînteţĭ biv-vel cĭocoĭ!

Fecĭorii.

Las' pe noĭ
Etc. etc.

Afin. — (la cĭocoĭ) Aţĭ înţěles bine ce v'am poroncit? Sě aprindeţĭ lumînările peste un ceas, și dacă a veni Barbu cu tarafu luĭ, sě'l puneţĭ la scară.

Luluța. — Ca sě'l batě?.. da de ce, sěrmanu bĭetu moș Barbu?

Afin. — (riḑênd) Ba ca sě cânte, când or veni musafiriĭ. (fecĭoriĭ iesě prin fund).

Luluţa. — Maman . . . eŭ sĕ gïoc, dacă m'a pofti cine-va ?

Afin. — Sĕ gïocï . . . (în parte) Audí d-ta întrebare ? . . Un pĕcat cât o schïoapă de mică . . . ştiï că, Dĕŭ, numaï sînt copiï în diua de adï ? . .

Luluţa. — (cu bucurie) *Plaît-il ?* . . Îmï daï voe ! . . *quel plaisir ?*

Afin. — Da bine, Luluţă, tu ştiï sĕ gïocï ?

Luluţa. — Cum sĕ nu ştiŭ ? . . am învĕţat la pansion şi valţu, şi cotilïonu, şi polca, şi mzurca, şi cadril . . . toate danţurile.

Afin. — Frumos ! . . dar ceva carte aï învĕţat ?

Luluţa — Şi nemteşte, şi italieneşte, şi franţuzeşte... toate limbele.

Afin. — Afară de limba ta, limba românească ?

Luluţa. — Apoï dacă nu ştie nicï madama . . .

(Se aude afară cântând lăutariï).

Afin. — Ce este ? . . cine vine la bal de pe acum ? . . de abïe o însĕrat şi nicï macar nu s'o aprins policandrele.

(Se aude glasul Chiriţeï dicênd) Carnacsî ! . . că era sĕ fac bîca !

Luluţa. — Maman, maman . . . vine mătuşica . . .

Afin. — (cu mirare) Cucoana Chiriţa . . . de pe acu ?

SCENA II.

Ceï dinainte, **Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa** şi **Guliţă.**

(Toţï în toaletă de bal, întră prin fund).

Chiriţa. — Of ! slavă Domnuluï, c'am agïuns cu capul teafĕr . . . Sĕrut ochişoriï, cucoană Nastasiïcă . . . Doamne ! da rĕŭ ïï pe uliţa d-tale !

Afin. — Ca pe toate uliţele.

Chiriţa. — Lehamete!.. am venit păn' aicĭ cu ḑilele 'n mână... uliţĭ îs aiste?.. pave îĭ asta?.. Nu poţĭ face doĭ paşĭ, făr' a fi... povestea vorbeĭ: când cu capul de peatră, când cu peatra de cap... Ş'apoĭ vĕ maĭ lăudaţĭ cu Eşul dumilorvoastre... Ci că'ĭ capitalie... aşa capitalie!..

I.

Acest târg ce'ĭ ḑic în lume
Uniĭ Iaşul, alţiĭ Eşĭ,
Însuşĭ el, prin al sĕŭ nume,
Te poftesce ca sĕ eşĭ,
Ş'are, Ḑĕŭ, mare dreptate,
Căcĭ în sînu'ĭ de-aĭ intrat,
Creḑĭ că multele'ţĭ pĕcate
Chĭar în Ĭad te-o cufundat!

Afin. — Pentru ce aşa asprime asupra luĭ, cucoană Chiriţă?

Chiriţa. — Pentru ce?.. mĕ maĭ întrebĭ pentru ce?

II.

Aicĭ glodul, colbăriea
Pe pământ şi 'n cer domnesc!
Şi fănarel' Eforiea
Tot in lună năzuesc!
Prin urmare 'n vecĭ Eşeniĭ
Păn' în gât sînt îngloda ţĭ,
Şi ca bufne, ca vedeniĭ,
De lumine depărtaţĭ.

Afin. — Frumos ne zugrăveştì!

Chiriţa. — Adică... sĕ nu bănueştĭ.

III.

Ear de vreĭ sĕ veḑĭ pavele
Saŭ de peatră, saŭ de bard,

Viu de cearcă, de aĭ şele,
Cum se află şi 'n ce grad.
Vaĭ de tine ! de trăsură !
De voescĭ plimbare... tronc!
Dinţiĭ toţĭ îţĭ sar din gură
Într'un vecĭnic hodoronc !

Afin. — Ha, ha, ha... Soro, tare te-aĭ mâniet pe bĭetul Iaşĭ.

Chiriţa. — Aşa, soro, dacă vĕ place? tot ştiţĭ a vĕ bate gĭoc de provinçie şi nu videţĭ în ce pĕcat de coclaură trăiţĭ.

Luluţa. — Mătuşică... poate că 'ţĭ-o maĭ sărit un dinte pe drum?

Chiriţa. — Ba n'a sări, că 'ĭ-a fi ruşine, cu paveoa asta pocită... 'Mĭ-am muşcat limba de vr'o şĕpte orĭ păn' aicĭ.

Guliţă. — Şi eŭ 'mĭ-am muşcat limba.

Aristiţa. — Şi eŭ...

Calipsiţa. — Şi eŭ...

Chiriţa. — Eaca şi bĭetele copile 'şĭ-o muşcat limba, sĕrmănelele!... dar nu'ţĭ uĭta vorba, cucoană Nastasiĭcă... par' că nu vĕd încă pe nime la bal?

Afin. — D'apoĭ încă nu'ĭ vreme... Aice 'n Iaşĭ, pe la noĭ, lumea se adună de-abĭa pe la nouĕ ceasurĭ... ş'acum îs de-abĭa opt.

Chiriţa. — Eleĭ!.. măcar... nu mĕ mir... aice 'n Eşĭ, pe la d-voastră, toate lucrurile se fac pe dos... dar pe la noĭ, în provinçie, ne apucăm de gĭoc cum amurgeşte... şi slavă Domnuluĭ, precum veḑĭ d-ta, nu ne merge prea răŭ. (îşĭ arată talia).

Afin. — (zimbind) Cu adevĕrat.

Chiriţa. — Da bine.. .ce-o sĕ facem noĭ acum până la nouĕ ceasurĭ?.. sĕ şidem aşa, cuc, amêndoă?..

Afin. — Nu vreţĭ sĕ mergeţĭ la teatru?.. este lojiea mea.

Chiriţa. — La ftiatru?.. da ce parastueşte în astă seară?

Afin. — O piesă nouă... *Două fete ş'o nineacă.*

Chiriţa. — Eĭ! mĕ duc, că drept sĕ'ţĭ spun... mĕ nebunesc de rîs la cel ftiatru.

Afin. — Dacă pofteştĭ sĕ mergĭ... trăsura mea 'ĭ gata. (bate în palme. — Un fecior intră) Ḑi sĕ tragĕ la scară.

Chiriţa. — Sĕrut ochişoriĭ... Aristiţo, Calipsiţo... veniţĭ cu mine.

Guliţă. — D'apoĭ eŭ, nineacă, sĕ nu vin?

Chiriţa. — Mata, puĭule, rĕmâĭ aicĭ ca sĕ nu rĕceştĭ pe drum... şeḑĭ cu duduca Luluţa... (în parte) Maĭ ştiĭ pozna?.. poate sĕ ne încuscrim maĭ târḑiŭ cu Afinoaea. (tare) Haĭ, fetelor.

(împreună)

Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa.

Haĭdeţĭ, haĭdeţĭ cu grăbire
La teatru românesc,
Unde relele din fire
Necruţat se bicĭuesc!

Afin, Luluţa, Guliţă.

Mergeţĭ, mergeţĭ cu grăbire
Etc. etc. etc.

(Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa se pornesc spre fund).

Chiriţa. — (întorcêndu-se ĭute din salonul din fund) Ştiĭ una, dragă cucoană Nastasiĭcă?.. 'ĭ-am pus la mână...

Afin. — Pe cine?

Chiriţa. — Pe aga şi pe spătarul. 'Ĭ-am prins maĭ dinioare cu oca mică, la picĭoarele fetelor în genunchĭ... şi tronc! 'ĭ-am strîns cu uşa. De-acum poţĭ sĕ 'ĭ priveştĭ ca gineriĭ meĭ... Ce ḑicĭ... aşa'ĭ că's volintiroae?

Afin. — Şi, Ḑĕŭ, îţĭ plac străiniĭ ceĭ doĭ?

Chiriţa. — Disperaţĭ tinerĭ!.. Tocmaĭ ce'mĭ tre-

bue... ca şi Aristiţa şi Calipsiţa îs disperate fete... Doamne fereşte!

Afin. — Dacă'ţĭ plac... ce sĕ ḑic? sĕ dee Dumneḑeŭ numaĭ sĕ nu te căeştĭ maĭ târḑiŭ.

Chiriţa. — Da vorbă'ĭ!.. sĕ mĕ căesc că m'am cotorosit de o nevoe... (în parte) Aşĭ vra eŭ s'o vĕd cu două manine ca a mele. (tare) Cu plecăciune.

(înpreună).

Chiriţa, Calipsiţa, Aristiţa.

Haĭdeţĭ, haĭdeţĭ cu grăbire ş. c. l.

Guliţa, Afin, Luluţa.

Mergeţĭ, mergeţĭ, ş. c. l.

(Chiriţa cu fetele ĭesă prin fund. Afinoaea întră în stânga).

SCENA III.

Luluţa, Guliţă.

Luluţa. — (în parte) *Oh! la drôle de figure!* (rîde încet)

Guliţă. — (în parte) Când aşĭ ave în calte minavetu aicĭ!.. aşĭ dura un corçent, de-ar ţiui urechile.

Luluţa. — (în parte) *La drôle de figure! mon dieu! la drôle de figure!* (rîde tare).

Guliţă. — (în parte) Dec!.. ce se tot uĭtă la mine!..

Luluţa. — (se apropie de Guliţă) *Monsieur* Guliţă?.. maĭ sint mulţĭ ca d-ta în provinçie?.. Ha, ha, ha!

Guliţă. — (în parte) Rîde de mine? (tare şi mânios) Ba nicĭ unul... auḑitu-m'aĭ?

Luluţa. — Par' că te-aĭ mâniet?

Guliţă. — Sĕ ştiĭ că m'am mâniet. Ce aĭ sĕ rîḑí de mine?

Luluţa. — Apoĭ dacă nu mĕ pot stăpâni... ce sĕ fac?.. ha, ha, ha!

Guliţă. — Ean ascultă... pre legea mea..

Luluţa. — Ce?

Guliţă — Acuş... mĕ duc acasă.

Luluţa. — Călĕtorie sprincenată.

Guliţă. — Cum aĭ ḑis... struncinată?

Luluţa. — Eĭ! nu te maĭ răţoi aşa, că nu'ţĭ şede bine. Hai maĭ bine sĕ ne gĭucăm înpreună.

Guliţă. — (înblânḑindu-se) De-a Puĭa-gaĭa?.. orĭ de-a Baba-oarba?

Luluţa. — Ha, ha, ha!.. par' că'ĭ la scoală...

Guliţă. — Ear rîḑĭ de mine?.. mĕ duc acasă... (vrea sĕ ĭeasă).

Luluţa. — (oprindu'l) Şeḑĭ, că'ţĭ făgăduesc sĕ'ţĭ daŭ pace de-acum. Numaĭ sĕ nu te uiţĭ drept la mine, că ear mĕ unflă rîsu.

Guliţă. — Foarte bine... m'oiu uĭta de-a curmezişul... cu coada ochĭuluĭ, dacă vreĭ.

Luluţa. — Ean spune'mĭ: ştiĭ sĕ gĭocĭ?

Guliţă. — Haĭ, haĭ!.. m'o învĕţat un françuz sĕ gĭoc carcanu... Ea aşa, şi cu mânele şi cu picĭoarele.

Luluţa. — Şi sĕ cânţĭ?

Guliţă. — Haĭ, haĭ!

Luluţa. — Apoĭ sĕ gĭucăm înpreună tot balul...

Guliţă. — Da mata ştiĭ sĕ înpleteştĭ din picĭoare?

Luluţa. — Auḑĭ întrebare... par'că n'aşĭ fi din Iaşĭ!

Guliţă. — Nu te supĕra... credeam că fiind mititică... poate că...

Luluţa. — Mititică?.. (se înalţă pe vêrful picĭoarelor) Te poftesc...

Guliţă. — Măcar... că şi bunica'ĭ mititică, şi'ĭ de vr'o şepte-ḑecĭ de anĭ. Aşa'ĭ tot tremură capul... Mata de câţĭ anĭ eştĭ?

Luluţa. — De cincĭ-spre-ḑece . . .
Guliţă. — Treĭ-spre-ḑece?
Luluţa. — Cincĭ-spre-ḑece . . . *quinze* . . . (ĭĭ dă treĭ tifle) *Cinq* . . . *dix* . . . *quinze* . . .
Guliţă. — (furios) Îmĭ daĭ tifla! . . Ean ascultă, mamzelă . . . pre legea mea . . .
Luluţa. — (apropiindu-se de Guliţă) Ce? mĕ rog, ce? .
Guliţă. — domolindu-se) Nimic . . .
Luluţa. — Ha, ha, ha! . . Ear te-aĭ uĭtat drept la mine.
Guliţă, — (în parte) Eŭ, Ḑĕŭ, mĕ duc acuş acasă . . .
Luluţa. — Ear te-aĭ supĕrat? . . da ĭute eştĭ . . .
Guliţă. — Sĕ ştiĭ că's ĭute . . . ca hreanu . . .
Luluţa. — Haĭ sĕ ne înpăcăm . . . vreĭ? . . dă'mĭ mâna 'n coace.
Guliţă. — (ĭĭ dă mâna, în parte) A draculuĭ fetiţă! . . mĕ suceşte ca pe-un titirez.
Luluţa. — Acum . . . fiind că sîntem prietinĭ, haĭ sĕ cântăm şi sĕ gĭucăm . . . Vreĭ, monsiu Guliţă?
Guliţă. — Bucuros . . . dar ce sĕ cântăm? . . *frunḑă verde?* . .
Luluţa. — Ba nu . . . lasă sĕ'ţĭ cânt eŭ un cântic care 'l-am auḑit la guvernanta . . . cu gĭoc la sfîrşit-
Guliţă. — Sĕ te vĕd . . . adică sĕ te-aud . . . îmĭ deschid urechile 'n patru.
Luluţa. — Dacă's destul aşa cum sînt . . . îs deschise cât opt.
Guliţă. — Ha, ha, ha! m'o pâcâlit.
Luluţa. — (în parte) *C'est un bon garçon* . . . (tare) Ascultă . . .
Guliţă. — Da cum ĭĭ ḑic cânticuluĭ?
Luluţa. — Drin, drin, drin . . .
Guliţă. — Drin, drin, drin? . . par' că's zurgalăĭ de sanie . . . (în parte) Ce pĕcat că n'am minavetu aicĭ! . . 'ĭ-aşĭ trage un corçent de cele tătăreştĭ.

(In vremea sceneĭ următoare, fecioriĭ aprind luminările de prin candelabre. — Salonul se luminează).

Luluța.

1-iul cuplet.

Aicĭ, în Iașĭ, de vreĭ sĕ aĭ rĕsunet,
La toțĭ sĕ placĭ și sĕ fiĭ chĭar slăvit,
Cel maĭ bun chip e sĕ producĭ un sunet,
Un sunet viŭ și de toțĭ pre ĭubit:

(sunând o pungă).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Drin, diririndrin, drin, drin, drin,
Drin, drin, drin, drin, drin,
Drin, diririndrin, drin.

Luluța și Guliță.

(făcênd balanse de cadril).

Drin, drin, drin, drin, drin.
Etc. etc. etc.

Luluța.

2-lea cuplet.

Aicĭ, ades, când e vr'o cununie,
Orhestru 'n bal rĕsun' armonios.
Dar pentru mirĭ cea maĭ dulce-armonie
E, drin, drin, drin, sunet scump și voĭos:
Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

(împreună).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

Luluţa.

3-lea cuplet.

De vreĭ amor, dă'ţĭ ochiĭ peste spate
Şi la prilej fiĭ cam obrăznicel;
Ear de voescĭ sĕ aĭ în vecĭ dreptate
Cel maĭ bun chip e sĕ facĭ frumuşel:
Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

(înpreună).

Drin, drin, drin, drin, drin.
Etc. etc.

(Trece un fecĭor cu o tabla de cofeturĭ).

Guliţă. — Îra! eaca cofeturĭ! (aleargă la tabla şi'şĭ umple buzunările). De cele cu fîstîcĭ sînt?..

Luluţa. — (alergând la tabla) Da lasă'mĭ şi mîe *monsieur* Guliţă... nu le lua pe toate.

Guliţă. — Pentru mata le-am luat, Luluţă...

Luluţa. — *Mersi.* (în parte) *C'est un charmant garçon.* (tare) Dacă'ĭ aşa, haĭ sĕ gĭucăm ş'o polca.

Guliţă. — Haĭ ş'o polcă... eŭ sînt gata sĕ fac ce 'ţĭ-a plăcea... (în parte) Tare mi'ĭ dragă fetiţa asta! (se prind la polcă şi joc cântând).

(înpreună).

Polca, polca, vesel joc,
Polca, polca, te ĭubim!
Polca, polca.. plinĭ de foc
Vesel noĭ te dănţuim!

(Ĭes amêndoĭ în fund, ĭucând şi înping pe sărdarul Cuculeţ, care intră).

SCENA IV.

Cuculeţ (întră prin stânga în fund).

Na ! că era să mĕ dee gĭos diavolii ! . . se vede că balul s'o şi început, de şi n'o sosit încă nicĭ un musafir . . . Eŭ sînt cel d'ântêĭ . . . dar ca prietin vechĭu a cucoaneĭ Nastasiĭcăĭ, îĭ de datoriea mea sĕ vin odată cu lăutariĭ . . . Am adus de la agie vr'o doĭ epistaţĭ ca sĕ şeadĕ la uşă . . . după formă . . . că în ḑiua de astăḑĭ un bal fără slujitorĭ la scară şi 'n tindă, n'are nicĭ ifos, nicĭ ighemonicon.

SCENA V.

Cuculeţ, Afin (ĭesă din odaea sa, ḑicênd à la cantonade).

Afin. — Ḑiceţĭ luĭ domnu Timofti sĕ gătească limonada. (vĕḑênd pe Cuculeţ) A ! sărdarul Cuculeţ ! . .

Cuculeţ. — Eŭ ! . . cel ântêĭ şi cel de pe urmă . . . dar pururea credincĭos şi supusă slugă.

Afin. — Cel ântêĭ ? . . ba astăḑĭ te-aĭ trezit prea târḑiŭ, arhon sărdar.

Cuculeţ. — Cum ?

Afin. — O venit alţiĭ înaintea d-tale.

Cuculeţ. — Şi cine ?

Afin. — Cucoana Chiriţa cu tot neamul eĭ . . . Încă nu apucaseră fecĭoriĭ a aprinde luminările şi dumneeĭ, ţop ! . . o şi fost aicĭ.

Cuculeţ. — Mare poznaşă'ĭ ! . . Da unde'ĭ, te rog ? . .

Afin. — Am trimes'o la teatru ca sĕ petreacĕ pănă ce s'a începe balul.

Cuculeţ. — La teatru ? . . Da se vede că nu ştiĭ ce gĭoacă în astă seară ?

Afin. — O piesă nouă ... *Două fete ş'o nineacă* ... nu'ĭ asta?

Cuculeţ. — Aĭ făcut pacostea!..

Afin. — Ce pacoste?..

Cuculeţ. — Apoĭ are sĕ se mânie foc cucoana Chiriţa ... pentru că'ĭ chiar piesa eĭ.

Afin. — Mări, lasă 'ncolo, arhon sărdar ... Dacă pentru cel maĭ mic lucru ar fi sĕ se tot mânie uniĭ şi alţiĭ, când sĕ gĭoacă vr'o piesă, apoĭ n'ar maĭ fi chip de-a avea Teatru naţional.

Teatrul este o şcoală
Unde 'nveţĭ riḑênd voĭos,
A te feri ca de boală
De-orĭ ce nărav uricĭos.
Acolo e criticată
În deobşte fapta rea,
Dar persoana'ĭ respectată
Fie bună, fie rea!

Cuculeţ. — Sĕ dee Dumneḑeŭ sĕ gĭudece şi cucoana Chiriţa ca d-ta ... dar par'că nu'mĭ vine a crede.

Afin. — Apropo ... ştiĭ pe cine 'şĭ-o ales ginerì cucoana Chiriţa?

Cuculeţ. — 'Şĭ-o găsit ginerĭ însfîrşit?.. Slavă Domnuluĭ!.. că mult o maĭ umblat căutându'ĭ cu lumînarea, bĭata femee!.. da pe cine ḑiseşĭ?..

Afin. — Pe berbanţiĭ ceĭ doĭ de care 'mĭ-aĭ vorbit maĭ dĕunăḑĭ.

Cuculeţ. — Bondicĭ şi Pungescu?.. Ce ḑicĭ?

Afin. — Aşa frate ... o ales o ales ... păn' o cules.

Cuculeţ. — Da bine, soro ... aceĭa's nişte târâĭe brâŭ de n'aŭ marginĭ ... O fugit din Focşanĭ ca sĕ scape din mâna administratoruluĭ, fiind că disbrăcaseră lumea cu teşmecheriile lor ... De când îĭ pasc

eŭ ca doar 'ĭ-oĭu prinde cu oca mică şi sĕ'ĭ trântesc la dubă... Până şi maĭ alaltăerĭ m'am pus eŭ înadins la cărţĭ cu eĭ...

Afin. — Şi nu 'ĭ-aĭ prins cu vr'o coţcărie?..

Cuculeţ. — Nu... se feresc de mine, ca dracu de tămîe... şi mi 'ĭ maĭ mare cĭuda că 'mĭ-o luat vr'o cincĭ-spre-ḑece galbinĭ.

Afin. — Din banii d-tale?

Cuculeţ. — Aş!.. nebun sînt?.. dar las' că nu scapă eĭ de Cuculeţ... nu... de-oĭu şti că s'or strecura toţĭ baniĭ agieĭ, am sĕ'ĭ înhaţ... Da... ean spune'mĭ: nu cumva's poftiţĭ în astă seară la bal?

Afin. — Nu...

Cuculeţ. — Pĕcat!

(Se aude în fund lăutariĭ).

Afin. — Eaca... musafiriĭ încep a veni... Arhon sărdar, primeşte d-ta boeriĭ... că eŭ oĭu primi cucoanele.

Cuculeţ. — Bucuros... (în parte) Maĭ bucuros aşĭ primi cucoanele. (merg amêndoĭ înaintea damelor şi a cavalerilor, carĭ intră prin salonul din fund).

SCENA VI.

Afin, Cuculeţ, Poftiţii la bal.

Poftiţiĭ.

Eată-ne cu toţĭ la bal!
Venim vesel, ne-adunăm,
Ne-adunăm ca sĕ urăm
Mult plăcutul carnaval.
Vivat ceĭ cariĭ daŭ bal
În plăcutul carnaval!

O damă (Afinoaeĭ).

Doamna mea, îţĭ mulţĕmim.
Balu 'ţĭ este minunat !

Un boer bĕtrân.

Drept sĕ'ţĭ spun, Ḑĕŭ, aferim !
Par' că 'ĭ halima, curat.

Toţĭ.

Vivat ceĭ cariĭ daŭ bal etc.

(Damele se pun pe scaune de lângă canape, care rĕmâne slobodă. Cavaleriĭ se pun în fund).

SCENA VII.

Ceĭ dinainte, Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa, Bondicĭ şi Pungescu, (coţcariĭ dând braçul fetelor, le aduc spre canape).

Chiriţa. — (întrând furioasă şi făcêndu'şĭ vênt cu basmaoa). Auḑĭ d-ta aşa batgĭocură!.. aşa catigorie!.. aşa catahrismie!..

Afin. — Ce este, cucoană Chiriţă?.. Ce-aĭ păţit?..

Chiriţa. — Ce-am păţit?.. Foarte'ţĭ mulţĕmesc de lozniţă şi de ftiatru. M'am englendisit de minune... (în parte) Îmĭ vine sĕ plesnesc... na!

Afin. — Cum?.. cum?..

Chiriţa. — Vaĭ!.. batĕ'l concina de auftor... care-a fi acela... da ce are el cu fetele mele, de se leagă nitam nisam de dînsele?.. Auḑĭ! *Două fete ş'o nineacă?*.. Eŭ cred, ca o proastă, că'ĭ vr'o istorie cu moral ca din *Apotichi ton pedon*... şi mĕ duc frumos la ftiatru, fără ca sĕ'mĭ treacĕ măcar pin gând că oĭŭ sĕ mĕ vĕd parastuind chĭar pe mine...

Afin. — Pe d-ta?

Chiriţa. — Da ştiĭ?.. bucăţică tăetă... Ba încă ce?.. sĕ mĕ arăte la o mulţime de boerĭ, cum m'am troenit în Păcurarĭ, şi cum îmĭ fac sprincenile, şi cum mĕ sfădesc cu Ioana ţiganca, şi cum mĕ chinuesc că sĕ 'mĭ mărit fetele!.. da ce are el cu mine?.. ce are el a înpărţi cu copilele mele?.. aud?..

Afin. — Lasă, cucoană Chiriţă... nu'ţĭ maĭ închipui lucrurĭ de pe ceea lume... Ce te superĭ degeaba?..

Chiriţa. — Îmĭ închipuesc lucrurĭ de pe ceea lume, eŭ?.. da l'am vĕḑut pe ahtoru cela... făcêndu'şĭ sprincenile dinaintea oamenilor. Aşa 'mĭ-o venit un paracsîn, că am eşit din lozniţă... şi noroc c'am găsit în scara ftiatruluĭ pe spătaru Pungescovicĭ şi aga Bondicescu, care m'o întovărăşit aicĭ. (arătându'ĭ) Eată'ĭ amêndoĭ...

(Bondicĭ şi Pungescu se închină).

Afin. — (în parte) Cine 'ĭ-o poftit la bal?

Cuculeţ. — (în parte) Eaca voĭnicii meĭ... am sĕ le ĭeŭ urma toată seara ca un prepelicar.

Chiriţa. — Doamne!.. de s'ar face Guliţă maĭ mare, ca sĕ scrie şi el pesă de ftiatru... am sĕ'l pun sĕ toarne o pesă auftoruluĭ... da ştiĭ? sĕ se sature.

(Un fecĭor aduce îngheçate).

Afin. — Eĭ bine, bine... treacĕ'ţĭ mâniea acu... şi ĭe o îngheçată, doar te'ĭ maĭ rĕcori... De care pofteştĭ?.. de alămâe?..

Chiriţa. — Ba nu, că'mĭ strepezesc dinţiĭ... dă'mĭ de cea roşie că'mĭ bate maĭ bine la ochĭ. (ĭe îngheçata) Rĕce'ĭ, mămulica mea!.. ca o gheçĕrie. (suflă în farfurie) Mĕ furnică nu ştiŭ ce pin vêrful nasuluĭ... Pune'ţĭ în gând, soro, că maĭ an ţerţ la earmaroc, la Fălticenĭ, mĕ duc la un cofetar ca sĕ ĭeŭ îngheçată; el îmĭ tri-

mite rĕspuns că s'o mântuit îngheçatele pe ḑiua aceea. Îl poftesc atuncĭ la oblonul trăsuriĭ şi 'ĭ ḑic ritos: monsĭu cela, maĭ destupă o putină pentru hatîrul meŭ!.. şi el s'o mâniet ḑicênd că nu'ĭ de la Gogomăneştĭ!.. Curiojĭ îs nemţiĭ iştia!

(Toţĭ rîd cu hohot).

Chiriţa. — Dec!.. ce 'ĭ-o apucat? Eaca frate!.. mĕ rog, boerĭ, de mine rîdeţĭ d-voastră?.. Eĭ, apoĭ sĕ vĕ arăt eŭ cum se rîde... (rîde cu spasmurĭ) Măĭ că mare nu ştiŭ cum îs boeriĭ Eşenĭ!

(Merge de se pune lângă Aristiţa şi Calipsiţa în faţa publiculuĭ).

Cuculeţ. — (cătră Bondicĭ şi Pungescu) Domnilor, nu metahirisiţĭ în astă seară un stosişor ceva?

Bondicĭ. — Cu mare plăcere, domnule director. (încet luĭ Pungescu) Pil Pungescule, şi pe urmă aport...

Pungescu. — (încet luĭ Bondicĭ) Oare?

Bondicĭ. — (asemene) Dă colb agieĭ pĕ sdreavĕn.

Pungescu. — (asemene) Dĕ la mertepea?

Bondicĭ. — Ţeapĕn...

(Se pun la masa de cărţĭ).

Cuculeţ. — (în parte) Doamne, de 'i-aşĭ prinde cu vr'o coţcărie!

(În vremea acestor cuvinte orhestrul începe a executa o polcă en sourdine, care ţine necontenit. — Cavaleriĭ pe rênd poftesc damele la joc şi merg în salonul din fund. — Chiriţa, Aristiţa şi Calipsiţa rĕmân pe canape).

Chiriţa. — (în parte) Na... că se începe staeru! (fetelor) Ţineţi-vĕ frumos, şi nu fiţĭ aşa de posomorîte, c'o sĕ vie cavaleriĭ sĕ vĕ poftească... maĭ zimbiţĭ... maĭ zimbiţĭ, soro dragă... maĭ trageţĭ cu coada ochĭuluĭ... ca altele. (în parte) Doamne! de n'am păţi ş'acum ca pe la cele-l-alte balurĭ... Sĕ stăm pe loc, şi cum ḑic aice:

sĕ facem patiserie... (arătând damele care joc) Ean priveşte!.. toate moachele 's poftite pe rênd... numaĭ a mele şed loculuĭ par' că's înfipte... Se veḑĭ că n'or sĕ se misce toată noaptea! (se scoală).

Un filosof fără minţĭ
A fost, ci că, de pĕrere
Că la casă de pĕrinţĭ
Copiĭ mulţĭ sînt o avere!
De 'ĭ aşa, eŭ pot sĕ ḑic
Că's bogată, am comoare,
Că de şi n'am banĭ nicĭ chic..
Am averĭ nemişcătoare! (arată fetele).

(Merge în fund în salonul de joc).

Pungescu. — Ştos!
Cuculeţ. — Mare noroc aĭ, domnule!
Pungescu. — Nu fi dĕ diochĭ... mĕ paşte bine norocul cărţilor.
Cuculeţ. — Sĕ gĭurĭ că 's măsluite.
Pungescu. — *Oriste?*
Bondicĭ. — Ha, ha, ha! că şăgalnic maĭ eştĭ, arhon sărdar.
Chiriţa. — (în parte, apropiindu-se de masă) Îra! da eŭ uĭtasem că am doĭ ginerĭ... numaĭ bunĭ ca sĕ 'mĭ gĭoace fetele. (tare) Arhon spătar...
Pungescu. — Poroncă?
Chiriţa. — Este o pêrsoană care ar dori foarte mult sĕ gĭoace o poalcă cu d-ta.
Pungescu. — Cât de rĕŭ îmĭ pare... dar mĕ strînge o cismă dĕ mĕ usuc ca o prună pĕ streşină.
Chiriţa. — (în parte) Tronc! (tare) Arhon agă?
Bondicĭ. — Poroncă?
Chiriţa. — Nu metahirisiţĭ poalca?
Bondicĭ. — Cum nu, cucoană?.. dar îs cernit.
Chiriţa. — Aĭ perdut vr'un neam?

Bondicĭ. — Pe străbunul meŭ.

Chirița. — Dumneḑeŭ sĕ 'l erte.

(Se apropie un cavaler de Aristița și Calipsița, ca cum ar căuta damă de joc și după ce le privesce prin lornion se depărtează).

Chirița. — (zărind cavalerul) Ha! .. eaca un cavaler... dă Doamne! par' că cată damă de gĭoc? .. dar... slavă ție Doamne! c'o sĕ 'mĭ poftească o fată. Ba nicĭ hâcĭ? .. vaĭ! batĕ'l cucu milĭord... cu orbu găinilor... Uf! ear o sĕ facem patiserie! (se pune pe canapea).

(Un fecĭor trece cu cofeturĭ).

Pungescu. — Ștos!

Cuculeț. — Nu pot sĕ bat măcar o carte! .. ce ghinion! .. ḑece galbinĭ pe valet!

Pungescu. — (întorcênd cărțile) Plie!

Cuculeț. — Ear plie?

Bondicĭ. — Aĭ goană dĕ fante, nenișorule.

Cuculeț. — (în parte) Haĭde, haĭ, că 'țĭ-oiŭ da eŭ acuș goană.

Chirița. — (fecĭorul cn tablaua) Măĭ fecĭor, vină 'ncoace... (întinde basmaoa ș'o umple de cofeturĭ) Ea așa! încalte n'oiŭ șidea o noapte întreagă degeaba la bal... pĕcat că nu maĭ am o basma! .. Altă dată am s'aduc o façă de perină și s'o umplu cu vêrf.

SCENA VIII.

Ceĭ dinainte, Guliță și Luluța.

Guliță și Luluța (joc).

Polca, polca, vesel joc,
Polca, polca, te ĭubim!
Polca, polca... plinĭ de foc
Vesel noĭ te dănțuim!

Chiriţa. — Eaca Guliţă! cum gĭoacă de frumuşel, dragu mameĭ!.. par' că 'ĭ un titirez!.. Numaĭ voĭ staţĭ loculuĭ ca turnu Trisfetitelor... Guliţă... Guliţă...

Guliţă. — Aud, nineacă... (vine lângă Chiriţa).

Chiriţa. — Vină, Guguleo, de'ţĭ gĭoacă ţîţacele...

Guliţă. — Bucuros... Haĭ, ţîţacă Aristiţo...

Aristiţa. — Baiŭ.

Guliţă. — Baiŭ?.. Haĭ mata, ţîţacă Calipsiţo.

Calipsiţa. — Baiŭ.

Chiriţa. — Baiŭ. baiŭ?.. Ean veḑile că se şi fasolesc acu?.. Mări, ean sĕ vĕ arăt eŭ cum sĕ gĭoacă polca. Vin' încoace, Guguleo... ce atâtea marafeturĭ... (joacă cu Guliţă, cântând).

Polca, polca, vesel joc,
Etc. etc.

Luluţa. — (cu mirare luĭ Pungescu) *Monsieur... monsieur...*

Pungescu. — *Mademuasel?*

Luluţa. — De ce aĭ tras acu pe riga dedesubtul cărţilor? (se depărtează).

Pungescu. — (tulburat) Eŭ? (în parte) M'a zăritără gânganiea!..

Cuculeţ. — Aud?.. Ha! coţcarule, cu de-aste 'mĭ umbli?.. bine că te prinseiŭ...

Pungescu. — Ce?.. Ce vorbe sînt alea, domnule?

Cuculeţ. — Ce vorbe?.. da de când vĕ pasc eŭ cu prăjina?..

Bondicĭ. — Domnule! numaĭ bobocĭĭ se pasc cu prăjina... Auḑitu-m'aĭ?.. şi boboc e fecĭoru tătâni-tĕŭ...

Pungescu. — Boboc?.. ba ḑi, neneo, coşcoge gâscan.

Cuculeţ. — Gâscan eŭ?.. gâscan? (dă o palmă luĭ Pungescu) Na, gâscan!.. Sĕ te 'nvĕţ eŭ a batgĭocori oamenïĭ stăpâniriĭ.

Pungescu. — Aoleo!.. 'mĭ-a scăpăratără pĕ dinainte... (fuge de la masă şi vine în dreapta, dregêndu'şĭ frizura).

Toţĭ. — (viind din fund) Ce este? ce s'o întîmplat?

Pungescu. — (amestecându-se între musafirĭ) Cine a datără o palmă?.. Cine a primitără o palmă!.. aud?.. o palmă?.. brea!.. brea!.. ce scandal!..

(Înpreună)

Poftiţiĭ.	**Bondicĭ şi Pungescu**
Vaĭ! ce întîmplare! Stau încremenit. Aşa scandal mare Nu s'a pomenit.	Vaĭ! ce scandal mare! Stau încremenit. De ciudă, turbare, Mĕ simt ameţit.

Cuculeţ.

Ah! ce bine 'mĭ pare
Că 'ĭ-am căptuşit.
Fie scandal mare;
Eŭ 'mĭ-am rĕsplătit.

Bondicĭ. — Domnule... satisfacţie sĕ ne daĭ.

Cuculeţ. — Satisfacţie?.. Ean aşteaptă...

(Şueră tare. — Vin doĭ epistaţĭ).

Chiriţa. — (astupându'şĭ urechile) Carnacsî!.. că m'o asurḑit... par' că 'ĭ în codru.

Cuculeţ. — (epistaţilor, arătând pe Bondicĭ şi pe Pungescu) Puneţĭ mâna pe d-luĭ şi pe d-luĭ.

Bondicĭ. — (în parte) Am codălghit'o!

Pungescu. — (asemene) *To esfeclisa!*

(Epistaţiĭ pun mâna pe amêndoĭ).

Chiriţa. — Pe arhon aga şi pe arhon spătar!.. ce catahris iĭ aista, arhon sărdar?..

Cuculeţ. — Nu 'ĭ nicĭ un catahris, cucoană... Am poroncă de la Departament sĕ 'ĭ opresc.

Toţĭ. — Da pentru ce?

Cuculeţ. — Pentru că unu 'ĭ Bondicĭ şi cela-l-alt Pungescu: doĭ coţcarĭ vestiţĭ din Focşanĭ.

Chiriţa. — (ţipând) Coţĭ... Vaĭ de mine?

Cuculeţ. — Care o disbrăcat lumea cu teşmecheriĭ şi cărţĭ măsluite... Aţĭ înţěles acu?..

Chiriţa. — (ţipând) Coţĭ... Coţĭ... gineriĭ meĭ?.. Valeŭ! am dat cinstea pe ruşine... Ah! Ah! (leşină).

(Afinoae, Aristiţa, Calipsiţa şi Guliţă, pun pe Chiriţa pe canape şi caută s'o desleşine. Damele vin lângă canape. — Cuculeţ, Bondicĭ, Pungescu şi epistaţiĭ în stânga. — Fundul scenei îĭ slobod).

(Reprisă).

Corul.

Vaĭ! ce întîmplare! etc.

Cuculeţ.

Ah! ce bine 'mĭ pare. etc.

Bondicĭ şi Pungescu.

Vaĭ! ce întîmplare!
Mě simt prăpădit
Groaza 'mĭ este mare...
De-acum m'am topit!

SCENA IX.

Ceĭ dinainte, **Bârzoiŭ.**

Bârzoiŭ. — (intrând prin salonul din fund) Care 'ĭ cucoana de gazdă aicĭ?..

Guliţă. — (alergând la Bârzoiŭ) Băbaca!.. băbaca!.. o venit băbăcuţa!..

Bârzoiŭ. — Gugulea băbacăĭ... (îĭ sărută.—Cu glas tare). Care'ĭ cucoana de gazdă?.. cea cu balul?..

Afin. — Cine rĕcneşte aşa?.. (întorcându-se) Ce vĕd?.. cuconu Grigori Bârzoiŭ!..

Bârzoiŭ. — Eŭ şi cu mine, cucoană dragă!.. Unde mi'ĭ Chiriţuşca cu puiĭ?

Guliţă. — Nineaca?.. o leşinat, băbacă.

Bârzoiŭ. — Ce ḑicĭ, Guguleo? ear o leşinat?.. mări, ce 's marghĭoliile aiste? (merge la Chiriţa) Ama!.. ha! frumos îĭ maĭ şede!.. Ean feriţĭ într'o parte, că eŭ îĭ sînt popa. Acuş o sĕ 'nvie ca o muscă de earnă... (îĭ bate în palmă cât poate).

Chiriţa. — (rĕsărind) Carnacsî!.. Ce vĕd!.. d-luĭ?..

Bârzoiŭ. — (serios) D-luĭ... banul Grigori Bârzoiŭ ot Bârzoĭenĭ... şi soçul d-tale tocmaĭ din vremea volintirilor.

Pungescu. — (luĭ Bondicĭ) Ăsta 'ĭ socru, nene Bondicĭ?

Bondicĭ. — (oftând) *Neschi.*

Pungescu. — Urît tată a maĭ avutără.

Bârzoiŭ. — Înţĕlegĭ, cucoană, de ce mĕ aflu aicĭ în Eşŭ, pe la ceasul aista, în loc de a horăi boereşte la moşie... după obiceiŭ?..

Chiriţa. — (tulburată) În... ţĕ... leg. (în parte) Îmĭ vine leşin la inimă.

Bârzoiŭ. — Potrivit rĕvaşuluĭ ce 'ţĭ-am scris din 15 a următoareĭ, anul 1844, am venit să te umflu din Eş cu nepus în masă... Haĭ... că Brustur şi Cocĭurlă ne aşteaptă cu preoţiĭ...

Chiriţa. — Brustur şi Cocĭurlă!.. scăpătaţiĭ ceĭa?.. nişte răḑĕşĭ!.. Nu ţi'ĭ greŭ sĕ vorbeştĭ, frate?

Bârzoiŭ. — Ean tacĕ'ţĭ gura cu fleacurĭ de aiste... euḑĭ cuvinte?.. scăpătaţĭ!.. răḑĕşĭ!.. da noĭ ce sîntem? împĕraţĭ cu steoa 'n frunte?.. scoborîţĭ cu hârzobu din cer?..

Chiriţa. — Hârzob saŭ nehârzob... nu ştiŭ... dar cât pentru familiea luĭ Brustur şi Cocĭurlă... mĕ închin cu plecăcĭune... răḑĕşĭ şi altă nimică.

Bârzoiŭ. — Cucoană Chiriţă... sĕ ştiĭ d-ta, că rĕḑĕşiĭ din ḑiua de astă-ḑĭ, aŭ fost cele maĭ marĭ familiĭ în vremea veche. Eĭ aŭ apărat ţeara şi aŭ scăpat'o cu peptul lor din mâna duşmanilor, pentru că pe atuncĭ tot românul era viteaz şi tot viteazul era boerĭu... boerit pe câmpul resboĭuluĭ în faţa Patrieĭ întregĭ...

Chiriţa. — Eĭ! ear aĭ sĕ începĭ cu litopisiţu... Mĕ rog, agĭungĕ'ţĭ...

Bârzoiŭ. — În sfîrşit... vorbă multă sărăcie!. Brustur şi Cocĭurlă sînt fecĭorĭ de oamnĭ cu moşioarele lor, cu bănişoriĭ lor...

Chiriţa. — Cu vitişoarele lor... le ştiŭ...

Bârzoiŭ. — Gospodarĭ bunĭ şi nedatorĭ cu nimic nimĕruĭ... înţĕlesu-m'aĭ, cucoană?.. nu 's datorĭ nicĭ c'o leţcae, pentru că nu 'şĭ rîdică nasul maĭ sus de cât se cuvine... ca de-alde d-ta, care vreĭ sĕ te 'nalţĭ ca cĭocârliea... şi viĭ pin Eş, cale de ḑece poşte, ca sĕ 'ţĭ facĭ fetele de rîsul lumeĭ... şi ca sĕ le găseştĭ bărbaţĭ ca de-alde Bondicĭ şi Pungescu... nişte târâe brâŭ, ce sorb zestrele cu lingura...

Pungescu. — (luĭ Bondicĭ) Aoleŭ! ne-a pocnitără în pălărie.

Bondicĭ. — (asemene) Ghĭuju draculuĭ!..

Bârzoiŭ. — (luând pe Chiriţa de mână) Haĭ la Bârzoĭenĭ, la locul nostru... şi nu maĭ umbla după caĭ pe pĕreţĭ.

Chiriţa. — Sufleţele...

Bârzoiŭ. — Haĭde 'ţĭ ḑic astă-ḑĭ şi nu maĭ lungi vorba... Trăsura ne-aşteaptă la scară cu lucrurĭ, cu tot.

Guliţă. — (în parte) Şi cu minavetu meŭ? (Ĭesă cu fugă).

Chiriţa. — Tiranule! ..

Bârzoiŭ. — Aşa ... dacă'ţĭ place ... altă dată sĕ ştiĭ de la mine o vorbă bĕtrânească: Nu te 'ntinde maĭ mult de cât ţi'ĭ oghealu ... Haĭde ...

(Guliţă vine înapoĭ cu minavetu).

Chiriţa. — Ear letopisiţe? .. destul! .. eaca vin ... maĭ stăĭ că doar nu daŭ Tătariĭ ... sĕ 'mĭ ĭeŭ măcar ḑiua bună de la prietinĭ ... măĭ! .. că avan maĭ eştĭ! (vine în faţa publiculuĭ şi face compliment) Cu plecăcĭune, boerĭ d-voastră... copilele le-aţĭ vĕḑut: eată-le's ... Aristiţo, Calipsiţo ... (fetele vin lângă dînsa) Aiste's, cum le-am procopsit de două-ḑecĭ ş'atâţĭ de anĭ ... Una 'ĭ de 16 pe 17, şi una de 18 pe 19 ... îĭ înplinesc la lăsatu sĕculuĭ ... Precum le videţĭ ... îs tinerele, frumuşele, curăţele, hărnicele, cu ghitarda lor, cu cadrilu lor, cu franţuzasca lor. *Parle françe, madmuzel?* ..

Fetele. — *Ui, maman.*

Chiriţa. — Le-aţĭ auḑit? .. ca apa! (fetelor) *Le plese vu, monsĭo* cavaler din Eşĭ?

Fetele. — *Ui, maman.*

Chiriţa. — Eĭ! mincĭunĭ v'am spus? .. Ce ḑiceţĭ? vĕ place? .. Ascultaţi-mĕ pe mine, că eŭ ştiŭ ce ştiŭ ... nu perdeţĭ chilipiru de la mână.

Fetele 's bune
De măritat
Îs de minune ...
V'o spun curat.

Toţĭ

Ha, ha, ha, ha.

Chiriţa (la public)

Frunḑă verde măcieş
Pân' a nu pleca din Eş

Spuneţi'mĭ, mĕ rog, îndată,
De vĕ place vre o fată,
Cuscră 'n Eş ca sĕ mĕ fac
Luĭ Bârzoiŭ sĕ 'ĭ vin de hac.
Eată-le's bibicĭ hazlie,
Pupuice... seamĕn mie.
Vreţĭ saŭ ba soacră sĕ fiŭ?..
Fora 'n palme ca s'o sciŭ.

Bârzoiŭ — D'apoĭ vină adĭ.

Toţĭ.

Fetele 's bune
Etc. etc.

(Bârzoiŭ apucă pe Chiriţa de mână şi o trage spre uşa din fund. — Gŭliţă, Aristiţa şi Calipsiţa îĭ urmează. — Cuculeţ face semn epistaţilor ca sĕ ducĕ pe Bondicĭ şi pe Pungescu. — Poftiţiĭ la bal se închină la familia luĭ Bârzoiŭ, rîdênd cu hohot).

(Cortina cade).

CHIRIȚA IN PROVINCIE

PERSOANE:	ACTORI:
Cucoana Chiriţa	D-nul *Milo.*
Grigori Bârzoiŭ, soţul eĭ	» *Teodoru.*
Guliţă, copilul lor	» *Luchian.*
Luluţa, orfană	D-la *Gabrielă.*
Safta, sora luĭ Bârzoiŭ	D-na *Săftica.*
D-nul Şarl, profesor francez	D-nul *Gatino.*
Leonaş, tênĕr Iaşan	» *Bosie.*
Ion, fecĭor boeresc	» *Stefanachi.*
Treĭ ţĕranĭ	» ***

Ţĕranĭ. — Jandarmĭ. — Poftiţi la masă. — Un curcan.

CHIRIŢA ÎN PROVINCIE

COMEDIE CU CÂNTICE, IN 2 ACTE.

Representată pe teatru naţional din Iaşi, în beneficiu d-uĭ Milo, la 1852.

ACTUL I.

Teatrul represintă o ogradă de curte boerească la ţeară. — În stânga casa Chiriţeĭ cu cerdac şi cu ferestre pe scenă. — În dreapta, lângă culisele planuluĭ I-iŭ, o canape de earbă încunjurată de copacĭ. — În fund ostreţile şi poarta ogrădeĭ. — Lângă casă o portiţă în zaplaz, care duce în grădină. — În depărtare se vede satul.

Scena se petrece la moşiea Bârzoĭenĭ.

SCENA I.

Chiriţa. — (în costum de Amazonă intră călare pe poartă încunjurată de ţěranĭ)

(Arie *din Scara mâţeĭ* : Tălhariĭ).

Ţěranii.

Dreptate, dreptate
Ne fă.
Cucoană, dreptate
Ne dă!

Chiriţa.

Ce vreţĭ voĭ?.. dreptate?

Ţĕranii.

Aşa.

Chiriţa.

Cu bicĭul pe spate
V'oĭŭ da!

(înpreună).

Ţĕranii.	Chiriţa.
Dreptate, dreptate Ne fă. Cucoană, dreptate Ne dă!	Cu bicĭul pe spate V'oĭŭ da. V'oĭŭ da eŭ dreptate Aşa.

Chiriţa. — (amenințând ţĕraniĭ cu cravaşa) Tacĕ vĕ gura, mojicilor.

Un ţĕran. — D'apoĭ bine, cucoană... pĕcat de Dumneḑeŭ sĕ ne laşĭ a fi de batgĭocură?

Chiriţa. — Ce batgĭocură? Ce batgĭocură?.. Cine v'o batgĭocorît?

Ţĕranii. — Cuconaşu Gurluiţă.

Chiriţa. — Guliţă?.. mincĭunĭ spuneţĭ... Ce v'o făcut?

Un ţĕran. — 'Mĭ-o ucis un viţel la vênat.

Altul — Şi mie 'mĭ-o dat foc bordeĭuluĭ cu cĭubucu cel de hârtie.

Altul. — Şi eŭ 'l-am prins ţiind calea Măriucăĭ.

Chiriţa. — Ţist, beţivilor... bine v'o făcut sufleţelu... De çe nu vĕ păziţĭ viţeiĭ şi Măriucele?... Aşa sĕ păţiţĭ... Haĭ, lipsiţi de-aicĭ.

Un ţĕran. — Da'ĭ pĕcat, cucoană, sĕ nu laşĭ păgubaşĭ... Dă! dacă nu ne-om jălui la d-ta care ne eştĭ stăpână vecĭnică.., la cine sĕ rîdicăm glasul, sĕraciĭ de noĭ!

Altul. — Am ajuns maĭ rĕŭ decât ţiganiĭ!

Chiriţa. — Auḑi'ĭ?.. auḑi'ĭ, ţopârlaniĭ!.. Eĭ; apoĭ sĕ nu'ĭ ĭeĭ la mĕsurat cu prăjina de falce?.. Afară mojicilor, că vĕ ştiŭ eŭ de mult că sînteţĭ bunĭ de gură şi rĕĭ de lucru... Afară.

Ţĕraniĭ. — Cucoană...

Chiriţa. — Periţĭ din ochiĭ meĭ... că vĕ ĭeŭ de fugă cu calul. (răpede calul spre eĭ).

(împreună)

Ţĕraniĭ, (fugênd)	**Chiriţa,** (furioasă).
Dreptate, dreptate Ne fă. Cucoana, dreptate Ne dă!	Cu bicĭul pe spate V'oĭŭ da. V'oiŭ da eŭ dreptate Aşa.

SCENA II.

Chiriţa, după ce a alungat ţĕraniĭ călare, se întoarce şi vine în faça sceneĭ).

Vaĭ de mine cu nişte ţĕranoĭ, că n'aĭ cap sĕ trăeştĭ de rĕul lor!.. De abìea am eşit puţintel la primblare ca sĕ mĕ maĭ rĕcoresc.. şi par' că dracu 'ĭ-o scos în cale 'mĭ sĕ mĕ tulbure... Ear m'oĭŭ fi făcut roşie la faţă ca un stacoş. (strigă) Ioane... Ioane!.. ş'apoĭ ast-fel hurducă şi gloaba asta, că m'o apucat de vr'o şĕpte orĭ sughiţu pân'acu... (strigă ear Ioane... Ioane! Eaca somnorosu că ear o fi adormit în podul grajdĭuluĭ... şi nicĭ c'o sĕ vie sĕ mĕ coboare de pe cal. . Ioane... Ioane... mă!.. sĕracan de mine c'or sĕ mĕ lase sĕ

şĕd toată ḑiua călare ca un jăndar... (strigă furioasă) Ioane... Guliţă... Luluţă... monsĭu Şarlă... Cumnăţică...

SCENA III.

Chiriţa, Guliţă, Şarl, Safta, Ion (Ion vine alergând dintre culisele din dreapta. Ceĭa-l-alţĭ ĭes din casă şi se cobor din cerdac).

Guliţă. — Cine mĕ chĭamă?.. nineaca!
Safta. — Ce este?.. Ce este?
Şarl. — *Qui diable?.. Ah! madame!..*
Ion. — Aud, cucoană... Eaca, ea...

Chiriţa. — Da veniţĭ aḑĭ de mĕ coborîţĭ de pe cal... Ce, Doamne eartă-mĕ!... aţĭ adormit cu toţiĭ?

(Ion se pune dinaintea calului şi'l apucă de zăbale ca sĕ'l ţie. Ceĭa-l-alţĭ se adun înprejurul Chiriţeĭ).

Guliţă. — Ba nu, nineacă... dar învĕţam Telemac cu monsĭu dascalu.

Safta. — Şi eŭ făceam dulceţĭ în cămară, cumnăţică.

Ion. — Şi eŭ...

Chiriţa. — Tacĭ din gură... că eştĭ încă cu ochiĭ plinĭ de somn... Ţine calu...

Şarl. — (apropiindu-se de Chiriţa) Madam cocona... sari in braţĭ a me.

Chiriţa. — cochetând) În braţele d-tale, monsĭu Şarlă?.. Eştĭ foarte galant... însă mĕ tem...

Şarl. — *O! non* te tem... că sunt vurtos.

Chiriţa. — Nu de-aceea... că şi eŭ îs uşurică ca o pană; dar apoĭ... sĕ sar în braçele unuĭ cavaler... nu ştiŭ de se cuvine?..

Şarl. — Daca *non* vre la mine, sarĭ la Ion... (în parte) *J'aime mieux ça.*

Chiriţa. — Eĭ; dacă vroeştĭ numaĭ decât, monsĭu Şarlă... aţine-te că sar.

Şarl. — *No*... poftim... *une, deux, trois.*

Chiriţa. — (sărind) Hup.

Şarl. — (în parte) *Cristi!* uşuric ca un pan... *merci.*

Chiriţa. — (în parte) Îĭ nostim françuzu... (tare) Aţĭ vĕḑut agilitaoa mea? Ioane... du calu la grajdĭu şi'l adapă; dar sĕ nu'ĭ scoţĭ şaoa... Auḑĭ?

Ion. — (căscând) Aud. (duce calul între culisele din dreapta).

Chiriţa. — Ho... că par' că'ĭ sĕ ne 'nghiţĭ... face o gură cât o şură.

Guliţă. — Nineacă... las' sĕ mĕ suĭŭ şi eŭ pe cal.

Chiriţa. — Ce face?.. ca sĕ te trântească?.. ba nu, Guliţa mameĭ.

Guliţă. — Pe mata cum de nu te trânteşte?

Chiriţa. — Eŭ am învĕţat la Eş, la manejărie... (în parte) Numaĭ eŭ ştiŭ câte buşiturĭ am mâncat... d'apoĭ dă!.. dacă 'ĭ moda...

Guliţă. — (scâncindu-se) Eĭ... nineacă, las' sĕ mĕ primblu călare... măcar numaĭ pin ogradă.

Chiriţa. — Baiŭ... 'ţĭ-am maĭ spus odata că nu vreŭ... Nu mĕ supĕra maĭ mult. Maĭ bine, apucă-te de 'ţĭ învaţă françuzasca cu monsĭu Şarlă... că mĕ ţiĭ o mulţime de parale, trântore.

Guliţă. — Baiŭ şi eŭ... M'am săturat de carte.

Şarl. — *Monsieur Goulitze... taisez vous quand* poroncesc *madam* nenec.

Guliţă. — *Madam* nenec... (în parte) françuz stropşit.

Şarl. — Ce spus? (în parte) *Cré moutard... il m'agace toute la journée.*

Chiriţa. — Nu te potrivi, monsĭu Şarlă, că 'ĭ copil încă.

Şarl. — *Oui*... copil... obraznic.

Chiriţa. — Ce sĕ'ĭ facĭ dacă are duh, Guliţa ninea-

căĭ... (sĕrută pe Guliţă) Imĭ seamĕnă mie... bucăţică tăetă. Haĭ, dute çu domnu profesor de învaţă frumuşel, că 'ţĭ-oĭu face strae de moda nouă.

Guliţă. — Da... cal mi'ĭ cumpĕra?

Chiriţa. — Cum s'a face băbacă-tĕŭ ispravnic.

Şarl. — *Allons, Goulitze... venez donc.*

Guliţă. — Eaca, mosĭu... *je vene.*

(Şarl şi Guliţă se primblă înpreună prin ogradă, citind pre o carte şi din vreme în vreme çic tare: *Calypso ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse).*

Chiriţa. — Uf! Doamne! că mare cald îĭ!.. Haĭ sub copacĭ, cumnăţico. (merge în bosquet).

Safta. — (urmând pe Chiriţa) D'apoĭ şi d-ta, soro, aĭ minte s'alergĭ călare în luna luĭ Iuli? îĭ păţi ceva într'o çi.

Chiriţa. — Ce se fac, soro, dacă'ĭ moda... şi dacă 'mĭ place... Oĭŭ çice şi eŭ ca Ferchezĭanca:

Hop, hop, hop,
La galop,
Când alerg călare,
Hop, hop, hop,
La galop,
Inima mea sare.
Hop, hop, hop,
La galop,
Când sînt *armozoana;*
Hop, hop, hop,
La galop,
Ĭeŭ lumea de goană.

Ce plăcere de-a fugi în fuga mare
Pe-un cal sprinten, uşurel ca un ogar.
Câte-o dată alivanta pe spinare...
Dar ce'mĭ pasă... dacă 'ĭ moda, n'am habar.

Hop, hop, hop,
La galop,
Etc. etc. etc.

Ş'apoĭ trebue sĕ ştiĭ, cumnăţică, că de când m'am desbărat de Calipsiţa şi Aristiţa... de când însfîrşit le-o măritat bărbatu-meŭ cu Brustur şi Cocĭurlă... pare c'am întinerit de 20 de anĭ... îmĭ vine tot sĕ sburd... că, Doamne!.. mult m'am maĭ nĕcăjit prin Eş cela ca sĕ 'mĭ găsesc gineri... ştiĭ?..

Safta. — Ştiŭ... căḑuseşĭ în mânile unor coţcarĭ?..

Chiriţa. — Cine dracu sĕ'ĭ cunoască? acu toţĭ îs înbrăcaţĭ într'un fel... şi nu poţĭ alege care 'ĭ boer, care 'ĭ coţcar... Dar ce-o fost s'o trecut. De triĭ anĭ de când m'am întors la moşie la Bârzoĭenĭ... ĭ'am şi uĭtat.

Safta. — Bine-aĭ făcut.

Chiriţa. — Heĭ!.. când ar da Dumneḑeŭ sĕ mi se înplinească gândul... aşĭ da şepte sărindarurĭ.

Safta. — Ce gând, soro?

Chiriţa. — Ah! cumnăţică, sĕ mĕ fac isprăvnicească!.. alta nu doresc pe lume!.. Isprăvnicească cu jăndarĭ la poartă şi 'n coadă.

Safta. — De ce nu?.. Te 'ĭ face şi d-ta ca alte multe... Doar a isbuti el frate-meŭ la Eş unde 'l-aĭ trimis...

Chiriţa. — Aşa nădĕjduesc... că şi noĭ... Dumneḑeŭ ştie câte-am pătimit la 48... ca patrioţĭ... Las' că ne-o perit vr'o ḑece capete de vite; dar apoĭ îţĭ aducĭ aminte ce frigurĭ o avut Bârzoiŭ... şi cum m'o durut măseoa care am scoso!..

Safta. — Aşa... aşa...

Chiriţa. — De aceea 'l-am silit pe bărbatu-meŭ sĕ meargĕ la Eş ca sĕ cerce a căpĕta isprăvniciea de aice din ţinut... Doară şi el are driturĭ... ca patriot... ca pătimit... Nŭ 'ĭ veḑĭ, acu, care de care are pretenţiĭ sĕ între în slujbă... sub cuvênt că 'ĭ-o fost frică la 48?.. Helbet! dacă 'ĭ pe-aceea... apoĭ

şi noĭ avem temeĭurĭ... Adă-ţĭ aminte ce groază 'l apucase pe Bârzoiŭ... că striga şi pin somn c'o venit zavera.

Safta. — Aşa... aşa...

Chiriţa. — I!.. când sĕ'l vĕd de-odată întrând pe poartă cu doĭ jăndarĭ... ştiĭ?.. 'ĭ-aşĭ sări în cap.

Safta. — D'apoĭ eŭ...

Chiriţa. — Maĭ tras'aĭ în cărţĭ, cumnăţico?

Safta. — Tras, soro... că alta nu fac toată ḑiua...

Chiriţa. — Şi ce ḑic cărţile?

Safta. — Menesc a bine... 'Mĭ-o eşit ḑece ochĭ de caro... bucurie... lângă riga de trefli... frate-meŭ, şi dedesubt triĭ ochĭ de cupă... drum... trebue sĕ vie negreşit astă-ḑĭ... şi sĕ'ţĭ aducĕ veste bună.

Chiriţa. — Sĕ te-audĕ Dumneḑeŭ... Atuncĭ sĕ veḑĭ, soro, căpăţînĭ de zahăr... sĕ nu poţĭ dovedi cu dulceţile...

Safta. — Eaca pozna, că eŭ 'mĭ-am uĭtat belteoa pe foc... şi m'am luat cu vorba...

Chiriţa. — Nu'ĭ nimică... o belte maĭ mult saŭ maĭ puţin pentru o isprăvnicească... nu'ĭ cea pagubă... Ean spune'mĭ, te rog... (îĭ vorbesce încet, în vreme ce scoate un port-ţigar din busunar).

Şarl. — (în fund) *Dis donc comme moi, Goulitze: Calypso ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse.*

Guliţă. — *Calypso ne pouvait d'Ulysse.*

Şarl. — (în parte) *Crégamin!.. il m'agace joliment!..*

Safta. — Ear îĭ sĕ tragĭ tĭutĭun, soro?.. Par că te vĕd ear c'aĭ să te înbolnăveştĭ.

Chiriţa. — Ba nu, soro, c'aşa'ĭ moda. Dacă sînt armazoancă, trebue sĕ mĕ deprind cu çigările...

Safta. — Mĕ mir ce gust poţĭ găsi sĕ pufueştĭ din gură ca un neamţ?

Chiriţa. — Ce gust?

Toată lumea aḑĭ fumează,
Scoate fum pe nas, pe gât;
Uniĭ moda imitează;
Alţĭ fumează de urât.
Omenirea 'ĭ o ţigară
Care se preface 'n scrum;
Şi amorul cel cu pară
Arde şi se schimbă 'n fum...
Numaĭ fumurĭ veḑĭ aice
La femeĭ şi la bărbaţĭ.
Toţĭ fumează... poţĭ dar ḑice:
Că 's maĭ toţĭ înfumuraţĭ.

Safta. — Cum înfumuraţĭ?.. vreĭ sĕ ḑicĭ afumaţĭ?

Chiriţa. — Şi una şi alta... dar... ean spune'mĭ, cumnăţică, ce face Luluţa?

Satta. — Îĭ în grădină.

Chiriţa. — Bĭeta copilă!.. De când o murit cucoana Nastasiĭca Afinoae, nineacă-sa, şi am luat'o sub epitropiea noastră... mi 'ĭ drăguţă ca o noră.

Safta. — Maĭ ştiĭ?.. poate sĕ'ĭ fiĭ soacră cu vreme.

Chiriţa. — Ţîst; aşa am chibzuit treaba cu bărbatu meŭ... Luluţa are zestre bună... Guliţă asemine... maĭ potriviţĭ unde sĕ'ĭ găseştĭ?..

Safta. — Sĕ'ĭ cauţĭ cu lumînarea...

Chiriţa. — Numaĭ atâta mĕ îngrijeşte că Luluţa nu bate nicĭ de cum cu Guliţa... şi'ĭ tot tristă de când o rĕmas orfană... ba încă câte odată par' că se perde... nu'ĭ în toate minţile.

Safta. — Nu băga de seamă, că încă'ĭ tênĕră.

Chiriţa. — Ce tênĕră?.. că 'ĭ de vr'o 15 anĭ... când s'o născut Guliţă, era de un an... îmĭ aduc aminte ca acu... la Sân-Chetru... (vorbind îşĭ caută chibriturile). De oare ce 'mĭ-am făcut chibriturile?.. Haĭt... că le-am prăpădit pe câmp (tare) Monsĭu Şarlă?

Şarl. — (înaintându-se). Poroncesc madam.

Chiriţa. — Nu cumva aĭ fosfor cu d-ta?

Şarl. — (aprinḑênd un chibrit) *Voila madame* (în parte) *Elle fume comme un caporal.*

Chiriţa. — (aprinḑêndu'şĭ o çigară groasă) *Merci . . . Voulez vous aussi boire une cigarre?*

Şarl. — (în parte) *Aie . . . aie . . . elle va recommencer ses traductions libres . . .*

Chiriţa. — *Ils sont* de minune . . . *cigarres de Halvanne . . .*

Şarl. — (luând o çigară) *Merci, madame.*

Guliţă. — Çigare de halva? . . nineacă, dă'mĭ şi mie o çigară.

Chiriţa. — Auḑĭ? . . atâta ar maĭ trebui . . . cuconaşiĭ nu trag çigărĭ.

Guliţă. — Eĭ . . . mata de ce tragĭ dacă eştĭ cucoană?

Chiriţă. — Tacĕ'ţĭ gura, plodule . . . Monsĭu Şarlă . . . ean *dites moi, je vous prie: est-ce que vous êtes . . .* mulţĕmit de Guliţă?

Şarl. — *Comme ça, comme ça* . . . mulţemit *et pas trop.*

Chiriţa. — *C'est qu'il est très* . . . sburdatic . . . *mais avec le temps je suis sure qu'il deviendra un tambour d'instruction.*

Şarl. — (cu mirare) *Tambour?* . .

Chiriţa. — *Oui* . . . adică, dobă de carte . . . *tambour . . . nous disons comme ça en moldave.*

Şarl. — (în parte) *Ah bon! . . la voila lancée.*

Chiriţa. — *Et alors nous l'enverrons dedans.*

Şarl. — *Où ça, madame?*

Chiriţa. — *Dedans* . . . în întru . . . *nous disons comme ça en moldave.*

Şarl. — (în parte) *Parle donc le moldave alors, malheureuse.*

Chiriţa. — *Et voyez vous, monsieur Charles, je*

ne voudrais pas qu'il perde son temps pour des fleurs de coucou?

Şarl. — *Pour des fleurs de coucou?*

Chiriţa. — *C'est-à-dire:* de florĭ de cuc... *nous disons comme ça...*

Şarl. — *En moldave...* (în parte), *Cristi... qu'elle m'agace avec son baragoin!*

Chiriţa. — *Aussi, je vous prie... quand il se parressera... de lui donner de l'argent pour de miel.*

Şarl. — *Comment?.. que je lui donne de l'argent?*

Chiriţa. — (rîḑênd) *Non...* Sĕ'ĭ daĭ banĭ pe mĭere... *de l'argent pour du miel... c'est correct... nous disons comme cela...*

Şarl. — *C'est convenu... en moldave... Vous parlez comme un livre.*

Chiriţa. — *Merci... j'ai apprendé toute seulette le français...* pre legea mea.

Şarl. — *Est-ce possible!.. C'est extraordinaire... Hé bien, votre fils vous ressemble... il a une facilité!.. dans quelques années il parlera aussi bien que vous.*

Chiriţa. — *Quel bonheur!* Gugulea nineacăĭ... Auḑĭ ce spune monsĭu Şarlă... ḑice că aĭ sĕ vorbeştĭ franţuzeşte ca apa... *N'est-ce pas monsieur Charles, qu'il parlera comme l'eau?*

Şarl. — *Comme?.. Ah oui, oui... vous dites comme ça en moldave. Oui... oui.*

Chiriţa. — Da ean sĕ'ĭ fac eŭ un ecsamen... Guliţă, spune nineacăĭ, cum se chĭamă franţuzesce furculiţa?

Guliţă. — *Furculision.*

Chiriţa. — Frumos... dar friptura?

Guliţă. — *Fripturision.*

Chiriţa. — Prea frumos... dar învêrtita?

Guliţă — *Invêrtision.*

Chiriţa. — Bravo... Guliţă... bravo Guguliţă... (îl sĕrută).

Şarl. — (în parte furios) *Gogomanition, va!..*

SCENA IV.

Ceĭ dinainte, **Ion** (viind pe poartă).

Ion. — Cucoană, cucoană... Eaca un rĕvaş de la Eş.

Chiriţa. — (tresărind) De la Eş? A fi de la d-luĭ... cine l'o adus?

Ion. — Un jăndar de la Isprăvnicie... Ci că'ĭ grabnic.

Chiriţa. — Grabnic?.. adă...(vrea sĕ îee rĕvaşul şi se opresce) Da aşa s'aduce rĕvaşul, măĭ oblojitule?

Ion. — Apoĭ cum?

Chiriţa. — Cum?.. Nu 'ţĭ-am spus c'acum îĭ moda sĕ s'aducĕ rĕvaşele pe talgere?.. Ha?

Ion. — Eaca... par' că rĕvaşele's alivencĭ.

Chiriţa. — Ce-aĭ ḑis?.. lipseştĭ de-aicĭ... şi doar nu mi le'ĭ aduce acu îndată după modă... c'atâta'ţĭ trebue.

Ion. — Da unde sĕ găsesc eŭ talgere, cucoană?.. că nu's sofragiŭ.

Chiriţa. — Dute sus la jupineasa de cere un talger ş'un şervet.

Ion. — Şi şervet?

Chiriţa. — Şi după ce'ĭ pune şervetu pe talger, şi rĕvaşu pe şervet... sĕ mi'l presentezĭ frumos... aĭ auḑit?

Ion. — Am auḑit, (se duce în casă ḑicênd) Sĕ pun talgeru pe şervet şi rĕvaşu pe şervet... ba şervetu pe rĕvaş... ba...

Safta. — Bine, soro: cum aĭ răbdare s'aştepţĭ, când îĭ rĕvaş grabnic de la frate-meŭ poate?

Chiriţa. — Fie măcar de la Poriŭ împĕrat... am hotărît sĕ întroduc în provinçie obiceĭurile din Eş, doar ne-om maĭ roade puţintel şi noĭ... N'am dreptate, monsĭu Şarlă?

Şarl. — Mult dreptat, mult... în care pricin?

Chiriţa. — În predmetul civilisaţieĭ.

Şarl. — *Civilisation*... cu *serviette?*

Chiriţa. — Pe *assiette.*

Şarl. — *C'est l'etiquette?*

Chiriţa. — Cu *serviette.*

Guliţă. — Pe *assiette.*

Şarl. — *Au fait*... (în parte) *Je n'y suis pas du tout.*

SCENA V.

Ceĭ dinainte, **Ion,** (viind din casă şi aducênd rĕvaşul acoperit sub şervet şi sub talger).

Ion. — Cucoană... eaca rĕvaşul de modă.

Chiriţa. — Adă'l încoacĭ... (căutând în talger) Unde'ĭ, că nu'l vĕd în talger?..

Ion. — Cred şi eŭ dacă'ĭ dedesubt.

Chiriţa. — (rîdicând talgerul) Dedesubt?.. Aşa te-am învĕtat eŭ?.. Nu'ĭ nicĭ sub talger... Ce-aĭ făcut cu rĕvaşu, tontule?

Ion. — Dec!.. se face că nu ştie... îĭ şub şervet... ca de modă... Nu 'mĭ-aĭ spus?..

Chiriţa. — Sub şervet?.. (asvêrle şervetul şi găsesce rĕvaşul în palma luĭ Ion). Bată-te cucu, mangositule... Ean vedeţĭ, mĕ rog, c'o făcut cu totul din potrivă... (Ĭea rĕvaşul.)

Ion. — Eĭ!.. par' că eŭ am fost de gemine cu moda... aşa 'mĭ-aĭ poroncit, aşa am făcut.

Chiriţa. — Aĭ noroc că'ĭ rĕvaş grabnic de la bărbatu meŭ ... că 'ţĭ-aşĭ arăta eŭ ...

Safta. —Da lasă'l încolo, cumnăţică, şi citeşte aḑi ...

Chiriţa. — Ean sĕ videm. (citesce adresa rĕvaşuluĭ).

«Isprăvnicia ţinutuluĭ către prea ĭubita mea soçie, Chiriţa Bârzoiŭ ot Bârzoĭenĭ.»

Şarl. — *Comment?.. Madam est* maritat c'nu Ispravnicie?

Chiriţa. — (zimbind) Ba mi se pare că c'un ispravnic noŭ ... Cumnăţică, ce semn îĭ când îţĭ ţiue urechea stângă?

Safta. — Semn bun, soro.

Chiriţa. — Să videm ... Cruce-agĭută. (citesce).

«Cu frăţească mĕ închin şi te sĕrut dulce, ĭubită
«Chiriţo. — Însfîrşit, cu mila luĭ Dumneḑeŭ, m'am
«isprăvnicit!.. Neamul nostru s'o înălţat!.. Ĭe o pe-
«acolo cam pe mare cu megieşiĭ, că pe-aicĭ las' pe
«mine. — Scoalăte îndată şi vină în târg cu toată
«gospodăriea şi cu tot neamul ... dintre care nu uĭta
«a'mĭ aduce curcanul cel bĕtrân, c'am sĕ'l pun în
«slujbă. — Scrisam.»

Al d-tale ca un soç
«*Grigori Bârzoiŭ.*»

Chiriţa. — *Chirie eleison!..* eată-mĕ's isprăvniceasă?.. (nebună de bucurie) Cumnăţică, Guliţă, monsĭu Şarlă, Ioane ... îs isprăvniceasă!

Toţi. — (cu bucurie) Isprăvniceasă!

Chiriţa. — (jucând singură de bucurie). Tra, la, la, la, la ... sînt isprăvniceasă ... Cumnăţică, vină sĕ te sĕrut. (sĕrută pe Safta) Guliţă, vină şi tu sĕ tă sĕrut. (sĕrută pe Guliţă) Monsĭu Şarlă, vină şi d-ta sĕ te ... (coboară ochiĭ ruşinată).

Şarl. — *Si'l vous plait?*

Chiriţa. — *Pardon*... Ioane, Ioane ...

Şarl. — (în parte) *Comment?.. Ion aussi?..*

Chiriţa. — Ce era sĕ'ţĭ spuu?.. am uĭtat'o de bucurie... Ha... dute de spune surugiilor sĕ înhame poştalioniĭ la trăsura cea galbĕnă... degrabă... degrabă, că o sĕ ne pornim la târg.

Toţĭ. — La târg?

Chiriţa. — Dar... destul am mocnit la ţeară... ean sĕ maĭ fantacsesc şi eŭ pin târg, ca altele... doar îs isprăvniceasă... Nu că adică m'am fudulit dintr'aceasta... saŭ că'mĭ-ar fi făcut vr'o mulţĕmire maĭ deosebită... Nu... nu se sparie Chiriţa aşa lesne... cu una cu două... Ḑĕŭ, nu... minciunĭ nu ştiŭ sĕ spun, că nu's ipo... ipocondră... M'am isprăvnicit? sĕ'mĭ fie de bine... Dac'am dorit'o... am dorit'o numaĭ de-o ambiţie care am... ear nu de alta. Ioane... trimis'o boerĭu vr'o ceată de jăndarĭ ca sĕ meargĕ pe lângă obloane?

Ion. — O trimes o ceată întreagă; doĭ slujitorĭ.

Chiriţa. — Numaĭ?.. spunele sĕ se gătească... Haĭ... cară-te...

Ion. — Eacă mĕ car, cucoană isprăvniceasă... măriea ta! (îesă).

Chiriţa. — Isprăvniceasă!.. de-acum sĕ videţĭ bontonurĭ şi tenechele... am sĕ'ĭ durez ş'un voeaj la Paris.

Safta. — Tocmaĭ pe-acolo?.. în ţeara nemţească?..

Guliţă. — Sĕ mĕ îeĭ şi pe mine, nineacă.

Chiriţa. — Te-oĭu lua, puĭule... şi pe monsĭu Şarlă... şi pe Luluţa... Par' că vĕd pe pas-port: baroana Chiriţa!.. am sĕ mĕ daŭ şi eŭ de baroană, cum oĭŭ trece graniţa... sĕ spariĭŭ Nemţiĭ!..

Şarl. — (în parte) Îĭ lipseşte un dog.

Chiriţa. — *Qu'est-ce que,* monsĭu Şarlă?

Şarl. — *Je partage votre bonheur, madame.*

Chiriţa. — *Ah oui,* monsĭu Şarlă...*je suis heureuse par dessus la mesure*...

Şarl. — *Je comprends*... peste masur.

Chiriţa. — *Tout à fait*... Haĭ ĭute sĕ ne gătim, ca sĕ plecăm cu ḑiuă... Haĭ.

(Se aude glasul Luluţeĭ în grădină, căntând).

Guliţă. — Auḑĭ, nineacă, glasu Luluţeĭ?

Chiriţa. — Eat'o, vine 'ntr'acoacĭ... Staţĭ loculuĭ.
(se opresc lângă bosquet)

SCENA VI.

Ceĭ dinainte, **Luluţa** (întră pe portiţa grădineĭ cântând şi alungând un flutur cu un nĕvod mic de bariş).

Luluţa.

(Arie din *Baba-Hârca* «Eĭ, Ḑĕŭ, tare 'mĭ pare bine ...»)

Fluturaş vin' lângă mine...
Ah, ascult'al meŭ cuvênt,
Că şi eŭ sînt ca şi tine
Singurică pe pământ!
Nu sbura, nu sbura, stăĭ...

Guliţă (căutând pe sus).

Eată'l, eată'l! măĭ, măĭ, măĭ!

Luluţa.

Tare'ĭ sprinten şi frumos.

Guliţă.

Când pe sus îĭ, când pe jos.

Luluţa.

Nu sbura, nu sbura, stăĭ...

Guliţă.

Eată'l, eată'l! măĭ, măĭ, măĭ

Luluţa.

Ḑeŭ, te-oiŭ prinde... de-a te prinde
Un dor mare mĕ cuprinde.
Vin' cu mine fără frică
Că's şi eŭ o fluturică...
În zădar fugĭ pe 'nprejur;
De-a te prinde eŭ mĕ jur.
În zădar sborĭ aşa tare...
Na, te-am prins... Ce bine'mĭ pare!

(Luluţa trântesce nĕvodul în capul luĭ Guliţă şi'l prinde în întru).

Luluţa. — 'L-am prins... 'l-am prins.

Guliţă. — Da şeḑĭ binişor, Luluţă, că te spun nineacăĭ...

Luluţa. — Vaĭ de mine!.. în loc de flutur, am prins un cărăbuş... Ha, ha, ha, ha, ha.

Cărăbuş, cărăbuş,
Pe-a cuĭ mânĭ încăpuşĭ.

Toţĭ. — Ha, ha, ha, ha...

Guliţă. — mânios Cărăbuş!.. auḑĭ, nineacă?.. ḑice că's cărăbuş.

Chiriţa. — Nu te mânie, Guliţă, că şugueşte Luluţa... Luluţo, vin' încoacĭ la mătuşica sĕ'ţĭ spun o veste bună.

Luluţa. — Ce veste?..

Chiriţa. — M'am făcut isprăvnicească.

Luluţa. — Eĭ... ş'apoĭ?

Chiriţa. — Apoĭ... nu sarĭ în sus de bucurie?

Luluţa. — Nu.

Chiriţa. — (supărată, Saftei) Îţĭ spun eŭ, că câte-odată se perde (tare) Eĭ dar găteşte-te Luluţă, c'o sĕ mergem la târg.

Luluţa. — (cu bucurie) Unde?.. la Eş?

Chiriţa. — Ba cole alăture cu Bârzoĭenĭ... undeam maĭ fost an earnă.

Luluţa. — (tristă) Orĭ acolo... orĭ aicĭ la ţeară... tot una'ĭ.

Chiriţa. — D'apoĭ... veḑĭ d-ta... te-aĭ deprins tot la Eş... Maĭ şeḑĭ şi prin ţinut, că nu'ĭ muri.

Luluţa. — (plângênd) Ba oiŭ muri...

Chiriţa. — Îndărătnico!..

Şarl. — (în parte) *Pauvre enfant!*

Chiriţa. — Haĭ, sĕ ne gătim de drum... Monsĭu Şarlă.., *je vous prie à la bracette.*

Şarl. — (dându'ĭ braçul) *Trop heureux, madame.* (dă cel-l'alt braç Saftei) Madam cucoana Safta, *non* poftesc?

Safta. — Bucuros, domnule...

Şarl. — (în parte) *J'ai l'air d'une cruche à deux anses... tableau!*

(Chiriţa, Safta, Şarl şi Guliţă întră în casă).

SCENA VII.

Luluţa. — Doamne!.. tare mi 'ĭ urît aicĭ... nu ştiŭ ce sĕ mĕ fac toată ḑiua... N'am pe nime care sĕ mĕ ĭubească de când o murit bĭata ninecuţă... Mătuşica 'ĭ prea bĕtrână şi Guliţă prea tênĕr... nu mĕ pot înţĕlege cu eĭ, cum mĕ înţelegeam cu nineaca şi cu Leonaş... dragu Leonaş!.. unde-o fi el acu?.. de triĭ anĭ de când nu 'l-am vĕḑut, o fi srescut mare şi m'o fi uĭtat poate... da eŭ una ştiŭ că nu 'l-oiŭ uĭta nicĭ odată... că 'l ĭubesc din copilărie.

(Arie din *Insuraţeĭ*: Ḑile dintâĭ ale 'nsoţireĭ)

Scump suvenir de fericire
Cu glasul tĕŭ de nălucire
Alungĭ ades a mea măhnire
Şi mĕ îngânĭ vesel, uşor.
Ah! vin' acum vis de plăcere
Ca sĕ'mĭ aducĭ o mângâere
Şi, ca prin vis, a mea durere
Sĕ 'mĭ-o rîdicĭ în al tĕŭ sbor!

SCENA VIII.

Luluţa, Guliţă (viind pe portiţa grădineĭ).

Guliţă. — (în parte) Am fugit pe uşa din dos şi am dat prin grădină ca sĕ scap de dascal... Acum... haĭ la grajdĭu... Tot oiŭ sĕ încalec, în cĭuda nineacăĭ... mĕ duc să fur calul de la esle... Ea aşa!.. de ce nu mĕ lasă de bună voĭe. (dă cu ochiĭ de Luluţa) Luluţa!

Luluţa. — A!.. eaca şi monsĭu cărăbuş...

Guliţă. — Ear mĕ facĭ cărăbuş!.. Ean ascultă, Luluţă... aicĭ nu sîntem la Eş ca sĕ mĕ ĭeĭ în rîs... Acu 's mare! şi dar, te poftesc...

Luluţa. — Mare?.. vrea sĕ ḑicĕ: eştĭ cărăbuş de ceĭ cu două coarne?

Guliţă. — Ba nicĭ cu două... nicĭ cu unu... îs cavaler!.. învăţ pe Telemac...

Luluţa. — Ḑĕŭ!.. aĭ agĭuns păn' acolo... Nu te cred!

Guliţă. — Nu mĕ creḑĭ?.. Ascultă dar sĕ ţi'l spun pe de rost... *Telemaque ne pouvait d'Ulysse dans sa douleur...*

Luluţa. — Destul, că doar nu's profesor... sĕ'mĭ spuĭ lecţiea.

Guliţă. — Pĕcat, Luluţă... că nu eştĭ mata în lo-

cu lut monsĭu Şarlă... că Ḑĕŭ, maĭ mult aşĭ învĕţa cu mata...

Luluţa. — Da de ce, Guliţă?

Guliţă. — Nu ştiŭ bine de ce... dar cu mata 'mĭ-ar fi dragă cartea.

Luluţa. — (în parte) Bĭetu copil!

Guliţă. — Mata îţĭ tot baţĭ gĭoc de mine... nu înţĕleg pricina pentru care... dar cu toate aceste... nu pot sĕ mĕ mânĭu pe mata cu tot dinadinsul., că 'mĭ eştĭ drăguţă... na.

Luluţa. — Drăguţă!

Guliţă. — Pre legea mea!

(Arie: *Căruţa posteĭ*).

Îmĭ plac arşiciĭ şi zmeu 'mĭ place;
'Mĭ-e drag cu mingea de-a arunca.
Dar lângă tine, ah! cum se face
Că 'mĭ trece gustul de-a mĕ juca?
Nu sciŭ, Luluţă, cum Ḑeŭ se face
Că 'mĭ trece gustul de-a mĕ juca.

În puf sînt meşter şi suflu tare;
Dar când pe tine eŭ te zăresc,
Rĕmân de-odată fără suflare
Şi nu pot jocul sĕ 'l isprăvesc.
Când vreŭ sĕ suflu... n'am rĕsuflare;
Şi banĭ şi minte, tot prăpădesc!

Luluţa. — Bĭetu Guliţă!.. Eŭ te 'nţeleg... dar ce folos, că eştĭ încă copil!

Guliţă. — Copil?.. Ean sĕ veḑĭ acuş dacă 's copil... când oiŭ alerga călare.

Luluţa. — Cum?.. ce fel?

Guliţă. — Pe calu nineacăĭ... da sĕ nu spuĭ, Luluţă... Aşteaptă aicĭ. (aleargă în culisele din dreapta).

SCENA IX.

Luluţa, pe urmă Guliţă şi Ion.

Luluţa. — (singură) Audĭ, mĕ rog? Guliţă... un copil de erĭ, de-alaltaerĭ, cum dice mătuşica... Cine ar fi credut?.. Dĕŭ, că nu maĭ sînt copiĭ astă-dĭ pe lume... Ce huet s'aude?..

(Se aude în culisele din dreapta sfadă între Ion şi Guliţă).

Ion. — (în culise) Da lasă calu 'n pace, cuconaşule?

Guliţă. — (asemene) Tacĭ, Ioane, că 'ţĭ-oiŭ da bacşiş... Hi... cal... hi... cal...

Ion — Ce bacşiş?.. Sĕ mĕ batĕ cucoana?..

Guliţă. — Hi... cal... hi cal... (strigă surugiesce).

Ion. — Eaca pozna!.. nu lăsa, măĭ! Săriţĭ de opriţĭ calu!

Guliţă. — (răpit de cal vine în scenă, spăriet şi ţipând) Valeŭ!.. valeŭ!.. nu mĕ lăsa, Ioane, că mĕ trânteşte. Valeŭ!.. valeŭ!.. (ĭesă călare cu fuga pe poartă în dreapta).

Ion. — (alergând dintre culise) Vaĭ de mămulica mea!.. de-acum 'mĭ-am găsit arţagu cu cucoana... Haĭt... l'o umflat rusaliile... (ĭesă prin fund, strigând) Săriţĭ... săriţĭ...

Luluţa. — Ha, ha, ha... par' că era fĕt-logofĕt din poveste. (cade de rîs pe canape).

(Se face sgomot în sat. — Chiriţa, Safta şi Şarl ĭes în cerdac.)

SCENA X.

Luluţa, Chiriţa, Safta, Şarl, Ţĕranĭ.

Chiriţa. —
Safta. — } Ce este?.. foc?.. tĕlhariĭ?

Guliţă. — (trece pe la poartă, din dreapta în stânga, în fuga caluluĭ strigând :) Nineacă . . . monsĭu dascăl . . . nu mĕ lăsaţĭ . . . valeŭ ! . . (Câţi-va ţĕranĭ alerg după el; alţiĭ intră pe scenă).

Chiriţa. —
Safta. — } Vaĭ de mine ! . . Guliţă călare ?

Şarl. — *Grands dieux ! . . il est perdu, courons.* (se coboară răpide din cerdac).

Chiriţa. — *Perdu ! . . mon* odor ? . . Ah ! . . vah ! . . săriţĭ . . . alergaţĭ . . . (se coboară cu Safta în scenă).

(Arie din *Baba Hârca:* Săriţĭ. . . Săriţĭ !).

Chiriţa.

Săriţĭ sătenĭ, argaţĭ,
Cu toţiĭ alergaţĭ.
Săriţĭ şi'mĭ ajutaţĭ
Copilu sĕ'mĭ scăpaţĭ !
Eată-mĕ's în disperare !
Săriţĭ, săriţĭ, alergaţĭ.
Guguliţă'ĭ în perḑare;
Săriţĭ de mi'l scăpaţĭ !

Cor.

Săriţĭ sătenĭ, argaţĭ,
Cu toţiĭ alergaţĭ.
Săriţĭ de-o ajutaţĭ
Copilu sĕ'ĭ scăpaţĭ !

(Toţĭ aleargă pe poartă şi apucă pe urmele caluluĭ).

Luluţa. — (singură) Vaĭ de mine ! . . Se vede că 'ĭ în primejdie ! . . Mĕ duc sĕ caut colonie, că poate sĕ leşine mătuşica . . . (întră în casă).

SCENA XI.

Leonaş (ivindu-se la poartă) *şi pe urmă* **Luluţa.**

Leonaş. — Ce 'ĭ-o apucat de aleargă ca nişte nebunĭ?.. Sĕ gĭurĭ că o lovit strechiea pe tot satu... Ean priveşte cum se'ntrec... Ce vĕd? două cucoane cu dînşiĭ?.. Ce sĕ fie oare?.. Ean sĕ întreb la curte... (vine în scenă).

Luluţa. — (eşind în cerdac) Eaca coloniea... Haĭ degrabă după dînşiĭ. (se coboară răpide şi se întâlnesce cu Leonaş).

Leonaş. — Luluţa!

Luluţa. — Leonaş!.. Leonaş aicĭ! A! (se aruncă cu bucurie în braçele luĭ).

Luluţa.

Tu eştĭ, ĭubite Leonaş?

Leonaş.

Eŭ sînt, ĭubite îngeraş.

Luluţa.

Nu'ĭ vis?... îmĭ vine, Ḑeŭ, sĕ plâng.

Leonaş.

Nu'ĭ vis... în braçe'mĭ eŭ te strîng.

(împreună).

Ah, ce fericire!
Ce veselă simţire
Simt acum, că te-am găsit
O! scump odor ĭubit.
Dulcea mângâĭere
Goneşte-a mea durere,
Şi 'n raĭu mult aşteptat
Par' c'am intrat,

Luluţa. — (sărind de bucurie) I ! . . cât îmĭ pare de bine c'aĭ venit, Leonaşule . . . ştiĭ? îmĭ vine sĕ rîd şi sĕ plâng tot odată . . . De mult nu te-am vĕḑut !

Leonaş. — (cu dragoste) De mult, dragă Luluţă . . . tocmaĭ de când te-o luat cucoana Chiriţa sub epitropiea eĭ şi te-o adus la Bârzoĭenĭ.

Luluţa. — (ştergĕndu'şĭ ochiĭ) Aşa . . . de la moartea ninecuţeĭ.

Leonaş. — Nu maĭ plânge, Luluţică . . . că, Ḑĕŭ, acuş plâng şi eŭ.

Luluţa. — Cum n'oiŭ plânge, dacă de triĭ anĭ de ḑile mĕ găsesc printre străinĭ care, pentru că mĕ vĕd tristă şi pe gândurĭ, ḑic că daŭ semne de nebunie . . . Eĭ nu pot înţĕlege că mi'ĭ dor de ninecuţa.

Leonaş. — Ce spuĭ? . . Vrea sĕ ḑicĕ eştĭ nenorocită în casa Chiriţeĭ?

Luluţa. — Apoĭ gĭudecă tu însuţĭ de pot fi fericită . . . singură, orfană ! . . depărtată de toţĭ prietiniĭ copilărieĭ mele . . . de tine, Leonaş, care eram deprinsă sĕ te vĕd în toate ḑilele în casa maĭcă-mea ! . .

Leonaş. — Biată Luluţă ! . . De ştiam una ca asta . . . nu mĕ duceam peste graniţă.

Luluţa. — Cum? . . aĭ făcut voĭajurĭ ?

Leonaş. — De cum ne-aŭ despărţit întîmplările . . . m'am pornit la Peris, şi am şeḑut acolo triĭ anĭ . . .

Luluţa. — Triĭ anĭ ! . . încaltea gàndit'aĭ vr'odată la mine?

Leonaş. — Nu odată . . . dar tot-deauna . . . Şi cum m'am întors în ţeară, cea ântêĭ dorinţă a mea o fost, ca sĕ te găsesc şi sĕ te vĕd.

Luluţa. — Ce bine 'mĭ pare ! . . De acum cred că'ĭ şedea tot cu mine.

Leonaş. — Numaĭ de 'mĭ-o da voe cucoana Chiriţa

Luluţa. — De ce nu?.. Ce poate s'o supere şcderea ta aicĭ?

Leonaş. — Poate sĕ nu'ĭ vie la socoteală, pentru că, după cum am aflat la Iaşĭ de la sărdarul Cuculeţ, se vede că Chiriţa plănueşte ca sĕ te mărite maĭ tîrḑiŭ cu Guliţă.

Luluţa. — Cu Guliţă?.. Ha, ha, ha, ha... Da nu 'l-aĭ vĕḑut cum merge călare? Ha, ha, ha!..

Leonaş. — Cum?.. Ce are a face?

Luluţa. — După dînsu aleargă acu tot satu... îl hăĭtueşte.

Leonaş. — (cu mirare) Nu te înţĕleg... dar oare ce s'aude?

(Sgomot afară).

Luluţa. — Or fi hăĭtaşiĭ luĭ Guliţă... (merge în fund şi caută între culise) Dar eată'ĭ... eĭ sînt... aduc vînatul aicĭ... Haĭ degrabă, Leonaş, sĕ ne ascundem cole în bosquet (merg amêndoĭ în bosquet).

SCENA XII.

Luluţa şi **Leonaş** (în bosquet), **Ţĕranii** (aduc pe Guliţă leşinat şi 'l aşaḑă pe un scaun în faça publiculuĭ), **Chiriţa, Safta, Şarl, Ion,** (vin plângênd împrejurul luĭ Guliţă).

(Aria din *Baba-Hârca:* «Bobiĭ haĭ, bobiĭ na»).

Cor.

Vaĭ de el! a murit!
Eată'l.
Calul rĕŭ 'l-a buşit!
Eată'l.
A murit, a murit,
Eată'l!

Chiriţa (cu desnădăjduire).

A murit Gugulea meŭ!

Cor.

Erte'l, erte'l Dumneḑeŭ!

Chiriţa. — (bocind) Guliţa mameĭ! .. Guguliţa nineacăĭ ... cât era el de frumuşel ... cât era de sprintinel, ş'acum eată'l ţeapĕn ... bujoraşu mameĭ ... 'lam perdut! ..

Luluţa şi Leonaş. — (în parte, spărieţĭ) O murit!

Şarl. — (apropiindu-se de Guliţă) *No* ... tacĭ madam cocona ... că el nu'ĭ murit ... traesc bine. (caută sĕ'l desleşine).

Chiriţa. — N'o murit! .. eştĭ sigur monsĭu Şarlă? .. Ah, aşĭ fi în stare sĕ mĕ duc la Ierusalim pe gĭos cu traista 'n cap. (bocind cu bucurie) Îngeraşu mameĭ! .. n'o murit ...

Şarl. — Destul ţipat acum ... asurḑit la mine ... Apă de colonie este?

Chiriţa. — Na flacornul meŭ ... dă'ĭ la nas ... Guguliţa mameĭ ... (furioasă) Eĭ las', bade Ioane, că te-oiŭ drege eŭ.

Şarl. — (puind flaconul sub nasul luĭ Guliţă) *Enfin! .. voila qu'il revient, son nez remue!*

Chiriţa. — *Son nez remue? .. quel bonheur! .. Cher Goulitze! .. il a mangè une terrible ... comment dites vous en français? .. une terrible* ... trântă!

Guliţă. — (trezindu-se, cu glasul slab) *Trântision.*

Toţĭ. — A! ..

Chiriţa. — *Trântision!* .. o înviet françuzeşte! Guguliţa nineacăĭ ... (îl strînge în braçe).

Leonaş. —
Luluţa. — } (în bosquet) *Trântision?* Ha, ha, ha, ha.

Chiriţa. — Cine chicoteşte aicĭ? .. (aleargă furioasă la bos-

quet) Luluţa cu un cavaler! .. Ce facĭ aicĭ dimoni? .. şi d-ta, cuconaşule, cine eştĭ? .. ce cauţĭ? ce vreĭ?

Leonaş. — (eşind din bosquet) Cucoană Chiriţă ... maĭ ântêĭ mĕ închin cu supunere.

Chiriţa. — Şi al doile?

Leonaş. — Al doile nu lipsesc a cerceta despre întregimea fericireĭ sănĕtăţiĭ d-tale, ca aflând ...

Chiriţa. — de tot furioasă) Şi al treile?

Luluţa. — Al treile veĭ şti că d-luĭ îĭ Leonaş, prietinul meŭ din copilărie.

Chiriţa. — Leonaş? .. A! d-ta eştĭ domnu Leonaş? .. mĕ bucur ... Eşĭ afară din ogradă, neruşinatule.

Luluţa. — Sĕ easă? .. de ce sĕ easă?

Chiriţa. — Te-oiŭ învĕţa eŭ sĕ rîḑĭ de Guliţă ... Auḑĭ, mĕ rog? .. Vine pe furiş în casa mea, şi în loc sĕ mĕ mângăe la supĕrare ... îĭ vine chef de rîs? .. ghidi ştrengar!

Leonaş. — Cucoană Chiriţă ... maĭ ântêĭ ...

Chiriţa. — Ântêĭ, al doile ş'al treile ... eşĭ afară ... cară-te ... cât e treaba cu cinste ... sĕ nu te maĭ vĕd ... Auḑĭ? un chichirneţ acolo! ..

Leonaş. — (mânios) Ean ascultă, Bârzoaeo, aĭ noroc că eştĭ de când Papură Vodă ... c'apoĭ ...

Chiriţa. — Minciunĭ spuĭ ... că tocmaĭ erĭ am înplinit 35 de anĭ.

Şarl. — (în parte) *Oh! elle est bonne celle la.*

Leonaş. — 35 fără Mercurĭ, fără Vinerĭ şi fără Sâmbete.

Chiriţa. — Ce-aĭ ḑis? .. îmĭ lipsesc Sâmbetele? (cătră ţĕranĭ) Măĭ ean împingeţĭ'l, măĭ, de spate pe poartă, sĕ'l învĕţ eŭ a vorbi cu isprăvnicesele.

(Ţĕraniĭ vor sĕ se repeadă asupra luĭ Leonaş).

Leonaş. — (scoţênd un pistol) Sĕ nu vĕ mişcaţĭ, că daŭ.

Guliţă. — (ascunḑêndu-se după Chiriţa) Nineacă . . . ne 'n-puşcă!

Chiriţa. — (ascunḑêndu-se după Safta) Vaĭ de mine, c'aista 'ĭ volintir!

Safta. — (ascunḑêndu-se după Şarl) Nu lăsa, monsĭu Şarlă!

Şarl. — (alergând înaintea luĭ Leonaş) *Arretez monsieur* . . .

Luluţa. — (lângă Leonaş) Leonaş, te rog . . , nu face vr'o nenorocire.

Leonaş. — N'aĭ nicĭ o frică, Luluţă; cât pentru d-ta Chiriţoaeo . . . scrie 'n frunte ce'ţĭ spun: de aḑí înainte te aşteaptă la toate şotiile din partea mea.

Chiriţa. — Nu'mĭ pasă, că's ispràvnicească.

Leonaş. — Tu, Luluţă dragă . . . fiĭ liniştită, c'oiŭ privighe totdeauna asupra ta. Adio . . . (sĕrută pe Luluţa şi se depărtează spre fund) Sĕ ne videm sănĕtoşĭ, Bârzoae.

Chiriţa. — Ba sĕ te vĕd când te-oiŭ chĭema eŭ . . .

(înpreună).

Leonaş.

(Arie din *Baba-Hârca:* «Dar ce este, ce 'ntêmplare»).

Lasă, lasă, Chiriţoae,
Babă cloanţă, rĕ strigoae.
Îĭ păţi tu, vaĭ de tine,
Multe şotiĭ de la mine!

Chiriţa şi Corul.

Cale bună, sprincenată,
Mergĭ la dracu, sĕ'ĭ fiĭ plată;
Şi sĕ nu daĭ ochĭ cu mine
Că'ĭ păţi, Ḑĕŭ, o ruşine

Luluţa (căutând se înpace pe Leonaş)

Mergĭ, ĭubite, 'n cale bună . . .
Nu te pune c'o nebună.

Şarl (căutând sĕ înpace pe Chiriţa).

Non te super de mânie...
Non te-apuc' l'apoplecsie

(înpreună).

Leonaş.

Lasă, lasă, Chiriţoae, etc.

Chiriţa şi Corul.

Cale bună, sprincenată, etc.

(Leonaş esă).

SCENA XIII.

Ceĭ dinainte, afară de **Leonaş.**

Chriţa. — S'o dus volintiriŭ?

Ţĕranii. — S'o dus.

Chiriţa. — De-acum haĭ sĕ ne ducem şi noĭ la târg ca sĕ ne punem în siguranţie... Ioane, gata's trăsurile?

Ion. — Gata, cucoană.

Chiriţa. — Dute de ḑi jăndarilor sĕ vie aicĭ cu săbiile scoase... (Ion esă) Cumnăţică, pune la cale sĕ ducĕ lucrurile la trăsură... (Safta intră în casă) Şi voĭ, na doĭ fifirigĭ... sĕ beţĭ în sănĕtatea boerĭuluĭ.

Ţĕranii. — Sĕ trăească boerĭu ispravnic!

Chiriţa. — Amin!

(Jandarmiĭ intră pe poartă cu săbiile scoase şi staŭ în fund. — Safta vine aducând şaçpa luĭ Guliţă şi capela Luluţeĭ. — Câte-va slugĭ es tot odată din casă purtând geamandanurĭ, cutiĭ şi saltele şi se îndreaptă spre poartă).

Chiriţa. — Eaca şi jăndariĭ... eaca şi lucrurile... sîntem gata ca ş'un purces... Haĭdeţĭ de-acum...

Guliţă, dă braçul Luluţeĭ... *Monsieur Charles, je vous prie à la bracette.*

Şarl. — *Comment?.. vraiment, nous partons?*

Chiriţa. — *Oui, nous lavons le baril.*

Şarl. — *Le baril?*

Chiriţa. — (cu nerăbdare) *Oui... nous lavons le baril...* spălăm putina... *quoi... nous disons comme ça en moldave.*

Şarl. — *Ah!* (în parte) *C'est égal, elle m'agace de plus en plus.*

Guliţă. — Nineacă... da nu ĭeĭ ş'un curcan fript la drum?

Chiriţa. — Eaca că era sĕ uĭt curcanu cel bĕtrân... Ioane, ĭe curcanu sĕ'l ducĭ boerĭuluĭ.

Ion. — (esă) Îndată, cucoană... (vine aducênd un curcan în braçe).

Chiriţa. — Haĭ... (cu entusiasm) La isprăvnicie!

Cor.

(Arie: *Sonni la trompe 'ntrepida).*

Chiriţa, Safta, Şarl, Guliţă.

Haĭ la isprăvnicie,
În slavă, avuţie
Şi 'n lungă veselie
De-acuma sĕ trăim!

Ţĕranii.

A voastr' isprăvnicie
Ferice sĕ vĕ fie.
Bună călĕtorie
Cu toţiĭ vĕ dorim.

Chiriţa.

Ah ! sînt isprăvniceasă !
Par' că's împĕrăteasă.
Aferim, moţpăneasă !
Chiriţo, aferim !
Ah !

(În reprisa coruluĭ, jandarmiĭ pornesc înainte ; după eĭ Luluţa cu Guliţă ; pe urmă Şarl dând braçul Chiriţeĭ şi Safteĭ şi însfîrşit Ion purtând curcanul. — Marş general — Ţĕraniĭ arunc cuşmele în sus).

(Cortina cade).

ACTUL II.

Teatru represintă salonul Chiriţeĭ, cu cincĭ uşĭ: una în fund care duce afară, şi câte două de fie-care parte, -- O canape în stânga pe planul I-iŭ jilţul, scaune, ş. c. l.

(Scena se petrece într'un târg din ţinut)

SCENA I.

(Air: des Compliments).

Chiriţa (pe canape).

Eată-mĕ-s isprăvnicească !
Dorul meŭ s'a înplinit.
Çe vis (bis) frumos şi fericit !
M'am făcut cea maĭ aleasă
Şi tot neamul 'mĭ-am mărit.
Ce vis (bis) frumos şi fericit !
Toată lumea mi se închină
Căcĭ aice eŭ domnesc,
Şi din orĭ care pricină
Eŭ ântêĭ mĕ folosesc.
Păstrăvĭ bunĭ şi căprioare,
Căpăţine de zahar,

Juvaerurĭ, banĭ, odoare...
Toate le primesc în dar!
Eată-mĕ's isprăvniceasă!
Ş. c. l. ş. c. l.

SCENA II.

Chiriţa, Ion (în livre).

Ion. — Cucoană... cucoană... jidoviĭ ceĭ cu pricina de erĭ o adus ḑece căpăţinĭ de zăhar.

Chiriţa. — Numaĭ?.. tîrtaniĭ draculuĭ... tot şaferĭ!.. de unde făgăduise 12 căpăţinĭ... Las' că 'mĭ-or maĭ căde eĭ la mână...

Ion. — Sĕ le primesc?

Chiriţa. — Auḑĭ vorbă?.. du-le în cămară.

(Ion esă şi începe a căra căpăţinele prin fundul sceneĭ câte două, două. El le duce în odaea din fund în stânga şi de câte orĭ trece, numĕră tare căpăţinile, ḑicênd : două, patru, şese, opt, ḑece).

Chiriţa. — (în parte) Dulce 'ĭ vieaţa de isprăvniceasă!.. zăhărită vieaţă!.. Aĭ jăndarĭ la poartă, la scară, la uşă... şi când eşĭ la primblare, aĭ alaiŭ pe lângă trăsură... Cu toate aceste, de m'aşĭ porni maĭ degrabă la Paris!.. că m'am săturat de Moldova... of! de-ar veni aḑĭ monsĭu Şarlă de la Eş sĕ 'mĭ aducă pasportu, m'aşĭ porni cu nepusă masă... Pune'ţĭ în gând efect ce-oiŭ să fac în Paris ca isprăvniceasă!.. Oiŭ sĕ le par françuzilor cât...

Ion. — trecênd prin fund) Două!

Chiriţa — (întorcêndu-se) Ce?

SCENA III.

Chiriţa, Bârzoiŭ (esă din odaea din stânga cea de pe planul I-iŭ. El poartă şapcă de aghiotant şi un palton cu bumbĭ marĭ cât nisce farfurioare).

Bârzoiŭ. — (intrând) Ardĕ-le focu strae nemţeştĭ, că 'mĭ vin de hac!

Chiriţa. — Da bine, frate, încă nu te-aĭ maĭ dus la cançelarie?

Bârzoiŭ. — Apoĭ dă!.. de când m'aĭ scos din minte ca sĕ mĕ schimoseştĭ în strae strimte, pun câte două ceasurĭ pănă mĕ 'nbrac... şi ean priveşte ce seamĕn... cu bumbiĭ iştĭ marĭ?.. Par' că 's un negustor de farfuriĭ.

Chiriţa. — Ean tacĭ, tacĭ... că de-o mie de orĭ te prinde maĭ bine aşa, decât cu anteriŭ şi cu gĭubeoa... Încalte maĭ seamenĭ a ispravnic... dar înainte par' că eraĭ un lăutar din tarafu luĭ Barbu... ştiĭ? cel cu naĭu.

Bârzoiŭ. — Aĭ vorbit de te-aĭ prichit. Măcar!.. ce'mĭ maĭ bat eŭ capul sĕ te-aduc la cunoştinţă!.. De când te-aĭ făcut isprăvnicească... nu 'ţĭ-o rĕmas fire de minte în cap nicĭ măcar...

Ion. — (trecênd Patru.

Chiriţa. — (mânioasă) Ce face?

Bârzoiŭ. — (vĕḑênd căpăţinile) Ce's aeste, Ioane?

Ion. — Peşcheşu jidovilor celor cu pricina... ḑece căpăţinĭ.

Bârzoiŭ. — (Chiriţeĭ) Socot că nu te 'ĭ maĭ jălui că n'aĭ zahar... Haĭ, apucăte de dulceţĭ.

Chiriţa. — Eŭ? sĕ fac dulceţĭ?.. Aĭ nebunit?

Bârzoiŭ. — D'apoĭ cine?.. eŭ?

Chiriţa. — Facĕ cumnăţica Safta, soră-ta... da eŭ ştiŭ că nu 'mĭ-oĭu pêrli faça la foc.

Bârzoiŭ. -- Ce façă?.. ce façă?.. Da păn' acum,

mĕ rog, cum 'ţĭ-aĭ pêrlito ca toate celelalte gospodine din târg?

Chiriţa. — Păn' acu nu eram isprăvnicească... de asta... înţĕlesu-m'aĭ?

Bârzoiŭ. — Ardo focu isprăvnicie!.. că mare belea 'ĭ pe capul meŭ!.. De când m'o înpins pĕcatele sĕ fiŭ în slujbă... tot dojane primesc de la Departament...

Chiriţa. — Dojane?

Bârzoiŭ. — Asta n'ar fi nimică... dar aţĭ căpchiet cu toţiĭ în casă... ba încă m'aţĭ căpchiet şi pe mine!

Chiriţa. — Ce te-o apucat aḑĭ?

Bârzoiŭ. — Las' că d-neeĭ cucoana nu se maĭ catadicseşte sĕ caute de gospodărie... sĕ facĕ cozonacĭ, pască, păstrămurĭ, dulceţĭ, vutcĭ, vişinapurĭ... ca la casa omuluĭ... saŭ măcar sĕ 'mĭ facĕ la masă vr'un cheşchet, vr'o plachie, vr'o musaca, vr'o capama, vr'o paclava... vr'o cĭulama... bucate creştineştĭ... sănătoase şi uşoare... unde!.. şede toată ḑiua pe tandur, la tauletă, şi din blanmanjele, din bulionurĭ, din garniturĭ nemţeştĭ nu mĕ slăbeşte... auḑĭ?.. blanmanjele?.. bulionurĭ?.. Borş şi alivencĭ... că cu astea am crescut în casa părintească...

Chiriţa. — Ear o început litopisiţu!

Bârzoiŭ. — Ş'apoĭ şi alt pĕcat... o luat obiceiŭ sĕ aducĕ la sfîrşitul meseĭ păhăruţe verḑĭ cu apă caldă... cică aşa 'ĭ moda la Eş... de 'şĭ spală gura uniĭ dinaintea altora... şi nu 'ĭ ḑi în care sĕ nu mĕ 'nşel... şi sĕ nu beŭ apă caldă!

Chiriţa. — publiculuĭ, arătând pe Bârzoiŭ cu dispreţ) Priviţi'l, mĕ rog.

Bârzoiŭ. — Şi când ar fi numaĭ atâta... d'apoĭ de-acole... cheltuelĭ, nu şagă... pe mobilĭ nouĕ cu lastic... pe trăsurĭ de cele cu fundu la pământ...

pe strae cu fir la slugĭ . . . pe lampe de cele cu apă . . . pe fleacurĭ . . . capele . . . rochiĭ cu jăletce . . . cuşme jidoveştĭ de ascuns mânile earna . . . conçerturĭ de strîns taliea . . . Cine le maĭ poate înşira ? . . Da 'ĭ lipsă de păsĕrĭ în ogradă . . . da 'ĭ cămara pustie . . . aş ! . . ce 'ĭ pasă cucoaneĭ ! . . când o cauţĭ . . . unde-o găseştĭ ? ! . la şandra mandra.

Chiriţa. — Şandra mandra ?

Bârzoiŭ. — Dar . . . cea care vinde rochiĭ şi capele . . . Sĕrmană Chiriţă ! aĭ nebunit la bĕtrâneţe, fata mea !

Chiriţa. — Ean . . . nu maĭ bodogăni . . . că par' că eştĭ o moară stricată . . . Maĭ bine dute la cançelerie, că te-or fi aşteptând înpricinaţiĭ.

Ion. — (trecênd) Ḑece !

Bârzoiŭ. — tresărind) Ḑece înpricinaţĭ ? . .

Chiriţa. — Ha, ha, ha, ha . . . S'o spăriet ispravnicu de treabă multă. Haĭ . . . carăte şi vină maĭ de vreme acasă, că astă-ḑĭ avem musafirĭ.

Bârzoiŭ. — Ce musafirĭ ?

Chiriţa. — Aĭ uĭtat să dăm masă mare astă-ḑĭ . . . de ḑiua bună că mĕ duc la Paris şi că logodim pe Guliţă cu Luluţa ?

Bârzoiŭ. — Ba că sĕ ḑicĭ . . . altă nebunie !

Chiriţa. — Nebunie ?

Bârzoiŭ. — Guliţă 'ĭ prea tênĕr.

Chiriţa. — Cu atâta maĭ bine . . . însuratu de dimineaţă şi mâncatu de vreme . . .

Bârzoiŭ. — Şi Luluţa 'ĭ bolnavă . . . pătimaşă . . . are toane de nebunie. N'o veḑĭ toată ḑiua cum necăjeşte bĭata mâţă din casă ? . . Cum o sĕ 'mĭ daŭ eŭ băetu . . . bunătate de odor în mânile eĭ ?

Chiriţa. — Cu adevĕrat îĭ cam lipsită acu . . . dar 'ĭ-a trece . . . Când o ave un bărbat n'a maĭ bate mâţile.

Bârzoiŭ. — Da de unde ştiĭ că s'o îndrepta ?

Chiriţa. — Ştiŭ, că doar şi mie 'mĭ era dragĭ mâţile păn' a nu mĕ mărita... şi cum te-am vĕḑut pe d-ta, nu m'am maĭ uĭtat la ele... Ş'apoĭ s'o îndrepa, nu s'o îndrepta... vreĭ sĕ perdem zestrea Luluţeĭ de la mână?

Bârzoiŭ. — Eĭ, bine... treacĕ pentru logodnă.., dar la Paris ce aĭ sĕ cauţĭ?

Chiriţa. — Sĕ mĕ primblu... sĕ mĕ maĭ rĕcoresc, că m'am uscat aicĭ în provinçie.

Bârzoiŭ. — (pufnind) Ba că chĭar... se vede că nu te-aĭ uĭtat de mult în oglindă?

Chiriţa. — M'am uscat îţĭ ḑic... şi de nu m'oiŭ porni degrabă... sĕ ştiĭ că 'mĭ vine ipohondrie... (ţipênd) Of! că nu maĭ pot trăi în ţeara asta!..

Bârzoiŭ. — Tacĭ, soro... nu răcni aşa, că te-aude musafirul... Dute şi la Beligrad dacă vreĭ.

Chiriţa. — Musafirĭu? oficerĭu?.. cu adevĕrat?..

Bârzoiŭ. — Detreabă ofiçer, sĕ'ţĭ spun drept!.. De aseară de când o tras în gazdă la noĭ... tot părinte ispravnice 'mĭ-o ḑis.

Chiriţa. — Nu 'ţĭ-o spus cu ce treabă o venit aicĭ?

Bârzoiŭ. — Nu... dar 'l-am priceput eŭ... Pare-mi-se că 'ĭ trimes teptil ca sĕ cerceteze starea isprăvniciilor.

Chiriţa. — Dacă 'ĭ aşa... de ce şeḑĭ şi nu te ducĭ la cançelerie?.. că 's aproape de 12.

Bârzoiŭ. — Eaca mĕ duc, mĕ duc... doar nu daŭ Tătariĭ... însă ean ascultă, soro: cată sĕ fie masa gata maĭ devreme, că eŭ nu's deprins nemţeşte.

Chiriţa. — Înainte de 5 ceasurĭ nu se poate.

Bârzoiŭ. — La 5?.. când se pun boeriĭ la cărţĭ?

Chiriţa. — Aşa 'ĭ moda la Eş.

Bârzoiŭ. — Staĭ-ar în gât cine-o maĭ scornit'o!.. (esă furios prin fund).

Chiriţa. — (singură) Eĭ!.. geaba, geaba!.. cât îmĭ

bat eŭ capul sĕ 'l maĭ cĭoplesc ... sĕ 'l maĭ chilesc ... pace! iĭ stă rugina de-o șchĭoapă la ceafă. Ce deosebire cu musafirĭu nostru! îl cunoștĭ cât de colo că 'ĭ civilisat ... Eaca de pildă aseară, când am luat ceaĭu ... ofiçerĭu 'șĭ-o pus frumușel zăharu 'n ceașcă cu cleștele cel de argint ... da d-luĭ ... las' că bodogănește că n'ar trebui sĕ dee ceaĭu la Iuli, pe căldurĭ ... dar ce face? .. ĭe zăharu cu degitele din zăharniță ș'apoĭ îl pune în cleşte ... încât îmĭ vine așa paracsîn! .. Îmĭ era maĭ mare rușinea de ofiçer aseară ... (cătră public) maĭ ales că ... știțĭ una? îmĭ face curte moțpanu ... ce vĕ spune Chirița.

SCENA IV.

Chirița, Leonaș (înbrăcat în uniformă de ofiçer și purtând mustețĭ mincinoase, esă din odaea din dreapta, cea de pe planul I-iŭ).

(Arie din *Rămășag;* Am înghețat).

Chirița (în parte).	**Leonaș** (în parte).
Eată'l, valeŭ! Fără sĕ vreŭ Simt acum, ḑeŭ, Că mĕ roșesc! Miĭ de furnicĭ De tricolicĭ De vîrcolicĭ Vaĭ! mĕ muncesc!	Eat'o, valeŭ! Fără sĕ vreŭ Baba mereŭ O întâlnesc. Mĕ jur aicĭ, Ca tricolicĭ Ca vîrcolicĭ Să o muncesc!

Chirița. — Buna dimineața ... *bonjur monsie* ... Cum aĭ petrecut noaptea?

Leonaș. — Sĕrut mânile ... cât se poate de bine ... maĭ ales că am avut un vis de minune.

Chirița. — (cochetând) Îĭ fi visat poate că te-aĭ făcut Ghinĕrar.

Leonaş. — Atâta nu'ĭ nimică.

Chiriţa. — Craĭu poate?

Leonaş. — (apropiindu-se şi luând pe Chiriţa de mână) Craĭu?. cum o înţĕlegĭ vorba asta, cuconiţă?

Chiriţa. — Cum 'ţĭ-a plăcea maĭ bine d-tale.

Leonaş. Dar... dacă 'mĭ-ar plăcea sĕ mĕ fac puţintel... craĭu... în minutul acesta... nu te-aĭ supĕra?

Chiriţa. — (coborând ochiĭ şi trăgându'şĭ mâna) Vaĭ de mine că recĭ ţi's mânile...

Leonaş. — Dovadă că mi'ĭ inima ferbinte.

Chiriţa. — A fi, că'ĭ lumea rĕ... dar, ce vis ḑicĭ c'aĭ avut?

Leonaş. — O basaconie din ceea lume. Pune'ţĭ în gând că par' că mĕ furase o zină şi mĕ dusese într'o grădină plină de păsĕrĭ galbine.

Chiriţa. — Or fi fost canarĭ.

Leonaş. — Canarĭ... gangurĭ... nu'ţĭ pot spune... dar ce'ĭ curios, că toate se închina la mine şi 'mĭ cânta ea aşa: (imitând un canar) chiririririiiiiţa... chiririririiiiiţa...

Chiriţa. — Chiriţa?.. Eĭ, apoĭ era canar... şi ḑĕŭ, pomenea numele meŭ, Chiririririiiiţa?..

Leonaş. — Te îndoeştĭ?.. (caută cu dragoste la Chiriţa şi oftează).

Chiriţa. — (coboară ochiĭ) Ba... nu... din protivă... maĭ vêrtos... dar mĕ mir de unde şi până unde?.. nu pot înţĕlege ce însemnează...

Leonaş. — Nu înţĕlegĭ că am adormit cu gându la mata?

Chiriţa. — Asta mĕ flatariseşte... domnule... (cu pudoare) însă nu se cade sĕ 'mĭ-o spuĭ nitam, nisam... tronc în obraz...

Leonaş. — (făcênd că'ĭ desnădăjduit) Vaĭ de mine!.. poate că te-am supĕrat cu vorbele mele?..

Chiriţa. — Ce se potriveşte!.. Nu se supĕră Chiriţa cu una cu două... dar trebue sĕ socoteştĭ că's o fiinţă gingaşă... împresionabibilĕ...sentimentabibilĕ...

Leonaş. — (în parte) Eaca frate!.. şi ea vorbeşte limba cea nouă cu bibilurĭ.

Chiriţa. — Trebue sĕ socoteştĭ că cuvintele d-tale pot sĕ mĕ scoatĕ din sărite şi se'mĭ pricinuĭască un nicsis...

Leonaş. — Un nicsis?.. Ah, scumpa mea cucoană Chiriţă hăĭ!..crede-mĕ că de când sînt în lume n'am întêlnit un ipochimen atât de nostim ca mata...

Chiriţa. — (cu dragoste) Sĕ mĕ vedĭ moartă?

Leonaş. — Sĕ te vĕd... şi când aĭ şti!.. când aĭ pricepe sguduiturile inimeĭ mele!.. ştiĭ?.. par' că se tot cutremură pămêntul!

Chiriţa. — (cu dragoste) Sĕ mĕ vedĭ pe năsele?

Leonaş. — Sĕ... M'aĭ fermecat... m'aĭ scos din simţirĭ... căcĭ când te zăresc... ea aşa 'mĭ scapără pe dinaintea ochilor... sĕ gĭurĭ că eştĭ un fulger... o trăsnită...

Chiriţa. — Trăsnită?..

Leonaş. — Ba un trăsnit... m'o luat gura înainte... Ah! Chiriţoae, eştĭ o zină.

Chiriţa. — (cochetând) Ean las'.

Leonaş. — Uu muţun...

Chiriţa. — Eĭ...

Leonaş. — O zarnacade.

Chiriţa. — (bucuroasă) O acade! O zarnacade? ah!

Leonaş. — Chiriţoaeo, Bârzoaeo... dacă mĕ ĭubeştĭ... dă'mĭ portretul matale.

Chiriţa. — Da cum, Doamne eartă-mĕ?..aşa îndată?

Leonaş. — Dămi'l... or mĕ 'npuşc în ochiĭ matale ceĭ verdĭ... (scoate un pistol de ciocolată).

Chiria. — (spărietă) Vaĭ de mine că avan maĭ eştĭ!..

(scoţênd un portret mare din sin şi dându'l luĭ Leonaş). Na, frate, şi nu face pĕcat.

Leonaş. — Ah!.. Chiriţoae ... sĕ fiĭ blagoveştită în veciĭ vecilor că m'aĭ scăpat de la moarte ... (muşcă pistolul, în parte) Bună cĭocalată!

Chiriţa. — (în parte) Eĭ, apoĭ mi'ĭ drăguţ şi pace ...

(Arie: din *Doĭ morţi:* «Ia ţiganca maladaea»).

Leonaş (cu foc).

Ah, Chiriţo, scumpă zînă,
De-acum eştĭ a mea stăpână,
Şi 'n vecĭ te-oiŭ ĭubi!

Chirţia (cu dragoste).

Ah şi eŭ, ḑeŭ, tot odată
Cu-a mea dragoste 'nfocată
Nicĭ că te-oĭu slăbi.

(Se înbrăçişează cu foc).
(înpreună.)

Leonaş (în parte)

Vaĭ! băborniţă bĕtrână,
Bine că te-am pus la mână.
Cum te-oiŭ maĭ suci.

Chiriţa (în parte).

Bine că 'l-am pus la mână ...
De-acum sînt a luĭ stăpână ...
Cât 'loiŭ maĭ ĭubi!

(Leonaş o strînge tare pe Chiriţa în braçe. — Chiriţa se smucesce ruşinoasă).

Chiriţa. — Ah ... Leonaş ... te rog ... menajariseştemĕ ... nu face abus de slăbicĭunea uneĭ gingaşe fiinţĭ; dacă mĕ ĭubeştĭ ... dacă'ţĭ sînt scumpă ... fiĭ

delicat ... nu mĕ opri maĭ mult ... lasă-mĕ sĕ fug ... că mĕ munceşte cugetul ... (se tot trage îndărĕt).

Leonaş. — (fără a sĕ mişca din loc, în parte). Dute la Bender, rusalie.

(împreună).

Leonaş.

Vaĭ, băborniţă bĕtrână.

Chiriţa.

Bine că 'l-am pus la mână.

(Chiriţa ĭesă în stânga, fugênd şi aruncând o sĕrutare luĭ Leonaş care pufnesce de ris).

SCENA V.

Leonaş. — Ha, ha, ha, ha ! . . încă aşa babă strechietă ! . . Auḑĭ ? . . ha, ha, ha ... Cică sĕ nu fac abus ! . . (imitând pe Chiriţa) Ah, Leonaş ... dacă mĕ ĭubeştĭ ... menajariseşte-mĕ ... lasă-mĕ sĕ fug ... mĕ munceşte cugetul ... Ha, ha, ha ... bine că 'ĭ-am prins portretu la mână ... de-acum îĭ la cheremul meŭ ... A ! Chiriţoae, m'aĭ alungat de la Bârzoĭenĭ ? . . te-oiŭ învĕţa eŭ ... Am gĭurat sĕ'ĭ gĭoc feste peste feste ... şi vĕd că pĕn' acum 'mĭ merge bine ... Baba nu mĕ cunoaşte sub uniforma asta militărească ... ea mĕ crede că 's oficer ... minunat ! . . De m'aşĭ putea încalte întêlni cu Luluţa ... A ! . . eato ... (se trage maĭ de-oparte în fund şi privesce cu dragoste la Luluţa).

SCENA VI.

Leonaş, Luluţa (întră pe uşa din fund ţiind o mâţă în braçe).

Luluţa. (dismerdând mâţa şi nevĕḑênd pe Leonaş).

(Arie nouă):

Frumuşică mâţâşoară,
Cu-a ta mică unghişoară
Apără-mĕ ne'ncetat
De orĭ care-amorezat.
Dar pe cel ce'mĭ place mie,
Pe ĭubitul Leonel,
Sĕ'l dismerḑĭ cu bucurie
Şi sĕ'ĭ torcĭ, torcĭ frumuşel.
Fă'ĭ mĭaŭ, mĭaŭ, pisică dragă
Că-a luĭ fiinţă 'mĭ este dragă...
Că ne'ncetat gândesc la el.

Leonaş. — (în parte) Draga Luluţă!.. gândeşte la mine... (tare) Mĭaŭ, mĭaŭ...

Luluţa. — (tresărind) Ce'ĭ?.. (vĕḑênd pe Leonaş se uĭmesce) D-nul ofiçer!..

Leonaş. — Eŭ... Luluţă... nu mĕ cunoştĭ?

Luluţa. — (cu sfială) Nu... domnule...

Leonaş.— (scoţêndu'şĭ musteţile) Uĭtă-te bine la mine.

Luluţa. — (veselă) Leonaş! (se aruncă în braçele luĭ) Tu aicĭ?.. în uniformă?.. (scapă mâţa).

Leonaş. — Maĭ încet... sĕ nu ne-audĕ baba... Am înprumutat straele unuĭ prietin ca sĕ pot întra în casa Chiriţeĭ şi sĕ mĕ apropiĭ de tine.

Luluţa. — Şi nu te-o cunoscut mătuşica?

Leonaş. — Nu... că almintere mĕ da afară... ca la Bârzoĭenĭ,.. îţĭ aducĭ aminte, dragă Luluţică?.. Ştiĭ tu că de-atuncĭ îs şese lunĭ?

Luluţa. — Cuĭ o spuĭ, Leonaş dragă?.. Am numĕrat ḑilele pe degite în toată vremea cât nu te-am vĕḑut.

Leonaş. — D'apoĭ eŭ!.. Ce n'am cercat sĕ te pot întêlni!.. dar, în zădar!.. Se vede că te ţine baba deaproape... închisă ca într'un harem?

Luluţa. — Aşa... se teme să nu'ĭ scape zestrea de la mână.

Leonaş. — Cum?

Luluţa. — O hotărît, precât am înţeles, sĕ mĕ cunune cu Guliţă.

Leonaş. — Sĕ te mărite pe tine... cu ţincarĭu eĭ?

Luluţa. — Dar... vrea dintêiŭ sĕ ne logodească... ş'apoĭ peste doĭ anĭ sĕ facĕ cununiea... Aista'ĭ planul Bârzoilor... şi chĭar astăḑĭ aŭ de gând se facĕ logodna.

Leonaş. — Şi tu... primeştĭ, Luluţă?

Luluţa. — Eŭ?.. ast-fel primesc de bine, că de două lunĭ de ḑile de când le-am aflat planul, mĕ fac din vreme în vreme că am toane de nebunie... pentru ca sĕ le gĭoc o festă de cele frumoase chĭar la logodnă.

Leonaş. — Bravo, Luluţă... sĕ nu te daĭ... dacă mĕ ĭubeştĭ.

Luluţa. — Îĭ videa.

Leonaş. — Cu toate aceste... ştiĭ una? Ce'ĭ în mână nu'ĭ mincĭună... Haĭ sĕ fugim înpreună.

Luluţa. — Bucuros, Leonaş dragă... cu tine m'aşĭ duce 'n fundul lumeĭ; dar cum sĕ facem? că's păzită din toate părţile...

Leonaş. — Foarte lesne... Haĭ sĕ eşim pe poartă, la braç... ca când am merge la primblare... şi cum om scăpa în uliţă, ne facem nevĕḑuţĭ... Vreĭ?

Luluţa. — Vreŭ ce'ĭ vrea tu...

Leonaş. — Haĭdeţĭ dar să nu perdem vreme... şi sĕ nu dee stahiea peste noĭ.

Luluţa. — Haĭ... de-acum mĕ 'ncred în dragostea ta.

Leonaş. — (strângênd'o în braçe) Draga mea Luluţă!

(împreună: Arie nouă).

Ah! de-acum în fericire
Soarta vrea ca sĕ trăesc,
Şi în dulcea ta ĭubire
Raĭul sĕ găsesc.

(Leonaş rîdică pe Luluţa în braçe şi o sĕrută).

SCENA VII.

Leonaş, Luluţa, Ion, Guliţă.

(Guliţă şi Ion întră tocmaĭ când Leonaş sĕrută pe Luluţa. — Guluţă îĭ înbrăcat după modă: pantalonĭ foarte strimţĭ, jiletcă scurtă, frac cu talie şi cu coḑile scurte; fiong mare la cravată).

Guliţă. — (încremenit) Aĭ vĕḑut, Ioane?
Ion. — Am vĕḑut, cucoane!
Leonaş. — (Luluţeĭ) Cine 'ĭ sfrijitu ista?
Luluţa. — Guliţă.
Leonaş. — A!.. (pufnesce de rîs, încet).
Guliţă. — (răţoindu-se) Domnule... ce făceaĭ aicĭ cu Luluţa?
Leonaş. — (dismerdându'l) Ce'ţĭ pasă mătăluţă, monsĭu Gurluiţă?..
Guliţă. — (sărind înapoĭ) Nu mĕ chĭem Gurluiţă... da Guliţă.
Leonaş. — Ba Gurluiţă.
Guliţă. — Ba Guliţă, îţĭ ḑic!.. auḑitu-m'aĭ?
Leonaş. — Eĭ... fie şi Gărgăriţă, dacă vreĭ... Ce te răţoeştĭ aşa?
Guliţă. — Mĕ răţoesc pentru că vreŭ sĕ'mĭ daĭ santifacţie... duel... auḑitu-m'aĭ?
Luluţa. — Duel?
Leonaş. — Gugulea băbacăĭ... că nostimu'ĭ... Vreĭ santifacţie?.. Eĭ, poftim o gĭucărică de cĭocolată.

Guliţă. — (svêrlind cĭocolata jos) Nu mi'ĭ foame...
Leonaş. — Nu?.. aĭ păpat zacuscă astădĭ?
Guliţă. — Domnule... ştiĭ d-ta că eŭ când mĕ mâniĭŭ, mĕ fac leŭ?
Leonaş. — De care?.. leŭ... bătut?
Guliţă. — (furios) Aĭ audit, Ioane?
Ion. — (mâncând cĭocolata) Îĭ bună, cucoane.
Guliţă. — Ba leŭ, paraleŭ... auditu-m'aĭ... şi ca sĕ 'ţĭ-o dovedesc, îţĭ cer duel.
Luluţa. — Ha, ha, ha, ha.
Guliţă. — Ce rîdĭ d-ta?.. Vreŭ duel! aşa sĕ ştiĭ.
Leonaş. — Foarte bine... cum vreĭ sĕ ne batem?.. de-a mingea, orĭ de-a Baba-oarba?
Guliţă. — Aĭ audit, Ioane?
Ion. — Am audit, cucoane.
Leonaş. — Dacă pofteştĭ altmintere... trebue sĕ'ţĭ fac cunoscut că cu pistolul am ucis maĭ deunădĭ cincĭ nagâţĭ... cu sabiea dece curcanĭ şi cu puşca opt şoldanĭ... În care numĕr vreĭ sĕ te pun?.. în rândul nagâţilor, în rândul curcanilor, orĭ în a şoldanilor?.. alege...
Guliţă. — (slăbind) Cu pistolu vreŭ sĕ mĕ bat!
Leonaş. — A!.. te puĭ în rândul nagâţilor?.. Prea bine... îĭ fi al 6-lea la numĕr.
Guliţă. — Aĭ audit, Ioane?
Ion. — Am audit, cucoane.
Guliţă. — Ba cu sabiea.
Leonaş. — Şi maĭ bine... te-oiŭ face curcan.
Guliţă. — Ba... cu... puşca.
Leonaş. — Minunat... te-oiŭ şoldăni dintr'o chiteală.
Guliţă. — Ba... cu pistolu.
Leonaş. — Eĭ! hotărăşte-te acu... saŭ nagâţ, saŭ curcan... orĭ cum a fi, sînt sigur că te trimit în raiŭ cu cerga 'n cap.

Guliţă. — Aĭ audit, Ioane?
Ion. — Am audit, cucoane.
Guliţă.— (făcêndu'şĭ curaj) Cu cerga 'n cap?.. ba tu te'ĭ duce 'n raiŭ... Auditu-m'aĭ?
Leonaş. — Om videa care...
Guliţă. — (răcnind) Te oiŭ învĕţa eŭ sĕ sĕruţĭ pe Luluţa...
Luluţa. — Şi ce'ţĭ pasă d-tale... cherapleşule?
Guliţă. — (furios) Cherapleş!.. Aĭ audit, Ioane?
Ion. — Am audit, cucoane... Cherapleş... (iesă după sfîrşitul arieĭ)

Arie din Chiriţa: Vaĭ ce întêmplare.

npreună).

Guliţă.	Ceĭa-l-alţĭ.
Ce obrăznicie! Staŭ uĭmit pe loc. Şi, Dĕŭ, de mânie M'am făcut chĭar foc.	Vedi'l de mânie O'nlemnit pe loc. Faça 'ĭ stacoşie S'a aprins de foc.

SCENA VIII.

Ceĭ dinainte, Chiriţa.

Chiriţa. — Ce este?.. Cine se sfădeşte?
Guliţă. — Nineacă, nineacă... oficeriu o sĕrutat pe Luluţa.
Chiriţa. — Domnu oficer?.. (cunoscênd pe Leonaş) Ce'mĭ vĕdură ochiĭ? Leonaş!
Guliţă. — 'Ĭ-am cerut duel.
Chiriţa. — Duel!.. sĕ te omoare... (furioasă) Ce caţĭ aice 'n casa mea, berbantule?
Leonaş. — Ce sĕ caut, cucoană?.. o zarnacade..

Chiriţa. — 'Ţĭ-oiŭ da eŭ acuş o zarnacade de nu'ĭ puteao duce, neruşınatule... că te daŭ pe mânele jandarmilor (în parte) Auḑĭ? sĕ mĕ facĕ a crede... că'mĭ face curte!

Leonaş. — Eaca ĭes; (imitând pe Chiriţa) dar, te rog, nu face abuz... de slăbăcĭunea uneĭ fiinţĭ sentimentabibile... lasă-mĕ sĕ fug... cugetul mĕ mustră... Ha, ha, ha, (vrea să ĭeasă.)

Chiriţa. — Haĭducule!..

Luluţa. — Leonaş... Leonaş... nu mĕ lăsa singură aicĭ. (aleargă lângă el).

Leonaş. — (încet Luluţeĭ) N'aĭ grijă, că oiŭ găsi eŭ vr'un chip sĕ vin eară.

Chiriţa. — Ce facĭ acolo, gĭupineaso? îţĭ plac oficeriĭ?... încoace sĕ viĭ... (o ĭe de mână şi o dă de-oparte).

Leonaş. — Adio, Chiriţoae Bârzoae...

Chiriţa. — Eşit'aĭ aḑĭ?

Leonaş. — Adio, zînă... adio, muţun... Portretul teŭ nu se va deslipi nicĭ odată de la sinul meŭ... Ha, ha, ha.

Chiriţa. — Portretul meŭ? (în parte) Vaĭ de mine!.. Ce-am făcut!.. M'am dat în mânele haĭducului!

(împreună)

Chiriţa, Guliţă.	**Leonaş, Luluţa**
Ce obrăznicie! Etc. etc.	Veḑi'ĭ de mânie Etc. etc.

Chiriţa.

Ah! ce nebunie!
Staŭ uĭmită 'n loc.
Şi Ḑĕŭ, de mânie
M'am făcut chĭar foc.

(Leonaş ĭesă pe uşa din fund, în dreapta).

SCENA IX.

Ceĭ dinainte, afară de **Leonaş.** — **Bârzoiŭ** şi **Ion** (întrând prin fund).

Bârzoiŭ. — Ce spuĭ, măĭ Ioane, de duel?.. Guliţă?.. duel!.. unde'ĭ!?. A! eacătă'l... (îl ie în braçe), Gugulea băbacăĭ!.. unde'ĭ duelgiu sĕ'l trântesc la gros?

Guliţă. — O luat tălpăşiţa, băbacă.. 'l-am spăriet eŭ.

Bârzoiŭ. — Viteazu băbacăĭ, viteaz!.. Da bine, Chiriţo, pentru ce era sĕ se pue în primejdie odoru?

Chiriţa. — Pentru că o prinse pe d-neiĭ, duduca cea crescută în pansioane, sĕrutându-se cu ofiçeriĭ.

Bârzoiŭ. — Ealeĭ!

Luluţa, (făcêndu-se nebună).

Ḑice că era o babă,
Bĭata babă ş'un moşneag,
Ş'amêndoĭ când n'aveaŭ treabă,
Se rezemaŭ pe toeag...

(Imitând posa moşnegilor răzemaţĭ pe toeag).

Ea, aşa... şi daŭ din cap... aşa (dă din cap tremurând) unu la altu... par' că se tot mustraŭ... Ha, ha, ha, ha...

Bârzoiŭ. — Eaca pozna, soro, că ear 'ĭ-o venit toana nebunieĭ.

Chiriţa. — Sĕraca'n de mine!.. tocmaĭ aḑĭ în ḑiua logodniĭ?

Bârzoiŭ — Tacĭ...

Luluţa.

Baba ḑicea: Moşulică,
Vreŭ o noră precum nu'ĭ.
Moşu ḑicea: Băbulică,
Îţĭ maĭ pune pofta în cuĭ.
(rîde perdută).

Bârzoiŭ. — Sĕrmana copilă!.. mult o ţine când o apucă?

Chiriţa. — Câte-o ḑi întreagă...

Bârzoiŭ. — Par' că nu'ĭ lucru curat!.. Haĭ, Chiriţo, sĕ o lăsăm singură... poate că 'şĭ-a veni în cunoştinţĭ.

Chiriţa. — Haĭ... (în parte) Ḑĕŭ, că'mĭ vine şi mie sĕ nebunesc de cĭuda ofiçerĭuluĭ... Sĕ mĕ ĭee în treĭ parale... coşcoge isprăvniceasă!.. Aşa ruşine de când sînt n'am păţit!

Guliţă. — Haĭ, nineacă.

Chiriţa. — Ba nu, Guliţă... mata şeḑĭ cu Luluţa de o păzeşte sĕ nu facĕ vr'o nebunie... şeḑĭ cu dînsa că ţi'ĭ logodnică...

Guliţă. — (în parte) Dacă mi'ĭ logodnică, de ce'mĭ ḑice cherapleş?

Arie: Vaĭ ce întêmplare, din *Doĭ morţĭ viĭ*.
(împreună).

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.	**Luluţa** (în parte)
Sĕrmana copilă, Ce patimă grea! Mĕ apuc'o milă Când privesc la ea.	Cât îmĭ pare bine C'aşa'ĭ amăgesc. Sĕ rîd, Ḑĕŭ, îmĭ vine La eĭ când privesc,

(Cântând, Bârzoiŭ şi Chiriţa se trag încetişor îndĕrăt şi intră în odaea lor

SCENA X.

Guliţă, Luluţa (pe canape.

(Mică tăcere — Guliţă caută sĕ se apropie de Luluţa şi nu îndrăznesce. — Luluţa îl urmăresce cu coada ochĭuluĭ, zimbind).

Luluţa. — (în parte, zimbind). Aşteaptă... aşteaptă... cocolitule... te-oiŭ pune eŭ la cale şi pe tine acuş.

Guliţă — (cu jumătate de glas) Luluţă...
Luluţa. — (în parte Ce are de gând sĕ'mĭ spue?
Guliţă. — (maĭ tare) Luluţă...
Luluţa. — (tresărind) Aud?.. cine mĕ chĭamă?.. A!.. monsĭu Guliţă... Ce pofteştĭ?
Guliţă. — Fi... Luluţă, fi... nu'ĭ frumos sĕ laşĭ ca sĕ te sĕrute oficeriĭ.
Luluţa. — Eŭ?.. care oficer?
Guliţă. — Cel căruĭ am cerut duel... Nu te face a uĭta.
Luluţa. — Ha!.. cel care te-o făcut nagâţ?
Guliţă. — Hî, hî...
Luluţa. — M'o sĕrutat el pe mine?.. Nu'mĭ aduc aminte.
Guliţă. — (în parte) Se vede că era într'o toană de nebunie şi nu ştiea ce făcea.
Luluţa. — Ba... îmĭ aduc aminte... că 'ţĭ-am ḑis, mi se pare... cherapleş.
Guliţă. — (supĕrat) Ear?
Luluţa. — Da nu trebue sĕ te superĭ, monsĭu Guliţă, pentru că câte-odată nu ştiŭ ce spun... Îmĭ vine aşa ca o ameţeală cu furie... ideile mi se tulbură... ochiĭ mi se aprind... şi atuncĭ dacă nu m'aşĭ stăpâni, aşĭ bate şi aşĭ sgâriea şi aşĭ muşca pe toţĭ.
Guliţă. — (stând pe loc, în parte) Eaca... eaca...
Luluţa. — Atuncĭ cea maĭ mică înpotrivire mĕ mânie... mĕ turbează şi, Ḑĕŭ, mĕ tem sĕ nu fac vr'un pĕcat într'o ḑi.
Guliţă. — (trăgêndu-se înapoĭ) Eaca!.. eaca!..
Luluţa. — Da unde te ducĭ?
Guliţă. — Mĕ... chĭamă nineaca.
Luluţa. — Nu'ĭ adevĕrat... Stăĭ aicĭ cu mine.
Guliţă. — D'apoĭ...
Luluţa. — Nu vreĭ?.. (făcênd că se mânie) Valeŭ!..

eaca 'mĭ vine... îmĭ vine sĕ sgâriŭ... Tare aşĭ bate pe cineva...

Guliţă. — Nu te tulbura că şed... (în parte) Par'că'ĭ o mâţă.

Luluţa. — Aşa maĭ viĭ la socoteală.. Ean spune'mĭ, Guliţă, ştiĭ că o sĕ ne logodim astădĭ?

Guliţă. — Ştiŭ.

Luluţa. — Şi îţĭ pare bine?

Guliţă. — cu foc) Îmĭ!

Luluţa. — Şi mie... Nu poţĭ crede cu ce nerăbdare aştept sĕ fiŭ logodită şi maĭ ales măritată... c'apoĭ atuncĭ aĭ sĕ fiĭ toată diua cu mine... pe mâna mea... Ştiŭ c'oiŭ avea pe cine sgârie şi muşca.

Guliţă. — (în parte) Audĭ aşa gust? Ba sĕ ferească Dumnedeŭ...

Luluţa. — Eĭ; de vreme ce aĭ sĕ'mĭ fiĭ soţior... fă'mĭ puţintică curte. Spune'mĭ că mĕ ĭubeştĭ, că mĕ slăveştĭ... că eştì fericit... Dă!.. sĕ te vĕd.

Guliţă. — (cu sentiment) Luluţă... te ĭubesc... te slăvesc... sînt fericit...

Luluţa. — Şi mĕ gĭur... di după mine...

Guliţă. — Şi mĕ gĭur.

Luluţa. — Sĕ fac tot ce'ĭ poronci.

Guliţă. — Sĕ fac tot ce mi'ĭ poronci.

Luluţa. — Parol?

Guliţă. — Parol?

Luluţa. — Da nu... eŭ te întreb... Parol că'ĭ fi supus la toate?

Guliţă. — Parol.

Luluţa. — Dă'mĭ parola cu degitul.

Guliţă. — (dându'ĭ parola) Poftim.

Luluţa. — Bravo.., aşa te vreŭ,., Acum ean cântă'mĭ o bucată din Lucia... ştiĭ?.. frumos...

Guliţă. — Sĕ cânt?.. da... îs răguşit...

Luluța. — Ce poate nu vreĭ? .. (îĭ arată uughiile).

Guliță. — Ba vreŭ. (în parte) Când ar veni nineaca sĕ mĕ scape!

Luluța. — (cu nerăbdare) Haĭ ... începe aḑĭ.

Guliță. — Eaca încep ... sĕ'mĭ dreg glasul ...

(Guliță cântă o bucată din Lucia cu un chip comic. — Luluța pufnesce de rîs în batistă).

Luluța. — (bătênd în palme) Bravo; bravo ... bravisimo!

Guliță. — (îngânfat) 'Țĭ-o plăcut?

Luluța. — Minunat ... I! ce puișor de bărbățel oiŭ sĕ am! .. îmĭ sare inima când mĕ gândesc ... dar apropo, ean gĭoacă ...

Guliță. — Cum? .. sĕ gĭoc? .. așa nitam nisam? .. Aĭ nebunit?

Luluța. — Ce? .. nu vreĭ?

Guliță. — Nu.

Luluța. — Nu! .. (sculându-se de pe canape) Vină 'n coace sĕ te mușc ... sĕ te mănânc ...

Guliță. — Vaĭ de mine! .. mare bele'ĭ fata asta! ..

Luluța. — Te oiŭ învĕța eŭ sĕ nu vreĭ, când poroncesc eŭ ... îĭ arată unghiile și dințiĭ).

Guliță. — Sĕracul de mine! .. îĭ în stare sĕ mĕ mănânce de viŭ ... Sĕ nu rĕmâe nicĭ o bucățică băbacăĭ ... Luluțo ... liniștește-te. (aleargă prin odae pe după canape)

Luluța. — (cârșnind din dințĭ) Ba nu ... c'am sĕ te mănânc ...

Guliță. — Ba nu mi'ĭ mânca.

Aria polcaĭ.

Luluța (alungând pe Guliță înprejurul canapeleĭ).

Ba te-oiŭ mânca.

Guliță.

Ba nu, nu mi'ĭ mânca.

Luluţa.

Ba te-oiŭ mânca
Şi nu'ĭ scăpa.

Guliţă (în parte)

Tare mi'ĭ frică, valeŭ! valeŭ! valeŭ!

Luluţa.

De-a luĭ figură 'm vine sĕ rîd, Ḑĕŭ!

(înpreună).

Luluţa (alungênd pe Guliţă).

Ḑĕŭ, te-oiŭ mânca
Întreg, întreg eŭ te-oiŭ mânca.
Şi nu'ĭ scăpa
Tot nu'ĭ scăpa.

Guliţă (fugând

Nu mi'ĭ mânca
Ḑĕŭ nu, Ḑĕŭ nu, nu mi'ĭ mânca...
Că oiŭ scăpa,
Tot oiŭ scăpa.

Guliţă. — (fugind în odaea tătânisеŭ) Valeŭ... lupu, lupu!
Luluta. — Ha, ha, ha, ha... (ĭesă alergând pe uşa din fund) L'am desgustat de logodnă.

SCENA XI.

Ion, Leonaş, (înbrăcat în costum de bricĭcar)

Ion. — (întră pe uşa din dreapta în fund) Întră, întră... nu'ţĭ fie frică.
Leonaş. — Da oare çuçonu ispravnic acasă'ĭ?

Ion. — Acasă... aĭ vr'o treabă cu d-luĭ?

Leonaş. — Am, logofete Ioane... Am venit sĕ mĕ jăluĭesc.

Ion. — Bine-aĭ făcut... că boerĭu'ĭ om drept şi cu frica luĭ Dumneḑeŭ; dar... adus'aĭ vr'un peşcheş?

Leonaş. — Ba nu... n'am ştiut că'ĭ plac peşcheşurile.

Ion. — Nu?.. apoĭ cară-te... N'are vreme sĕ te primească boerĭu.

Leonaş. — Da bine, logofete Ioane... unde sĕ caut eŭ acu peşcheş?.. pĕcatele mele!.. Dă!.. că cu toată sărăciea mea...

Ion. — N'aĭ nimică?.. nicĭ hîrzob de păstrăvĭ?.. nicĭ caş de munte? nicĭ căprioară? nicĭ vr'o căpăţină de zahăr?..

Leonaş. — Doar nu's băcal.

Ion. — (la ureche) Nicĭ bătuţĭ?

Leonaş. — Da bine... boerĭu metaheriseşte şi?.. (face semn de numĕrat banĭ).

Ion. — Huf... Ean caută bine 'n pungă, că'ĭ găsi poate vr'o carboanţă ruginită.

Leonaş. — O carboanţă am... (scoate o carboavă din pungă). Unde'ĭ ispravnicu sĕ 'ĭ-o daŭ îndată?

Ion. — Nu aşa, că'ĭ prea puţin ca sĕ primească... almintere.

Leonaş. — Cum?

Ion. — Aşteaptă că'ĭ vide... avem alte tertipurĭ pe-aicĭ... Aşteaptă. (Ĭesă pe unde a întrat).

Leonaş. — (singur) Aferim ispravnic! adună şi cu carboanţa... Bine c'am aflat'o şi asta.

Ion. — (întră serios aducênd un curcan) Veḑĭ d-ta curcanul ista?

Acest curcan bĕtrân
În ţeară e vestit,

Din el al meŭ stăpân
Îşĭ trage bun venit.
Curcan plin de noroc,
El, ca ne alţĭ curcanĭ,
Scăpând de orĭ ce foc...
A fript mulţĭ gogomanĭ.

Leonaş. — Cum asta? logofete?

Ion. — 'L'am vêndut păn'acum de 57 de orĭ pe la înpricinaţĭ, şi o slujit păn'acum de 57 de orĭ ca peşcheş

Leonaş. — Nu te pricep bine.

Ion. — Eaca: când vine cineva cu jalobă şi cu mânile goale... de pildă ca d-ta... eŭ, din poronca boerĭuluĭ, mĕ aţin la uşă cu curcanu, îl vênd pe o carboanţă... şi pe urmă duc carboanţa ispravniculuĭ, şi ĭeŭ ear curcanu înapoĭ de la jăluitor... ca poclon... înţĕlegĭ?

Leonaş. — Care vrea sĕ ḑicĕ curcanu ista ţine pănă acum 696 leĭ?

Ion. — În capĕt.

Leonaş. — Bună moşie.

Ion. — Îl cumperĭ?... orĭ te îndrept spre calea 'ntoarsă.

Leonaş. — Cumpĕr... na carboanţa.

Ion. — Na curcanu... (Ie curcanu şi dă carboava luĭ Ion).

Leonaş. — Noroc sĕ dee Dumneḑeŭ!

Ion. — Amin... şi la anu cu bine!.. Mĕ duc sĕ daŭ carboanţa boerĭuluĭ, şi sĕ'ĭ spun că eştĭ aicĭ. (în parte, întrând la Bârzoiŭ). 58 cu asta... am s'o trec la rĕbuş.

Leonaş. — (singur) Aşa, părinte ispravnice?.. bine că 'ţĭ-am aflat coţcăriile şi curcăniile... Ne-om răfui maĭ târḑiŭ... Dar oare unde'ĭ Luluţa?.. (caută prin prejur) M'am schimbat în strae de cărucer, ca sĕ pot ear

întra aicĭ ... sĕ mĕ 'ntêlnesc cu Luluţa ... De-ar veni ... am lua tălpăşiţa amêndoĭ pe uşa asta de din dos ... Bricĭca mea 'ĭ la portiţa grădineĭ ... ne-am sui ĭute într'însa, şi nicĭ Tătariĭ nu ne-ar prinde ... Cine vine? A! Ispravnicul... Ce mincĭună sĕ'ĭ durez?..

SCENA XII.

Leonaş, Bârzoiŭ, Ion.

Bârzoiŭ. — Unde'ĭ jăluitorul?

Ion. — Eacătă'l, cucoane.

Leonaş. — (închinându-se) Eŭ sunt, măria ta.

Bârzoiŭ. — Ce cauţĭ?.. Cine eştĭ!

Leonaş. — Picĭu bricĭcarĭul ... sĕ nu'ţĭ fie cu bănat, măria ta ...

(Arie din doĭ morţĭ viĭ: Îĭ mare cu ceĭ micĭ).

Eŭ sînt vestitul Piciŭ
Ce n'am decât un biciŭ
Ş'un cal străin, căḑut,
Ş'o bricĭcă de 'nprumut.
Dar, vaĭ ş'amar de cine
Mĕ ĭe la drum pe mine!
Îĭ duc în fuga mare.
Cu poşta... şi maĭ tare...
Dar ĭĭ paveoa rea?
Da'ĭ muştereul greŭ?

(Bate din biciŭ şi ḑice: *Ce'mĭ pasa .. mişcă copile*).

Nicĭ bricĭca nu'ĭ a mea
Nicĭ drumul nu'ĭ al meŭ;
Că sînt vestitul Piciŭ
Ce n'am decât un biciŭ
Din care tot pocnesc,
Cu care mĕ hrănesc.

Bârzoiŭ. — Picĭu bricĭcarul... de la Eş?

Leonaş. — Dar, măria ta... ştiĭ?... din colţ de la sfântul Spiridon... Picĭu bricĭcarĭu... Întreabă pe cine vreĭ şi 'ţĭ-a spune de mine... Câte gĭupinese cu testemelurĭ... câţĭ logofiţeĭ cu vipiscă... tot Picĭu îĭ bălăbăneşte hurduz, burduz, prin ţoate rătăcăniile... ba pe la viĭ... ba pe la Rădiŭ... ba pe la Sprăvale-babă... ba pe la clănţălărie... şi tot cam pe datorie... că despre bătuţĭ?.. vorba ceea: 'ĭ-o bătut vêntul de mult! şi când mĕ trezesc?.. tufă 'n pungă, tufă 'n busunar... afif!.. Dar ce'mĭ pasă!.. Picĭu sĕ trăească! treacĕ de la mine.., că doar îs român... îs creştin... slavă Domnuluĭ... din toţĭ negustoriĭ şi meşteriĭ din Eş, numaĭ eŭ am rĕmas din neam curat... şi un bĭet halviţar... şi un bĭet brahagiŭ... şi un bĭet cojocar... toţĭ ceĭ-l-alţĭ îs cu percĭunĭ. (toate aceste le ḑicc foarte răpide).

Bârzoiŭ. — (astupându-şĭ urechile) Mĕ!.. ce daradaĭcă hodorogită... destul... stăĭ...

Leonaş. — Ha, ho... tbrrr... am stătut.

Bârzoiŭ. — Spune acu ce cauţĭ!

Leonaş. — 'Ţĭ-am adus un curcan, măria ta, tocmaĭ de la Eş...

Bârzoiŭ. — (în parte) Auḑĭ Picĭu?.. şi'ĭ curcanu meŭ cel de pripas...

Leonaş. — Şi mĕ rog, mărieĭ tale, sĕ'l primeştĭ drept peşcheş.

Bârzoiŭ. — (făcênd că se supĕră) Adică... fără peşcheş nu puteaĭ sĕ viĭ?

Leonaş. — Apoĭ dă, cucoane... nu te supĕra... obiceĭul pământuluĭ.

Bârzoiŭ. — Eĭ! fie... dă'l la fecĭor.

Ion. — (apropiindu-se de Leonaş) Adă'l în coace.

Leonaş. — Na... (dă curcanu luĭ Ion).

Bârzoiŭ. — (încet luĭ Ion, de ceea parte) Unde'ĭ carboava, hoţule?

Ion. — (dându'ĭ carboava pe din dos) Eaca. (în parte) Pil.

Bârzoiŭ. — (luând carboava) Bine, bine, fĕtul meŭ... Spune acu... ce pricină aĭ la Isprăvnicie!

Leonaş. — (în parte) Oare ce dracu sĕ'ĭ înşir! (stă puţin pe gândurĭ).

Ion. — (eşind, în parte) 58 cu asta! De-a maĭ ţinea isprăvnicia câtă-va vreme, ne suim la sută... (sărutând curcanul) Vaĭ! drăguţu-mi'ĭ... mânca'l-aşĭ fript... (ĭesă).

Bârzoiŭ. — Eĭ; dă!.. spune adĭ... că n'am vreme de perdut... Ce aĭ?

Leonaş. — Apoĭ... ce sĕ am, măria ta? Ea pĕcate!.. M'am pornit de la Eş c'o actoriţă... şi după ce-am adus'o aicĭ numaĭ într'o fugă de cal... când la plată?.. vrea sĕ'mĭ mănânce dreptul, sub cuvênt c'am prăvălit'o de cincĭ orĭ.

Bârzoiŭ. — O actoriţă!.. de la fteatru?

Leonaş. — De-acolo... de la denia cea nemţească.

Bârzoiŭ. — Şi unde-o tras în gazdă?

Leonaş. — La pitarĭu Chirculicĭ... ştiĭ... de la vale peste drum... Dacă'ĭ avea bunătate sĕ mergĭ d-ta sĕ'ĭ grăeştĭ... ca părintele Ispravnic... poate că nu m'ar lăsa păgubaş...

Bârzoiŭ. — Bucuros, fĕtul meŭ... mĕ duc (în parte) N'am vĕdut nicĭ odată actoriţe... îs curios sĕ vĕd ce lighioae sînt. (tare) Mĕ duc... (îşĭ caută şapca).

Leonaş. — (în parte) Călĕtorie sprincenată... De-aşĭ putea sĕ'ĭ depărtez pe toţĭ de-a acasă... 'mi-ar veni la socoteală... ca sĕ fugim cu Luluţa.

Bârzoiŭ. — Eaca şapca... Vină cu mine, Picĭule.

Leonaş. — Mergĭ înainte, cucoane... că te-agĭung.

Bârzoiŭ — Bine. (vrea să ĭasă).

SCENA XIII.

Leonaş, Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă (aceştĭ doĭ ĭes din odaea din stânga, plannl I).

Chiriţa. — Unde te ducĭ, frate?

Bârzoiŭ. — Vin' acuş... Me duc păn' la vĕrul Chirculicĭ... sĕ mĕ 'ntêlnesc cu 'n ipochimen care-o tras acolo 'n gazdă.

Chiriţa. — La Chirculicĭ?.. da Chirculicĭ s'o pornit de triĭ ḑile la moşie... ş'o pus sĕ'ĭ grijască casele.

Leonaş. — (în parte) Tronc!.. c'am codălghit'o!..

Bârzoiŭ. — (luĭ Leonaş) Apoĭ... ce dârdâĭaĭ tu, măĭ bricĭcarule?

Chiriţa. — Care bricĭcar?.. (cunoscênd pe Leonaş) Ce vĕd?.. ear hoţu cel de Leonaş?

Bârzoiŭ. — Leonaş?

Guliţă. — Dar, băbacă... aista'ĭ oficerĭu care-o sĕrutat pe Luluţa.

Bârzoiŭ. — Duelgiu?.. (luĭ Leonaş) Ce însemnează dar?.. grăeşte... acu oficer, acu bricĭcar?..

Leonaş. — Eaca, măria ta... Am voit sĕ vĕd cu ochiĭ cum facĭ dreptate în Isprăvnicie... şi cât ţin curcaniĭ isprăvniceştĭ.

Chiriţa. — Vaĭ de mine!.. că aista'ĭ Pepelea!

Bârzoiŭ. — Aşa? care vrea sĕ ḑicĕ... eştĭ şpion d-ta?.. Apoĭ, aşteapă... dacă'ĭ aşa sĕ'ţĭ daŭ o rĕfuĭală isprăvnicească pe spinare. (strigă) Măĭ jăndarĭ.

Chiriţa. — Jăndarĭ.

Guliţă. — Jăndarĭ.

Leonaş. — Aşa'ĭ socoteala?.. apoĭ... ean aşteptaţĭ şi voĭ sĕ vĕ 'nvĕţ eŭ galopu...

(În vremea cât cântă, îĭ lovesce cu biciŭşca peste picĭoare. Chiriţa, Bârzoiŭ şi Guliţă, sar prin casă în mĕsura musiceĭ).

Aria galopuluĭ.

Leonaş.

Hi, hi, bălan ... Hi, hi, jărpan.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.

Vaĭ ce hoţ! ce fĭară!

Leonaş.

Hi, hi, bălan... Hi, hi, şoldan.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.

Vaĭ, că m'o pişcat eară,
Bre! ce om şugubăţ!
Da şedĭ, măĭ, binişor.

Leonaş.

Ba nu ... vreŭ sĕ vĕ 'nvĕţ
Galopu 'ntr'un picĭor.
Hi, hi, bălan ... Hi, hi, jărpan.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.

Vaĭ! ce hoţ! ce fĭară!

Leonaş.

Hi, hi, jărpan ... Hi, hi, şoldan.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.

Vaĭ! că m'o pişcat eară!

(Leonaş ĭesă rîḑênd, pe unde a întrat, în vreme ce Luluţa întră pe uşa din fund).

SCENA XIV.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă, Luluţa.

Luluţa. — Da ce-aţĭ păţit de sărițĭ drăgaĭca prin casă?

Chiriţa. —
Bârzoiŭ. — } (sărind necontenit) Luluţă... ḑi'ĭ sĕ şeaḑĕ binişor.
Guliţă. —

Luluţa. — Cine?.. cuĭ?

Chiriţa. —
Bârzoiŭ. — } (oprindu-se) Luĭ Leonaş. Unde'ĭ?
Guliţă. —

Luluţa. — Leonaş?

Chiriţa. — Bre! ce înpuşcă 'n lună!

Bârzoiŭ. — Bre! ce ĭenicer!

Guliţă. — Am sĕ'ĭ cer ear duel!

Luluţa. — Da tăceţĭ din gură că vĕ vin musafiriĭ la masă.

Chiriţa. — De pe-acu?.. unde's?

Luluţa. — 'Ĭ-am vĕḑut întrând pe poartă... Eacătă'ĭ.

SCENA XV.

Ceĭ dinainte, **Musafirii.**

Arie din Hârca: Tanana.

Musafiriĭ.

Plecăcĭune cucuete!
Eată-ne că am sosit.
Haĭ la masă, căcĭ de sete
Şi de foame am murit.

Chiriţa.

Mĕ închin şi sînt voĭasă
C'aţĭ venit cu toţĭ la masă,
Şi sperez că bucuros
Îţĭ mânca şi'ţĭ bea vêrtos.

Musafirii.

Plecăcĭune cucuete!
Eată-ne că am sosit
Haĭ la masă, căcĭ de sete
Şi de foame am murit.

Chiriţa. — Cred, boerĭ d-voastră, că vi s'or fi cam lungit urechile de foame, pentru că pe aicĭ obicĭnuiţĭ a mânca pe la amĭaḑă... dar noĭ metahirisim evropieneşte... pe la 5; nu vĕ fie cu supĕrare... Peste o jumătate de ceas or da bucatele pe masă... Vĕ rog sĕ îngăduiţĭ.

Musafirii. — Sărut mânile.

Chiriţa. — Astăḑĭ vreŭ sĕ'mĭ ĭeŭ ḑiua bună de la d-voastră... fiind că mĕ duc la Paris.

Musafirii. — La Paris?

Chiriţa. — Dar... şi nădăjduesc că îţĭ ḉhili vêrtos în sănĕtatea isprăvniceseĭ d-lorvoastre.

Musafirii. — N'aĭ nicĭ o îndoĭală, cucoană.

Chiriţa. — Însă păn' la masă... dacă poftiţĭ câte un păhăruţ de rachiŭ?.. Ioane... adă rachiŭ.

(Ion întră cu o tablă plină de păhăruţe de rachiŭ şi se duce de dă ântêiŭ cucoaneĭ Chiriţeĭ şi pe urmă pe la mosafirĭ).

Chiriţa. — (bênd) Sĕ trăiţĭ... întru mulţĭ anĭ... şi sĕ ne videm sănĕtoşĭ!.. Bun rachiŭ... îĭ pe cursă... ca la Eş... Poftim boerĭ, Ioane!.. dă la d-luĭ... dă la d-luĭ... dă şi la d-luĭ... (arată un mosafir maĭ ruşinos).

(Ion după ce dă rachiul, ĭesă).

Chiriţa. — Ş'aşa cum vĕ spuneam boerĭ d-voastră... peste vr'o triĭ ḑile vĕ las cu lacrimile pe obraz... aştept numaĭ paşportul.

SCENA XVI.

Ceĭ dinainte, Şarl (cu pasportul în mână dă busta în salon).

Şarl. — Paşport ?.. *Voilà.*
Toiĭ. — Monsĭu Şarlă ?
Şarl. — Present !

Arie du : Royal tambour.

Me voici ... am sosit
Moulu, bouillant de rage
Pour câte-am pătimit
Am pătimit *dans ce voyage.*
En un caroutze affreux.
On m'a conduit hurduz-burduz.
Les surugi *riaient entre eux*
Disant: Draco françuz !

(închinându-se la Chiriţa).

Mais pour vous, cocona
On irait en enfer ...

Chiriţa (făcênd tali)

Ah ! vous êtes juvaer.

Şarl (în parte, făcênd semnul gaminilor din Paris).

Tiens ! v'la pour toi ... *voilà !*
Quel bonheur ! am sosit
Enfin dans ce village ...
Ma câte-am' pătimit ... etc.

Şarl. — *Madame,* am înplinit *comision* d-tale ... Am scos pasport.

Chiriţa. — (cu bucurie) Unde'ĭ?
Şarl. — *Voilà.*
Chiriţa. — Dămi'l degrabă ...
Şarl. — *Pardon* ... trebuĭ un farfuri ... sĕ'l prezentez pe farfuri ... *à la mode.*
Chiriţa. — Bine zicĭ ... Ioane!
Şarl. — *Non* strigat ... Am găsit farfuri ... *Monsieur* barbat d-tale, port un duzen la surtuc. (se apropie de Bârzoiŭ, şi îĭ taie un bumb de la surtuc). *Vous permettez?*
Bârzoiŭ. — Ce facĭ, neamţule?
Şarl. — *Non* facĭ *attention* ... Am trebuinţ un farfuri ... *et voilà!* (arată bombul şi pe urmă pune pasportul pe dînsul ca pe un talger de'l presentează Chiriţeĭ).
Musafirii. — Ha, ha, ha, ha ... a draculuĭ françuz!
Şarl. — (în parte) *Voilà une mode commode* ... *On porte toute une vaisselle sur soi* ... (tare) *Madame la baronne de Chiritza* ...
Chiriţa. — *Merci,* monsĭu Şarlă ... când aĭ şti ce mulţĕmire 'mĭ-aĭ făcut ... *Vous m'avez frotté le cœur avec du miel.*
Şarl. — *Quoi?* ..
Chiriţa. — *Oui* .. *avec du miel* ... m'aĭ uns la inimă cu mĭere ... *Nous disons comme ça* ...
Şarl — *En moldave* ... *suffit.* (în parte) *Jolie langue!*
Chiriţa. — (deschiḑênd pasportul Ascultaţĭ boerĭ d-voastră ... (citesce) «D-neeĭ Baroana Chiriţa Bârzoiŭ, care merge peste graniţă în staturile Evropeĭ ...»
Toţĭ. — Baroană!
Bârzoiŭ. — Baroană ... tu ... baroană? ..
Chiriţa. — De ce nu? .. dacă'ĭ moda.
Guliţă. — Nineacă ... da eŭ nu's baron?
Chiriţa. — Ba şi tu eştĭ, Guliţă ... eştĭ baronaş.
Guliţă. — Vra sĕ ḑicĕ şi băbaca îĭ baronoiŭ?
Bârzoiŭ. — Ba ... mĕ ferească Dumneḑeŭ!

Chiriţa. — Da ean maĭ spune-ne ceva de la Eş, monsĭu Sarlă?.. Ce maĭ fac Eşeniĭ?

Şarl. — Toţĭ Eşeniĭ s'o făcut bulangerĭ... chitarĭ.

Toţĭ. — Pitarĭ?

Şarl. — *Parbleu!..* Plămădesc glodu earna, ca sĕ'l înghitĕ vara.

Chiriţa. — Bine ḑicĭ... îmĭ aduc aminte când am fost acolo cu Aristiţa şi Calipsiţa...era sĕ mĕ înec!

Şarl. — (în parte) *Ah bah! un tonneau... ça flotte toujours.*

Chiriţa. — Da despre teatru ce ştiĭ?

Şarl. — Est opera italian... am vĕḑut *Robert le diable!*

Chiriţa. — Nu mĕ nebuni... şi cum o fost?

Şarl. — Formos... tare formos.

Chiriţa. — Eĭ parastueşte şi nouă piesa aceea... c'am auḑit că'ĭ cu o mulţime de drăciĭ.

Şarl. — Dacă poroncesc *madame* cocona... bucros.

(Toţĭ se aşeaḑă pe canape şi pe jilţurĭ. — Şarl în miḑlocul lor, cântă cânticelul: *Titi à la repres, de Robert le diable.*)

Toţĭ. — (sculându-se) Mare minune! Nemţiĭ ceĭa îs cu dracu, Ḑĕŭ!

SCENA XVII.

Ceĭ dinainte, **Ion** *şi pe urmă* **Leonaş** (în toaletă femeească)

Ion. — Cucoane... cucoane... o vinit o madamă de la Eş... şi cere sĕ între aicĭ.

Bârzoiŭ. — Cine'ĭ?

Ion. — Cică'ĭ actoriţă.

Toţĭ. — O actoriţă?

Leonaş. — (întrând răpide) Plecăciune, boerĭ... Mĕ rog

de ertare, că daŭ busta 'n casă, nitam, nisam... dar având treabă cu părintele Ispravnic, am luat îndrăsneală... Care'ĭ părintele?..

Bârzoiŭ. — Supusă sluga d-tale, madamo.

Leonaş. — D-ta sĕ fiĭ sănĕtos.

Bârzoiŭ. — Sĕrut mânile.

Chiriţa. — (în parte) Mare minune! cum seamĕnă cu Leonaş!

Leonaş. — Pune'ţĭ în gând, părinte Ispravnice, că am un frate, care de câteva ḑile s'o făcut nevĕḑut de la Iaşĭ... şi pre cât am aflat de icĭ de cole... am prepus că'ĭ ascuns aicĭ în târg... şi că'ĭ amorezat de o duducă care'ĭ ḑic Luluţa.

Luluţa. — (în parte) De mine?

Chiriţa. — Luluţa?.. şi cum îl chĭamă pe fratele d-tale, cheramo?

Leonaş. — Leonaş... de nu'ţĭ-a fi cu bănat, cucoană.

Chiriţa. — Nicĭ cât pe-o măsă... sĕ erţĭ.,. Şi d-ta ḑicĭ că eştĭ actriţă?

Leonaş. — (făcênd compliment femeesc) La teatru naţional... sĕ erţĭ.

Chiriţa. — Sĕ fiĭ d-ta sănĕtoasă... dar cât pentru fratele d-tale... cine-a fi acela... nu avem cinste...

Leonaş. — Bunătatea d-tale... dar mĕ rog... pe duduca Luluţo nu ştiţĭ unde-aşĭ puteao găsi?

Chiriţa. — Nu departe... Dacă vreĭ s'o veḑĭ? eat'o... O logodim astăḑĭ cu Guliţă, fiul meŭ...

Leonaş. — Sĕ'ţĭ trăească.

Chiriţa. — (cu dispreţ) Plecăcĭune.

Leonaş. — (care în toată vremea asta a întors spatele Luluţeĭ) A!.. dumneeĭ îĭ duduca Luluţa? Tare'ĭ frumuşică! Dă'mĭ voe dragă, sĕ te sĕrut şi sĕ te fericesc de odorul ce-aĭ sĕ capeţĭ. (sĕrută pe Luluţa şi'ĭ ḑice încet) Eŭ sînt, Luluţo, eŭ Leonaş... opreşte logodna.

Luluţa. — (ţipând A!..

Toţĭ. — Ce'ĭ?

Luluţa. — (făcêndu-se nebună) Vaĭ de mine! se învêrteşte casa cu mine. Toate le vĕd pe dos... Eaca mătuşica sĕ dă de-a tumba... ha, ha, ha, ha...

Chiriţa. — *Chirie eleison!*.. că ear 'ĭ-o venit nebunia... şi tocmaĭ în ceasul aista!.. Luluţo...

Luluţa. — Fugiţĭ... fugiţĭ... daţi'mĭ pace... că'mĭ vine-a muşca... Unde'ĭ Guliţă sĕ'l sgâriiŭ?.. unde'ĭ sĕ'l muşc?

Guliţă. — (ascundêndu-se după tată-sĕŭ Nu mĕ lăsa, băbacă, că mĕ mănâncă.

Luluţa. — Ha, ha, ha, ha... Am sĕ mĕ mărit cu ĭubitul meŭ, pe care'l ĭubesc din copilărie... Eată-mĕ's la nuntă... orhestrul începe valţul, valţul!... Unde 'ĭ mirele sĕ gĭoc cu el?

Valsul.

Luluţa vălsuind singură).

Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Astaḑĭ chiar mĕ mărit,
Mĕ mărit, mĕ mărit!
Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Chĭar astăḑĭ mĕ mărit
Cu al meŭ ĭubit.

(Se opresce din joc, plângênd).

Ah, ah, ah, ah, ah, ah!
Dragul meŭ nu mĕ vrea...

Corul.

Sĕrmana, vaĭ de ea! (bis).

Luluţa rîdênd

Ha, ha, ha, ha, ha, ha!
Ba mĕ vrea, ba mĕ vrea.

Corul.

Sĕrmana! vaĭ de ea!
Vaĭ de ea!

(înpreună).

Luluţa (jucând

Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Astădĭ chĭar mĕ mărit,
Mĕ mărit, mĕ mărit...
Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Chĭar astădĭ mĕ mărit
Cu al meŭ ĭubit.

Corul.

Sĕrmana fată!
Privițĭ-o, eată,
Eată c'a 'nebunit,
Nebunit, nebunit!
Sĕrmana fată,
Maĭ bine 'ndată
Îndată-ar fi murit
Ar fi murit!

(Luluţa se aruncă în braçele luĭ Leonaş).

Luluţa. — A!.. eaca logodnicul meŭ... eată'l, eată'l!

Chiriţa. — Cine?.. Madama?.. logodnic!.. (cătră musafirĭ) S'o perdut de istov!

Luluţa. — (ţipând) Aista'ĭ, aista'ĭ... vreŭ sĕ mĕ măritaţĭ cu dînsul... că de nu... nebunesc...

Chiriţa. — Sĕ te mărităm cu madama?.. altă belea acu!..

Şarl. — *No*... faceţĭ caprisu Luluţeĭ... *non* trebue *contrarier un malade.*

Chiriţa. — Bine ḑicĭ, monsĭu Şarlă... Eĭ... fie, Luluţă dragă... dacă ţi'ĭ drag dumnealuĭ?.. ĭeţi-l... Noĭ ţi'l dăm (către Leonaş) Mĕ eartă, madamă, că te supĕr...

Leonaş. — Da unde, cucoană!..din potrivă...

Luluţa. — Dacă mi'l daţĭ... logodiţi-mĕ acu 'ndată cu el.

Chiriţa. — Fie ş'acu, numaĭ nu te tulbura... către Leonaş) Madamă... facem abuz de bunătatea d-tale... dar apoĭ veḑĭ în ce stare'ĭ bĭata copilă... Fiĭ bună, te rog, şi primeşte a te logodi cu dînsa... ne'ĭ îndatori peste mĕsură.

Leonaş. — Cu mare bucurie... Cea maĭ mare dorinţă a mea este ca sĕ vĕ îndatoresc... poftim inelul meŭ.

Chiriţa. — Foarte mulţĕmesc... Luluţo, eaca inelul d-sale... dă 'ĭ acum pe-al tĕŭ... şi sĕ vĕ fie logodna într'un ceas bun... amin!

(Leonaş şi Luluţa schimb inelele).

Luluţa. — (veselă) M'am logodit... m'am logodit! De-acum ḑiceţĭ sĕ cânte musica... sĕ'nceapă balul... la bal...la bal...

Chiriţa. — Bal înaintea meseĭ?

Şarl. — (încet Chiriţeĭ) *Ne la conctrariez donc pas... puisqu'elle est folle* (tare) *En avant la contredanse.*

Chiriţa. — (căutând cu dragoste la Şarl) Fie, monsĭu Şarlă... *Vous serez mon* cavaler?

Şarl. — (în parte) Crac.

Chiriţa. — Haĭ, boerĭ... sĕ vĕ vĕd...

(Orhestrul cântă contredansul. Chiriţa jócă cu Şarl în façă cu Guliţă, care jócă cu Luluţa. Leonaş slujesce de damă luĭ Bârzoiŭ şi joc amândoĭ vis-à-vis cu doĭ musafirĭ.—Musafiriĭ maĭ în fund).

Toţĭ (jucând).

Ah, ce plăcere de-a juca
Şi de grijĭ a sĕ scutura.

Chiriţa.

Ah! monsĭu Şarlă . . . te rog îmĭ spune
Dacă joc frumos cancan?

Şarl.

Ah! que des graces! Jocĭ de minune
(în parte) *Elle danse comme un urs blanc.*

Toţĭ.

Ah! ce plăcere de-a juca
Şi de grijĭ a sĕ scutura.

Chiriţa — Destul, c'am obosit!

Leonaş. — (strângênd pe Luluţa în braçe) Ah! dragă Luluţă . . . de-acum eştĭ a mea, şi nimic nu ne maĭ poate despărţi . . .

Chiriţa. — (cătră mussafirĭ) Veḑĭ, dacă'ĭ actriţă . . . cât de bine'şĭ gĭócă rolu.

Leonaş. — De-acum festa'ĭ gĭucată; pot sĕ m'arăt fără grijă.

Chiriţa. — Festa? . . ce vra sĕ ḑicĕ asta?

Leonaş. — (scoţêndu'şĭ capela) Mĕ cunoştĭ, Chiriţoae, cine sînt eŭ?

Chiriţa. —
Bârzoiŭ. — } Leonaş!
Guliţă. —

Leonaş. — Eŭ! . . v'am gĭucat'o bună?

Chiriţa. — (căḑênd pe un scaun) Ah! ne-o gĭucat'o Pepelea!

Bârzoiŭ. — Ean stăĭ, moţpane... dacă'ĭ pe feste... apoĭ sĕ 'ţĭ-o gĭoc eŭ maĭ sărată şi maĭ chipărată... doar am puterea 'n mână... doar îs Ispravnic!..

Leonaş. — Ba te şterge pe guriţă, boerĭule... Eaca demisionul d-tale (îĭ dă un pachet).

Bârzoiŭ. — Demisionu?

Leonaş. — Aşa... maĭ dinioare am primit un plic de la directorul Departamentuluĭ, care mi'ĭ prietin, şi în întru am găsit demisionul d-tale.

Bârzoiŭ. — Da sĕ n'am parte de Chiriţa dac'am gândit vr'o dată sĕ'mĭ daŭ demision (citesce) «Demisionul ce aĭ dat din postul de Ispravnic, se primeşte... şi se poronceşte d-tale ca sĕ încredinţăzĭ trebile ţinutuluĭ, d sale d-luĭ Leonaş, nouluĭ diregĕtor». — Am sfeclit'o! (cade pe un scaun de altă parte) Da bine... pentru ce?.. care 'ĭ pricina?

Leonaş. — (încet) Curcanu cel bĕtrân 'ţĭ-o gĭucat festa... Ce sĕ facĭ?.. s'o trecut vremea curcanilor!.. Ear cât pentru logodna mea cu Luluţa, de nu'ĭ încuviinţa'o acu îndată... spun luĭ Picĭu bricĭcarĭu sĕ dee jalbă că 'ĭ-aĭ luat o carboavă chĭar de haram.

Bârzoiŭ. — Încuviinţăz... încuviinţăz; numaĭ tacĭ.

Chiriţa. — (pe gândurĭ) Sĕ'mĭ trécĕ p'intre degite bunătate de zestre?.. nu se poate... (tare) nu se poate!

Leonaş. — (încet Chiriţeĭ) Ba se poate, căcĭ almintire... 'l-oĭŭ ruga pe prietinul meŭ, pe ofiçerĭu cel de aḑĭ dimineaţă, sĕ arăte portretu d-tale luĭ Bârzoiŭ... Se poate acum?..

Chiriţa. — (plecând capul) Se poate!

Leonaş. — Care vra sĕ ḑicĕ... toate s'o pus la cale... Acum, boerĭ d-voastră, fiind că un Ispravnic trebuĭe să fie un om aşĕḑat... vĕ poftesc la nunta

mea cu Duduca Luluţa. Dumneeĭ cucoana Chiriţa şi cuconu Grigori, prea ĭubitul eĭ soç, s'o primit a ne fi nunĭ marĭ... aşa este?

Bârzoiŭ. —
Chiriţa. — } (zimbind mânzesce) Cum nu?.. cu mare bucurie.

Leonaş. — Cât pentru monsĭu Guliţă, dacă tot voĭesce duel?..

Guliţă. — Baĭu!

Şarl. — *Comment! tu refuses, malheureux!*

Guliţă. — (cu nerăbdare) *Qu'est ce que vous voulez?.. Omorision?*

Şarl. — *Fricosion... va!* (în parte) *Quel petit cretin!*

Ion. — (întrând) Cucoană... să dee bucate?

Chiriţa. — Strigă sĕ dee.

Ion. — (la uşa din fund strigă chiuind) Mă Postolachi... mă!.. dă bucate la masă... mă!

Chiriţa. — Carnacsî, că ne-aĭ asurdit! Boerĭ d-voastră... poftim... d-le Leonaş, ce-o fost s'o trecut... nădĕjduesc că nu ne'ĭ refusa de-a şide cu logodnica d-tale la masă.

Leonaş. — D'inprotivă, cucoană dragă. (încet) şi drept dovadă că sûnt prietinul d-tale, poftim portretul.

Chiriţa. — (încet, luând portretul) Sĕ'ţĭ spun drept... mare comedian aĭ maĭ fost!

Leonaş. — Apoĭ... nu ştiĭ că lumea'ĭ un teatru plin de comedienĭ?

Chiriţa. — Bine ḑicĭ... blagoslovită sĕ'ţĭ fie vorba!.. tocmaĭ asta eram s'o spun şi eŭ d-lorsale... (arată publicul şi înaintează spre el).

Credeţi'mĭ mie; ceĭ mulţĭ în lume,
Fie din Londra séŭ din Focşenĭ,
Fie cu stare, cu rang, cu nume,
Joc ades rolurĭ de comedĭenĭ.
Cela ce strigă că ţara pere
Păn' ce apucă vre un cĭolan;

Şi cât îl róde, stă în tăcere...
Cine nu'l şcie că'ĭ comedĭan?

Guliţă.

Cel care vecĭnic se tot fălesce
Că'ĭ de neam nobil cât un Sultan...
Şi 'n faptă'ĭ neamul şi'l necinstesce...
Îĭ prost sĕrmanul! prost comedĭan!..

Şarl.

Celui qui tourne cum bate vêntul,
Fiind adĭ jidov, mânĭ moldovan...
Est un... non trouve au juste cuvêntul;
Une girouette... un comedĭan.

Luluţa.

Cel ce caut'o ḑestre mare,
De şi el poate nu face-un ban;
Şi ḑice feteĭ că'ĭ dragă tare...
Are ĭubire de comedĭan.

Leonaş.

Cel care jacaş fiind de moarte
A luat pelea de pe sĕrman...
De'l veḑĭ de-odată blând, smerit foarte...
Sĕ fugĭ de dînsul că'ĭ comedĭan.

Chiriţa.

Ast-fel e lumea... o comedie!
Ear noĭ, artiştiĭ care-o jucăm.
N'avem dorinţă alta maĭ vie
De cât aplauḑĭ sĕ merităm.

Toţĭ.

Ast-fel e lumea... o comedie!
Etc. etc. etc.

La sfîrşitul cupletelor uşele din fund se deschid şi toţĭ se pornesc spre masa care se vede d'incolo de uşă).
Cortina cade.

DOĬ MORȚĬ VII

PERSOANE:	ACTORI:
D. Ghiftuĭ, proprietar bogat	D-nul *Milo.*
Banul Hagi-Flutur, bĕtrân ridicol . . .	» *Luchian.*
Acrostihescu, tênĕr poet	» *Neculau.*
Egor, lipovan	» *Teodorini.*
Şatrarul Talpă-Lată, arendaş.	» *Teodor.*
Tiţa, orfanĕ.	D-la *Gabriela.*
D-na Ferchezanca, actriţă	D-na *Sterian.*
D. Cârcĭoc, candidat de judecătorie . .	D-nul *Bossie.*
Ion, lacheŭ a luĭ Ghiftuĭ	D-la *Nini.*
Un băet de ţĕran	* * *

Prietenĭ a luĭ Ghiftoĭ. — Ţĕranĭ. — Jandarmĭ.

DOI MORŢI VII [1]

VODEVIL IN 2 ACTE

Representat pe teatrul naţional din Iaşĭ, în beneficiul artiştilor românĭ, la 1851.

ACTUL I.

Teatrul represintă un salon bogat. În dreapta pe planul I-iŭ o uşă deschisă ce dă pe un balcon fără grilaj. — În fund, în dreapta, o uşă cu geamurĭ şi perdele, care duce într'un salon mic. — Alte două uşĭ cu geamurĭ în fund, care se deschid în grădină. — În stânga pe al 2-lea plan, o oglindă mare şi lângă acésta o uşă ascunsă ce duce asemenea în grădină — O canape aşeḑată în stânga privitorilor, un scaun lângă oglindă, şi alte două scaune între uşele din fund.

(Scena se petrece la Ghiftuenĭ).

SCENA I.

Ion (scuturând mobilele).

(La ridicarea perdeleĭ se aude în salonul cel mic din fund, corul următor, cântat de Ghiftuĭ, Hagi-Flutur, Acrostihescu şi prietenii luĭ Ghiftuĭ):

Prietinĭ bunĭ, sĕ bem şi sĕ mâncăm,
Căcĭ poate mânĭ vom da de ceas amar!

[1]) L'homme blasé, par Duvert et Lausanne.

Haĭ de pe-acum voĭos sĕ ne'necăm
Într'un antal de vin bun de Cotnar.
Glu, glu, glu, glu, sĕ bem, sĕ mâncăm;
Glu, glu, glu, glu, şi sĕ tot cântăm
Glu, glu, glu, glu, glu.

Ion. — Ean audĭ boeriĭ cum se veselesc de ḑiua stăpânu-meŭ, d-nu Ghiftuĭ!.. O poftit tot Târgu-Frumos aicĭ la moşie, la Ghiftuenĭ. pe banul Hagi-Flutur, pe d-nu Acrostihescu, pe d-nu Sgârcilă ... şi alţiĭ; şi acum de treĭ ḑile, o ţin tot una cu mesele şi cu lăutariĭ.

(Se aude în salonul cel mic cĭocnete de pahare şi chiote de veselie: să trăească Ghiftuĭ!.. în sănĕtatea luĭ Ghiftuĭ!.. vivat!..)

Ion. — căutând pe fereasta uşeĭ salonuluĭ) Gâl, gâl, gâl... înghite-Agachi ... duşcă băĭete!.. (viind în faça sceneĭ) Par' că vĕd c'or sĕ cadĕ bolnavĭ, de mult ce 'nghit la sănĕtăţĭ!

Arie: *M'o pus tata se 'nveţ carte,* din Trântorul.

De treĭ ḑile de când beŭ
Şi mănâncă tot mereŭ,
Cred că dobă s'aŭ făcut ...
Numaĭ bună de bătut.
Plan, plan, plan, plan, plan,
Plan, plan, plan, plan.
Ce-aşĭ maĭ rıde, ride, Ḑeŭ,
De-aşĭ putea c'un melesteŭ
Sĕ'l măsor în lung şi 'n lat,
Şi trivoga 'n eĭ sĕ bat:
Plan, plan, plan, plan, plan,
Plan, plan, plan, plan.

SCENA II.

Ion, Egor (vine din fund de-a stânga şi aduce grilage de fer pentru balcon

Egor. — (în fund) A! *cìto t i tam?.. barabancic?.. haraşo!*

Ion. — A! d-ta eştĭ, pan Egor?
Egor. — Da, da, eŭ pan Ivan.
Ion. — 'Ţĭ-am maĭ spus că nu mĕ chĭamă Ivan, că doar nu's lipovan ca tine.
Egor. — A! *duşinca* Ivanuşca!.. nu chĭamă la tine Ion?.. *no,* Ion *po lipovanţchi* ... Ivan.
Ion. — Nicĭ Ion, nicĭ Ivan ... m'aĭ înţĕles?
Egor. — *Nĭet* Ion, *nĭet* Ivan?.. *a cĭto?*
Ion. — (cu mândrie) Gĭon!
Egor. — Gĭon. (ridênd) A! *pojalosti, duşinca moĭa..* Gĭon *nĭet* hristian.
Ion. — Puçin îmĭ pasă. Stăpânu-meŭ, cuconu Dumitrachi Ghiftuĭ, 'mĭ-o poruncit sĕ mĕ numesc de-acum înainte Gĭon ... pentru că sunt gĭocheŭ.
Egor. -- *Cĭto?* cĭocoĭŭ?
Ion. — (mânios) Gĭocheŭ, măĭ ... mere murate ...
Egor. — Înţĕles ... cĭocoĭŭ ... *haraşo, haraşo...* Dar sĕ lăsăm vorba asta, că n'am vreme de perdut. Am venit de la Târgu-Frumos ca sĕ aşĕd ostreţile aiste la balcon. Pot sĕ m'apuc de lucru?
Ion. — Poţĭ; haĭ, aşadĕ-le maĭ degrabă, că Dĕŭ, când gândesc că balconu'ĭ fără ostreţe... mĕ umflă spaĭma.
Egor. — Pentru ce, pan Gĭon?..
Ion. — D'apoĭ n'aĭ vĕdut, că casa 'ĭ zidită chĭar pe malul eazuluĭ, în cât de-ar cădе cineva din balconu ista ... (arată balconul) s'ar duce de-a dreptu în împĕrăţiea broaştelor?
Egor. — *No* ... maĭ bine ... că ar învăţa a cânta, (face ca broascele) şi ar da conçert la teatru.
Ion. — Ean las, *pan* Egor, că nu'ĭ de şuguit cu eazu ista.
Egor. — Da adânc iĭ?
Ion. — De triĭ stânjinĭ!.. maĭ ales cole sub bal-

con... ḑice că n'are fund. Haĭ, mergĭ de pune ostreţile, ca sĕ nu se întêmple vr'o primejdie... (în parte) Boeriĭ s'o cam chefĕluit ş'ar putea foarte lesne sĕ facĕ huştĭulĭuc...

Egor. — Aista'ĭ balconu cu pricina? (arată în stânga).

Ion. — Ĭe sama bine sĕ nu caḑĭ.

Egor. — (eşind pe balcon) *Ni boĭssa.*

Ion. — Sĕ maĭ vĕd ce fac boeriĭ. (merge la uşa salonuluĭ celuĭ mic şi privesce în întru).

Egor. — (în balcon bocănesce tare şi cântă):

Ĭa ţiganca maladaĭa,
Pauliţa mastavaĭa,
Znĭaĭu varajiti (bis).
Palajiti denche vrucĭcu
Palajiti barin vrucĭcu,
Znĭaĭu varajiti (bis).

Ion. — (alergând la uşa balconuluĭ) Tacĭ, măĭ omule, că asurḑeştĭ boeriĭ. Nu poţĭ sĕ puĭ ostreţile făr'a bocăni?

Egor. — *Nĭet.*

Ion. — Eĭ, las dar, pĕnă s'or scula boeriĭ de la masă.

Egor. — viind în scenă) *Haraşo... haraşo.*

(Se aude ear în salonul cel mic chiote de veselie, şi corul de la începutul sceneĭ I).

Prietinĭ bunĭ, sĕ bem şi sĕ mâncăm,
Căcĭ poate mînĭ vom da de ceas amar!
Etc. etc. etc.

Egor. — (căutând pe féreasta uşeĭ salonuluĭ A! *bojî moi!* că nu sunt şi eŭ cu dînşiĭ, sĕ facem la mine, glu, glu, glu.

(Se aude în salon glasul luĭ Ghiftuĭ, strigând: Gĭon! Gĭonŭ! adă şampanie).

Ion. — Îndată, cucoane. (deschide uşa salonuluĭ şi întră în el).

(Se zăresce în salonul cel mic o masă încunjurată de Ghiftuĭ, Hagi-Flutur, Acrostihescu, etc.).

Egor. — (vine pe gândurĭ în faça scenei) Uvâĭ! uvâĭ! dacă n'așĭ fi pățit ce-am pățit, acum așĭ ave și eŭ casă și masă! așĭ ave și eŭ caĭ și trăsură... ca maĭ înainte. Așĭ fi tot birjar... ear nu negustor de harbujĭ și de ferăriĭ în Târgu-Frumos?

Arie lipovenească:

Uvâĭ! uvâĭ! ce-am pățit!
Când eram birjar vestit,
Toată ḑiua mĕ primblam...
Cuconaș par' că eram!
Dar acuma calc pe jos,
Glodul din Târgul-Frumos!
Vênd căldărĭ, harbujĭ, zĕmoșĭ,
La Târgovețiĭ-frumoșĭ!..

Frumoșĭ... frumoșĭ... vorba vine, pentru că's din Târgu-Frumos... dar almintire... (stă puçin pe gândurĭ) *Boji moi!*.. acu un an, eram la Eș... birjar la ulița mare. Avem o droșcă de Brandmaĭer și doĭ caĭ ĭuțĭ ca chiperĭul! unu Malerchi și cel-alt Ichim!.. când le strigam: *paĭdi Malerchi*... jidaniĭ de pe uliță ḑice *aveĭ!*.. Toțĭ cuconașiĭ vra sĕ se primble cu Egor la Copoŭ și 'mĭ plăte câte triĭ sorocovovțĭa pe ceas... dar maĭ ales unu cu plete lungĭ... care socoteam că'ĭ cuconaș... și el era un coțcar... După ce m'o purtat pe datorie douĕ lunĭ... o fugit, fără sĕ 'mĭ plătească... Ah, *ti padleț* cuconaș!.. de l'oiŭ prinde vr'o dată, am sĕ'l satur de droșcă... sĕ'ĭ trag o hurducătură... s'o pomenească!..

Arie lipovenească:

Am sĕ'l ĭeŭ la hățuit
Ca pe-un cal rĕŭ, nestrunit:
Și din bicĭŭ pocnind mereŭ,
Chĭar la goană am sĕ'l ĭeŭ.

Ear din trupul sĕŭ cu frac
Un răbuş mare-am sĕ'mĭ fac,
Ca sĕ 'nsemn c'un par uscat
Câte ceasurĭ l'am primblat.

Da maĭ pe urmă încă ce-am maĭ păţit c'o madamă de la fteatru . . . una madama Panchiţa . . . A! *boji moi!* ce ochĭ de drac ave! . . când căta la mine îmĭ căde frêile din mână! . . ea umbla tot cu mine ḑi şi noapte, şi când iĭ pomenem de parale . . . îmĭ ḑicea Egoraş . . . Egoraş! . . când o auḑem, mĕ făcem turtă dulce! . . Într'o ḑi, după ce-o primblasem vr'o triĭ lunĭ pe datorie, merg la dînsa ca sĕ facem socotelile, ş'o găsesc plângênd . . . *no* . . . dac'am vĕḑut'o plângênd . . . 'mĭ-o vinit nodurĭ în gât ş'am început şi eŭ a plânge. (soate basmaoa şi'şĭ şterge ochii). Era datoare c'o sută de galbinĭ în târg, şi n'ave cu ce sĕ scape de ecsecuţie . . . eŭ, bun la suflet şi prost la minte, am alergat degrab' acasă, am pus amanet tot ce-aveam, droşcă, hamurĭ, caĭ, ş'am adus suta cea de galbinĭ madameĭ Panchiţ, ca s'o agĭut la nevoĭe . . . Când m'o vĕḑut, 'mĭ-o sărit în gât şi m'o sĕrutat . . . A! *duşinca* Panchiţ! . . *Pauliţ* Panchiţ! . . . a doua ḑi o fugit şi ea . . . s'o făcut nevĕḑută! . . şi de-un an de ḑile acum, nicĭ n'am auḑit de dînsa . . . (bătêndu-se cu pumnul peste cap). *Na! ti scatina* . . . aşa, am prăpădit tot ce-am avut ş'am agĭuns a vinde harbujĭ şi peşte sărat în Târgu-Frumos.

Arie lipovenească:

Bojî moi! ce pĕcat
Dac'ajungĭ amorezat!
Te daŭ toate de sminteală
Ş'apucĭ hoĭsa 'n loc de cealăl
Droşcar bun chĭar dacă eştĭ,
Drumul ḑiua 'ţĭ rătĕcescĭ.
Şi tot eşĭ mereŭ din cale,
Şi te ducĭ mereŭ de vale.

SCENA III.

Egor, Tița (viind prin stânga din grădină)

Tița. — (oprindu-se cu scală în fund) Oare unde sĕ fie boerĭul?.. Ce vĕd? pan Egor aicĭ?

Egor. — (întorcêndu-se soldățesce) Egor? *ia* ... o duducă!..

Tița. — (apropiîndu se) Nu mĕ cunoștĭ, pan Egor?

Egor. — Ean așteaptă ... *pastoĭ* ... duduca Tița?..

Tița. — Tocmaĭ; m'aĭ vĕḑut la Iașĭ în dugheana luĭ moș Talpă-Lată, unde vineĭ sĕ cumperĭ orḑ și ovĕs.

Egor. — I! *bojî moi* ... cum aĭ crescut de-un an de ḑile!.. cum aĭ înbobocit!.. par' că eștĭ o lale *precrasnaĭ*... Da ce maĭ face jupânu Talpă Lată?

Tița. — Sănĕtos; o lăsat dugheana și s'o apucat de moșie. O luat în posesie chĭar moșiea asta.

Egor. — Moșiea luĭ cuconu Dimitrachi?

Tița. — Dar; o luat'o de la vechilul d-sale, pentru că știĭ că boerĭul o lipsit vr'o patru anĭ din țară... și s'o întors numaĭ de abĭa de-o sĕptĕmână ... cred că nicĭ nu 'l cunóște moș Talpă-Lată.

Egor. — Dacă nicĭ eŭ nu 'l cunosc ... nu 'l-am vĕḑut nicĭ o dată ... Dar se vede că 'ĭ-o mers bine luĭ *pan* Talpă-Lată, cu orḑu și ovĕsu ... s'o îngrășet?

Tița. — (riḑênd) Așa ... acum sûntem așeḑațĭ aicĭ de vr'o șese lunĭ.

Egor. — Da el unde'ĭ!

Tița. — Acasă ... de-abĭa am sosit amêndoĭ de la Roman, și cum am aflat că boerĭu o vinit la moșie, am alergat ca sĕ 'l vĕd ... Nu știĭ unde'ĭ, pan Egor?

Egor. — La masă ... Aĭ vr'o treabă cu dînsu?

Tița. — (în taĭnă) Am sĕ 'ĭ vorbesc.

Egor. — Și nu te temĭ sĕ viĭ singurică ... așa ... în casa unuĭ cuconaș?

Tiţa. — Sĕ mĕ tem?.. de ce ... nu ştiĭ cât e de bun cuconu Ghiftuĭ ... Cât bine face locuitorilor ... cum îl ĭubesc toţĭ!.. Ş'apoĭ când aĭ şti cum s'o îngrijit de copilăriea me ... cum mĕ dismerda când eram mititică... cum îmĭ aducea păpuşĭ şi cofeturĭ ... par'c'aşĭ fi fost copila luĭ ... D-luĭ o cheltuit cu dascaliĭ care m'o învăţat ... şi pot ḑice că'ĭ sûnt datoare cu toate.

Egor. — (uĭmit) Bun hristian!.. Da Talpă-Lată? cum aĭ agĭuns la dînsu?

Tiţa. — La moartea maĭcă-mea, acum doĭ anĭ, neavênd nicĭ o rudă, m'o dat stăpânirea sub epitropiea luĭ ... ca prietin a caseĭ noastre.

Egor. — Socotem că ţi'ĭ moş.

Tiţa. — Ba nu ... aşa 'ĭ ḑic eŭ pentru că'ĭ bĕtrân ... E! sĕ fi fost atuncĭ aicĭ cuconu Dumitrachi, sûnt sigură că nu m'ar fi lăsat pe mâna altora ... Doamne! tare'ĭ bun la suflet!.. şi tare mi'ĭ drag!.. Când am aflat că s'o întors din stăinătate ... ştiĭ?.. de 'mĭ-ar fi căḑut din cer un logodnic cu pĕru de aur, nu m'aşĭ fi bucurat aşa de mult!..

Egor. — (în parte, ştergêndu'şĭ ochiĭ) Ce sufleţel de hulubiţ! (oftează) A! Panchiţ! Panchiţ!

Tiţa. — (în taină) 'Ĭ-am cusut un călăŭ de cĭubuc cu mărgele ş'am vinit sĕ i'l aduc.

Egor. — (cu dragoste) *Duşinca!..*

Tiţa. — (cântă):

Arie din *Baba Hârca: Tata 'mi-a ḑis fata, fata.*

Pentru mine, bĭată fată,
Fără mamă, fără tată,
N'am pe nime maĭ ĭubit
Pe pămêntul părăsit.
Pentru dînsul 'mĭ-aşĭ da vĭaţa;
Mĕ rog séra, diminéţa,
Şi ḑic Doamne, Dumneḑeŭ,
Ţine'l tot pe dorul meŭ!

Egor. — (plângênd) A...

SCENA IV.

Egor, Tiţa, Ion (eşind din salonul cel mic).

Ion. — Haĭ haĭ, căraţi-vĕ că s'o sculat boeriĭ de la massă ş'o sĕ vie aicĭ.

Tiţa. — (veselă) Boerĭu... cuconu Ghiftuĭ are sĕ vie? Cât îmĭ pare de bine!.. am sĕ'l vĕd.

Ion — Ba te şterge pe guriţă, acu de-odată, drăguţă... haĭ...

Tiţa. — Apoĭ dar oĭŭ aştepta... poate că maĭ pe urmă...

Ion. — Negreşit... du-te-acu de te primblă în grădină, păn' ce 'şĭ-or trage cĭubucele boeriĭ...

Tiţa. — (apropiindu-se de Ion şi căutând la el cu ochĭ dulcĭ). Da mi'ĭ da de ştire când a fi vreme, domnişorule?

Ion. — (în parte) Eaca!.. că n'o vĕḑusem cât îĭ de frumuşică... (cu blândeţe) Cum sĕ nu'ţĭ daŭ de ştire, drăguţă... cum 'ţi'ĭ numele? (o apucă de bărbie).

Tiţa. — Tiţa.

Ion. — (în parte) Îmĭ vine s'o sĕrut.

Egor. — Da eŭ ce fac cu balconu, *pan* Ivan?

Ion. — (mânios) Gĭon... nu Ivan... măĭ, mere murate... Las că 'ĭ aşeḑa ostreţile maĭ pe urmă...

Egor. — *No, haraşo, haraşo. Paĭdĭom,* duducă. (esă amêndoĭ prin fund în stânga. Ion îĭ urmează).

SCENA V.

Hagi-Flutur, Acrostihescu, *treï prietinï,* Ghiftuï

(vine în urma tuturor).

(Ghiftuï merge liniştit de se pune pe canape. — Ceïa-l-aţï se apropie vesel de oglindă şi se grupează în faça luï).

Arie: *Haideţï, fraţï, se trăim bine.*

Toţï (afară de Ghiftuï).

Haïdeţï fraţï sĕ trăim bine
Sĕ trăim noï între noï,
Luând vremea precum vine
Şi riḑênd de-orï ce nevoï.

Flutur.

Vaï de-acel care nu scie
Tinereţ'a preţui!
Eŭ, trăind în veselie,
Pĕn' la moarte-oiŭ chiui
Haï, haï...

Toţï.

Haïdeţï fraţï... etc. etc.

Ghiftuï. — (cu tristeţă) Ba că chïar ... aţï vorbit de v'aţï prichit!

Flutur. — Da ce?.. ear te-o apucat năbădăïcile, vere Ghiftuï?.. ear ţi s'o înecat corăbiile!..

Ghiftuï. — (apropiindu-se de ceïa-l-alţï) Ba nu ... Ḑeŭ nu, fraţilor ... vĕ înşĕlaţï ... îs tare vesel ... atâta numaï că mi'ï urât!

Flutur. — Ce fel! ce fel ţi'ï urât.., după ce-am deşĕrtat ḑece butelcï de şampanie, pentru ca sĕ sĕrbăm ḑiua ta?... ce dracu?... aï bĕut cât şĕpte şi maï aï obraz sĕ te jălueştï... ḑicï că ţi'ï urât?..

Ghiftuĭ. — Mi'ĭ urât cât opt... (ofiând) A! voĭ nu ştiţĭ ce 'ĭ urâtul! Ce boală grozavă'ĭ!..

Acrostihescu. — Nu ştim?.. ea aşteaptă... (scoate din buzunar un volum manuscris şi caută filele) Aurora... La mormêntul eĭ!.. odă la împĕratul... odă la şahul... odă la craĭul...

Flutur. — (încet luĭ Ghiftuĭ) Ear o sĕ ne lovéscă 'n cap c'o poesie...

Acrostihescu. — Eată... ascultaţĭ... (citesce declamând):

«Urâtul e un demon ce-alungă omenirea
Cu chinurĭ nesfêrşite, cu pas neîncetat;
El stinge 'n sin speranţa, gonesce fericirea,
Şi 'n locul lor depune desgustul ne'npăcat!
Amar de acel suflet pe care el atinge!..»

Ghiftuĭ. — Şi cele-l-alte... bravo, Acrostihescule!.. de când facĭ ode pe la ceĭ marĭ, n'aĭ nimerit nicĭ o dată aşa de bine...

Flutur. — (încet luĭ Ghiftuĭ) Nu's de dînsul...

Ghiftuĭ. — Cu adevĕrat că urâtul îĭ un demon fără milă care mĕ goneşte ḑi şi noapte, şi mĕ face sĕ mĕ cred mort de viŭ...

Flutur. — Te goneşte?.. goneşte'l şi tu...

Ghiftuĭ. — Da cum... prin care chipurĭ?

Flutur. — O mie ş'o sută... Nu eştĭ bogat?

Ghiftuĭ. — Bogat... bogat... ş'apoĭ?.. dacă 's bogat... ce'mĭ foloseşte?.. tot asta 'mĭ-o aruncaţĭ în obraz... că 's bogat.. că am ḑece miĭ de galbinĭ venit...

Flutur. — Ḑece miĭ de galbinĭ!.. auḑĭ?.. şi 'ncă se maĭ fasoleşte?

Ghiftuĭ. — Nu mĕ fasolesc, frate... ştiŭ că sûnt creştinĭ care trăesc cu maĭ puçin... d'apoĭ... nu 'ĭ totul sĕ aĭ bogăţie...

Flutur. — Ba 'ĭ tot... dacă nu mĕ credĭ... întreabă lumea 'ntreagă.

Acrostihescu. (declamând):

«Ce este bogăţie? un vis, o nălucire!
Chĭar o nimică toată... un fulger, o lucire,
O himeră...»

Flutur. — (împingênd pe Acrostihescu) Mări, dute 'n colo cu himera ta, smintitule... audĭ?.. dece miĭ de galbinĭ o nimică toată!.. şugueştĭ, vere?.. dece miĭ!.. dacă eŭ cu suma asta fac pe dracu 'n patru... Dece miĭ de galbinĭ!.. *Chirie eleison!*.. ş'apoĭ încă i'ĭ urât?.. dă! pas de nu crede că soarta 'ĭ oarbă...

Ghiftuĭ. — Ce sĕ fac?.. aşa mi'ĭ firea.

Acrostihescu (declamând:)

«Firea ta îĭ o tiranǎ,
Îĭ o aprigă duşmană,
Trebue de gâlcĭ s'o frecĭ
Şi 'n vin s'o înecĭ!»

Flutur. — Aĭ audit?.. eaca un chip minunat ca sĕ'ţĭ lecueştĭ boala.

Ghiftuĭ. — În zădar!.. Am cercat de toate şi n'am nimerit... Am întrat în slujbă, acu patru anĭ...

Flutur. — Tronc, Marico?.. aĭ şi găsit chip... Ce slujbă?

Ghiftuĭ. — Dicanicească!.. am vĕdut cu adevĕrat multe lucrurĭ de rîs... dar de geaba?.. n'am rîs nicĭ mĕcar de-o liţcae.

Flutur. — Cred şi eŭ... pas de pitrece cu haz când audĭ toată diua: «Către cinstita gĭudecătorie!.. «aşa precum şi în urmarea celor maĭ sus pomenite...

«jăluitoriĭ . . . la faça loculuĭ . . . făcêndu-se sprafcă . . . «şi întorcêndu se cu natpis . . .»

Ghiftuĭ. — Şi cele-l-alte . . . triĭ colĭ întregĭ, fără punt şi fără comă . . . 'Mĭ-am dat dimisiea după o lună de ḑile, ş'am început a alerga prin adunărĭ, prin balurĭ, sĕ caut distracţiĭ . . .

Flutur. — Eĭ ! . . şi n'aĭ găsit ?

Ghiftuĭ. — Am găsit pretenţiĭ şi etichete, care 'mĭ-o tăĭet de-odată tot gustul de pitrecere . . . Ceĭ maĭ mulţĭ s'adună, nu ca sĕ pitreacĕ, dar ca sĕ critice . . . ş'apoĭ ce criticĭ ? tot acele şi ear acele, care le-am auḑit cu şĕse anĭ maĭ înainte . . . De este vr'un bal ? . . societatea se 'nparte 'n douĕ . . . damele de-o parte şi cavaleriĭ de alta, par' că de-abĭa s'ar cunoaşte . . . ḑice că 'ĭ de *bonton* . . . şi când se'ncepe gĭocul, ceĭ maĭ mulţĭ din cavalerĭ se duc de se pun la cărţĭ.

Arie : *Aḑĭ cu o petiţiune,* din *Muza.*

De şi damele 's plăcute,
Vesele, bine crescute ;
De şi joacă, lin, uşor,
Şi însuflá dulce-amor ;
Lor le sûnt aḑĭ preferate
Patru dame . . . cam cĭudate
Care-aduc la cărţĭ noroc
Şi pe care toţĭ le joc. (bis)

Flutur. — Înţĕleg . . . dama de cupă, de pică, de caro . . .

Ghiftuĭ. — Doamne ! priceput eştĭ, vere Hagi-Flutur !

Flutur. — Aşa 's din născare, vere Ghiftuĭ.

Acrostihescu (declamând :)

«Prostimea din născare
Nicĭ un leac nu are !»

Flutur. — Eaca mă! da aista de unde-o sărit cu poesiile luĭ cele şchioape?

Acrostihescu. — (supĕrat) Ea ascultă, măĭ vere... nu te-atinge de cele sfinte.

Flutur. — Care sfinte, mă?

Acrostihescu. — Aşa sĕ ştiĭ. Poesiea este-o artă sfîntă... o fiĭcă cerească...

Flutur. — Apoĭ dacă 'ĭ o fiĭcă cerească, n'o face sĕ umble cu colinda la sĕrbătorile unora şi altora... m'aĭ înţĕles?..

Acrostihescu. — (în parte) Bestie incapace!

Flutur. — (în parte L'am pocnit în pălărie! (cătră Ghiftuĭ) Ş'aşa, vere Ghiftuĭ, nu'ţĭ uĭta vorba?

Ghiftuĭ. — Ce vorbă?

Flutur. — Ḑiceĭ că n'aĭ putut scăpa de urât nicĭ în societăţile Eşuluĭ... mare minune!.. da eŭ rîd cât şĕpte... pitrec... gĭoc... fac curte, într'un cuvênt, trăĭesc... şi gust dulceaţa tinereţiĭ.

Ghiftuĭ. — De câţĭ anĭ eştĭ?

Flutur. — La Crăcĭun împlinesc 45 de anĭ... şi ceĭ mulţĭ înainte.

Ghiftuĭ. — Ce tênĕr fericit... eŭ am îmbĕtrânit de tot...

Flutur. — Auḑĭ bĕtrân de 36 de anĭ!.. (în parte) Îĭ cam smintit.

Ghiftuĭ. — (desperat) Vina me 'ĭ dacă nimic nu'mĭ maĭ place pe faça pămêntuluĭ?.. dacă nimic nu maĭ trezeşte 'n mine o singură bătae de inimă?.. am făcut voeajurĭ, şi 'n loc de-a mĕ mira ca alţiĭ de minunile ce 'ntêlneam în calea mea, 'mĭ-era greŭ de ele...

Arie din Chiriţa: *Acest târg ce'ĭ ḑic în lume.*

Ceĭ maĭ mulţĭ din călĕtorĭ
Se socot că sûnt datorĭ

De-orĭ ce lucru-a sĕ mira
Şi 'n vecĭ gurele-a căsca.
Ca şi eĭ în drumul meŭ
Am căscat gura mereŭ . . .

Flutur

De mirare?

Ghiftuĭ.

Nicĭ de cât . . .
Ci de somn şi de urât . . .

Acrostihescu. — (furios) Cum? . . în faça minunilor civilisaţieĭ aĭ putut sta rece şi nesimţitor ca o marmură? . . nu ţi s'o înflăcărat imaginăcĭunea? . . nu? . .

Ghiftuĭ. — Nu . . . dar trupul mi s'o ostenit deagĭuns . . . Am şeḑut patru anĭ în străinătate ş'am cercat se fac amorurĭ . . .

Flutur şi Acrostihescu. — Eĭ? . .

Ghiftuĭ. — N'am găsit nicĭ o distracţie în ele . . . Toate amorurile samĕnă unu cu altu . . . nu'ĭ tanda şi 'ĭ manda . . . Începĭ a face curte . . . madama se cam supĕră de-o dată . . . apoĭ se 'nblânḑeşte, ş'apoĭ nu maĭ poţĭ scăpa.

Flutur. — Poate c'aşa sĕ fie pe acolo, pe unde-aĭ colindat tu . . . dar pe la noĭ . . . slavă Domnuluĭ . . .

Ghiftuĭ. — În sfĕrşit . . . sûnt omul cel maĭ nenorocit din lume! . . orĭ în cotro mĕ 'ntorc, daŭ de urât . . . în dreapta urât . . . (arată pe Flutur) în stânga urât . . . (arată pe Acrostihescu) O! . . vieaţa 'ĭ nesuferită pentru mine! . . trebue sĕ fac ceva, ca sĕ scap de dînsa . . .

Acrostihescu. — Cum? . . aĭ avea de gând a te sinucide?

Ghiftuĭ. — Poate . . . dar pĕn' atuncĭ voĭ care 'mĭ sûnteţĭ prietenĭ, nu puteţĭ discoperi ceva, care sĕ'mĭ

înferbênte sângele... sĕ'mĭ sburlească chica în vêrful capuluĭ?.. Am trebuinţă sĕ es din letargiea 'n care mĕ aflu... am nevoĭe de sguduiturĭ... de...

Acrostihescu. — De emocĭunĭ?..

Ghiftuĭ. — Precum ḑicĭ.

Acrostihescu. — Ştiĭ una?

Ghiftuĭ. — Ce?

Acrostihescu. — Fă-te poet...

Ghiftuĭ. — Foarte mulţĕmesc.

Flutur. — (cu esplosie) Ştiĭ alta?

Ghiftuĭ. — Care?

Flutur. — 'Mĭ-o vinit o ideĭe.

Ghiftuĭ. — (căutând lung şi cu mirare la Acrostihescu) Mare minune!..

Flutur. — Însoară-te.

Toţĭ. — Bravo... bună ideĭe.

Ghiftuĭ. — (după puçină tăcere) Ştiĭ că 'ĭ nouă ideĭea asta?.. Nu'mĭ trăsnise nicĭ o dată prin cap... (cu lene) Aşa'ĭ... d'apoĭ trebue sĕ caut, sĕ cercetez, sĕ aleg... şi n'am curaj sĕ m'apuc de-asemine catagrafie... Nu ḑic... dac'aşĭ ave vr'o femeĭe la îndĕmână.

Flutur. — Ce te 'ngrijescĭ de geaba?.. lasă-te la noroc.

Ghiftuĭ. — Cu adevĕrat... femeĭea care 'mĭ-a eşi înainte... o ĭeŭ, mĕ cunun... cum o da Dumneḑeŭ... De-oĭu păţi ceva, atâta pagubă... o maĭ păţit'o şi alţiĭ... Bravo, vere Hagi-Flutur!.. bravo... aĭ rare orĭ ideĭ, dar şi când îţĭ vine câte una, încalte'ĭ gogonată... (rîḑênd) De mult n'am rîs aşa cu chef.

Toţĭ. — Sĕmn bun, vere...

Ghiftuĭ.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi sĕ fie!
Cu ochĭ închişĭ voiŭ astă-ḑĭ sĕ mĕ 'nsor.
Nicĭ mĕ 'ngrijesc de fac o nebunie,
Căcĭ de urât tot era ca sĕ mor.

Ceĭa-l-alţĭ.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi sĕ fie!
Te sfătuim chĭar astă-ḑĭ sĕ te 'nsorĭ.
Nu te 'ngriji că facĭ o nebunie,
Căcĭ de urât tot era ca sĕ morĭ.

(Ion întră şi se opresce la uşa grădineĭ în fund).

Ion. — Cucoane, o sosit o trăsură cu poştalionĭ la scară.

Ghiftuĭ. — Cine'ĭ?

Ion. — O cucoană... doamna Ferchezanca...

Ghiftuĭ. — Ferchezanca?.. n'o cunosc... de unde'ĭ?

Ion. — N'am întrebat'o... dar 'mĭ-o spus că doreşte sĕ vorbească cu d-ta.

Ghiftuĭ. — Vĕduvă'ı?

Ion. — Nu ştiŭ.

Ghiftuĭ. — Du-te de-o 'ntreabă... De-a fi vĕduvă, pofteşte-o 'n casă... ear de 'ĭ măritată, spune'ĭ sĕ 'şĭ caute de drum.

Acrostihescu. — Ce ḑicĭ, domnule Ghiftuĭ?.. o damă!..

Ghiftuĭ. — Aĭ dreptate... (luĭ Ion) De-a fi măritată, spune'ĭ că n'o pot primi... că m'o lovit damla şi 'mĭ pun lipitorĭ. (Ion esă).

Toţĭ. — Damla?.. ce ideĭe!..

Ghiftuĭ. — Mĕ feresc de femeĭ măritate, ca de tămâĭe...

Flutur. — Eaca dracu! (în parte) Îĭ lipseşte-o doagă...

Ghiftuĭ. — Îs sătul de amorurĭ... măritate pĕn' în gât.

Flutur. — Ḑi încalte că eştĭ ghiftuit, ca sĕ ştim de ce te numeştĭ Ghiftuĭ.

Ghiftuĭ. — Haĭ... lăsaţi-mĕ singur cu dênsa... Duceţi-vĕ în grădină.

Flutur. — Da ce-aĭ de gând sĕ facĭ?

Ghiftuĭ. -- De-a fi vĕduvă... o disvĕduvesc şi mĕ disholteesc tot o dată, nu maĭ târḑiŭ de cât astă-ḑĭ.

Toţĭ. — Vivat!.. Noroc bun, vere!..

Toţĭ.

Într'un noroc! de acum... etc. etc.

(Esă prin fund cu toţiĭ afară de Ghiftuĭ).

SCENA VI.

Ion, Ghiftuĭ, Ferchezanca.

Ion. — (deschiḑênd uşa din fund) Doamna Ferchezanca! (esă).

Ghiftuĭ. — (în parte) Se vede că 'ĭ vĕduvă...

Ferchezanca. — (întrând) *Bonjur*... Cu domnul Ghiftuĭ am cinste sĕ vorbesc?

Ghiftuĭ. — (în parte) Frumuşică. (tare) Dar, doamna me... Prin care întêmplare?.. Mĕ értă, mĕ rog... eştĭ vĕduvă?

Ferchezanca. — (închinându-se) În toată forma.

Ghiftuĭ. — (cu mulţemire) A!.. Prin care întêmplare am plăcerea de-a primi visita d-tale?.. Poftim, mĕ rog... (îĭ arată scaunul de lângă oglindă, şi merge în fund de 'şĭ aduce unul pentru el). Poftim...

Ferchezanca. — *Merci*...

Ghiftuĭ. — Da mĕ rog... (se pun jos amêndoĭ)

Ferchezanca. — Domnule, eată pricina în două cuvinte.

Ghiftuĭ. — Te'ascult cu toată luarea aminte, (în parte pipăindu'şĭ pulsul) Curios lucru!.. pĕn' acu nu 'mĭ pricinueşte nicĭ un efect.

Ferchezanca. — Aĭ auḑit negreşit, domnul meŭ, că stăpânirea voind a veni în ajutorul locuitorilor ce 'şĭ-o perdut boiĭ în ĭérna trecută, o hotărît a sĕ face în ţară o subscriere în folosul lor...

Ghiftuĭ. — Prea frumos!..

Ferchezanca. — Toţĭ patrioţiĭ s'o grăbit a rĕspunde la îndemnul stăpânireĭ ş'a lua parte la subscriere...

Ghiftuĭ. — Cum?.. a lua parte?

Ferchezanca. — Vreĭ sĕ şugueştĭ, domnule?

Ghiftuĭ. — (serios) Ba mĕ eartă. Nu şuguesc nicĭ o dată.

Ferchezanca. — Gustul filonichie n'are... Toţĭ patrioţiĭ s'o grăbit d'inprotivă a mări subscrierea cu darurĭ generoase.

Ghiftuĭ. — Mĕ miram şi eŭ...

Ferchezanca. — Şi fiind că d-ta eştĭ cunoscut ca un om ĭubitor de oamenĭ... ca un patriot...

Ghiftuĭ. — Aş!.. şi eŭ 's cunoscut de patriot?.. mare poznă!.. nicĭ prin gînd nu'mĭ trecea... Se vede c'o început a fi belşug în ţară despre tagma patrioţilor?.. Slavă ţie Doamne! că mare secetă o maĭ fost vr'o câţĭ-va anĭ!..

Ferchezanca. — (cu entusiasm) Cine nu 'ĭ patriot în ḑiua de astă-ḑĭ!.. Nădĕjduesc dar, domnul meŭ, că veĭ bine-voi a contribui şi d-ta la binefacerea obştească... De aceea, trecênd pe la moşia d-tale, am luat îndrĕzneală...

Ghiftuĭ. — Ce se potriveşte... (în parte) Frumos vorbeşte! (tare) D-ta eştĭ însărcinată cu subscrierea în ţinutul nostru?

Ferchezanca. — M'o poftit Ispravnicu sĕ'l agĭut în treaba asta, ş'am primit cu mare bucurie.

Ghiftuĭ. — Nu mĕ 'ndoĭesc dar, că prin mânile

d-tale suma subscrieriĭ trebuĭe sĕ 'nflorească şi sĕ dee roadă bună... Ş'aşa, mă rog, ḑiceĭ că eştĭ vĕduvă?..

Ferchezanca. — Eŭ?.. mi se pare că nicĭ n'am pominit....

Ghiftuĭ. — Vĕduvă!.. plăcută posiţie pentr'o femeĭe!..

Ferchezanca. — Maĭ plăcută, nicĭ că se dă.

Arie din Scara mâţeĭ : *Ca se fiĭ cucoana mare.*

Când eştĭ fată, fată mare,
Nu poţĭ face nicĭ un pas
Făr' s'auḑĭ de la spinare
A bunicăĭ dulce glas :

(imitând o babă).

«Ba şeḑĭ maĭ dreaptă,
Şalu'ţĭ îndreaptă,
Ba drege'ţĭ fusta ; fiĭ maĭ cu foc.»
Şi de 'ntêmplare
Dacă cutare
Îţĭ face curte..., auḑĭ pe loc :
«Soro, vorbesce ;
Soro, zimbesce ;
Fă'ţĭ ochiĭ galeşĭ sĕ'l ameţescĭ.»
Ce necaz mare!
De supĕrare
Eştĭ, Ḑeŭ, în stare sĕ înbĕtrânescĭ! (bis).

Ghiftuĭ. — Aşa 'ĭ cât eştĭ în casa părintească!.. Dar după ce eşĭ odată din cuşcă... după ce te măriţĭ?..

Ferchezanca. — După ce te măriţĭ... altă bele!.. aĭ scăpat de bunică şi daĭ...

Ghiftuĭ. — Peste bun?

Ferchezanca. — Ba peste nebun... peste bărbat care 'ţi face ḑile fripte...

Ghiftuï. — Care vra sĕ ḑicĕ, d-ta eştï cât se poate de fericită de-a fi vĕduvă.

Ferchezanca. — (cu entusiasm) Ce este maï dulce de cât libertatea!.. Ce este maï plăcut de cât a nu atîrna de nime!

Ghiftuï. — Şi ... de mult ... te bucurï de vĕduvie?..

Ferchezanca. — De-abïa de câteva lunï ... Maï dĕunăḑï am scăpat de negru.

Ghiftuï. — După cât am aflat ... par' că sûntem megieşï cu moşiile?

Ferchezanca. — Cale de-un ceas unu de altu. Am o răḑĕşie unde şĕd cu multă plăcere ... fiind c'acolo am îngropat pe soçul meŭ ...

Ghiftuï. — Înţĕleg ... te îndeletniceştï cu vecïnica luï pomenire.

Ferchezanca. — Ba nicï gândesc... O murit? sĕ'ï fie de bine şi Dumneḑeŭ sĕ 'l erte!..

Ghiftuï. — Se vede că nu 'ţï-o fost drag... peste mĕsură.

Ferchezanca. — Ba, Ḑĕŭ, nicï chïar pĕn' la mĕsură ... Bïetu Ferchezanu era bĕtrân, uscat şi scurt ca Statu-Palmă ... adică să nu bănueştï ...

Ghiftuï. — (zimbind) Nicï de cum.

Ferchezanca. — 'L-am cunoscut la Eş ... vinea adese orï la bunică-mea de gïuca concina ... Pune-te în locu meŭ, cucoane Dumitrachi ... el era boer ... avea trăsură ... şi eŭ n'aveam altă ḑestre de cât un car de nurï ...

Ghiftuï. — Puçin lucru ...

Ferchezanca. — Ce fel puçin?

Ghiftuï. — Vreŭ sĕ ḑic, că'n veacul nostru ... nu se cere ḑestre de nurï ... ci ḑestre de banï.

Ferchezanca. — (oftând) În rele vremï am agïuns!.. Într'o ḑi, rĕposatu aducêndu'mï o ocă de castane ză-

hărite, douĕ ocă pe corăbiele si triĭ ocă de migdale amare...

Ghiftuĭ. — Bre!.. se vede că era cofetar?..

Ferchezanca. — Ba nu... dar căuta sĕ mĕ 'ndulcească, pentru ca sĕ'l ĭeŭ de soç...

Ghiftuĭ. — Şi te-o îndulcit?

Ferchezanca. — Cum nu, pĕcatele mele, dac' avea moşie... trăsură?..

Ghiftuĭ. — N'am ce ḑice... dac'avea atâtea avuţiĭ...

Ferchezanca. — Adică... le-avea... le-avea... aşa vine vorba.

Ghiftuĭ. — Cum?

Ferchezanca. — Bĭetu Ferchezanu era Braşovan şi 'mĭ spusese braşoave.

Ghiftuĭ. — Eleĭ!

Ferchezanca. — Maĭ braşoave... gĭudecă însuţĭ... Moşiea luĭ cea vestită era o răḑĕşie fără locuitorĭ, şi trăsura... o corabie a luĭ Noe... fără caĭ.

Ghiftuĭ. — N'avea nicĭ caĭ?.. care cum s'ar prinde... te-ademenise numaĭ cu vorbe dulcĭ şi cu migdale amare...

Ferchezanca. — Tocmaĭ... pĕn' ce m'o pus în cotă... dar nu 'ĭ bănuesc, sĕrmanu, că almintere era om de treabă şi cu frica luĭ Dumneḑeŭ... Dupĕ şĕse lunĭ s'o hotărît, ca un om cuminte, a'şĭ lua paşport.

Ghiftuĭ. — Paşport de voeaj?

Ferchezanca. — (zimbind) Dar... pe ceea lume.

Ghiftuĭ. — Veḑĭ ce de treabă soç!

Ferchezanca. — (cu mulţemire) Şi de-atuncĭ am plăcere a fi vĕduvă.

Ghiftuĭ. — A!..

Ferchezanca. — În lipsa rĕposatuluĭ, 'mĭ-am pus trebile la cale... am vêndut răḑĕşia şi pĕn' a nu mĕ

'ntoarce de istov la Iașĭ, caut sĕ câștig dragostea ținutașilor de Roman, făcênd bine pe cât pot (sculându-se) De aceea sûnt prea fericită, domnul meŭ, că visita mea te-o hotărît a subscrie în folosul locuitorilor săracĭ.

Ghiftuĭ. — (dând o pungă) Din toată inima, doamna mea. Poftim 100 de galbinĭ din partea me.

Ferchezanca. — (în parte) 100 de galbinĭ!.. galanton boer! (tare Îțĭ mulțĕmesc, domnul meŭ, în numele sĕrmanilor care te vor binecuvênta cu toată recunoștința ce meritezĭ (închinându-se) Cu plecăcĭune.

Ghiftuĭ. — (în parte) Frumos grăește! (tare) Sĕrut mânile (ducênd'o pĕnă la ușă) Sûnt pre fericit c'am făcut cunoștința d-tale...

(Se închină unul la altul. Ferchezanca esă).

Ghiftuĭ. — (singur, viind în fața sceneĭ) Îĭ hazlie cucoana asta... Eaca! am uĭtat sĕ mĕ 'nsor!.. (aleargă la ușa din fund și strigă) Cucoană... cucoană!.. d-ta... ea, mĕ rog... (vine în scenă) Curios lucru!.. par' că 'mĭ trecuse de urât cu dînsa...

Ferchezanca. — (viind înapoĭ) Pe mine mĕ chemĭ domnul meŭ?

Ghiftuĭ. — Am uĭtat sĕ 'țĭ spun un lucru foarte însemnat... Știĭ că eștĭ încă destul de plăcută?

Ferchezanca. — (cu modestie) Ce se potrivește...

Ghiftuĭ. — (serios) Se potrivește... nu 'țĭ fac complimenturĭ, că nu le pot suferi... Am ĭubit în vieața mea... pe vremea când încă maĭ ĭubeam... am ĭubit poate 50 de femeĭ care era maĭ urâte de cât d-ta.

Ferchezanca — Bunătatea d-tale...

Ghiftuĭ. — Ce vrîstă socoțĭ că am?

Ferchezanca. — D'apoĭ...

Ghiftuĭ. — Spune drept, că nu mĕ supĕr.

Ferchezanca. — Samenĭ a ave... aşa... între două-decĭ şi triĭ-decĭ şi cincĭ de anĭ.

Ghiftuĭ.—M'am născut cu şĕse anĭ înaintea rĕsmiriţeĭ.

Ferchezanca. — (cu mirare) Care?.. cea de an-ţerţ?

Ghiftuĭ. — (zimbind) Ba nu... cea din vremea volintirilor.

Ferchezanca. — Vra sĕ dicĕ aĭ... (numĕră pe degete).

Ghiftuĭ. — (oprind'o) Nu'ţĭ maĭ bate capul... am 37 de anĭ.

Ferchezanca. — Eştĭ în floare... Dar, mĕ rog, pentru asta m'aĭ chĭemat înapoĭ?

Ghiftuĭ. — Dar.

Ferchezanca. — (în parte) Par' că'ĭ cam lepşit?

Ghiftuĭ. — Cum mĕ găseştĭ la façă?

Ferchezanca. — Cam galbên... dar almintere destul de vioĭŭ.

Ghiftuĭ. —(trist) Doamna mea... am un haracter, foarte trist!

Ferchezanca. — (zimbind) Vreĭ sĕ dicĭ, foarte mucalit d'inprotivă...

Ghiftuĭ. — Ba mĕ értă... îs trist din firea mea... Vieaţa 'mĭ pare o comedie gĭucată de oameniĭ ceĭ cu minte în beneficiul celor nebunĭ...

Ferchezanca. — (în parte) Oare nu cumva o fost actor?

Ghiftuĭ. — De aceea... în sĕptĕmâna trecută am vrut sĕ mĕ disfac de dînsa...

Ferchezanca. — De cine?

Ghiftuĭ. — (posomoriît) De vieaţă... făcusem un testament în folosul a câţí-va prietinĭ care se găsesc acum în grădină, fiind că m'o ferit Dumnedeŭ de rude.

Ferchezanca. — (cu mirare) Un testament! da ce vroeaĭ sĕ facĭ!

Ghiftuĭ. — (tragic) Sĕ mĕ 'npuşc!

Ferchezanca. — (speriată) Ce face?.. sĕraca de mine!.. aĭ nebunit?.. sĕ nu cumva sĕ facĭ una ca asta, că n'or vre sĕ te 'ngroape... audĭ gust?.. (în parte) Îĭ trăsnit cu leŭca.

Ghiftuĭ. — Nu te 'ngriji, cucoană dragă... că 'mĭ-am schimbat planul.

Ferchezanca. — Aşa maĭ viĭ de acasă.

Ghiftuĭ. — În disnădĕjduirea mea, am făcut alt proĭect... la care d-ta îmĭ poțĭ fi de-agĭutor.

Ferchezanca. — Eŭ?

Ghiftuĭ. — D-ta... ascultă: Am în Iaşĭ o păreche de case cu două rêndurĭ... am moşia Ghiftuĭenĭ cu locuitorĭ... care 'mĭ aduc opt miĭ de galbinĭ... am dughenĭ, viĭ şi trăsurĭ... cu caĭ... Averea mea sĕ suĭe la 10,000 de galbinĭ venit.

Ferchezanca. — (în parte) Crişu el!

Ghiftuĭ. — Vreĭ sĕ înpărțeştĭ cu mine?

Ferchezanca. — (rĕsărind) Eŭ? sĕ înpărțesc?.. Ean lasă şaga... vaĭ de mine, că poznaş maĭ eştĭ!

Ghiftuĭ. — (serios) 'Țĭ-am maĭ spus, cucoană dragă, că nu şuguesc nicĭ o dată... Dacă socoțĭ că poțĭ sĕ'țĭ schimbĭ vĕduviea pe soma asta de 10,000 de galbinĭ... eŭ sûnt gata a sfêrşi târgul cu d-ta... Adĭ cântăm Isaiea dănțueşte înpreună.

Ferchezanca. — Cum? Dĕŭ, vreĭ sĕ ne cununăm cu tot dinadinsul?.. Te-aĭ şi amorezat de mine?

Ghiftuĭ. — Ba nicĭ n'am gândit... dar în loc de-a mĕ 'npuşca, am hotărît sĕ mĕ 'nsor... Vreĭ?.. Primeştĭ?.. Gândeşte şi te hotăreşte orĭ aşa... orĭ asa... eŭ nu silesc pe nime.

Ferchezanca. — (privind vesel la Ghiftuĭ) Când îțĭ spun că eştĭ mucalit... fie! Te socot un om cum se cade... (Ghiftuĭ zimbesee) cam tueş... dar sûnt sigură că eştĭ în stare a face fericirea uneĭ femeĭ.

Arie din Nicşorescu : *Lacustele.*

Ghiftuĭ (vesel).

De'ĭ aşa, cucoană dragă,
La 'ndoĭală nu maĭ sta,
Căcĭ voesc, Ḑĕŭ, fără şagă
Sĕ mĕ 'nsor cu dumneta.

Ferchezanca.

Cum ?.. voĭescĭ acum îndată ?
Dar nu creḑĭ că ne-om căi ?..

Ghiftuĭ.

Haĭ sĕ ne 'nsurăm de-odată
Ş'apoĭ ... ne-om tot pocăi.

SCENA VII.

Ferchezanca, Ghiftuĭ, Tiţa (în fund).

Tiţa. — (cu bucurie) Eată'l însfêrşit !
Ghiftuĭ. — Ce este ?
Tiţa — Eŭ îs, cucoane... Tiţa...
Ghiftuĭ. — (mergênd la Tiţa A ! tu eştĭ, dragă Tiţulică ?.. de mult nu te am vĕḑut... Ea veḑĭ cum o crescut, de unde era numaĭ o păpuşă... (o desmeardă).
Ferchezanca. — (în parte) Ce copilă sĕ fie asta ?
Tiţa. — (cu dragoste) Doamne ! cucoane, tare 'mĭ era dor sĕ te vĕd !
Ferchezanca. — (în parte) Dor ?.. eaca mă !..
Ghiftuĭ. — Da de unde şi pĕnă unde-aĭ sărit aicĭ la moşie ?
Tiţa. — Că aicĭ şĕd cu moş Talpă-Lată, posesorul d-tale.

Ghiftuĭ. — Nicĭ nu'l cunosc... El mi'ĭ posesor?.. îmĭ pare bine. Da ea spune'mĭ degrabă, Tițo... doreştĭ ceva de la mine?

Tița. — Ba nu... doream numaĭ sĕ te vĕd... că tare 'ĭ de mult...

Ghiftuĭ. — Eĭ; acum m'aĭ vĕḑut... du-te şi 'ĭ vini maĭ pe urmă... că am puçină treabă...

Tița. — Cum? mĕ alungĭ aşa degrabă?..

Ferchezanca. — Da eşĭ aḑĭ, soro dragă, când îțĭ poronceşte boerĭu.., Nu 'nțelegĭ că are treabă?..

Tița. — (cu lacrimĭ în ochĭ) Eaca mĕ duc... mĕ duc...

Ghiftuĭ. — Da sĕ viĭ peste-un ceas, Tiță... aĭ auḑit?.. (către Ferchezanca) Îțĭ daŭ ḑece minute ca sĕ te hotărĕştĭ de vreĭ a te numi de-acum Ghiftuĭanca în loc de Ferchezanca.

Ferchezanca. — (coborând ochiĭ) Numaĭ ḑece minute?..

Ghiftuĭ. — Eĭ; fie 12... îțĭ daŭ toată vremea. (merge spre salonul cel mic şi se întoarce înapoĭ):

Tița. — (în parte) Ce-am auḑit!

Ghiftuĭ. — (întorcêndu-se se apropie de Ferchezanca şi ḑice apăsat:) Trăsurile mele 's cu caĭ... (intră în salonul cel mic).

Ferchezanca. — (în parte) Eĭ!.. pas de te maĭ fasoleşte, dacă poțĭ, gĭupineasă Panchiță... (se pune pe scaun)

Ghiftuĭ. — (deschiḑênd uşa salonuluĭ) Cu caĭ!

Ferchezanca. — (trĕsărind) Carnacsîl..

SCENA VIII.

Tița (în fund), Ferchezanca.

Ferchezanca. — (în parte) Mulțĭ oamenĭ stropşițĭ am vĕḑut... d'apoĭ şi ca aista!.. Da oare cine sĕ fie copila cea de dinioare?.. (întorcênd capul) A! tot aice'ĭ... (tare) Drăguță... ea vină 'n coacĭ.

Tița. — (cu sfială) Eŭ, cucoană? (se apropie de Ferchezanca).

Ferchezanca. — Dar... ean spune'mĭ... de mult îl cunoștĭ pe boerĭu?

Tița. — Din copilăriea me...

Ferchezanca. — Așa!.. ce soiŭ de om îĭ?

Tița. — Cel maĭ bun din lume; darnic, milostiv... El s'o îngrijit de mine ca un părinte... și'ĭ păstrez cea maĭ adâncă recunoștință...

Ferchezanca. — Păstrează, fata mea... păstrează, că bine facĭ.

Tița. — Și'l ĭubesc din tot sufletul...

Ferchezanca. — (în parte) Eaca... oare nu cumva 'ĭ-o picat vr'un tronc la inimă copileĭ?..

Tița. — (după mică tăcere) Cucoană...

Ferchezanca. — (sculându-se) Ce'ĭ?..

Tița. — Mě rog, mě értă dacă îndrăznesc... așĭ vroi sě'țĭ fac o întrebare...

Ferchezanca. — (mândră) O întrebare mie?

Tița. — Maĭ dinioare am audit ceva... adevěrat îĭ că se 'nsoară boerĭu?

Ferchezanca. — Așa 'mĭ pare.

Tița. — (în parte, cu înduĭoșare) Se 'nsoară!.. curios lucru!.. nu știŭ ce simțesc... bucurie negreșit... dar, par'că'mĭ vine-a plânge... (către Ferchezanca) Și cu cine se 'nsoară, cucoană... știĭ d-ta?..

Ferchezanca. — (fără a sě uita la Tița) I s'o aprins călcăile pentru mine.

Tița. — Pentru d-ta?.. nu se poate!

Ferchezanca. — Ce-aĭ dis?

Tița. — (în parte, plângênd) Na, că 'ncep a plânge...

Ferchezanca. — (în parte) Doamne! că proaste's fetele de la țară! (merge spre fund).

SCENA IX.

Tiţa (în stânga în fund), **Hagi-Flutur** (intrând pe uşa grădineĭ din fund), **Ferchezanca.**

Flutur. — Eĭ! vere Ghiftuĭ, sfêrşit'aĭ?.. (vĕḑênd pe Ferchezanca) Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ!

Ferchezanca. — (vĕḑênd pe Flutur) Pĭeĭ drace!

Flutur. — Panchiţa!

Tiţa. — (în parte, cu mirare) Panchiţa!

Flutur. — (deschiḑênd braţele) Panchiţa! foasta stăpână a inimeĭ mele... foasta prima actriţă de la teatru naţional!

Ferchezanca. — (riḑênd) Hagi-Flutur?.. fluturul cel maĭ bĕtrân din Iaşĭ!

Ariea: *Baletuluĭ umbrelor, din opera: Robert le diable.*

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.
(Împreună)
Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ!

Ferchezanca.

Tu?

Flutur.

Tu?

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Înpreună).

N'aĭ dat pelea popiĭ?

Ferchezanca.

Nu!

Flutur.

Nu!

(Înpreună, jucând cancan).

Haĭ dar sĕ jucăm; } (bis).
Haĭ dar sĕ cântăm. }

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Înpreună).

Ce 'mĭ vĕḑură ochiĭ!

Ferchezanca.

Tu?

Flutur.

Tu?

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Înpreună).

N'aĭ dat pelea popiĭ?

Ferchezanca.

Nu!

Flutur.

Nu?

Tita. — (în parte) Par' că visez!..

Flutur. — Da ce dracu te-aĭ făcut, sufleţelule, de-un an de ḑile de când aĭ perit din ochiĭ meĭ?

Ferchezanca. — (veselă) Eŭ, puĭule?.. m'am sfădit cu directoru teatruluĭ şi de disnădějduire m'am mă-ritat...

Flutur. — (în mare mirare) Te-aĭ maritat?.. tu...

Ferchezanca. — Hî, hî.

Flutur. — Măritat?

Ferchezanca. — (face semn din cap că aşa).

Flutur. — Pravilicește?

Ferchezanca. — Paragrafu... cutare...

Flutur. — Marĭ sûnt minunile tale, Doamne!

Ferchezanca. -- Aşa, dragă... am luat un bi-let de loterie la cantora măritişuluĭ, ş'am prăpădit... Dar ce-o fost s'o trecut... (închinându-se) Îs vĕduvă din cap pĕn' în picĭoare.

Flutur. — 'L-aĭ şi pus la cale pe bĭetu...

Ferchezanca. — Ferchezanu?.. altă ceva. Era bĕtrân ca hanu luĭ Vangheli...

Flutur. — Cum s'ar ḑice... cam hardughie?..

Ferchezanca. — Ba 'ncă ce?.. sĕ fi maĭ trăit pĕn' în vremea baracilor... îl dobora pojarniciĭ... dar 'şĭ o luat tălpăşiţa maĭ înainte... (oftând) Ah! Fluturaş dragă, când aĭ şti cât 'l-am jălit!..

Flutur. — (zimbind) Cât?

Ferchezanca. — Te mĭerĭ ce şi maĭ nimic.

(rîd amêndoĭ).

Tiţa. — (în parte) Sĕrmanu boerĭu!.. Ce femeĭe vra sĕ ĭee!

Ferchezanca. — Da nu ştiĭ o bazaconie şi maĭ gogonată?.. Domnul Ghiftuĭ mĕ ĭubeşte peste mĕsură... şi mĕ roagă sĕ 'l ĭeŭ... că pĭere... (veselă) Ce ḑicĭ de asta, moş Flutur?.. (lovindu'l peste pântece) Aşa colac!..

Flutur. — (riḑênd) Chĭar colac peste pupăză. (arată pe Ferchezanca).

Ferchezanca. — Pupăză!.. Nu 'mĭ spuĭ că te-aĭ deschis, Flutur bĕtrân?

Flutur. — M'am deschis ca o lale la ochiĭ matale... Da ea spune'mĭ, aĭ de gând sĕ primeştĭ propunerea luĭ Ghiftuĭ...

Ferchezanca. — Cum socoţĭ?

Flutur. — D'apoĭ... ştiŭ eŭ?..

Ferchezanca. — Auḑĭ?.. şi eŭ ḑiceam că s'o deschis!.. Primesc în complet ca la giudecătorie... Maĭ am încă vr'o cincĭ minute ca sĕ mĕ hotărĕsc... dar le jĕrtfesc pe altarĭul amorĭuluĭ!..

Flutur. — Sĕ 'ţĭ fie de bine... Apropo... ştiĭ că aĭ sĕ găseştĭ aicĭ o mulţime de cunoştinţĭ vechĭ?

Ferchezanca. — Care şi care?

Flutur. — Acrostihescu şi toţĭ ceĭa-l-alţĭ prietinĭ.

Ferchezanca. — Acrostihescu?.. care?.. Odobaşa?

Flutur. — (rizând) Ce fel Odobaşa?

Ferchezanca. — Aşa 'ĭ dic eŭ... Odobaşa, pentru că nu face altă de cât ode... Îs aicĭ?.. bravo!.. mĕ duc sĕ'ĭ vĕd... unde's?

Flutur. — În grădina... (cu galanterie) în grădina d-tale... Dă'mĭ voĭe sĕ'ţĭ slujesc de cavaler... (îĭ dă braçul).

Ferchezanca. — Tot galant?.. bine te-am botezat eŭ Hagi-Flutur.

Flutur. — Îmĭ place-a sbura din floare 'n floare şi din Panchiţă 'n Panchiţă...

Ferchezanca. — Berbantule...

Arie din Chiriţa: *Haideţĭ împreună.*

(împreună).

Haĭdeţĭ în grădină
Sĕ ne rătĕcim,
Şi cu-aĭ meĭ prietin
Sĕ ne întâlnim.

Flutur (galant).

N'aĭ frică 'n grădină de te'ĭ rătĕci,
Pintre florĭ îndată eŭ te-oiŭ şi găsi. (bis).

Ferchezanca.

Vedi'l dacă'ĭ flutur, florĭ în vecĭ vênează...
Vrabiea bĕtrână tot malaĭ visează. (bis).

(Împreună).

Haĭdeţĭ în grădină
etc. etc. etc.

(esă prin fund amândoĭ)

SCENA X.

Tiţa. — (singură) Nu'mĭ vine sĕ cred càte-am audit...

ce femeĭe neruşinată! şi tocmaĭ ea sĕ fie nevasta cuconuluĭ Ghiftuĭ!.. Cum de-o putut sĕ se orbească aşa de tare d-luĭ care 'ĭ om în toată firea?.. nu putea sĕ aleagĕ maĭ bine?.. sĕ găsască o copilă cu purtărĭ bune... care 'l-ar fi ĭubit pĕn' la moarte... ca mine... (plânge).

Arie din *Baba-Hîrca! Of, of, of, şi aulеŭ!*

Din a mea copilărie
Eŭ pe dînsul 'l am ĭubit.
Orĭ ce dulce veselie
De la dînsul 'mĭ-a venit.
Dar vaĭ mie! 'n rătĕcire
Dragul meŭ aḑĭ a căḑut;
Ş'orĭ ce dor de fericire
Pentru mine e perdut!
Doamne!-ascultă al meŭ dor } (bis).
Séŭ dă'mĭ voĭe ca sĕ mor! }

Ah, de-acum s'aŭ sfêrşit toate;
Lumea 'ntreagă 'ĭ un mormênt.
Şi de-acum nimic nu poate
Sĕ mĕ 'ncânte pe pămênt;
Căcĭ în oarbă rătĕcire
Dragul meŭ, vaĭ! a căḑut;
Ş'orĭ ce dor de fericire
Pentru mine e perdut!
Doamne!-ascultă al meŭ dor } (bis).
Séŭ dă'mĭ voĭe ca sĕ mor! }

SCENA XI.

Tiţa, Egor, Acrostihescu (spăriet, vine din fund alungat de Egor).

Acrostihescu. — Nu pune mâna pe mine că te ĭe dracu.

Egor. — De-acum nu scapĭ de mine pĕn' ce nu mi'ĭ plăti . . . (vre sĕ'l apuce de guler).

Acrostihescu. — Nu te obrăznici, măĭ zahar *marojna*, că te topesc.

Egor. — *A cĭto?* . . (furios) *Ah! ti* coţcar . . . te port două lunĭ de ḑile cu droşca, ş'apoĭ când iĭ la plată, spelĭ putina? . . (îl ĭe de guler) *Davaĭ* parale . . .

Tiţa. — (căutând sĕ'ĭ dispărţască) Da ce este, pan Egor?

Egor. — Ce este? . . nu băga de samă; am prins un muştereŭ . . . (îl sgâlţie) *Davaĭ* parale . . .

Acrostihescu. — Parale . . . parale . . . n'am acu.

Egor. — *Nima?* . . *No,* haĭ cu mine amanet la Târgu-Frumos . . .

Acrostihescu. — (în parte) Cum dracu sĕ scăp? (tare) Ea ascultă, Egoraş . . .

Egor. — *A nĭet* Egoraş . . . *ĭa* Egor! . .

Acrostihescu. — Egoraş dragă . . . fiĭ om de treabă că 'ţĭ-oiŭ face o odă.

Egor. — *Cĭto?*

Acrostihescu. — O odă ca sĕ trecĭ la posteritate . . .

Egor. — *A cĭto ti tam* post? . . *No,* eŭ postit destul un an de ḑile . . . *davaĭ* parale că 'ţĭ ĭeŭ surtucu . . . (vrea sĕ'l disbrace).

Acrostihescu. — (furios) Ce face? . . sĕ nu cumva . . . că te sfărâm în bucăţĭ, de nu te-a putea drege nicĭ un carêtaş . . . (îl împinge departe de el).

Egor. — (răpeḑindu-se). Tu? . . Aşteaptă . . .

Acrostihescu. — (fugind pe uşa cea ascunsă) Ba nicĭ gândesc . . .

Egor. — (alungându'l) *A . . . hti . . . padleţ!* . . (esă).

Tiţa. — (alergând după eĭ) Pan Egor . . . pan Egor . . . stăĭ . . . (esă).

SCENA XII.

Ferchezanca, Flutur, Prietenĭ.

Arie din *Scara mâţeĭ: Se trăiască 'n veselie...*

Prietenii (viind din fund)

Sĕ petrecĭ în veselie,
Doamna mea, precum doresci;
Peste inimĭ şi moşie
Ca o zină sĕ domnescĭ.

(Se închină la Ferchezanca).

Ferchezanca.

Dragiĭ meĭ, a voastr' urare
Cu plăcere o primesc,
Şi la toţĭ avere mare
Eŭ din suflet vĕ doresc.
Dragiĭ meĭ, cu bucurie
Vĕ poftesc la cununie...

Toţĭ

Sĕ trăescĭ în veselie,
Doamna mea, precum dorescĭ;
etc. etc. etc.

Flutur. — Sĕ trăească stăpâna moşieĭ Ghiftuĭenĭ!
Ferchezanca. — (închinându-se) Amin.
Toţĭ. — Sĕ trăească doamna Ghiftuĭanca.
Ferchezanca. — (închinându-se) Domnilor...
Flutur. — Negreşit ca vĕru Ghiftuĭ se găseşte cuprins de cea maĭ vie nerăbdare ca sĕ te vadĕ... Haĭ sĕ'l hiritisim pentru fericirea luĭ...
Toţĭ. — Haĭ, haĭ...

(Flutur merge de deschide ușa salonuluĭ mic. Ghiftuĭ se zăresce dormind pe o canape).

Flutur. — Ce văd ?.. doarme!

Toțĭ. — Doarme!

Ferchezanca. — (supĕrată) Doarme!.. Nu mĕ așteptam la una ca asta...

Flutur. — Negreșit c'o adormit înadins ca sĕ viseze la ĭubita luĭ mireasă.

Ferchezanca. — (mânioasă) Flutur bĕtrân... acuș îțĭ smulg aripile... Haĭ, cărați-vĕ de-aicĭ... lăsați-mĕ singură cu domnul Horăilă ista... căcĭ am sĕ'ĭ grăĭesc... (în parte) Frumoasă impresie 'ĭ-am făcut se vede!

Toțĭ (eșind închinându-se)

Sĕ petrecĭ în veselie,
etc. etc.

SCENA XIII.

Ferchezanca, Ghiftuĭ.

Ferchezanca. — (apropiindu-se de Ghiftuĭ) Cucoane Dumitrachi...

(Ghiftuĭ horăesce).

Ean audi'l cum horăește!..par'că 'ĭ un ogeac aprins... Domnule Ghiftuĭ... pace!.. îĭ dus pe ceea lume... Ean sĕ'l șuer (șueră. — Ghiftuĭ tace) O stat moara... acu'ĭ vremea. (tare Domnule Ghiftuĭ...

Ghiftuĭ. — (trĕsărind) Ha... ce'ĭ?.. cine mĕ chĭamă!.. A!.. d-ta eștĭ, cucoană?..

Ferchezanca. — Da frumos horăeștĭ când vreĭ... aĭ putea întrece toțĭ bondariĭ din țară la un loc.

Ghiftuï. — Se poate... E! ce pĕcat că m'aï trezit!

Ferchezanca. — Pĕcat?..

Ghiftuï. — Dar... 'mï-aï spăriet un vis cât se poate de plăcut... Pune'ţï în gând că visam că eraï lângă mine... (Ferchezanca zimbesce şi coboară ochiï) şi că'mï ḑiceaï, c'un glas de ânger, că nu mĕ poţï suferi... ştiï?.. par'că mĕ ungeaï cu mïere la inimă.

Ferchezanca. — (cochetând) Adese orï visurile 's mincïunoase.

Ghiftuï. — (trist) Pĕcatu mare...

Ferchezanca. — Ha, ha, ha, că şăgalnic maï eştï... Çele 12 minute o trecut...

Ghiftuï. — Care 12 minuţe?.. A! mĕ eartă... 'mï-aduc aminte... dar... dar... pentru propunerea ce 'ţï-am făcut?..

Ferchezanca. — Tocmaï... am gândit... am chibzuit... şi m'am hotărît...

Ghiftuï. — A nu primi?

Ferchezanca. — Ba d'inpotrivă... primesc.

Ghiftuï. — (puindu-se pe canape) Ba Ḑeŭ?

Ferchezanca. — Găseştï că'ï lucru de mirare?

Ghiftuï. — (scoţênd çigarete din buzunar) Ba nicï de cum... (cu mare sânge rece) Când îï vra sĕ ne cununăm... îs ga... a... ta... (cască).

Ferchezanca. — Frumos!.. boerïu 'ncepe-a căsca, pĕn' a nu sĕ însura!..

Ghiftuï. — Nu băga de samă... (dându'ï o çigaretă) Pofteştï?

Ferchezanca. — (supĕrată se depărtează de canape) Foarte'ţï mulţĕmesc... nu metahirisesc pe nemâncate.

Ghiftuï. — A! (cască).

Ferchezanca. — (în parte) Ear cască!.. curioasă lighioae!.. de n'ar fi om, aşï crede că'ï somn...

SCENA XIV.

Ghiftuĭ (pe canape), **Ferchezanca** (în dreapta), **Egor.**

Egor. — (intrînd ĭute prin fund) 'L-am scăpat! 'mĭ-o perit din ochĭ!.. (vĕḑênd pe Ferchezanca) *A! bojî moi!*.. Ce vĕd?.. Panchiţ!

Ferchezanca. — (în parte, cu spaĭmă) Egor!..

Egor. — Panchiţ!.. în sfêrşit te-am găsit şi pe d-ta!.. aḑĭ în ḑiua luĭ *sfeti* Mina.

Ghiftuĭ. — (în parte, cu sânge rece) Se vede că mireasa mea are cunoştinţĭ prin lipovenime.

Egor. — (cu durere) A! Panchiţ! Panchiţ! cum 'ţĭ-aĭ făcut rîs de bĭetu Egor!.. *A! tam nĭet* frumos... *nìet* hristian.

Ferchezanca. — (în parte) Vaĭ de mine! c'a sĕ mĕ comprometeze d'inaintea boerĭuluĭ... (tare) Eŭ?.. nu te 'nţeleg... nu ştiŭ ce vreĭ sĕ spuĭ... nu te cunosc...

Egor. — (furios) Nu mĕ cunoştĭ?.. A! aĭ uĭtat pe Egor birjarĭu care te-o purtat cu droşca triĭ lunĭ de ḑile pe datorie... aĭ uĭtat că te-am scăpat de la nevoĭe?.. că m'am calicit pentru ca sĕ te scap de ecsecuţie?.. Nu mĕ cunoştĭ?.. dar când 'ţĭ-am adus ceĭ o sută de galbinĭ, cum de mĕ numeaĭ Egoraş?.. cum de 'mĭ sărĭaĭ în gât?.. cum de mĕ sĕrutaĭ?.. Mĕ cunoşteaĭ atuncĭ?..

Ferchezanca. — (în parte) Am păţit-o!.. (tare) Eŭ 'ţĭ-am sărit în gât?.. eŭ te am sĕrutat pe tine?.. Ce obrăznicie!.. un droşcar sĕ mĕ batgĭocorească de la ochĭ!.. (către Ghiftuĭ) Şi d-ta suferĭ una ca asta în casa d-tale?.. ah... ah! (se face că leşină).

Ghiftuĭ. — (cu sânge rece) Ba că bine ḑicĭ... Lasă, cucoană... nu maĭ leşina că 'l daŭ eŭ afară pe beţivul ista.

Egor. — (mânios) *Cĭto?*
Ghiftuĭ. — Ha, ha, vorbeștĭ lipovenește?... dacă 'ĭ așa... (arătând ușa) *Na leva... pașol... scari...*
Egor. — *Ĭa?..*
Ghiftuĭ. — *Ĭa!..* vorbeștĭ și nemțește?.. *also fort, fort... gleich.*
Egor. — Nu vreŭ... sĕ 'mĭ plătească d'întêĭ 100 de galbinĭ.
Ghiftuĭ. — (cam mânios) *Pașol* îțĭ ḑic. (în parte) Mi se pare că 'ncep a mĕ mânie... (își pipăe pulsul) Dar... bate maĭ ĭute... slavă Domnuluĭ! (către Egor) Încă n'aĭ eșit?
Egor. — (puindu-se pe un scaun, în fund) *Nĭet.*
Ghiftuĭ. — *Nĭet?..* Eĭ apoĭ vreĭ să te-arunc pe fereastă?
Egor. — Tu?.. ha, ha, ha. Vin dacă vreĭ sĕ te hârbuesc ca pe-o droșcă veche.
Ghiftuĭ. — (în parte) Auḑĭ!.. acu m'am mâniet de tot.
Egor. — (suflecându-șĭ mânicile) *No; paĭdi suda...*
Ghiftuĭ. — (scoțêndu-șĭ surtucul) Așteaptă, *Marojna...* că te-oĭu topi eŭ acuș.
Ferchezanca. — (în parte) Vaĭ de mine! c'or sĕ se batĕ!.. Eaca pozna.

Ariea călușeilor din: *Nunta țĕrănească.*

Egor și Ghiftuĭ (împreună).

Vaĭ de tine,
Vaĭ de tine!
Cată de te ține bine; (bis).
Cu mânie și cu ură
Am sĕ'țĭ sfărm dințiĭ din gură.

Ferchezanca (alergând între amêndoï).

Staţï pe loc . . . nu luptaţï . . . şede rĕŭ . . (bis).

Ghiftuï şi Egor (înpreună).

Nu vreŭ !

Ferchezanca (cătră Ghiftuï).

Ah, te rog . . . fiï blajin, domnul meŭ . . .

Ghiftuï.

Nu vreŭ !

(Înpreună).

Egor şi Ghiftuï.

Vaï de tine,
Vaï de tine!
etc. etc.

Ferchezanca (în parte).

Vaï de mine, vàï de mine!
Se bat, eată, ca maï bine . . .
Vaï de mine! mĕ tem foarte
Sĕ nu facĕ vre o moarte.

(Ghiftuï şi Egor se luptă cercând a se trânti la pămênt. Ghiftuï îl înpinge pe Egor spre balcon).

Ghiftuï. — Ha, ha . . . Măï, turtă dulce . . . bătae vreï ? . . aşteaptă.

Egor. — *Ah! ti şelma* . . .

Ghiftuï. — Am sĕ te 'nvĕţ polca . . . ea aşa . . . (tot întorcêndu-se în luptă, ajung pe balcon).

Ferchezanca. — (spărietă) Staţï, staţï, pentru numele luï Dumneḑĕŭ !

Ghiftuï. — (în balcon) Nu te da, *Marojna* . . .

Egor. — *Pastoĭ* . . . (se aude un vuet de grilaje stricate).

Ghiftuï. — Ţine, mă . . . ţine, mă . . .

(Se aud amêndoï rĕcnind şi căḑênd în eaz).

Ferchezanca. — (rĕcnind cu spaïmă, caută pe fereasta balconuluï) Vaï de mine!.. c'o căḑut în eaz din balcon!.. nu se maï zăresc... poate că nu ştiŭ sĕ 'noate!.. (desnădĕjduită) Or sĕ se 'nece... şi 'ncă n'am apucat măcar a mĕ mărita... (aleargă în fund şi strigă) Sărițĭ... sărițĭ... alergațĭ!..

SCENA XVI.

Ferchezanca, Tița (viind din fund şi aducênd pe braçe o manta).

Tița. — Ce este? ce este?

Ferchezanca. — (perdută) O căḑut în eaz cuconu Egor şi Ghiftuï droşcarïu.

Tița. — Sĕraca 'n de mine!.. haï s'alergăm degrabă...

Ferchezanca. — Haï sĕ rîdicăm satu...

Arie din Scara Mâțeï: *Tâlharii.*

Ferchezanca şi Tița (deschiḑênd uşele din fund)

Prietinĭ, sărițĭ, ajutor!
Că'n baltă se 'neacă şi mor!

(Tița esă prin fund alergând).

SCENA XVII.

Ferchezanca, Flutur, Acrostihescu, Prietinĭ, Slugĭ (toțĭ vin din toate părțile alergând).

Toțĭ.

Ce este? ce vuet? ce zor?
Cuĭ trebuĭ aicĭ ajutor?

Ferchezanca.

Egor şi Ghiftuĭ...

Toţĭ.

Ce spuĭ?

Ferchezanca.

Bătêndu-s'aicĭ...

Toţĭ.

Ce ḑicĭ?

Ferchezanca.

În eaz aŭ dat, Ḑeŭ.

Toţĭ.

Valeŭ!

Ferchezanca (cu desnădejde).

Ca doĭ bivolĭ greĭ.

Toţĭ

Eleĭ!

(împreună)

Degrabă, degrab' ajutor,
Că'n baltă se'neacă şi mor. } (bis).

(O parte din persoane se rĕped în salonul cel mic şi se fac nevĕḑute prin dreapta. Ceĭa-l-alţĭ se apropie de fereastă şi caută cu groază spre eaz... Sûnt cu toţiĭ grupaţĭ ast-fel, în cât uşele din fund sĕ se poatĕ vide de public. — După o mică tăcere, se aude sub balcon glasul luĭ Acrostihescu, ḑicênd :)
S'o înecat!..

Toţĭ. — S'o înecat! (rĕmân încremeniţĭ toţĭ).

(Ghiftuĭ acoperit cu o manta se arată întovărăşit de Tiţa la o uşă din fund. Când aude cuvêntul S'o înecat, se opresce înspăimêntat. Nime nu'l vede).

Ghiftuĭ. — (în fund) Am făcut moarte de om!..am înecat un sudit!..de-acu 's prăpădit!..or sĕ mĕ dee în criminal!

Tița. — Țìst... vin cu mine .. că te scap eŭ.

(Ghiftuĭ și Tița se fac nevĕḑuțĭ în stânga. Ceĭa-l-alțĭ de pe scenă caută tot pe fereasta balconuluĭ).

Ferchezanca. — (pe fereastă) Nu maĭ este nicĭ o nădejde, Odobașa?

Acrostihescu. — (sub balcon) Nu... îs perduțĭ!

Ferchezanca. — (cu disperare) Perduțĭ!.. or sĕ se mureze ca crastavețiĭ în eaz... aleluĭa... am rĕmas ear vĕduvă... ah! (leșină.

Toțĭ.

Vaĭ, ce întêmplare!
Staŭ încremenit!..
Printr'o înecare
Toate s'aŭ sfîrșit. (bis).

(Rĕmân toțĭ încremenițĭ. — Flutur caută sĕ dee ajutor Ferchezancăĭ. — Cortina cade).

ACTUL II.

Teatrul represintă o edaĭe mare și simplă mobilată. Ușă în fund și de a stânga eĭ o scară care duce la rêndul de sus. — În capĕtul scăreĭ o altă ușă. În stânga o fereastă ce dă în grădină, în dreapta o sobă și d'inaintea eĭ o masă pe care se vĕd o oglindă mică și un sfeșnic cu un căpețel de lumînare. — Scaune pe lângă păreți. O ușă de dincolo de sobă, care duce în odăile luĭ Talpă-Lată.

SCENA I.

Tița (la fereastă, privind în câmp).

Nu se zărește încă. De aḑĭ dimineață de când 'l o trimes moș Talpă-Lată la Târgu-Frumos cu scrisorĭ...

(viind în scenă) Sĕrmanu bĭetu boerĭu!.. s'ajungă a sĕ face cĭoban tocmaĭ la posesorul luĭ!.. (veselă) Un cĭoban cu ḑece miĭ de galbinĭ venit... Cât îmĭ pare de bine că m'am găsit lângă dînsu când o scăpat din eaz .. 'L-am ascuns într'o manta şi, făr'a fi zărit de nime, 'l-am adus la noĭ acasă... de-atuncĭ îl vĕd în toate ḑilele . . . el n'are ce face . . . de când s'o înecat Egor... el îĭ silit sĕ şadĕ aicĭ ascuns în strae ţĕrăneştĭ ... de frica jandarmilor...

Arie din *Scara mâţeĭ*: *Paserele mult iubite.*

Ḑeŭ îmĭ pare foarte bine
C'a scăpat el de la moarte
Şi din ochiĭ tuturor;
Dar îmĭ pare şi maĭ bine
C'a scăpat el chĭar prin mine...
Şi căĭ sûnt de ajutor.
A perdut a sa avere
Boerie şi putere,
Ajungând a fi păstor;
Dar în loc de bogăţie
Şi de-o seacă boerie
Îĭ rĕmâne-al meŭ amor!

SCENA II.

Tiţa, Talpă-Lată (viind din fund.

Talpă. — (supĕrat) Tiţo?.. n'o maĭ vinit ghĭorlanu cel de Stan?

Tiţa. — Nu, moş Talpă-Lată.

Talpă. — Ce mojîc leneş!.. de aḑî dimineaţă de când 'l-am trimes la Târgu-Frumos... s'o fi oprit în vr'o crâşmă, că tot îĭ ḑi de târg astă-ḑĭ.

Tiţa. — Cine... el în crâşmă?.. (în parte) Un boer în crâşmă! dacă s'o maĭ vĕḑut!..

Talpă. — Aşa 's ţĕraniĭ iştia ... s'o făcut nişte

beţivĭ de frunte de când s'o înmulţit velniţile... şi nu maĭ poţĭ face nicĭ o treabă cu dînşiĭ.

Tiţa. — Ea las', moş Talpă-Lată, că Stan nu 'ĭ ţĕran de rênd; el nicĭ nu ştie ce'ĭ vinu măcar.

Talpă. — Vorbă'ĭ?.. un ţopîrlan ca dînsu... leneş .. somnoros... tueş... care când îĭ poroncesc câte ceva... sĕ mĕture casa... sĕ aducĕ apă de la fôntână... sĕ uĭtă la mine cu ochiĭ boldiţĭ, ca o broască la soare... Mĕ mir ce'l tot aperĭ, Tiţo dragă, că nu plăteşte nicĭ doĭ banĭ... (în parte) De n'ar fi un mojîc prost, aşĭ crede, Doamne eartă-mĕ! că 'ĭ-o căḑut tronc la inimă.

Tiţa. — D'apoĭ şi d-ta, moş Talpă... nime nu te maĭ poate mulţĕmi... bĭetu Stan lucrează cât poate, sĕrmanu! şi d-ta în loc sĕ fiĭ bun cu dînsu, nu încetezĭ de-al ocărî ca pe-un argat prost...

Talpă. — Eĭ! ba nu cumva aĭ vra sĕ'l bag în sîn şi sĕ'l cocolesc!.. ce 'l-oiŭ cocoli într'o ḑi c'o dispicătură... Da cine oare s'aude afară?

(Se aude la uşa din fund tropote de caĭ şi glasul Ferchezancăĭ riḑênd).

SCENA III.

Ceĭ dinainte, **Flutur, Ferchezanca.**

Flutur. — (afară) Tbrrr... hola... Tbrrr...

Ferchezanca. — (afară rîḑênd) Ţine bine sĕ nu daĭ rĕŭ... ha, ha, ha...

Flutur. — (întră în costum de călĕreţ ridicul) Bucuroşĭ la oaspeţĭ?

Talpă. — Bucuroşĭ... poftim.

Flutur. — D-ta eştĭ posesorul moşieĭ Ghiftuĭenĭ?

Talpă. — (închinându-se) Eŭ, cucoane... şatrarĭu Timofti Talpă-Lată.

Flutur. — D-ta sĕ fiĭ sănĕtos... (mergênd la uşa din fund) poftim în casă, sufleţele...

Ferchezanca. — (întrând răpide în costum de Amazonă) Uf! bine c'am maĭ dat de uscat!.. ce fugă!.. ce primblare de olac... cale de-o poştă călare... de la Târgu-Frumos, pĕn' aicĭ?.. Daţi'mĭ degrabă un pahar de apă... séŭ de vin; că mi s'o făcut gâtiţa ească.

(Tiţa merge în odaea din dreapta şi aduce un pahar cu apă).

Ariea *Galopuluĭ* de la *bal-masque*.

Ferchezanca.

Hop, hop, hop,
La galop
Când alerg călare,
Hop, hop, hop,
La galop
Inima mea sare.
Hop, hop, hop,
La galop
De mĕ vede-orĭ cine,
Hop, hop, hop,
La galop
Saltă după mine.
Ce plăcere de-a fugi în fuga mare
Pe un cal ĭute, sprintinel ca un ogar.
Câte-o dată, alivanta pe spinare,
Dar nu'mĭ pasă... eŭ de şotiĭ n'am habar.
Hop, hop, hop, etc.

Flutur. — (în parte) Par' că vĕd maştele, la balmasche... (imitând musica militară) Tă... nă... nă... nă... dână... dână... bum, bum, bum...

Tiţa. — (aducênd apă) Eaca apă, cucoană... (în parte) Ce vĕd? Ferchezanca!

Ferchezanca. — (ĭe paharul şi be) Sĕ trăeştĭ. (puind paharul) Par' că cerusem vin... da nu'ĭ nimică; îĭ bună

şi apa... (vĕḑênd pe Tiţa) Ce 'mĭ vĕḑură ochiĭ? copila cea care-am întêlnit'o la curte, când s'o înecat bietu Ghiftuĭ!.. mare poznă! Da ce cauţĭ aicĭ, drăguţă?

Talpă. — Aicĭ şĕde, cucoană... împreună cu mine...

Ferchezanca. — Aşa?.. ĭĭ vr'o strĕnepoată de-a d-tale?

Talpă. — Ba nu, cucoană... eŭ ĭĭ sunt epitrop, de când 'ĭ-o murit părinţiĭ...

Ferchezanca. — Dumneḑeŭ sĕ 'ĭ erte!.. (către Tiţa) Ea ascultă, drăguţă... n'aĭ o odae maĭ curată unde sĕ mĕ pot odihni puçintel, că 'mĭ-o sbrobit calu toate oasele 'n mine... ştiĭ? par' că 's făcăluită.

Tiţa. — (în parte) Altă bele acu!.. a sĕ dee boerĭul cu ochiĭ de dînsa...

Ferchezanca. — (în parte) Se vede că'ĭ surdă, sĕrmănica. (strigând tare) N'auḑĭ, drăguţă... aşĭ dori o odae...

Tiţa. — Dacă nu 's surdă, cucoană... nu te rĕguşi degeaba.

Talpă. — Pofteştĭ să te odihneştĭ? îndată... Tiţo, du pe cucoana în odaea ta...

Tiţa. — În odaea... mea?

Talpă. — D'apoĭ unde... în coşerĭŭ?.. haĭ, şi 'ĭ dă cele trebuincĭoase.

Ferchezanca. — Foarte mulţĕmesc. (în parte) De-treabă posesor... heĭ! să nu fi rĕposat bĭetu Ghiftuĭ... era sĕ'mĭ aducĕ mie câştĭurile... (oftând) Ce'ĭ lumea asta!.. ca un cal breaz... Toate planurile mele o căḑut în baltă! (stă pe gândurĭ),

Tita. — Când ĭĭ pofti, cucoană... odaea 'ĭ gata.

Ferchezanca. — (pe gândurĭ) În baltă!.. în baltă!..

Flutur. — Ha, ha, ha... copila 'ţĭ spune una şi tu rĕspunḑĭ alta... ha, ha, ha.

Ferchezanca. — (răsărind) Ce-aĭ păţit, Hagi Flutur?.. te gâdile Rusaliile, de rîḑĭ aşa?

Flutur. — Ba nu... ha, ha, ha... Da copila 'țĭ spune alta și tu îĭ rĕspunḑĭ una... vorba ceea: Buna ḑiua, măĭ fărtate... șepte puĭ de rață, frate... măĭ fărtate, tu eștĭ surd... ba c'acu trecur'un cârd...

Ferchezanca. — (puçin supĕrată) Mâncate-ar moliile, că slut eștĭ, când rîḑĭ... unde'ĭ odaea, drăguță?.. (merge spre fund după Tița).

Tița. — Încocĭ... poĭtim. (merge spre scară).

Flutur. — Da bine, soro... așâ'șĭ te ducĭ și mĕ lașĭ cu lacrimile pe obraz?

Ferchezanca. — (oprindu-se pe scară) Știĭ ce? spală-te degrabă cu apă de soc, ca sĕ nu te facĭ chistruĭ...

Flutur. — Ean lasă șaga... nu întârḑie, c'avem sĕ mergem la curte.

Ferchezanca. — Ba 'țĭ pune pofta 'n cuiŭ de-o camdată, suflete... (cătră Talpă) Mĕ rog, arhon Talpă Lată... departe 'ĭ pĕn' la curtea boerească?

Talpă. — Ca vr'o gĭumătate de ceas, cucoană.

Ferchezanca. — Atâtica?.. eĭ, apoĭ mĕ duc sĕ mĕ culc puçintel... Cu sara bună...

Tița. — (în parte) Vaĭ de mine!.. c'acu vre sĕ și doarmĕ aicĭ!

Ferchezanca. — (suind scările) Da bine, soro... nu cum-va mĕ ducĭ în hulubărie?

Flutur. — (jos în capătul scăreĭ) Acolo ți'ĭ locul matale, porumbițo...

Ferchezanca. — (în capĕtul de sus a scăreĭ) Hîș... Flutur bĕtrân...

(Împreună. Arie din *Chirița ; Adio ! în astă seară*).

Ferchezanca (pe scară)

Adio, rĕmâĭ aice...
Eŭ mĕ duc sĕ m'odihnesc.
Adio, mĕ simt ferice
De-a putea să horăesc.

Flutur.

Adio, rĕmâĭ aice
Eŭ la curte mĕ pornesc.
Adio, 'n curênd ferice
Oiŭ veni sĕ te găsesc.

Tiţa (în parte)

Vaĭ mie! cu groaz' aice
Eŭ pe dînsa o privesc.
Cât aşĭ fi, Ḑeŭ, de ferice
De-aşĭ putea s'o mătrăşesc!

Flutur.

Sufleţele... nu uita
Prin somn dulce-a mĕ visa.

Ferchezanca.

Ba, Ḑeŭ, nu; că n'am de gând
Sĕ prind frigurĭ chĭar visând.

(Împreună).

Adio, etc. etc.

SCENA IV.

Flutur, Talpă-Lată.

Flutur. — Ha, ha, ha... poznaşă'i!..

Talpă. — Veselă cucoană se vede!.. Îĭ cucoana d-tale?

Flutur. — (ingâmfêndu-se) Aşa ş'aşa... Da ean spune'mĭ, mĕ rog, de mult ţiĭ moşiea asta 'n posesie?

Talpă. — De abĭa de şese lunĭ, cucoane... şi Ḑeŭ, mult mĕ tem sĕ nu'mĭ facĕ vr'o şotie clironomiĭ boe-

rĭuluĭ... Dumneḑeŭ sĕ'l erte!.. ci că mare detreabă creştin maĭ era pĕn' a nu se 'neca!

Flutur. — Ce fel?.. nu 'l-aĭ cunoscut în vieaţă?

Talpă. — Nu... când am luat moşiea de la vechilul d-sale, d-nu Cĭupilă, d-luĭ era dus în nuntru la ţara Franţuzuluĭ şi, veḑĭ pĕcatu!.. tocmaĭ când sosisem de la Roman, acu o sĕptĕmână cu câştĭul... ce sĕ găsesc la curte?.. tufă! boerĭu făcuse huştĭulĭuc în baltă şi prietiniĭ d-sale spălaseră putina...

Flutur. — N'avea altă de făcut, de cât s'o spele... de vreme ce Ghiftuĭ îĭ părăsise... Da bine... care vra sĕ ḑicĕ aĭ rĕmas cu gura căscată şi cu câştĭu 'n palmă?

Talpă. — Maĭ aşa!.. că doar nu era sĕ'l arunc în eaz după boer... Aştept sĕ vie clironomiĭ sĕ le es cu plin...

Flutur. — Că nu'ĭ aştepta mult... n'aĭ grijă... Chĭar astă-ḑĭ trebuĭe sĕ s'adune comisiea rênduită pentru facerea catagrafieĭ a avereĭ luĭ Ghiftuĭ...

Talpă. — Comisiea?.. da n'are rude?

Flutur. — 'L-o ferit Dumneḑeŭ... după cum spunea el, sĕrmanu!.. Mĕ duc sĕ fiŭ façă la lucrarea comisieĭ, ca martor... însă, pĕn' ce m'oiŭ întoarce, te poftesc sĕ porţĭ de grijă cucoaneĭ celeĭ de sus... (cu un aer de protecţie) Te-oiŭ mulţĕmi...

Talpă. — (închinându-se) Bunătatea d-tale, cucoane.

Flutur. — (la uşa din fund) Par' că ḑiseşĭ maĭ dinioare că nu'ĭ departe curtea?

Talpă. — Ea... cât cole... Cum eşĭ din sat, apucĭ de-a dreptul prin pădurea lupuluĭ, şi cât aĭ ḑice cârc Frangolĭo, agĭungĭ în cotunu Sătuleĭ, unde's casele boereştĭ.

Flutur. — Foarte bine... rĕmâĭ sănĕtos... şi nu uĭta ce 'ţĭ-am spus... (esă).

Talpă. — Las' pe mine.

Flutur. — (deschizênd uşa) Te-oiŭ mulţămi (esă).

Talpă. — Sĕrut mânile. (singur viind în faça sceneĭ) Adică dacă'ĭ omul viţă de boer mare ... se cunoaşte cale de-o poştă ... aşa, aista ... Da oare cum îl chĭamă? .. 'l-oiŭ întreba când m'a mulţĕmi ...

SCENA V.

Talpă-Lată, Fedeleş *şi maĭ pe urmă* **Egor.**

Fedeleş. — (cepeleag şi prost, vine alergând din fund) Cucoane Talpă, cucoane Lată?

Talpă. — (rĕsărind) Ce 'ĭ, mă? ce-aĭ păţit? par' că tot lupiĭ te-alungă.

Fedeleş. — Ba sĕ ferească Dumneḑeŭ!

Talpă. — Eĭ, ce'i?

Fedeleş. — Este un om pimintean ascuns în coşĕrĭŭ... şi ḑice aşa: că are sĕ'ţĭ spuĭe o oare cică.

Talpă. — Un om ascuns în coşĕrĭŭ! .. a fi vr'un tĕlhar ... cine'ĭ? .. îl cunoştĭ tu, măĭ Fedeleş?

Fedeleş. — (riḑênd prosteşte) D'apoĭ încă n'am fost la temniţă ca sĕ cunosc tĕlhariĭ ... Poate că d-ta, cucoane ...

Talpă. — Tacĭ, prostule ... şi du-te de 'ĭ spune sĕ vie-aicĭ ...

Fedeleş. — Cine?

Talpă. — Eaca malacu! .. cel din coşĕrĭŭ.

Fedeleş. — M'am dus. (esă alergând şi lăsând uşile deschise).

Talpă. — (singur) Sĕ fie vr'un tĕlhar ... nu cred c'ar vini ḑiua meaḑa mare ... a fi poate vr'un bejĕnar care vra sĕ între argat la mine ... fără leafă.

Fedeleş. — (afară) Boerĭu 'ĭ singur ... întră 'n nuntru.

Egor. — (Dând busta în cassă, se aruncă peste Talpă-Lată şi 'l înbrăcişează). Scapă-mĕ, jupâne Talpă-Lată.

Talpă. — (speriet) Ho țară!.. Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ!.. Egor!..

Egor. — Da.

Talpă. — N'aĭ murit?

Egor. — *Nĭet!..*

Talpă. — Care vra sĕ ḑicĕ... nu maĭ bĭetu cuconu Dumitrachi.

Egor. — Numaĭ! (ofiând) 'L-or fi mâncat raciĭ pe gĭumătate, de o sĕptĕmână...

Talpă. — Sĕrmanu!.. or fi făcut lăsat de sĕc cu dînsu...

Egor. — (cu desnădĕjduire) A! nu'ĭ vina mea... pre-melege că nu... n'am vrut sĕ'l înec... dar cum s'o dovidesc?.. *nĭe znaĭu*... cum s'arăt că's nevinovat?.. *nĭe znaĭu* nicĭ atâta... A! jupâne Talpă-Lată... tare's supĕrat!..

Talpă. — Da bine... cum aĭ scăpat din eaz, pan Egor?.. Ean spune...

Egor. — Am eşit înotând... şi m'am ascuns în nişte stuh care era lângă baltă. Când în stuh... aud de-odată nişte omenĭ alergând din toate părțile şi rĕcnind: s'o înecat! s'o înecat!.. *Bojî moi!* era sĕ mor de frică.

Talpă. — De frig?

Egor. — Şi de frig...

Talpă. — Cred şi eŭ... murat cum te găsaĭ, puteaĭ sĕ prinḑĭ un gutunar de cele tătăreştĭ.

Egor. — De-atuncĭ... nicĭ că m'am maĭ întors la Târgu-Frumos, la dugheană... Am lăsat tot... şi căldărĭ... şi harbujĭ... şi zĕmoşĭ...

Talpă. — Şi ce te-aĭ făcut de-o sĕptĕmână?.. cum aĭ trăit?

Egor. — Cum? furând noaptea harbujĭ şi zĕmoşĭ de prin harbuzĕriĭ, şi ascunḑêndu-mĕ ḑiua prin copacĭ ca o gaiţă.

Talpă. — Sĕracu bĭetu Egor!.. putea sĕ te prindĕ frigurile de-atâta harbujĭ.

Egor. — Sĕ mĕ prindĕ frigurile?.. *A... nima... nima...* Nicĭ dracu nu mĕ prindea, aşa mĕ umplusem de spăriet...

Talpă. — Eĭ! ce vreĭ acum de la mine?.. spune... ce pot sĕ fac pentru d-ta, pan Egor?..

Egor. — Ascunde-mĕ... hrăneşte-mĕ... îmbracă-mĕ... nu'ţĭ cer maĭ mult... într'un cuvênt scapĕ-mĕ de spênḑurătoare..

Talpă. — De spênḑurătoare?.. (tremură).

Egor. — (tremurând) Da... da... că de m'or prinde jadarniciĭ... or sĕ mĕ ducĕ legat la Eş... şi de m'or duce legat la Eş... acolo... or sĕ mĕ gĭudice ca pe-un hoţ... şi pe urmă-or sĕ mĕ hotărască la moarte... ş'apoĭ dacă m'or... hotărî... la moar... te... or sĕ mĕ... *Uvâĭ! uvâĭ!..* (cu desnădăjduire) Şi, Ḑĕŭ, că nu l'am înecat eŭ...

Talpă. — O ştiŭ... n'aĭ nicĭ o grijă, Egor... din casa mea nicĭ dracu nu te-a putea scoate...

Egor. — (strîngênd în braţe pe Talpă) *A! bogdaprosti... bogdaprosti.*

(Se aude afară un fluer de cĭoban).

Egor. — (spăriet) *A! cĭto tam?*

Talpă. — Vine Stan cĭobanu... haĭ de grabă... ascunde-te... fă-te nevĕḑut.

Egor. — (căutând împrejur) Unde?

Talpă. — Întră ĭute cole 'n pivniţă şi n'aĭ grijă... (rîdică o trapă).

Egor. — A... vin este?

Talpă. — Este.

Egor. — (coborând în pivniţă) A ... stahie *nima?*..

Talpă — Pĭeĭ ĭute ... (închide trapa) Ea aşa ... aicĭ încalte ştiŭ că'ĭ sigur ... numaĭ de nu 'mĭ-ar dişĕrta poloboacile ...

SCENA VI.

Talpă, Ghiftuĭ (în costum de cĭoban, întră foarte ostenit şi merge de se pune pe un scaun lângă masă).

Ghiftuĭ. — (intrând) Uf! .. daţi'mĭ un scaun ... o canape ... un divan ... că mĕ prăbuşesc! .. (puindu-se pe un scaun) A! ..

Talpă. — Ean veḑĭ obrăznicie ... cum îndrĕzneştĭ, măĭ, sĕ şĕḑĭ d'inaintea me?

Ghiftuĭ. — Cum? .. pentru că nu îndrĕznesc sĕ şĕd în picĭoare... de ostenit ce sûnt... mĕ tem sĕ nu mĕ disfac în bucăţĭ ... M'am dogit ca un poloboc vechĭŭ, de mult ce-am umblat.

Talpă. — Auḑĭ tontu? .. ş'apoĭ ḑice că 'ĭ cĭoban! .. aşa cĭoban! nu poate face-un pas făr'a sĕ jălui că 'ĭ ostenit ...

Ghiftuĭ. — Un pas! .. de-aicĭ la Târgu-Frumos şi 'napoĭ? .. cale de o poştă bună? .. Mări, nu ţi'ĭ greŭ sĕ vorbeştĭ? dacă de-aşĭ fi cal de poştă, încă m'aşĭ jălui ... măcar că eĭ n'aŭ obiceĭŭ ...

Talpă. — Tacĭ prostule ... ştiĭ numaĭ sĕ rĕspunḑĭ dobitocii.

Ghiftuĭ. — (cam supĕrat) Ean ascultă ...

Talpă. — Ce? ..

Ghiftuĭ. — (în parte) Eaca că era sĕ mĕ daŭ de gol ... (tare) Nimic, cucoane ...

Talpă. — Hîm ... dat'aĭ scrisorile luĭ d. Poliţmuştru?

Ghiftuĭ. — Poliţmaĭstru ... nu muştru.

Talpă. — Nu muştru? .. 'ţĭ-oĭŭ da eŭ un muştru de

nu'l-îĭ putea duce... Dat'aĭ scrisorile cum 'ţĭ-am poroncit?..

Ghiftuĭ. — Le-am dat d-luĭ Poliţmaĭstru... nu muştru.

Talpă. — (în parte) A sĕ mĕ scoatĕ din răbdare, mojicu ista. (tare) De ce-aĭ întârḑiet pĕn'acu?

Ghiftuĭ. — De ce? pentru că picĭoarele mele n'aŭ maşină de vapor ca sĕ...

Talpă. — Ce face? meşînă?.. Ce pomeneştĭ tu de meşînă, măĭ?.. Te-aĭ înbĕtat se vede, lepşitule.

Ghiftuĭ. — (rîḑênd) Îmbĕtat, da... şi eŭ n'am pus vin în gură de-o sĕptĕmână... M'am prifăcut în lişiţă, de când îs aicĭ.

Talpă. — Da nu cumva aĭ vra acu sĕ'ţĭ daŭ şi vin? . când nu eştĭ bun nicĭ de-o treabă... leneş, prost, tueş, mangosit...

Ghiftuĭ. — (în parte) Haĭda!.. ear o început pomelnicu...

Talpă. — Pĕcat şi de apa care-o beĭ... Da las' pe mine că te-oĭŭ ĭuţi eŭ, bade Stane... nu 'ţĭ-a merge tot aşa, pe somn, pe mâncare şi pe bere.

Ghiftuĭ. — Ce bere? ce bere?.. că doar nu sûntem la berĕriea nemţască.

Talpă. — Eĭ, apoĭ sĕ nu'l stropşeştĭ (în parte) Mĕ duc... ca sĕ nu întru în vr'un pĕcat... (tare) Măĭ.. deschide'ţĭ ochiĭ în patru, auḑi-tu-m'aĭ?.. atâta'ţĭ spun. (esă prin fund).

Ghiftuĭ. — (urmărindu'l) În patru?.. doar sĕ'mĭ pun ochelarĭ.

Talpă. — (deschiḑênd uşa) Auḑi-tu-m'aĭ?.. (esă).

Ghiftuĭ. — Aud, cucoane.

SCENA VII.

Ghiftuĭ. — E!.. apoĭ pas de'ţĭ maĭ dă moşiea 'n

posesie, ca sĕ primeștĭ batgĭocurĭ în loc de câștĭurĭ... De când m'o adus pĕcatele sĕ întru ca cĭoban la cuconu Talpă-Lată... nu'ĭ ḑi în care sĕ nu'mĭ făgăduească că m'a stropși... (vesel) Știĭ, Ḑĕŭ, c'ar ave haz sĕ'mĭ tragĕ o bătaĭe?.. și eŭ... nicĭ sĕ îndrĕznesc a ḑice cârc măcar... ca sĕ nu mĕ daŭ de gol... Ea... maĭ știĭ?.. se poate ca maĭ bine... Talpă-Lată îĭ ca ceĭ mulțĭ...

Arie : *Picĭul bricĭcariul.*

Îĭ mare cu ceĭ micĭ
Și mic cu ceĭ maĭ marĭ;
Mișel cu ceĭ voĭnicĭ,
Voĭnic cu ceĭ fugarĭ.

El, după 'nprejurărĭ
Ĭea sute de schimbărĭ : } (bis).

Când îĭ șiret vestit,
Când prostuleț de tot,
Cinstit ... sĕŭ necinstit!
Ba chĭar și patriot ...
Că'ĭ mare cu ceĭ micĭ
Și mic cu ceĭ maĭ marĭ;
Mișel cu ceĭ voĭnicĭ,
Și brav cu ceĭ fugarĭ.

Ce sĕ facĕ bĭetu om!.. îșĭ face interesurile cum poate... Ci că: cu lupiĭ sĕ urli, cu oile să sberĭ... Dar ce'ĭ curios lucru... că de și Talpă-Lată mĕ trece cu șaga... nu mĕ mâniŭ... d'inprotivă... posițiea me îmĭ place... îĭ nouă, originală! Eŭ boer, proprietar cu venit de 10,000 de galbinĭ, s'agĭung cĭoban!.. sĕ argățesc!.. la mulțĭ, în locu meŭ, le-ar veni cam *paracsin*... da eŭ?.. ha, ha, ha!.. Îs vesel cu toate aceste. (serios) Curios lucru... îĭ trist de-a o mărturisi... da's vesel... na... Lucrez cât șĕpte... car apă...

taĭŭ lemne... și's sănĕtos ca tunul... Când eram... ceea ce eram, pĕn' a nu mĕ'neca... avem ḑece felĭurĭ de bucate pe masă... ḑece felĭurĭ de vinațe și geaba... nu'mĭ ticnea nimica... nu puteam dormi... ș'acu mânânc la borș cu știr de mĕ prăpădesc... beŭ la apă din cofă de mĕ unflu... și'mĭ merge bine... și's vesel, rîd... (serios și trist) Mare minune! eŭ care nu puteam face doĭ pașĭ pe gĭos când eram boer... acum umblu toată ḑiulica pe câmp după oĭ... și m'am deprins cu ele... mi's dragĭ... Numaĭ caprele mĕ nĕcăjesc, mâncale-ar lupu... că se acață̆ră peste tot locul... A draculuĭ jiganie! și fudulă!.. da 'ĭ-am găsit eŭ leac de fudulie. (arată cârligu) Ș'apoĭ încă una... am învĕțat a cânta din fluer... sĕ gĭurĭ c'am cĭobănit de când îs pe lume, când m'aĭ videa mânând oile... (făcĕnd ca cĭobaniĭ) Brrr oaĭe... brrr la strungă... Ha, ha, ha... Curios lucru!.. 'mĭ-o trecut urâtu de când nu maĭ sûnt boer... și'mĭ vine tot sĕ cânt și sĕ gĭoc.

Arie mocănească:

Frunḑă verde pelinițǎ
Bîr oițǎ, bîr,
Dragă'mĭ e oaĭea plăvițǎ
Bîr oițǎ, bîr,
Cu florĭ roșiĭ pe gurițǎ
Bîr oițǎ, bîr,
Și cu trup de copilițǎ.
Bîr oițǎ, bîr,
Oițica bucălae,
Bîr oițǎ, bîr,
Drăgulița mea bălae,
Bîr oițǎ, bîr,
Haĭ de grabă 'n poenițǎ
Bîr oițǎ, bîr,
Ca sĕ'țĭ cânt doĭna, doĭnițǎ,
Bîr oițǎ, bîr.

(Joacă ca cĭobaniĭ cântând).

SCENA VIII.

Ghiftuĭ, Tiţa (eşind de sus).

Tiţa. — (în parte) Eaca boerĭu!.. ce-o păţit de gĭoacă?.. (se scoboară)

Ghiftuĭ. — (oprindu-se) Cine s'aude?.. Tiţa! (în parte) Ce suflet bun de oiţă!

Tiţa. — Tare'mĭ pare bine că te vĕd vesel, cucoane!

Ghiftuĭ. — Tacĭ, nu mĕ cuconi, că'mĭ facĭ şotiea, Tiţo dragă... Ḑi'mĭ Stan sadea.

Tiţa. — (riḑênd) Fie şi Stan... De mult aĭ vinit, bade Stane?

Ghiftuĭ. — (imitând ţĕraniĭ) Ba... ea maĭ dinioare... cuconiţă... şi mare foame mi'ĭ.. Daca'ĭ avea puçintică udătură...

Tiţa. — Cum nu, bade Stănică?.. 'ţĭ-am păstrat borş...

Ghiftuĭ. — (ĭute) Ear borş cu ştir?

Tiţa. — De care'ţĭ place... şi mĕ duc sĕ ţi'l aduc... (intră în odaea din dreapta).

Ghiftuĭ. — (singur) Ear borş cu ştir!.. De-aşĭ fi împĕrat aşĭ trage 500 la talpe căruĭ ar maĭ îndrĕzni sĕ maĭ samene ştir pe faţa pămêntuluĭ.

Tiţa. — (aducênd o oală, o lingură, un pahar de vin şi o bucată de pâne). Eaca, bade Stane, am furat pentru d-ta un pahar de vin de cole din pivniţă... (arată trapa) că moş Talpă-Lată îĭ sgârcit ca un cârlig de vie.

Ghiftuĭ. — (luând oala) Mulţĕmim, cuconiţă... sĕ dee Dumneḑeŭ s'agĭungĭ bogată ca o împĕrătească. (se pune lângă masă pe un scaun şi mânâncă).

Tiţa. — Măcar de-ar fi aşa, ca sĕ te pot scăpa din halul în care te găseştĭ!

Ghiftuĭ. — Îĭ tare bun...

Tiţa. — Cum ?.. eştĭ mulţĕmit ?
Ghiftuĭ. — Numaĭ îĭ cam pipĕrat.
Tiţa. — Cred şi eŭ.
Ghiftuĭ. — Altă dată sĕ'ĭ puĭ maĭ puţin piperiŭ, Tiţo.
Tiţa. — Cuĭ ?
Ghiftuĭ. — Borşuluĭ... eŭ îţĭ vorbesc de borş!.. A! tu 'mĭ pominaĭ de halul meŭ?.. nu te 'ngriji... Posiţiea mea ar fi destul de plăcută... dacă nu m'ar mustra cugetul... asta mĕ mănâncă. (mânâncă mult).
Tiţa. — Nu maĭ gândi, şi mănâncă 'n pace... ce-o fost s'o trecut.
Ghiftuĭ. — Sĕ nu gândesc, când am făcut moarte de om?.. când am înecat un lipovan!.. da tu nu ştiĭ, Tiţo, că chipul luĭ mĕ alungĕ necontenit... că'l vĕd peste tot locul... cu barba luĭ cea unsă.-. (arătând în dreapta) Icĭ... (în stânga) cole... (în faţă) dincolo... Mĕ primblu cu dînsu la braçetă... mĕ culc cu dînsu alăturea... mănânc cu dînsu... (aduce la gură o lingură de borş şi se opresce căutând çu spaĭmă dincolo de masă... pe urmă apucă o lingură cu mâna stângă, avênd ochiĭ tot ţintiţĭ în preajma'ĭ, şi cu mâna dreaptă ĭea paharul, bea vinul pe jumătate ş'aruncă ce maĭ rĕmâne în obrazul spectruluĭ ce i se pare că zăresce). Slutu'ĭ, batĕ'l crucea!
Tiţa. — (spărietă) Vaĭ de mine! ce'ĭ?
Ghiftuĭ. — (desnădĕjduit) Şi cu cât îĭ maĭ slut, cu atât mĕ mustră cugetul maĭ urât!
Tiţa. — D'apoĭ nu eştĭ d-ta vinovat, cucoane...
Ghiftuĭ. — O ştiŭ... o ştiŭ... dar n'am ce face... glasul conştiinţeĭ mĕ asurḑeşte... Ştiŭ tu ce mâncare 'ĭ conştiinţa?
Tiţa. — Ba nu.
Ghiftuĭ. — Nicĭ eŭ... Acu, ḑiua ca ḑiua... mĕ maĭ ĭeŭ cu caprele, dar noaptea... toate stihiile năpădesc pe mine... strigoiĭ, moroiĭ, tricoliciĭ, vêrcoliciĭ, draciĭ din tăŭ, drăgaĭcele, zimzienile, strigile, pĕnă şi

papaluga, pĕnă şi turca, pĕnă şi chiraleĭsa!.. şi chiraleĭsa!.. ştiĭ tu ce'ĭ chiraleĭsa?

Tiţa. — Ba nu.

Ghiftuĭ. — Nicĭ eŭ... dar ce folos! nu pot sĕ pun mâna pe-o cheĭe, sĕ trag un zĕvor, sĕ pun o căldare pe foc pentru jîntiţă, fără sĕ 'mĭ aduc aminte că Egor vindea ferăriĭ... îl vĕd şi prin întuneric... (căḑênd cu desnădĕjduire pe un scaun) Am agĭuns în halul morţilor! (se cufundă în gândurĭ).

Tiţa. — (în parte) Sĕrmanu bĭetu boĭer! (tare) Cucoane... cucoane... bade Stane... Stănică. (în parte) Ear o căḑut pe gândurĭ... de-acu 'ĭ dus pe cea lume.

Arie din *Scara mâţeĭ: Ah ĭubită verişoară.*

Stane dragă, fiĭ cu minte
Vesel, viŭ, ca maĭ 'nainte
Pĕn' a nu te fi 'necat,
L'al meŭ glas de mângâere
Ah, alung' a ta părere
Că eştĭ, Ḑeŭ, nevinovat!
De n'aĭ milă tu de tine
Fie'ţĭ milă chĭar de mine,
De-al meŭ suflet întristat...
Şi la glas de mângâere,
Ah, alung' a ta durere
Că eştĭ, Ḑeŭ, nevinovat!

Ghiftuĭ. — (viindu'şĭ în simţire, încet) Ce glas dulce!.. numaĭ ea poate sĕ'mĭ înprăştie gândurile cele triste...

Tiţa. — (apropiindu-se cu sfieală de Ghiftuĭ) Cucoane... 'ţĭ-o trecut?..

Ghiftuĭ. — 'Mĭ-o trecut, Tiţico dragă... s'o spart afionu la glasul tĕŭ.

Tiţa. — Eĭ... dacă'ĭ aşa, ştiĭ ce te-aşĭ sfătui... ca sĕ nu'ţĭ maĭ vie afionu cela... cum îl numeştĭ

d-ta... bine-aĭ face sĕ începĭ ear vr'o călĕtorie prin lume...

Ghiftuĭ. — (ecsaltat) Sĕ fac voĭeajurĭ?.. sĕ mĕ duc de-aicĭ?.. sĕ-mĭ las oile? sĕ mĕ depărtez de tine, Tiţo... de tine? (cu glas firesc) Luat-aĭ sama că maĭ dĕunădĭ te-am strîns de mână?..

Tiţa. — (cu nevinovăţie) Ba nu.

Ghiftuĭ. — Te-am strîns. (ostenit şi mergênd de ceea parte cu lene) Şi de n'aşĭ fi aşa de ostenit, te-aşĭ maĭ strînge o dată (ecsaltat) Sĕ mĕ duc de-aicĭ, unde-s scăpat de toată primejdiea... unde 's căutat, grijit ca un cănăraş!..

Tiţa. — (riḑênd) Ba că chĭar.

Ghiftuĭ. — Ca un cănăraş care ar tăĭea lemne şi ar mânca borş cu ştir... (se apropie de Tiţa) Da tu nu ştiĭ, dragă copilă, ce bazaconie se întêmplă aicĭ de câte-va ḑile?.. (Tiţa neînţelegênd, caută înprejur. Ghiftuĭ o opresce de mână şi'ĭ arată inima luĭ) Aicĭ.

Tiţa. — Ce?

Ghiftuĭ. — Vreĭ s'o afli?.. vreĭ numaĭ de cât?.. vreĭ?.. vreĭ?..

SCENA IX.

Ghiftuĭ, Tiţa, Talpă-Lată (viind ĭute din fund).

Talpă. — Haĭ degrabă... degrabă...

Ghiftuĭ. — (depărtându-se de Tiţa) Dracu sĕ te ĭee...

Talpă. — Gătiţĭ odaĭea degrabă, că vine comisiea de la curte... cu toţĭ boĭeriĭ.

Tiţa. — Care boĭerĭ?..

Talpă. — Ştiŭ eŭ... or fi clironomiĭ cuconuluĭ Dumitrachi Ghiftuĭ.

Ghiftuĭ. — (tare şi cu mirare) Săracul de mine!

Talpă. — Ho! tontule... ce te-o apucat de răcneştĭ aşa?.. Nu ştiĭ că s'o înecat boerĭu?

Ghiftuĭ. — (cu durere) Ba ştiŭ... ş'o prea ştiŭ... sĕrmanu!..

Talpă. — Eĭ! apoĭ?

Ghiftuĭ. — (liniştit) Nimic... nimic... (vrea să easă).

Talpă. — (oprindu'l) Incotro, moţpane... vreĭ să spelĭ putina?.. stăĭ aicĭ că aĭ treabă.

Ghiftuĭ. — (în parte) De nu m'ar cunoaşte cineva.

Talpă. — Ghidi, ghidi, leneşule. (merge spre uşa din fund).

Ghiftuĭ. — (puindu'şĭ pălăriea pe ochĭ) Ea aşa... încalte nu m'or zări...

Tiţa. — (încet luĭ Ghiftuĭ) Ie sama bine, cucoane, sĕ nu te daĭ de gol d'inaintea boĭerilor... (intră în odaĭea din dreapta).

Ghiftuĭ. — Odată cu capu... Tiţico... (cu dragoste) Tiţico! (în parte) Eĭ!.. mi'ĭ dragă şi pace!

SCENA X.

Ghiftuĭ, Talpă-Lată, Flutur, Acrostihescu, Cârcĭoc, Prieteni (întrând pe uşa din fund).

Talpă. — (deschiḑênd uşa din fund) Poftim, poftim, boĭerĭ...

Ariea polcăĭ din *Chiriţa*.

Prietenii.

Haĭdeţĭ, haĭdeţĭ sĕ grăbim
Şi lucrarea sĕ sfêrşim,
Pe Ghiftuĭ sĕ 'l rĕfuim;
Testamentul sĕ'ĭ cetim...

Ghiftuĭ (în parte)

Ea privițĭ cum mě jălesc;
Ce frumos mě prohodesc!
Aşĭ jura că polca vreŭ
Sě joace de dorul meŭ.

Prietenii.

Haĭdețĭ, etc. etc.

(În vremea coruluĭ, Ghiftuĭ se leagănă uşor ca şi când ar voi sě înceapě polca şi făcênd de o dată un gest de mânie, se duce spre uşa din fund... Talpă ear îl opresce).

Talpă. — (oprind pe Ghiftuĭ) Ear?.. dă... dă...

Ghiftuĭ. — (în parte) Mare pěcat c'un posesor...

Flutur. — (către boerĭ) Boĭerĭ d-voastră... Catagrafiea 'ĭ sfêrşită... nu ne maĭ rěmâne de cât sě visităm moşiea şi sě se citească testamentul care s'o găsit la curte.

Cârcĭoc. — Prea bine... da ştițĭ d-voastră, c'o avut mare noroc cuconu Ghiftuĭ de s'o înecat, căcĭ la dinprotivă, ar fi fost dat în criminal pentru moartea lipovanuluĭ...

Flutur. — În criminal?.. eştĭ sigur, arhon Cârcĭoc?..

Cârcĭoc. — Doar nu's candidat de gĭudecătorie fără sě ştiŭ pravelile.

Flutur. — Asta n'ar fi un reson... câțĭ cunosc eŭ!.. şi Ḑeŭ socoțĭ?..

Cârcĭoc. — Socotința me este că prietinul d-voastră ar fi figurat în carmaroc cu ştreangu de gât...

Ghiftuĭ. — (în parte) Valeŭ!.. par' că 'mĭ stă un nod colea...

Flutur. — Sĕrmanu! poate că 'ĭ-ar fi trecut urâtul în spênḑurătoare.

Ghiftuĭ. — (în parte) Îĭ mucalit Hagi-Flutur...

Acrostihescu. — Şi fiind că era cam fudul... s'ar fi fudulit în ştreang, ca cĭoara 'n par...

Ghiftuĭ. — (în parte) Na şi ista-l-alt... frumos mĕ jălesc!.. apoĭ pas de te maĭ îneacă.

Flutur. — Almintere era om bun... numaĭ cam... tueş.

Acrostihescu. — Cam... lepşit.

Flutur. — Cam stropşit.

Acrostihescu. — Cam trăsnit.

Ghiftuĭ. — (în parte) Haĭda... nicĭ dracu nu m'ar cunoaşte, cum mĕ zugrăvesc eĭ.

Cârcĭoc. — Lepşit, stropşit, trăsnit, cât vĕ place... dar ea sĕ cetim testamentul.

Toţĭ. — Dar, dar.

Ghiftuĭ. — (în parte) Acu sĕ videţĭ comeḑie.

Cârcĭoc. — Boĭerĭ d-voastră... haĭ sĕ ne punem la masa asta, ca sĕ urmăm pe forme.

Talpă. — Mă... Stane... dă scaune boĭerilor.

Ghiftuĭ. — (în parte) Vorbă'ĭ?.. atâta ar maĭ trebui..

Talpă. — Mă, surdule... da n'auḑĭ?

Ghiftuĭ. — Aud, cucoane. (aduce scaune şi le aşeaḑă în prejurul meseĭ).

Talpă. — Ea colo şi colo, mangositule... Nu băgaţĭ de samă, boĭerilor, că 'ĭ un bĭet cĭoban necĭoplit...

Ghiftuĭ. — (în parte) Ce te-aşĭ maĭ cĭopli!..

Talpă. — Când nu 'ĭ cu oile, nu plăteşte nicĭ doĭ banĭ... îĭ diprins cu ele... ş'ar vra sĕ le vadĕ ḑi şi noapte.

Ghiftuĭ. — (în parte) Dar; sĕ le vĕd în frigare.

Cârcĭoc. — Poftim, boĭerĭ, sĕ cetim testamentul rĕposatuluĭ.

Ghiftuĭ. — (în parte) Rĕposatuluĭ de façă.

Toţĭ. — (aşeḑându-se pe scaune) Ea sĕ videm.

Cârcĭoc. — (cetind) «Acesta este testamentul meŭ!.. Eŭ sub-iscălitul, Dimitrie Ghiftuĭ, din mila luĭ Dumneḑeŭ fiind lipsit de rude, numesc drept clironomĭ avereĭ mele, pe prietiniĭ meĭ: Banul Hagi-Flutur...»

Flutur. — (rĕsărind) Ce ḑicĭ?..

Cârcĭoc. — (cetind) «Şi pe d. Acrostihescu... Odobaşa...»

Acrostihescu. — (rĕsărind) Ce spuĭ?..

Cârcĭoc. — (cetind) «Fiind amêndoĭ capitalişti...»

Ghiftuĭ. — (în parte) N'aŭ para 'n pungă, da 's din capitalie.

Cârcĭoc. — (cetind) «Fiind amêndoĭ capitaliştĭ şi prietinĭ pe care îĭ preţuesc... Ear spre a curma tot soĭul de neînţelegerĭ între eĭ... las anume satul Ghiftuĭenĭ luĭ Hagi-Flutur şi satul Sătula luĭ Acrostihescu... iscălit, Dimitrie Ghiftuĭ. 20 Maiŭ... 1849.»

(Toţĭ se scoală de pe scaune).

Ghiftuĭ. — (în parte) Frumoasă idee aĭ maĭ avut, cucoane Dumitrachi...

Flutur. — Care cum s'ar prinde sûnt proprietar?..

Acrostihescu — Şi eŭ tij.

Flutur. — Sĕrmanu Ghiftuĭ! ce detreabă om!

Acrostihescu. — Ce suflet nobil!.. am sĕ 'ĭ fac o odă...

Ghiftuĭ. — (în parte) Nicĭ mort n'a sĕ'mĭ dee pace... Odobaşa.

Flutur. — Ce pĕcat c'am perdut aşa prietin! (îşĭ şterge ochiĭ).

Acrostihescu. — Aşa om cu geniŭ!.. (îşĭ şterge ochiĭ).

Ghiftuĭ. — (în parte) Ea sĕ veḑĭ c'acu or sĕ mĕ facĕ ànger.

Flutur. — Aşa pravoslavnic!
Acrostihescu. — Aşa ânger!
Ghiftuï. — (în parte) N'a ... ce v'am spus?
Flutur. — (luï Acrostihescu) Care vra sĕ ḑicĕ de-acum, vere Acrostihescule, noï doï o sĕ înpărţim câştïurile.
Acrostihescu. — Aşa, vere Flutur ... ce jalnică întêmplare! .. a! ..
Flutur. — A! .. (se înbrăçişează înpreună plângênd).
Ghiftuï. — (în parte) Ea auḑi'ï cum se maï fasolesc! .. sĕ nu'ï ïeï cu toropala?
Flutur. — (luï Talpă) Cât aduce moşiea ... arhon Talpă? .. cu cât o ţiï pe an?
Talpă. — Scump, cucoane ... foarte scump ... cât nu face. Cuconu Dumitrachi Ghiftuï, Dumneḑeŭ sĕ'l erte! .. îmï făgăduise că m'a maï scăde din câştïŭ ... dar n'am avut parte ...
Ghiftuï. — (în parte) Eŭ? .. na şi altul! .. da late le croïeşte badea Talpă-Lată ...
Cârcïoc. — Boïerï d-voastră ... dacă poftiţï, sĕ mergim acum ca sĕ visităm hotarĕle moşiilor ...
Toţï. — Dar, dar.
Flutur. — Arhon Talpă ... vin d-ta de ne-arată moşiea ... séŭ dacă n'aï vreme, dă-ne pe cineva ... pe cïobanu ista ... (arată pe Ghiftuï).
Talpă. — Cine? el? .. da cunoaşte el ceva, tontu? .. vin eŭ cu d-voastră.
Ghiftuï. — (în parte) Haïda! ci că este-o vorbă: Haï tată sĕ'ţï arăt hotarĕle ...

Corul.

Haïdeţï, haïdeţï sĕ grăbim
Şi lucrarea sĕ sfêrşim,
Pe Ghiftuï sĕ'l răfuim;
Moşiea sĕ'ï înpărţim.

(esă cu toţiï prin fund, afară de Ghiftuï).

SCENA XI.

Ghiftuĭ. — Eĭ! apoĭ te maĭ înecĭ altă dată?.. maĭ laşĭ clironomĭ altă dată?.. Nicĭ n'apucĭ a muri bine, şi eĭ încep a gĭuca drăgaĭca... şi 'n loc sě te jălească ca pe-un om care'ĭ îmbogăţeşte, te batgĭocoresc ca pe-un duşman... I! de n'aşĭ fi mort... ce ſrecătură de gâlcĭ aşĭ trage luĭ Flutur şi luĭ Odobaşa!.. (se apropie de masă) Dac'am fost nebun eŭ sě fac testamentul în folosul lor... aşa mi se cade... O! ce idee năstruşnică!.. dar... cu chipul aista le vin de hac! (se pune la masă şi scrie câteva rêndurĭ în testament). Ha, ha... dragiĭ meĭ capitaliştĭ... nu vě aşteptaţĭ la una ca asta... îs tueş? stropşit? lepşit?.. încalte sě vě arăt eŭ cine'ĭ Ghiftuĭ... sě'l cunoaşteţĭ maĭ bine... (scriind) «Ghiftuĭenĭ 19 Maiŭ 1849». (vorbit) M'am înecat la 20 a luneĭ... se poate dar prea lesne sě fi scris aceste rêndurĭ cu o ḑi maĭ înainte, la 19. (frecându-şĭ mânile de bucurie şi sculându-se de la masă) Ce-oĭŭ sě maĭ rîd acum, când 'ĭ-oĭŭ videa cu nasu de-un cot... mě duc să věd cum îmĭ měsoară moşiile... ha, ha, ha... am căpětat ingînerĭ fără plată.. ha, ha, ha... (esă pe uşa din fund).

SCENA XII.

Egor, Ferchezanca.

Egor. — (deschiḑênd o trapă scoţênd capul) Nu maĭ aud pe nime tropăind de-asupra capuluĭ... acum pot eşi sě mě maĭ rěsuflu. *Uvâĭ!* m'am săturat de pivniţă... oare unde sě fie prietinul meŭ Talpă-Lată, sě'mĭ aducě de mâncat... c'am flămânḑit de tot, de când m'am făcut stahiea pivniţeĭ... *a cĭto?.. nazat...*

(Ferchezanca bate în palme sus. — Egor închide oblonul).

Ferchezanca. — (eşind la capĕtul scăreĭ) Măĭ ! fa ! .. nime... pace... şi tare mi'ĭ poftă de dulceţĭ... sĕ mĕ maĭ rĕcoresc... c'am durat un somn năstruşnic... ş'am visat... vaĭ de mine ! ce vissurĭ curioase ! .. tot cu stahiĭ şi cu Hagi-Flutur...

Egor. — (scoţênd ear capul) Nu'ĭ nime, se vede... (zărind pe Ferchezanca sus) *A! bojî moi!* .. Panchiţ ! .. (închide oblonul)'

Ferchezanca. — (începênd a sĕ coborî) Par'că m'alunga o stahie sburlită şi mĕ chĭema pe nume cu glas înnăduşit, ca din ceea lume...

Egor. — (de sub scenă) Panchiţ ! .. Panchiţ ! ..

Ferchezanca. — (oprindu-se pe scărĭ) Aud ?

Egor. — (asemene) Panchiţ ! .. Panchiţ ! .. Cucu...

Ferchezanca. — (spăĭmântându-se) Vaĭ de mine ! .. îmĭ cântă cucu 'n stânga ! ..

Egor. — Panchiţ ! Panchiţ ! .. ce nu plateştĭ luĭ Egor ?

Ferchezanca. — Săraca'n de mine, că nu 'ĭ curată casa asta... îĭ cu dracu... (se suĭe răpide înapoĭ) Unde sĕ fug ?

Egor. — Panchiţ ! .. Panchiţ ! .. De nu 'ĭ plăti luĭ Egor... am sĕ te ĭeŭ pe ceea lume... sĕ te mănânc de vie... Hîr... ham... ham...

Ferchezanca. — Auḑĭ gust ? .. Vaĭ de mine ! .. doar' nu 's stridie ! .. Mĕ unflă spaĭma din tălpĭ... mĕ duc sĕ mĕ 'nchid în casă... (întră în odae).

Egor. — (arătându-se) *No, haraşo !* .. 'ĭ-am vinit de hac... ha, ha, ha... de-acum ştiŭ că 'mĭ-a plăti. (desperat) Ha, ha, ha...

SCENA VIII.

Talpă, Flutur, Acrostihescu, Cârcĭoc, Prietenĭ.

(Flutur şi Acrostihescu întră sfădindu-se).

Acrostihescu. — Ba mĕ eartă, vere... hotaru 'ĭ maĭ încoacĭ.

Flutur. — Da nu 'l-aĭ vĕḑut cu ochiĭ că 'ĭ maĭ încolo, d'inprotivă?

Acrostihescu. — Ce maĭ încolo? . . vreĭ sĕ'mĭ mănâncĭ doĭ stânjinĭ de pămênt, din partea me.

Flutur. — Ba tu vreĭ sĕ mi'ĭ mănâncĭ cu înpresurare.

Acrostihescu. — Ba tu.

Flutur. — Ba tu... şi dacă 'ĭ aşa treaba... ne-om gĭudeca.

Acrostihescu. — Ne-om gĭudeca.

Cârcĭoc. — Domnilor... nu vĕ sfădiţĭ degeaba pentru doĭ stânjinĭ, când vĕ'ĭ clironomiea aşa de însemnată . . . că de 'ţĭ întra o dată în proçes, Dumneḑeŭ ştie de 'ţĭ scăpa bunĭ teferĭ . . .

Acrostihescu. — Cum?

Cârcĭoc. — Ce vĕ spune Timofti Cârcĭoc . . . helbet! . . doar' nu 's candidat de florĭ de cuc . . . vĕ sfătuesc prietineşte . . .

Flutur. — } (înpreună) { Ce florĭ de cuc?.. da nu veḑĭ
Acrost. — } { că vra sĕ mĕ păgubească.

Cârcĭoc. — Eĭ! ştiţĭ una? . . . haĭ sĕ maĭ cetim testamentu... poate că ne-om lămuri asupra pricineĭ.

Flutur. — }
Acrost. — } Foarte bine.

Cârcĭoc. — (luând testamentul de pe masă) Eaca pozna!

Flutur. — }
Acrost. — } Ce 'ĭ?

Cârcĭoc. — Pe ceea-l-altă façă a testamentuluĭ, este o adăugire care 'mĭ scăpase din videre.

Flutur. — }
Acrost. — } Ceteşte-o.

Cârcĭoc. — (în parte) O păţit-o clironomiĭ! (tare, cetind) «Fiind că se poate întêmpla ca sĕ mĕ înec mânĭ,

îmĭ schimb hotărîrea de maĭ 'nainte, și'mĭ las toată averea Tițeĭ...»

Flutur. — }
Acrost. — } Ce face?

Cârcĭoc. — (în parte) «Tițeĭ, copileĭ care se află subt epitropiea luĭ șătrarĭu Talpă-Lată...»

Talpă. — Mare minune!

Cârcĭoc. — (cetind) «Iscălit, Ghiftuĭ... 19 Maiŭ 1849.»

Flutur. — }
Acrost. — } Nu se poate! îĭ plastografie.

Cârcĭoc. — Ba mĕ ertațĭ, că 'ĭ scris cu mâna rĕposatuluĭ.

Flutur. — (cu desnădĕjduire) }
Acrost. — (cu desnădĕjduire) } Breee!
Talpă. — (cu mirare) }

Ariea: *Vaĭ ce este, ce 'ntêmplare?* din *Baba-Hârca.*

(împreună).

Flutur și Acrostihescu.

De se poate-așa rușine
Sĕ pățim noĭ amêndoĭ,
A o crede, ḑeŭ, nu'mĭ vine.
El 'șĭ-o bătut joc de noĭ!

Talpă și ceĭa-l-alțĭ.

Ce rușine, ce rușine!
Aŭ pățit-o amêndoĭ!
Ș'o sĕ'ĭ ridem ca maĭ bine,
Ḑeŭ, sĕ'ĭ ridem între noĭ.

SCENA XIV.

Ceĭ d'inainte, **Tița** (viind din dreapta).

Tița. — Ce este? ce este, de rĕcnițĭ așa?

Acrostihescu. — (în parte) Ce vĕd? Tița! ea 'ĭ cliro-noamă... bună partidă!

Flutur. — (în parte) He, he... copilița 'ĭ frumușică... he... he... și are ḑestre bună... he... he... maĭ că de-ar vra sĕ fie Fluturoaĭe...

Talpă. — (în parte) Îs vĕduvoiŭ... Tița 'ĭ diprinsă cu mine... știĭ că s'ar putea!.. Pravila dă voĭe epi-tropilor sĕ se cunune cu...

Flutur. — (Tițeĭ) Duducă Tiță... știĭ mata că sa-menĭ, bucățică tăĭetă, cu un fenics?

Tița. — Ce dihanie 'ĭ aceea?

Acrostihescu. — (Tițeĭ) O pasĕre măeastră, căreĭa 'ĭ-am făcut o odă.

Tița. — Ce 'ĭ-aĭ făcut?.. sĕrmana!

Talpă. — Tițică, Tițică... ean maĭ uĭtă-te și la moș Talpă 'ncoacĭ.

Tița. — Eaca mĕ uĭt... ș'apoĭ?..

Talpă. — (în parte) Ce vroĭam sĕ'ĭ spun!..

Acrostihescu. — Duducă, crede-mĕ că tineriĭ ceĭ maĭ eleganțĭ ar fi prea fericițĭ a sĕ numĕra între ado-ratoriĭ d-tale.

Tița. — Ce sĕ facĕ?.. sĕ se numere?.. ha, ha ha!.. doar' toamna, ca bobociĭ...

Toțĭ. — (rîḑênd) Ha, ha, ha... mult duh are... ha... ha... ha.

Talpă. — Degeaba 'țĭ bațĭ capu, boerĭule, că Tițeĭ nu 'ĭ plac tineriĭ.

Tița. — Cine 'țĭ-o spus d-tale că nu'mĭ plac?

Flutur. — Duduca are dreptate. Eaca eŭ, de pildă,

am înplinit 45 de anĭ la Crĕcĭun ... îs numaĭ bun de însurat.

Talpă. — (trecênd lângă Ţiţa) Dacă 'ĭ treaba pe-aceea, apoĭ eŭ îs şi maĭ bun, c'am înplinit 50 la Ispas.

Acrostihescu. — (trecênd lângă Ţiţa) Atâta ar maĭ trebui ... sĕ se cunune o copilă tênĕră cu gĭumătăţĭ de veacurĭ! .. Nu te potrivi, duducă ... eŭ am numaĭ 25 de anĭ ...

Flutur. — (îndesându-se) Crede mĕ pe mine, că Acrostihescu nu ştie ce spune ...

Talpă. — (asemene) Ascultă pe moşu, că d-nu Flutur aĭurează.

Ţiţa. — (veselă. către Cârcĭoc) Da ce-o păţit de'şĭ spun cu toţiĭ aniĭ, ca la earmaroc? .. doar' n'am sĕ'ĭ cumpĕr.

Cârcĭoc. — Ce sĕ aĭbă? .. un lucru de nimic ... Banu Flutur şi d-nu Acrostihescu îs depărtaţĭ din clironomie, şi 'n locu lor, rĕposatu te lasă pe d-ta clironoama avereĭ sale ...

Ţiţa. — (cu bucurie) Aşa! nu mĕ 'nşĕlĭ?

Cârcĭoc. — Sĕ n'am parte de gĭudecătorie. (în parte) Ce nebunie am făcut că m'am încurcat an ţĕrţ!

Ţiţa. — I! cât îmĭ pare de bine ... cât îmĭ pare de bine! .. (sare, bătênd în palme).

Aria din *Peatra din casă*: *Cât îmĭ pare bine.*

A! ce bine 'mĭ pare!
Eŭ, o bĭată fată,
M'am făcut de-odată
Cu avere mare.
Oĭŭ sĕ fac mult bine
Şi s'agĭut pe-orĭ cine,
După cum doresc;
Şi s'aduc plăcere,
Fericirĭ, avere,
Celuĭ ce ĭubesc.
Tra, la, la, la, la,

De-acum tot aşa
Vesel voĭŭ cânta.
Tra, la, la, la, la.

Talpă. — Cred şi eŭ că 'ĭ cânta tra, la, la, cu ḑece miĭ de galbinĭ venit... dar numaĭ cu tra, la, la, nu poțĭ ține casă... trebuĭe sĕ ĭeĭ un bărbățel, fata me.

Flutur. — Eaca eŭ, de pildă.

Acrostihescu. — Ba eŭ...

Talpă. — D'apoĭ eŭ nu's pe-aicĭ!

Tița. — (pe gânduri) Negreşit... negreşit... da unde'ĭ Stan?.. aşĭ vre sĕ vĕd pe Stan...

Talpă. — Stan?.. Stan?.. Nu cum-va 'țĭ-o întrat gărgăunĭ în cap, gĭupineaso.

Tița. — Moşule...

Talpă. — Un mojîc ca acela?

Toțĭ. — Un mojîc?

Talpă. — Auḑĭ!.. ce-ar agĭunge lumea, dacă fetele de boĭer s'ar da în dragoste cu cĭobaniĭ!

Arie din *Baba-Hîrca: Vaĭ! ce este? ce 'ntêmplare!*

(împreună).

Corul.

Unde'ĭ, unde'ĭ țopêrlanul
Sĕ'l mĕsor peste cojoc.
Unde'ĭ, unde'ĭ Stan cĭobanul
Să 'l zdrobesc aicĭ pe loc.

Tița.

Vaĭ de bĭetul Stan cĭobanul
C'or sĕ 'l lasă mort pe loc!
Şi de el, de el sĕrmanul
Vĕd că n'oĭŭ sĕ am noroc.

(În timpul coruluĭ, Ghĭftuĭ întră prin fund şi pe furiş, se suĭe pe scărĭ şi se ascunde)

SCENA XV.

Ceï d'innainte, Ghiftuï.

Ghiftuï. — (în parte) Măĭ... măĭ... măĭ!.. tare's bosumflaţĭ clironomiĭ!

Flutur. —
Acrost. — } Audĭ?..un ţĕrănoĭŭ...sĕ'l stropşim!..
Talpă. —

Tiţa. — (în parte) Cum sĕ 'l scap de bătaĭe?.. am sĕ 'ĭ înşĕl... (tare) De ce vĕ tulburaţĭ degeaba, domnilor?.. când eram o bĭată fată, fără ḑestre, puteam sĕ ĭubesc pe Stan... dar acum că's bogată... cum socotiţĭ c'aşĭ gândi la un cĭoban?..

Ghiftuï. — (în parte) Eaca mă!.. şi ca?..

Tiţa. — Un cĭoban care 'ĭ urât...

Ghiftuĭ. — (în parte) Frumos!..

Tiţa. — Necĭoplit.

Ghifturĭ. — (în parte) Hî...hî...

Tiţa. — Grosolan.

Ghiftuï. — (în parte) Ce's?.. grosolan!

Tiţa. — Şi pentru ca sĕ nu maĭ aveţĭ nicĭ o grijă... vĕ făgăduesc că 'mĭ-oĭŭ alege chĭar astă-ḑĭ un bărbat.

Toţĭ. — Bravo, Tiţo!..

Ghiftuï. — (în parte, trist) Chĭar astă-ḑĭ!.. n'am noroc cu clironomiĭ!

Talpă. — Tiţo... eŭ te-am crescut, draga me... gândeşte la mine maĭ ântêĭ...

Tiţa. — Nicĭ vorbă nu'ĭ...

Ghiftuï. — (în parte) Cum? şi el umblă după 'nsurat?.. putregaĭu draculuĭ!..

Flutur. — (încet Tiţeĭ) Da 'ĭ vre sĕ fiĭ Fluturoaĭe... te fac cucoană şi te duc la Eşĭ.

Tiţa. — (în parte) Aşteaptă murgule sĕ paştĭ earbă.

Acrostihescu. — (încet Tiţeĭ) De'ĭ primi sĕ fiĭ Acrostihească... 'ţĭ-oĭu turna patru ode...

Ghiftuĭ. — (în parte) Ghidi, Odobaşa!

Tiţa. — Domnilor ... daţi'mĭ vreme sĕ mĕ gândesc, ca sĕ'mĭ aleg ursitul...

Flutur. — Reson... (către ceĭa-l-alţĭ) Haĭdeţĭ, boĭerĭ, şi ne-om întoarce peste-un ceas...

Tiţa. — (în parte) Sĕ vĕ 'ntoarceţĭ când s'a întoarce bunica din ceea lume...

(Toţĭ esă prin fund. — Tiţa intră în odaĭea din dreapta. — Talpă-Lată rĕmâne maĭ în urmă, şi când voĭesce sĕ easă, Ghiftuĭ îl apucă de mână şi'l duce în faça sceneĭ).

SCENA XVI.

Ghiftuĭ, Talpă-Lată.

Talpă. — (spăriet) Ce? ha?.. ce vreĭ, prostule?

Ghiftuĭ. — (ţiindu'l de mână) Prost a fost ficĭoru tătâni-tĕŭ.

Talpă. — Cum aĭ ḑis, mojicule?

Ghiftuĭ. — Mojic îĭ ficĭoru tătâni-tĕŭ.

Talpă. — Auḑĭ!.. ear te-aĭ înbĕtat, se vede?

Ghiftuĭ. — Ear!.. ea spune'mĭ, măĭ ghĭuj bĕtrân...

Talpă. — Ghĭuj bĕtrân, eŭ?..

Ghiftuĭ. — Bĕtrân... da cum... nu 'ţĭ-aĭ mâncat mălaĭu de când Papură-vodă?.. Ea spune'mĭ... aĭ de gând sĕ te 'nsorĭ cu Tiţa?

Talpă. — Şi ce'ţĭ pasă ţie?

Ghiftuĭ. — Ce'mĭ pasă?.. ascultă... sĕ nu cumva sĕ te 'npingĕ pĕcatu sĕ facĭ una ca asta... m'aĭ auḑit? că te şterg de pe faça pămêntuluĭ...

Talpă. — (furios) Tu... eŭ... pe mine... tu?

Ghiftuĭ. — (cu sânge rece) Tu... eŭ... pe tine... eŭ!

Talpă. — Măĭ!.. da aĭ uĭtat cu cine grăeştĭ?.. aĭ uĭtat că 'ţĭ sûnt stăpân?.. şi că tu nu eştĭ de cât un cĭoban...

Ghiftuĭ. — Da cum, Doamne eartă-mĕ, s'o uĭt?.. veḑĭ cârligu ista?

Talpă. — Ş'apoĭ?

Ghiftuĭ. — Îĭ de corn.

Talpă. — Ş'apoĭ?

Ghiftuĭ. — Apoĭ... de 'ĭ îndrĕzni sĕ gândeştĭ la Tiţa... te-apuc la umblăcit ca pe oĭ... brrr oaĭe... brrr Talpă.

Talpă. — (furios) Brrr Talpă!

Ghifuĭ. — Ea brrr.

Talpă. — Bre! ce hoţ!

Ghiftuĭ. — Hoţ, nehoţ... ĭea sama că sûntem singurĭ aicĭ.

Talpă. — (în parte, cu frică) Că bine ḑice tĕlharĭu... îs în mâna luĭ.

Ghiftuĭ. — Şi's maĭ tare de cât tine .. îs cĭoban.

Talpă. — (dârz) Şi dacă eştĭ maĭ tare... ce te socoţĭ, beţivule?

Ghiftuĭ. — Ce mĕ socot, beţivule?.. ea sĕ veḑĭ... (învêrtind cârligul) Brrr oaĭe... mâncate-te-ar lupu!

Talpă. — Stăĭ!.. (în parte) Nu 'ĭ treabă cu hoţu ista. (tare şi cu glasul blând) Ascultă, măĭ Stănică... că doar' eştĭ băĭet bun...

Ghiftuĭ. — Tare bun.

Talpă. — Cam...

Ghiftuĭ. — Cam...

Talpă. — Dar eştĭ om de omenie!

Ghiftuĭ. — De omenie...

Talpă. — Nu'ţĭ place sĕ mĕ 'nsor cu Tiţa?

Ghiftuĭ. — Nu.

Talpă. — Eĭ apoĭ eaca . . . nu mĕ 'nsor . . . maĭ mult vreĭ?

Ghiftuĭ. — Gĭură te.

Talpă. — Sĕ n'am parte de tinereţile mele.

Ghiftuĭ. — De tinereţe? . . audĭ mofluzul! . . Nu aşa: sĕ te mănânce lăcustele?

Talpă. — (în parte) Mă, mă, mă! . . ce blăstĕmat!

Ghiftuĭ. — (strîngêndu'l tare de mână) Sĕ te mănânce?

Talpă. — Eĭ . . . sĕ mĕ mănânce.

Ghiftuĭ. — Aşa maĭ viĭ de-acasă . . . acum îţĭ poroncesc, ca unuĭ epitrop, sĕ dipărtezĭ pe Flutur şi pe Odobaşa.

Talpă. — D'apoĭ cum?

Ghiftuĭ. — Nu'ĭ treaba me. (îl strînge de mână).

Talpă. — (strêmbându-se) Eĭ, bine . . . bine . .

Ghiftuĭ. — Aşa 'ţĭ daŭ voĭe sĕ 'nbĕtrâneştĭ . . . dar de mĕ'ĭ inşĕla, îmĭ trag voĭea 'napoĭ . . . şi ear te şterg de pe faça pămêntuluĭ.

Talpă. — Bunătatea d-tale, bade Stănică.

Ghiftuĭ. — Haĭ . . . du-te 'ndată de'ĭ mătrăşeşte de-aicĭ.

Talpă. M'am dus. (în parte) Eĭ lasă, hoţule, că te-oĭŭ drege eŭ! (tare şi cu glas blând) Rĕmâĭ sănĕtos, bădică.

Ghiftuĭ. — (umblând turburat) Sara bună.

Talpă. — (întorcêndu-se de la uşă) De ce nu 'mĭ-aĭ spus îndată c'a ĭubeştĭ pe Tiţa, Stănică dragă? . . că ne înţĕlegeam pe loc . . . (Ghiftuĭ îl ĭea de mână şi'l strînge vîrtos, drept semn de mulţemire. — Talpă se strêmbă de durere şi caută sĕ zîmbească).

Ghiftuĭ. — Aĭ început a mĕ 'ndrăgi . . . aşă'ĭ!

Talpă. — Aşa . . . Stănică . . . sĕ ne vedem sănĕtoşĭ, Stănică. (în parte) Aşteaptă, cârjaliule, că eŭ îţĭ sûnt popa de-acu . . . (să răpede spre uşa din fund şi eśă ĭute).

SCENA XVII.

Ghiftuĭ (primblându-se foarte turburat).

Breee!.. multe-o fost sĕ maĭ vĕd astădĭ!.. şi bine-o dis cine-o dis, că banu 'ĭ ochĭu draculuĭ!.. audĭ?.. pĕnă şi Tița sĕ se schimbe din pricina banuluĭ... sĕ dicĕ că 's slut... prost... grosolan... Tița! care-o credeam că mĕ ĭubeşte!.. (furios) În cine sĕ te maĭ încredĭ de-acum, dacă şi fetele te gĭoc pe degite!

Banu 'n lume adĭ domnesce,
Banul toate le urzesce,
Frațĭ cu frațĭ el duşmănesce
Şi pe duşmanĭ înfrățesce.
Pe cumințĭ îĭ nebunesce,
Pe nebunĭ îĭ cumințesce,
Pĕn' şi proştĭ el duhuesce,
Pĕn' şi hoțĭ el proslăvesce.
Banu 'ĭ ochĭul darculuĭ
Şi bicĭul pĕcatuluĭ!

SCENA XVIII.

Ghiftuĭ, Tița.

Tița. — (viind veselă) I! cucoane, cucoane... veste bună, veste bună.

Ghiftuĭ. — (cu nepăsare) Ce veste?

Tița. — Bine-aĭ făcut c'aĭ disclironomisit pe ceĭa-l-alțĭ.

Ghiftuĭ. — (asemene) Socoțĭ? (în parte) O dat de mĭere şi dumneeĭ.

Tița — Nicĭ c'aĭ putut sĕ aĭ maĭ bună idee.

Ghiftuĭ. — Aşa sĕ trăĭeştĭ?

Tița. — Pentru că de acu eştĭ slobod sĕ facĭ ce 'țĭ-a plăcea.

Ghiftuĭ. — Care vra sĕ ḑicĕ . . . nu maĭ sûnt nicĭ cĭoban ? . . mĕ daĭ afară ? . .

Tiţa. — Cĭoban ? . . când aĭ o avere întreagă ca maĭ 'nainte ?

Ghiftuĭ. — Eŭ ? (în parte) Are haz că mĕ ĭea şi 'n rîs . . . atâta'mĭ maĭ trebuĭea !

Tiţa. — Ascultă : acum de-odată . . . trebuĭe sĕ fugì peste graniţă . . . 'ţĭ-oĭŭ da banĭ câţĭ îĭ vre . . . şi maĭ pe urmă 'ţĭ-oĭŭ întoarce toată starea înapoĭ . . .

Ghiftuĭ — Ce-aĭ ḑis ?

Tiţa. — D'apoĭ cum ? . . aĭ socotit c'aşĭ primi eŭ vr'o dată sĕ te clironomisesc de viŭ ? . . eŭ sĕ fiŭ bogată şi d-ta sărac ? . . maĭ bine sĕ mor ! . . Da nu'ĭ vorba de mine . . . îĭ vorba, că trebuĭe să te dipărtezĭ de-aicĭ cât maĭ degrabă.

Ghiftuĭ. — Aşa ? . . am înţĕles . . . Vreĭ sĕ mĕ duc, ca sĕ te măriţĭ în lipsa me.

Tiţa. — Eŭ ? . . . cu cine ?

Ghiftuĭ. — Cu Flutur.

Tiţa. — Că doar n'am căpchiet.

Ghiftuĭ. — Eĭ ! dacă nu cu Flutur . . . cu Acrostihescu ?

Tiţa. — Aşa ! . . un smintit !

Ghiftuĭ. — Apoĭ dar cu Talpă-Lată ?

Tiţa. — Ba că chĭar ! . . un moşneag.

Ghiftuĭ. — Da bine . . . de ce le-aĭ făgăduit aicĭ, maĭ dinioare ?

Tiţa. — Ce era sĕ fac ? . . eĭ vroĭa sĕ te ucidĕ . . . ş'am căutat sĕ'ĭ înşĕl.

Ghiftuĭ. — Sĕ mĕ ucidĕ ! . . pentru ce ? . . n'am murit o dată ?

Tiţa. — Pentru ce ? . . pentru c'o înţĕles că mi'ĭ drag bădica Stan.

Ghiftuĭ. — Îţĭ sûnt drag, Tiţo ! . . nu mĕ'nşĕlĭ ?

Tiţa. — Eaca!.. da n'o ştieaĭ?..

Duo din: *Scara mâţeĭ.*

Ghiftuĭ.

Tiţico!

Tiţa.

Cucoane?..

Ghiftuĭ.

O! ânger ceresc!
Ĭubescĭ pe Stănică?

Tiţa.

Dar, ḑeŭ, îl ĭubesc!

Ghiftuĭ (cu foc).

Ah, spune'mĭ dragă,
Că nu e şagă,
Nu'ţĭ fie frică, nu te sfii.

Tiţa.

Eŭ sĕ am frică?
Nu, căcĭ de mică
M'aĭ deprins singur a te ĭubi.

(împreună).

O! dulce simţire!
O! vis ângeresc!
Prin dulcea'ĭ ĭubire
În Raiŭ mĕ trezesc!

Ghiftuĭ. — Ah! Tiţo... Tiţo... Sûnt cel maĭ fericit din toţĭ pământeniĭ, (cade în genunchĭ) şi de acum vreŭ sĕ trăesc şi sĕ mor la picĭoarele tale.

(La aceste de pe urmă cuvinte, Ferchezanca esă din odaea de sus, vede scena și începe a ride cu hohot).

SCENA XIX.

Ghiftuï, Tița, Ferchezanca.

Ferchezanca — Ha, ha, ha!.. așa minune încă n'am vĕḑut... ha, ha, ha... Cĭobaniĭ fac declarațiĭ de amor, ca la teatru!.. ha, ha, ha.

Ghiftuĭ. — (rîdicându-se) Cine îndrĕznește sĕ chicotească... (merge furios spre scară).

Ferchezanca. — Cine?.. eŭ... Vaĭ de mine! ce 'mĭ vĕḑură ochiĭ?.. Ghiftuĭ!

Ghiftuĭ. — Ferchezanca! (în parte) Am sfeclit-o.

Ferchezanca. — (scoborându-se răpede) Ghiftuĭ în vieață!.. și eŭ îl credeam dus pe ceea lume!.. Ghiftuĭ!..

Ghiftuĭ. — Eĭ!.. eŭ... ș'apoĭ?..

Ferchezanca. — N'aĭ murit?

Ghiftuĭ. — Așa se vede... ș'apoĭ?..

Ferchezanca. — Ș'apoĭ... ș'apoĭ... cu atâta maĭ bine... că avem o socoteală împreună.

Ghiftuĭ. — Ce socoteală?

Ferchezanca. — Avem sĕ ne cununăm...

Ghiftuĭ. — Ce face? ba'țĭ pune pofta 'n cuĭŭ.

Ferchezanca. — Cum aĭ ḑis?.. Ea maĭ ḑi o dată...

Ghiftuĭ. — (tare) Îțĭ pune pofta 'n cuĭŭ... m'aĭ înțĕles?

Ferchezanca. — Așa mi ți'ĭ vorba, calindroĭule?.. care vra sĕ ḑicĕ 'țĭ-aĭ bătut gĭoc de mine, când 'mĭ-aĭ propus sĕ te ĭeŭ.

Ghiftuĭ. — Ba nicĭ de cum... 'țĭ-am propus cununiea pĕn' a nu muri... dar fiind c'am murit... sûnt slobod, mi se pare, sĕ mĕ cunun cu cine 'mĭ place.

Ferchezanca. — Eĭ! şi eŭ nu'ţĭ plac poate?

Ghiftuĭ. — Nicĭ atâtica... da ştiĭ? nicĭ de frică.

Ferchezanca. — Obraznicule... a!.. nu'ţĭ plac?.. a!.. d-sale boĭerĭuluĭ îĭ plac fetele de la ţară, copilele nevinovate şi proaste?.. d-luĭ boĭerĭu se ascunde în haĭne cĭobăneştĭ, ca sĕ tractarisască amorurĭ câmpeneştĭ cu lapte dulce şi cu borş cu ştir?.. ha, ha, ha, ha, ha!

Tiţa. — (cu ochiĭ plinĭ de lacrimĭ) Nu înţĕleg, cucoană, ce vreĭ sĕ spuĭ; dar de şi sûnt proastă, precum ḑicĭ, eŭ n'am obiceĭŭ sĕ rîd de oameniĭ care mĕ primesc în casa lor...

Ghiftuĭ. — Bravo, Tiţă... bine 'ĭ-aĭ rĕspuns. D-eeĭ, cucoana cea cu duh mare, este diprinsă, se vede, a fi primită numaĭ la Goliea...

Ferchezanca. — Aşa 'ĭ povestea, porumbaşilor?.. Eĭ, las' că v'oĭu vini eŭ acuş de hac... (merge în fund, deschide uşile şi strigă:) Hagi-Flutur, Odobaşa, vinițĭ digrabă sĕ videţĭ minune.

SCENA XX.

Ceĭ di'nainte, **Flutur, Acrostihescu, Cârcĭoc, Prieteniĭ.**

Toţĭ. — Ce este? Ce este?

Ferchezanca. — O înviet Ghiftuĭ...

Toţĭ. — O înviet! unde'ĭ?

Ferchezanca. — Eată'l.

Flutur şi Acrostihescu. — (vĕḑêndu'l) Ghiftuĭ! mare minune!

Ghiftuĭ. — (energic) Dar... Ghiftuĭ! maĭ mult vreţĭ?

Flutur. — N'aĭ murit, scumpul meŭ prietin?.. Nu te-o mâncat broaştele?..

Ghiftuĭ. — (asemene) Nu m'o mâncat... Ha, ha! asta

nu vĕ prea vine la socoteală, aşa'ĭ?.. Nu vĕ'ĭ ruşine obrazuluĭ... voĭ, care 'mĭ eraţĭ prietinĭ, sĕ mĕ lăsaţĭ în baltă, făr'a căuta sĕ'mĭ scăpaţĭ măcar trupul...

Flutur. — Cine putea gâci că te 'ĭ ascunde, vere Dumitrachi?

Ghiftuĭ. — (cu mândrie) Sĕ ştiţĭ că m'am ascuns! dar de ce m'am ascuns? pentru că 'mĭ era frică.

Ferchezanca. — (cu tânguire) Voĭnicelu mameĭ!

Cârcĭoc. — (viind lângă Ghiftuĭ) Ean mĕ rog... d-ta eştĭ d-nu Ghiftuĭ? avem două vorbe înpreună.

Ghiftuĭ. — (luând pe Cârcĭoc de braç şi înpingêndu'l de ceea-l-altă parte) Dă-te 'ntr'o parte, că încă n'am sfêrşit... (către Flutur şi Acrostihescu) Periţĭ din ochiĭ meĭ, şi sĕ vĕ vĕd de aḑĭ înainte când 'mĭ-oĭŭ videa ceafa... Plecăcĭune... (voĭesce sĕ easă prin fund.)

Cârcĭoc. — (aducêndu'l înapoĭ) Ean stăĭ, boĭerĭule, c'avem sĕ ne tălmăcim amêndoĭ...

Ghiftuĭ. — Ce sĕ ne tălmăcim?.. cine eştĭ d-ta?

Cârcĭoc. — Eŭ sûnt Ftorivist Timofti Cârcĭoc...

Ghiftuĭ. — D-ta sĕ fiĭ sănĕtos... ce'mĭ pasă?

Cârcĭoc. — Candidat de gĭudecătorie...

Ghiftuĭ. — (schimbându'şĭ glasul) Aşa!..

Cârcĭoc. — Şi fiind că aĭ încetat de a fi mort... apoĭ sûnt dator sĕ te arestuesc.

Ghiftuĭ. — Ce fel? ce fel am încetat?.. ba daţi'mĭ bună pace, că 's mort ca toţĭ morţiĭ... Auḑĭ?.. sĕ mĕ arestuească?..

Cârcĭoc. — Îmĭ pare rĕŭ... însă am poroncă înaltă.

Ghiftuĭ. — Da pentru ce?.. pentru ce?..

Cârcĭoc. — Pentru moartea lipovanuluĭ.

Ghiftuĭ. — (rĕcnind) Da s'o înnecat sîngur, pre legea me.

Cârcĭoc. — Se poate... însă el o murit la 20 a luneĭ, aşa'ĭ?

Ghiftuĭ. — Eĭ...

Cârcioc. — Şi d-ta la 19 aĭ scris în testament câteva cuvinte care te învinovăţesc.

Ghiftuĭ. — Ce cuvinte?

Cârcioc. — Următoarele: «Fiind că se poate întêmpla sĕ mĕ'nnec mânĭ...» Asta dovideşte mult înaintea pravilelor.

Ghiftuĭ. — (obosit) Vaĭ de mine! ce dobitocie am făcut!

Cârcioc. — Cu mare părere de rĕŭ te înştiinţăz că te arestuesc, şi pĕn'a nu te duce la Eşĭ, veĭ fi închis în odaea asta.

Ghiftuĭ. — (căḑênd pe scaunul de lângă masă) Îs fript deacum! (Tiţeĭ, care se apropie de el) Îs fript...ce vreĭ?..îs fript.

Ferchezanca. — (apropiindu-se de Ghiftuĭ) Nu era maĭ bine sĕ te 'nsorĭ cu mine?..spune drept.

Ghiftuĭ. — Pĭeĭ din ochiĭ meĭ, Papalugă...

Toţĭ.

Oh! ce 'ntêmplare!
Ce rĕŭ îmĭ pare!
În belea mare
El a intrat.

Ghiftuĭ (abătut).

O! ce 'ntêmplare!
Groaza 'mĭ e mare;
În belea mare
Eŭ am intrat.

Ferchezanca (în parte)

Ce bine 'mĭ pare...
M'am răsbunat!

Tița (în parte)

Nicĭ o scăpare
Nu'ĭ de-așteptat !

Toțĭ.

O ! ce 'ntêmplare . . . ș. c. l.

(esă cu toțiĭ prin fund).

SCENA XXI.

Ghiftuĭ. — Haĭt ! . . de-acum 'mĭ-am închiet catastihu ! . . când mĕ credeam maĭ sigur ! . . maĭ fericit . . . tronc . . . vine nebuna cea de Ferchezanca . . . De unde dracu o eșit ? . . (stă pe gândurĭ) M'o părăsit cu toțiĭ . . . m'o lăsat sîngur . . . façă 'n façă cu umbra luĭ Egor care se rîdică d'inaintea me ca o fantasmă, și se strêmbă la mine ca o momiță . . . A ! de-ar ști cineva cât costisește înnecarea unuĭ lipovan . . . nu mĕ îndoĭesc că 'ĭ-ar trece gustu . . . Ean vedețĭ . . . nu 'mĭ-o lăsat de cât o bucățică de lumînare . . . și . . . acuș oĭŭ sĕ rĕmân pin întuneric . . . brrrt, mĕ unflă spaĭma . . . (cu frică) Tare m'așĭ duce . . . tare așĭ fugi . . . (cu energie) Trebuĭe sĕ fug . . . filotimiea nu mĕ eartă sĕ șĕd aicĭ . . . ș'așa'șĭ pe-aicĭ mi'ĭ drumu. (merge la ușa din fund ș'o sgâlție). M'o închis pe din afară ticăloșiĭ ! . . (merge la fereasta) Ce vĕd ? un jandarm cu sabiea scoasă ! (cătră jandarm) N'audĭ, voĭnicule . . sluga matale . . . ce maĭ facĭ ? . . sănĕtos ? . . foarte mulțĕmesc . . . Ean ascultă, nu mĕ'ĭ lăsa sĕ sar în grădină, că mi'ĭ poftă de persicĭ . . . nu ? . . ean las' șaga, că te-oĭŭ mulțămi . . . (voĭesce sĕ saĭă pe fereastă și dă înapoĭ cu groază) Stăĭ mă . . . nu da . . . eaca blăstĕmatu c'o întins pușca spre mine . . . măĭ ! . . Care vra sĕ ḑicĕ, îs cuprins din toate părțile ca un lup la

hăĭtuĭală ... care vra sĕ ḑicĕ, nu'ĭ chip de spălat putina! .. (stă pe gândurĭ) O! îmĭ aduc aminte din copilărie că în casa asta ... era vr'o câteva taĭniţĭ pin care mĕ gĭucam de-a Baba-oarba ... dar ... ean sĕ caut ... (ĭea lumînarea, caută pe jos, şi găsesce oblonul pivniţeĭ) *Chirie eleison!* .. Eaca o gură de taĭniţă ... ce'ĭ norocu la om! .. (pune lumînarea jos şi deschide oblonul) Bre! .. da întuneric îĭ! .. par' că 'ĭ gura Ĭaduluĭ ... d'apoĭ vorba ceea: rĕŭ cu rĕŭ, dar maĭ rĕŭ făr' de rĕu! (se coboară câteva scărĭ) Frig îĭ ... brrrt ... par' că'ĭ o gheçărie ... (se suĭe înapoĭ spăriet, căutând în fundul pivniţeĭ, ca şi când ar fi vĕḑut ceva). Ştiţĭ una? .. mi'ĭ frică! .. da frică, nu şagă ... (se coboară ear) Of! cine m'o pus sĕ înnec un lipovan!

(Se face nevĕḑut şi închide oblonul peste el — Musică surdă la orhestră).

SCENA XXII.

Ghiftuĭ, Egor.

Ghiftuĭ. — (în pivniţă) Valeŭ! valeŭ!
Egor. — (asemene) *Uvâi ... uvâi!* ..
Ghiftuĭ. — Nu mĕ lăsaţĭ ... nu mĕ lăsaţĭ ...
Egor. — *Pojalosti ... pojalosti ...*
Ghiftuĭ. — Săriţĭ ... valeŭ! .. (esă iute din pivniţă cu pĕrul sburlit şi alb de tot; închide răpede oblonul şi stă de-asupra luĭ spăriet, galbĕn şi cu glas înnĕduşit) Valeŭ ... valeŭ ... 'l-am vĕḑut ear!

Arie din *Baba-Hîrca* · *Se'ĭ spălaţĭ.*

Vaĭ ş'aman!
Vaĭ ş'aman!
'L-am vĕḑut pe lipovan.
'L-am vĕḑut
Negru, slut,
Şi cu dînsul m'am bătut.
Ce păcat!

Ce pĕcat
Peste mine-acum a dat!
Orĭ ce fac,
Orĭ ce fac,
Nu pot scăpa de-acel drac! etc.

Vine în faça sceneĭ). Da n'oĭŭ sĕ scap de dînsul nicĭ pe faça pămêntuluĭ, nicĭ în fundul pămêntuluĭ?.. orĭ în cotro m'oĭŭ întoarce, trebuĭe sĕ daŭ cu ochiĭ de dînsul?..

Egor. — (rîdicând o trapă şi scoțênd capul) A!.. eaca oblonu...

Ghiftuĭ. — (răpeḑindu-se şi sărind pe trapă). Eaca... ear!.. (tremurând) Săraca'n de mine, că par' că 's pe ceea lume!..

Egor. — (rîdicând a doua trapă) Pe-aicĭ oĭŭ putea sĕ es...

Ghiftuĭ. — (se aruncă din noŭ de o închide cu picĭoarele, şi ḑice cu desnădĕjduire) Unde mĕ găsĕsc? vaĭ de mine! pe un vulcan de lipovenĭ?..

Egor. — (rîdicând trapa cea d'ântêĭ) Mare minune! că nu daŭ de uşă...

Ghiftuĭ. — (asemene) Nu lăsa... (cu glasul stins şi desnădĕjduit) Sfinte Panteleimoane!.. n'am înnecat maĭ mult de cât un lipovan... ş'acum rĕsar din toate ungherile, ca cĭupercile... Valeŭ!.. tare mi'ĭ frică!.. (vine în faça publiculuĭ şi ḑice în taĭnă) Ştițĭ cum mi'ĭ de frică?.. ca în vremea volintirilor... (furios) Asta nu 'i vieață... nu pot sĕ maĭ trăĭesc aşa... Maĭ bine sĕ mor... poate că 'mĭ-a da pace lipovanul, după ce-oĭŭ rĕpossa... (umblă nebun pe scenă, ferindu-se de locurile trapelor şi merge spre fereastă) Mĕ duc sĕ m'arunc pe fereastă...

(Se aude riturnela coruluĭ de maĭ jos. — Ghiftuĭ se răpede cu frică de la fereastă lângă masă, şi se pune pe scaun).

Ghiftuĭ. — Ce s'aude?.. cine vine?.. sĕ'mĭ dee pace... n'am vreme sĕ primesc pe nime.

SCENA XXIII

Ghiftuĭ, Țěranĭ, Țěrance (întrând înainte) ; *pe urmă* **Tița, Flutur, Acrostihescu, Talpă-Lată** și **Egor.**

Toțĭ.

Veste bună ! bucurie !
Ghiftuĭ e nevinovat.
Din a soarteĭ grea urgie
Bine'mĭ pare c'a scăpat.

Ghiftuĭ. — Ce cabazlîc îĭ aista ?.. lor le vine-a gĭuca mazurca când eŭ mě aflu în ceasul morțiĭ ?.. dați-mĭ bună pace ... n'am chef de gĭoc. (se scoală, ĭea scaunul pe care ședea, îl anină de braç și pe urmă rîdicând masa, se întoarce cu ea, o așeadă între dînsul și țěranĭ, și se pune ear pe scaun, plecându'șĭ capul pe masă). De-acum parapanghelos !.. am rěposat !..

Tița. — (alergând cu bucurie) Cucoane Dumitrachi ... cucoane Dumitrachi ...

Ghiftuĭ. — (cu glas stins) Mortos, cortos ... nu vorbițĭ cu morțiĭ !..

Tița. — (cu mirare) Mortos, cortos !.. Cucoane Dumitrachi ...

Ghiftuĭ. — Ce este ?

Tița. — (uĭtându-se la dînsul spărietă) Vaĭ de mine ! ce-aĭ pățit ?.. eștĭ alb de tot !

Ghiftuĭ. — (ștergêndu'șĭ mânica, se scoală și vine în scenă). Alb ?.. se vede că m'am atins de vr'un părete ...

Tița. — (aducând degrabă oglinda de pe sobă) Pěru ... pěru ...

Ghiftuĭ. — Pěru ?..

Tița. — (puindu'ĭ oglinda sub ochiĭ) Ean privește !

Ghiftuĭ. (vědêndu-se) A !.. pĭeĭ drace ! cine'ĭ ghĭuju ista ?

Tița. — Cine sě fie ?.. d-ta.

Ghiftuĭ. — Eŭ ?.. nu se poate ... ferească Dumne-

ḑeŭ! (se uĭtă cu luare aminte, deschide gura și boldesce ochiĭ) Cu adevĕrat... îmĭ aduc aminte... eŭ îs!.. eată gura... eată ochiĭ meĭ... (cu mare mirare) Da bine, câțĭ anĭ am șĕḑut în pivniță, de m'am făcut uncheș?..

Tița. — Moș Talpă-Lată ne-o spus tot.

Ghiftuĭ. — Ce-o spus tot?

(Flutur, Acrostihescu și Talpă-Lată întră.)

Talpă. — Dar, cucoane Dumitrachi... nu maĭ aĭ nicĭ o grijă... Egor îĭ scăpat.

Ghiftuĭ. — Scăpat?

Egor. — (deschiḑênd trapa) Da... da... Egor scapat!.. Egor *zdaro!*

Ghiftuĭ. — (viond sĕ se arunce pe trapă) Nu lăsațĭ... nu lăsațĭ... dați'ĭ în cap... (arată pe Egor).

Talpă. — (oprind pe Ghiftuĭ) Da nu te teme, cucoane, că 'ĭ Egor...

Ghiftuĭ. — Egor!

Talpă. — 'L-am ascuns eŭ în pivniță, pentru că te socotea înnecat.

Egor. — (eșind din trapă) A!.. nime nu'ĭ murit?.. *gospodi pomiluĭ.*

Ghiftuĭ. — (cu sfială) Oare? eștĭ sigur că nime nu'ĭ murit?..

Egor. — Ha, ha, ha... cuconaș vra sĕ rîdĕ?

Ghiftuĭ. — Ha, ha, ha... (rugându-se) Lasă-mĕ sĕ te pipăĭŭ... ca sĕ mĕ încredințăz... (îl pipâie și'ĭ ḑice cu mare mulțemire) A!.. mânca-te-ar moliile... că bine 'mĭ pare că te vĕd... eștĭ sănĕtos? (îl ĭea de mână) Doamne! mult am maĭ gândit la d-ta... (în parte) De-oĭŭ maĭ înneca lipovenĭ de aḑĭ înainte, sĕ'mĭ ḑicețĭ cuțu...

Flutur. — (viind la Ghiftuĭ) Da bine... pe noĭ nu ne veḑĭ, vere Ghiftuĭ?..

Ghiftuĭ. — (cu o bucurie mincĭunoasă) Cum nu? vĕru Hagi-

Flutur şi Odobaşa ! . . (dându-le mâna) Ce fericire pentru mine ! . .

Flutur. — } Ce fericire !
Acrost. — }

Ghiftuĭ. — Scumpiĭ meĭ prietinĭ . . . numaĭ voĭ puteaţĭ înţĕlege fericirea me; şi de aceea nădĕjduesc că'ţĭ bine-voi sĕ 'mĭ-o faceţĭ deplină . . .

Flutur — } Poronceşte, vere Ghiftuĭ . . . şi noĭ sûntem gata . . .
Acrost. — }

Ghiftuĭ. — (cu dragoste) Dacă 'ĭ aşa . . . tare vĕ poftesc . . . tare vĕ rog sĕ nu maĭ călcaţĭ nicĭ o dată în casa me . . .

Flutur. — } Aud ?
Acrost. — }

Ghiftuĭ. — Şi mĕ veţĭ îndatora peste mĕsură.

Flutur — Atâta pagubă . . .

Acrostihescu. — Câtă şi dobîndă !

Ghiftuĭ. — Cât pentru d-ta, *pan* Egor, îţĭ dăruesc o droşcă cu doĭ caĭ, şi te ĭeŭ cu luna . . .

Egor. — *Cĭto ?* . . A ! . . eŭ ? . . sĕ fiŭ ear birjar . . . la uliţa mare . . . cu *malerchi ?* . . A ! cuconaş, par' c'am maĭ înviet o dată . . . *paĭdi . . . scari* . . .

Ghiftuĭ. — Ba nu tocmaĭ *scari,* că n'am sĕ fiŭ sîngur în droşcă . . . am sĕ fiŭ cu cuconiţa me . . .

Egor. — A . . . d-ta *nĭet* însurat . . .

Ghiftuĭ. — *Nĭet* însurat . . . dar mĕ însor . . . ĭeŭ un ânger care m'o ocrotit subt aripile luĭ.

Toţĭ. — Cine ? cine ?

Ghiftuĭ. — Cine ? . . vreţĭ s'o cunoaşteţĭ ?

SCENA XXIV.

Ceĭ d'inainte, **Ferchezanca** (intrând la cele din urmă cuvinte).

Ferchezanca. — (tare) Un ânger care 'l-o hrănit cu borş cu ştir... Tiţa Talpă-Lată!.. ha, ha, ha!..

Egor. — (rĕsărind) A! Panchiţ! (merge în fund, o apucă de mână ş'o aduce în faça sceneĭ).

Ferchezanca. — Încet, măĭ Zahar Marojnă, că'mĭ rupĭ mâna...

Egor. — Plateşte la mine 200 de galbinĭ... saŭ de nu... te ţin amanet.

Ferchezanca. — Vaĭ de mine! amanet la un droşcar!..

Ghiftuĭ. — Nu te teme, cucoană dragă, că te scap eŭ de datoriea d-tale... dar cu o condiţie...

Ferchezanca. — Care?

Ghiftuĭ. — Sĕ întri ear în trupa teatruluĭ naţional, ca sĕ câştigĭ aplaudele publiculuĭ...

Ferchezanca. — (întindênd mâna luĭ Ghiftuĭ) Primesc, dacă mi'ĭ făgădui că te'ĭ abona...

Ghiftuĭ. — N'aĭ nicĭ o îndoĭeală... Eĭ! moş Talpă-Lată... ce maĭ ḑicĭ?.. tot prost sûnt?.. tot mojîc îs...

Talpă. — (plecându-se) A! cucoane... cine-o ştiut!.. d-ta... un boĭer atât de... eartă-mĕ...

Ghiftuĭ. — (riḑênd) Te ert pentru hatîrul Tiţeĭ... şi tu, Tiţică, fă cu mine ce'ĭ şti de aḑĭ înainte... îmĭ daŭ capul în mânile tale.

Tiţa. — Las' pe mine, Stănică...

Ghiftuĭ. — (cu multă mulţemire) Slavă ţie Doamne!.. 'mĭ-o trecut urâtul... 'l-am înnecat! şi din doĭ morţĭ, ne-am ales amêndoĭ viĭ!.. (către public:)

Arie francesă.

Am înviet şi 'mĭ pare, ḑeŭ, prea bine
Că d'intre morţĭ pe lume am eşit.
Dacă sûnteţĭ mulţemiţĭ ca şi mine,
Daţi'mĭ un semn, un semn prea mult ĭubit :
Pan, pan, pan, pan, sĕ mĕ veselesc,
Pan, pan, pan, pan, sĕ vĕ multţemesc,
Pan, pan, pan, pan, sĕ mĕ veselesc.
Pan, pan, pan, pan, pan.

Corul.

Pan, pan, pan, pan, sĕ vĕ mulţemim,
Pan, pan, pan, pan, sĕ ne veselim,
Pan, pan, pan, pan, sĕ ne veselim.
Pan, pan, pan, pan, pan.

(Cortina cade).

CINEL-CINEL

PERSOANE:

Pitarul **Sandu**, boĭer de 50 de anĭ.

Smărăndiţa, nepoata luĭ.

Tincuţa, vara Smărăndiţeĭ.

Florica, tênĕră ţĕrancă.

Graur, fecĭor boĭeresc din Moldova.

Dame, ţĕranĭ, ţĕrance, lăutarĭ.

CINEL-CINEL

COMEDIE CU CÂNTECE ÎNTR'UN ACT

improvisată pentru beneficiul săracilor.

Scena se petrece la o moşie din Valahiea, lângă hotarul Moldoveĭ, în anul 1858.

Teatrul represintă o grădină frumoasă cu un boschet în mijloc; în dreapta un pavilion cu uşă pe scenă.

SCENA I.

Ţĕranii (greblând drumurile grădineĭ).

Adĭ e ḑi cu soare,
Adĭ e serbătoare.
Haĭ sĕ ne grabim
Ca sĕ curăţim
Grădina de schinurĭ,
Şi ţeara de chinurĭ,
Sĕ le crească florĭ
De-acum pĕn' în zorĭ.

SCENA II.

Ţĕranii, Sandu (eşind din pavilion).

Sandu. — Eĭ! copiĭ, aţĭ sfêrşit dĕ curăţit grădina?

Ţĕranii. — Sfêrşit, cocoane.

Sandu. — Sĕ trăiţĭ, feţiĭ meĭ! (dându-le banĭ) Na un bacşiş, sĕ faceţĭ chĭef şi veselie, că astădĭ e serbĕtoarea nepoateĭ mele, Smărăndiţa.

Ţĕranii. — Sĕ trăĭească coconiţa!

Sandu. — Amin! Haĭt, mergeţĭ acum la horă şi sĕ'mĭ jucaţĭ pĕ sdreavĕn.

Ţĕranii. — Las' pĕ noĭ, cocoane! (esă cântând prin fund, în dreapta).

Adĭ e ḑi cu soare,
Adĭ e serbătoare.
Haĭ sĕ dănţuim,
Sĕ ne veselim.

Sandu. — (singur) Aoleo! ce necaz pĕ capul meŭ dĕ când a venit nepoată-mea Smărăndiţa cu prietinile eĭ acilea, la moşie! N'am răgaz nicĭ măcar un ceas!.. Ba sĕ le aştept cu masa pĕnă pe la toacă; ba îmĭ fac casa *anocato* pĕnă pĕ la douĕ după mĭeḑul nopţiĭ, tot cu jocurĭ şi cu nebuniĭ, în cât eŭ, la vrîsta mea, am ajuns a mĕ face hurez!.. Acu, altă iscoadă!.. Le-a abătutără sĕ se înbrace ţĕrăneşte! Auḑĭ! fete de boĭer cu fote!.. Eĭ! s'a trecutără cu hazu... Măcar că... de!.. ce sĕ ḑicĭ?.. Le prinde cămaşa cu altiţe dĕ minune, şi's frumuşele coz!.. dar *oposum! ighemoniconu* boĭeresc nu eartă... Bre, bre, bre! *anapoda* 'ĭ lumea dĕ aḑĭ! (intră în boschet) Eaca şi gazeta luĭ Carcalechi. (ĭea o gazetă şi se pune pe canape) Ce maĭ ḑice? (citeşte puţin şi începe a căsca) Frumos! frumos, dar tare mi'ĭ

somn. (citeşte) Departamentul drept... tă... ţiĭ... Aşa... pre... cum... (adoarme).

SCENA III.

Sandu, Graur (viind din fund, din dreapta).

Graur. — (în cantonadă) Acasă 'ĭ boerĭu?.. bine. Las' că'l găsesc eŭ... doar nu's de la Gogomăneştĭ. (viind în scenă) Eată-mĕ 's bun sosit în Ţara muntenească, eŭ Graur, ficĭor boĭeresc a cuconuluĭ Tachi Pâcălescu de la Odobeştĭ. Asară stăpânu meŭ 'mĭ-o ḑis: «Graure, na răvaşu ista, sĕ'l ducĭ peste hotar la vĕrul meŭ, cuconu Sandu; dar când îĭ da cu ochiĭ de el, sĕ'ĭ grăeştĭ cam tare, că'ĭ surd». Am apucat de cu noapte pe potică ş'am vinit făr' a fi întrebat de răvaş de drum, că n'am intêlnit nicĭ ţipenie de om pe margine. Ba am intêlnit un urs, dar n'avea guler galben, ş'am trecut ca în ţara me!.. Haĭ de-acum în casă, la boĭer. (se îndreaptă spre pavilion, şi se opreşte auḑind horăitul Pitaruluĭ) Dec!.. cine hêrêe între copacĭ?.. A fi vr'un zăvod, poate. (se apropie de boschet) Ţîbă cotarlă... (vĕḑênd pe Sandu) Pĭeĭ drace, că'ĭ boerĭu!.. Da bine-o maĭ duce!.. par' că 'ĭ un hereseŭ. (imitează vuetul fereseuluĭ) Ean sĕ'l trezesc. (încet) Cucoane, cucoane!.. Nicĭ se clinteşte măcar; îĭ dus pe ceea lume... Mări, sĕ 'ĭ chiuĭŭ la ureche. (se apropie de Sandu şi strigă tare la urechia luĭ) U... u... u! cucoane Sandule!

Sandu. — (rĕsărind spăriet) Ho! mă... nu lăsa... ho!

Graur. — (în parte) 'L-am trezit.

Sandu. — Ce vreĭ, măĭ hoţule?.. Ce te-a lovit dĕ 'mĭ chiuĭ la ureche?

Graur. — (vorbind tare în toată scena) Cucoane, am adus un răvaş de la cuconu Tachi, vĕru dumitale.

Sandu. — Dĕ la Moldova? dĕ la vĕrul meŭ? Unde'ĭ?

Graur. — O rĕmas acasă.

Sandu. — Cine? răvaşul?

Graur. — Ba, boĭerĭu. Eaca răvaşu.

Sandu. — Adă'l astăḑĭ şi nu rĕcni aşa, că nu te-alungă Tatariĭ. (deschide rĕvaşu) Ean sĕ vedem ce'mĭ maĭ scrie cabazul cel de Tachi? Ear o fi ghiduşiĭ de-ale luĭ, că maĭ Pepelea de cât el, nicĭ că s'a maĭ dat. (citeşte).

«Cu frăţească dragoste, vere Sănduc». (vorbit) Ha, ha, ha! din Sandu mĕ face Sănduc. Tare'ĭ sunt drag! (citeşte) «Îţĭ trimit o căprioară ucisă de mine la vênat. «S'o mănâncĭ sănĕtos. Feciorul boĭeresc care 'ţĭ-o a-«duce e cam fudul de-o ureche şi de ceea-l-altă. Gră-«eşte cu el tare, dacă vreĭ sĕ vĕ înţĕlegeţĭ în vorbă».

«Al tĕŭ vĕr ĭubitorĭŭ, *Tachi*».

(vorbit) O căprioară! Aferim!.. tocmaĭ de ḑiua Smărăndiţeĭ. (tare către Graur) Unde 'ĭ vênatul, măĭ?

Graur. — (în parte) Veḑĭ, dacă 'ĭ surd, cum rĕcneşte!

Sandu. — (în parte) Măĭ! că surd îĭ, sermanu! (tare) Unde'ĭ căprioara?

Graur. — O luat-o vătavu. (se apropie de urechea luĭ Sandu şi strigă) O luat-o vătavu.

Sandu. — Bine. Grasă'ĭ? (la urechia luĭ Graur) Grasă'ĭ?

Graur. — Ca de Crăcĭun. De-abĭe am putut o aduce.

Sandu. — Aferim! Ce maĭ face vĕru Tachi?

Graur. — Şĕde.

Sandu. — Cum, şede?.. bolnav în pat?

Graur. — Ba sănĕtos pe pat.

Sandu. — N'a ḑis c'a veni acilea?

Graur. — Ba o ḑis.

Sandu. — Când?

Graur. — Ĭerĭ.

Sandu. — A ḑis c'o vini ĭerĭ.
Graur. — Ba o ḑis ĭerĭ c'o vini mânĭ.
Sandu. — (în parte) Ferească Dumneḑeŭ dĕ surḑĭ, că 'ţĭ vatămĭ peptul.
Graur. — (în parte) Am răguşit cu surdu ista.
Sandu. — Sĕ spuĭ vĕruluĭ că 'ĭ mulţumesc prea mult, şi că'l poftesc pe mânĭ la masă. Auḑitu-m'aĭ?
Graur. — (în parte) Eĭ! ba nu.
Sandu. — (în parte) N'a auḑit? (maĭ tare) Sĕ spuĭ stăpânu-tĕŭ că 'ĭ mulţumesc şi că'l ...
Graur. — Şi că'l pofteştĭ la masă pe mânĭ. Ştiŭ.
Sandu. — (mânios) Dacă ştiĭ, surdule, la ce mĕ facĭ sĕ ḑic dĕ douĕ orĭ?
Graur. — (în parte) Ci că eŭ îs surd acu. (pufneşte de rîs).
Sandu. — Ce ḑiseşĭ?

SCENA V.

Sandu, Graur, Florica (viind din pavilon).

Florica. — (în parte) Ce-a păţit boĭeru dĕ strigă aşa?
Graur. — Valeŭ! că frumuşică leliţă!
Sandu. — Ce caţĭ, Florico? Ce vreĭ?
Florica. — Coconiţa tĕ-roagă sĕ mergĭ pĕnă sus.
Sandu. — Da ce maĭ este?
Florica. — Vrea sĕ 'ţĭ arăte o rochie nouă dĕ la Bucureştĭ.
Sandu. — Poftim!.. par' că eŭ sûnt şandra-mandra! (mergînd spre pavilon) Florico, poartă dĕ grijă dĕ băeatul ăla, că'ĭ străin sermanul, e moldovean.
Florica. — (cu mirare) Moldovean?
Graur. — Moldovean, muntean, tot una 'ĭ ... tot român!
Sandu. — Tacĕ'ţĭ cĭocul... Florico, dă'ĭ ceva dĕ

mâncat şi dĕ bĕut, c'a fi ostenit dĕ pĕ drum. (în parte) Sermanu! aşa dĕ tênĕr ş'aşa dĕ surd! Pĕcat! (intră în davilon).

SCENA V.

Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Mă! înc'aşa bujor de copilă n'am vĕḑut (tare) Fa, Florică!

Florica. — Ce'ĭ?

Graur. — Ean uĭtă-te la mine.

Florica. — Ş'apoĭ ce?

Graur. — Multe sûnt ca tine aicĭ în sat?

Florica. — Unde?..acilea?

Graur. — Ba aicĭ.

Florica. — Ha, ha, ha. Moldoveanu draculuĭ!

Graur. — Fa, Florico!

Florica. — Ce maĭ vreĭ, mă?

Graur. — Ean spune'mĭ... măritată eştĭ?

Florica. — Ba încă nu.

Graur. — Vaĭ de mine!.. fată mare!.. M'am topit... mi se taie picĭoarele.

Florica. — Poate ţi'ĭ foame?

Graur. — Foame, dar... Tare 'ţĭ-aşĭ mânca ochişoriĭ!

Florica. — Ha, ha, ha. Du-te maĭ bine la cămară sĕ'ţĭ dea o bucată de malaĭŭ.

Graur. — Eaca mĕ duc, mĕ duc... Încotro 'ĭ cămara ceea?

Florica. — (arătând în culisele din dreapta) În colo.

Graur. — N'o vĕd bine, fa, că 'mĭ-aĭ painjinit ochiĭ... Nu'ĭ merge tu cu mine sĕ 'mĭ-o arăţĭ?

Florica. — Ba oĭŭ merge... dĕ ce nu?

Graur. — Haĭ. (în parte) Sĕ gĭurĭ că'ĭ Ileana Cosinzana din poveste.. Când mĕ uĭt la ea, îmĭ trece foamea. (caută lung la Florica).

Florica. — (în parte) Bĭetu flecăŭ!.. nu'ĭ urât. (tare) Haĭ la malaĭŭ.

Graur. — Fa, Florico... d'apoĭ maĭ mălăeş dulce de cât tine, unde-aşĭ maĭ găsi eŭ!.. Te-aşĭ mânca dintr'o înbucătură, pre legea me!

Florica. — (rîḑênd) Şterge-te pĕ dinţĭ, bădico... Haĭ, viĭ?

Graur. — Viŭ, viŭ. (în parte) Eĭ! 'mĭ-o fript inima şi pace!

(esă amândoĭ prin dreapta).

SCENA VI.

Smărăndiţa, Tincuţa *şi maĭ multe dame*

(îmbrăcate ţĕrăneşte, esă din pavilon).

Smărăndiţa. — Ha, ha, ha. Bĭetul moşu-meŭ!.. ear s'a mânieat pĕ noĭ că ne-am înbrăcat ţĕrăneşte. Ḑice că nu se cuvine fetelor de boĭer sĕ poarte haĭne naţionale.

Tincuţa. — Dacă 'ĭ *ton patera*... ruginit!

Smărăndiţa. — Vĕ întreb, sorioare, care haĭnă poate sĕ ne prindĕ maĭ bine, pĕ noĭ care sûntem romance, de cât haĭna romănească?

Tincuţa. — Las' că 'ĭ naţională, dar e şi frumoasă şi ne scapă dĕ malacofurĭ.

Smărăndiţa. — Ştiţĭ ce? Haĭ sĕ ne prindem ca sĕ nu purtăm altă înbrăcăminte cât om şedea la ţeară.

Tincuţa. — Eŭ una aşĭ purta-o chĭar şi în Bucureştĭ, dacă aşĭ îndrĕzni.

Smărăndiţa. — Primiţĭ propunerea mea?
Toate. — Primim.
Tincuţa. — Mare haz ar fi sĕ vie câţĭ-va cavalerĭ din capitalie, sĕ ne vadĕ ast-fel.
Smărăndiţa. — Măcar de-ar sosi vr'o unul, că mie mi s'a făcut dor dĕ eĭ.
Toate. — Şi mie, şi mie.
Smărăndiţa. — Ţist, că ne-a auḑi cine-ea.
(Douĕ dame s'apuc de jucat volanu; alte douĕ se primblă culegênd florĭ).
Tincuţa. — Ş'apoĭ?
Smărăndiţa. — Nu trebue sĕ dăm obraz cavalerilor.
Tincuţa. — Eĭ! par' că eĭ nu 'şĭ ĭeaŭ singurĭ destul obraz? Dar ea spune, Smărăndiţo, ce facem noĭ astăḑĭ?
Smărăndiţa. — (căutând) Ce sĕ maĭ facem oare pentru ca sĕ se mânie moş Sandu?
Tincuţa. — Asta'ĭ lesne, că'ĭ ĭute ca focul *ton patera*.
Smărăndiţa. — Ĭute dar bun. Se înduplecă la tot ce vroim. Ştiţĭ una, sorioare?.. Haĭ sĕ mergem la hora din sat ca sĕ jucăm dĕ ḑiua mea.
Tincuţa. — Cu ţeraniĭ?
Smărăndiţa. — D'apoĭ cum?.. Eĭ nu's oamenĭ ca şi noĭ?
Toate. — Bună idee!.. Haĭde.
Smărăndiţa. — Sĕ facem *dejeuner* maĭ ântêĭ. (strigă) Florico, Florico.

SCENA VII.

Damele, Florica (alergând din fund).

Florica. — Aud, coconiţă.

Smărăndiţa. — Spune sĕ gătească masa şi s'o aducĕ aci în grădină.

Florica. — Bine, coconiţă. (intră in pavilon)

SCENA VIII.

Damele, Ţĕranii (viind din fund cu buchete de florĭ.

Smărăndiţa. — Ce vuet s'aude?

Tincuţa. — Vin ţeraniĭ cu bucheturĭ dĕ florĭ.

Smărăndiţa. — Vreŭ sĕ mĕ feliciteze dĕ ḑiua mea, se vede.

Ţĕraniĭ.

Aḑĭ e ḑi cu soare
Aḑĭ e serbătoare.
Eată-ne venim
Cu florĭ, şi'ţĭ dorim
Anĭ cu sănĕtate,
Cincĭ moşiĭ cu sate,
Şi un bărbăţel
Ca un bujorel.

Smărăndiţa. — (luând buchetele şi înpărţindu-le la dame). Oamenĭ bunĭ, vĕ mulţumesc din toată inima, şi vĕ rog să veniţĭ la mine, la orĭ ce nevoĭe îţĭ avea, că oĭŭ fi prea bucuroasă sĕ vĕ fiŭ dĕ ajutor.

Ţeranii. — Sĕ trăeştĭ, coconiţă! (se trag în fund).

Smărăndiţa. — Nu vĕ spuneam eŭ că ţeraniĭ sûnt oamenĭ ca şi noĭ?.. Priviţĭ ce bucheturĭ frumoase ne-a aduseră.

Tincuţa. — (zimbind Românu'ĭ galant din născare.

SCENA IX.

Ceĭ d'inainte, **Graur** (alergând din fund).

Graur. — Florico, Florico!.. Unde-o fugit căprioara? (vĕḑênd damele, stă incremenit) Eaca mă!.. Eaca, eaca!

Smărăndiţa. — Ce vrea flecăul ăsta?

Graur. — Ean priveşte, tătucă, ce de maĭ Floricĭ!.. Se vede că'ĭ belşug în Ţara muntenească!.. (se apropie) Fa! (incepe a ride prostesce) Fa!.. da voĭ de unde-aţĭ rĕsărit în calea me?

Tincuţa. — (incet) Smărăndiţo, mie mi'ĭ frică.

(Damele daŭ semne de spaĭmă).

Smărăndiţa. — Nu vĕ temeţĭ... Ăsta'ĭ moldoveanu care a adus căprioara dĕ peste hotar.

Graur. — Măĭ! că mândre haine aveţĭ voĭ peaicĭ!.. Par' că sûnteţĭ tot fete de răḑeşĭ de la Caşin.

Tincuţa. — Ce ḑice? ce ḑice?

Smărăndiţa. — El ne ĭea de ţerance... Las' sĕ ridem niţel.

Graur. — (in parte) Îs mândruliţe coz!.. Îmĭ vine să le-apuc la hârjoană. (tare) N'auḑiţĭ, fa?

Smărăndiţa — Ce'ĭ bădică?

Graur. — (ride) Când mĕ uĭt la voĭ... ştiţĭ?.. mĕ furnică prin inimă, că încă aşa lighioĭ frumuşele n'am întêlnit eŭ.

Toate. — (riḑênd) Lighioĭ?.. ce'ĭ aea?

Graur. — Multe căprioare am vênat; multe pătîrnichĭ am înpuşcat... D'apoĭ ş'aşa pătîrnichĭ ca voĭ...

Toate. — Potîrnichĭ, noĭ?.. ha, ha, ha.

Graur. — Ba încă de cele de toamnă... Ş'aşâ'şĭ îmĭ vine sĕ vĕ prind în laţ, că, pre legea me! pe soare pot căta, dar pe voĭ ba! (se apoprie de dame; aceste se

trag in lăturĭ). Nu vĕ temeţĭ, fa, că doar şi eŭ sûnt om pământean... sûnt flăcăŭ, şi poate sĕ'mĭ aleg o nevastă d'intre voĭ.

Toate. — D'intre noĭ? ha, ha, ha.

Graur. — Da ce!.. poate că vĕ veţĭ fuduli c'un fruntaş ca mine?.. Da eŭ îs ficĭor boĭeresc, fa!.. Pot s'agĭung şi pristav, fa!.. Care din voĭ vre sĕ fie pristăvoae?

Damele. — (vesele intre ele) Tu, ba tu, ba tu, ba tu.

Graur. — Eĭ! încet, încet... Nu vĕ scoateţĭ ochiĭ de la mine, că ar fi pĕcat de-aşa ochişorĭ drăgălaşĭ. Trageţĭ în sorţĭ, şi care din voĭ a avea parte de la Dumneḑeŭ, m'a lua.

SCENA X.

Ceĭ d'inainte, **Florica.**

Florica. — (în parte) Tot acile'ĭ moldoveanu?

Graur. — Eaca şi Florica!.. Bine c'aĭ vinit şi tu, sĕ tragĭ în sorţĭ... Cine ştie, fa?.. poate că ţie 'ţĭ-a cădea norocu. (voĭeşte s'o ĭea de mână)

Florica. — (lovindul peste mână) Şeḑĭ, mă. (se apropie de dame şi ḑice încet) Masa'ĭ gata.

Smărăndiţa. — Bine, bădică... dĕ'ĭ lua o fată d'aci din sat, aĭ dĕ gând s'o ducĭ peste hotar?

Graur. — Haĭ, haĭ!.. ba încă pe sus.

Smărăndiţa. — Da cum e p'acolo, pĕ la d-voastră?

Graur. — La Moldova? la Moldova?.. Dar n'aţĭ auḑit cânticu cel vechĭŭ care ḑice:

«La Moldova cea frumoasă,
«Vĭaţa'ĭ dulce şi voĭoasă!
«L'a Moldoveĭ dulce soare,
«Cresce floare lângă floare!»

Smărăndiţa. — Aşa o fi, bădică; d'apoĭ veḑĭ că şi noĭ avem p'aci un cântic ce ḑice:

«Dâmboviţa, apă dulce,
«Cine bea nu se maĭ duce!»

Graur. — Nu ḑic ba, pentru că tot pămêntul romănesc e un raĭŭ Dumnĕḑeesc!... Însă la noĭ maĭ avem şi alta.

Toate. — Ce?

Graur. — O veselie mare!.. O fală care a întinerit toate sufletele Românilor.

Toate. — Da ce e?

Graur. — Cum?.. n'aţĭ aflat vestea cea neaşteptată?.. Corona luĭ Stefan-Vodă s'o găsit!

Toate. — Unde?

Graur. — La Suceava, în mormêntu Domnuluĭ!.. Acum toată ţara Moldoviĭ se simte mândră şi voĭoasă! Corona luĭ Stefan cel mare o eşit din pămênt ca sĕ încunune viitorĭul ţĕriĭ!.. Alta nu se vorbeşte pe la noĭ... Ba încă este ş'un cântic!

Toate. — Îl ştiĭ?

Graur. — Care Român nu 'l ştie?

Toate. — Cântă-ne'l sĕ'l învĕţăm şi noĭ, bădică.

Graur. — Bucuros... Ascultaţĭ:

CORONA MOLDOVEĬ.

I.

Pe a ţĕreĭ noastre zare
O lumină cresce 'ncet!
Tot Românul viŭ tresare
Ca din moarte înviet!
În genunchĭ toţĭ cu sfieală,
Fiĭ acestuĭ bun pămênt!
Căcĭ lumina triumfală
Esă dintr'un vechĭŭ mormênt

Toţĭ.

În genunchĭ toţĭ cu sfieală,
Fiĭ acestuĭ bun pămênt!
Căcĭ lumina triumfală
Esă dintr'un vechĭŭ mormênt!

II.

În acel locaş de pace,
În a morţiĭ vecĭnic somn,
De treĭ veacurĭ cine zace!
Stefan, bravul nostru Domn!
În genunchĭ toţĭ cu sfieală,
Eată Stefan cel slăvit,
Şi corona'ĭ triumfală
Ş'al seŭ braç nebiruit!

Toţĭ.

În genunchĭ toţĭ cu sfieală,
Eată Stefan cel slăvit,
Şi corona'ĭ triumfală
Ş'al seŭ braţ nebiruit!

III.

O! coronă, ca şi tine,
Noĭ în umbr'am fost perduţĭ!
Varsă 'n ţeară viĭ lumine,
Sĕ fim lumeĭ cunoscuţĭ.
În picĭoare toţĭ cu fală!
Saltă, saltă ţeara mea!
Căcĭ corona'ţĭ triumfală
Ear pe frunte'ţĭ va şedea!

Toţĭ.

În picĭoare toţĭ cu fală!
Saltă, saltă ţeara mea!
Căcĭ corona'ţĭ triumfală
Ear pe frunte'ţĭ va şedea!

Toţi. — (cu entusiasm) Ura! ura! ura!

(În timp ce corul cântă, doĭ lacheĭ aduc din pavilĭon o masă bogată, o aşeadă aproape de uşă şi esă. Ţeraniĭ se retrag prin fund şi esă).

Graur. — (Urmărind ţeraniĭ pĕnă în fund, fără a vedea masa) Haĭ, mergeţĭ de-acum din sat în sat şi cântaţĭ *Corona Moldoviĭ,* ca sĕ se bucure Româniĭ de-o veste aşa de bună.

Florica. — (către dame, încet) Coconiţe, eată masa.

Smărăndiţa. — Poftim la dînsa, sorioare.

Graur. — (viind în scenă şi dând cu ochiĭ de masă) Eaca mă!.. Ce masă împĕrătească!.. Pentru cine'ĭ masa asta, fa?

Damele. — Pentru noĭ.

Graur. — Pentru voĭ? ha, ha, ha... Mânca-v'aşi de viĭ, că hâtre maĭ sûnteţĭ!.. Da unde s'o maĭ dat aşa praznic pentru de-al de voĭ?

Smărăndiţa. — Nu credĭ?.. Poftim la dînsa.

Graur. — Cum?.. Eŭ sĕ mĕ pun la masă boĭerească, ca sĕ pat vr'o pacoste?.. Ba, leliţă, ba.

Smărăndiţa. — Atâta pagubă dacă nu primeştĭ. Noĭ n'avem teamă... Haĭ, sorioare, sĕ mâncăm.

(Damele se îndreaptă spre masă).

Graur. — (căutând sĕ le oprească) Ean şideţĭ binişor, fa, şi nu v'apucaţĭ de pozne, c'or da boĭeriĭ peste voĭ, ş'în loc de bucate, îţĭ mânca o calcavură de cele tătărĕştĭ.

Smărăndiţa. — Calcavură?.. ha, ha, ha... Ce'ĭ aea?

(Damele se aşeadă înpregĭurul meseĭ).

Graur. — Eaca, frate, că ele nu şuguesc!.. Se aşeadă ca la masa lor!.. Fa, nu glumiţĭ cu dracu.

Damele. — Bune bucate!

Graur. — Ş'aşâ'şĭ mănâncă ca d'intr'a lor!.. Mare eştĭ Doamne!.. Înc'aşa fete obraznice...

Smărăndiţa. — N'auḑĭ, flecăŭ, cum tĕ chĭamă?
Graur. — Graur!
Smărăndiţa. — Dacă eştĭ graur, vină dĕ'ţĭ mănâncă numele fript.
Graur. — (apropiindu-se) Da ce?.. poate c'aveţĭ şi graurĭ fripţĭ?
Smărăndiţa. — (arătând un talger plin) Avem; priveşte aci.
Graur. — Că bine ḑicĭ!.. Şi buni's, fa?
Smărăndiţa. — Dĕ minune... Viĭ la maşă, orĭ ba?
Graur. — Oare?.. Mări ce-atâta!.. Ce-or păţi ele, oĭŭ păţi şi eŭ... Curaj, Graure!.. Eată-mĕ's că viŭ.

(Merge de se pune în capĕtul meseĭ cu dosul spre pavilon).

Tincuţa. — (încet Smărăndiţeĭ) Smărăndiţă, eată'l că vine.
Smărăndiţa. — Las' sĕ ridem.
Tincuţa. — Dar dĕ ne-a vedea moş Sandu?
Smărăndiţa. — A ride şi el.
Graur. — Florico, tu nu mănâncĭ?
Florica. — Nu.
Graur. — Nu?.. Pentru ce, sufleţele?
Florica. — Nu mi'ĭ foame.
Graur. — Poate că te-aĭ săturat cu mălaĭŭ?.. Şi eŭ înc'am înbucat o fĕlie, dar de praznic nu mĕ dăŭ în lăturĭ. (căutând pe masă) I! tătucă, ce de maĭ bunătăţĭ!.. Nicĭ nu maĭ ştiŭ ce sûnt, şi din care capĕt sĕ încep... Mămăligă nu'ĭ, nicĭ brênḑă sburata?
Smărăndiţa. — Ce mămăligă?.. Na maĭ bine zalatină.
Graur. — Cum aĭ ḑis?.. slatină?.. Adă şi slatină, ce-a fi aceea.
Damele. — Vreĭ şi sardele, şi *paté-froid* şi biftec?

(îĭ umple talgerul).

Graur. — Vreŭ, vreŭ de toate... Puneţĭ cole sĕ 'mĭ fac un balaniş-balmuş ca la cumătra... povestea ţiganuluĭ.

Tincuţa. — Vreĭ şi saleam?

Graur. — Alechim-saleam?.. bucate turceştĭ?.. Cum nu? . adă şi alechim-saleam.

Smărăndiţa. — (dându'ĭ un gavanoşel cu muştar) Na şi dĕ asta că e bună.

Florica. — (riḑênd, în parte) Îĭ dă muştar coconiţa... Sĕ vedem ce-a face?

Graur. — (luând gavanoşelul) Dulce'ĭ mâncarea asta?

Smărăndiţa. — Dulce.

Graur. — De'ĭ aşa, am sĕ 'nghit ca o lingură de masă, sĕ mi se dreagĕ pofta. (Ĭea o lingură de muştar şi o bagă în gură) Valeŭ! mămulica me, că ĭute'ĭ!.. Valeŭ!.. mĕ arde, mĕ arde la inimă!.. Apă, apă... Ba, nu... vin, vin.

(Damele riḑênd, îĭ întind pahare cu apă).

Damele. — Na, na.

Florica. — (dându'ĭ un pahar cu vin) Na, bea curênd. (în parte) Sermanu băeatu!

Graur. — (după ce a bĕut) A! m'am maĭ potolit!.. (cătră Smărăndiţa) Aşa ţi'ĭ gĭoaca, fa?.. Eĭ! las' că te-oĭŭ drege eŭ după masă... Cât pe ce era sĕ'mĭ saĭe ochiĭ din cap... Oĭŭ fi roş ca un rac.

Smărăndiţa. — Lasă, Graure, că maĭ frumos eştĭ aşa.

Graur. — Oare?.. Aşa sĕ fie, Florico?

Florica. — Par' că eştĭ un buhaĭ dĕ baltă.

Graur. — De ceĭ ce fac bu, u, u, la soare? (ride).

(Toţĭ rid cu veselie).

Smărăndiţa. — Ea ascultă... Na un pahar dĕ vin

dĕ Odobeştĭ... Be'l în sănătatea noastră şi ne cântă ceva.

Damele. — Dar, dar; cântă-ne ceva.

Graur. — Bucuros... Am sĕ vĕ cânt un cântic din vremea luĭ Tata Noe care-o discoperit viea... Adă păharu'n coacĭ, şi să trăiţĭ la mulţĭ anĭ precum doriţĭ!.. Ascultaţĭ, şi sĕ faceţĭ toate ca mine.

I.

Tata Noe cel bĕtrân
Fost-a, fost puĭŭ de Român!
El a născut veseliea
Căcĭ a descoperit viea!

(Bate încet cu un cuţit peste pahar de'şĭ înpreună ast-fel cânticul).

Sĕ'l slăvim,
Sĕ'l cinstim
Tot cu vin,
Cu pelin,
Şi voĭos
Şi frumos
Sĕ 'nchinăm,
Sĕ cântăm.

Toţĭ în cor (bătênd cu cuţitele în pahare

Sĕ'l slăvim,
Sĕ'l cinstim,
etc. etc. etc.

II.

Când potopul s'a vĕrsat,
Toţĭ ceĭ rĕĭ s'aŭ înecat!
Vra sĕ ḑicĕ, sorioare,
Cine 'ĭ rĕŭ de apă moare

Însă eŭ
Sûnt bun, ḑeŭ!

Şi voïesc
Sĕ trăesc
Bênd voïos
Bucuros
Vin, vin, vin
Şi pelin!

Toţĭ în cor.

Însă eŭ
Sûnt bun, ḑeŭ!
etc. etc. etc.

Graur. — (bênd) Eĭ!.. noroc bun sĕ dee Dumneḑeŭ!.. şi la anu cu bine!.. Sĕ vĕ vĕd pe toate măritate tot cu flăcăĭ ca mine! (chiue, bea paharul pe jumătate, şi rĕmăşiţa o aruncă peste cap în obrazul Pitarĭuluĭ Sandu ce esă din pavilon)

Sandu. — (arătându-se la uşa pavilonuluĭ) Cine urlă aşa acilea? (primind paharul de vin în obraz) Carnacsî!

Damele. — (vĕḑênd pe Sandu, se scol de grabă de la masa şi fug prin grădină, în culisele din stânga, în fund, strigând:) *Voila mon oncle! Sauve qui peut! Sauve qui peut!*

Graur. — Ce chiper? ce chiper?.. Staţĭ, fa... Ce-aţĭ păţit?

SCEMA XI.

Graur (la masă) Sandu.

Sandu. — Ce facĭ aci, hoţule?

Graur. — (în parte) Îra! boïerĭu cel surd! Am păţit-o!

Sandu. — N'auḑişĭ ce-am spus?.. Ce facĭ aci?

Graur. — (tare) Fac praznic.

Sandu. — Praznic!.. Dĕ sufletul cuĭ?

Graur. — De sufletu bunicăĭ.

Sandu. — Te-oĭŭ bunici eŭ acuş, obraznicule... Auḑĭ! sĕ mĕ boteze cu vin din cap pĕn' în picere!.. dĕ bine ce m'am schimbat...

Graur. — (sculându-se) Apoĭ dă, cucoane... vina me 'ĭ? Ţĕrancele dumnitale m'o scos din minte

Sandu. — Care ţĕrance?

Graur. — Cele care-o fugit strigând: chiper, chiper, când te-o zărit. Ele 'mĭ-o ḑis că fac praznic, şi m'o poftit.

Sandu. — (în parte) Ear vr'o nebunie dĕ-a Smărăndiţeĭ! Eĭ! s'a întrecutără cu gluma!

Graur. — (în parte) Oare ce bodogăneşte surdu?

Sandu. — Aĭ noroc, sermane, dĕ ce aĭ noroc... că almintirea aĭ mânca un praznic dĕ la mine, dĕ 'l-aĭ pomeni câte ḑile-aĭ avea... Haĭt, cară-te dĕ p'acile, şi sĕ nu tĕ maĭ vĕd.

Graur. — Eaca mĕ car, boĭerĭule. (în parte) Pĕcat de copile că le las cu lacrimile pĕ obraz.

(Doĭ lacheĭ vin de rîdică masa).

Sandu. — Căratu-te-aĭ aḑĭ?

Graur. — Cărat, cărat (în parte) surdule!

Sandu. — Ce-aĭ ḑis?

Graur. — (cât se poate de tare) Cărat, cărat! (se depărtează prin fund, în dreapta, şi esă).

Sandu. — (singur) Măĭ!.. că obraznic român!.. D'apoĭ şi Smărăndiţa!.. sĕ se puĭe la masă c'un mojic!.. *to parecsilose!*.. Am s'o ocăresc... Aoleo! că'mĭ curge vinu pin sîn. Trebue ear sĕ merg ca sĕ'mĭ schimb rufele, că m'a lovi un guturaĭŭ. (merge spre pavilon) Bre! bre!.. *anapodos cosmos!* (esă).

SCENA XII.

Florica (viind pe gândurĭ din stânga).

Sermanu bĭetu Graur!.. Ce-a fi păţit el oare cu boĭeru?.. Sĕ fi mâncat o bătaĭe?.. Pĕcat de-aşa flecăŭ, că mare hâtru'ĭ şi pĕ plac!.. Eŭ, una, ştiŭ că dĕ când a venit moldoveanu, par' că nu mi's minţile acasă. Îmĭ vine tot sĕ oftez!.. m'a lovit doru!

Un dor ascuns în al meŭ sin
Zace plângênd, suferitor.
Ah! cum sĕ fac şi sĕ alin
Plânsul amar aceluĭ dor!

Ce vreŭ? nu ştiŭ!.. Pentru-al meŭ chin
Nimic nu e mângâitor.
Ah! cum sĕ fac şi sĕ alin
Chinul cumplit aceluĭ dor!

Câmpu 'nflorit, cerul senin
În peptu'mĭ nasc taĭnic fior.
Ah! cum sĕ fac şi sĕ alin
Ne înpăcarea-aceluĭ dor!

O! de-aşĭ putea cu-al meŭ suspin
În cerul 'nalt voĭos sĕ sbor,
Numaĭ atuncĭ aş sci s'alin
Suspinul trist aceluĭ dor!

SCENA XIII.

Florica, Graur (arătându-se după boschet).

Graur. — Eaca Florica. Pst, pst.
Florica. — (tresărind) Cine'ĭ?
Graur. — Florico, fa.
Florica. — Tu eştĭ, Graur?

Graur. — Eŭ.

Florica. — Da n'aĭ plecat încă d'aci?

Graur. — Nu, fa, că nu pot... 'Mĭ-aţĭ făcut farmicĭ... Unde 'ĭ boerĭu?

Florica. — S'a dus în casă.

Graur. — Ducă-s'ar ca ciocârliea, că mare matuf îĭ!

Florica. — Poate că tĕ-a bătut, neĭculiţă?

Graur. — Ba nu, dar cât pe ce era sĕ vĕd pe dracu.

Florica. — (apropiindu-se de Graur) Bĭetu Graur!

Graur. — Ci că 'l-am botezat cu vin!.. D'apoĭ şi el ce-avea sĕ vie tocmaĭ la mijlocu praznicululuĭ?.. N'am apucat măcar sĕ 'nghit o bucăţică de *slatină* şi de *alechim*... Am rĕmas flămênd.. Unde's cele-l-alte fete?

Florica. — S'a ascunseră pin grădină.

Graur. — Aşa li ce cade dacă nu m'o ascultat şi s'o apucat sĕ mănânce masa boĭerească, masa străină.

Florica. — Ce fel, străină?.. Era... masa lor.

Graur. — A lor?.. Cum, Doamne eartă-mă!.. aşa mănâncă ţĕrancele pe la voĭ?

Florica. — Da tĕ 'nşelĭ, sermane, că ele nu's ţerance.

Graur. — Ţĕrance, răḑeşiţe... tot una'ĭ.

Florica. — Nicĭ răḑeşiţe, cum le ḑiceţĭ pĕ la voĭ.

Graur. — Măcar vătăjiţe sĕ fie, tot nu se cuvinea...

Florica. — Nicĭ vătăjiţe.

Graur. — De!.. că n'or fi cu toate privighitoriţe, de şi aŭ glas de privighitorĭ.

Florica. — Ba 's chĭar cocoane.

Graur. — Cucoane? cucoane!.. Puşche pe limbă'ţĭ!.. Cucoane, ele?

Florica. — Maĭ aşa!.. Nepoata boerĭuluĭ, coconiţa

Smărăndiţa, cu prietinile eĭ, s'a îmbrăcatără dĕ aḑĭ dimineaţă în haĭne ţerăneştĭ.

Graur. — Pentru ce?

Florica. — Ştiŭ eŭ?

Graur. — Poate ca sĕ'mĭ placĕ mie?.. Ha, ha, ha, ha!.. Care vra sĕ ḑicĕ, m'am hârjonit cu cuçoane, eŭ?.. am mâncat la masă cu cucoane?.. I! mămulica me, căcĭ n'am ştiut una ca asta?

Florica. — Şi ce făceaĭ?

Graur. — Ce făceam?.. Le sĕrutam pe toate... încalte sĕ pot ḑice şi eŭ c'am sĕrutat obraz de cucoană în vieaţa me.

Florica. — Cum? ḑeŭ?.. aĭ fi îndrĕznit?

Graur. — Eaca!.. ba 'mĭ-ar fi fost ruşine poate cu nişte ţĕrance de sama me?.. Dacă pe tine, Florico, de-aşĭ vra sĕ te sĕrut, nicĭ că te-aşĭ maĭ întreba.

Florica. — Ba ḑeŭ?

Graur. — Dec! Nu cumva te-aĭ fasoli poate?

Florica. — Maĭ ştiĭ?

Graur. — E, e, e! Nu mĕ face, că eŭ acuş cerc.

Florica. — Ean cearçă, sĕ veḑĭ.

Graur. — Aşa ţi'ĭ povestea, fa? Apoĭ aşteaptă. se răpede s'o sĕrute)-

Florica. — (fugind) Prinde, dacă poţĭ.

(Florica aleargă înprejurul boschetuluĭ; Graur o alungă).

Graur. — Măĭ, că sprintină căprioară!

Florica. — Sborĭ, Graure, sborĭ.

Graur. — Las' că'ĭ videa tu dacă te-oiŭ prinde.

Florica. — Hîş, pasere, hîs.

(În fund, în stânga se ivesc damele. Florica aleargă de se ascunde după ele. Graur se opresce).

SCENA XIV.

Damele, Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Eaca cucoanele!
Smărăndiţa. — Ce este dĕ alergaţĭ aşa?
Florica. — Ea, nebunu ĕl dĕ Graur vrea sĕ mĕ prinḑĕ.
Graur. — Ne gĭucam de-a Baba-oarba. (în parte) Sĕ mĕ fac că nu ştiŭ de's cucoane, orĭ ba?
Smărăndiţa. — Dĕ-a Baba-oarba?
Graur. — Ştiţĭ ce, fa?.. Haĭ sĕ ne gĭucăm cu toţiĭ de-a Baba-oarba ca sĕ rîdem.
Toate. — Noĭ, cu tine?
Graur. — Voĭ, cu mine, d'apoĭ cum?.. Eŭ 'mĭ-oiŭ lega ochiĭ, şi pe care oĭŭ prinde o, oĭŭ sĕruta-o ş'oĭŭ lua-o de nevastă. (în parte) Mare minune-ar fi sĕ prind o cuconiţă.
Smărăndiţa. — (încet cătră prietinele eĭ) Ce ne pasă?.. Haĭ sĕ ne jucăm.
Graur. — Eĭ! vreţĭ?
Smărăndiţa. — Vrem. (dând o batistă Floricăĭ) Na, Florico, leagă'ĭ ochiĭ.
Florica. — Vină 'ncoa, Graure. (îĭ leagă ochiĭ strins).
Graur. — Eată-mĕ's. (încet Floricăĭ) Nu strînge tare, Florico... doar oĭŭ prinde-o duducă.
Florica — Degrabă 'ţĭ-a fi?.. Ea aşa.
Graur. — Valeŭ! că'mĭ plesnesc ochiĭ!.. Gata sînteţĭ?
Toate. — Gata.
Graur. — Cruce-agĭută!..Sĕ te vĕd, Graure, băete!.. acu sĕ'mĭ vênezĭ cum se cade.

(Damele se pun în rênd de lângă Graur şi'l gâdile pe la nas şi pe la urechĭ cu paie).

Graur. — (căutând cu braçele întinse).

Baba, Baba-oarba...
Unde 'mĭ este roaba?
Braçele sĕ 'ntind
Roaba s'o cuprind.

(Apărându-se ca de musce) Hîş muscă... nu mĕ gâdili la urechiĭ.

Damele (alergând vesele înpregiur).

Roaba dacă 'ĭ prinde,
Capul ţi'ĭ aprinde.
Roaba 'ĭ icĭ, colea,
Ĭea-te după ea!

(Înpreună

Graur.

Baba, Baba-oarba... etc.

Damele.

Roaba dacă'ĭ prinde, etc.

Graur. — Cine mĕ gâdile pe la nas? (strănută) Sĕ'mĭ fie de bine!

(Sandu se arată la uşa pavilonuluĭ. Damele cum îl zăresc ḑic:) *Voila l'oncle, fuyons vite,* (şi se fac nevĕḑute pe furiş în stânga).

SCENA XV.

Graur, Sandu.

Sandu. — (pe pragul uşeĭ, în parte) Asta'ĭ dĕ-a treĭa oară că mĕ schimb astăḑĭ. (se coboară în scenă).

Graur. — (îndreptându-se spre Sandu) Baba, Baba-oarba...

(puind mâna pe Sandu) Na că te-am prins. De-acum eştĭ a me ş'am sĕ te sĕrut. (sĕrută pe Sandu cu foc).

Sandu. — (luptându-se Măĭ, şeḑĭ binişor.

Graur. — Ba te sĕrut. (ear îl sĕrută).

Sandu. — Măĭ, hoţule! aĭ nebunit? (smucesce batista de pe ochiĭ luĭ Graur).

Graur. — (spăriet, în parte Vaĭ de mine!!.. ear surdu?

Sandu. — (în parte) Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ?.. ear surdu! (tare) Măĭ, tĕlharule, nu 'ţĭ-am poruncit o dată sĕ lipseştĭ dĕ-acilea?

Graur. — Ba 'mĭ-aĭ poroncit, cucoane; d'apoĭ veḑĭ... aşa 'ĭ pĕcatu când se leagă de român.

Sandu. — Ce ḑicĭ?

Graur. — (în parte) Tot n'o auḑit! (tare) Pĕcatu!

Sandu. — Ce pĕcat, măĭ?

Graur. — Sĕ veḑĭ, d-ta... Când plecasem ca sĕ mĕ întorc acasă, îmĭ scoate dracu în cale un cârd de fete.

Sandu. — Eĭ! ş'apoĭ?

Graur. — Apoĭ... dă! Fetele 's cu ochĭ de şerpe! Ele m'o fermecat şi m'o oprit ca sĕ ne gĭucăm împreună de-a Baba oarba.

Sandu. — Dĕ-a Baba?..

Graur. — (la urechea luĭ Sandu) Oarba!

Sandu. — Carnacsî! (în parte) Tot nebuniĭ dĕ-a Smărăndiţeĭ şi dĕ-a prietenilor eĭ!.. Las' că le-oĭŭ juca-o eŭ bună, dacă 'ĭ aşa.

Graur. — (în parte, cu grijă) Oare ce mormăeşte?

Sandu. — Spune'mĭ, măĭ, cum te-a îndemnatără fetele la joacă?

Graur. — Eaca cum. Se vede că le-am picat tronc, la inimă, şi pentru ca sĕ nu'şĭ scoată ochiĭ de la mine s'o prins între ele aşa: care 'mĭ-a cădea la mână, în gĭoc, pe-aceea s'o ĭeŭ de nevastă.

Sandu. — Aşa?
Graur. — Aşa.
Sandu. — Şi tu vreĭ sĕ te 'nsorĭ?
Graur — (ruşinos) Cum nu, cucoane?.. Aşa copile curăţele şi mândruliţe unde se maĭ găsesc!
Sandu. — Dar care din ele îţĭ place ţie maĭ mult?
Graur. — Apoĭ, dă!.. Ştiŭ eŭ, cucoane?.. Toate 'mĭ sûnt pe plac.
Sandu. — (rîḑênd) Auḑĭ, hoţu!.. Eĭ, bine; eŭ îţĭ daŭ voĭe s'alegĭ pĕ care 'ĭ vrea tu.
Graur. — Oare?.. Nu mĕ ĭeĭ în rîs, cucoane?
Sandu. — Nu, nicĭ dĕ cum. Tu seamenĭ a fi fecĭor dĕ oamenĭ.
Graur. — Dar, cucoane. Tată-meŭ îĭ vierĭŭ, şi eŭ sûnt ficĭor boĭeresc.
Graur. — Ce le trebue maĭ mult fetelor? în parte). Am sĕ le daŭ o spaĭmă sănĕtoasă nebunelor alea.
Graur. — (în parte) Când sĕ mĕ 'nsor c'o duducă, sĕ mĕ fac şi eŭ duducel:.. Valeŭ, mămulica me!.. Ce-aşi maĭ rîde!
Sandu. — Eĭ! te-aĭ hotărît?
Graur. — Haĭ, haĭ.
Sandu. — Prea bine. (strigă) Neculae!

(întră un lacheŭ).

Graur. — Neculai.
Sandu. — Du-te dĕ chĭamă preotul din sat, şi adună toţĭ sătenii acilea 'n grădină.

(lacheul ĭesă).

Graur. — (în parte) Se vede că nu'ĭ glumă... Vra surdu sĕ mĕ boĭerească cu tot d'inadinsu.

(Damele se ivesc în fund, primblându-se p'intre copacĭ).

Sandu. — Da oare unde's fetele? (zărindu-le) A! ea-tă-le. (mergênd spre ele) Ean veniţĭ încoa, fetelor, că am sĕ vĕ spun o veste mare.

SCENA XVI.

Graur, Sandu, Smărăndiţa, Tincuţa, Florica, Damele.

Damele. — (alergând) Ce veste? ce veste?

Sandu. — (în mijlocul lor) 'Mĭ-a mărturisit Graur că 'l-aţĭ îndrăgit cu toatele.

Damele. — Noĭ?.. Ha, ha, ha.

Sandu. — Dar, voĭ!.. şi că sûnteţĭ în stare sĕ vĕ scoateţĭ ochiĭ pentru dînsul... Fiind însă că nu se poate sĕ vĕ măritaţĭ toate cu el, am hotărît ca el s'aleagĕ d'intre voĭ pĕ care 'ĭ-a plăcea şi s'o ĭea.

Smărăndiţa. — (încet) Glumeştĭ, moşule?

Sandu. — (încet) Ba nicĭ gândesc... Aţĭ vroit sĕ vĕ ţerăniţĭ; aţĭ mâncat la masă cu ţeraniĭ; v'aţĭ jucat dĕ-a Baba oarba cu ţeranĭĭ... Nu vĕ rĕmâne de cât sĕ vĕ mĕritaţĭ cu ţeranĭ. Ş'aşa'şĭ am poruncit sĕ vie preotul din sat ca sĕ facĕ chĭar acum nunta.

Tincuţa. — (spărietă) Audi, Smărăndiţo?

Smărăndiţa. — Aud, însă nu'mĭ vine-a crede...

Damele. — (între ele, de o parte) Eŭ nu vreaŭ sĕ mĕ mărit cu Graur.

Smărăndiţa. — Nicĭ eŭ.

Graur. — (în parte Ean vedi-le cum se sfădesc de la mine!

Sandu. — Haĭ, Graure, alege din copile pĕ care 'ţi-a veni la socoteală, şi sĕ'ţĭ fie dĕ noroc. Eŭ îĭ daŭ destre o pĕreche de juncanĭ ş'o vacă.

Graur. — (în parte) Pe care s'aleg oare?.. Toate 'mĭ sûnt pe plac!.. ş'apoĭ de-oĭŭ alege pe una, s'or măhni cele-l-alte, mititelele!

Sandu. — Eĭ!.. tĕ hotăreştĭ adĭ?.. Spune, pĕ care fată vreaĭ? Eaca şi satul vine ca sĕ fie faţă la cununiea ta,

(Ţeranii întră în scenă.

Damele. — (între ele foarte îngrijite) Se trece cu gluma, moş Sandu. — Mie 'mĭ vine-a plânge. — Asta nu 'ĭ de suferit.

Sandu. — (în parte) Ean veḑi-le cât sûnt de spărieate!.. Lasă, lasă! le-oiŭ învĕţa eŭ sĕ'şĭ uĭte *ighemoniconu* boĭeresc. (tare) Dă, Graure, fiĭ cu inimă, că fetele 's dĕ soĭŭ.

Graur. — Cred şi eŭ: dar aşĭ vrea s'aleg, şi nu ştiŭ, că 's toate una maĭ dihaĭ de cât alta... Ean sĕ le privesc şi sĕ le cercetez maĭ de-aproape.

(Se apropie de dame şi le privesce cu de amĕruntul).

Damele. — (trăgêndu-se îndărăt) Sĕ ne cerceteze!

Graur. — Nu vĕ temeţĭ, fa, că doar n'am sĕ vĕ mănânc.

Sandu. — Eĭ!..'ţĭ-aĭ pus ochĭul pĕ vr'o una?

Graur. — (oftând) Cu greŭ, cucoane... Dar ştiĭ ce?.. eŭ oĭŭ ḑice o cimilitură, şi care din ele a gâci-o maĭ àntêĭ, aceea sĕ fie a me. Te primeştĭ?

Sandu. — Întreabă-le pĕ ele dacă primesc?

Graur. — Vĕ primiţĭ, fa?

Smărăndiţa. — (încet cătră dame) Am scăpat! (luĭ Graur) Primim.

Sandu — (cu mirare, în parte) *Chirie eleison!*.. ele primesc!

Graur. — Eĭ! dar ascultaţĭ şi gâciţĭ:

«Douĕ steluţe cu raḑe line
«Lăsat-a cerul plin de lumine
«Şi pe-a ta frunte ele-aŭ căḑut...
«Gâcĭ, drăguliţă, că le sĕrut.

(vorbind) Gâcit-aţĭ ce's steluţele cele douĕ?

Damele. — Ba nu.

Florica.

«Eŭ 'ţĭ oĭŭ rĕspunde precum tu vreĭ:
«Douĕ steluţe sûnt *ochiĭ meĭ*.

Damele. — (cu bucurie) Bravo, Florico!.. A gâcit Florica!.. Ea sĕ se mărite cu Graur.

Graur. — Maĭ staţĭ, maĭ staţĭ; nu vĕ grăbiţĭ, că maĭ am o cimilitură.

«O veḑĭ închisă rumenă floare;
«Cum se deschide veḑĭ lăcrimĭoare.
«În a ta façă ea s'a născut...
«Gâcĭ, drăguliţă, că o sĕrut.

(vorbind) Gâcit-aţĭ ce'ĭ floarea cea rumĕnă?

Damele. — Ba nu, ba nu.

Florica.

«Cimilitura nu'ţĭ este grea:
«Rumena floare e *gura mea*.

Graur. — Tocmaĭ!.. Tu aĭ gâcit, Florico, tu a me sĕ fiĭ de-acu.

Damele. — (între ele cu bucurie) A! ne-a scăpat Florica.

Smărăndiţa. — Dĕ vreme ce Florica are să aĭbă parte dĕ tine, Graure, noĭ cu toatele îĭ facem o zestre dĕ 200 dĕ galbenĭ.

Graur. — (sărind în sus) Ura!.. sĕ trăiţĭ... ura!

Florica. — Cuconiţă, dă'mĭ voĭe sĕ primesc numaĭ pe jumătate din ḑestre; ear cea l-altă jumătate s'o daţĭ în folosul săracilor.

Graur. — (nebun) Ura!.. sĕ trăĭească Florica!

Sandu. — Aferim copila mea!.. Fapta asta 'ţĭ-ar fi dĕ noroc; căcĭ cine dă la săracĭ, e bun la Dumneḑeŭ! (către sătenĭ) Măĭ!.. ḑiceţĭ lăutarilor sĕ sune o horă, ca sĕ jucăm cu toţiĭ la nunta Floricăĭ.

Toţĭ. — Hora, hora!

Graur. — La gĭoc, voĭniceşte, că eŭ voĭŭ cânta o horă de la Moldova.

(Toţĭ se prind în horă. — Graur cântă).

I.

Haĭ în horă de'ĭ juca,
Leliţo, leliţo, fa!
Că eŭ sufletul 'ţĭ-oĭŭ da,
Leliţo, leliţo, fa!
Tu eştĭ mândră la privit,
Leliţo, leliţo, fa!
Eŭ, voĭnic, bun de ĭubit,
Leliţo, leliţo, fa!

II.

Leliţo de la Mantenĭ,
Leliţo, leliţo, fa!
Trecĭ cole, la Moldovenĭ,
Leliţo, leliţo, fa!
Sĕ ne prindem soçiorĭ,
Leliţo, leliţo, fa!
Şi sĕ fim ca doĭ bujorĭ,
Leliţo, leliţo, fa!

III.

Peară dracul d'intre noĭ,
Leliţo, leliţo, fa!
Sĕ fim una amêndoĭ,
Leliţo, leliţo, fa!
Tot un trup ş'un sufleţel,
Leliţo, leliţo, fa!
Unitĭ ca Cinel-Cinel,
Leliţo, leliţo, fa!

(Cortina cade).

RUSALIILE

PERSOANE:

Domnul Ionus **Galuscus**, vechilul moşieĭ şi profesorul şcoaleĭ din sat.
Tachi **Răsvrătescu**, sub-prefect.
Toader **Buĭmăcilă**, vornic de sat.
Susana, nevasta luĭ Toader.
Vasile **Veveriţă**, fruntaş.
Gheorghe a Safteĭ, ţĕran.
Un jandarm.
Catrina, ţĕranĭ, ţĕrance.

RUSALIILE

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, în satul luĭ Cremine, la anul 1860.

Teatrul represintă piaça satuluĭ. În stânga casa luĭ Toader cu uşă, fereastă şi prispă pe scenă. În dreapta zaplazul caseĭ boĭerescĭ, cu portiţă. În mijlocul sceneĭ o fôntână între copacĭ. În fund crîşma; deasupra uşeĭ este scris: *Otel pentru nobilĭ. Această crîşmă a fost zidită în anul mântuireĭ 1858 de boĭerĭul Paharnic Cremine.*

SCENA I.

Susana (torcênd pe prispă)

Toarce, leleo, toarce, toarce
Pĕn' ce badea s'a întoarce.
Vaĭ! fuĭorul mi 'l-am tors
Şi bădica nu s'a 'ntors!

Adică, ferească Dumneḑĕŭ pe-o fimee sĕ se mărite cu vornicu satuluĭ, că nu maĭ are parte de bărbat! Eaca eĭĭ, de-o sĕptĕmână de când m'am cununat cu Toadir Buĭmăcilă, care 'ĭ vornic aicĭ în satu luĭ Cre-

mine, trăesc ca ş'o vĕdană; nu vĕd pe soçu meŭ cu ḑilele şi cu nopţile!.. (oftează) Sĕrmanu! a agĭuns de clacă de când cu prefăcĕturile aeste nouĕ.

SCENA II.

Susana, Ţerance (mergênd la fôntână cu cofe).

Ţerancele.

La fôntâna d'intre florĭ
Fetele se duc în zorĭ
Sĕ 'şĭ umple cofiţile
Sĕ 'şĭ scalde guriţile.

La puţul fărtatuluĭ
Merg babele satuluĭ,
Merg, sărind ca Ĭelele,
Sĕ 'şĭ scalde sbêrcelele

O ţerancă. — Buna ḑiua, Catrină.
Catrina. — Mulţĕmim d-tale, lele Safto.
Ântêĭa. — Ce 'ţĭ maĭ face bărbatu?
Catrina. — O eşit la boĭeresc cu noaptea 'n cap.
Ântêĭa. — Adevĕrat oare sĕ fie, lelică, c'o sĕ se rîdice boĭerescu?
Catrina. — Dumneḑeŭ ştie! dar de-o bucată de vreme 'n coacĭ, Românii noştri s'o ameţit de cap, par' că 'ĭ o umflat Rusaliile.
Ântêĭa. — Maĭ ştiĭ pĕcatu? De cât-va timp urlă câniĭ toată noaptea 'n sat.
Catrina. — Or fi zărind vr'un duh necurat pi 'ntuneric.
Toate. — (făcêndu'şĭ cruce) Ferească sfîntu!
Catrina. — (apropiindu-se de Susana) Fa, Susană, da ce şĕḑĭ aşa dusă pe gândurĭ?

Susana. — Duc doru luĭ Toader, lele Catrino.

Catrina. — Vaĭ de mine!.. de-abĭa însurat ş'o şi uĭtat cărăruşa casăĭ?

Susana. — Apoĭ de când poroncile aeste nouĕ care curg pe nică, pe ceas, nu maĭ are cap omu sĕ 'şĭ maĭ vadĕ bordeĭu. Când îĭ la sub-prefecătură, când la căşărie...

Catrina. — La căşărie?.. la stână?

Susana. — Ba nu, fa, la sameşu cel cu căşăriea. Ea pĕcate!

Catrina. — Şi tu rĕmâĭ cuc pe prispa casăĭ.

Susana. — Şi torc pĕn' ce nu maĭ vĕd bine; dar voĭ?

Catrina. — Noĭ? Nu maĭ înţĕlegem ce-o păţit oaminiĭ noştri, cà nu maĭ sûnt ca maĭ 'nainte veniţĭ deaçasă. Spun luçrurĭ de pe ceea lume. Maĭ ĭerĭ, bărbatu meŭ era cu chĭef şi se lăuda, că 'mĭ-o cumpĕra malote de covenţie. Ce sĕ fie aceea, Susano?

Susana. — Ci că 'ĭ o materie ţĕsută nu ştiŭ unde... în doĭ perĭ.

(Se aud chiote şi lăutarĭ în crâşmă).

Catrina. — Ean auḑĭ hoţiĭ de bărbaţĭ cum se veselesc făr' de noĭ. Ştiţĭ una, fa?

Toate. — Ce, lele Catrino?

Catrina. — Haĭ sĕ ne 'ntoarcem pe-acasă şi sĕ ne facem bolnave, ca sĕ nu găsască eĭ de mâncat când s'or întoarce de la crâşmă.

O ţerancă. — Dar dac' om păţi vr'o şotie?

Catrina. — Şotie? sĕ nu 'ĭ înpingĕ pĕcatu, c'or da peste Rusaliĭ! Haĭde, haĭde.

Ţerancele (eşind).

Ardĕ'ĭ focul de bărbaţĭ!
Sĕ 'ĭ lăsăm aḑĭ nemâncaţĭ.
Dc nimică nu ne pasă,
Că sûntem stăpâne 'n casă.

SCENA III.

Susana, Toader.

Susana. — Haĭde, haĭ; par' că le vĕd cum or sĕ mănânce păpara... Le-o întrat şi lor gărgăunĭ în cap. (Se pune ear pe prispă şi toarce).

(cântă).

Toderică, Toderel,
Mare mult 'mĭ-e dor de el!

Toader. — (eşind din crâşmă, se opresce pe prag). Măĭ, eşiţĭ aḑĭ la boĭeresc, orĭ ba?.. Ba?.. faceţĭ cum vreţĭ. Sĕ nu ḑiceţĭ că nu v'am dat de ştire. Voĭ îţĭ înpărţi cu dracu ce-a fi de înpărţit.

Susana. — Toadire, Toadire.

Toader. — (viind în scenă) Aud, Susănică.

Susana. — Da ce maĭ este?

Toader. — Apoĭ ce sĕ fie, dragă nevastă? Îĭ că, de când o vinit pe moşie vechilu ist noŭ, cuconu Ion Găluşcă, dascalu satuluĭ; de când le vorbeşte sătenilor tot din carte, şi le spune că 's strănepoţĭ de împĕraţĭ, că se trag din Troĭan, ţĕraniĭ o luat-o de bună... Dacă 'ĭ îndemnĭ la lucru, îţĭ rĕspund rîḑênd că împĕraţiĭ nu lucrează.

Susana. — Dar' ce fac, ca sĕ 'şĭ hrănească copiiĭ?

Toader. — Ş'apoĭ nu 'ĭ destul atâta. O maĭ vinit şi d-nu Răsvrătescu, sub-prefectu, şi le-o poroncit ca sĕ nu maĭ asculte de nime de cât numaĭ de dînsu, ş'acum dacă strîg în sat: Haĭ la culesu popuşoĭuluĭ, mă!.. eĭ îmĭ rĕspund: du-te draculuĭ pomană, măĭ

Susana. — Care vra sĕ ḑicĕ satu ista 'ĭ bine numit satu luĭ Cremine?

Toader. — Bine; şi eŭ vornic de haĭmana.

Susana. — Măriĭ, omule, ce nu te lepeḑĭ şi tu de beleoa cea de vornicie, bat'o pêrdalnicu!

Toader. — Cum nu m'aş lepĕda de dînsa, ca de Satana, pĕcatele mele! dar apoĭ ştiĭ povestea ţiganuluĭ cu ursu din pădure: Sărițĭ, oaminĭ bunĭ, c'am prins ursu! — Adu'l în coacĭ, ţigane, dacă 'l-aĭ prins! — 'L-aşĭ aduce, frăţico, dar nu mĕ lasă din labe, dihaniea!

Susana. — (cu dragoste) Sĕrmanu bĭetu bărbăţel!

Toader. — Că, ḑĕŭ, sûnt de jălit! M'am buĭmăcit de istov de-o bucată de vreme. Nu 'ĭ ḑi lăsată de Dumneḑĕŭ în care sĕ nu cadĕ câte-o poroncă, când cu coroĭerĭu, când cu teleaga draculuĭ.

Susana. — Care teleaga draculuĭ?

Toader. — Cea pe sîrmă, pin vĕzduh. Ş'apoĭ ce poroncĭ! scrise în limba păsĕrească... numaĭ cĭoarĕle sĕ le 'nţeleagĕ! Noroc de mine că mi le tălmăceşte în romăneşte domnu Ion Găluşcă, care 'ĭ dobă de carte.

Susana. — Dar', par' că şi el grăeşte cam de peste deal.

Toader. — Apoĭ dă, ce sĕ 'ĭ facĭ! O învĕţat carte la Braşov.

Susana. — De-aceea vorbeşte braşoveneşte?

Toader. — Nu ştiŭ, că eŭ nu 'l înţĕleg. Dar sĕ veḑĭ, nevastă, altă bele! Maĭ dĕunăḑĭ vine jăndaru c'o hărtie în care se poroncea sĕ sĕrbăm cu solenitate ḑiua onomastică a luĭ sfîntu... nu ştiŭ care. Las' că sosise poronca a triea ḑi după sĕrbătoare, d'apoĭ ne-am dus vr'o triĭ oaminĭ la târg ca sĕ cumpĕrăm solenitate şi mastic... Mastic am găsit la băcălie, dar solenitate, mânca-o-ar cine-o iscodit-o! n'am putut găsi nicĭ măcar la spiţĕrie; ne-am perdut numaĭ ḑiua digeaba.

Susana. — Şi cum aţĭ făcut?

Toader. — Am trimes masticu la Isprăvnicie ca sĕ'l ducĕ la Eş.

Susana. — Da bine, bărbate, din toate satele o cerut mastic?

Toader. — Din toate, pe cât am auḑit.

Susana. — Şi oare ce-or sĕ facĕ boeriĭ cu-atâta mastic?

Toader. — Spunea vĕtavu de la Pepelenĭ, c'aŭ sĕ prunduească cu el soşelele cele nouĕ.

Susana. — Pare c'o maĭ vinit o hârtie şi aḑĭ dimineaţă?

Toader. — O vinit, da. Ci că sĕ ne-apucăm de durat o casă comunală. D-nu Găluşcă ne-o vorbit un ceas întreg de costituţi... una, de coventi... una, fac douĕ; de Patrie, de amoare...

Susana. — Ce moare, bărbate?

Toader. — Poate că moare de curechiŭ, fiind că s'apropie postu.

Susana. — Bine, dar ce-are a face?..

Toader. — El o fi ştiind, că ne-o maĭ spus sĕ fim de aḑĭ înainte cetăţenĭ.

Susana. — Cum, cetăţenĭ? sĕ vĕ 'nchidĕ la cetate?

Toader. — Dracu sĕ 'ĭ discurce! (scapă jos condicile ce ţine subsuoară).

Susana. — Da aeste ce sûnt, Toadire?

Toader. — Condicĭ de însĕmnat toţĭ trecĕtoriĭ pin sat; tabloane de gâşte, răţe, puĭ de găină, ouĕ, toate! Ci că 's potrocale de receseminţă.

Susana. — Eleĭ! bărbate, leagă vorniciea de gard, că eŭ nu maĭ am parte de tine, şi 'ţĭ duc doru.

Toader. — D'apoĭ eŭ, nevĕstuĭcă dragă? Când aĭ şti cum mĕ trage inima la căsuţa me, lângă sufleţelu meŭ ist drăgălaş, că mi'ĭ şi grijă sĕ te tot las sîngură, Susano.

Susana. — De ce, Todirel?

Toader. — De ce? pentru că eştĭ tinerică, mândrulică; aĭ vin' 'ncoacĭ.

Susana. — (îl înpinge ridênd) Eaca vorbă? nu cum-va mi'ĭ şi teme acu?

Toader. — Ba, ḑĕŭ, nu 'ţĭ face cruce. Om sûnt şi eŭ, şi 'mĭ eştĭ drăguţă, foc.

Susana.

Aşa sĕ trăescĭ?

Toader.

Aşa sĕ trăesc!

Susana.

Că tu mĕ ĭubescĭ?

Toader.

Că eŭ te ĭubesc!

Susana.

Şi, ḑeŭ, nu glumescĭ?

Toader.

Şi ḑeŭ, de glumesc!

Susana.

Aşa sĕ trăescĭ?

Toader.

Aşa sĕ trăesc!

(înpreună).

Susana.	Toader.
Ah! ce dulce foc În suflet simţesc! Nu pot sta pe loc, Aşa sĕ trăesc!	Ah! ce mare foc În suflet simţesc! Mĕ topesc pe loc Aşa sĕ trăesc!

Toader. — (căutând înpregiur) Susano...

Susana. — Ce 'ĭ, bărbăţele?

Toader. — Nu mĕ'ĭ lăsa sĕ mĕ 'nfrupt c'o sĕrutare?

Susana. — Ba te-oĭŭ lăsa, Todirică, că doar nu sûntem în post.

Toader. — (ştergêndu-şĭ buzele) Drăguliţa me... când voĭesce s'o sĕrute, întră jandarmul).

SCENA IV.

Toader, Susana, Jandarmul (întră prin fund, în dreapta).

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Tronc!.. Ce 'ĭ jăndarule?

Jandarmul. — O hârtie de la sub-prefectură. Na-'ţĭ-o (esă).

Toader. — Ear o buleandră de hârtie? Măĭ, măĭ, măĭ! N'are cap cineva sĕ'şĭ sĕrute nevasta. Sĕ videm ce maĭ scrie?

Susana. — Da tu ştiĭ sĕ ceteştĭ, Todirică?

Toader. — Ba cât hăcĭu. Mĕ duc la domnu Găluşcă sĕ 'mĭ-o tălmăcească.

Susana. — Stăĭ pe loc, că eată'l.

SCENA V.

Toader, Susana, Galuscus (esă din casa boĭerească, cetind o gazetă.)

Galuscus. — Admirabil! Redaptorul acestuĭ ḑiar

a bine meritat de la Patrie! El critică tot, fie bun, fie reŭ... Admirabil!

Toader. — Domnule Găluşcă.

Galuscus. — Pe mine mĕ chĭemĭ, Teodore?

Toader. — Aşa, domnule Galuşcă; te-aşĭ ruga...

Galuscus. — Facĭ eroare, amice. Eŭ mĕ numesc din străbunĭ Galuscus, nu Găluşcă. Sunt Roman din Dacia Transcarpatină şi mĕ cobor dintr'un general Roman ce a ţinut resbel cu Gaulia pe timpul luĭ Cezar, din care motiv el a fost supranumit Galuscus de Senatul Romeĭ. În consecinţă bine voesce, amice, a nu me porecli Găluşcă, maĭ cu sémă că nu pot suferi găluscele... nu'mĭ priesc.

Toader. — Fie ş'aşa, cucoane Găluşcă.

Galuscus. — Ear cucoane? V'am spus la toţĭ aice, de când mĕ aflu ca profesor în sat, sĕ nu'mĭ maĭ ḑiceţĭ cucoane, pentru că astăḑĭ nu maĭ esist boeriĭ, nu maĭ sunt boerĭ. Ḑi 'mĭ frate Galuscus, fiind că toţĭ Romaniĭ sunt fraţĭ.

Toader. — 'Ţĭ-aşĭ ḑice frate, cucoane, d'apoĭ nu'ĭ obiceĭu de ast-fel pe la noĭ. Numaĭ călugăriĭ îşĭ ḑic fraţĭ.

Galuscus. — Bine; dacă usul nu eartă, ḑi 'mĭ domnule. Acest cuvênt e latin, şi ascendinţiĭ noştriĭ, precum sciĭ Teodore, eraŭ de viţă latină. Strămoşul meŭ, generalul Galuscus, care era ver primare cu Trifonius Petringelus şi cu nu maĭ puçin celebrul Roman Bostanus Coptus, ce se rudea cu oficiliatul şi mult sapientul Cortofilus Cesarus Craescus...

Toader. — Ean las', domnule, cartofele şi bostaniĭ de-oparte şi m'ascultă...

Galuscus — Fie; acum că 'ţĭ-am dat explicăcĭunile necesariĭ, spune, ce voescĭ?

Toader. — Te-aşĭ ruga, dacă nu 'ţĭ-ar fi cu supĕrare, sĕ'mĭ ceteştĭ poronca asta de la sub-prefecătură.

Galuscus. — Aĭ primit ear vr'un ordin?

Toader. — Ba nu, o poroncă.

Galuscus. — Cum aĭ ḑis? O poroncă? Reŭ pronunţĭ, frate; debe se ḑicĭ *uă* poroncă.

Susana. — E trĕsnit ca leŭca, pe legea me! ha, ha, ha.

Galuscus. — Cine rîde? o femee?

Susana. — Ba nu, domnule, uă femee.

Galuscus — (zimbind) A! bela Suzană?.. Doamna mea, primesce assigurăcĭunea înalteĭ mele considerăcĭunĭ cu care am onoare a fi a domnieĭ voastre devotat serb.

Susana. — (în parte) Ean auḑi'l acu, ci că vre sĕ fie cerb (râde şi se aşeaḑă torcênd pe prispă).

Toader. — Nu te potrivi, domnule, şi ceteşte'mĭ poronca; poate că'ĭ grabnică.

Galuscus. — Consimt cu plăcere; adă. (iea hârtiea şi citesce de o parte) «Se ordonă vorniculuĭ din satul Cre- «mine, ca îndată sĕ scoatĕ toţĭ săteniĭ şi sĕ'i pornească «la căratul lemnuluĭ necesariŭ pentru casa de arest ce «este a sĕ dura în acest sat. Orĭ-ce lucru ar avea de «făcut locuitoriĭ, fie a lor, fie a proprietaruluĭ, îl «vor părăsi pe loc, pentru ca sĕ grăbească căratul «materiealuluĭ menţionat. Subsemnat Răsvrătescu, sub- «prefect». (în pare). Acest ordin e arbitrar! e uă mesură despotică, uă... uă... uă idee monstruossă!.. Tocmaĭ acum când e timpul de strins pânea de pe câmp, se o lase ca se putreḑească, pentru ce? pentru construirea uneĭ temniţĭ... O! înţeleg; asta provine din inimiciţiunea luĭ Răsvrătescu. El vrea se me ruineze, fiind că opiniunele noastre politice sunt contrariĭ. Ce este de făcut?.. (stâ pe gândurĭ).

Toader. — Aĭ cetit hârtiea, cucoane Găluşcă?.. Ce năsbutiĭ maĭ cuprinde?

Galuscus. — (în parte cu veselie) O! ce idee! (tare) Frate Teodore, Subprefectura ordonă ca fără nicĭ o întârdiere se easă tot satul pentru ca se'mĭ culeagĕ pânea de pe câmp.

Toader. — Oare? Dacă 'ĭ aşa, cucoane, grăeşte d-ta cu româniĭ, că eŭ digeaba m'am cercat sĕ'ĭ scot adĭ la lucru boĭeresculuĭ.

Galuscus. — Unde sunt fraţiĭ Romanĭ?

Toader. — Fac cislă colea 'n crâşmă.

Galuscus. — Învită'ĭ se vie aice ca se parlamentăm împreună.

Toader. — Îndată, cucoane Găluşca. (se duce la crâşmă).

Galuscus — (în parte) 'L-oĭŭ învĕţa eŭ pe Răsvrătescu se scrie vorniculuĭ cu litere latine.

(Susana cântă încet).

Galuscus. — (o întrerupe) Suzano, belă Suzană...

Susana. — Aud, domnule Găluşcă.

Galuscus. — Ce facĭ acolo singurică?

Susana. — Torc.

Galuscus. — Torcĭ?.. Felice e fuĭorul ce'l atingĭ cu degetele şi cu buzele! (oftând) Căcĭ nu sunt eŭ în locul luĭ!

Susana. — Aĭ vre sĕ te torc?

Galuscus. — Aş!

Susana. — Nu se poate.

Galuscus. — De ce?

Susana. — Eştĭ prea nescărmănat.

Galuscus. — Ah! Suzană.

Susana. — (imitându'l) Ah! Găluşcă.

Galuscus. — De ce nu vreĭ se citescĭ în anima mea? De ce nu vreĭ se me capiscĭ?

Susana. — Eŭ?.. ba sĕ te pişte Rusaliile maĭ bine, da nu eŭ.

SCENA VI.

Galuscus, Susana, Toader, Ţeranii, (eşind din crâşmă).

Toader. — Veniţĭ în coacĭ că vĕ chĭamă vechilu moşieĭ.

Ţeranii.

Domnul Găluşcă acum ne chĭamă ;
Haĭdeĭ cu toţiĭ, haĭ, fără teamă
Sĕ'ĭ vedem faça cea pricopsită,
S'audim vorba'ĭ cea procopsită.

Galuscus — Bine-aţi venit, fraţilor! Ve salut, salve!
Ţeranii. — Bine-am găsit, cucoane.
Galuscus. — Ve invit se'mĭ pretaţĭ toată atenţiunea.
Veveriţă. — Ce sĕ facem, cucoane?
Galuscus. — V'am comunicat de demult asupra sorginteĭ voastre, sunteţĭ Romanĭ, strănepoţĭ a imperatuluĭ Traian anticiĭ dominatorĭ a lumeĭ! Aşa este?
Ţeranii. — O fi, cuccane.
Galuscus. — În consecinţă, ve indemn, conform cu ordinul acesta de la sub-prefectură, se alergaţĭ la câmp pentru ca se'mĭ culegeţĭ popuşoĭul. *Dixi!*
Veveriţă. — Bucuros am merge, cucoane, dar nu ne dă mâna.
Galuscus. — Şi pentru care motiv, frate Veveriţă?
Veveriţă. — Ne temem de Rusaliĭ.
Galuscus. — Rusaliĭ!.. sunt Rusaliĭ pe moşie?
Veveriţă. — Sûnt, sûnt, ardĕ-le focu! Maĭ alaltaĭerĭ ele o furat boiĭ luĭ Terinte prisăcarĭu, şi chĭar astă noapte le o zărit Gheorghi a Safteĭ, trierând satu. Aşa 'ĭ Gheorghi?

Gheorghe. — Aşa, cumătri Vasili. Era numaĭ douĕ în catrinţă, şi se furişa pe sub zăplazu curţeĭ boĭereştĭ.

Galuscus. — (pe gândurĭ) Rusaliĭ! Aceasta e un ce grav! uă... uă... uă... calamitate publică! Vechiĭ Romanĭ ascendinţiĭ noştri, pre cât îmĭ aduc aminte din istorie, se apărau de dînsele cu chipul întrebuinţat de ḑeul Vulcan când a voit sĕ prindĕ pe Venus cu Apolon în *flagrante delictum*, adică cu mreje (tare) Fraţilor Romanĭ! cunoascețĭ voĭ pe Venus şi Apolon?

Veveriţă. — Ba nu, cucoane. N'o vinit nicĭ odată pe-aicĭ p'in sat.

Galuscus. — Serman popul!.. cum a uĭtat tradiţiunele antice... Fraţilor Romanĭ! strămoşiĭ noştriĭ prindeaŭ Rusaliile cu nevodul, şi apoĭ le înnecaŭ într'o baltă. Ast fel debe sĕ facem şi noĭ. Luaţĭ un nevod şi o puşcă cu voĭ, şi mergeţĭ la lucru; ear dacă le veţĭ zări cumva, svêĭ şi poc!.. m'aţĭ înţeles!

Veveriţă. — Înţĕles, cucoane. Haĭ, măĭ!

Ţeranii. — Haĭ.

Galuscus. — Dar' căutaţĭ bine, fraţilor Romanĭ, se nu lăsaţĭ popuşoiĭ în strujenĭ?

Veveriţă. — Ferească sfîntu! Haĭ, fraţilor Romanĭ.

Ţeranii (mergênd spre crâşmă).

Haĭ ca strămoşiĭ, cu vitejie,
Sĕ stăm la pândă colo 'n câmpie,
C'un nĕvod mare şi cu o puşcă,
Precum ne 'nvaţă D-nul Găluşcă.

Susana. — Toadire, în cotro apucă fraţiĭ Romanĭ?

Toader. — (la ţeranĭ) Eĭ, măĭ! încotro, încotro? Acolo'ĭ lanu de popuşoĭ?

Veveriţă. — (pe prag) Mergem sĕ cătăm nĕvodu.

(Ţeranii intră riḑind în crâşmă).

Galuscus. — (desehide jurnalul și se adâncesce în citire) Ce stil! ce espreșiunĭ energice! ce logică invincibile! admirabil ḑiar! admirabil redaptor! Cine 'ĭ subsemnat? (caută la sfêrșitul foaeĭ) Cleveticĭ! îl gâcisem de la început. (citesce) «Douĕḑecĭ și patru de ore aŭ trecut de când «s'a format noul Cabinet, și încă nu vedem innovate «și aplicate reformele promise de programa sa! Con-«chidem dar că și acest Minister a pus sub salte pro-«misiunile séle! Încă o ilusiune perdută! Sermană Patrie! infelice Națiune! etc.» (vorbit) Sublim! Eaca accente patriotice!.. În treĭ rênduri de tipar numaĭ o singură greșeală de ortografie. Redaptorul a scris națiune în loc de năcĭune; pĕcat! (citesce)

Toader. — (viind lângă Susana) Susană.

Susana. — Aud, bărbate.

Toader. — Nu ne vede nime acu. Țĕraniĭ o întrat în crâșmă, d-nu Gălușcă s'o îngropat în hârtiea cea mânjită cu cerneală... Nu mĕ lăsa sĕ mĕ 'nfrupt c'o sĕrutare?

Susana. — Bucuros, Todirică. (întinḑênd obrazul) Na, înfruptă-te digrabă.

Toader. — (ștergêndu'șĭ buzele) Eaca... (când voesce s'o sĕrute întră jandarmul).

SCENA VII.

Galuscus, Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — (supĕrat) Ear! mânca'l-ar cĭoarĕle de jăndar!

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Ce este, măĭ hemesîtule?

Jandarmul. — Te chĭamă d-nu sub-prefect ca sĕ'ĭ aducĭ baniĭ biruluĭ.

Toader. — Ce sĕ'ĭ duc?.. n'am putut strînge încă nimica. De-abĭa ĭerĭ 'mĭ-o vinit poronca ca să scot de la sătenĭ douĕ şferturĭ şi baniĭ şoseleĭ, colac peste pupăză!.. N'am ce'ĭ duce.

Susana. — Nu te supĕra pe bĭetu jăndar, Todirică, că el nu'ĭ vinovat sĕrmanu!

Toader. — Cum nu m'oiŭ mâniea, dacă tot mĕ stinghireşte!

Susana. — Maĭ bine du-te de te tălmăceşte cu sub-prefectu.

Toader. — Fie. mĕ duc; dar vin îndată îndĕrĕt ca sĕ nu rĕmân toată ḑiulica ne'nfruptat...

Susana. — Ha, ha, ha, că poznaş maĭ eştĭ, bărbate! (Toader esă, alergând înpreună cu jandarmul).

SCENA VIII.

Galuscus, Susana *şi maĭ pe urmă* **Toader.**

Galuscus. — (tresărind) Cine ride? Ear Suzana?.. Ce belă e!..ce pudoare în faça eĭ... Suzano, nu te duce încă, că am se'ţĭ spun un ce misterios.

Susana. — Ce lucru sĕ fie oare?

Galuscus. — Ascultă.

Susană, eştĭ belă, estĭ chĭar florelinte,
Ş'a tale beleţe mĕ scoate din minte!
Eştĭ belă! şi chipu'ţĭ treptat se belesce,
Şi anima'mĭ, belo, amând vesteḑesce!
Te am cu păşĭune, te am cu ardoare
Ş'amoarea'mĭ vibrează lâng'a ta pudoare,
Te am, şi de-acuma vieaţa mea toată
Va fi pentru tine oficiolată!

Susana. — Nu te 'nţeleg, domnule, ce vreĭ sĕ'mĭ spuĭ ... Tot ḑicĭ că m'aĭ... tot pomeneştĭ de păşune, de florĭ de linte, de moare, de putoare... Ce limbă grăeştĭ, că par'că se bat caliciĭ în gura d-tale.

Galuscus. — Ah! nu m'aĭ cumprins?

Susana. — Nicĭ te am prins, nicĭ te-am înţĕles, că doar n'am învĕţat tătăreşte.

Galuscus. — Cum? Susană, n'aĭ priceput că deja un incendiŭ volcanic arde în anima mea?

Susana. — (în parte) Aşteaptă, mangositule!.. păsĕreşte vreĭ? (tare) Stivini, ivini, căvănă, evene, stivini, nevene, buvunu, nuvunu?

Galuscus. — (cu mirare) Buvunu, nuvunu? Ce jerge acesta? În van îmĭ tortur inteliginţa ca sĕ caspisc buvunu, nuvunu. Aceste sclămăcĭunĭ nu aparţên idiomuluĭ năcĭuneĭ noastre. În consecinţă mĕ găsesc în pusăcĭune a nu le putea da o înterpretăcĭune răţionalĕ.

Susana. — (în parte) N'o înţĕles?.. Sĕ'ĭ vorbesc în limba luĭ. (tare) Bacĭune, tăcĭune, tecĭune, pêrcĭune, dalcĭune, nicĭune, cucĭune, naĭcĭune, mincĭune, tecĭune ... Aĭ priceput acum?

Galuscus. — (cu mulţemire) Acu maĭ viĭ de-acasă, dar n'am priceput nicĭ acum bine de tot, căcĭ vorbescĭ prea ĭute.

Susana. — Ha, ha, ha, greŭ aĭ maĭ fost de cap!.. Ean ascultă, domnule Găluşcă, dacă vreĭ să vorbeştĭ româneşte ca sĕ te înţĕleagĕ Româniĭ, bine; ear' de nu, du-te omule de unde-aĭ vinit, că nu ţi se trec braşoavele pe la noĭ.

Galuscus. — Eĭ apoĭ, Susano, de vreme ce mĕ condamnĭ se'ţĭ vorbesc în limba vulgară a părinţilor meĭ, îţĭ spun curat, pe şleah, că'mĭ eştĭ drăguţă şi că mĕ usuc de dorul tĕŭ.

Susana. — (în parte) Eaca, eaca! s'o aprins tăcĭunele.

(Toader se arată în fund).

Toader. — în parte Oare ce pune la cale Susana cu d-nu Gălușcă?

Galuscus. — Susano, rĕspunde'mĭ și tu pe șleah, vreĭ sĕ te daĭ în dragoste cu mine?

Toader. — (în parte) Audi Gălușca draculuĭ?

Susana. — (în parte) Îmĭ vine sĕ 'ĭ-o gĭoc bună stropșituluĭ.

Galuscus. — De primeștĭ, aĭ dat peste noroc... Nu'țĭ pomenesc de onoarea ce ar fi pentru tine ca sĕ fiĭ în relăcĭune cu un om învĕțat cum sûnt eŭ... Eștĭ femee pricepută ș'o înțelegĭ; dar apoĭ, gândesce, Susano, că pusăcĭunea mea de plenipotinte mĕ face destul de potinte, ca sĕ fiŭ de mare folos séŭ de mare pagubă prostuluĭ cel de Toader, bărbatul tĕŭ...

Toader. — (în parte, furios) Prost!.. ghidi, sparge casă!

Galuscus. — La ce te hotărĕștĭ, Susănică?.. Rĕspunde fără sfieală, nicĭ rușine, draga mea, căcĭ pudoarea nu 'ĭ inimică amoareĭ.

Susana. — Apoĭ dă, domnule... știŭ eŭ ce sĕ fac?

Galuscus. — Sĕ te 'nvĕț eŭ. Când a înnopta, oiŭ găsi o treabă luĭ Toader ca sĕ'l depărtez, și 'n lipsa luĭ, oĭŭ veni pe furiș la tine. Vreĭ?

Toader. — în parte) O! îmĭ vine sĕ'l toropesc.

Galuscus. — Sĕ vin pe furiș, Susano? Sclamă, dragă, sclamă că vreĭ sĕ vin, Nu-țĭ etufa simțicĭunea.

Susana. — Dar dacă te-a vide cineva?

Galuscus. — Asta'ĭ uă considerăcĭune gravă!.. Cum sĕ facem dar?

Susana. — Știĭ una? Aștept sĕ vie soră-mea maĭ într'amurgu. Îmbracă-te 'n haĭne femeești, și dacă tea și zări cineva, a crede că 'ĭ Ileana.

Galuscus. — Perfect! sublim! Susano, am sĕ mĕ prefac în dină, în Venus.

Toader. — (în parte) Aşa vĕ'i tocmala? (vine în scenă) Domnule Gălușcă...

Galuscus. — (tresărind) Ha?.. Toader!.. Ce voescĭ amice?

Toader. — Ce vreŭ?.. Vreŭ sĕ'ţĭ spun verde 'n ochĭ...

Susana. — (încet luĭ Toader) Stăpâneşte'ţĭ gura, Todirică.

Galuscus. — Aştept, vornice, sĕ'mĭ spuĭ verde 'n ochĭ... Ce?

Susana. — (pişcând pe Toader) Tacĭ, bărbate.

Toader. — Că... că te-aşteaptă sub-prefectu.

Galuscus. — (în parte) O cam sfeclisem! (tare) Mĕ aşteaptă d-nul Răsvrătescu? Bine, mĕ duc sĕ'l găsesc. Susano, nu uĭta ce te-am rugat... Adio, *salve!* (iesă prin fund).

SCENA IX

Toader, Susana.

Toader. — Dar de aste 'mĭ-aĭ fost, lele Susană?

Susana. — De care, bădică?

Toader. — Vreĭ să'mĭ puĭ florĭ după urechĭ cu sfrijîtu cel de Gălușcă?

Susana. — (rîḑênd) Cum aĭ aflat o, bărbăţele?

Toader. — Ş'âncă rîḑĭ, muĭere neruşinată!.. Rîḑĭ, şi nu'ĭ nicĭ o sĕptĕmână de când te-am luat! (începe a plânge) Ce pĕcate-am avut sĕ mĕ 'nsor!.. De unde eram om teafĕr, s'agĭung batgĭocura satuluĭ!.. Aleĭ, Susano, 'mĭ aşĭ fi pus capu 'n foc că tu nu eştĭ ca altele.

Susana. — Nu fiĭ copil, omule. Ce, Doamne eartă-mĕ! te scânceştĭ numaĭ pentru-atâta?

Toader. — (bocindu-se) Audī, atâta?.. Da ce'mī trebuīe maī mult?

Susana. — Linişteşte-te, dragă, c'o fost numaī o glumă.

Toader. — Glumă? sĕ'l învețī chīar tu pe Găluşcă ca sĕ se 'nbrace femeeşte, pentru ca şĕ vie la tine!..

Susana. — Dacă, doar n'am orbu găinilor, ca sĕ mĕ 'ndrăgesc de-un şoldan ca dînsu. Am vrut numaī sĕ'mī bat gīoc de el.

Toader. — Ean las'; par' că n'am vĕdut eŭ, n'am audit eŭ...

Susana. — Nu crede ce vedī cu ochiī, bărbate; crede ce'țī spun eŭ.

Bărbate, bărbate,
Nu crede ce vedī,
Închide'țī tu ochiī
Ş'orbesce mĕ credī.
De-audī vorbe rele
Tu, surd sĕ te facī.
Astupă'țī urechea
Te culcă, şi tacī.

Toader. — Sĕ tac, sĕ tac când ştiŭ că vechilu umblă după tine ca lupu după oaīe.

Susana. — Lasă'l sĕ umble, şi dacă eştī om, īe 'l la hăituit când s'o primbla noaptea pin sat.

Toader. — Eaca! bine dicī, nevastă. (ride) Ha, ha, ha, că mare pricepută eştī!

Susana. — Vedī... şi tu mĕ credeaī o rĕ.

Toader. — Eartă-mĕ, Susană dragă, că de-acum mĕ gīur sĕ fiŭ orb şi surd. Mĕ erțī, puīculiță?

Susana. — Te ert, bărbățele.

Toader. — Şi... îmī daī voīe sĕ mĕ 'nfrupt c'un sĕrutat?

Susana. — Ba şi cu două, Todirică.
Toader. — Găinuşa badeĭ. (când voĭesce s'o sĕrute, întră jandarmul).

SCENA X.

Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire?
Toader. — (furios) Batĕ'l pêrdalnicu de jăndar!.. par' c'o face-într'adins.
Jandarmul. — Bade Toadire.
Toader. — Ce este, măĭ?
Jandarmul. — O poroncit sub-prefectu s'aduni toţĭ săteniĭ aicĭ în piaçă, că are sĕ le grăească! (esă).
Toader. — Bine. (Susaneĭ) Dă digrabă, Susano, pĕn' ce nu maĭ vine cineva. (voĭesce s'o sĕrute).
Jandarmul. — (întorcêndu-se) Bade Toadire, aleargă ĭute, că eaca vine sub-prefectu. (esă).
Toader. — Of! mĕ duc, că vĕd că n'oĭŭ sĕ am parte aḑĭ de înfruptat. (întră în crâşmă).
Susana. — (singură) Bĭetu Toadir! mare frică 'ĭ-o fost de şotie! Bine c'o ştiŭ. (întră în casă).

SCENA XI.

Galuscus, Răsvrătescu (intră prin fund certându-se).

Galuscus. — Ba n'oĭŭ plăti.
Răsvrătescu. — Ba'ĭ plăti.
Galuscus. — Ba n'oĭŭ plăti, domnule sub-prefect, că ar fi o vecsăcĭune intolerabilĕ.

Răsvrătescu. — Domnule, ie'ţĭ mĕsurile cum vorbeştĭ!.. Cum îndrĕzneştĭ a numi vecsaţiune, după limba d-tale, o lege votată de Cameră?.. D-ta care ceteştĭ toată ḑiua gazete, trebuie sĕ fiĭ negreşit informat, că toţĭ proprietariĭ aŭ sĕ plătească Statuluĭ câte 5 la sută din venitul lor; prin urmare înprotivirea d-tale o considerez ca o oposiţie Guvernuluĭ.

Galuscus. — Ba, mĕ eartă, nu fac opusăcĭune; însă eŭ nu 's proprietarul acesteĭ moşiĭ; sunt numaĭ vechil, după limbajul d-tale, şi legea specifică clar, că proprietarul debue sĕ plătească contribuciunea fonciară. În consecinţă, *salve!*

Răsvrătescu. — Aşa?.. te înpotriveştĭ poroncilor mele?

Galuscus. — Nicĭ nu vreŭ sĕ te bag în seamă.

Răsvrătescu. — Nu?.. se vede că nu ştiĭ cine sûnt, şi ce pot eŭ?..

Galuscus. — D-ta?.. eştĭ domnul Răsvrătescu; atâta tot şi lada 'n pod.

Răsvrătescu. — Sûnt sub-prefect, domnul meŭ!.. adică a 57-ea parte din Guvern!

Sûnt sub-prefect de un ocol,
Şi 'n ţeara mea joc mare rol!
Eŭ cercetez, eŭ hotăresc,
Judec, condamn şi înplinesc.
De mine toţĭ se tem aicĭ,
Că 's mare peste ceĭ maĭ micĭ.
Sûnt sub-prefect, sûnt sub-prefect,
Ş'aicĭ produc grozav efect!
Prefectul meŭ stă nevĕḑut,
De ţinutaşĭ necunoscut.
El în oraş şede pe loc,
Vara 'n grădinĭ, iearna la foc.
Dar, crişul eŭ! toţĭ mĕ rêvnesc,
Şi ca de-un drac toţĭ se feresc,
Că's sub-prefect de un ocol,
Ş'în ţeara mea joc mare rol!

Galuscus. — (în parte) Infelice țeară!

Răsvrătescu. — M'aĭ audit, domnule?.. prin urmare îțĭ poroncesc, în numele Convenției, sĕ te supuĭ îndată la plata contribuțieĭ, căcĭ la d'inprotivă, te voĭŭ înplini cu ecsecuție.

Galuscus. — (spăriet) Cu ecsecucĭune?

Răsvrătescu. — Dar; îțĭ trântesc jandarmĭ în casă, așa în cât sĕ nu fiĭ liber nicĭ sĕ dormĭ.

Galuscus. — Ce-aud? ma asta 'ĭ uă... uă... uă inquisicĭune!

Răsvrătescu. — Nicĭ sĕ mănâncĭ.

Galuscus. — (furios) Eștĭ un Neron!

Răsvrătescu. — Nicĭ sĕ eșĭ din casă.

Galuscus. — (esasperat) Eștĭ un Caligul!.. Vreĭ sĕ 'mĭ atacĭ libertatea individualĕ?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Sĕ 'mĭ violezĭ domiciliul?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Eștĭ un Caracal!.. Mĕ duc sĕ 'țĭ aduc baniĭ, dar sĕ știĭ ç'am sĕ daŭ peticĭune Ministeriuluĭ.

Răsvrătescu. — Plătește, și dă peticĭune chĭar draculuĭ.

Galuscus. — (intră în casa boĭerească, strigând) O! abominăcĭune! violăcĭune! ecsecrăcĭune!

Răsvrătescu. — (singur) Strigă tu la crăcĭunĭ cât 'țĭ-a ținea gura, pedantule, că nu te slăbesc.

SCENA XII.

Răsvrătescu, Toader, Țeraniĭ (eșind din crâșmă); *maĭ pe urmă* **Galuscus.**

Toader. — Da haĭde, măĭ, ađí c'așteaptă sub prefectu.

Veveriță. — Eaca venim, venim; maĭ încet vornice, că nu daŭ Tătariĭ.

Răsvrătescu. — Ha, ha! Eaca şi săteniĭ; am sĕ 'ĭ dăscălesc, după cum am cetit în gazetă. (tare) Oamenĭ bunĭ!.. v'ațĭ adunat cu toțiĭ?

Veveriță. — Ne-am strîns, cucoane; am lăsat lucru ş'am alergat la chĭemarea vorniculuĭ.

Răsvrătescu. — Bine... Vornice!

Toader. — Aud, cucoane.

Răsvrătescu. — Aĭ maĭ strîns ceva din baniĭ biruluĭ?

Toader. — Te mirĭ ce şi maĭ nimică, vorba ceea, că oameniĭ îs lipițĭ pămêntuluĭ.

Veveriță. — Aşa, aşa, săraciĭ de noĭ!.. lipițĭ pămêntuluĭ!

Răsvrătescu. — Pêră veche, badeo, pêră veche... Vornice, sĕ te porneştĭ acu 'ndată cu baniĭ câțĭ aĭ adunat şi sĕ 'ĭ ducĭ la sămişie.

Toader. — Îra! cucoane, nu s'ar putea sĕ lăsăm pe mânĭ?

Răsvrătescu. — Nu... haĭ, pornit-aĭ?

Toader. — Pornit, pornit; numaĭ sĕ ḑic douĕ vorbe nevestiĭ. (se duce la casa luĭ) Susano.

Susana. — (pe pragul uşeĭ) Aud, bărbate. (vorbesc încet).

Răsvrătescu. — (zărind pe Susana) Eaca mă! da frumuşică vorniceasă are vornicul!.. Bună idee am avut sĕ 'l espeduesc.

Susana. — (încet) Şi, ḑĕŭ, ear te ducĭ, Toadire?

Toader. — (încet) Mĕ duc pĕn' în capĕtu satuluĭ şi mĕ 'ntorc îndĕrĕt pe după țarină.

Răsvrătescu. — Da nu te-aĭ maĭ dus aḑí?

Toader. — Eaca mĕ duc... Ard'o focu vornicie!.. Rĕmâĭ sănĕtoasă, nevastă. (esă prin stânga).

Susana. — Mergĭ cu bine, bărbate. (se închide în casă).

Răsvrătescu. — (în parte) Îĭ frumuşică coz.

Veveriţă. — Cucoane, vornicu ne-o spus că aĭ sĕ ne grăeştĭ câte ceva.

Răsvrătescu. — Dar.

Veveriţă. — (către ţeranĭ) Tăceţĭ, măĭ!

Galuscus. — (arătându-se la portiţă cu o pungă în mână). Ce are sĕ le spuĭe?

Răsvrătescu. — Oamenĭ bunĭ! v'am adunat pentru ca sĕ vĕ spun vorbe marĭ şi late, cum n'aţĭ maĭ auḑit de când trăiţĭ. Eŭ vĕ sûnt prietin, frate, tată!.. vĕ vreŭ binele, şi dar vĕ întreb: Cum aţĭ pitrecut pĕn' în ḑiua de astăḑĭ?.. bine, orĭ rĕŭ?..

Veveriţă. — Apoĭ dă, cucoane... cum o dat târgu şi norocu, vorba ceea.

Răsvrătescu. — Rĕŭ!.. Aţĭ fost lipsiţĭ de toate, şi de libertate, şi de egalitate, şi de fraternitate, şi de legalitate, şi de inviolabilitate... şi de... (scoate un jurnal din buzunar).

Galuscus. — (în parte) Ce ḑice? ce ḑice?..

Veveriţă. — (la ţeranĭ) Ce-or fi, măĭ, acele toate?

Răsvrătescu. — (citind jurnalul) «Şi de drepturĭ cetăţeneştĭ, şi de drepturĭ comunale, şi de drepturĭ municipale, şi de drepturĭ civile, şi de drepturĭ politice, şi de sufragiul universal».

Veveriţă. — (luĭ Gheorghe) Ce 'ĭ sufragiu cela, mă, Gheorghi?

Gheorghe. — Sofragiŭ, cumătri, ca la boĭerĭ.

Răsvrătescu. — (citind) «Dar în fine, a unspreḑecea oră a sunat pentru voĭ! Cel proletar va scăpa de proletariat! cel mic se va face mare, şi vice versa, cel mare se va face mic, cel slab va fi putinte, şi cel putinte neputinte».

Galuscus. — (în parte) Propagă anarchiea, nebunul!

Răsvrătescu. — (citind) «De-acum fie care locuitor

debue a fi proprietar de patru fălcĭ de pământ, căcĭ acel pământ e a luĭ Dumneḑeŭ, şi precum glasul poporuluĭ este glasul luĭ Dumneḑeŭ, asemenea pământul luĭ Dumneḑeŭ este pământul poporuluĭ.» (vorbit) Vĕ vine la socoteală aşa, oamenĭ bunĭ?

Veveriţă. — Cum, cucoane?

Răsvrătescu. — Sĕ aveţĭ fie care partea voastră, câte 4 fălcĭ, şi sĕ nu maĭ faceţĭ boĭeresc?

Veveriţă. — Ne-ar vini, cucoane; dar sĕ 'mĭ daĭ voĭe a face o întrebare, dacă nu 'ţĭ-a fi cu bănat.

Răsvratescu. — Grăeşte, moş Veveriţă, că d-ta eştĭ om priceput.

Veveriţă. — Patru fălcĭ de pământ sûnt bune acu de-o cam dată; dar maĭ târḑiŭ, când ne-o creşte copiiĭ, li s'a da oare şi lor câte patru fălcĭ?

Răsvrătescu. — Ba nu, moş Veveriţă; copiiĭ vor înpărţi frăţeşte locul părintesc, că aşa 'ĭ cu dreptul.

Veveriţă. — Care vra sĕ ḑicĕ, dac' aş avea patru însurăţeĭ, sĕ le vie parte numaĭ câte-o falce?

Răsvrătescu. — Măĭ, proştilor, voĭ nn înţĕlegeţĭ toate avantajele uneĭ asemine reforme.

Veveriţă. — (luĭ Gheorghe) Ce-a fi acea rĕformă, Gheorghi?

Gheorghe. — Ce sĕ fie, cumătri? Rĕformă, adica formă rĕ.

Răsvrătescu. — (citind) «Acele avantage sûnt: 1-iŭ că vĕ faceţĭ cetăţenĭ liberĭ; al 2-lea, că vĕ faceţĭ liberĭ cetăţenĭ; al 3-lea, că fiind liberĭ cetăţenĭ, o sĕ dobênditĭ demnitatea de cetăţenĭ liberĭ; sĕ agĭungeţĭ a fi şi voĭ o Naţie.»

Galuscus. — (în parte) Auḑĭ Naţie!.. ḑi Năcĭune, ignorantule!

Răsvrătescu. — O naţie mare, cultivată, florisantă.

Galuscus. — (în parte) Florelinte, nu florisantă...

Răsvrătescu. — Sĕ aveţĭ şi voĭ şcolĭ şi comune, şi temniţĭ în sate, ca toate naţiile civilisate. De aceea vĕ poroncesc acum sĕ lăsaţĭ orĭ ce lucru a câmpuluĭ baltă, şi sĕ vĕ duceţĭ ca sĕ căraţí lemn de durat o temniţă aicĭ. Sûnteţĭ liberĭ, bătaĭea este rîdicată; prin urmare aveţĭ nevoĭe de-o casă de arest.

Veveriţă. — Temniţă la noĭ?.. doar nu sûntem scăpaţĭ din Ocnă!

Răsvrătescu. — Aşa; şi sĕ maĭ căraţĭ lemn pentru clădirea uneĭ case comunale; pentru că toate satele aŭ sĕ fi organisate în comune.

Veveriţă. — (luĭ Gheorghe) Ce sĕ fie comuna ceea, Gheorghi?

Gheorghe. — Adică, cum una cum alta; tot ca una fata me.

Răsvrătescu. — Şi sĕ maĭ căraţĭ lemne pentru duratul uneĭ şcolĭ săteştĭ, în care copiiĭ voştri sĕ înveţe carte, ca sĕ se facă învĕţaţĭ. Bune 's toate aceste, oamenĭ bunĭ?

Veveriţă. — Bune, cucoane. Numaĭ cât, toate odată... ne vine cam greŭ; n'avem mijloace, sûntem săracĭ, şi de-a fi sĕ lăsăm pânea pe câmp, poate, Doamne fereşte! sĕ putreḑască! şi cu ce ne-om hrăni la ĭearnă?

Răsvrătescu. — Eaca leneşiĭ!.. Haĭ, nu maĭ lungiţĭ vorba şi vĕ porniţĭ acu 'ndată la lemne.

Veveriţă. — D'apoĭ, cucoane, îĭ pĕcat sĕ ne perdem tot lucru anuluĭ.

Răsvrătescu. — Eĭ, măĭ badeo, nu mĕ faceţĭ sĕ 'mĭ întorc cojocul pe dos, că de şi sûnteţĭ oamenĭ liberĭ, v'oĭŭ face acum s'alergaţĭ ĭepureşte.

Veveriţă. — (pe gândurĭ) Sĕrmaniĭ de noĭ!.. ci că vreŭ sĕ ne facĕ bine!..

Răsvrătescu. — Pornit-aţĭ aḑĭ?

Veveriță. — Ne ducem, ne ducem, că doar sûntem oaminĭ liberĭ, cum ḑicĭ d-ta. Haĭ, măĭ.

Țeranii. — (Haĭ. esă prin fund, în stânga).

Răsvrătescu. — (cu aer de triumf) Așa sĕ face educațiunea poporuluĭ!

Galuscus. — (viind în fața luĭ Răsvrătescu) Domnule, am ascultat toate aberăcĭunile câte le-aĭ debitat fraților Românĭ, și fac aicĭ declărăcĭune că eștĭ un perturbator! Dumne-ta nu urmezĭ instrucciunelor Guvernuluĭ... urmezĭ inspirăcĭuneĭ unor utopiștĭ, cariĭ te port de nas ca pe-un nătărĕŭ... Mĕ duc sĕ espedez o depeșă telegrafică la d-nul Ministru, ca sĕ te demasc ca pe un oficiolat incapace și fatal.

Răsvrătescu. — Aĭ adus baniĭ contribuțieĭ?

Galuscus. — Las' că 'țĭ-oĭŭ da eŭ contribuciune.

Eștĭ pentru năcĭune
O perturbăcĭune,
Abominăcĭune,
Și ecsecrăcĭune,
Om făr' de răcĭune,
Plin de-aberăcĭune,
Ducĭ la perdicĭune
Pe bĭata năcĭune.

(întră furios în casa luĭ).

Răsvrătescu.

Cĭune, cĭune, cĭune,
Du-te 'n năĭbăcĭune!
Eștĭ o scăpăcĭune
Din Balamucĭune.

SCENA XIII.

Răsvrătescu, Susana; *maĭ pe urmă* **Catrina și Safta.**

Răsvrătescu. — Ha, ha, ha, batĕ'l dracu c'un tăcĭune, că poznaș îĭ!

Susana. — Oare unde 'ĭ cloșca cu puiĭ? (caută pe 'npregĭurul caseĭ) Puiĭ mamiĭ, puĭ, puĭ, puĭ.

Răsvrătescu. — Eaca vorniceasa cea frumoasă. Sĕ'mĭ cerc norocul în privirea înaintireĭ neamuluĭ.

Susana. — (viind în scenă) Nu'ĭ găsesc. Puiĭ mamiĭ, puĭ, puĭ, puí...

Răsvrătescu. — (înaintând) Mĕ chĭemĭ, drăguță? Eată-mĕ's.

Susana. — Eŭ, te chĭem pe d-ta?

Răsvrătescu. — Nu strigĭ de-un ceas, puĭ, puĭ? Am credut că mĕ chĭemĭ pe mine, ș'am alergat numaĭ într'o fugă.

Susana. — Eaca! nu'mĭ spuĭ că eștĭ glumeț?.. Dacă te-așĭ chĭema pe d-ta, n'așĭ striga puĭ, puĭ, puĭ; așĭ dice: na mălac, na, ne, ne, ne.

Răsvrătescu. — M'aĭ pâcâlit, leliță; dar vorba ceea: Pâcâlire de leliță, cere plată o guriță (caută s'o sărute).

Susana. — (respingêndu'l) Da cată-țĭ de drum, omule; doar nu'ĭ țara 'n jac.

Răsvrătescu. — Țara nu'ĭ de jac, dar, tu 'mĭ eștĭ pe plac, pre legea me!..

Susana. — 'Țĭ-oĭŭ fi, d'apoĭ știĭ povestea luĭ Ivan: Măĭ Ivane, drăgĭ țĭ's fetele? — Dragĭ. — Dar tu lor? — Și ele mie...

Răsvrătescu. — N'audĭ, leliță?

Susana. — Aud, bădiță.

Răsvrătescu. — Cum te chĭamă?

Susana. — Susana, sĕ erţĭ.
Răsvrătescu. — Susano, ştiĭ una?
Susana. — Ba nicĭ douĕ.
Răsvrătescu. — Îmĭ vine sĕ mĕ prind argat la voĭ.
Susana. — Pentru ce?
Răsvrătescu. — Pentru vorba ceea: De cât a bărbatuluĭ, maĭ bine-a argatuluĭ.

(Catrina şi o altă ţerancă vin la fôntână şi ascultă).

Susana. — (în parte) Umblă ş'aista după colacĭ calḑĭ. Îmĭ vine se 'ĭ-o gĭoc şi luĭ.
Răsvrătescu. — Aud?.. cum aĭ ḑis, leliţă?
Susana. — Am ḑis aşa, că de te-ar înpinge pĕcatu sĕ fiĭ argatu meŭ, te-aşĭ pune sĕ paştĭ gâştele.
Răsvrătescu. — Dar m'aĭ hrăni bine?
Susana. — Te-aş hrăni cu răbdărĭ prăjite.
Răsvrătescu. — Şi cu alivencĭ?.. Care vra sĕ ḑicĕ, tocmala 'ĭ sfêrşită. Întru chĭar acu 'ndată în argăţie. (voĭesce sĕ între în casă).
Susana. — Ho, ţară!.. că te-or videa oaminiĭ şi m'or face de vorbă 'n sat.
Răsvrătescu. — Bine ḑicĭ; încă n'o înnoptat de tot. Dar maĭ târḑiŭ, leliţă, sĕ vin?
Susana. — Apoĭ dă... ştiŭ eŭ? Dac'a vini bărbatu-meŭ?
Catrina. — (către ţerancă) Eheĭ! Auḑĭ, Safto?
Răsvrătescu. — Bărbatul tĕŭ? N'aĭ nicĭ o grijă, că 'l-am trimes la târg,
Susana. — Sĕrmanu Toadir!
Răsvrătescu. — Nu'l maĭ căina, drăguţă, că un mojîc ca dînsul de atâta 'ĭ bun.
Susana. — (în parte) Las' că te-a mojîci el, mangosîtule.
Răsvrătescu. — Eĭ. Susano, ce ḑicĭ?.. Sĕ vie băditţa!.. Sĕ 'ţĭ aducĕ băditţa şiragurĭ de mărgele?

Susana. — Adă, că vĕd eŭ, pĕcatele mele, că nu pot scăpa de d-ta... dar cum sĕ facem ca sĕ nu te zărească nime?

Răsvrătescu. — Cum?

Susana. — Ştiĭ una?.. Aştept pe soră-mea în astă noapte. Înbracă-te femeeşte şi vină, de te-o întêlni cineva, a crede că 'ĭ Ileana.

Răsvrătescu. — Minunată idee!.. Asâ-şĭ chĭar mĕ duc sĕ 'mĭ pun catrinţă... Ha, ha, ha!.. oĭu sĕ par că 's Ileana Cosinzana.

Susana. — Cu musteţĭ?.. ha, ha, ha!

Răsvrătescu. — Mĕ duc ca vêntu, şi mĕ 'ntorc ca gându.

Mĕ duc ca vêntul, dragă Susană,
Şi vin în haĭne de Moldovencĭ.
Tu 'mĭ pregătesce ceva de hrană
Şi mĕ aşteaptă cu alivencĭ.

Susana.

Du-te ca gândul, te fă ţerancă,
Şi te întoarce vesel, gigât,
Că 'ĭ găsi gata o alivancă...
(în parte) Care 'ţĭ va merge cam greŭ pe gât.

(Răsvrătescu esă alergând prin fund, în dreapta).

Susana. — Ha, ha, ha. Atuncĭ s'agĭungĭ tu, sfrijîtule, când îĭ mânca alivencĭ de la mine... Oĭŭ sĕ am ce rîde acuş, numaĭ de-ar sosi Toadir maĭ curênd... Da unde, Doamne eartă-mĕ, s'o vêrît cloşca cu puiĭ?.. Puiĭ mamiĭ, puĭ, puĭ... (întră în casă).

Catrina. — Aĭ audit, Safto, aşa poznă şi minune?.. Susana s'o dat în dragoste cu privighitoríu!.. Haĭ, fa, sĕ dăm de ştire nevestelor din sat. (esă a mêndouĕ în stânga).

SCENA XIV.

Ţeranii (viind din fund şi aducênd un něvod)

Veveriţă. — Eaca něvodu luĭ Costantin Pěscarĭu. Viniţĭ ĭncoacĭ, măĭ, sě ne punem la pândă...

Gheorghe. — Da nu mergem la lemne, cumătri?

Veveriţă. — Mări, cată'ţĭ de treabă, Gheorghi. Dac'a fi sě ne potrivim noĭ la câte ne 'nşiră ceĭ guleraţĭ, om căpchiea de tot... Haĭ noĭ sě ne cătăm de nevoĭ.

Gheorghe. — Vasile, măĭ frate, d'apoĭ ci că'ĭ pentru binele nostru...

Veveriţă. — Se poate, cumătri; însă vina noastră 'ĭ dacă nu 'ĭ pricepem?.. Eĭ ne grăĭesc într'o limbă străină, par' că noĭ am fi pricopsiţĭ ca dînşiĭ... Ce-aĭ ḑice tu, Gheorghi, dacă te-aşĭ povăţui în limba nemţască?.. aĭ căsca gura?.. Aşa păţim şi noĭ cu ceĭ ce ḑic că ne vreaŭ binele.

Gheorghe. — Orĭ cum sě fie, nu te gĭuca cu dracu. Îĭ privighitor măĭ, îĭ sub-prefect d-nu Răsvrătescu!.. are putere, frate.

Veveriţă. — Las', cumătri, că de-al de Răsvrătescu se schimbă pe toate lunele. Ca mânĭ a vini altu şi ne-a ḑice alte poveştĭ... Haĭ la pândă, doar om pune mâna pe Rusaliĭ.

Gheorghe. — Unde sě ne punem la pândă, moş Veveriţă?

Veveriţă. — Cole 'n crâşmă. Rusaliile se primblă noaptea prin sat; cum le-om zări, amandea pe ele.

Gheorghe. — Dar dac' or da ele busta la noĭ?

Veveriţă. — Le-om înhăţa cu něvodu ista. Haĭ, măĭ, c'o început a înnopta.

Ţeranii. — Haĭ. (întră cu toţiĭ în crâşmă şi se pun de pândă la fereastă).

(Începe a înnopta).

SCENA XV.

Toader (viind pe furiş din stânga)

O înnoptat . . . nu mĕ vede nime ? . . Acasă, Toadire. (vine spre casă) M'am dus păn' la calea 'ntoarsă, ş'am făcut hăĭsa pe după gardu jitărieĭ. (ia uşă) Susano, dischide că 'ţĭ-o venit bărbăţelu. Eată-mĕ's. (întrând în casă) Lasă-mĕ sĕ mĕ 'nfrupt c'o sĕrutare, că 'ĭ de mult de când postesc. (închide uşa după el. Se aude în întru un sĕrutat gros şi risete).

SCENA XVI.

Catrina şi ţerancele (viind din stânga şi oprindu se lângă fôntână).

Auḑit-aşĭ poznă !
S'o veḑĭ, sĕ n'o creḑĭ ;
Vorniceasa noastră
Calcă 'n străchinĭ verḑĭ !

Haĭde sĕ ne punem
Colea la pândit,
C'aşa poznă mare
Nu s'a pomenit !

(Se ascunde p'intre copaciĭ de prin pregĭurul fôntâneĭ).

SCENA XVII.

Galuscus (îmbrăcat ca o ţerancă, esă din casă boĭerească).

Am espedat depeşa domnuluĭ Ministru ; m'am costumat, ş'acum sbor la amoare ! . . Dar de ce oare palpită anima mea cu-atâta sforţă ? . . genunchiĭ mi se tae în

cât n'am forçă ca sĕ mĕ locomot. (îşĭ freacă genunchiĭ) Ce emocĭune inspiră păşĭunea! ..

SCENA XVIII.

Ţeranii (eşind din crâşmă staŭ pe prag). **Toader** şi **Susana** (la fereasta caseĭ lor).

Veveriţă. — Eaca una din Rusaliĭ, măĭ; gătiţĭ nĕvodu.

Susana. — Toadire; ean priveşte ce bine 'ĭ şĕde catrinţa! .. Ha, ha, ha.

Galuscus. — O! amoare! amoare! fi'mĭ propice! .. O! Galuscus; invoacă pe strămoşul teŭ, şi curagĭu, amice! ..

SCENA XIX.

Ceĭ de'nainte, **Răsvrătescu** (înbrăcat ca o ţerancă, vine din fund, prin dreapta).

Răsvrătescu. — (alungat de cânĭ ce hămăĭesc) Tĭo, haĭtă! Ţibă, tĭo ... Era sĕ mĕ mănânce haĭtele draculuĭ. (vĕḑênd pe Galuscus) Ce vĕd? o nevastă? A fi Susana.

Galuscus. — (zărind pe Răsvrătescu) Eaca Susana! Ah! îmĭ vine sburdăcĭune.

Veveriţă — Aţineţi-vĕ, măĭ, că eată-le's amêndouĕ Rusaliile. (Ţeraniĭ pregătesc nĕvodul).

Răsvrătescu. — (apropiindu-se) Pst ...

Galuscus — Pst.

Răsvrătescu — Ea 'ĭ!

Galuscus. — Ah!

(Răsvrătescu şi Galuscus se răped şi se înbrăţişează).

Răsvrătescu. — Dragă vorniceasă!

Galuscus. — *Cară* Susană! (se serută).
Răsvrătescu. — (în parte) Are barbă!
Galuscus. — (în parte) Are musteţĭ!
Veveriţă. — Acu 'ĭ vremea sĕ ne-apropiem pe furiş.

(Ţeraniĭ se apropie cu nĕvodul gata).

Răsvrătescu. — (stringênd tare pe Galuscus în braçe) Cine eştĭ? spune, că te sfărâm!
Galuscus. — (schimbându-şĭ glasul) Rusalie! dar tu?
Răsvrătescu. — Şi eŭ.
Galuscus şi Răsvrătescu. — (spărieţĭ) Rusalie!.. pĭeĭ drace! (voĭesc sĕ fugă).
Veveriţă. — Odată, copiĭ!.. acu, sĕ nu ne scape.

(Ţeraniĭ arunc nĕvodul peste Galuscus şi Răsvrătescu).

Susana şi Toader. — Ha, ha, ha, ha!
Galuscus şi Răsvrătescu. — Ce 'ĭ asta?
Veveriţă. — Strîngeţĭ bine năvodu, c'am prins Rusaliile.

Ţeranii (împleticind nĕvodul).

Le-a prins, le-am prins, le-am prins!
Haĭdeţĭ ca sĕ le dăm,
În foc, în foc nestins.
Séŭ sĕ le înnecăm.

Galuscus şi Răsvrătescu. — (sbătêndu-se) Agĭutor! agĭutor!
Veveriţă. — De geaba vĕ sbateţĭ, Rusaliĭ pocite ce sûnteţĭ, c'aţĭ căḑut pe mâna moşuluĭ. Unflaţi-le pe sus, copiĭ, şi huştĭulĭuc în fôntână.

(Ţeraniĭ voĭesc sĕ 'ĭ rîdice).

Galuscus şi Răsvrătescu. — Agĭutor! agĭutor!

SCENA XX.

Ceĭ de'nainte, **Jandarmul, Toader, Susana.**

(Jandarmul aduce un fanar).

Jandarmul. — Unde 'í sub-prefectu?

Veveriţa. — Da ce este?

Jandarmul. — O depeşă de la telegraf.

Răsvrătescu — Depeşă de la Iaşĭ? ad'o 'ncoacĭ.

Jandarmul. — Ce 'mĭ vĕḑură ochiĭ! Sub-prefectu în nĕvod?

Veveriţă. — Vaĭ de mine! Sub-prefectu era?.. Am păţit-o!

Jandarmul. — Ba n'aţĭ păţit nimică, că domnu Răsvrătescu îĭ dat afară din slujbă.

Răsvrătescu. — Eŭ? (deschide depeşa şi rĕmâne încremenit) O! ce nedreptate!

Galuscus. — Destituat?.. bravo! Depéşa mea a avut acţiune.

Veveriţă. — Eaca?.. Da aistalalt cine 'ĭ?.. Cuconu Găluşcă? mare minune!.. Da bine, cum de vĕ găsiţĭ amândoĭ în catrinţe?

Susana. — Să vĕ spun eŭ, oaminĭ bunĭ. Dumnealor o vrut sĕ vĕ vindece de spaĭma Rusaliilor.

Toţĭ. — Aş!

Răsvrătescu. — Ghidi, şîrată!

Galuscus — Am păţit-o ca Apolon cu Venus. Eŭ sunt Apolon: asta 'mĭ dă consolăcĭune.

Toader. — Dacă'ĭ aşa povestea, haĭ, Românĭ, sĕ ne veselim, c'am scăpat de Rusaliĭ.

Toţĭ — (veselĭ) Haĭde, haĭde.

Ţeranii.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

Toader.

Ard'o focul vornicie!
De când e Constituţie,
N'am parte de însurat...
Chĭar Rusaliĭ m'aŭ unflat!

Ţeranii.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

Veveriţă.

De când e Prefecătură
Noĭ, sermaniĭ cască-gură
Câmpiĭ, ḑeŭ, am apucat..
Chĭar Rusaliĭ ne-aŭ unflat!

Ţeranii.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

Răsvrătescu (arătând pe Galuscus).

De când ţeara, din pĕcate,
Are capete 'nvĕţate,
Bĭată limbă s'a svêntat,..
Chĭar Rusaliĭ ne-aŭ unflat!

Ţeranii.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

Galuscus (arătând pe Răsvrătescu)

De când cu liberalismul
Şi Convenţionalismul
Multe capete-aŭ secat...
Chĭar Rusaliĭ le-aŭ unflat!

Ţeranii.

Vivat, vivat, minunat
De Rusaliĭ am scăpat !

Susana.

N'audĭ astădĭ de cât forme;
Toţĭ cer forme şi reforme.
Eŭ nu cer nimic şi tac;
Dar cer numaĭ sĕ vĕ plac.

Ţeranii.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat !

(Cortina cade).

AGACHI FLUTUR

PERSOANE:

Agachi Flutur, holteiŭ de 50 de anĭ.
Ghiţă Coşcodan, nepotul seŭ.
Bombeanu, ofiçer de artilerie.
Moĭsescu, factor evreŭ şi advocat.
Ion Barză, fecĭor.
Şătrarul Nărilă, proprietar.
Chir Chirilă, lipscan bogat.
Lucsiţa Fespezanca, vĕduvă.
Tinca, fata Lucsiţeĭ.
Smărăndiţa, fata luĭ Nărilă.
Matilda, actriţă.
Neculae, servitor de otel.
Friţ, chelnăr neamţ.
Poftiţĭ la bal, măscĭ, tapiţerĭ.

AGACHI FLUTUR

COMEDIE CU CÂNTECE ÎN 3 ACTE

Scena se petrece în Bucurescĭ, în carnavalul anuluĭ 1863. Actul I-iŭ se petrece la otelul luĭ *Hugues;* al II-lea, la Fespezanca şi-al III-lea, la Ghiţă Coşcodan.

ACTUL I.

Teatrul represintă sala de mâncare de la otelul luĭ *Hugues*. Uşă în fund ce duce în grădină. Alte două uşĭ ce duc în dreapta şi în stânga. Pe planul I-iŭ, în stânga, două mese cu tachîmurĭ. La ridicarea cortinei, un orologiŭ sună două după međul nopţiĭ

SCENA I.

Neculae, Friţ; *maĭ pe urmă* Barză.

Neculae. — Două după međul nopţiĭ! Balul de la teatru trebuĭe sĕ fie pe sfêrşite. În curênd aŭ sĕ ne curgĕ o mulţime de flămênđĭ cu flămêndele lor.

Friţ. — *Gut, gut!* Bucat est gata: şniţel, paprica, potêrnichĭ de puĭ de găină, fazanĭ de clapon . . .

Neculae. — Tacĭ, neamţule, sĕ nu te-audĕ cineva... De vreme ce sûntem în carnaval, bĭeţiĭ claponĭ aŭ şi eĭ dreptul a sĕ costuma în fazanĭ, ca toată lumea...

Mulţĭ cunosc anume
Claponĭ şi curcanĭ
Çe lucesc în lume
Ca nişte fazanĭ;
Însă a lor ceată
De şi jócă rol;
Miros' a poeată
Ş'ades e răsol.

Friţ. — (riḑênd) *Ia wohl, ia wohl*...

Neculae. — (în parte) Batĕ'l concina, că urât e când ride! (tare) Friţ.

Friţ. — *Befehlen* ...

Neculae. — Aĭ aprins luminările în cabinetul domnuluĭ Agachi Flutur?

Friţ. — Aprins tot policander. *Aber*, spune la mine, *bitte*, cine'ĭ *Herr von Agachi Vlutur?*

Neculae. — Cine'ĭ? Nu'l cunoscĭ? Un berbant de frunte, care mână vieaţa cu poşta, ride, cântă, jócă, mănâncă cât şépte şi bea cât opt. O butilcă de Şampanie 'ţĭ-o înghite dintr'o duşcă... Cât aĭ bate 'n palme de treĭ orĭ, s'a dus!..

Friţ. — *Sappermentl* Bea Şampanie, cum eŭ bere!.. *Aber* e tiner?

Neculae. — În floare... între 30 şi 60 de anĭ.

Friţ. — (ride) In floare, ca cĭuperca.

Neculae. — (în parte) Ear ride şoacăţa! a sĕ mĕ bage în boală.

Friţ. — *Aber* e bogat?

Neculae. — Nu ştiŭ ce avere o fi având, dar ştiŭ că 'ĭ darnic cât un craiŭ. Într'o ḑi 'mĭ-a dat bacşiş un galben pentr'un chibrit.

Friţ. — *Donnerwetter!* am sĕ'ĭ daŭ un cutie întreg, când 'l-oiŭ vedea.

Neculae. — A venit maĭ dinioare o scrisoare pentru d-luĭ, unde'ĭ?

Friţ. — Aicĭ la mine, în buzunar din dreapta, lîngă inimă. *Herr Ober*...

Neculae. — Ce?

Friţ. — Sciĭ ce socot eŭ?.. (în taĭnă) Eŭ cred că ravaşul ista e femeesc, nu e barbatesc... pentru că nu miroasă a çigară.

Neculae. — Scrisoare de la vr'o damă?

Friţ. — *Ia, ia*, de la un dam. (ride).

Neculae. — Píeĭ drace!

Barză. — (Intră prin fund, îmbrăcat cu o livre strimtă) Aice'ĭ hanu luĭ *Hîc?*

Neculae. — Aicĭ; ce pofteştĭ?

Barză. — M'a trimes stăpânu-meŭ sĕ 'ĭ opresc o odae cu douĕ tachîmurĭ.

Neculae. — Nu cumva doreşte ş'o masă cu douĕ paturĭ?

Barză. — Nu.

Friţ. — (ride) *A! schön! a! sehr schön!*

Barză. — (răsărind) Tĭo dihanie, că m'aĭ sperieat! (îşĭ scuipă în sîn).

Friţ. — Ha, ha, ha. Odae cu douĕ tachimurĭ!.. D-ta viĭ de la Gogomănescĭ?

Barză. — Ba nu, domnule; n'am fost încă prin ţara d-tale... Eŭ sûnt de la Prostenĭ.

Neculae. — Se cunoaşte cale de-o poştie.

Barză. — Maĭ aşa? Dar sĕ nu ne luăm cu vorba... Aveţĭ odae cu douĕ?..

Neculae. — Este cabinetul No. 3. Cum îl chĭamă pe stăpânul d-tale?

Barză. — Cuconu Ghiţă Coşcodan.

Neculae. — (în parte) Aĭ! . . prost tachîm!

Barză. — Trebue sĕ-l cunoştĭ d-ta, mănâncă în toate ḑilele aci.

Neculae. — Dar; mănâncă de-un sfanţ şi face gură de-un galben . . . îl ştiŭ; strică pe toată ḑiua ḑece scobitorĭ, şi dă bacşiş un firfirig.

Friţ. — *Der Teufel!*

Barză. — Un firfirig! în toate ḑilele! . . Crişu el! . . Dacă'ĭ boĭer tot boĭer! . . Mĕ duc sĕ'ĭ daŭ de ştire ca sĕ vie degrabă. (în taină) E c'o duducă de la fteatru, dar sĕ nu scoateţĭ vorbă.

Friţ. — Un duduc?

Barză. — Ibovnica boĭeruluĭ . . . dar nu spuneţĭ nimĕruĭ; mocles! (ĭesă prin fund)-

Neculae. — Halal de dînsa . . . Sermana! . .

(Se aude afară risete şi chiote de veselie).

Friţ. — *Was ist?*

Necolae. — Vine domnu Agachi Flutur cu tarafu luĭ.

SCENA II.

Neculae, Friţ, Agachi, Măscĭ.

Agachi. — (înbrăcat în costum de Paşă şi purtând pe cap o cealma mare cu o semi-lună în vêrf, întră adus în triumf de o bandă de măscĭ).

Măscile. — Ura! ura! să trăĭească Mustafa Paşa! se prind de mănĭ, joc în rond împregĭurul luĭ Agachi, cântând):

Vivat Paşa Mustafa,
Vivat Mustafa Paşa,
Işala şi maşala
Maşala şi evala!

Agachi. — Fraţilor causaşĭ! cer cuvêntul: Aşĭ avea sĕ vĕ arĕt adânca mea recunoscinţă, făcêndu-vĕ un

engomion vrednic de a voastră strălucită adunare estraordinară, dar m'aţì urducat ast-fel de tare, de la teatru şi pĕnă aci, că mi s'a rĕsuflat *oratornicul*. Daţi'mĭ voĭe însă sĕ mĕ cobor pe uscat, şi drept mulţemire v'oiŭ cânta jalnica tragedie a luĭ Mustafa Paşa.

Măscile. — Bravo! bravo!

Agachi. — Deschideţi-vĕ urechile şi pregătiţi-vĕ basmalele, căcĭ o sĕ vĕrsaţĭ şiroae de lacrimĭ... Jalnica tragedie a unuĭ Suzeran, în treĭ cuplete:

Agachi.

Ci că de mult era, era,
Era un Paşă Mustafa.

Corul.

Ct că de mult era, era,
Era un Paşă Mustafa.

Agachi.

În Bucurescĭ se 'namora
De-un puĭŭ de drac şi mi'l fura.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimĕruĭ nu le-arăta.

Corul.

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimĕruĭ nu le-arăta.

Agachi.

Dar după ce se mărita,
Le dărui luĭ Mustafa.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Paşa voïos se bucura
Ḑicênd : aman şi maşala!

Corul.

Paşa voïos se bucura
Ḑicênd: aman şi maşala!

Agachi. (făcênd cu degetele semnul de coarne).

Şi de-atuncĭ Paşa Mustafa
Poartă-un craĭŭ noŭ sus pe cealma.
Tra, la, la, la.

Măscile. — Vivat Mustafa Paşa!

Agachi. — Destul că am sĕ fac o interpelaţiune... (către Neculae) Neculae! Vin aci şi caută de te destăĭnuesce, ca şi când aĭ fi sĕ daĭ pelea popeĭ.

Neculae. — Gata *sum pro confesare.*

Agachi. — (serios) Neculae, nu'mĭ vorbi braşovenesce, că nu'mĭ plac braşoavele. (cu sentiment) Vieaţa 'ĭ scurtă sufletul meŭ; ḑiua se duce şi altele vin, fără urmă se strecor, şi ne lasă cu buza umflată... prin urmare n'avem timp de perdut cu palavre; că... aĭure; rĕspunde numaĭ câte-un cuvênt la întrebările mele. Cabinetul meŭ gata'ĭ?

Neculae. — Gata.

Agachi. — Masa.

Neculae. — Pusă.

Agachi. — Icrile?

Neculae. — Moĭ.

Agachi. — Supa?

Neculae. — Ferbinte.

Agachi. — Friptura?

Neculae. — În frigare.
Agachi. — Şampaniea?
Neculae. — În ghĭaçă.
Agachi. — *Işala !* sĕ aĭ blaglosloveniea mea . . . Na (îĭ aruncă făină în obraz) .
Toţĭ. — Ha, ha, ha.
Agachi. — Fraţilor causaşĭ ! . . Pĕn' a nu întra în sanctuarul banchetuluĭ, fie care sĕ'şĭ ascuţĕ dinţiĭ şi sĕ'şĭ spoĭească urechile. Pe la sfêrşitul meseĭ, d-niĭ cavalerĭ vor fi îngăduiţĭ a povesti cu glas uĭmit istoriea amorurilor ce-aŭ avut în frageda lor tinereţă. Cât pentru dame, gingăşiea lor va fi liberă, în vremea asta, a sĕ indeletnici cu vr'o cetire morală, precum nasul luĭ Nichipercea séŭ foiţa *Românuluĭ*. Acum haĭde.
Măscile. — Haĭ, haĭ. (întră în dreapta, sărind şi cântând) :
Tra, la, la, la.

SCENA III.

Agachi, Friţ; *maĭ pe urmă* Moĭsescu.

Friţ. — (oprind pe Agachi la uşă) *Herr von Vludur ;* eată o scrisoare pentru d-ta.
Agachi. — De unde? Ad'o degrabă că n'am vreme de perdut cu literatura. (deschide scrisoarea) Tronc! Serdarul Pipirig mĕ însciinţează că are sĕ vie la *soupé* . . . Ce bondar năuc! . . Când çice da, când çice ba . . . Nicĭ o dată nu'ĭ hotărît la nimică. (cătră public) Dar poate că mĕ veţĭ întreba de ce 'l economisesc, de ce 'l alint? (în taĭnă) Sĕ rămâĭe între noĭ . . . Serdarul îĭ însurat c'o nevĕstuĭcă . . . coz! . . Serdarul îĭ stricat de vĕrsat ca un cĭur ; ear serdăreasa are nisce ochĭ . . . *şucada* . . . ş'o guriţă numaĭ atitica, ş'o talie, care merită

a sĕ înălţa în grad; căcĭ eŭ eram spătar, pe când boĭeriile... (cu mânie) Batĕ'l concina de serdar; din pricina luĭ o sĕ fim acum 13 la masă; 13! numĕr fatal, numĕr pocit!..eŭ poroncisem sĕ puĭe numaĭ 12 tachîmurĭ... Dac'a maĭ veni şi el... (strigă) Chelnăr! Neculae!

Friţ — *Befehlen.* (aprinde un chibrit) Poftesc un chibrit?

Agachi. — Un chibrit? (stinge chibritul) Du-te de maĭ adauge douĕ tachîmurĭ la masă, ca sĕ fie 14... maĭ ĭute, *schnell, geschwind.*

Friţ. — *Gleich.* (în parte) Nu avut noroc ca Neculaĭ. (esă).

Agachi. — Acum trebuĭe numaĭ decât sĕ'mĭ caut un al 14-lea musafir... unde sĕ'l găsesc?.. (zărind pe Moisescu care intră) Ce vĕd? un arnăut? Un arnăut poate sĕ mănânce la masă cu un Paşă. (tare) Heĭ! căpitane, căpitane.

Moĭsescu. — (costumat arnăuţesce şi purtând ochelarĭ pe nas, vine prin fund). Pe mine mĕ chĭemĭ, domnule?

Agachi. — Eaca pozna! Moĭsescu, factorul meŭ, înbrăcat arnăuţesce?

Moĭsescu. — (apropiindu-se) D-nul Agachi Flutur schimbat în Paşă?

Agachi. — Bine că te-am găsit, Moĭsescule...sciĭ vorba ceea, că beţivuluĭ şi dracu 'ĭ esă cu ocaua înainte?..

Moĭsescu. — Cine 'ĭ dracu şi cine 'ĭ beţivul d'intre noĭ?

Agachi. — Alege care 'ţĭ-a plăcea... Eŭ unul am nevoĭe numaĭ decât de-o somă de 500 de galbinĭ. Poţĭ sĕ mi 'ĭ înprumuţĭ acu 'ndată?

Moĭsescu. — Chĭar acu? 500 de galbinĭ. Ea sĕ caut, (caută prin buzunar) Am treĭ sfanţĭ.

Agachi. — Bagă-ţi'ĭ în ochĭ. Sĕ'mĭ aducĭ mânĭ dimineaţă baniĭ acasă.

Moĭsescu. — Bucuros.

Agachi. — Cu cât la sută? tot cu 18?
Moïsescu. — Ba cu 24.
Agachi. — Cu 24? de ce nu cu 50?
Moïsescu. — Persoana care înprumută, a găsit cu cale sĕ maĭ mărească dobînda.
Agachi. — Pentru ce?
Moïsescu. — Vremele 's grele... A dat locustele 'n ţeară...
Agachi. — Ce cămătar afurisit!
Moïsescu. — Mĕ eartă, boĭerule, domnul Zarafopulos nu 'ĭ cămătar. El îşĭ speculează baniĭ, ca toată lumea.
Agachi. — Ca toată lumea cea evreească... Fie!.. primesc sĕ plătesc şi dobînda de 24.
Moïsescu. — Afară de comisionul meŭ?
Agachi. — (în parte) Fie chĭar botezat, evreul tot zaraf.
Moïsescu. — Aud?
Agachi. — Se înţelege, bez comisionul d-tale.
Moïsescu. — Prea bine; mânĭ dimineaţă, 'ţĭ-oĭŭ numĕra baniĭ. (voĭesce să easă).
Agachi. — Moïsescule.
Moïsescu. — Poroncă?
Agachi. — Aşĭ vrea sĕ'ţĭ fac douĕ propunerĭ. Primo, să 'mĭ arăţĭ pe hoţul de Zarafopulos, care mĕ mănâncă de viŭ.
Moïsescu. — Nu se poate; el doresce sĕ rĕmâĭe necunoscut.
Agachi. — Pricep; vrea sĕ stea la potecă, nevĕḑut de grija potireĭ. Secundo, 'ţĭ-aşĭ propune sĕ mănâncĭ cu mine astă seară, sciŭ că eştĭ posomorît şi nesuferit, dar n'am ce face; îmĭ trebuĭe un al 14-lea musafir. Primescĭ?
Moïsescu. — Ba mi 'ĭ peste putinţă... foarte mulţemesc. M'am înbrăcat arnăuţesce ca sĕ pot urmări,

la bal masche, pe un datornic reŭ de plată, un cuconaş cu geamu 'n ochĭ, şi n'am vreme de banchetuit.

Agachi. —Nu? Eĭ! apoĭ sĕ'ţĭ spun una?

Moĭsescu. — Spune.

Agachi. — Sĕ'mĭ plesnească ochiĭ dacă'mĭ pare reŭ... fiind că eştĭ vesel ca un cĭoclu.

Moĭsescu. — (a'ins) Se poate boĭerule; dar eŭ, vedĭ d-ta, sûnt un om regulat, liniştit, precum se cuvine la vîrsta mea; ear nu ca d-ta, care trăĭescĭ în nebuniĭ.

Agachi. — Bravo, Moĭsachi; fă'mĭ morală, dă'mĭ banĭ pe mĭere, cât sûntem încă în carnaval... Cruceagĭută, di 'nainte; te-ascult cu dragoste şi cu umilinţă.

Moĭsescu. — Poate că n'am dreptate?.. Degeaba aĭ înbĕtrânit. D-ta te credĭ tot de 25 de anĭ, aruncĭ baniĭ pe fereastă şi nicĭ gândescĭ că aĭ un nepot, un clironom.

Agachi. — O! cât pentru nepotul meŭ, nu 'ĭ duce grijă. El are stare; a clironomisit 10,000 de galbinĭ de la bĭata soră-mea, de la maĭcă-sa, şi se vorbesce în târg, că ar fi întreit soma cu speculaţie... Crişu el! sciŭ că profitează de plăcerile tinereţilor!.. Când cheltuĭesce un galbin, se 'nbracă în negru şi bocesce treĭ dile.

Moĭsescu. — Eĭ! ş'apoĭ reŭ face?

Agachi. — Apoĭ, Moĭsescule, dacă nu 'l-aşĭ cunoasce creştin, 'l-aşĭ crede botezat ca hahambaşa ta.. (se închină)

Moĭsescu. — (mânios) Sluga d-tale. (esă prin fund).

Agachi. — (urmărindu'l pĕnă la uşă) *Hep, hep, hep.* (vine îndĕrĕt) Ha, ha, ha, s'a supĕrat târtanul!.. Ţifnoasă ĭudă!.. Eĭ! dar cu toate aceste n'am un al 14-lea musafir... (strigă) Chelner!

SCENA IV.

Agachi, Friţ; *maĭ pe urmă* Bombeanu.

Friţ. — (alergând cu chibritul aprins) *Befehlen*... Poftesc un chibrit, domnule?

Agachi. — Măĭ, da ce are neamţul ista cu chibriturile? (stinge chibritul) Ascultă: aleargă la uşa teatruluĭ, şi 'mĭ adă la masă pe ceĭ ântêĭ mască care-a eşi.

Bombeanu. — (întră prin fund) Chelner! adă'mĭ un bulion, o potîrniche friptă ş'o butelcă de Bordeaux. (se aşeaḑă la o masă).

Agachi. — (încet luĭ Friţ) Stăĭ pe loc. (în parte căutând la Bombeanu). Un tênĕr care se pare flămênd şi 'ĭ ingur... Eată musafirul ce'mĭ lipsesce! *ecce homo!*

Bombeanu. — Chelner, aĭ auḑit ce 'ţĭ-am poroncit?

Friţ. — *Ia wohl;* aduc îndată.

Agachi. — (apucând pe Friţ de mână, încet) Sĕ n'aducĭ macar un morcov degerat, că te ucid... Haĭ, pĭeĭ.

Friţ. — (spărict) *Was ist? sappermen*t! (esă alergând).

Agachi. — (închinându-se luĭ Bombeanu) Domnule...

Bombeanu. — Domnule... (riḑênd) Mucalit Paşă?

Agachi. — (zimbind) Îţĭ plac?.. Eĭ! apoĭ, treaba merge strună.

Bombeanu. — Ce treabă, domnule? Nu te 'nţeleg.

Agachi. — Domnule, bunul meŭ, fie'ĭ ţĕrêna uşoară! ḑicea că, de cât singur la masă, maĭ bine Tatarĭ 'n casă.

Bombeanu. — Bunul d-tale avea dreptate!.. Cum îl chĭema?

Agachi. — Banul Hagi Flutur...

Bombeanu. — (închinându-se) Dumneḑeŭ sĕ'l odihnească.

Agachi. — (închinându-se) Amin!.. Prin urmare îmĭ vine sĕ plâng, vĕḑêndu-te c'aĭ sĕ mănâncĭ ca un cuc.

Bombeanu. — Bunătatea d-tale, Efendi . . . însă nu 'ĭ vina mea . . . Am sosit maĭ dinioarea în Bucurescĭ, de unde lipsesc de doĭ anĭ, şi n'am avut timp sĕ'mĭ găsesc tovarăşĭ pentru *soupé*.

Agachi. — Ce'mĭ auḑiră urechile? . . aĭ avut nenorocire a te depărta de acest oraş, cuĭbul veselieĭ ş'a noroĭuluĭ! Te jălesc din fundul inimeĭ . . . Poate că din pricina creditorilor aĭ fost silit . . .

Bombeanu. — (riḑênd) Tocmaĭ . . . am vr'o câţĭva, care 's din soĭul corbilor.

Agachi. — (stringênd de mână pe Bombeanu) A! domnule, sûntem meniţĭ amêndoĭ a ne cunósce ş'a ne apreçui. Eŭ am numaĭ un creditor, dar cumpănesce cât o sută. Închipuĭesceţĭ un eleşteŭ plin de lipitorĭ, şi astfel îĭ avea fotografiea luĭ Zarafopulos.

Bombeanu. — Zarafopulos! . . E unul din corbiĭ meĭ.

Agachi. — 18 la sută?

Bombeanu. — Cu dobândă plătită 'nainte.

Agachi. — (cu simpatie) Avem amêndoĭ acelaş calăŭ. (stringe de mână pe Bombeanu) Şi de reul luĭ aĭ părăsit Parisul Românieĭ?

Bombeanu. — Dar . . . şi din alt motiv.

Agachi. — Vr'o desperare de amor, poate? .

Bombeanu. — Aĭ gâcit ca Nastratin Hogea.

Agachi. — Îmĭ era vĕr primar pĕn'a nu muri, căcĭ eŭ sûnt Mustafa Paşa.

Bombeanu. — Ha, ha, ha; te găsesc nostim, domnule, şi 'mĭ placĭ.

Agachi. — Cu atât maĭ bine, că şi eŭ te găsesc nurliŭ. Domnule, vorbă multă deputăţie . . . sărăcie vreŭ sĕ ḑic; aĭ sĕ facĭ *soupé* singur, lucru foarte trist! . . pe de altă parte noĭ sûntem 13 la masă, lucru foarte primejdios . . .

Bombeanu. — În adevěr, unul din d-voastră trebuĭe sě moară pěn' la anul...

Agachi. — Despre care Dumnedeŭ ferească!.. Prin urmare, vin de te-adauge la masa noastră, ca sě fim 14... Vreĭ?

Bombeanu. — (ridênd) Bucuros.

Agachi. — *Işala!* acum ascultă: aĭ stomah bun?

Bombeanu. — Cât un tun.

Agachi. — Beĭ voĭnicesce?

Bombeanu. — Când se 'ntêmplă...

Agachi. — Aĭ urechile deprinse cu glume cam rěsunătoare?

Bombeanu. — Domnule, urechile mele 's deprinse cu tunul, căcĭ am fost artilerist.

Agachi. — Minunat... Haĭ degrabă dar, că ne-aşteaptă prietenіĭ... (se îndreaptă spre uşa din dreapta şi dice pěnă a nu eşi). A! apropo... Vreĭ sě te încredinţăz că nu 's un intrigant. Mě numesc Agachi din botez; mě cobor din vechĭea şi vestita familie a Fluturescilor şi... nu umblu după Domnie...

Bombeanu. — Nicĭ eŭ...

Agachi. — (stringêndu'l de mână) Dă'mĭ voĭe sě te felicit... Numele d-tale?

Bombeanu. — Bombeanu, ofiçer de artilerie.

Agachi. — Şi la maĭ mare... Ne cunoascem, ca şi când ne-am fi făcut unul pe altul. Haĭde la masă.

(Esă amêndoĭ la braçetă cântând):

Haĭ prietene, voĭos,
Sě mâncăm, sě bem vêrtos,
Şi sě ridem amêndoĭ
De necazurĭ şi nevoĭ.

SCENA V.

Coşcodan, Matilda, Neculae.

(Coşcodan întră prin fund, dând braçul Matildeĭ. El e înbrăcat cu frac negru şi poartă numaĭ o mănuşă albă; are nas mincĭunos. Matilda e în costum de fantasie).

Coşcodan. — (pe pragul uşeĭ) Tontule, dobitocule, chĭorule...

Neculae. — (alergând din dreapta) Ce este?

Coşcodan. — Hemesitul cel de chelner, 'mĭ-a vĕrsat pe frac o butelcă de unt de lemn.

Matilda. — Mare lucru!

Coşcodan. — Poftim!.. tocmaĭ când eram dispus sĕ petrec şi eŭ, sĕ fac cheltuĭală...

Matilda. — A! (în parte) Nu'l credeţĭ, că se laudă.

Coşcodan. — (către Neculae) Ce staĭ acolo înfipt ca un butuc şi holbescĭ ochiĭ la mine? adă un şervet de mĕ şterge.

Neculae. — Îndată, domnule,(şterge mânica luĭ Coşcodan).

Coşcodan. — Maĭ încet, că'mĭ rodĭ postavul... Un frac noŭ, nouşor, numaĭ de 5 anĭ. Uf! cald e aci!.. Matildă, scoate'mĭ nasul, că mĕ înnĕduş.

Matilda. — (deslegându'ĭ nasul) De ce 'l-aĭ luat aşa de strîmt?

Coşcodan. — Ăsta era maĭ eftin.

Neculae. — (în parte) Eaca! Domnişorul ĕla care se hrănesce cu ouĕ coapte? prost tachîm!

Coşcodan. — Neculae, venit-a fecĭorul meŭ sĕ'mĭ oprească un cabinet?

Neculae. — Venit. Cabinetul No. 3 e gata.

Coşcodan. — Bine... Adĭ sûnt hotărît sĕ întru în cheltuĭală, pentru hatîrul Matildeĭ. 'Ţĭ-e foame, dragă?

Matilda. — Foame, de mi s'aŭ lungit urechile cât a tale.

Neculae. — (în parte) Bre! flămêndă trebuĭe să fie!

Coşcodan. — Neculae, pune degrabă sĕ ne coacĕ vr'o treĭ ouĕ.

Matilda. — Treĭ ouĕ.

Coşcodan. — Douĕ pentru mata şi unul pentru mine.

Neculae. — Nu's proaspete, domnule. Bucătarul le-a aruncat pe toate, că eraŭ clocite; dar dacă pofţiţĭ în loc de ouĕ, o omeletă cu zahar, e gata.

Coşcodan. — Unde 'ĭ carta?

Neculae. — Poftim. (dă carta de bucate).

Matilda. — Adă s'aleg eŭ.

Coşcodan. — Ba nu, ba nu; asta 'ĭ treaba mea. (în parte) De-aş lăsa-o pe dînsa, cine scie ce-ar maĭ cere... şi de-odată m'aşĭ trezi c'o notă de doĭ icosarĭ...

Neculae. — Avem un ananas proaspĕt... Nu pofţiţĭ, coconiţă?

Matilda. — Ananas? unde 'ĭ... Mĕ nebunesc după ananaşĭ.

Neculae. — (aducênd un ananas) Eată'l.

Coşcodan. — (în parte, consultând carta) Ananas, jumătate de icosar feliea!

Matilda. — (mirosind ananasul) Ce frumos miroså! E numaĭ bun de mâncat!

Coşcodan. — (în parte) Jumĕtate de icosar! (tare) Dă'l încoacĭ sĕ 'l vĕd. (îl miroså) Nu 'ĭ destul de copt, nu 'ĭ ajuns în vîrsta legĭuită.

Matilda. — Da ce? aĭ vrea poate sĕ se scrie la oaste?

Coşcodan. — Matildă, ananasul verde e otravă curată... Neculae! pregătesce-ne o salată de rêdichĭ.

Matilda. — Ce face? rêdichĭ în loc de ananas?
Coşcodan. — *Stomahicon*, soro.
Matilda. — Rêdichĭ? ananas ţigănesc? Mănâncă-le d-ta.
Coşcodan. — Eĭ! apoĭ, adă-ne un *befteac*, fără cartofe.
Matilda. — (în parte) Fără cartofe e maĭ eftin.
Coşcodan. — (consultând carta) 10 leĭ biftecul! Era numaĭ 5 leĭ adĭ dimineaţă.
Neculae. — După medul nopţiĭ preçurile 's îndoite.
Coşcodan. — Şi porţiile scădute. (în parte) Altă dată am sĕ vin diua sĕ fac *soupé*.
Matilda. — (după ce a consultat carta) A!.. eŭ 'mĭ-am găsit ce'mĭ trebuĭe.
Coşcodan. — (îngrijit) Ce-aĭ găsit? ce-aĭ găsit?
Matilda. — Papagal fript!
Coşcodan. — Papagal? Unde-aĭ vĕdut papagal?
Matilda. — (arătând carta) Aci în rêndul fripturilor.
Coşcodan. — (cetind) Caşcaval fript!.. audĭ? papagal? (în parte) Prost dascal a maĭ avut sermana!
Neculae. — În sfêrşit, eŭ mĕ duc s'aprind lumînările în cabinetul No. 3. Aveţĭ bunătate d voastrĕ de-alegeţĭ bucatele.

SCENA VI.

Coşcodan, Matilda.

Coşcodan. — Du-te, du-te... Nu pot sĕ sufĕr sĕ 'mĭ stea un chelner în spinare... Tot te îndémnă sĕ ĭeĭ ba una, ba alta. Maĭ bine s'alegem ce ne place, nu 'ĭ aşa Matildo?.. doar n'am venit aci ca sĕ mâncăm...

Matilda. — Ce ḑicĭ?

Coşcodan. — Sĕ ne 'bolnăvim... Am venit maĭ mult pentru mulţemirea de a fi singurì... ca doĭ porumbaşĭ. (consultând carta) Ea sĕ vedem... am ḑis un biftec...

Matilda. — Fără cartofe şi fără carne.

Coşcodan. — Îl vreĭ fără carne?.. fie!

Matilda. — Nu 'ţĭ e ruşine obrazuluĭ!.. o dată în vieaţa ta m'aĭ adus la *restorant* şi te târguĭescĭ pentr'o cartofă... A! de-aşĭ fi putut gâci că eştĭ ceea ce eştĭ, pe când îmĭ făceaĭ curte...

Coşcodan. — Ceea ce sûnt? da ce sûnt, Matildo?

Matilda. — Eştĭ un... nu mĕ face sĕ 'ţĭ ḑic pe nume... De când am avut slăbicĭunea sĕ te-ascult, n'aĭ avut galantomie sĕ 'mĭ facĭ un present cât de mic; nu 'mĭ-aĭ dat nicĭ macar un buchet de florĭ.

Coşcodan. — (atins) Poate sĕ fi uĭtat buchetul; însă mi se pare că 'ţĭ-am dat...

Matilda. — Ce?

Coşcodan. — 'Ţĭ-am dat sfaturĭ prieteneseĭ.

Matilda. — Şi altă nimică... Eŭ sciŭ că cavalerìĭ sûnt fericiţĭ sĕ dea suvenire la dame, inele, braçele, buchete... d-luĭ însă dă sfaturĭ... că nu 'l ţine nicĭ o para. Vreĭ sĕ 'ţĭ spun una şi bună? Eştĭ un guzgan.

Coşcodan. — Un guzgan? A! Matildo... dacă te-ar auḑi cineva, ar crede că rod oase... că mĕ închin la banĭ, că sûnt un om interesat... În adevĕr, nu 'mĭ place sĕ fiŭ mână spartă, ca mulţĭ alţiĭ; dar asta nu vrea sĕ ḑicĕ că aşĭ fi ceea ce-aĭ spus... A! Matildo, m'aĭ atins fără nicĭ o cruţare, m'aĭ supĕrat peste mĕsură, şi nu m'aşĭ fi aşteptat nicĭ o dată, după câte-am făcut pentru d-ta, sĕ mĕ tratezĭ astfel. (se înduĭoşează) Guzgan? Eŭ? (plânge) Pentru că în loc de ananas, am cerut rêdichĭ!.. am creḑut că 'ţĭ plac maĭ

bine... (consultând carta) dar de vreme ce nu le poţĭ suferi, sĕ nu maĭ fie vorbă... spune, vreĭ o porţie de licorin svêntat?

Matilda. — (întorcêndu'ĭ spatele) Dă'mĭ bună pace.

Coşcodan. — Matildo...

Matilda. — Poroncesce ce 'ţĭ-a plăcea... Eŭ mĕ duc în cabinet.

Coşcodan. — O porţie de licorin...

Matilda. — (eşind în stânga) Aşa mi se cade, dacă am a face cu domnişorĭ perpeliţĭ.

Coşcodan. — Perpelit! eŭ?.. Eĭ! s'a trecut cu gluma... Auḑĭ? inele, braçele? tot lucrurĭ scumpe... Vrea sĕ ḑicĕ ea nu mĕ ĭubesce pentru mine, mĕ ĭubesce pentru juvaerurĭ, par' c'aşĭ fi juvaergiŭ... (stă pe gândurĭ).

SCENA VII.

Coşcodan, Friţ; *maĭ pe urmă* Agachi.

Friţ. — (viind prin fund) Ear un ravaş pentru d-nu Agachi... Îmĭ vine a crede că 'ĭ *Postmeister.* (intră în dreapta).

Coşcodan. — (cătră public) Oare n'aşĭ face maĭ bine sĕ'ĭ daŭ paşport de drum jupâneseĭ Matilda?.. Cum mĕ sfătuiţĭ... De cât m'oĭŭ ruina, dându'ĭ dieamante şi hrănind o cu papagalĭ fripţĭ, maĭ bine... plecăcĭune... Nu 'ĭ aşa?

Agachi. — (afară) Tronc!.. altă belea acu...

Coşcodan. — Aud?.. vine cineva... Sĕ nu mĕ cunoascĕ. (îşĭ pune nasul).

Agachi. — (intrând cu răvaşul în mână) Mânca-l'ar moliile sĕ 'l mănânce! Năucul cel de Pipirig îmĭ scrie din noŭ că nu poate veni la masă... şi din pricina luĭ ne gă-

sim ear 13... Batĕ'l pêrdalnicul!.. cum sĕ fac... Am apucat de-am poftit pe Bombeanu, ş'acum nu pot sĕ 'l daŭ afară, pentru ca sĕ rĕmânem numaĭ 12... Bombeanu mi 'ĭ drag; el mănâncă şi bea ca un voĭnic, e vesel, 'mĭ-a istorisit amorurile luĭ c'o demoaselă Tinca, fata cucoaneĭ Lucsiţa Fespezanca, care-a fi accea... nu pot sĕ 'ĭ ḑic: prin urmare domnule, fă'mĭ plăcerea de a'ţĭ căuta de drum... Cum dracu sĕ scap de numĕrul 13. (se primblă turburat prin scenă).

Coşcodan. — (şeḑênd la o masă şi oftând) Pĕcat că nu maĭ sûnt ouĕ!..

Agachi. — Ce vĕd? Un nas mincĭunos! (se apropie de Coşcodan şi'l bate pe umere) Domnule Nasoean.

Coşcodan. — (rĕsărind) Ha! (îĭ cade nasul).

Agachi. — Nepotul meŭ!

Coşcodan. — (cu mirare) Moşul meŭ! Moşul meŭ în şalvarĭ de Paşă!

Agachi. — Precum veḑĭ, Ghiţă dragă... Fiind în carnaval...

Coşcodan. — La vîrsta d-tale!.. un om aproape de 60 de anĭ... Ce ruşine! Ar trebui sĕ 'nţelegĭ că 'ţĭ-aĭ trăit traĭul, şi 'ţĭ-aĭ mâncat malaĭul de mult... Eŭ sûnt tênĕr, şi nu fac nebuniĭ ca d-ta.

Agachi. — Aşa este; tu aĭ tinereţă, dar fiind că nu sciĭ sĕ profiţĭ de dînsa, 'ţĭ-am luat-o înprumut pentru ca sĕ nu muceḑească.

Coşcodan. — Frumos!

Agachi. — Ce 'ţĭ folosesce că aĭ numaĭ 25 de anĭ ş'o inimă sbêrcită ca o cĭupercă degerată; eŭ sûnt cu pĕrul sur, nu ḑic ba, dar âncaĭ inima mea e de 25 de anĭ. Ea sburdă şi bate ca un clopot...

Coşcodan. — Ca un clopot dogit.

Agachi. — Maĭ bine aşa de cât sĕ sune a gologan, ca inima ta.

Coşcodan. — Nu te 'nţeleg; dar orĭ cum sĕ fie, eŭ sciŭ unde merg şi unde-oĭŭ s'ajung...

Agachi. — Tu, sĕ 'ţĭ spun eŭ ce-aĭ s'ajungĭ. Toată vieaţa ta aĭ sĕ strîngĭ para câte para, ş'aĭ sĕ trăĭescĭ sărac, ca sĕ morĭ bogat. Haĭnele tale aĭ sĕ le porţĭ câte ḑece anĭ, ş'o părechе de manuşĭ câte şése lunĭ. Caiĭ tĕĭ or sĕ şeaḑĕ cu dinţiĭ la stele; slugile tale or sĕ postească 365 de ḑile pe an, luând pildă de la stăpânul lor, şi, când îĭ închide ochiĭ, lumea are sĕ ḑicĕ c'aĭ murit, pentru ca sĕ economisescĭ cheltuĭelele vieţiĭ.

Coşcodan. — Prea bine; şi d-ta aĭ s'ajungĭ în curênd cu cârjă, cu trupul gârbovit, şi cu tufă 'n buzunar.

Agachi. — Fie; însă pĕn' atuncĭ, fiind că am nevoĭe de un al 14-lea musafir, vin de mănâncă cu noĭ.

Coşcodan. — Ba, foarte mulţemesc... Căcĭ în astă noapte sûnt hotărît sĕ cheltuĭesc o parte din averea cea care-o adun para câte para...

Agachi. — Tacĭ, nu spune una ca asta, că se cutremură pămêntul.

SCENA VIII.

Agachi, Coşcodan, Barză.

Barză. — Cucoane, a început a ninge. S'aduc o birjă?

Coşcodan. — Nu 'ĭ nevoĭe, că doar nu şed peste lume... O palmă de loc.

Agachi. — (în parte) Tocmaĭ la barieră. Se teme sĕ cheltuĭască doĭ sfanţĭ.

Barză — Cucoane, da 'ĭ zăpada la genunchĭ.

Coşcodan. — Eĭ! nu maĭ bodogăni.

Agachi. — Al tĕŭ e ţopêrlanul ista?
Coşcodan. — E lacheul meŭ.
Agachi. — Trebuĭe sĕ fie flămênd. Înprumută-mi'l pe v 'o douĕ ore.
Coşcodan. — Da ce vreĭ sĕ facĭ cu el!
Agachi. — Vreŭ sĕ 'l fac al 14-lea musafir. Haĭ, ţopêrcă, vin cu mine la masă. Oĭŭ spune prietenilor că eştĭ un prinç costumat în lacheŭ.
Coşcodan. — Moşule, nu se cuvine...
Agachi. — De ce eştĭ prost? O fac în interesul tĕŭ.
Coşcodan. — Cum asta?
Agachi. — Am sĕ 'l îndop astfel, în cât sĕ n'aĭbă nevoĭe a mânca toată ḑiŭa de mânĭ... O cheltuĭală maĭ puçin pentru tine.
Coşcodan. — Bine ḑicĭ.
Agachi. — (în parte) Bre! ânc'aşa sgîrcit? (cătră Barză) Haĭ, mă; dar sĕ nu cumva sĕ deschiḑĭ gura cât îĭ fi la masă.
Barză. — Dec! d'apoĭ cum Doamne eartă-mĕ? oĭŭ mânca, fără sĕ deschid gura.
Agachi. — Vreŭ sĕ ḑic, sĕ nu vorbescĭ.
Barză. — N'aĭ grijă, cucoane, eŭ înghit şi tac.
Agachi. — Rĕmâĭ sănĕtos Ghiţă, fĕtul meŭ, dar ĭea seama sĕ nu facĭ cheltuĭelĭ nebunescĭ în astă noapte... Fiĭ mĕsurat dragul moşuluĭ, fiĭ mĕsurat; suĭe-te pĕn' la o sfănţoaĭcă, o sfănţoaĭcă şi jumătate.. nu maĭ mult.
Coşcodan. (supĕrat) N'am nevoĭe de sfaturile d-tale.

(Agachi şi Barza întră în dreapta).

SCENA IX.

Coşcodan; *maĭ pe urmă* Moĭsescu.

Coşcodan. — Are noroc Barză, are sĕ mănânce cât şépte fără sĕ scoaţĕ o para din pungă.

Moïsescu. — (viind prin fund) A! Domnule Ghiţă, bine că te găsesc...
Coşcodan. — Moïsescu, arnăut!
Moïsescu. — Nu băga de seamă... Am vĕḑut astăḑí dimineaţă pe şatrarul Nărilă; 'ĭ-am vorbit de d-ta, şi 'ĭ-am spus că doresci sĕ 'ĭ fiĭ ginere.
Coşcodan. — Maĭ încet, nu vorbi aşa tare, sĕ nu te-audă oare cine. (arată cabinetul din stânga).
Moïsescu. — O damă?
Coşcodan. — (în taĭnă) O primadonă de la opera din Paris, sosită ĭerĭ în Bucurescĭ.
Moïsescu. — Cum... de-abĭa s'a coborît din trăsură, ş'aĭ şi isbutit?.. berbantule!
Coşcodan. — Cine 'ĭ galantom şi frumos, lesne isbutesce cu actriçele... Dar spune'mĭ ce-aĭ pus la cale cu şatrarul?
Moïsescu. — După recomandaţiea mea, şatrarul este dispus a'ţĭ da fata... Cât pentru duduca Smărăndiţa...
Coşcodan. — Grasă 'ĭ?
Moïsescu. — Cine? duduca?
Coşcodan. — Ba.. ḑestrea.
Moïsescu. — Şatrarul e proprietar mare.
Coşcodan. — N'are datoriĭ?.. nu se amestecă în politică?
Moïsescu. — Nu.
Coşcodan. — Prea bine.
Moïsescu. — Am decidat cu şatrarul ca sĕ vĕ întêlniţĭ într'o casă străină, la o cunoscinţă a mea, d-na Lucsiţa Fespezanca, care dă mânĭ un bal.
Coşcodan. — N'o cunosc.
Moïsescu. — Nu face nimic. Te-oĭŭ presenta eŭ... Vină pe la 9 ore, înpreună cu moşul d-tale.
Coşcodan. — Ce nevoĭe este sĕ maĭ vie şi moşul meŭ?

Moïsescu. — Ca un om care 'ĭ maĭ bĕtrân, ar fi bine sĕ între el în vorbă cu şatrarul.

Coşcodan. — Fie; mânĭ om veni amêndoĭ, negreşit.

Moïsescu. — Minunat... A! apropo; se înţelege că, îndată după nuntă, mi'ĭ plăti comisionul de 5 la sută din capitalul ḑestreĭ, după obiceĭŭ... Adio.

Coşcodan. — Nicĭ vorbă nu 'ĭ. (în parte) Aşteaptă murgule sĕ pascĭ earbă verde.

SCENA X.

Coşcodan, Neculae; *maĭ pe urmă* **Matilda.**

Neculae. — (eşind din cabinetul din stânga). Domnule, dama cea din cabinet spune că moare de foame.

Coşcodan. — Na, de-o cam dată dă'ĭ *Reforma* s'o cetească. (Neculae esă) Ce dracu sĕ 'ĭ daŭ sĕ mănânce... ouĕ nu măĭ sûnt, rêşichĭ nu vrea... şi cele l'alte bucate 's scumpe foc... Dar oare dac'aşĭ înplinio cu dînsa înainte de *soupé,* n'ar fi maĭ nemerit? Fiind că o sĕ mĕ 'nsor, nu se cade sĕ maĭ am relaţiĭ de mâna stângă... Bĭata Matildă!.. Ce-o sĕ maĭ plângĕ, ce-o sĕ maĭ jălească!..

Dragă Matildă! ce rĕŭ îmĭ pare
Sĕ pun un capĕt l'al tĕŭ amor;
În al meŭ suflet simt o mustrare, } bis).
Dar n'am ce face, eŭ mĕ însor! }
Astfel e lumea, Matildă dragă!
Toate, ha! toate aŭ un sfêrşit.
Amorul nostru a fost o şagă } (bis).
Ş'acum sorocul i s'a 'nplinit. }

Matilda. — (întrând furioasă) Mĕ rog, d-ta 'mĭ-aĭ trimis *Reforma* pentru ca sĕ'mĭ potol foamea? Na, mănânc'o friptă. (îĭ aruncă jurnalul în obraz).

Coşcodan. — Ah! Matildo, nu te mâniea, ci maĭ bine plânge-mĕ, bocesce-mĕ, căcĭ 'mĭ-a cădut un trĕsnet pe cap.

Matilda. — Ce trĕsnet?

Coşcodan. — Măĭculiţa mea! a aflat moşul meŭ că sûntem în legătură amêndoĭ.

Matilda. — Eĭ ş'apoĭ?

Coşcodan. — A! Matildo!.. nu'l cunoscĭ pe moşul meŭ ce om este!.. un Paşă... ba nu... un bĕtrân serios, morocănos, de pe vremea luĭ Papură-vodă, care crede ca actriçele 's cu dracu. El 'mĭ-a hotărît... Ah! Matildo, nu mĕ lasă inima sĕ 'ţĭ spun ceea ce 'mĭ-a hotărît.

Matilda. — Da nu te maĭ strìmba şi spune.

Coşcodan. — Matildo, sĕ fiĭ cu curaj... Moşul meŭ 'mĭ-a găsit o mireasă, şi 'mĭ-a poroncit sĕ mĕ 'nsor numaĭ de cât pĕn' în treĭ ḑile, căcĭ altminterea mĕ blastĕmă şi mĕ deschronomisesce.

Matilda. — Ş'apoĭ ce 'mĭ pasă mie? Însoară-te.

Coşcodan. — Cum? nu 'ţi smulgi pĕrul de desperare?

Matilda. — Nicĭ gândesc. Căsătorie bună! sĕ te vĕd c'o claĭe de copiĭ şi cu floricele la urechĭ. (voĭesce sĕ easă).

Coşcodan. — Matildo.

Matilda. — Ce maĭ vreĭ?

Coşcodan. — Dinioarea m'aĭ acusat c'aşĭ fi un sgîrcit, m'aĭ poreclit guzgan... ca sĕ 'ţĭ dovedesc că şi eŭ am obiceĭul a da suvenire la dame, te rog sĕ primescĭ din parte'mĭ, pĕn' a nu ne despărţi, o buclă de pĕr. (voĭesce sĕ taĭe cu un cuţit o bucată din pĕrul luĭ).

Matilda. — Păstrează'l pentru mireasa d-tale ca un present de cununie, un adevĕrat present de perucher.

Coşcodan. — Matildo!.. (îşĭ pune nasul)

(Se aud în dreapta chiote vesele)

Măscile. — În sănĕtatea luĭ Mustafa Paşa.

SCENA XI.

Coşcodan, Agachi, Matilda, Bombeanu, Barză, Neculae, Măscĭ (toţĭ întră cu paharele în mână).

Măscile.

Vviat Paşa Mustafa!
Vivat Mustafa Paşa! etc.

Agachi. — Neculae, adă puncĭul aci (Neculae aduce un mare vas cu puncĭŭ.

Coşcodan. — (în parte) Înghite-Agachi!

Agachi. — Ce-am vĕḑut? Matilda! artista noastră cea ĭubită? Fraţilor căusaşĭ, sĕ bem în sănĕtatea Matildeĭ.

Măscile. — (bênd) În sănĕtatea Matildeĭ!

Matilda. — Domnilor . . . vĕ mulţemesc . . . Daţi'mĭ voĭe însă sĕ vĕ presint o persoană rară în societatea românească! Un tênĕr de 25 de anĭ, elegant, frumos ca soarele, dar sgîrcit . . . de se rĕsuflă numaĭ pe-o nară de economie.

Agachi. — Unde'ĭ?

Matilda. — (aducênd din fund pe Coşcodan, care caută sĕ fugă Eata'l!

Agachi. — (în parte) Nepotul meŭ! (tare) Fraţilor căusaşĭ! rîdicaţi'l în triumf şi'l puneţĭ pe masă, ca sĕ asculte judecata luĭ Solomon.

Coşcodan. — (sbătêndu-se în mânile măscilor) Domnilor! îmboţiţĭ haĭnele.

Agachi. — Acum, în puterea noastră de Cadiŭ, îl osândesc sĕ asculte cu luare aminte cânticul sĕŭ. (măscile staŭ grupate înpregĭurul meseĭ pe care stă Coşcodan).

I.

Cunosc din întêmplare
Un tênăr Coşcodan
Ce are multă stare
Şi suflet de guzgan.
Elegant ca o păpuşă,
Acest tênĕr galantom
Poartă numaĭ o mănuşă,
Căcĭ e foarte econom.
El trăĭesce calicit,
Ca sĕ moară 'nbogăţit.

II.

El cu răbdărĭ prăjite
Hrănesce trupul seŭ
Şi ne 'ncetat înghite
Bordo.. din eleşteŭ.
Când doarme 'n nepăsare,
Acest tênĕr galantom
Se resuflă pe o nară,
Căcĭ e mare econom.
El trăĭesce calicit,
Ca sĕ moară 'nbogăţit.

Coşcodan. — (furios) Domnilor, daţĭ'mĭ drumul. (voĭesce sĕ sară de pe masă).

Matilda. — Ba nu; ţineţi'l pe loc, că maĭ este un al treilea cuplet.

Agachi. — Cântă'l Melpomeno.

Matilda. — Bucuros.

III.

Sermanul se socoate
Un Don Juan frumos;
Înşeală cât se poate
Şi'ĭ foarte generos,
Ca presente de ĭubire,
Acest tênĕr galantom

Dă din pěru'ĭ douě fire,
Căcĭ e mare econom.
El trăĭesce calicit,
Ca sě moară 'nbogăţit.

Toţĭ. — Ha, ha, ha.

(Coşcodan sare de pe masă şi fuge prin fund în risul tuturor).

ACTUL II.

Teatrul represintă un salon de bal cu uşĭ marĭ în fund, care se deschid în al doilea salon luminat cu policandre; uşă în dreapta; o masă de cărţĭ în fund în stânga.

SCENA I.

Fespezanca, Tinca, Moĭsescu, invitaţĭ la bal; *maĭ pe urmă* Nărilă cu Smărăndiţa.

Arie de valţ.

Toţĭ (jucând valţul).

Ce plăcere 'n carnaval
De-a petrece noaptea 'n bal,
De-a sări mereŭ în joc.
Şi de-a sě 'nvêrti pe loc!

(Cavaleriĭ se închin la dame şi le duc în salonul din fund).

Moĭsescu. — Cucoana Lucsiţă, balul d-tale e minunat de frumos şi de vesel!

Fespezanca. – Aşa mi se pare şi mie.. Nu că mě laud, dar ca mine nicĭ o damă nu are talentul sě însufleţească o adunare.

Moĭsescu. — Şi nicĭ că 'ĭ de mirat, cucoană. Ama-

bilitatea d-tale încântă pe toţĭ cavaleriĭ... ea 'ĭ un capital cu dobîndă de 50 la sută.

Fespezanca. — Destul, destul Moĭsescule; nu 'mĭ bombarda modestiea cu complimente... Tincă.

Tinca — (viind din fund) Aud.

Fespezanca — (încet) Ce 'ţĭ-a spus la urechĭ cavalerul tĕŭ, în vreme ce jucaţĭ valţul?

Tinca. — 'Mĭ-a mărturisit că'ĭ era prea cald.

Fespezanca. — Detreabă tênĕr!.. Se cunoasce că'ĭ bine crescut.

Tinca. — Şi că se teme de căldură... Dar cum deaĭ vĕdut maman că 'mĭ-a vorbit la ureche.

Fespezanca. — Ochiĭ meĭ te urmăresc necontenit...

Tinca. — Pentru ce?

Fespezanca. — Pentru ca sĕ privegheze asupra nevinovăţieĭ tale. (duĭos) Ah! Tincă, tu nu ştiĭ ce vrea sĕ dicĕ a fi mamă.

Tinca. — Âncă nu, maman.

Fespezanca. — (sĕrutându-o) Draga neneacăĭ!

Moĭsescu. — Eaca şi şatrarul Nărilă cu duduca Smărăndiţa.

Nărilă. — Sărut mânile, cucoană Lucsiţă... sănĕ... (strănută) toasă?

Fespezanca. — Mulţemesc, dar d-ta?

Nărilă. — Eŭ am prins un gutu... gutu... (strĕnută) raĭŭ de cele tătărescĭ.

Tinca. — De ce-aţĭ venit aşa de târdiŭ, Smărăndiţa?

Smărăndiţa. — Din pricina babacăĭ. Pune'ţĭ în gând că, de vre-o dece dile, babaca s'a îndrăgit de paserĭ ş'a cumpĕrat vr'o 30 de canarĭ.

Tinca. — Şi ce face cu dînşiĭ.

Smărăndiţa. — Petrece toată diua în societatea lor... pĕn' îl scoţĭ dintre jigăniĭ, îţĭ esă sufletul.

Nărilă. — O mărturisesc; singura mea mulţemire e sĕ... e sĕ... (strĕnută).

Fespezanca. — (ridênd) Sĕ strĕnuţĭ?

Nărilă. — Ba, sĕ aud canariĭ ciripind... De-acolo încolo, lumea mi'ĭ cu totul *adiafora*.

Fespezanca. — Frumos compliment ne facĭ *arhon* şatrar!

Nărilă. — Adică vorba vine, căcĭ îmĭ plac şi adunările care se isprăvesc de vreme... Moĭsescule, sosit a *ipochimenul?*

Moĭsescu. — Domnul Ghiţă Coşcodan? Încă nu; dar îl aştept sĕ vie cu moşul seŭ, ca sĕ între în vorbă cu d-ta despre cununie.

Tinca. — Ce cununie?

Nărilă. — A Smărăndiţeĭ.

Tinca. — Ce-aud? Te măriţĭ, dragă?

Smărăndiţa. — Aşa, se vede.

Nărilă. — Şi la capul d-tale, duducă Tincă.

Tinca. — *Merci.*

Fespezanca. — O! cât pentru dînsa, avem vreme... Amatorĭ n'or lipsi.

Moĭsescu. — Cred şi eŭ; duduca Tinca are zestre de 30,000 de galbenĭ!

Nărilă. — Vorba ceea; marfa sĕ fie bună, muşteriĭ nu lip... (strĕnută) sesc.

Tinca şi Smărăndiţa. — Muşteriĭ!

Fespezanca. — Cu adevĕrat... Chĭar în ĭearna aceasta s'aŭ presentat maĭ mulţĭ tinerĭ... vr'o şeapte, foarte bunĭ.

Tinca. — Maĭ cu seamă domnul Bombeanu... un ofiçer de artilerie, recomandat de însuşĭ moşul meŭ, Prefectul.

Nărilă. — D-nul Bombeanu? îl cunosc... un tê-

nĕr cu stare şi cu *hristoitie* ... De ce nu 'l-aĭ ginerit, cucoană Luc ... Luc .. ? (strĕnută).

Fespezanca. — Tinca e prea têněră ăncă ... prea fragedă ... (în parte) ş'apoĭ nu vreaŭ s'ajung ieaca de pe-acu.

Moĭsescu. — Lăsaţi-mĕ pe mine, cucoană, sĕ găsesc un bărbat duducăĭ Tincăĭ. Am la mână un procuror *fein, fein* ... Sĕ'mĭ daţĭ voie ca sĕ vĕ'l presint.

Fespezanca. — Fie; prezentează'l ... însă nu ĭeŭ nicĭ o hotărîre ... Dacă 'mĭ-a plăcea ... om vedea ... avem vreme.

(Orhestra începe a cânta un çadril. Doĭ cavalerĭ vin de învită pe Tinca şi Smărăndiţa).

Moĭsescu. — Eaca contradansul începe ... Cucoană Lucsiţă, vreĭ sĕ jucăm împreună ?

Fespezanca. — Oare ... sĕ joc ? .. Haĭ. (Moĭsescu îĭ dă braçul).

Toţĭ (esă cântând):

Ce plăcere 'n carnaval
De-a petrece noaptea 'n bal, etc.

(Toţĭ se duc în solonul din fund).

SCENA II.

Agachi, Coşcodan, Barză.

Agachi. — Da bine unde mĕ ducĭ, Ghiţă ?
Coşcodan. — La bal, moşule.
Agachi. — La bal ? .. la cine ?
Coşcodan. — La o vĕduvă.
Agachi. — Se vede că face praznic de sufletu rĕposatuluĭ ...

Barză. — (ridênd) Hi, hi, hi; mare poznaş e cuconul Agachi.

Coşcodan. — Bade Stane, te poftesc sĕ nu teamesteci în conversaţia noastră.

Agachi. — Da de ce 'l opreşti?.. vorbeşte frumos creştinul.

Barză. — Hi, hi, hi; mĕ ĭeĭ în treĭ parale... Hi, hi, hi.

Coşcodan. — Ear te hlizeştĭ?.. (către Agachi) Te-aĭ apucat de 'l-aĭ înbĕtat ĭerĭ noapte, şi de-atuncĭ e nesuferit.

Agachi. — Bĭetul flecăŭ! nu mâncase de douĕ ḑile acasă la tine.

Coşcodan. — Sĕ lăsăm vorba asta, moşule; ştiĭ pentru ce te-am rugat sĕ mĕ 'ntovărăşeştĭ acilea?

Agachi. — Ba.

Coşcodan. — Pentru o treabă foarte importantă.

Agachi. — Mĕ miram eŭ sĕ cheltuĭescĭ tu degeaba doĭ sfanţĭ cu birja!

Coşcodan. — La întoarcere veĭ plăti d-ta.

Agachi. — Dar; pentru că tarifa e maĭ scumpă după meḑul nopţiĭ.

Coşcodan. — A! moşule, cum poţĭ crede...

Agachi. — Cred tot, dar nu te *sânchisi*... fă'ţĭ trebuşoarele, că eŭ te studiez. Te găsesc interesat... interesant, vreŭ sĕ ḑic.

Coşcodan. — (către Barză) Du-te de-aşteaptă jos la fecĭorĭ; dar maĭ ântêĭ adă'mĭ mănuşile.

Barză. — (dându'ĭ douĕ părechĭ de mănuşĭ) Poftim.

Agachi. — Douĕ părechĭ de mănuşĭ şi cu cele din mână treĭ? Ce însemnează acest lucs de mănuşerie?

Coşcodan. — Aşa mi'ĭ obiceiul meŭ... Fie care bal mĕ ţine treĭ părechĭ de mănuşĭ.

Agachi. — Bre! ce cochetărie!.. schimbĭ de treĭ orĭ?

Coşcodan. — Ântêĭ, când mĕ înfăçişez în salon, mĕ arăt cu mănuşĭ proaspete... noĭ...

Agachi. — Ca toată lumea.

Coşcodan. — Peste ḑece minute, după ce am complimentat pe stăpîniĭ caseĭ, mĕ retrag de-o parte şi pun a doŭa păreche... pe aste. (arată alte mănuşĭ).

Agachi. — Pe aste?.. d'apoĭ nu's noĭ, sûnt purtate...

Coşcodan. — Şi maĭ târḑiŭ, când aduc fecĭoriĭ paharele cu limonadă, vine rêndul ăstorlalte. (arată alte părechĭ).

Agachi. — Sûnt negre de tot.

Coşcodan. — Tocmaĭ pentru asta, n'am grijă sĕ le maĭ mînjesc.

Agachi. — Care vrea sĕ ḑicĕ, tu cu treĭ părechĭ de mănuşĭ o ducĭ un an, ca ţiganu cu cămaşa!

Barză. — Hi, hi, hi.

Coşcodan. — Tot aci aĭ fost mojicule?.. Eşĭ afară.

Barză. — Hi, hi, hi. (esă prin dreapta).

SCENA III.

Agachi, Coşcodan.

Agachi. — Sûntem singurĭ?

Coşcodan. — Singurĭ.

Agachi. — Vreaŭ sĕ'ţĭ daŭ o reçetă, ca sĕ economiseştĭ şi mănuşile ale purtate.

Coşcodan. — (cu bucurie) Care reçetă, moşule? spune.

Agachi. — (în taĭnă) Nu ne-aude nimenĭ?

Coşcodan. — Nimenĭ.

Agachi. — Cumpĕră o bucată de cridă de 5 pa-

rale, şi'ţĭ freacă mânile cu dînsa, de câte orĭ eştĭ poftit undeva.

Coşcodan. — (supĕrat) Tronc !.. eŭ creḑusem că vorbescĭ serios.

Agachi. — Bre ! aĭ întrecut şi pe vĕrul meŭ Antohi Sgîrcea.

Coşcodan. — Ea lasă glumele de-o parte, moşule, că nu'ĭ aci locul de spus cabazlîcurĭ ... sĕ vorbim de motivul pentru care te-am rugat sĕ viĭ cu mine.

Agachi. — Care motiv ?.. A fi ear vr'o speculaţie cu folos sigur.

Coşcodan. — Ba nicĭ gândesc la speculaţie în bal ?.. Te-am adus aci, ca sĕ punem la cale o cununie.

Agachi. — Aş ! a cuĭ ?

Coşcodan. — A mea.

Agachi. — A ta ? Nu mĕ nebuni ... Tu, te-aĭ hotărît a întra în cheltuĭala uneĭ nunţĭ ?

Coşcodan. — Eŭ ... m'am hotărît, precum ḑicĭ, a intra în cheltuĭala uneĭ nunţĭ.

Agachi. — Aĭ avea tu curajul sĕ scoţĭ banĭ din pungă ca sĕ hrănescĭ şi sĕ înbracĭ maĭ multe suflete? Pun rĕmăşag ḑece galbinĭ.

Coşcodan. — Ḑece galbinĭ ? ţin rĕmăşagul

Agachi. — (în parte) Aĭ ! m'a prins hoţul.

Coşcodan. — Maĭ ântâĭ că nevasta mea am s'o deprind cu gusturĭ simple, n'are sĕ facĕ cheltuĭelĭ cu mătăsăriĭ, cu fleacurĭ de modă care ruinează familiile ; cât pentru copiĭ, cred că m'a feri Dumneḑeŭ sĕ am maĭ mult de cât unul ... Ş'apoĭ în sfêrşit fie ce-a fi, când inima ĭubesce ... când inima doresce ...

Agachi. — Se vede că e bogată ?

Coşcodan. — 10,000 de galbinĭ ḑestre.

Agachi. — Numaĭ ?

Coşcodan. — Şi are un tată...
Agachi. — Ofticos?
Coşcodan. — Ba nu tocmaĭ ofticos, dar cam slab. Şatrarul Nărilă, trebuĭe să'l cunoscĭ.
Agachi. — Eŭ?.. sĕ'l îngrop, dacă 'l sciŭ cine 'ĭ.
Coşcodan. — Şatrarul Nărilă e proprietar de moşie, şi maĭ are în Bucurescĭ un loc întins, care în curênd o sĕ aĭbă o valoare foarte mare.
Agachi. — Cum asta?
Coşcodan. — Am aflat din isvor sigur că Stăpânirea are nevoĭe de el, ca sĕ zidească un spital pentru nebunĭ... Şatrarul încă n'o scie; prin urmare, am de gând sĕ 'l cumpĕr eŭ, îndată după cununie, cu preç de nimic, ş'apoĭ sĕ 'l vênd Stăpânireĭ cu folos de sută la sută.
Agachi. — Ce-aud? Neruşinatule, vreĭ sĕ înşelĭ Guvernul? şi inima ta de cetăţean te lasă sĕ comiţĭ o asemenea scamatorie în baniĭ statuluĭ?.. Glasul consciinţiĭ nu te înspăĭmântă? Vocea Patrieĭ române nu te opresce pe malul abisuluĭ?..
Coşcodan. — Ha, ha, ha; vorbescĭ chĭar ca un redaptore... însă n'am vreme sĕ'ţĭ respund, că treaba 'ĭ grabnică.
Agachi. — Cu atât maĭ bine, că şi eŭ am o treabă importantă pe la meḑul nopţiĭ.
Coşcodan. — Vreĭ sĕ te culcĭ, sĕ te odihnescĭ?
Agachi. — Ferească Dumneḑeŭ!.. Am un *soupé* cu câţĭva prietenĭ i prietene.
Coşcodan. — Ear *soupé*. Mĕ mir, ḑeŭ, ce mulţemire poţĭ găsi cheltuind starea cu străiniĭ?
Agachi. — Mulţemirea de a n'o lăsa clironomie la nepoţĭ ca tine.
Coşcodan. — A!.. fie!.. însă aĭ putea-o întrebuinţa maĭ bine de cât cu mesele.

Agachi. — Tu nu scii, nu 'ţi poţi închipui plăcerea unui *soupé* cu persoane vesele care glumesc şi rîd la lumina policandrelor, şi în sunetul paharelor de şampanie... Pentru tine 'i halima.

Când vinul curge în pahare
Când ochii vesel strălucesc,
Inima 'mi saltă şi tresare
De un fior dumnedeesc.
Ridic un pahar
Plin, plin
De vin de Cotnar
Plin, plin
Şi cânt voios şi mi'l închin.
Ah! ah! ah!
Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
Glu, glu, glu, raiul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu.
Şi ori care chin
Eu mi'l botez cu vin
Pluf!
Vieaţa se stinga cu grăbire,
Anii cei tineri se strecor!
Dar eu nu simt nici o mâhnire
Căci mě ţin tot pe urma lor.
Purtând un pahar
Plin, plin,
De vin de Cotnar
Plin, plin
Şi bênd voios lor îl închin.
Ah! ah! ah!
Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
Glu, glu, glu, raiul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu.
Şi ori care chin
Eu mi'l înnec în vin.
Pluf!

Coşcodan. — (în parte) Bine 'l-a numit Agachi, cine 'l-a botezat!

SCENA IV.

Agachi, Coşcodan, Moïsescu.

Moïsescu. — (viind din fund) A! bine c'aţĭ sosit... Vĕ aşteptam cu nerăbdare.

Coşcodan. — Unde 'ĭ şatrarul?

Moïsescu. — S'a dus sĕ tragĕ un cĭubuc în etacul gazdeĭ.

Coşcodan. — Dar domnişoara Smărăndiţa, fata luĭ?

Moïsescu. — E în salon, mergĭ de-o pofteşte la joc.

Coşcodan. — Bucuros.

Moïsescu. — Cât pentru şatrarul, îndată ce 'şĭ-a face chĭeful şi s'a întoarce aci, domnul Agachi unchĭul d-tale, ar trebui sĕ nu peardĕ vreme şi sĕ 'ĭ vorbească de măritiş.

Agachi. — D'apoĭ nu cunosc pe şatrarul.

Moïsescu. — Il veĭ cunoasce, cum îl veĭ vedea; e înbrăcat cu antereŭ şi cu gĭubea.

Agachi. — Ca un lăutar?.. Nu cumva are şi naĭŭ?

Moïsescu. — (către Ghiţă) Acuş are sĕ înceapă contradansul... Vin ĭute. (esă prin fund).

Coşcodan. — Mergĭ înainte cĕ te ajung. (către Agachi în taină) Unchĭule, îţĭ încred soarta mea şi nu mĕ îndoĭesc de ibsândă.

Agachi. — N'aĭ nicĭ o grijă, nepoate. Cât 'l-oĭŭ zări pe şatrarul, am sĕ 'l sucesc ca pe-un titerez.

Coşcodan. — Sĕ te vĕd, unchĭule, dacă eştĭ diplomat bun... sĕ nu 'ĭ pomenescĭ însă de locul care vrea sĕ'l cumpere Guvernul. (esă prin fund).

Agachi. — Ferească sfîntul!.. (în parte) Nepotul meŭ e chĭar salba dracului.

SCENA V.

Agachi, Chirilă (viind din fund).

Chirilă. — Măĭ, măĭ, măĭ! cald îi în sală!.. Musafiriĭ sûnt grămădiţĭ ca sardelele 'n putină. (se aerează cu o basma roşie de bumbac).

Agachi. — (esaminând pe Chirilă) Un antereŭ cu gĭubea!.. trebuĭe sĕ fie şatrarul... se vede că 'şĭ-a făcut chĭeful. (tare) *Arhon*... (în parte) 'Ĭ-am uĭtat numele.

Chirilă. — (în parte) Mie 'mĭ ḑice *arhon*?

Agachi. — (apropiindu-se) *Arhon*... mĕ închin cu plecăcĭune.

Chirilă. — (închinându-se) Sĕrut mâinile, boĭerule.

Agachi. — Frumos bal, nu 'ĭ aşa?

Chirilă. — Prea frumos, numaĭ cam înghesuit.

Agachi. — Aşa 'ĭ moda de astăḑĭ. Cu cât salonul e maĭ mic, cu atât numĕrul invitaţilor e maĭ mare.

Chirilă. — Proastă modă... drept sĕ 'ţĭ spun... În vremea noastră oameniĭ ştieaŭ sĕ petreacĕ mult. maĭ bine.

Agachi. — Negreşit, negreşit... (în parte) A sĕ 'mĭ vorbească din vremea luĭ Caragea.

Chirilă. — Pune'ţĭ în gând că de-un ceas îmĭ caut copila prin bal şi n'o găsesc, aşa de multă lume e în salon.

Agachi. — A! sûnteţĭ părinte, *arhon*... aveţĭ o copilă?.. (în parte) El e şatrarul.

Chirilă. — Dar, boĭerule; m'a invrednicit Dumneḑeŭ sĕ fiiŭ tată.

Agachi. — Nu'ĭ vina d-tale... şi eŭ, *arhonda*, sûnt unchĭŭ.

Chirilă. — Am o copilă care 'mĭ seamĕnă mie bucăţică tăĭeată... un bujor.

Agachi. — Sĕ 'ţí trăĭească!.. Eŭ, *arhon*... am un nepot care nu 'mĭ seamĕnă nicĭ de cum... (în parte) Slavă Domnuluĭ!

Chirilă. — A! cum îl chĭamă?

Agachi. — Ghiţă Coşcodan, un tênĕr cu stare, econom şi numaĭ bun de însurat.

Chirilă. — Coşcodan?.. frumos nume!.. Eŭ mĕ chĭem *chir* Chirilă.

Agachi. — *Chir* Chirilă?..şi la maĭ mare. (se închină).

Chirilă. — Sĕrut mânile... De câţí anĭ e nepotul d-tale?

Agachi. — De 20,000 de galbinĭ.

Chirilă. — 20,000 de anĭ?.. de galbinĭ? vreŭ sĕ ḑic!

Agachi. — Dar, şi cu toate aceste el aspiră a sĕ însura cu fiĭca d-tale, *arhon*...

Chirilă. — Ce spuĭ, boĭerule?.. Vrea sĕ 'mĭ fie ginere nepotul d-tale?

Agachi. — Aşa se vede... S'a înamorat de domnişóra... şi m'a rugat ca sĕ între în vorbă cu d-ta... sĕ rupem târgul, cum se ḑice.

Chirilă. — (în parte) 20,000 de galbinĭ! (tare) Boĭerule, propunerea d-tale mĕ cinsteşte peste mĕsură şi nu ḑic ba... Însă înţelegĭ că datoriea mea de părinte mĕ sileşte a lua oareşĭ care *pliroforiĭ*.

Agachi. — *Pliroforisesce-te*, boĭerule, *pliroforisesce-te*.

Chirilă. — Aşĭ vrea sĕ ştiŭ maĭ ântêí dacă nepotul d-tale are *hristoiftie*?

Agachi. — Are.

Chirilă. — Dacă 'ĭ om statornic, econom?

Agachi. — El?.. e în stare sĕ taĭe un fir de pĕr în patru.

Chirilă. — Mĕ bucur, că şi eŭ sûnt asemenea, şi copila mea tij.

Agachi. — Minunat! să vĕ caute cineva cu luminarea, nu v'ar putea găsi maĭ potriviţĭ... Când facem nunta?

Chirilă. — Nunta?.. cât maĭ ingrabă... Mĕ duc sĕ daŭ de ştire Marghĭoliţiĭ... (se îndreaptă spre fund).

Agachi. — (în parte) Marghĭoliţiĭ? Credeam că se numesce Smărăndiţa.

Chirilă. — 20,000? (esă).

Agachi — Nicĭ o parte maĭ puçin. (singur) Miroasă a băcan şatrarul... Şmecherul cel de Ghiţă 'l-a ales înadins ca sĕ un cheltuĭească cu băcăniile, după ce s'a însura. (căutând ceasornicul) 'Mĭ-am isprăvit peţitoriea... maĭ am âncă jumătate de ceas de jĕrtfit în folosul familieĭ.

SCENA VI.

Agachi, Coşcodan viind vesel din fund).

Coşcodan. — A! unchĭule, am jucat cu domnişóra Smărăndiţa şi m'a fermecat.

Agachi. — Aşa degrabă?

Coşcodan. — Ea 'mĭ-a mărturisit că are gusturĭ simple, că nu 'ĭ plac tualetele, diamantele... E un ânger, unchĭule, un ânger... Am strîns'o de mână (Işĭ scoate mănuşile).

Agachi. — Şi de acea 'ţĭ scoţĭ mănuşile?

Coşcodan. — Ba nu; dar a venit rêndul sĕ pun No. 2... Ea spune'mĭ, aĭ vĕḑut pe socrul meŭ?

Agachi. — Pe *chir* Chirilă? 'l-am vĕḑut.

Coşcodan. — Ce fel *chir* Chirilă?.. Nărilă, vreĭ şĕ ḑicĭ?

Agachi. — Cum Nărilă? Chirilă.

Coşcodan. — Ba Nărilă.

Agachi. — Nărilă, Chirilă, tot într'o rilă, tot doĭ leĭ ş'un ort...'Ĭ-am cerut fata maĭ dinioarea.

Coşcodan. — Aĭ cerut pe Smărăndiţa?

Agachi. — Ce fel Smărăndiţa?.. Marghĭoliţa.

Coşcodan. — Marghĭoliţa?.. te înşelĭ, Smărăndiţa... Da unde 'l-aĭ vĕḑut pe şatrarul?

Agachi. — Chĭar aci.

Coşcodan. — Aci? nu se poate... şatrarul n'a eşit încă din etac... nu 'şĭ-a isprăvit cĭubucul.

Agachi. — Apoĭ dar cu cine dracul am vorbit, cu care lăutar?

Coşcodan. — Cu *chir* Chirilă, poate?..

Agachi. — Tocmaĭ; un soĭŭ de băcan cu antereŭ..,

Coşcodan. — Te-aĭ înşelat, unchĭule... aĭ făcut pozna... Eaca şatrarul Nărilă cu fiĭcă-sa... trebuĭe sĕ dregem îndată greşala.

SCENA VII.

Agachi, Coşcodan, Nărilă, Smărăndiţa (viind din fund)

Nărilă. — Smărăndiţă, vin' în salonul ăsta sĕ ne rĕsuflăm.

Coşcodan. — *Arhon* şatrar, daţi'mĭ voĭe sĕ vĕ presentez pe unchĭul meŭ, domnul Agachi Flutur, proprietar bogat şi ne însurat.

Nărilă. — Sûnt prea fericit, cucoane Agachi de a... a... (strĕnută)

Agachi. — Într'un ceas bun.

Nărilă. — Amin... Guturaĭul dracului nu mĕ slăbeşte.

Agachi. — Freacă'ţĭ nasul c'o luminare, că trece îndată.

Nărilă. — Oare ? . . Doftorul Flaïmuc m'a sfătuit sĕ întrebuinţăz tereben . . . (strĕnută).

Agachi. — tină . . . Sĕ'ţĭ fie de bine.

Nărilă. — Amin.

Coşcodan. — (încet căʼră Agachi) Deschide vorba.

Agachi. — (încet) Ce vorbă.

Coşcodan. — (asemenea) Despre căsătoria . . . însă cu meşteşug.

Agachi. — Las' pe mine. (îşĭ drege vocea) *Arhon* şatrar, în calitatea mea de unchĭŭ, am un nepot care 'ĭ în vîrstă de căsătorie şi care ĭubesce pe domnişóra Smărăndiţa ca un haĭŭ-huĭŭ ; prin urmare dorinţa luĭ şi a mea cea maĭ mare este ca sĕ ne însurăm.

Nărilă. — Aud ?

Agachi.—Ca sĕ se 'nsoară cu copila d-tale ; primescĭ ?

Nărilă. — *Arhon* Agachi, chipul *simandicos* cu care 'mĭ-aĭ făcut această propunere, îmĭ măguleşte *filotimiea* . . . dă'mĭ voĭe însă sĕ mĕ gândesc.

Agachi. — Mĕ eartă, *arhon* şatrar, căʼn'am vreme ; pĕn' în treĭ orĭ, primescĭ . . . Una, douĕ . . . tr . . .

Nărilă. — Pri . . . pri . . . (se luptă cu strĕnutatul).

Agachi. — Dăĭ drumul, dăĭ.

Nărilă. — (strĕnută) mesc.

Coşcodan. — A! cât sûnt de fericit, *arhon* şatrar, de a întra în familiea d-tale ; dă'mĭ voie sĕ vĕ sĕrut mâna, ca la un părine.

Nărilă. — Vină în braçele mele ! íule. (strînge în braçe pe Coşcodan).

Agachi. — Tabloŭ !

Nărilă. — Şi pe d-ta, *arhon* A achi.

Agachi. — (în parte) A sĕ mĕ um le de guturaĭŭ. (se înbrăçişează cu Nărilă).

Coşcodan. — (apropiindu-se de Smăran Credeţĭ, domnişoară, că inima mea . . .

Smărăndiţa. — (coboiind ochii) Domnule...
Nărilă. — Dăĭ mâna sĕ 'ţĭ-o sĕrute, că aĭ sĕ'ĭ fiĭ nevastă. (Coşcodan sĕrută mâna Smărăndiţeĭ) Noroc să dea Dumneḑeŭ... Ghiţă, fĕtul meŭ, te las cu Smărăndiţa; ţine-o de vorbă, în vreme ce eŭ cu naşul tăŭ, om pune la cale despre condiţiile cu... nu... nu... nu...
Agachi. — (viindu'ĭ a strĕnuta) nu... nu .. nu...
Nărilă şi Agachi. — (strĕnutând o dată) nieĭ.
Agachi. — Na, că m'am molipsit şi eŭ... *Arhon* şatrar, haĭ sĕ bem un pahar de poncĭŭ la bufet, ca sĕ înnecăm guturaĭul.
Nărilă. — Bucuros, *arhon* cuscri. (merg amêndoĭ pĕnă la uşa din fund).
Agachi. — la uşă) Poftim, *arhon* şatrar.
Nărilă. — După d-ta, *arhonda*.
Agachi şi Nărilă. — Da mĕ rog... Ce se potrivesce... Na, na, na. (strĕnută) Amin! (es).

SCENA VIII.

Coşcodan, Smărăndiţa.

Smărăndiţa. — (în parte) Babaca mĕ lasă singură cu un cavaler... 'mĭ-e frică.
Coşcodan. — (în parte) Îĭ frumuşică de tot. Încă n'o vĕḑusem bine pĕn'acum. (tare) Cuvintele părinteluĭ d-vóstrĕ, domnişóră Smărăndiţă, îmĭ daŭ curajul a vĕ mărturisi, că inima mea simte o bucurie fără margini, când gândesc la fericirea ce mĕ aşteaptă!
Smărăndiţa. — (ruşinoasă) Domnule...
Coşcodan. — Aş fi însă de o mie de orĭ maĭ mulţemit, dac'aşĭ afla din guriţa d-voastră, că primiţĭ fără displăcere a vĕ cununa cu mine.

Smărăndiţa. — Dumnule, nu'mĭ trecea prin minte nicĭ de cum sĕ mĕ mărit aşa degrabă; dar fiind că tata a găsit de cuviinţă...

Coşcodan. — Ah! domnişoară, credeţĭ, că oĭŭ face toate jĕrtfele, ca sĕ nu vĕ căiţĭ de a purta numele meŭ.

Smărăndiţa. — Nu mĕ îndoĭesc, domnule; căcĭ te cred un galantom.

Coşcodan. — O! cât pentru galantomie, nime nu mĕ 'ntrece. Îţĭ vedea cât de plăcută este vieaţa în căsătorie. Vom locui amêndoĭ într'o căsuţă mică, la mahala, fără lucs, fără... tereremul deşertăcĭunilor lumescĭ; căcĭ adevĕrata fericire nu stă în acele secăturĭ... Privițĭ la cuĭbul turturelelor... un pic de puf şi câteva frunḑe, şi cu toate astea nu sûnt alte jigăniĭ pe lume maĭ ĭubitoare şi maĭ fericite...

Smărăndiţa. — O! pentru mine, gusturile mele sûnt prea simple. Cât oĭŭ avea un clavir, mĕ 'npac lesne. orĭ unde aşĭ fi.

Coşcodan. — Un clavir!.. Nicĭ vorbă nu'ĭ, că'ţĭ avea unul... Îl veţĭ avea pe-a d-voastrĕ.

Smărăndiţa. — Al meŭ e cam vechĭŭ, cam hêrbuit...

Coşcodan. — 'L-om da, de 'l-a drege.

Smărăndiţa. — Maĭ bucuroasă aş fi sĕ am unul noŭ, un piano Erhard.

Coşcodan. — O! Smărăndiţă... domnişóră Smărăndiţă, fericirea nu stă într'un piano vechĭŭ séŭ noŭ; ea isvoresce din dragoste, din amorul ce 'mĭ-aĭ inspirat de cum te-am vĕḑut. (se pune pe canape lângă Smărăndiţa).

Smărăndiţa. — (depărtându-se în cela-l-alt capĕt a canapeleĭ). Domnule...

Coşcodan. — Nu vĕ temeţĭ, că aveţĭ a face cu un galantom.

Eŭ te ĭubesc ca gentilom
    Pre legea mea ! (bis).
Sûnt gentilom, sûnt galanto n
    Pe cât aĭ vrea (bis).
Ah pentru mine... fară frică,
    Fiĭ turturică
Şi eŭ voĭŭ fi amant fidel,
    Un turturel.

(Împreună).

Coşcodan.	Smărăndiţa (În parte).
Un turturel ş'o turturică Noĭ amêndoĭ pe lume-om fi Ca turturică şi turturel Ne încetat ne vom ĭubi.	Un turturel ş'o turturică Noĭ amêndoĭ pe lume-om fi Ca turturică şi turturel Ne încetat noĭ vom trăi.

Coşcodan. — Ce ḑicĭ Smărăndiţă? Aşa 'ĭ că viitorul e plin de făgăduinţĭ frumoase?

Smărăndiţa. — Cu adevĕrat; însă spune'mĭ te rog! îţĭ plac voĭajurile?

Coşcodan. — Aşa ş'aşa.

Smărăndiţa. — Eŭ doresc foarte mult sĕ vĕd Parisul.

Coşcodan. — Unde 'ĭ scumpetea cea mare?

Smărăndiţa. — Şi 'ţĭ mărturisesc că cea maĭ mare mulţemire ce 'mĭ-aĭ putea face, ar fi, după ce ne-om cunuua, sĕ mĕ ducĭ în capitala Françieĭ.

Coşcodan. — Cum nu? cum nu? cel maĭ lesne lucru.

Smărăndiţa. — Şi la băile de mare, la *Diepe*...

Coşcodan. — Aerul e cam sărat acolo... Umeḑala Măreĭ mĕ supĕră.

Smărăndiţa. — Apoĭ dar ne-om opri în Paris, ş'om merge pe la magasiĭ, pe la teatre, pe la concerte... om petrece ĭearna în plăcerĭ de tot soĭul.

Coşcodan. — Se 'nţelege, pe la magasiĭ... pe la teatru... (În parte) Îmĭ pare cam cheltuitoare domnişoara.

Smărăndiţa. — A! domnule Ghiţă, nu pot sĕ 'ţĭ spun cât mĕ simt de mulţemită, gândind c'am sĕ vĕd ţerile străine şi minunile civilisaţieĭ... Acesta 'ĭ visul meŭ cel maĭ scump.

Smărăndiţa.

Îmĭ daĭ cuvêntul de gentilom?

Coşcodan.

Pe legea mea! (bis).

Smărăndiţa.

Veĭ fi cu mine galantom?

Coşcodan.

Pe cât îĭ vrea! (bis).

Smărăndiţa.

Primesc a fi dar, fără frică,
    O turturică
Şi sĕ te am bărbat fidel,
    Un turturel.

(împreună).

Coşcodan.	Smărăndiţa.
Un turturel ş'o turturică etc. etc.	Un turturel ş'o turturică etc. etc.

Coşcodan. — (în parte). E a mea!.. Am câştigat rĕmăşagul cu unchĭul meŭ... 10 galbinĭ!

Smărăndiţa. — (în parte) Pĕcat că nu se mărită şi Tinca; am face nunţile tot într'o ḑi... (stă pe gândurĭ.)

Coşcodan. — (în parte) Un lucru numaĭ mĕ cam în-

grijesce... îĭ prea place voĭajul... oĭŭ duce-o la ţeară, după ce m'oĭŭ însura.

Smărăndiţa. — Domnule Ghiţă.

Coşcodan. — Poroncă...

Smărăndiţa. — P'intre prietenii d-tale nu cunoscĭ vr'un têněr cum se cade cu educaţie şi de familie bună?

Coşcodan. — Pentru ce?

Smărăndiţa. — Ca sě'l cununăm cu o prietenă a mea, care 'ĭ foarte plăcută.

Coşcodan. — Are ḑestre?

Smarăndiţa. — Are 30,000 de galbinĭ.

Coşcodan. — (tresărind) 30,000 galbinĭ, şi încă nu s'a măritat! se vede că 'ĭ urâtă, cĭuntă, oloagă, cocoşată, oarbă, surdă, stafiea lumeĭ?

Smărăndiţa. — (riḑênd) Ba din contra, e frumuşică, têněră şi nu'ĭ lipsesce nimic.

Coşcodan. — Nimic... şi are 30,000... Cine 'ĭ?

Smărăndiţa. — Fiĭca cucoaneĭ Lucsiţeĭ Fespezanca.

Coşcodan. — Am věḑut-o... cu adevěrat e foarte plăcută... (în parte) 30,000!

(Se aude orchestra sunând un valţ).

Smărăndiţa. — Orhestra începe a cânta cotilonul... Nu jocĭ, domnule Ghiţă?

Coşcodan. — Valţul mě supěră.

(Un cavaler vine de poftesce pe Smărăndiţa).

Smărăndiţa. — (către cavaler) Cu mulţemire, domnule. (îĭ dă braçul şi ḑice, îndreptându se spre salonul din fund). Gândesce la ce 'ţĭ-am spus, domnule Ghiţă... A revedere. (esă).

Coşcodan. — A revedere... (singur, foarte agitat) 30,000 galbinĭ! Este aci în casă o ḑestre de 30,000 galbinĭ, şi Moĭsescu nu'mĭ dă de scire... El mě lasă de mě încurc cu o fată cheltuitoare, ce n'are de cât 10,000... (se preumblă turburat).

SCENA IX.

Coşcodan, Moïsescu.

Moïsescu. — (viind răpide) Domnule Ghiţă, domnule Ghiţă...

Coşcodan. — Ce este?

Moïsescu. — Am venit sĕ'ţĭ spun că Guvernul a cumpĕrat pentru spital un loc străin lângă barieră.

Coşcodan. — Eĭ, şi şatrarul rĕmâne cu locul luĭ sterp şi fără preç? Dacă 'ĭ aşa, rĕmâne şi cu domnişoara Smărăndiţa.

Moïsescu. — Cum?

Coşcodan. — Nu'mĭ place... e cheltuitoare... visează caĭ pe păreţĭ; şi într'un cuvênt m'am înamorat de fata cucoaneĭ Lucsiţeĭ.

Moïsescu. — De domnişoara Tinça?

Coşcodan. — Sûnt nebun după dînsa... Ce frumoasă'ĭ!.. Ce pĕr negru ca peana corbuluĭ!

Moïsescu. — Negru? Tinca e blondă... are pĕrul galbin.

Coşcodan. — Ce pĕr galbin? par'că e aur de Olanda... Moïsescule, mergĭ ĭute de vorbesce cu Fespezanca.

Moïsescu. — Nu se poate, că 'ĭ-am anunţat visita unuĭ alt ginere, domnul Ghiţă Radian.

Coşcodan. — Radian, Coşcodan, tot una'ĭ... şi el Ghiţă şi eŭ Ghiţă, trece-mĕ în locul luĭ... îţĭ făgăduesc un comision de 6 la sută.

Moïsescu. — Fie; însă sciĭ că unchĭul d-tale a pus toate la cale cu şatrarul Nărilă.

Coşcodan. — Bine ḑicĭ... o uĭtasem... Trebuĭe găsit un mijloc de a ne strica cu şatrarul... Cum sĕ facem?.. cum sĕ facem?

Moïsescu. — Eaca şi şatrarul.

SCENA X.

Coşcodan, Moïsescu, Nărilă, Cavalerĭ.

(Maĭ mulţĭ cavalerĭ se aşeadă la masa de cărţĭ).

Cavalerii.

Danţu 'ĭ plăcut, balu 'ĭ frumos
Însă de cât sĕ sar în joc,
Maĭ bine voĭŭ sĕ cerc în stos
Şi 'n lanschenet de am noroc.

Nărilă. — Domnule Ghiţă, d-ta nu metahirisescĭ cărţile?

Coşcodan. — Dar d-ta?

Nărilă. — Eŭ?.. ferească Dumnezeŭ!.. nu m'ating nicĭ de ale sfinte, nicĭ de dracul. (încet) Pentru mine un jucător de cărţĭ séŭ un om vêndut diavoluluĭ, tot una'ĭ. (se apropie de masa de cărţĭ.)

Coşcodan. — (în taĭnă luĭ Moïsescu) O! îmĭ vine o idee!

Moïsescu. — Care?

Coşcodan. — Aĭ audit opiniea şatraruluĭ asupra cărturarilor?

Moïsescu. — Dar.

Coşcodan. — Ca sĕ mĕ desbăr de dinsul, oĭŭ sĕ mĕ fac că 's beţiv de cărţĭ... Du-te colo lângă masă şi pariează sume marĭ... Eŭ le-oĭŭ ţinea... în glumă.

Moïsescu. — Înţeleg... Vreĭ sĕ 'l sperii!.. Minunat. (merge de stă în dosul boscheruluĭ).

Nărilă. — (viind lângă Coşcodan) Ghiţă... cunoscĭ pe domnul ăla care taĭe lanschenetul?

Coşcodan. — Ba nu.

Nărilă. — Mare destrămat seamĕnă a fi! joacă câte un icosar o dată.

Coşcodan. — Numaĭ atâta? sermanul!

Nărilă. — Ce fel? numaĭ atâta?

Moĭsescu. — tare) Pun rĕmăşag 50 de gălbinĭ că lanschenetul nu trece de-a patra oară. Cine ţine?

Coşcodan. — Eŭ.

Nărilă. — Auḑ?.. d-ta Ghiţă, puĭ 50 de galbinĭ pe carte?.. 50? .

Coşcodan — Nicĭ o dată maĭ puçin, *arhon* şatrar.

Nărilă. — (în parte) *Kirie eleison!*

Moĭsescu. — Aĭ perdut, domnule Ghiţă.

Coşcodan. — (fără a sĕ întoarçe) Perdut?.. Nu face nimica... Aşa 'ĭ soarta. (cântă încet) Aşa 'ĭ soarta... aşa 'ĭ soar... ta.

Nărilă. — (în parte, cu mirare) Şi âncă are curaj sĕ cânte.

Feciorul. — (viind din fund, ḑice încet luĭ Moĭses cu) Domnule Moĭsescu, te pofteşte un boĭer la scară.

Moĭsescu. — Cum îl chĭamă?

Feciorul. — Eată carta luĭ. (esă)

Moĭsescu. — (în parte) Ce vĕd?.. Ghiţă Radian, procurorul!.. A venit ca sĕ'l presentez cucoaneĭ Lucsiţeĭ... Mĕ duc ca sĕ 'l trimit înapoĭ de unde a venit. (esă prin fund fără sĕ fie vĕḑut de Coşcodan).

Bancherul. — Sûnt 100 de galbinĭ in caniotă... cine 'ĭ ţine, domnilor?

Coşcodan. — (neîntorcêndu-se) Eŭ.

Nărilă. — Ear!

Coşcodan. — (în parte) S'a îngrozit şatrarul... Minunat (cântă încet) Mi... nu... nat.

Nărilă. — Domnule Ghiţă... sĕ am ertăcĭune... Mĕ rog, jocĭ ades cărţile?

Coşcodan. — Ba nu; când sûnt singur nu joc nicĭ o dată.

Nărilă. — (cu bucurie) A! slava Domnuluĭ!.. Mĕ spăriesem.

Bancherul. — Domnule Ghiţă, aĭ perdut.

Coşcodan. — (vesel) Ear am perdut? Tra, la, la, la.

Bancherul. — (viind lângă Coşcodan) Îmĭ eştĭ dator 100 de galbinĭ.

Coşcodan. — (spăriet) Eŭ? d-tale?.. Ce spuĭ, domnule?

Bancherul. — Aĭ ţinut 100 de galbinĭ în contra mea, şi aĭ perdut.

Coşcodan. — Ce fel? ce fel? eŭ am ţinut rĕmăşagul în contra luĭ Moĭsescu.

Bancherul. — Domnul Moĭsescu a eşit, în vreme ce tăĭam cărţile; prin urmare aĭ jucat în contra mea, şi 'mĭ eştĭ dator 100 de galbinĭ.

Coşcodan. — A!.. (cu glasul slab) Prea bine, domnule... 'ţĭ-oĭŭ plăti mâine; căcĭ n'am banĭ asupra mea.

Bancherul. — Prea bine, domnule.

Coşcodan. — Cât ḑicĭ c'am perdut sĕ 'ţĭ daŭ? 20 de galbinĭ?

Bancherul. — Ba o sută întreagă. (esă împreună cu ceĭ-l-alţĭ cavalerĭ).

Coşcodan. — (în parte, cu desperare) 100!

Cavaleriĭ.

Danţu 'ĭ plăcut, balu 'ĭ frumos;
Însă de cât sĕ sar în joc,
Maĭ bine voiŭ sĕ cerc în stos
Şi 'n lanschenet al meŭ noroc.

SCENA XI.

Coşcodan (tulburat).

O sută de galbinĭ! Am perdut, eŭ Ghiţă Coşcodan,

100 de galbinĭ . . . în cărţĭ ! eŭ, care nu pun mâna nicĭ o dată pe un valet! .. Îmĭ vine sĕ ameţesc! .. M'am calicit .. am rĕmas lipit pămêntuluĭ . . . 100 de galbinĭ !.. Câte economiĭ trebuĭe sĕ fac, pentru ca sĕ 'mĭ acopĕr paguba. (scoate mănuşile şi pune altele maĭ vechĭ) Am sĕ taĭŭ leafa luĭ Barză.

Arie : *O! dulcĭ ochiĭ negri.*

Dragiĭ meĭ galbinĭ cum v'am perdut!
O sĕ vĕ duceţĭ de lângă mine
Şi sĕ ajungeţĭ pe mâuĭ străine.
Aşa durere nicĭ c'am avut!

Dragiĭ meĭ galbinĭ mândri şi noĭ!
De-acum departe de a mea stare,
O sĕ fiţĭ punte de desfrênare!
Ce foc pe mine! ce foc pe voĭ!

SCENA XII.

Coşcodan, Agachi (vine cu un pahar de poncĭŭ).

Agachi. — Cu mare greŭ am căpĕtat un păhĕruţ de poncĭŭ, dar m'am luptat.

Coşcodan. — A! unchĭule.

Agachi. — Ce 'ĭ? ce-aĭ păţit de eştĭ limoniŭ la façă, Ghiţă?

Coşcodan. — (cu disperare) Unchĭule, am perdut 100 de galbinĭ la cărţĭ!

Agachi. — Tu? ha, ha, ha... Pun ḑece galbinĭ rĕmaşag, c'aĭ visat.

Coşcodan. — (ĭute) Ḑece galbinĭ! .. îĭ ţin.

Agachi. — (în parte) Aĭ? .. ear m'a prins hoţul!

Coşcodan. — (în parte) Ḑece galbinĭ maĭ puçin din pagubă. (tare) Unchĭule, poţĭ sĕ'mĭ facĭ un mare serviciŭ, sĕ nu mĕ refusĭ.

Agachi. — Care, nepoate?

Coşcodan. — M'am înamorat ca un nebun de domnişoara Tinca...

Agachi. — Ce Tincă? ce Tincă? Smărăndiţa vreĭ sĕ ḑicĭ, fata luĭ Nărilă?..

Coşcodan. — Ba nu; Tinca... Tinca... Are 30,000 de galbinĭ ḑestre, unchĭule... şi mi'ĭ dragă.

Agachĭ. — Măĭ, aĭ nebunit?

Coşcodan. — Unchĭule, dacă mĕ iubeştĭ, strică tocmeala cu şatrarul.

Agachi. — Du-te naĭbeĭ...

Coşcodan. — Eştĭ têněr, unchĭule... sciĭ ce vrea sĕ ḑicĕ amorul... Nu mĕ lăsa.

Agachi. — Da bine, măĭ, ce vreĭ sĕ 'ĭ spun luĭ Nărilă?

Coşcodan. — Eată'l vine aci. Spune'ĭ ce 'ţĭ-a trece prin minte, numaĭ strică tocmeala. (esă, în parte) Mĕ duc sĕ ameţesc pe Fespezanca.

SCENA XIII.

Agachi, Nărilă; *maĭ pe urmă* **Chirilă.**

Nărilă. — *Arhon* Agachi, veste bună... Smărăndiţa e încântată de nepotul d-tale. Porumbaşiĭ tatiĭ!.. Se vede că aŭ vorbit înpreună despre ale gospodărieĭ, şi Ghiţă a făgăduit că a duce-o la Paris, la Marea...

Agachi. — Care Mare? cea roşie?

Nărilă. — Ba cea albă.

Agachi. — Caută bine c'a fi cea neagră.

Nărilă. — Fie măcar şi cea galbină... Copiiĭ se ĭubesc şi's potrivițĭ.

Agachi. — *Arhon* şatrar, eştĭ proprietar?

Nărilă. — Sûnt... am o moşie, Mlăştinoasa, dată în arendă.

Agachi. — Prin urmare aştepţĭ cu nerăbdare pe sfîntul Gheorghe şi pe sfîntul Dimitrie?

Nărilă. — Cu cea maĭ vie nerăbdare; o mărturisesc fără ruşine.

Agachi. — Şi cu toate aceste se întémplă câte o dată, că arendaşul nu aduce baniĭ la vadea?

Nărilă. — Ba se întêmplă chĭar ades... însă nu pricep ce analoghie...

Agachi. — Mĕ esplic... Aşa precum aşteptarea unuĭ proprietar e înşelată... adas de către arendaş, astfel şi nu maĭ puçin planurile cele maĭ bine întemeĭate rĕmân... ades... abraşe.

Nărilă. — Tot nu pricep.

Agachi. — Mĕ esplic... Ghiţă e un tênĕr cum se cade?

Nărilă. — Un juvaer.

Agachi. — Nu ḑic ba... însă cam... sciĭ... nicĭ prea prea, nicĭ foarte foarte... ca vinul cel mistreţ... prin urmare trebuĭe lăsat sĕ se învechĭască în bute.

Nărilă. — Ghiţă, în bute?..

Agachi. — Mĕ esplic... adică... cum s'ar prinde...

Chirilă. — (intrând) Domnule Agachi, primesc...

Agachi. — Ha... Na şi altul acum. Ce primescĭ?

Chirilă. — Primesc sĕ ne încuscrim înpreună.

Agachi. — Noĭ?.. fugĭ în colo; nu te cunosc.

Chirilă. — Ce vorbă'ĭ asta?.. da nu 'mĭ-aĭ cerut fata maĭ dinioarea, acilea?

Agachi. — Ba am cerut-o; ş'apoĭ?

Nărilă. — Ce fel? ce fel?.. şi pe-a mea aĭ cerut-o tot acilea?

Agachi. — Şi pe-a d-tale.

Chirilă. — Ce cabazlîc e ăsta?.. *pliroforisesce-ne*, domnule.

Agachi. — Un cabazlîc de carnaval; maĭ mult vreţĭ?

Nărilă şi Chirilă. — (furioşĭ) Auḑ? Care vrea sĕ ḑicĕ, 'ţĭ-aĭ bătut joc de noĭ... Eştĭ un *catergar*, un *pehlivan*... (Nărilă strĕnută de treĭ orĭ).

Agachi. — A! duceţi-vĕ la naĭba însfêrşit, şi 'mĭ daţĭ bună pace.

Nărilă şi Chirilă (arie din *Baba-Hârca*).

Pehlivan făr' de ruşine!
Tu 'ţĭ-aĭ bătut joc de mine;
Dar de-acum te ţine bine
C'a sĕ fie rĕŭ de tine!

(es prin fund).

SCENA XIV.

Agachi, Coşcodan; *maĭ pe urmă* **Fespezanca, Tinca, Moĭsescu şi Cavalerĭ.**

Agachi. — Ha, ha, ha! s'aŭ aprins ca doĭ cocoşĭ... la poeată... la poeată! Câte ceasurĭ sûnt... aproape 12! Prieteniĭ mĕ aşteaptă la *soupé;* mĕ duc.

Coşcodan. — (alergând) Unchĭule, am ameţit pe cucoana Lucsiţa; cere'ĭ fata.

Agachi. — Ear; d'apoĭ nu fac alta de când sûnt în bal!

Coşcodan, — Nu mĕ refusa, unchĭule... Gândesce că Tinca Fespezanca are 30,000 de galbinĭ ḑestre.

Agachi. — Cum aĭ spus? Tinca Fespezanca?.. (în parte) Amoresa prietenuluĭ meŭ Bombeanu? (tare) Nu se poate... Fă'ţĭ trebuşoarele singur, fĕtul meŭ.

Coşcodan. — Unchĭule, te rog... fericirea mea stă în mânile d-tale. (îĭ sărută mânile).

Agachi. — N'am vreme... e aproape 12...

(Damele intră prin fund).

Coşcodan. — Eaca damele... (înpingênd pe Agachi) Nu scăpa prilejul.

Agachi. — (iute) Doamna mea, în calitate de unchĭŭ, am cinste a cere pe domnişoara Tinca, fiĭca d-tale, pentru nepotul meŭ Ghiţă Coşcodan... (sună 12 ore) Međul nopţiĭ!.. M'am închinat cu plecăcĭune. (esă alergând).

Fespezanca. — Aud?

Coşcodan. — A! doamna mea! aştept rĕspunsul d-tale ca o sentinţă judecătorească!

Cor final.

Curioasă întêmplare!
Flutur vine 'n adunare,
Cere fete şi dispare,
Alergând în fuga mare!

(Cortina cade).

ACTUL III.

Teatrul represintă un salon elegant. Uşă în fund, în dreapta şi în stânga. Pe ferestele din fund portretul luĭ Ghiţă Coşcodan în ramă poleită. În dreapta o canape. În stânga o masă şi oglinđĭ.

SCENA I.

Barză, tapiţeriĭ; *maĭ pe urmă* **Agachi.**

Tapiţeriĭ (lucrând).

Grabnic, grabnic sĕ lucrăm
Casele sĕ mobilăm;
Domnul Ghiţă negreşit
Ne-a plăti chĭar îndoit.

Barză. — (căutându-se într'o oglindă) Eŭ sûnt oare, séŭ nu's eŭ?.. Mĕ privesc în oglindă de aḑĭ dimineaţă şi nu mĕ cunosc... Cuconu Agachi m'a poleit din cap pĕn' în picere, încât nicĭ nu îndrĕznesc sĕ mè pun jos... Ean veḑi-mĕ, par'că's un boţ de aur... îmĭ vine sĕ mĕ pun în pungă... I!.. măĭculiţă!.. când m'ar zări fata dascaluluĭ din sat de la Prostenĭ, ce s'ar maĭ da de-a tumba de dorul meŭ.

Agachi. — (intrând din stânga) Gata 'ĭ, copiĭ?

Un tapiţer. — Gata, cucoane... Eaca nota.

Agachi. — Bine... treceţĭ mâne de dimineaţă pentru plată.

Tapiţerii (eşind).

Ḑi şi noapte am lucrat,
Casele le-am mobılat;
Domnul Ghiţă negreşit
Va fi foarte mulţemit.

SCENA II.

Agachi, Barză.

Agachi. — (cercetând nota) Treĭ sute şépte-ḑecĭ şi cincĭ de galbinĭ pentru mobilarea salonuluĭ... Nu'ĭ scump; credem c'a fi nota maĭ pipĕrată... S'o pun în colecţiea celor-l-alte note, ca sĕ le daŭ odată pe toate luĭ Ghiţă... Ce-o sĕ se maĭ minuneze bĭetul Coşcodan când s'a întoarce de unde s'a dus, ş'a vedea lucsul apartamentuluĭ seŭ... D'apoĭ când a fi sĕ plătească preçul mobilăriĭ caseĭ!.. Mĕ aştept sĕ'l aud ţipând ca în ajunul Crĕcĭunuluĭ.

Barză. — Cucoane Agachi...

Agachi. — Ce este, Barză?

Barză. — Oare nu m'a ucide boerĭul, când m'a vedea ferecat în aur?

Agachi. — Maĭ sciĭ pĕcatul? (riḑênd).

Barză. — (scâncind) Săracul de mine! .. apoĭ dă, eŭ îs vinovat, dacă pe soare poţĭ căta şi pe mine, ba?.. D-ta, cucoane Agachi, te-aĭ apucat de m'aĭ schimonosit cum sûnt.

Agachi. — Eĭ! las', măĭ Barză; nu te spăriea d'inainte... te-oĭŭ scăpa eŭ de la moarte.

Barză. — Mĕ rog, cucoane, sĕ'ţĭ facĭ milă şi pomană... că d-ta m'aĭ băgat în foc.

Agachi. — Eŭ, dar; şi nu cred c'am făcut rĕŭ sĕ schimb tot în casa stăpânu-tĕŭ. Ghiţă are sĕ se 'nsoare cu Tinca Fespezanca, o copila cu 30,000 de galbinĭ ḑestre; nu se cuvenea sĕ'şĭ aducĕ mireasa în apartamentul luĭ cel vechĭŭ, unde toate mobilele la un loc nu plăteaŭ nicĭ cât scaunul cel patriot care s'a vêndut cu 10,000 de leĭ. Ea privesce-acum... Totul e scump şi elegant... Chĭar pe stăpânul tĕŭ 'l-am pus într'o ramă nouă... (arată portretul).

Barză. — Îĭ şéde mult maĭ bine aşa... însă nu prea pare vesel.

Agachi. — (în parte) Presimte că are sĕ plătească notele... (tare) Barză, n'aĭ aflat unde s'a dus stăpânul tĕŭ de-o sĕptĕmână?

Barză. — Nu, cucoane.

Agachi. — Curios lucru! .. s'a pornit din Bucurescĭ făr' a da de scire nimĕruĭ. N'a venit vr'o scrisoare astăḑĭ?

Barză. — Ba, a adus douĕ factorul de la poştă. Eată-le pe masă.

Agachi. — A! .. asta 'ĭ pentru Ghiţă, e timbrată... Asta-l-altă e pentru mine, nefrancată... Trebuĭe sĕ fie de la nepotul meŭ. (deschide scrisoarea) Tocmaĭ; a eco-

nomisit un sfanţ... (citesce) «Ĭubite unchĭule! Am ple«cat din Bucurescĭ cam răpide, fiind că vroĭam, pĕn' «a nu mĕ însura, sĕ visitez însumĭ moşiea de ḑestre «a domnişoareĭ Tincăĭ. Am cercetat-o cu de-a mĕ«nuntul, în lung şi 'n lat, şi m'am încredinţat că e «moşie de preç». (vorbit) Ce amorez speculant! (citesce) «Pămêntul e roditor, pădurea întreagă, acareturile în «bună stare.» (vorbit). Scrie ca un vatav. (citesce) «Vitele «frumoase... Am găsit însă vr'o cincĭ boĭ cam slabĭ, «dar nu'mĭ pasă, căcĭ acestiea sûnt aĭ posesoruluĭ. «Într'un cuvênt sûnt mulţemit de voĭajul meŭ, şi mĕ «întorc chĭar astăḑĭ la Bucurescĭ, unde oĭŭ sosi pe la «vreme de masă. Poroncesce luĭ Barză sĕ'mĭ gătească «vr'o douĕ ouĕ coapte şi caşcaval fript».

Barză. — Îndată. (voĭesce sĕ easă).

Agachi. — Aşteaptă, că este un *postscriptum.* (citesce) «M'am rĕsgândit... Spune luĭ Barză sĕ nu gătească «nimic. Oĭŭ mânca ce s'a găsi acasă.»

Barză. — Nu'ĭ nimic.

Agachi. — Păstrează'l pe mâne; cât pentru astăḑĭ îĭ pregătesc eŭ o surprisă. Am comandat luĭ *Hugues*, în socoteala luĭ Ghiţă, o masă mare, la care am poftit pe cucoana Lucsiţa cu fiícă-sa şi pe prietenul meŭ Bombeanu.

Barză. — Ofiçerul?.. Detreabă boĭer, şi nicĭ de cum mândru.

Agachi. — Ce-o sĕ maĭ rîd, ce-o sĕ maĭ rîd, când s'a întoarce Coşcodan!

Ce-o sĕ rid când a veni
Şi când a începe-a rĕcni
Tare, tare, tare, tare, tare, tare, tare.
Spăriet s'a minuna
Şi gura o va căsca
Mare, mare, mare, mare, mare, mare, mare.

(riḑênd) Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
Ce-o sĕ maĭ rid eŭ;
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
Ce-o sĕ maĭ rid ḑeŭ.

Agachi şi Barză.

(riḑênd) Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
Ce-o sĕ maĭ rid eŭ!
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
Ce-o sĕ maĭ rid ḑeŭ!

SCENA III.

Barză; *apoĭ* **Coşcodan.**

(Barză se privesce în oglindă cântând încet. Se aude în tindă un clopoţel).

Barză. — Cine trage clopoţelul, nu cumva'ĭ boĭerul?
Coşcodan. — (afară) Da deschide aḑĭ.
Barză. — (spăriet) Vaĭ de mine!.. el îĭ!.. Stăpânu-meŭ!.. Mĕ duc sĕ daŭ de ştire luĭ cuconu Agachi. (fuge pĕnă la uşa din dreapta) Nu'ĭ aci... e în cea-l-altă parte... sĕ te ducĭ duluţă. (esă, alergând prin stănga).
Coşcodan. — (întrând prin fund) A! eată-mĕ's acasă... (căutând înpregĭur) Mare minune!.. Nu 's la mine... M'am înşelat se vede... m'am oprit la rêndul I-iŭ, în loc sĕ mĕ suĭŭ la al doilea, unde şed!.. Bine că nu m'am întâlnit cu cineva... (esă prin fund).

SCENA IV.

Barză, Agachi (eşind din stânga

Agachi. — Unde'ĭ?
Barză. — Ştiŭ eŭ ... acuşica chĭar 'ĭ-am auḑit glasul.

Agachi. — Se vede c'aĭ visat, măĭ Barză... dac' ar fi sosit... ar fi aci.

(Se aude ear clopoţelul).

Barză. — Eată'l, m'am dus! (fuge în dreapta).

SCENA V.

Agachi, Coşcodan; *maĭ pe urmă* **Barză.**

Coşcodan. — (agitat) Ba nu, nu m'am înşelat... aci e rêndul al 2-lea ... Sûnt în apartamentul meŭ... (căutând înpregĭur cu mirare) Aparta... men... tul meŭ! nu se poate. (îşĭ freacă ochiĭ) Doar n'am orbul găinilor ... (zărind pe Agachi) A! unchĭule; vorbesce, spune ce însemnează?

Agachi. — (în parte) Are sĕ 'l prindĕ gălbinarea. (tare) Ce maĭ facĭ Ghiţă?.. Eştĭ sănĕtos?.. Aĭ umblat bine la drum?..

Coşcodan. — (nerăbdător) Nu 'ĭ vorba de drum... Ce sûnt mobilele, lucsul ce vĕd aci la mine?

Agachi. — Nu înţelegĭ? o surprisă.

Coşcodan. — O surprisă?

Agachi. — Dar; cucoana Lucsiţa, soacră ta, a socotit că în posiţiea ta, nu se cuvenea...

Coşcodan. — A! cucoana Lucsiţa a avut ideea... (în parte) Soacră-mea a voit sĕ 'mĭ facĕ o surprisă?.. (cu mulţemire) Presentul e foarte frumos, şi atenţiea foarte delicată.

Agachi. — (în parte) Ce mormăĭesce ca un urs?

Coşcodan. — (primblându-se prin salon) Frumos... elegant... minunat... îmĭ place.

Agachi. — (în parte) Eaca!.. nu ţipă?.. (tare) Vrea sĕ ḑicĕ, nepoate, eştĭ mulţemit de mine?

Coşcodan. — Pentru ce de d-ta?

Agachi. — Eŭ am ales mobilele, și am presidat la înpodobirea apartamentuluĭ.

Coșcodan. — Bravo, bravo, unchĭule... Aĭ probat că aĭ gust... Îțĭ fac compliment.

Agachi. — (în parte) Ce-a pățit? (tare) Ea privesce... M'am gândit și la tine, te-am pus într'o ramă nouă... (arată portretul).

Coșcodan. — Bine dicĭ... A! unchĭule, cât eștĭ de amabil! (îl strînge de mână).

Agachi. — Așa 'ĭ, că e maĭ bine acum?

Coșcodan. — Mult, mult... însă găsesc rama cam simplă, n'are destulă poleială.

Agachi. — (în parte) Mare minune!.. Nu 'mĭ cunosc nepotul. Mi 'l-a schimbat în provinçie... Acu e vremea sĕ 'ĭ daŭ notele.

Barză. — (întrând) Cucoane, a sosit cucoana Lucsița cu fiĭca d-sale.

Agachi. — Bine, mĕ duc sĕ le primesc la scară (esă prin fund).

Coșcodan. — (în parte) Cucoana Lucsița la mine?.. de unde și pĕnă unde? (tare) Barză.

Barză, — (cu sfieală) Aud, cucoane.

Coșcodan. — Ea spune 'mĭ... (vĕdêndu'l) Eaca! și tu eștĭ pus în ramă nouă?

Barză. — (tremurând) Nu 'ĭ vina mea, cucoane, 'mĭ-a pus-o în spinare cu de-a sila.

Coșcodan. — Nu face nimica... te prinde; par' că eștĭ un feldmarșal. Sciĭ tu că porțĭ cu tine cel puçin de 15 galbinĭ aur?

Barză. — O stare de om!

Coșcodan. — (cercetând găitanele) Și 'ĭ aur de cel bun!

Barză. — Care vrea sĕ dicĕ, a putea sĕ 'mĭ slujească toată vieața mea?

Coșcodan. — Ce fel, sĕ'țĭ slujească? socoțĭ poate

că livreoa e a ta? Te înşelĭ, măĭ badeo... Ĭea maĭ bine seama sĕ nu rodĭ găitanele.

Barză. — (în parte) Dacă nu 'ĭ a mea... n'are haz. (esă prin dreapta).

SCENA VI.

Coşcodan, Ferpezanca, Tinca, Agachi.

(înpreună).

Ferpezanca şi Tinca.	Agachi (închinându-se).
La amabila'ţĭ poftire Noĭ venim cu mulţemire; Căcĭ simţim plăcere mare În a voastră adunare.	Priimind a mea poftire Ne-aţĭ cuprins de mulţemire Căcĭ simţim plăcere mare În a voastră adunare.

Coşcodan. — (înaintând) A! cucoană Lucsiţă... domnişoară Tincă; ce fericire pentru mine de a vĕ primi în apartamentul meŭ... Nu mĕ aşteptam...

Ferpezanca. — Am venit, domnule Ghiţă, îndată ce a sosit biletul d-tale de invitaţie.

Coşcodan. — (în parte) Aud? (încet către Agachi) Ce invitaţie?

Agachi. — (încet către Coşcodan) Le-am poftit la masă în numele tĕŭ... Nu te îngriji; bucatele 's comendate la *Hugues*.

Coşcodan. — (în parte) La *Hugues*?

Tinca. — Spune'mĭ te rog, domnule Ghiţă, ce te-aĭ făcut de opt ḑile de când nu te-am maĭ vĕḑut pe la noĭ?

Coşcodan. — Am fost absent din Bucurescĭ, domnişoară... Am fost... am fost la Iaşĭ.

Fespezanca şi Tinca. — Tocmaĭ la Iaşĭ? în fundul lumeĭ?

Coşcodan. — Dar; audisem că acolo s'ar găsi stofe şi juvaere maĭ frumoase de cât în oraşul nostru, şi m'am răpedit în fosta capitalie, ca sĕ cumpĕr cele trebuincĭoase pentru presentul de nuntă...

Fespezanca. — Ce galantomie!

Agachi. — (în parte) Gogonată mincĭună.

Coşcodan. — Însă n'am găsit nimică ca sĕ fie demn de d-ta, domnişoară, şi m'am întors cu mânile goale.

Agachi. — (în parte) Adică fără mănuşĭ... tot de economie.

Fespezanca. — Nu face nimică... Îĭ găsi în Lipscanĭ de toate câte 'ţĭ-a plăcea... (căutând înpregĭur) Dar ce lucs în apartamentul unuĭ holteĭŭ!.. ce eleganţă! se cunoasce că eştĭ gentilom...

Coşcodan. — Îmĭ plac lucrurile simple şi elegante.

Agachi. — (în parte) Maĭ cu seamă simple.

Fespezanca. — Toate câte le vĕd sûnt alese şi aşedate cu mult gust.

Coşcodan. — (în parte) Cum îşĭ laudă singură presentul!

Agachi. — În adevĕr; mobilarea 'ĭ prea frumoasă, dar şi ţine cam scump.

Fespezanca. — Fie că face; ş'apoĭ cine caută la banĭ, când lucru 'ĭ plăcut?

Coşcodan. — Se 'nţelege; cine caută la banĭ, când lucru 'ĭ plăcut?

Agachi. — (în parte) Bre! vorbesce ca un rêsipitor!.. Acu 'ĭ vremea sĕ 'ĭ daŭ notele.

Tinca. — Salonul acesta seamĕnă făcut înadins pentru musică... e mare, 'nalt şi ferit de sgomotul trăsurilor.

Fespezanca. — Însă nu zăresc nicĭ un piano.

Agachi. — E în cela-l-alt salon... un piano de Erhard.

Coşcodan. — (buĭmăcit) Dar ... e în cela-l-alt salon ... un Erhard de clavir.

Agachi. — Noŭ, de 200 de galbinĭ.

Tinca. — Nu 'ĭ scump, dacă 'ĭ bun

Coşcodan. — (în parte) Ear o surprisă de a soacreĭ, se vede.

Fespezanca. — Nu 'ĭ scump nicĭ de cum ... Al meŭ ţine 250 de galbinĭ.

Coşcodan. — Se 'nţelege că nu 'ĭ scump ... 200 de galbinĭ ... o bagatelă ... unchĭul meŭ crede că 'ĭ scump, pentru că nu cântă din clavir ... Nu 'ĭ scump, unchĭule.

Agachi. — Cu atâta maĭ bine, nepoate, dacă'l găsescĭ eftin ... Domnişoară Tincă, nu dorescĭ să 'l veḑĭ?

Tinca — Cum nu? vreaŭ să 'l şi cerc.

Agachi. — (dându'ĭ braçul) Dă'mĭ voĭe dar să te întovăreşesc în salonaş. (trecând pe lângă Coşcodan, îĭ dă notele) Na, nepoate, ţine.

Coşcodan. — Ce sûnt astea?

Agachi. — Notele.

Coşcodan. — De musică?

Agachi. — Ba; notele de pe la magasiĭ. (esă prin stânga cu Tinca).

SCENA VII.

Coşcodan, Ferpezanca.

Coşcodan. — (în parte) Notele!.. De ce mi le dă mie? ... A! poate ca să le reveduesc. (cercetîndu le O! o! .. sûnt cam încărcate ... dar nu mă privesc pe mine. le dă Fespezancăĭ) Cucoană Lucsiţă ... poftim.

Fespezanca. — Ce 's astea?

Coşcodan. — Notele.

Fespezanca. — A! vreĭ să le cercetez? adiţionând

375 cu 150 fac 525 şi cu 125 fac 800 şi cu 134 fac 934. Tocmaĭ 934 de galbinĭ, pentru mobilarea întreagă a caseĭ... (dând notele luĭ Coşcodan) Poftim.

Coşcodan. — (în parte) Ce fel, poftim?.. Nu cumva socoate că le-oĭŭ plăti eŭ? (tare) Cucoană Lucsiţă, mĕ ertaţĭ...

(Se aude în salonul din dreapta variaţiĭ pe piano, care sună *en sourdine*, în tot cursul sceneĭ următoare)

Fespezanca. — Tacĭ!

Coşcodan. — Aud?

Fespezanca. — Ascultă cum cântă de frumos Tinca din piano... Ce talent! ce uşurinţă!.. ce sentiment!.. A! mĕ simt înduĭoşată... îmĭ vin lacrimĭ în ochĭ.

Coşcodan. — (în parte) Na!

Fespezanca. — Ghiţă, Ghiţă, sûntem singurĭ?.. Ah!..nu maĭ pot opri lacrimele... lasă-mĕ sĕ plâng... (plânge).

Coşcodan. — Sĕ plângĭ? da de ce sĕ plângĭ, cucoană?

Fespezanca. — Ah! peste treĭ ḑile aĭ sĕ'mĭ răpescĭ fata... sĕ rĕmân fără copilă!

Coşcodan. — Aşa este... însă notele...

Fespezanca. — Singură, singură pe lume!.. cuc! Ah! Ghiţă... n'oĭŭ putea nicĭ o dată sĕ mĕ deprind cu singurătatea.

Coşcodan. — Îĭ veni sĕ şeḑĭ cu noĭ la un loc... Cât pentru cheltuĭală ne-om pune la cale. (în parte) Oĭŭ chibzui-o sĕ plătească tot.

Fespezanca. — Ba nu, Ghiţă, căcĭ om trăi strîmtoraţĭ... (coborînd ochiĭ) Ah! Ghiţă... am să 'ţĭ fac o destăĭnuire la care nu te-aştepţĭ nicĭ de cum.

Coşcodan. — (în parte) Ce vrea oare sĕ 'mĭ destăĭnuească?

Fespezanca. — Aĭ sĕ mĕ găsescĭ negreşit foarte

copilăroasă... dar ce sĕ fac?.. aşa mi'ĭ firea... Astă noapte am făcut...

Coşcodan. — Ce?

Ferpezanca. — Am făcut un vis poznaş... Închipuesce'ţĭ că par' că mĕ găseam la bal, în rochĭe stacojie... Stacojiul mĕ prinde de minune...

Coşcodan. — Nu ḑic ba; însă notele...

Fespezanca. — Lângă mine se afla un cavaler cam... sur, dar încă destul de verde... El mĕ mânca cu ochiĭ de vie, şi eŭ mĕ roşeam pe obraz ca o fată mare.

Coşcodan. — (în parte) Eaca dracu! Nu cumva soacra are ideĭ cĭudate?

Fespezanca. — De-o dată el mĕ apucă de talie.

Coşcodan. — Aş!

Fespezanca. — Şi mĕ rîdică în vĕzduh ca o peană... Orhestra cânta un valţ... Cavalerul mĕ strîngea cu dragoste la pept, şi'mĭ ḑicea nişte cuvinte înfocate pline de amor, nişte cuvinte pe care modestiea nu mĕ eartă sĕ le repetez.

Coşcodan. — (în parte) Ce dracu sĕ 'ĭ fi spus?

Fespezanca. — Şi când orhestra încetă, când orhestra încetă...

Coşcodan. — Eĭ...

Fespezanca. — Cavalerul mĕ urcă într'un cupeŭ şi mĕ duse la biserică, unde par' că ne cunună părintele Aftanasie.

Coşcodan. — Ea lasă gluma...

Fespezanca. — Ah!.. însă n'a fost de cât un vis; căcĭ nu gândesc sĕ mĕ mărit de-a doŭa oară... Cu toate că, dacă s'ar presenta un cavaler âncă verde...

Coşcodan. — *Pardon*, *pardon*, cucoană soacră... sĕ ne tălmăcim...

Fespezanca. — (cu sentiment) Ah! Ghiţă... n'oĭŭ pu-

tea nicĭ o dată sĕ trăĭesc singură ... Visul m'a ameţit, m'a esaltat, m'a rîdicat tocmaĭ într'al 19-lea Cer.

Coşcodan. — (în parte) Prea sus!.. a 'nebunit baba.

(Pianul încetează).

Fespezanca.

Ce vis frumos, ce vis ferice
Pe mine ĭerĭ m'a încântat!
Un glas ĭubit, taĭnic îmĭ ḑice
Cĕ el va fi realisat.
Ah! de atuncĭ, mintea 'mĭ se perde,
Şi ne 'ncetat par'că zăresc
Un cavaler plĕcut şi verde
Ce 'mĭ ḑice, ḑice: te ĭubesc.
Un cavaler ce 'mĭ ḑice, ḑice:
Ah! te ĭubesc şi sûnt ferice!

(Esă în stânga, acoperindu'şĭ obrazul cu batista).

SCENA VIII.

Coşcodan. — (işĭ freacă urechile) Ce-am auḑit? .. Îmĭ ţiue urechile ... Baba are gândurĭ de măritiş! .. E în stare sĕ ĭea un barbat tênĕr şi ... verde, precum ḑice ea; un barbat care 'ĭ-a mânca toată averea cu lingura, după obiceĭŭ ... ş'apoĭ maĭ sciĭ pĕcatul! .. poate sĕ facĕ şi copiĭ ... S'a maĭ vĕḑut de-al de astea pe lume ... (furios) Eĭ! .. şi clironomiea? .. aşa 'ĭ că 'ĭ în pericul? (se primblă agitat pe scenă) Nu'ĭ timp de perdut ... Baba s'a aprins ... trebuĭe sĕ fac ce-oĭŭ face, ca sĕ 'ĭ scap averea din gura lupuluĭ ... O! dac'aşĭ avea la mână un barbat copt, vestejit, limoniŭ, nu verde ... un om şters de pe faça pămêntuluĭ, sĕ'l daŭ babeĭ ... aşĭ fi garantat despre viitor.

SCENA IX.

Coşcodan, Agachi.

Agachi. — Ghiţă, da nu viĭ sĕ asculţĭ pe Tinca drângănind din piano?

Coşcodan. — O! ce idee! (arătând pe Agachi) Eaca barbatul cel copt! (tare şi iute) Unchĭule, unchĭulică. ascultă: eştĭ bĕtrân, ostenit, batojit, aĭ podagră; prin urmare trebuĭe numaĭ de cât sĕ puĭ capĕt holteieĭ; n'aĭ timp de perdut.

Agachi. — Ce sĕ fac? Cum aĭ ḑis?

Coşcodan. — Trebuĭe sĕ te 'nsorĭ.

Agachi. — Eŭ? ferească-mĕ Dumneḑeŭ!

Coşcodan. — 'Ţĭ-am găsit o femeĭe plăcută, bogată şi grasă, care te ĭubesce.

Agachi. — Aş! cine?

Coşcodan. — Cucoana Lucsiţ.

Agachi. — Soacră-ta?

Coşcodan. — Caracterul d-tale vesel îĭ place. 'Mĭ-a vorbit de d-ta chĭar acum cu entusiasm... A făcut un vis înfocat.. cu rochie stacojie... in care d-ta jucaĭ valţul şi rolul de amorez. Primescĭ? Mĕ duc s'o bucur pe cucoana soacră... sĕ 'ĭ duc veste bună.

Agachi. — (oprindu'l) Ho, ţeară? Nu daŭ Tatariĭ.

Coşcodan. — Unchĭule, gândesce că are douĕ moşiĭ cu morĭ.

Agachi. — Aĭbă macar şi ḑece... eŭ nu 's de 'nsurat... De-abĭa am vĕḑut'o pe Fespezanca şi, n'am apucat a mĕ îndrăgi de dînsa.

Coşcodan. — Îĭ iubi-o ca un nebun, când îĭ cunoasce-o maĭ de-aproape. Unchĭule, închipuesce'ţĭ fericirea de-a avea o soçie drăgălaşă... inimoasă, care te-a căuta când îĭ fi zaif, te-a freca la têmple cu oçet

de trandafir când te-a durea capul, şi 'ţĭ-a purta de grijă la bĕtrâneţe . . . căcĭ bĕtrâneţele sûnt triste.

Agachi. — Aşa este . . . însă . . .

Coşcodan. — Ş'apoĭ ce 'ĭ daĭ greş cucoaneĭ Lucsiţeĭ ? . . Ea 'ĭ âncă hazlie, nurlie . . . maĭ cu seamă când e înbrăcată 'n stacojiŭ.

Agachi. — Cu adevĕrat; stacojiul o prinde de minune.

Coşcodan. — Şi luat-aĭ seama ce umere albe . . . ce braçe rotunde are?

Agachi. — (aprinḑêndu-se) Le-am admirat, la balul eĭ.

Coşcodan. — Eĭ ! apoĭ, ce maĭ staĭ la îndoială ? . . primesce.

Agachi. — Da cum, Doamne eartă-mĕ, la vîrsta mea ? . .

Coşcodan. — Ce 'ţĭ pasă ? . . Lucsiţa te ĭubesce, te găsesce că eştĭ verde . . .

Agachi. — Oare ? . . dacă 'ĭ aşa, maĭ că . . . maĭ că . . . (riḑênd) Sciĭ c'ar avea haz sĕ facem nunţile amêndoĭ tot într'o ḑi ?

Coşcodan. — (în taĭnă) Maĭ haz ! . . şi astfel, în loc sĕ cheltuim cu douĕ mese, facem numaĭ una şi bună.

Agachi. — (vesel) A ! hoţule, vreĭ sĕ mĕ 'nsorĭ de economie ?

Coşcodan. — Tacĭ, că'ţĭ vine mireasa . . . Unchĭule, arată-te înfocat . . fiĭ verde.

Agachi. — Las' pe mine.

Coşcodan. — Adă'ţĭ aminte că te numescĭ Flutur . . . sĕ te vĕd fluturaşule.

SCENA X.

Agachi, Coşcodan, Fespezanca.

Fespezanca. — (pe pragul uşiĭ din stânga) Vĕ derangez, domnilor?

Coşcodan. — Nicĭ de cum. cucoană Lucsiţă; tocmaĭ acum vorbeam de d-ta cu unchĭul meŭ.

Fespezanca. — Ḑeŭ?

Agachi. — (în parte) Face parale âncă soacra.

Fespezanca. — Şi ce ḑiceaţi de mine?

Coşcodan, — Unchĭul meŭ, sermanul, îmĭ istorisea un vis încântător ce a făcut astă neapte.

Fespezanca. — (apropiindu-se) Aş; şi d-luĭ a visat?

Coşcodan. — Şi?.. pare că era la bal... lângă o ladă cu florĭ se găsea o damă frumoasă, înbrăcată cu rochie stacojie...

Fespezanca. — (în parte) Ca mine?

Coşcodan. — Stacojie. (încet către Agachi) Oftează, unchĭule.

Agachi.— Bucuros. (oftează).

Coşcodan. — Acea damă era vĕduvă şi înbobocită ca o zarnacadea.

Agachi. — O! dar; ca o zarn...

Coşcodan. — (încet) Oftează.

Agachi. — (oftând) acadea.

Coşcodan. — Unchĭul meŭ, sermanul!.. uĭmit, electrisat, se apropie de dînsa tremurând ca frunḑa, (apucă pe Fespezanca de mână) ş'o apucă de mână.

Fespezanca. — (uĭmită, în parte) Vaĭ de mine!.. Nu sciŭ ce 'mĭ vine.

Coşcodan. — Şi 'ĭ ḑise cu un glas verde: O! doamna mea! cât eştĭ de frumoasă! cât eştĭ de grandioasă! cât eştĭ de maĭestoasă!.. cât eştĭ de...

Agachi. — (încet) Destul . . . Fă'ĭ propunere de cununie.

Coşcodan. — Eŭ?

Agachi. — Fie care la rêndul luĭ . . . Eŭ am lucrat destul pentru tine.

Coşcodan. — (Fespezanceĭ) Şi însfêrşit bĭetul meŭ unchĭŭ îndrăzni sĕ adauge: (se pune în genunchĭ) Lucsiţă, Lucsiţă! te ĭubesc peste mĕsură.

Fespezanca. — (turburată) Pe mine? . . d-ta?

Coşcodan.

Ce vis frumos, ce vis ferice
Pe mine ĭerĭ m'a încântat!
Un glas ĭubit taĭnic îmĭ ḑice
Că el va fi realisat.

Agachi. — (întrerupêndu'l) Scoală mă, că nu'ĭ locul tĕŭ.

Coşcodan. — (sculându-se) Bine ḑicĭ. (îşĭ şterge genunchiĭ).

Agachi (îngenunchind, urmează cânticul).

Ah! de atuncĭ mintea'mĭ se perde;
Căcĭ neîncetat eŭ te zăresc.
De şi sûnt sur, sûnt încă verde
Şi de amor mĕ prăpădesc.
Lucsiţă, ah! spune'mĭ aice
Că primescĭ, sĕ fiŭ ferice.

Fespezanca. — Domnule Agachi . . . Vaĭ de mine! ce vorbescĭ? . . Aĭ nebunit?

Agachi. — Dar, am nebunit de amor séŭ de amoare, după limba cea noŭă . . . Lucsiţă, eştĭ vĕduvă, eŭ sûnt vĕduvoĭŭ . . . Haĭ sĕ unim vĕduviile noastre, ca sĕ le prefacem într'o păreche de porumbaşĭ.

Fespezanca. — Domnule, mĕ confusarisescĭ.

Agachi. — Lucsiţă . . . te rog . . . nu mĕ despera . . .

spune 'mĭ macar un cuvênt dulce; ḑi că primescĭ, sĕ nu maĭ fie vorbă..

Fespezanca. — Nu acum, că's prea sastisită... Altă dată... mânĭ... (în parte) Ah! inima mi se bate ca o toacă. (fuge în stânga).

Coşcodan. — După dînsa, unchĭule.

Agachi. — Las' pe mine... Nu scapă ea cu una cu doue... Îmĭ place, m'a fărmecat; de-acum eŭ îĭ sûnt popa. (intră în stânga).

SCENA XI.

Coşcodan. — Ha, ha, ha, ha. 'L-am însurat pe unchĭul meŭ... 'Mĭ-am asigurat clironomiea... Tra, la, la, la... Îmĭ vine sĕ joc polca de bucurie.

(Ariea polcăĭ din *Chiriţa în provinçie : Ba te-oiŭ mânca*).

'L-am însurat!
Tra, la, la, la, tra, la, la, la
'L-am însurat pe bĭetul moş,
'L-am înfocat,
Tra, la, la, la, tra, la, la, la,
De s'a aprins ca un cocoş.
Ce bine 'mĭ pare
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,
Că 'l-am băgat în cuĭb căsătoresc
Şi pe-a luĭ stare
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,
Sûnt sigur eŭ s'o clironomisesc.

(Joacă polca cântând):

'L-am însurat!
Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,
'L-am însurat pe bĭetul moş,
'L-am înfocat,
Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,
De s'a aprins ca un cocoş.

(Jucând, ajunge lângă masă şi rĕmâne cu un picĭor în aer). Ce vĕd? o scrisoare pentru mine?.. nefrancată?.. (Ĭea scrisoarea). ba 'ĭ francată. (o deschide) Cine 'mĭ scrie? Moĭsescu? (citesce) «Domnule Ghiţă! Mĕ grăbesc a te încunosciinţa «că averea cucoaneĭ Lucsiţeĭ e în proces... Moşiile séle «'ĭ-aŭ fost lăsate prin testament de bunul seŭ, Tachi «Craĭoveanu; însă testamentul se găsesce atacat de maĭ «multe persoane, sub cuvênt de oare care lipse de forme. «Pricina se caută astăḑĭ la Curtea de Cassaţie... Pri«mesce asigurarea înalteĭ stime... etc...» Tronc! altă istorie acu!.. Starea soacreĭ e în proces... Care vrea sĕ ḑicĕ, dacă s'ar perde pricina, e ruinată... Ruinată! şi eŭ am apucat de 'l-am încurcat pe unchĭul meŭ... Destulă treabă-am făcut!..

SCENA XII.

Coşcodan, Agachi.

Agachi. — Ura!.. am isbutit!

Coşcodan. — Ce-aĭ isbutit?

Agachi. — Am făcut-o pe Lucsiţa sĕ primească... S'a cam fasolit la început, dar însfêrşit s'a înblânḑit ca o meĭoară, şi 'mĭ-a dat mâna s'o serut... Am serutat-o pĕnă dincolo de cot... Crişu eŭ!

Coşcodan. — (în parte) Ea privițĭ moşneagul!

Agachi. — Eĭ! măĭ nepoate, ce maĭ ḑicĭ... sûnt ţonţoroĭŭ, orĭ ba?

Coşcodan. — Bine, bine; liniştesce-te... Planu 'ĭ schimbat.

Agachi. — Ce plan? Ce schimbat?

Coşcodan. — Averea cucoaneĭ Lucsiţeĭ e în proces. Chĭar astăḑĭ se tratează pricina la Curtea de Cassaţie. De-a perde-o, nu'ĭ rĕmâne nicĭ o leţcae.

Agachi. — Ce proces, mă?.. ce leţcae? par' că vorbescĭ într'aĭurea.

Coşcodan. — Crede-mĕ, unchĭule; nu te grăbi cu însuratul... Lasă-te pe tânjeală.

Agachi. — Aĭ 'nebunit, mă?.. Audĭ: sĕ nu mĕ grăbesc, când m'am aprins?.. Dacă doar nu's un poponeţ sĕ m'aprind şi sĕ mĕ sting pe mică pe ceas.

Coşcodan. — (în parte) Nicĭ că vrea sĕ 'nţeleagĕ... (tare) Poate sĕ peardĕ procesul.

Agachi. — Şi ce'mĭ pasă?.. Eŭ nu mĕ 'nsor pentru baniĭ Lucsiţeĭ... Mĕ 'nsor pentru braçele eĭ, pentru ochiĭ eĭ, pentru nuriĭ...

Coşcodan. — Doamne! ce 's bĕtrâniĭ, când li se aprind călcăile... Da gândesce, unchĭule.

Agachi. — Du te la naĭba şi 'mĭ dă bună pace.

Coşcodan. — (în parte) A luat foc stogul de paĭe; nu 'l maĭ pot potoli.

SCENA XIII.

Agachi, Coşcodan, Barză; *maĭ pe urmă* **Bombeanu.**

Barză. — Cucoane, a venit d-nul Bombeanu, sciĭ ăla care-a mâncat cu noĭ la *Hîc.*

Agachi. — Poftesce 'l. (Barză esă)

Coşcodan. — (în parte, intrigat) Bombeanu?

Bombeanu. — (intrând) Domnilor...

Coşcodan. — (în parte) El e!.. aĭ! aĭ! (se întoarce)

Agachi. — A! bine-aĭ venit prietene. Aĭ primit biletul meŭ de învitare?

Bombeanu. — 'L-am primit cu mulţemire, şi, precum vedĭ, m'am grăbit. (zărind portretul luĭ Coşcodan). Ce vĕd?

Coşcodan. — (în parte) Aĭ! aĭ... m'a cunoscut.

Bombeanu. — Curios lucru!

Agachi. — Ce?

Bombeanu. — Cum se face de aĭ la d-ta în salon figura astă pocită?

Agachi. — E portretul luĭ...

Bombeanu. — Luĭ Zarafopulos, cămătarul meŭ.

Agachi. — Zarafopulos? 24 la sută?

Bombeanu. — Tocmaĭ.

Coşcodan. — (în parte, ascundêndu'şĭ obrazul) Aşĭ da bucuros un sfanţ, sĕ fiŭ aĭurea.

Agachi. — (uĭmit) Zarafopulos!.. A! înţeleg acum pentru ce Moĭsescu n'a voit nicĭ o dată sĕ mi'l arate. Figura astă pocită, precum ḑicĭ, ne-a esploatat peamêndoĭ fără nicĭ un pic de cuget.

Coşcodan. — (în parte) Cum? şi unchĭul meŭ se înprumuta din baniĭ meĭ?

Agachi. — (apropiindu-se de Coşcodan, încet) Neruşinatule... aĭ ajuns a fi şi cămătar?

Coşcodan. — (întorcêndu-se, încet) Sĕ'ţĭ spun, unchĭule...

Bombeanu. — (zărindu'l) Eaca şi originalul portretuluĭ... *Kir* Zarafopulos, adevĕrat e că aĭ de gând sĕ urcĭ dobînda la 50 la sută?

Coşcodan. — Sĕ vĕ spun... Nu credeţĭ... În adevĕr... mi s'a întêmplat câte o dată sĕ oblig prieteniĭ, înprumutându'ĭ cu opt, cu ḑece la sută pe an...

Agachi. — Mincĭunĭ.

Coşcodan. — Chĭar cu 12...

Agachi. — Mincĭunĭ.

Coşcodan. — Cu 15 cel mult; dar cu 24 nicĭ o dată!.. Moĭsescu, blăstematul cel de Moĭsescu, m'a compromitat, după cum înţeleg... Eŭ îĭ încred baniĭ meĭ, şi el se vede că'ĭ speculează în folosul luĭ... A! n'aşĭ fi creḑut că ar fi abusat astfel de nevinovăţiea mea.

Agachi. — Mincĭunĭ ! (încet cătră Coşcodan cu mânie) Ticălosule ! Potlogarule ! Ĭudă ! 'Mĭ-e ruşine sĕ mĕ uĭt la tine. De adĭ înainte sĕ nu dicĭ cumva că'mĭ eştĭ nepot, că te stîlcesc.

Coşcodan. — (încet) Unchĭule . . .

Agachi. — Tacĭ, că întru în pĕcat pe loc . . . Pĕn' în 5 minute sĕ renunţĭ la mâna Tincăĭ ; auditu-m'aĭ ?

Coşcodan. — Eŭ sĕ perd destrea ? . . Nicĭ o dată . . . Maĭ bine moartea !

Agachi. — (căutând la ornic) Acum sûnt 4 şi cincĭ ; la 4 şi dece, de nu'ĭ fi următor poroncĭĭ mele, spun la toţĭ istoriea luĭ Zarafopulos Coşcodan.

Coşcodan. — (în parte) Am păţit-o !

Agachi. — Eaca Tinca cu maĭcă-sa . . . Arată-te iscusit . . . Haĭt.

(Bombeanu se retrage în fund)

SCENA XIV.

Ceĭ de'nainte, **Fespezanca, Tinca.**

Fespezanca. — Veste bună ! . . veste bună ! . . Am câştigat procesul. (arată o hârtie).

Coşcodan. — Câştigat ? Bravo ! . . Testamentul rĕmâne bun ! Ce fericire !

Agachi. — (cu ornicul în mână) 4 şi şépte !

Fespezanca. — 4 şi şépte ? Ce ne pasă ?

Agachi. — Am o treabă importantă la 4 şi 10. D-nul Ghiţă o cunoasce.

Coşcodan. — (încet) D'apoĭ a câştigat procesul, unchĭule ! . .

Agachi. — (încet) Tocmaĭ de-aceea, arată-te şi maĭ iscusit.

Coşcodan. — Cucoană Lucsiţă . . .

Fespezanca. — Ce este, Ghiţă ?

Coşcodan. — (în parte) Uf! cald e!
Agachi. — 4 şi 8.
Coşcodan. — (rugându-se încet) Unchĭulică...
Agachi. — 4 şi 9.
Coşcodan. — Cucoană... Consciinţa mea me obligă, în acest minut solemn, sĕ vĕ fac o destăĭnuire... (în parte) Uf! (tare) M'aţĭ credut negreşit un tênĕr cu minte şi econom?..
Fespezanca. — Negreşit.
Coşcodan. — (încet, cu desperare) Unchĭulică.
Agachi. — 4 şi 10 minute!
Coşcodan. — V'aţĭ înşelat, cucoană... (iute) Sûnt din protivă un cheltuitor, un destrămat. În loc sĕ şĕd acasă ca un bĕtrân, îmĭ petrec dilele şi nopţile pe la birturĭ; mĕ inprumut cu banĭ în târg, de plătesc 18 şi 24 la sută şi merg la bal masche! înbrăcat în costum de Mustafa Paşa.
Fespezanca şi Tinca. — (indignate) O!..
Coşcodan. — Eată adevĕrul... astfel sûnt!
Agachi. — Se înpodobesce Coşcodanul.
Fespezanca. — Domnule Ghiţă, purtarea d-tale în acest minut solemn merită o rĕsplată. Primesce dar înalta mea consideraţiune; cât pentru Tinca, şterge-te pe buze.
Tinca. — Aud? Vrea sĕ dicĕ, ear rĕmân fată mare?
Agachi. — Ba nu, Tincă; nu te 'ngriji de asta... Eŭ 'ţĭ-am găsit un barbat, care socot că 'ţĭ-a plăcea maĭ mult de cât Zar... Coşcodan... Domnul Bombeanu, prietenul meŭ.
Tinca. — (cu bucurie) A!
Bombeanu. — (înaitând) Aşĭ fi prea fericit, dac'aşĭ merita favorul...
Agachi. — Audĭ Tinca... cere un favor tênĕrul... primesce, sĕ se isprăvească comediea.

Tinca. — (coborînd ochiĭ) Cum a hotărî maĭcă-mea.
Fespezanca. — Eŭ primesc cu bucurie.
Agachi. — Bravo ... şi mata Tinca? .. ce ḑicĭ?
Tinca. — Nu sciŭ de se cuvine.
Agachi. — Vrea sĕ ḑicĕ, nu primescĭ ... fie ...
Tinca. — (răpide) Ba primesc.
Fespezanca. — Ce te maĭ fasoleaĭ dar?
Coşcodan. — (trăgênd pe Agachi la o parte) Unchĭule, mărturisesce că cu toate defectele mele, am contribuit mult la fericirea d-tale ... te-am logodit c'o avere *şucada...*
Agachi. — Nu cumva vreĭ sĕ'ţĭ plătesc comision?
Coşcodan. — Nu; dar însfêrşit ... maĭ târḑiŭ, după moartea d tale, tot 'mĭ-a veni şi mie ceva parte.
Agachi. — Ţie?
Coşcodan. — Tot eŭ am sĕ'ţĭ fiŭ clironom, căcĭ despre copiĭ cred ce te-a ertat Dumneḑeŭ.
Agachi. — Culcă-te pe-acea ureche. Purtarea ta m'a revoltat astfel, că, în cĭuda ta, am de gând sĕ las în urmă'mĭ o jumătate duzină de fluturĭ.
Coşcodan. — (în parte) Se laudă, unchĭul, nu'ĭ tocmaĭ aşa de ... revoltat.
Barză. — (intrând) Poftim la masă.
Agachi. — Ura! şi poftă bună!

Plăcerile 's paserĭ uşoare
Ce-aprind a inimilor dor;
Omul prost le lasă sĕ sbóre,
Ear eŭ le prind vesel din sbor.
Cu al meŭ pahar
Plin, plin
De vin de Cotnar
Plin, plin
Şi când paharul meŭ închin,
Ah! Ah! Ah!

Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
Glu, glu, glu, raĭul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu ;
Căcĭ orĭ care chin
Eŭ mi'l înec în vin.
Pluf !

Toţĭ.

Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride, etc.

(La finele cupletuluĭ, Agachi dă braçul Fespezancăĭ, Bombeanu dă braçul Tincăĭ şi toţĭ se îndrept spre fund).

(Cortina cade).

ARVINTE ȘI PEPELEA

PERSOANE:

Arvinte, de 50 anĭ.

Pepelea, de 25 anĭ.

Măndica, nepoata luĭ Arvinte.

ARVINTE ŞI PEPELEA

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petree într'un sat din Moldova, în anul 1864.

Teatrul represintă o cameră de ţeară cu o uşă în fund, altă uşă în dreapta; lângă dînsa, un cuĭŭ mare în părete; în stânga fereastă; în fund un pat acoperit cu scoarţă; alăturea cu patul, un paravan prost; în mijloc, o masă de lemn cu două scaune.

SCENA I.

Pepelea. — (intră prin fund) Măndică! Măndică!.. Unde eştĭ?.. Unde te-aĭ ascuns? (merge spre uşa din dreapta, voind s'o deschidă) Măndică!..

SCENA II.

Pepelea, Măndica (după uşă).

Măndica. — Cine 'ĭ acolo?
Pepelea. — Eŭ... Pepelea... ursitul tĕŭ, Măndică!

Eŭ, Pepelea din poveste,
Eŭ, Românul drăgălaş,
Cum n'a fost şi nicĭ nu este!
Altu 'n sate şi 'n oraş!

Eŭ, nepotul luĭ Pâcală.
Care 'n orĭ ce timp şi loc
Rid de proştĭ, rid de Tândală
Şi de dracul îmĭ bat joc.

Multe fete după mine
Zac pe coaste şi oftez;
Dar eŭ numaĭ pentru tine
Inimĭoara 'mĭ-o păstrez.

Măndica. — Tu eştĭ, Pepeleo?.. Ce caţĭ?

Pepelea. — Am venit sĕ'ţĭ spun că'mĭ eştĭ drăguţă ca ochiĭ din cap.

Măndica. — Aşa sĕ trăeştĭ?

Pepelea. — Sĕ n'am parte de moşu-tĕŭ, gĭupânu Arvinte, de'ţĭ spun gugoşĭ... Da deschide uşa, Măndico, sĕ ne vedem la faţă.

Măndica. — Nu pot, că m'o închis moşu-meŭ cu cheĭa...

Pepelea. — Eleĭ!.. şi de ce te-o închis?

Măndica. — Ci că sĕ nu mĕ fure Zmeiĭ.

Pepelea. — Mânca'l-ar Zmeoaĭcele, ghĭu jafurisit... Şi tu ce facĭ tu acolo singurică!

Măndica. — Cos!

Pepelea. — Rochiţa ta de nuntă?

Măndica. — Ba!.. antereu luĭ moş Arvinte...

Pepelea. — Ear' îl cârpeştĭ?.. De când te ştiŭ, altă nu facĭ... Maĭ dĕunăḑĭ 'ĭ-aĭ scos mànicile, ca sĕ'ĭ puĭ spete.

Măndica. — Acum 'ĭ-am scos spetele, ca sĕ'ĭ fac poale.

Pepelea. — Ha! ha! ha!.. O s'agĭungĕ vestit în ţară antereu luĭ Arvinte, mânca'l-ar guzganiĭ!

Măndica. — Pe cine?.. pe antereŭ?

Pepelea. — Ba! pe moşu-tĕŭ, că mare sgârcit îĭ! Îĭ în stare sĕ taĭe un fir de mălaĭŭ în opt...

Măndica. — (ride).
Pepelea. — Măndică!.. Ştiĭ una?
Măndica. — Ce?
Pepelea. — Te-am cerut ĭerĭ dimineaţă la dînsu.
Măndica. — Eleĭ! şi ce 'ţĭ-o rĕspuns?
Pepelea. — M'o trimes draculuĭ pomană.
Măndica. — Da pentru ce?
Pepelea. — Ci că nu's de neam mare!
Măndica. — Audĭ!
Pepelea. — De-aceea am hotărît se 'ĭ gĭoc una şi bună...
Măndica. — Ce?
Pepelea. — Ce m'a sfătui dracu.

(Se aude afară tuşind şi strĕnutând).

Pepelea. — Eaca vine strigoĭu.
Măndica. — Fugĭ ĭute, sĕ nu te găsească aicĭ!
Pepelea. — M'am dus... Sĕ ne videm cu bine, Măndică! Pe unde sĕ es, ca sĕ nu mĕ întâlnesc cu el? Ha! pe fereastă... dos la façă. (sare pe fereastă, în timp ce Arvinte întră prin fund).

SCENA III.

Arvinte (cu gĭubea strenţuroasă).

U! hu, hu, hu! geru'ĭ! (îşĭ suflă în pumnĭ). Bine dice, Românu, că ĭearna n'o mănâncă lupu... Am fost sĕ cumpĕr un car de lemne; dar 'mĭ-o cerut cât dracu pe tată-sĕŭ, şi n'am luat nicĭ o dispicătură, ca sĕ'ĭ viŭ de hac celuĭ cu lemnu... (strĕnută) Na! că ear m'o prins gutunarĭu. U! hu, hu, hu!.. De 'mĭ-ar găti Măndica antereŭ, sĕ pun ceva cald pe mine, că, dĕŭ, am îngheçat... Heĭ! blagoslovită sĕ fie vorba ţiganuluĭ: «Maĭ bine douĕ verĭ, de cât o ĭearnă.»

Banul se câscigă greŭ;
Dar uşor se cheltuesce.
Cine 'ĭ prost şi derbedeŭ
Lesne 'n lume mofluzesce;
Însă eŭ am banĭ şi minte,
Căcĭ mĕ chĭem jupân Arvinte.

(strĕnută).

Într'un ceas bun!

Ĭearna vine, timpu'ĭ rece,
Eŭ o las frumos de trece
Şi nu mĕ 'ncăldesc la foc...
Mĕ 'ncăldesc sărind în loc...
Astfel, eŭ, jupân Arvinte
Sûnt cu trupul tot ferbinte.

(Strĕnută). Ha!..ean aşa...şi la anu cu bine!.. (îşĭ suflă nasul) Măndică!.. (se apropie de uşa din dreapta) Măndică!.. Nu rĕspunde, drăcoaĭca...Se vede că'ĭ mânioasă c'am închis'o în odae...Apoĭ dă!.. cu fetele...vorba ceea...paza bună fereşte primejdiea rĕ...Dumneeĭ, gĭupineasa Măndica, era în plecare sĕ se dee în dragoste cu puşchĭu cel de Pepelea...un târîe brêŭ, care 'şĭ bate gĭoc de toată lumea!.. Atuncĭ s'agĭungĕ... (se depărtează de uşa) 'L-am întêlnit maĭ deunădĭ şi 'ĭ-am dis sĕ 'mĭ vêndĕ casa asta, în care şĕd acu de doĭ anĭ... îĭ casa luĭ, hoţu! Cum aşĭ face sĕ 'ĭ-o ĭeŭ pe nimică?.. Sĕ'l port cu vorbe, că 'l-oĭŭ însura cu Măndica, pĕnă ce-oĭŭ mântui târgu...ş'apoĭ, de spate şi pe uş'afară. Ha!..eată'l... ci că, când vorbeştĭ de lup, lupu cât cole!..

SCENA IV.

Arvinte şi Pepelea.

Pepelea. — Bună dimineaţa, gĭupâne Arvinte!

Arvinte. — Ha! ha!.. aĭ vinit, berbantule, ca sĕ sfêrşim tocmala pentru casă?
Pepelea. — Aşa, gĭupâne!
Arvinte. — Fie!.. cu toate că n'am nevoĭe mare de bordeĭu tĕŭ... însă fiind c'am fost prietin cu tată-tĕŭ...
Pepelea. — De-aceea aĭ vre sĕ 'mĭ ĭeĭ casa pe nimic?..
Arvinte. — Las' nu maĭ lehăi, după cum ţi'ĭ obiceĭu!.. Cât ceĭ pe hardughiea asta?
Pepelea. — Cât daĭ d-ta?
Arvinte. — Cât sĕ'ţĭ daŭ? Casa 'ĭ dărăpănată... are trebuinţă de meremet... streşina 'ĭ putredă...
Pepelea. — Vra sĕ ḑicĕ, nu 'ţĭ place?
Arvinte. — Sĕ ne 'nţelegem, fĕtul meŭ... Eŭ primesc sĕ fac o jĕrtfă, cheltuind cu meremetu; însă baniĭ ce-oĭŭ cheltui, sĕ fie socotiţĭ drept preçu caseĭ... Te primeştĭ aşa?
Pepelea. — Bună tocmală!.. Dar' ceva adalmaş?
Arvinte. — O baniţă de nucĭ uscate... haĭ; treacĕ de la mine; unde-o mers miea, meargĕ şi suta...
Pepelea. — Bunătatea d-tale!.. însă un lucru strică...
Arvinte. — Care?
Pepelea. — Nu 'mĭ plac nucile!..
Arvinte. — Nu fiĭ prost, măĭ!.. O baniţă de nucĭ vechĭ, de şase anĭ... Nu scăpa chilipirul din mână.
Pepelea. — Ba nu aşa, gĭupâne!.. Almintere... Dă'mĭ pe Măndica adalmaş!.. Vreĭ?
Arvinte. — (în parte) Auḑĭ hîtru!.. Sĕ 'ĭ daŭ bunătate de fată, nouă nouţă, pe-o hardughie veche...
Pepelea. — Ce ḑicĭ, gĭupâne? Ne lovim cu târgu?
Arvinte. — Ţi'ĭ dragă fata, haĭn?
Pepelea. — Dragă, de mor... 'Mĭ-o daĭ de nevastă?

Arvinte. — Om vide... om vide... Haĭ sĕ facem zdelca maĭ ântêĭ. (scoate hârtie şi călămărĭ din saltarul meseĭ).

Pepelea. — (în parte) Umblă cu mâţa 'n sac, ghĭujul... Aţine-te Pepeleo!..

Arvinte. — Eaca tot ce trebuĭe pentru scris!.. Unde 'mĭ-am pus ochelariĭ?.. (iĭ caută peste tot locul) Unde 'mĭ-am pus ochelariĭ?

Pepelea. — (ridênd) Nu'ĭ maĭ căta de geaba, gĭupâne!

Arvinte. — 'Ĭ-aĭ găsit?

Pepelea. — Ce sĕ 'ĭ găsesc, că 'ĭ aĭ pe nas.

Arvinte. — Oare?.. Se vede că de mult ce-am strĕnutat...

Pepelea. — Aĭ prins orbu găinilor...

Arvinte. — Cine? eŭ?

Pepelea. — Ba! ochelariĭ!

Arvinte. — (în parte) Ghidi, obraznic!.. (tare) Pepelaş dragă, ştiĭ carte?

Pepelea. — Ştiŭ.

Arvinte. — (în parte) Pĕcat!.. (tare) Facem zdelca?

Pepelea. — Facem!

Arvinte. — Prea frumos! Eaca scriŭ. (scrie) «Sĕ fie «ştiut, prin acest zapis de vecĭnică vêndare, că eŭ, «Pepelea, am vêndut d-sale, gĭupânuluĭ Arvinte, casa «mea ce-o am de la părinţĭ şi că am primit toţĭ ba-«niĭ...»

Pepelea. — Ce banĭ? N'am luat nicĭ o para...

Arvinte. — Aşa 'ĭ forma, fĕtul meŭ! (scrie) «şi că «am primit toţĭ baniĭ, în galbinĭ împĕrăteştĭ, cu zimţĭ, «fără ca sĕ 'mĭ maĭ rĕmâĭe cuvênt de a întoarce vr'o «dată tocmala făcută.» (vorbind) Bun e aşa?

Pepelea. — Bun!

Arvinte. — Vin' dar de iscăleşte!

Pepelea. — Bucuros! însă...

Arvinte. — Ce?

Pepelea. — Sĕ vedĭ d-ta, gĭupâne! Bĭetu rĕposatu tată-meŭ, 'mĭ-a lăsat cu limbă de moarte, că de-a fi sĕ 'mĭ vênd casa vr'o dată, sĕ 'mĭ păstrez în stăpânire cuĭu ist mare din părete. (arată cuĭul de lângă uşă.)

Arvinte. — Ce vorbă 'ĭ asta!..

Pepelea. — Poronca tatiĭ ... n'am ce face!

Arvinte. — Eĭ! ş'apoĭ?

Pepelea. — Apoĭ maĭ adauge d-ta în zdelcă, ce 'ţĭ-oĭŭ dice eŭ... scrie...

Arvinte. — Da bine, măĭ, la ce-a sĕ 'ţĭ folosească ţie un cuĭŭ în părete?

Pepelea. — La nimic... doar numaĭ sĕ am unde sĕ 'mĭ anin căcĭula, când oĭŭ vini la d-ta.

Arvinte. — (în parte) Prostu'ĭ sĕrmanu! (rîde încet).

Pepelea. — Eĭ! scriĭ?

Arvinte. — Scriŭ, scriŭ... spune. (pufnesce de rîs).

Pepelea. — (dictând) «D-luĭ, gĭupânu Arvinte, se leagă cu gĭurămênt de afurisenie...

Arvinte. — (în parte) Gĭurămênt!!.. de afurisenie!..

Pepelea. — (dictează) «sĕ lase în stăpânirea me cuĭu «cel mare din păretele din dreapta, fără ca d-luĭ sĕ «se poatĕ atinge de el, şi fără ca să se înprotivească «vr'o dată, la orĭ ce aşĭ vra eŭ sĕ fac cu pomenitul cuĭŭ.» Aĭ scris?

Arvinte. — Am... Na! iscăleşte!

Pepelea. — Bucuros!.. (ĭea condeiul) Dar' îmĭ daĭ pe Măndica?

Arvinte. — 'Ţĭ-o daŭ!.. Pune'ţĭ talpa gâşteĭ pe zdelcă.

Pepelea. — Ba nu! Chĭam'o aicĭ pe Măndica...

Arvinte. — N'aĭ încredere în mine?.. Eŭ, om bĕtrân, cu frica luĭ Dumnedeŭ... şi care am fost prietin cu rĕposatul?..

Pepelea, — Eĭ, fie! dacă 'ĭ aşa.. Eaca iscălesc.

Arvinte. — (ecsaminând hârtiea) Minunat!.. Aĭ o slovă maĭ citeaţă chĭar de cât a dascaluluĭ Pricochi din Podu-Iloae. (strînge hârtiea în sin).

Pepelea. — Acum, ḑi Măndicăĭ sĕ vie!

Arvinte. — Vreĭ numaĭ de cât s'o ĭeĭ?

Pepelea. — Vreŭ!

Arvinte. — Şi ţi'ĭ dragă de tot?

Pepelea. — De tot!

Arvinte. — Fără şagă?

Pepelea. — Fără!

Arvinte. — Dacă 'ĭ aşa, adă mâna 'n coacĭ, sĕ te duc la Măndica... (ĭea pe Pepelea de mână şi 'l duce spre uşa din fund) Da făgădueştĭ că 'ĭ ţine o bine!

Pepelea. — Ca pe-o floare!

Arvinte. — Eĭ, aferim, fĕtu meŭ!.. Primeşte blagosloveniea me! (ajungênd la uşa din fund) şi sĕ eşĭ afară, hoţule! că 'ţĭ rup cĭolanele!..

Pepelea. — Ce aĭ păţit, gĭupâne?

Arvinte. — A! puşchĭule!.. aĭ chitit că 'ţĭ-oĭŭ da bunătate de fată, nouă nouţă, în schimb pe-o hardughie veche ca bordeĭu tĕŭ!.. Aĭ chitit sĕ întri în neamurĭ, mojicule?.. Afară!..

Pepelea. — Aşa ţi'ĭ povestea, gârbovitule?.. Eĭ! lasă, că eŭ ţi's popa tĕŭ de-acu 'nainte... M'aĭ înşĕlat cu mincĭunĭ, pĕn' ce m'aĭ pus la mână, şafer bĕtrân ce eştĭ...

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Am sĕ 'ţi fac ḑile fripte, ca sĕ pomeneştĭ de Pepelea, cât îĭ maĭ trăi...

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Oĭŭ eşi dacă 'mĭ-a plăce... Am drept sĕ viŭ aicĭ orĭ când... sĕ 'mĭ pun căcĭula 'n cuĭŭ, ş'am sĕ viŭ ḑi şi noapte... auḑĭ tu, oltigosule? Ţine-te bine de-acu... atâta 'ţĭ ḑic. (ese).

SCENA V.

Arvinte şi Măndica.

Arvinte — (singur) Afară... Ghidi, tricolicĭ neruşinat... sĕ mĕ ameninţe el c'a vini în casa me, cumpĕrată cu banĭ bunĭ şi pe şin?.. hoţu, eniceriu, cârjaliu!.. Brrr! îmĭ curge sloĭurĭ de ghĭaçă pe spinare de mânie... (merge de deschide uşa din stânga cu cheĭa). Măndică!

Măndica. — (din întru) Ce este?

Arvinte. — Gata 'ĭ antereu?

Măndica. — Gata!

Arvinte. — Adă sĕ'l înbrac, doar m'oĭŭ maĭ încălḑi, c'am înghĭeçat (ĭea antereul şi închide ear uşa) Ean sĕ videm, bine'ĭ cusut? (îl desvĕlesce) 'Ĭ-o scos spetele, de 'ĭ-o făcut poalele... Minunat!.. Spetele 's de prisos... Nu se vĕd... Ean sĕ'l înbrac... (trece după paravan şi'l înbracă). Pepelea draculuĭ... 'l-am pus la mână. Atâta numaĭ mĕ îngrijĕsc... cuĭu cel din părete... pare-mi-se că 'ĭ un cârcĭoc... (ese înbrăcat cu antereul) Îĭ dres cât se poate de bine... mĕ prinde... (înbracă gĭubeoa) Eaca cuĭul cel cu pricina... dacă 'l-aş scoate din părete?.. Nu se poate, că 's legat cu gĭurămênt de afurisenie!.. (se scarpĕnă în cap cu cĭudă) Măĭ, măĭ, măĭ... sĕ nu 'mĭ fi pus opinca, berbantu cel de Pepelea?.. Ean sĕ merg sĕ mĕ sfătuesc cu popa Macoveĭ din sat... El, om cu carte... ştie multe... poate sĕ mĕ deslege de gĭurămênt... Haĭ? bunu'ĭ Dumneḑĕŭ, meşter îĭ Avinte. (îşĭ ĭea şapca şi ese prin fund, în timp ce Pepelea întră pe fereastă).

SCENA VI.

Pepelea. — (la fereastă) Acasă 'ĭ strigoĭu?.. Ba eată'l

că esă̆ ... (sare pe fereastă în casă) Hup şi eŭ! (aduce o frânghie şi o traistă plină cu rufe ude) 'Mĭ-am adus rufele spălate la fôntâna din sat, ca sĕ le anin în cuĭul meŭ şi sĕ le întind în odae. (anină traista în cuĭŭ; din traistă curge apă prin odae) Ean aşa... Acu sĕ 'ntind şi frânghiea. (anină un capĕt a frânghieĭ de cuĭul cel mare din păretele din dreapta, ear cela-l-alt capĕt îl leagă de alt cuĭŭ ce se găsesce înfipt în păretele din fund, lângă uşă). Are sĕ se cam sborşască gĭupânu Arvinte, d'apoĭ n'am ce 'ĭ face... Cuĭu 'ĭ-al meŭ, şi am drept de-a pune în el ce-oĭŭ vra... Eaca şi frânghiea gata... Acu sĕ'mĭ întind rufele... Ce-aud?.. Par' că vine moroĭu... Sĕ vedeţĭ haz acuş! (stă lângă uşa din dreapta).

SCENA VII.

Pepelea şi Arvinte.

Arvinte. — (pe pragul uşiĭ din fund) N'am găsit pe părintele Macoveĭ acasă... (când sĕ intre, se lovesce cu capul de frânghie, şi 'ĭ cade şapca şi ochelariĭ). Carnacsî! Ce 'ĭ asta?

Pepelea. — Ţine-te bine sĕ nu daĭ rĕŭ?

Arvinte. — Tu eştĭ, antihîrţule? Ce caţĭ aicĭ?

Pepelea. — Nu băga de samă, gĭupâne!.. Îmĭ întind rufele ca sĕ se usuce.

Arvinte. — Ce face? Strenţele tale în casa me... Da aicĭ îĭ spălătorie?..

Pepelea. — Nu ştiŭ eŭ... Cuĭu meŭ...

Arvinte. — Cuĭu tĕŭ, căpcăunule? (arătând cela-l-alt cuĭŭ din fund) Dar' aista tot al tĕŭ îĭ? ha? Cum de-aĭ îndrĕznit sĕ te-atingĭ de el?

Pepelea. — Ascultă, gĭupâne!

Arvinte. — (furios) Eaca ascult, Pasvantoglu ce eştĭ! (smuncesce frânghiea din cuĭŭ şi o asvêrle afară). Da ce te socoţĭ

tu?.. Sĕ 'mĭ întindĭ frânghiĭ pin casă, ca într'un şopron... sĕ 'mĭ sparg capu la vîrsta me?.. Afară, pehlivanule... (îl înpinge de spete)

Pepelea. — Nu pune mâna, că te afurisesc!

Arvinte. — Afurisi-te-ar Zarzavela, sĕ nu te maĭ vĕd în ochiĭ meĭ!

Pepelea. — (resistând pe pragul uşiĭ din fund). Îmĭ daĭ pe Măndica?

Arvinte. — Ean aşteaptă sĕ'ţĭ daŭ eŭ o Măndică de corn peste cap. (apucă un băţ; Pepelea fuge riḑênd).

Pepelea — Sus părinte, că se udă cărţile!

Arvinte. — Anaftima sĕ fiĭ!

SCENA VIII.

Arvinte — (foarte necăjit) Breee!.. aista 'ĭ Neaga!.. popa belea. (calcă în apa ce a curs prin casă) Da asta ce maĭ este?..priveşte cum curge apă pin casă... sĕ gĭurĭ c'o vĕrsat Bahluĭu. Or sĕ se facĕ broaşte... (ĭea o cârpă şi şterge pe jos) Poftim!.. vieaţă 'ĭ asta? s'agĭung a şterge urmele luĭ Pepelea... Da de unde, Doamne eartă-mĕ, curge şiroĭul... (zărnd traista în cuiŭ) Eaca pozna... 'şĭ-o aninat traista cu rufe ude în cuĭŭ... Batĕ'l potopu, Fariseŭ, sĕ'l batĕ. Cum 'ĭ-aş arunca-o în uliţă, de nu 'mĭ-ar fi nu ştiŭ cum de gĭurămênt... Părinţiĭ noştri ḑicea: «Cine 'şĭ calcă gĭurămêntu, nu 'l primeşte pămêntu!» şi mĕ tem că nu 'mĭ-oĭŭ afla loc pe ceea lume. (oftează) Heĭ, heĭ! răbdare, Arvinte fĕtu meŭ, răbdare!.. (merge la uşa din dreapta, o deschide şi ḑice): Măndică!.. adă o lumînare, c'o însĕrat de tot şi începe a nu sĕ maĭ videa. (Măndica îĭ dă o lumînare de seŭ aprinsă). Noapte bună, fata mea, noapte bună!.. Culcă-te, căcĭ culcatu de vreme şi sculatu de dimineaţă e o dovadă de înţĕ-

lepcĭune . . . Priveşte, de pildă, găinile . . . Noapte bună . . . (închide uşa cu cheĭa) Îmĭ vine sě mě culc şi eŭ . . . sě dorm ca un stăpân vecĭnic în căsuţa luĭ. (merge de 'şĭ drege patul din fund, aşeadă perina şi 'şĭ pune un ghigilic) Oĭŭ sě mě culc înbrăcăt cum sûnt, doar' 'mĭ-a fi maĭ cald . . . Brrr! . . geru'ĭ . . . de cască şi mâţile . . . (cască).

(Arie din *Fra-Diavolo: «Allons ma femme, il faut dormir»*).

Eată ceasul dc odihnă!
Oĭŭ sě dorm . . . sě dorm în tihnă
(cască) În căsuţa ast' . . . a mea.
Noapte bună, moş Arvinte,
Fă hor, hor, de acu 'nainte
(cască) Fără grijă de belea.
Fă hor, hor şi ear hor, hor,
În somn dulce şi uşor.

(În timp ce cântă, se gătesce de culcat, se întinde pe pat înbrăcat în antereŭ, se acopere cu gĭubeoa, îşĭ trage o cergă pe de-asupra, îşĭ vêră capul în perină şi începe a horăi),

SCENA IX.

Arvinte şi Pepelea.

Pepelea. — (bate la uşă).
Arvinte. — (tresare).
Pepelea. — (bate maĭ tare).
Arvinte. — (se întoarce în pat cu faça la părete).
Pepelea. — (afară) Gĭupâne Arvinte!
Arvinte. — (deşteptându-se spăriet) Ha! . . ce este? . . am visat că s'o spêndurat Pepelea n cuĭŭ . . .
Pepelea. — Gĭupâne Arvinte!
Arvinte. — Cine 'ĭ acolo?
Pepelea. — Eŭ, Pepelea?
Arvinte. — Ear? Ce caţĭ noaptea, tricolicĭule?

Pepelea. — Deschide'mĭ sĕ ĭeŭ traista din cuĭŭ!

Arvinte. — Bată-te pêralnicu, ş'aĭ agĭunge în traista goală!.. Audĭ! sĕ mĕ trezască din bunătate de vis!

Pepelea. — Deschidĭ uşa adĭ?

Arvinte. — Du-te naĭbeĭ!

Pepelea. — Dă'mĭ drumu, că stric uşa... Am treabă la cuĭul meŭ.

Arvinte. — (sculându-se) Eĭ stăĭ, spêndura-te-aĭ în el! (se scoală numaĭ în antereŭ şi merge de deschide uşa).

Pepelea. — Bine-am găsit, gĭupâne!

Arvinte. — Haĭ! ĭe-ţĭ degrabă strenţele şi pĭeĭ, că rĕcesc!

Pepelea. — luându'şĭ traista) Eaca!.. frumos antereŭ porţĭ... Ean întoarce-te puçin...Ha, ha, ha!..n'are spete... antereŭ de spatarĭŭ!.. cată sĕ şi asudĭ în el, gĭupâne!

Arvinte. — Eşĭ! nu lungi vorba.

Pepelea. — Ba nu, dĕŭ, când a face puĭ antereu, sĕ'mĭ daĭ şi mie unu de sĕmênţă.

Arvinte. — Eşĭ! îţĭ dic, obraznicule!

Pepelea. — Îmĭ daĭ pe Măndica?

Arvinte. — Măndica? scoate un papuc din picĭor) Na? Măndică, Strêmbă-lemne ce eştĭ!

Pepelea. — Par' că eştĭ cĭofu cel din bortă, c'un papuc şi c'o... (fuge ridênd).

SCENA X.

Arvinte. — (Închide uşa din fund cu zăvorul, apoĭ vine posomorît în faça publiculuĭ şi dice): Eeeĭ!.. aşă 'ĭ c'am păţit-o? Care vra sĕ dicĕ, am casă şi nu 's stăpân într'însa!.. Aşă 'ĭ că 'mĭ-o întors şurubu, puşchĭu cel de Pepelea?

(îșĭ dă tifla)· Na! cap sĕc... bostan fără sîmburĭ... Na, na!

Na tifla Arvinte,
Bĕtrân fără de minte!
Un pușchiŭ nimică
Te prinse de chică.
Na tifla mișele,
Un țınc sĕ te 'nșele;
Te-or ride golaniĭ,
Ba chĭar și curcaniĭ!

Breee!.. așa rușine de când sûnt n'am pățit!.. îmĭ vine sĕ'mĭ calc gĭurămêntu... că doar n'oĭŭ fi eŭ cel d'ântêĭ... Ba nu, Arvinte dragă... maĭ bine mergĭ de te culcă și rĕmâĭ cu sufletul curat... eaca mĕ duc... (merge de se pune în pat) I!.. călduț îĭ și bine. (adoarme cântând încet):

Noapte bună, moș Arvinte,
Fă hor, hor, de-acu 'nainte!
(începe a horăi).

SCENA XI.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — (bate la ușă).
Arvinte. — (urmează a dormi).
Pepelea. — Gĭupâne Arvinte!.. heĭ, gĭupâne Arvinte!
Arvinte. — (cu spasmurĭ prin somn) Nu lăsa, măĭ!.. nu lăsa!.. prinde'l!..
Pepelea. — N'auḑĭ, somnorosule?
Arvinte. — (deșteptându-se) Na!.. Ce'ĭ? foc?
Pepelea. — Deschide ușa!

Arvinte. — Ear tu eştĭ, hurezule?.. Ce vreĭ?

Pepelea. — Dă'mĭ drumu sĕ'mĭ pun căcĭula 'n cuĭŭ?

Arvinte. — Du-te pîrleĭ! (se întoarce la părete).

Pepelea. — Nu deschiḑĭ... Te afurisesc! Te facĭ că dormĭ?.. Eĭ! las' că'ţĭ vin eŭ de hac!

Arvinte. — visând Frânghie... spênḑurătoare... Nu... da şĕḑĭ binişor, că mĕ gâdel... Zapis... A!

Pepelea. — (deschide fereasta) Ba că sĕ ḑicĭ... doarme, povîrnitu... Acu 'ĭ vremea sĕ'mĭ întind rufele. (-are în odae, trăgênd o frânghie lungă după el, şi merge de leagă un capăt de cuĭŭ, cela-l-alt capăt e legat afară de un copac. Fereasta rĕmâne deschisă).

Arvinte. — (dă semne că 'ĭ este frig şi se ghemuesce în aşternut)

Pepelea. — Sĕ'mĭ întind bine frânghiea... aşa... Acu sĕ'mĭ spênḑur averea... (îea traista de pe fereastă şi anină rufe albe pe frânghie de-a lungul sceneĭ) Eaca basmalele boerĭului; eaca ştergarele boerĭuluĭ; eaca naframa de vornicel de nuntă...

Arvinte. — (strĕnută).

Pepelea. — Sĕ'ĭ fie de bine.

Arvinte. — Ce dracu, vine un vênt de cele muscăleştĭ... ear m'o prins gutunarĭu. (strĕnută).

Pepelea. — Pe braçe, şi la mulţĭ anĭ!

Arvinte. — Aud? (se întoarce) Píeĭ drace!.. ce'mĭ vĕḑură ochiĭ?..fereasta 'ĭ deschisă!.. Ce bulendre's aiste?

Pepelea. — Ale mele!

Arvinte. — Tu! ear?.. tu!.. ale tale?

Pepelea. — Eŭ, ear eŭ, ale mele!

Arvinte. — Pe unde-aĭ întrat, potlogarĭule?

Pepelea. — Pe fereastă...

Arvinte. — Ş'aĭ lăsat'o dischisă în meḑ de ĭearnă! (se scoală iute).

Pepelea. — Nu cerca s'o închiḑĭ, că trece frânghiea!

Arvinte. — Ce frânghie?

Pepelea. — Asta cu rufele... Am legat un capĕt de copacu vecinuluĭ.

Arvinte. — Breee!

Pepelea. — Precum ḑicĭ.

Arvinte. — Breee! care vra sĕ ḑicĕ, tu eştĭ stăpân aicĭ, şi eŭ îs de haĭmana?

Pepelea. — Ceteşte zdelca... cea cu cuĭul... ştiĭ?

Arvinte. — Ghidi, şuler viclean!

Pepelea. — N'o scoţĭ în capĕt cu mine, gĭupâne!.. din douĕ, una; orĭ rupem zapisu de vênḑare, orĭ îmĭ daĭ pe Măndica... Alege!.. (se depărtează spre uşa din drépta).

Arvinte. — (în parte, pe gândurĭ) Sĕ rup zapisu?.. nu 'mĭ vine la socoteală!.. sĕ 'ĭ daŭ pe Măndica?.. nu 'mĭ vine la *kerem!*.. Cum sĕ fac?.. Dac'aşĭ găsi vr'un tertip ca sĕ schimb zdelca, şi sĕ scot cuĭu din ea... Dar' ce tertip?.. Hoţu de Perpelea iĭ cârcĭocar de frunte!.. doar numaĭ sĕ 'l înbĕt, se 'ĭ fur minţile... omu la chĭef multe face... Minunată idee... Ea sĕ cerc!..

Pepelea. — (în parte, observându'l) Oare ce mormoeşte ursu?

Arvinte. — (sculându-se) Pepelaş dragă!

Pepelea. — Aud, gĭupâne!

Arvinte. — Tie nu ţi'ĭ frig, fĕtu meŭ?

Pepelea. — Ba 'ncă cum frig!

Arvinte. — Apoĭ dar'... în loc de-a ne certa împreună, n'ar fi maĭ nimerit sĕ ne înţelegem ca doĭ oameniĭ detreabă, încălḑindu-ne c'o stacană cu vin? Ce ḑici tu, Pepelaş dragă?

Pepelea. — Ḑic că aĭ dreptate, gĭupâne! Dar unde sĕ găsim vin la ceasu aista? Jidaniĭ sûnt în sĕrbătorĭ şi crâşma 'ĭ închisă.

Arvinte. — Unde sĕ găsim vin?.. Aşteaptă... am

un puĭŭ de Cotnarĭŭ, care face cu ochĭul . . . (în parte
Am sĕ 'l fac cuc (Scoate de sub pat un ulcĭor şi două pahare).

Pepelea. — (în parte) Are gând rĕŭ, digeratu!

Arvinte. — Eaca toĭagul bĕtrâneţelor şi nebuniea tinereţilor! .. vin' cole la masă, sĕ înnecăm ura în ulcĭoru ista şi sĕ închiem pace! (se aşează la masă şi toarnă vin în pahare)

Pepelea. — Bucuros!

Arvinte. — Da nu închidem fereasta, fĕtul meŭ?

Pepelea. — Ba închidem, sĕ nu ne zărească Luna.

Arvinte. — Luna? Ha, ha, ha! .. Luna 'ĭ o şîrată bĕtrână . . . Multe vede, şi multe ştie şi tot spăsită se pare.

(Pepelea închide fereasta : apoĭ vine de se pune la masă în façă cu Arvinte).

Pepelea. — Eĭ! gĭupâne! îmĭ daĭ pe Măndica?

Arvinte. — Nicĭ vorbă nu'ĭ . . . dar' maĭ ântêĭ sĕ cĭocnim câteva pahare!

Pepelea. — Sĕ cĭocnim, gĭupâne! Noroc, şi într' un ceas bun.

Arvinte. — Amin! (bea) A! .. bun îĭ.

Pepelea. — Bun . . . c'a fi din bute.

Arvinte. — Ce plăteşte miĭ şi sute . . . Veḑĭ tu, măĭ băĭete! .. omul căruĭa nu 'ĭ place vinu, îĭ om rĕŭ . . . sĕ fugĭ de el pĕn' la Odobeştĭ!

Pepelea. — Ş'acolo sĕ te opreştĭ.

Arvinte. — Şi şĕ nu te maĭ urneştĭ! .. Eŭ unu când beŭ, îmĭ vine tot sĕ cânt . . .

Pepelea. — Cântă, gĭupâne, că trebuĭe sĕ fi avênd glas bun!

Arvinte. — Cum nu? .. Am fost dascal la sfîntu Pantilimon. Ascultă! (ridică un pahar şi cântă):

(Arie din : *Agachi Flutur*).

Când vinul curge în pahare,
Când ochiĭ vesel străluцesc,

Inima-mĭ saltă şi tresare
De un fior dumnedeesc.
Ridic un pahar
Plin, plin,
De vin de Cotnar
Plin, plin
Şi mie vesel mi'l închin.
Ah! ah! ah!
Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
Glu, glu, glu, raĭul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu
Şi orĭ care chin
Eŭ mi'l înec in vin.
Chiŭ!

(Chiue şi bea)

(împreună).

Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
Glu, glu, glu, raĭul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu
Şi orĭ care chin
Eŭ mi'l înec în vin.
Chiŭ!

(Beŭ împreună)

Pepelea. — Merge la inimă, gĭupâne!

Arvinte. — Meargĕ sănĕtos, că eŭ nu 'ĭ-oĭŭ dice ho!

Pepelea. — (în parte) Pare-mi-se că se cârpeşte moşneagu!

Arvinte. — (cam ameţit, în parte) Am sĕ 'l fac sĕ prindĕ prepeliţa de coadă. Las' pe mine!.. Eŭ sûnt Arvinte cel cu minte... Arvinte Crişu!

Pepelea. — Gĭupâne, ştiĭ una?

Arvinte. — Spune, băĭete, spune, c'apoĭ 'ţĭ-oĭŭ rĕspunde!

Pepelea. — Sĕ trăească moş Noe, cel care-o discoperit viea!

Arvinte. — Sĕ trăească... dar'... tata Noe... sĕ

trăească!.. el o fost o dată Român... Ci că el avea în corabiea sa vr'o ḑĕce antale de Cotnarĭŭ de pe vremea luĭ Stefan-Vodă... Crişu el!.. Potopu îl boteza cu apă, el se boteza cu vin, de dimineaţă pĕn' în sară... ean aşa... (bea) Be şi tu, măĭ Pepeleo!.. be, dă'ĭ gât, că te lovesc cu ulcĭoru 'n cap!.. Ha, ha, ha!.. mare înţĕlept om maĭ era tata Noe! El ḑicea aşa: că numaĭ triĭ lucrurĭ pe lume sûnt bune...

Pepelea. — Care, gĭupâne?

Arvinte. — Pânea cât de proaspĕtă, vinu cât de vechĭŭ şi nevasta cât de tênĕră... Crişu el!.. ḑĕce antale de Cotnarĭŭ! Avere, măĭ... comoară, băĭete...

Pepelea. — (prefăcêndu-se că 'ĭ ameţit) Heĭ! căcĭ n'am fost şi eŭ cu dînsu în corabie!..

Arvinte. — Ce-aĭ fi făcut, Pepelaş dragă?

Pepelea. — Eŭ?.. 'l-aşĭ fi dat huştĭulĭuc în baltă pe moş Noe, ca sĕ 'mĭ rĕmâĭe mie tot vinu!

Arvinte. — (beat) Eaca!.. bun!.. huştĭulĭuc tată Noe, huştĭulĭuc... ştĭobîlc!.. s'o dus! (privesce în jos) Ean priveşte cum se duce 'n fund... s'o duuus!.. *parapanghelos*... ş'am rĕmas noĭ stăpânĭ pe corabie... (se scoală şi şovăesce) Măĭ, că tulburată 'ĭ Marea! Nu mĕ ţine picĭoarele. (se lovesce cu capul de rufe) Bate vêntul în pânze... de aceea... (către Pepelea) moş Noe... Ean ascultă, moş Noe!..

Pepelea. — Ce 'ĭ, nepoate?

Arvinte. — Aşa sĕ trăeştĭ... strînge'ţĭ pânzele, că se prea clatină corabiea! (se sprijină de Pepelea.)

Pepelea. — Mergĭ de te razĕmă de-un catarg!

Arvinte. — Eaca... m'am răzĕmat... moş Noe... Ean ascultă, moş Noe!

Pepelea. — Aud, nepoate!

Arvinte. — Cunoştĭ pe Pepelea?

Pepelea. — Îl cunosc, îĭ un şiret de frunte!

Arvinte. — Şiret el, dar' eŭ şi maĭ şi . . . pune'ţĭ în gând, moş Noe, că 'ĭ-am întors un şurub . . . Ha, ha, ha! . .

Pepelea. — Cum?

Arvinte. — 'Ĭ-am luat casa pe nimică . . . ş'apoĭ mi ţi 'l-am chefăluit frumos, de-am prifăcut zapisu cu cuĭu . . .

Pepelea. — Cucuĭŭ? . . Unde aĭ cucuĭŭ, nepoate?

Arvinte. — Eŭ? . . cucuĭŭ . . . (se pipăĭe) Nu se află . . . Eŭ ştiŭ una şi bună . . . Are înscris? bine! n'are? şi maĭ bine! Vorba ceea: Cârc Frangoleo . . . huştĭu-lĭuc . . . s'o dus . . .

Pepelea. — Bietu Frangolea!

Arvinte. — Nu 'l maĭ căina . . . un blăstĕmat! . . ştiĭ d-ta, moş Noe, că Frangolea 'mĭ-o cerut pe Măndica?

Pepelea. — O avut obraz?

Arvinte. — Ci că are un cuĭŭ în păretele ista . . . spune'ĭ sĕ 'şĭ puĭe pofta 'n cuĭŭ! . . Ha, ha, ha! . .

Pepelea. — 'Ĭ-am spus-o de mult . . . dar' ştiĭ ce 'mĭ-o rĕspuns?

Arvinte. — Ba!

Pepelea. — 'Mĭ-o rĕspuns că are de gând sĕ se spânḑure în cuĭu luĭ, dacă nu 'ĭ veĭ da pe Măndica.

Arvinte. — Spânḑure-se sănĕtos!

Pepelea. — Ba, ferească sfântul! . . A ḑice lumea că 'l-aĭ ucis d-ta, în casa d-tale, şi 'ĭ căde în criminal!

Arvinte. — (buĭmăcit) Criminal!

Pepelea. — Ş'apoĭ, haĭte 'n Ocnă.

Arvinte. — Ocnă!

Pepelea. — Ş'apoĭ haĭte 'n ştreang . . .

Arvinte. — (cam trezindu-se) În ştreang? eŭ? haĭt. (rĕmâne încremenit.)

Pepelea. — Nepoate, nepoate!

Arvinte. — Ce'ĭ?
Pepelea. — Ean priveşte, colo, la părete!.. Eaca Pepelea... El îşĭ pregăteşte laţul sĕ se spênḑure... Nu lăsa!.. (se depărtează de Arvinte şi merge de anină un laţ în cuĭul din păretele din dreapta.)
Arvinte. — (frecându'şĭ ochiĭ) Se spênḑură!.. Cine se spênḑură? Criminal! Ocnă!.. (dă cu ochiĭ de Pepelea) Pĭeĭ drace! Eaca!.. Ce dihanie 'ĭ acolo?.. Moş Noe?.. Frangoleo!.. Pepeleo!..
Pepelea. — (lângă cuĭŭ) Aud, cine mĕ chĭamă?
Arvinte. — Tu eştĭ, Pepelaş? Ce facĭ acolo?
Pepelea. — Nu băga de samă!.. Mĕ spênḑur!
Arvinte. — (trezindu-se) Te spên... te spênḑ..?.. Nu face una ca asta, că te 'ĭ căi maĭ pe urmă!
Pepelea. — N'am grijă!
Arvinte. — Măĭ creştine!.. da nu te-or îngropa!
Pepelea. — Puçin îmĭ pasă! (îşĭ pune laţul în gât.)
Arvinte. — Da mĕ bagĭ pe mine 'n belea... Mergĭ încalte de te spênḑură aĭurea... nu în casa mea!
Pepelea. — Ba... aicĭ îmĭ vine la socoteală... în cuĭul meŭ... Rĕmâĭ sănĕtos, gĭupâne!
Arvinte. — Da stăĭ, măĭ, nebunule!
Pepelea. — Sĕ ne videm cu bine în căldarea luĭ Scaraoţchi!
Arvinte. — (oçerindu-se) Căldarea cea cu smoală clocotită!.. Brrr! Nu da drumu laţuluĭ, pehlivanule... Spune, ce vreĭ?
Pepelea. — (cu glas slab) Îmĭ daĭ pe Măndica?
Arvinte. — Pe Măndica?
Pepelea. — Rĕspunde, că mĕ duc pe ceea lume.
Arvinte. — Stăĭ, nu muri, că 'ţĭ-o daŭ!
Pepelea. — Chĭam'o aicĭ dar'!
Arvinte. — Eaca o chĭem, o chĭem... Măndico!

Măndico! (în parte) Batĕ'l crucea, antihîrţ. (tare) Măndico! Măndico!..

SCENA XII.

Arvinte, Pepelea. Măndica.

Măndica. — (de după uşă) Ce este, moşule?

Arvinte. — Vin' ĭute, că se spênḑură Pepelea de doru tĕŭ!

Măndica. — Vaĭ de mine!.. Pepeleo!

Pepelea. — Aud, Măndică!

Măndica. — Dacă mĕ ĭubeştĭ, nu te ucide!

Pepelea. — Fie!.. dar' vin' aicĭ sĕ ne logodim!

Măndica. — Nu pot vini, că 's disbrăcată.

Pepelea. — Apoĭ dă inelu tĕŭ p'intre uşă, şi primeşte pe-a meŭ.

Măndica. — Na-ţi'l!

Pepelea. — Gĭupâne Arvinte, deschide uşa şi 'mĭ adă inelu!

Arvinte. — Eŭ sĕ ţi'l aduc?

Pepelea. — Ĭute, ĭute, că strîng laţu!

Arvinte. — (deschiḑênd uşa, în parte) Ce i 'l-aş strînge eŭ însumĭ, de nu 'mĭ-ar fi teamă!

Pepelea. — (mergênd la uşă) Măndico, na inelu meŭ. (îĭ dă inelul p'intre uşă şi ĭea inelul Măndicăĭ.)

Măndica. — Ţine şi tu pe a meŭ!

Pepelea. — Noroc bun! Logodna 'ĭ făcută... de-acu, moş Arvinte, sĕ te vĕd c'o claĭe de nepoţeĭ.

Arvinte. — Pepelĭ ca tine? Mĕ ferească Dumneḑĕŭ!

Pepelea. — Ean las', moş Arvinte!.. nu maĭ fiĭ supĕrat, că după ce m'oĭŭ însura, pritac zapisu cum 'ţi-o place... Acu haĭ sĕ maĭ tragem o duşcă în sănĕtatea Măndicăĭ.

Arvinte. — Fie, fĕtu meŭ!.. de-acu noroc şi veselie!

(Îea un pahar cu vin şi chiue.)

Vieaţa se trece cu grăbire,
Aniĭ ceĭ tinerĭ se strecor;
Dar' eŭ nu simt nicĭ o măhnire,
Căcĭ mĕ ţin tot pe urma lor.
Cu al meŭ pahar
Plin, plin
De vin de Cotnar
Plin, plin
Şi mie vesel mi'l închin.
Ah! ah! ah!
Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
etc. etc. etc.

(Împreună.)

Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
etc. etc. etc.

(Ciocnesc împreună paharele şi chiuesc.)

(Cortina cade.)

MILLO DIRECTOR

PERSOANE:

Millo, director al teatruluĭ național.

Nenea **Naïe**.

Lucsița, soçia luĭ Naĭe.

Lina, fiĭca lor.

Tachi.

Serviescu.

Cĭupicĭ.

Ion, servul luĭ Naĭe.

MILLO DIRECTOR

SÉŬ

MANIEA POSTURILOR

COMEDIE CU CANTICE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece într'un oraş de provinçie din Valahiea, la anul 1864.

Teatrul represintă un salon bine mobilat; o uşă în fund; două uşĭ laterale, în dreapta piano; în stânga, un gheridon, canapea şi jêlţurĭ.

SCENA I.

Lucsiţa (pe canape), Tachi, Lina (la piano.)

Lucsiţa. — Tăchiţă!..

Tachi. — (viind ĭute de lângă piano) Aud, doamna mea!

Lucsiţa. — Fost-aĭ pe la croitorul meŭ, ca sĕ'ĭ spuĭ sĕ'mĭ aducĕ mantela cea de drum?

Tachi. — Am fost; trebue sĕ vie croitorul numaĭ de cât!

Lucsiţa. — Şi la cismar, pentru botniele mele cele blănite?

Tachi. — Şi la cismar!

Lucsiţa. — Şi la caretaş?

Tachi. — Şi la el!.. Caleasca e gata; maĭ are nevoe numaĭ de un resor, de câteva sbanţurĭ şi de maĭ multe şuruburĭ.

Lucsiţa. — Prea bine! Dar' la capitanul de poştă trecut-aĭ?

Tachi. — Caiĭ vor fi mâne pĕnă 'n ḑiuă în curte... caĭ de ceĭ noĭ... Zmeĭ!

Lucsiţa. — (sculându-se) Bravo! eştĭ un tênĕr neprecuit pentru comisioane!

Tachi. — (căutând pe furiş la Lina) Numaĭ pentru comisioane?

Lucsiţa. — Om vedea maĭ pe urmă la ce aĭ maĭ putea fi bun... O! Tăchiţă, când gândesc că am sĕ merg la Bucurescĭ, ca sĕ'mĭ petrec ĭearna, nu mĕ ţine locul de bucurie... îmĭ vine tot sĕ cânt şi sĕ joc... dar' tu Lină?

Lina. — (sculându-se de la piano) Şi eŭ, maman... Dar' d-ta, domnule Tachi?

Tachi. — Eŭ şi maĭ mult, domnişoară, căcĭ 'mĭ-aţĭ permis sĕ vĕ întovărĕşesc.

Lucsiţa. — Dar... ne'ĭ face comisioane în Bucurescĭ?

Tachi. — (în parte) Ear'?

Lina. — Si 'ĭ fi cavalerul nostru pe la grădinĭ, pe la teatru, pe la balurĭ.

Lucsiţa. — (esaltată) Balurĭ, teatru, grădinĭ!.. eaca vieaţă împĕrătească; dar' nu ca în oraşele astea de provinçie, unde spiritul lângeḑesce într'o atmosferă uricĭoasă ce usucă inima ca un sbêrcĭog... o! Bucurescĭ! Bucurescĭ!

(Arie nouă:)

O! Bucurescĭ
Cu magic nume!
Aĭ fost şi eştĭ
Unic pe lume!
De plăcerĭ, ḑeŭ,
Eştĭ o comoară
Şi gândul meŭ
La tine sboară!
Uniĭ tot spun
Că pe căldură
N'aĭ miros bun...
Da's reĭ de gură;
Alţiĭ bârfesc
Că'n sin la tine
Mulţĭ nebunesc,
Cântând ca mine...

(Împreună.)

O! Bucurescĭ
Cu magic nume!
etc. etc. etc.

SCENA II.

Ceĭ de'nainte, **Serviescu** (vine pe uşa din fund.)

Serviescu. — *Servus* şi plecăcĭune!

Lucsiţa. — A!.. Domnule Serviescu... poftim!

Serviescu. — Vĕ aduc, doamna mea, dragă cucoană, o veste importantă!

Lucsiţa. — Care?

Servieseu. — Acasă e nenea Naĭe?

Lucsiţa. — Ba nu, barbatu meŭ a eşit!.. dar' ce veste?

Serviescu. — O veste colosalĕ!.. Şi unde s'a dus nenea Naĭe?

Lucsiţa. — S'a dus la bĭuroul poşteĭ, ca sĕ caute scrisorĭ de la arendaşul moşieĭ noastre! Dar' ḑiseşĭ că aĭ o veste?..

Serviescu. — Piramidalĕ!.. Tot pleacă mâne la Bucurescĭ nenea Naïe?

Lucsiţa. — Tot... plecăm cu toţiĭ... dar' vestea, vestea?

Serviescu. — Gigantescă şi urieaşă!

Tachi. — Importantă, colosalĕ, piramidalĕ... spune-o astăḑĭ!

Serviescu. — A! domnule Tachi, aci aĭ fost?.. nu te zărisem... *Servus* şi plecăcĭune, vere!

Tachi. — Te-o fi orbit vestea cea mare.

Serviescu. — (căutând pe Lina) Ba nu, mĕ orbiră raḑele brilante şi strălucitoare ce es din ochiĭ domnişoareĭ Lina!

Lina. — (riḑênd) Pune ochelarĭ, domnul meŭ!

Serviescu. — Ah!.. dacă 'mĭ-aşĭ pune geamurĭ, aşĭ fi lipsit de felicitatea şi de fericirea...

Lucsiţa. — (cu nerăbdare) Eştĭ nesuferit!.. Spune'mĭ vestea, că staŭ pe cărbunĭ!

Serviescu. — Ha, eaca... Staţĭ sĕ 'mĭ-o aduc aminte!.. Închipuiţi-vĕ, că... am uĭtat-o!

Lucsiţa. — Tronc.

(Toţĭ staŭ grămadă pe lângă Servieseu, aprinşĭ de curiositate.)

SCENA III.

Ceĭ de'nainte, **Cĭupici** (grav şi misterios, se apropie în taĭnă.)

Cĭupicĭ. — (cu glas adânc) *Umilissimus!*

Lucsiţa. — (spărietă) A!

Lina. — (tresărind) A!

Lucsiţa. — M'aĭ spărieat, domnule Cĭupicĭ, cu glasul d-tale!

Cĭupicĭ. — *Pardon*, doamna mea!.. Vĕ aduceam o novelă.

Lucsiţa. — Şi dumneata?

Cĭupicĭ. — (căutând înpregĭur, cu sfieală) O novelă colosalĕ!

Serviescu. — Ca a mea?

Cĭupicĭ. — (după ce a ascultat pe la uşĭ) Piramidalĕ!

Tachi. — Şi gigantescă... o scim!

Cĭupicĭ. — O sciţĭ?.. Apoĭ dar' mĕ duc s'o spun aĭurea... (se închină) *Umilissimus!*

Lucsiţa. — Ea stăĭ, omule, şi spune aḑĭ, că'mĭ vine sĕ ţip!

Cĭupicĭ. — Bine... daţi'mĭ toată atenţiunea, că încep!

Serviescu. — Stăĭ! nu deschide gura! 'mĭ o aduc aminte acu... Eaca... Am întêlnit maĭ dinioarea un servitor de la masa şefuluĭ de bĭuroŭ a prefectureĭ, care 'mĭ-a spus în taĭnă, că a aflat de la un amic şi prieten al luĭ ce'ĭ întrebuinţat la telegraf, că... ce, Doamne eartă-mĕ, 'mĭ-a spus că 'ĭ-a spus?.. (caută sĕ'şĭ aducĕ aminte.)

Lucsiţa. — Ear' aĭ uĭtat?

Cĭupicĭ. — Că o depeşă de la Bucurescĭ anunţă prefectuluĭ ca sĕ prepare recepţiune directoruluĭ Ministeriuluĭ de interne, care trece la Craĭova în revisiune.

Lucsiţa. — Directorul?

Tachi. — Ministeriuluĭ de interne?

Lucsiţa. — Şi n'aĭ aflat unde i s'a pregătit gazda?

Cĭupicĭ, — Nu! însă cred că d-voastră avênd casa cea maĭ confortabilĕ din oraş, veţĭ fi invitată, certamente, a'l primi.

Lucsiţa. — Aşa s'ar cuveni, pentru că câţĭ miniştri

și directorĭ, tot noĭ 'ĭ-am găzduit! Astă dată însă 'mĭ-e teamă că prefectul...

Serviescu. — Oare? Nu sûnteţĭ bine înpreună?

Lucsiţa. — Nu prea!.. Cucoana d-sale pretinde sĕ'ĭ fac eŭ visită maĭ ântêĭ, în contra tuturor regulelor eticheteĭ... dar de-oĭŭ sci că o prinde gălbinarea de cĭudă... nu m'oĭŭ duce!

Serviescu. — Sĕ nu vĕ duceţĭ... maĭ bine sĕ trăiţĭ fie-care cuc de-o parte... Ce dracu! filotimiea 'ĭ filotimie și amorul propriŭ e amor-propriŭ...

Lucsiţa. — Nu'ĭ așa?

Serviescu. — Așa!.. Cu toate aceste îmĭ pare reŭ că nu trage aci în gazdă directorul, pentru că așĭ fi avut de adresat o petiţiune de jalbă.

Lucsiţa. — Aĭ vre un proces?

Serviescu. — Ba... am maĭ multe, dar' nu mĕ îngrijesc de ele! Am ambiţie sĕ fiŭ funcţionar în slujbă.

Cĭupicĭ. — Şi eŭ am ambiţiune de funcţiune!

Lucsiţa. — Şi barbatu meŭ are aceeașĭ ambiţi...

Cĭupicĭ. — une... Minunat!.. vrea sĕ ḑicĕ, tot orașul vrea sĕ fie înpiegat. (vorbesc încet înpreună.)

Lina. — (încet luĭ Tachi) Dar' d-ta, domnule Tachi?

Tachi. — Eŭ, domnișoară, nu înţeleg o asemenea proastă și ridiculă ambiţie... Doresc ca Guvernul sĕ aĭbă nevoe de mine, ear nu eŭ de Guvern, și astfel ar trebui sĕ cugete toţĭ Românii!

Serviescu. — Cum am face oare, ca sĕ aducem pe directorul aci?

Lucsiţa. — Sciĭ una?.. Răpede-te la capitanul de poștă și așteaptă acolo, pĕnă a sosi directorul, și...

Serviescu. — Destul, am înţeles... sĕ'ĭ spun că i s'a găsit gazda la d-ta de către domnul prefect.

Cĭupicĭ. — Perfect!

Serviescu. — Cum perfect? prefect!.. N'are a face una cu alta!

Lucsiţa. — Sĕ te vĕd Serviescule de eştĭ meşter!

Serviescu. — Las' pe mine; când e de jucat feste perfectuluĭ... sûnt unic!

Lucsiţa. — Du-te dar', nu perde vreme!

Serviescu. — M'am dus... *Servus* cu plecăcĭune... Ha ha ha... (ese prin fund.)

Cĭupicĭ. — Admirabil!

Lucsiţa. — De-a veni directorul aci, 'l-om ruga sĕ ne recomande Ministruluĭ, după obiceĭŭ... şi vorba ceea: bunu'ĭ Dumneḑeŭ! meşter e...

Cĭupicĭ. — Sublim!

Lucsiţa. — Trebue dar' sĕ 'l primim maĭ cu deosebire... Tachi! aleargă prin oraş de găsesce taraful de lăutarĭ, şi d-ta, domnule Cĭupicĭ, mergĭ la cofetărie de'mĭ adă vr'o douĕ ocale de bonboane.

Tachi. — Bucuros!

Cĭupicĭ. — *Umilissimus!*

(împreună.)

Domnul director aice vine,
Haĭdeţĭ degrabă sĕ ne gătim,
În casa noastră primindu'l bine,
A luĭ favoare sĕ dobîndim!

(Tachi şi Cĭupicĭ es prin fund.)

SCENA IV.

Lucsiţa, Lina; *maĭ pe urmă* Ion.

Lucsiţa. — Acum Lină, haĭ ĭute, sĕ facem tualeta, ca sĕ arătăm bucuresceanuluĭ că şi noĭ, provincialiĭ, scim sĕ ne gătim după modă!

Lina. — Bine, maman!

Lucsiţa. — Şi cine scie?.. Dac' a fi directorul neînsurat, poate că... de ce nu?.. Tu eştĭ tênĕră... nu seamenĭ tătâne-teŭ...

Lina. — Maman... d'apoĭ Tachi?..

Lucsiţa. — Tachi, Tachi... nu ḑic... e bun tênĕr, are calităţile luĭ... face bine comisioanele, dar' nu are nicĭ o posiţie în lume, nu e nicĭ într'un post; când directorul e... coşcogea director.

Lina. — Aşa este, maman... însă...

Lucsiţa. — Însă, ne însă... aşa 'ĭ cum ḑic eŭ. (strigă) Ioane! Ioane! (bate în palme.)

Ion. — (ese din dreapta) Aud, cucoană!

Lucsiţa. — Sĕ daĭ poroncă bucatarului sĕ gătească bucate franţuzescĭ cu *blanc-mangée*, şi tu pune masa... A! cere la jupâneasa sĕ 'ţĭ dea faţă de masă şi şervete curate.

Ion. — Apoĭ de-abĭa cincĭ ḑile de când am pus şervete noĭ!

Lucsiţa. — Nu face nimica... astăḑĭ avem un director!.. A! sĕ nu uĭţĭ ca sĕ aşeḑĭ în mijlocul meseĭ turnul Malacovuluĭ cel de migdale amare!

Ion. — Aud, cucoană! (în parte) De şése lunĭ de când slujesce turnul Malacovuluĭ şi nime nu 'l încolţesce... îmĭ vine sĕ 'ĭ trag eŭ un asalt.

Lucsiţa. — Dusu-te-aĭ aḑĭ?

Ion. — (eşind) Aud, cucoană!.. Îĭ trag!

Lucsiţa. — Oh!.. toate mulţemirile îmĭ vin de-o dată... par' că am prins aripĭ ca sĕ sbor la Bucurescĭ! (cântă) O! Bucurescĭ cu magic nume...

SCENA V.

Lucsiţa, Lina, Naïe.

Naïe. — (afară, furios) Fire-ar a naïbeï!

Lucsiţa. — Ce s'aude?

Lina. — Vine papa!

Naïe. — (întrând prin fund cu o scrisoare deschisă în mână) Îneca-'l-ar maslinele care le mănâncă, arendaşul draculuï!

Lucsiţa. — Da ce este, frate?

Naïe. — Ce este, ean ascultă ce 'mï scrie grecul în limba luï. (citesce).

«Cu plecaçune ma încino la dimiata, cocoane Naïe. «Chito pentru chisto mosieï dimitale a sfintolo Di«mitri, si mi ertaţo, che nu amo niçi frinta, fiindo «che am traso primezdia *simandicosa*... Destulo che «s'a aprinso un clae de grio, 'l-am stinso; destulo che «s'a aprinso alta clae tot de sacară, ear 'l-am stinso... «*Ma* a arso bordeïo de la aria... M'a ferito Dim«neḑeo de vinto, che me afanisemo. Chito pentru «mosia dimitale, Gusganesti, si mi ertaţi, che nu poto «si ţino maï multo la dimiaeï, che a venito lezea rïu«rala, che mi a luato boerescu, che m'a afanisito... «*Lipon*, spun la dimiata *ritos*, che de astaḑï nu mi «erta intereso si filotimiea se maï fiŭ arendasi la di«miata, *ma* tot remuno supuso sluga dimitale. Ma «închino cu plecaçune.

Agamemnon Trufandas.»

Lucsiţa. — (după ce a ascultat, dând semne de mirare şi de furie) Ce ḑice grecu? Ce ḑice? că lasă moşiea?

Naïe. — O lasă!.. Eeeï! aşa 'ï c'am păţit-o? Ce fac eŭ de-acum? Am rĕmas făr' de veniturï!.. *to procopsamen*, cum ḑice *chir* Trufanda.

Lucsiţa. — Caută'ţĭ alt arendaş!

Naĭe. — Altul?.. pe care?.. Unde 'ĭ, sĕ 'l bag în sin, dac'ar încăpea de urechĭ... Astăḑĭ toţĭ arendaşiĭ se aţin ca la potică şi te chitesc cu legea rurală ca cu o *şuşana*... Eeĭ!.. Ce ne maĭ facem de Pascĭ, de unde cheltuim?.. De unde ne îmbrăcăm? De unde ne hrănim?.. Cu ce ne ţinem caifetul?.. Cu ce mergem la Bucurescĭ?

Lucsiţa. — Cum? sĕ nu mergem nicĭ la Bucurescĭ?..

Naĭe. — Ba nu!.. pune'ţĭ pofta 'n cuĭŭ despre voĭaj şi petrecerĭ!.. Trebue sĕ ne închidem în casă, sĕ nu maĭ primim pe nime, şi sĕ trăim cu cea maĭ mare economie.

Lucsiţa. — (apucând-o istericale) Ah! ah!

Lina. — Maman...

Naĭe. — Na, şi altă belea acum... a apucat-o *istericale!*.. Lucsiţo, vină'ţĭ în simţirĭ!

Lucsiţa. — Ah! ah!

Naĭe. — Lucsiţo, sĕ mĕ veḑĭ pe năsăliĭ...

Lucsiţa. — (trezindu-se, furioasă) Sĕ mĕ las de Bucurescĭ! (umblă răpide pe scenă) o dată cu capul! de-oĭŭ sci că m'oĭŭ duce pe jos val vêrtej pĕn' în capitală... Nu vreŭ sĕ 'mĭ petrec ĭearna aci... nu vreŭ!.. 'Mĭ-am gătit toate tualetele... oraşul întreg scie că ne pornim mâne... Ce-or ḑice când or afla că ne-am lăsat de voĭaj... or rîde de noĭ... Prefectoriţa sĕ riḑĕ de mine?.. Nu vreŭ, nu vreŭ, nu vreŭ!.. (cade obosită pe canape.)

Naĭe. — Lucsiţo, sufletul meŭ! înţeleg că nu vreĭ, dar' dacă nu 's mijloace... ce sĕ facem?.. trebue răbdare, fata mea!

Lucsiţa. — (plângĕnd) Răbdare!.. de ḑece anĭ de când tot rabd, şi când era sĕ 'mĭ înplinesc visul, sĕ mĕ

vĕd de-o dată osândită a ḑice adio la mulţemirile ce'mĭ făgăduĭa!.. Ah!.. simt c'am sĕ mor de durerea asta!

Lina. — (plângênd) Maman...

Naĭe. — Ba, ferească Dumneḑeŭ, sĕ nu morĭ, că... mor şi eŭ, pe legea mea. (îşĭ suflă nasul.)

Lucsiţa.

(Arie: *Adio, remâĭ ferice.)*

Adio, vis de plăcere,
Vis frumos şi desmerdat,
În cumplită, grea durere
Sufletu'mĭ s'a deşteptat!
Ah! de-acum făr' încetare
Am sĕ plâng şi sĕ suspin,
Am sĕ gust ḑile amare
Fără nicĭ un minut lin!

(Stă cufundată în tristeţă.)

Naĭe. — Lucsiţo, nu te despera, că voĭŭ face toate chipurile sĕ te duc la Bucurescĭ, de-a fi chĭar sĕ 'mĭ vênd moşiea pe nimica... Oĭŭ cere o slujbă în capitală... M'oĭŭ alege deputat...

Lucsiţa. — O slujbă?

Naĭe. — Dar!.. Am scris de mult la un prieten din Bucurescĭ ca sĕ intrigarisească...

Lucsiţa. — (inspirată) O slujbă?.. Dar... trebue numaĭ de cât s'o capeţĭ... Directorul Ministeruluĭ de interne vine aci la gazdă... şi printr'însul...

Naĭe. — Ce spuĭ?.. Direct... Minist... când?.. de unde?.. cum?

Lucsiţa. — Îl aşteptăm sĕ cadĕ dintr'un moment în altul...

Naĭe. — Dar' cum?.. ce fel?.. cine v'a spus... de unde şi pĕnă unde?..

(Se aude afară răcnete de surugiĭ.)

Lucsiţa. — Tacĭ că eată'l... vine!
Naĭe. — Da bine, soro... *pliroforte-mĕ.*
Lucsiţa. — 'Ţĭ-oĭŭ spune tot, maĭ pe urmă!
Naĭe. — (buĭmăcit) Direct... Minist... intern... aci?.. M'am buĭmăcit!

SCENA VI.

Ceĭ de'nainte, Serviescu.

Serviescu. — (întrând ĭute) Vine, vine, eată'l... 'l-am adus!
Naĭe. — Pe direct... Minist?..
Serviescu. — Dar! Cum 'ĭ-am zărit caleasca la poartă, m'am răpeḑit pe oblon şi 'l-am poftit aci la gazdă.
Naĭe. — (aĭurit) Pe oblon?
Serviescu. — Ba, pe directorul!
Lucsiţa. — Bravo! Serviescule... eştĭ un amic nepreçuit... Haĭde ĭute sĕ ne gătim... sĕ ne 'nbrăcăm!
Naĭe. — Ear' sĕ mĕ 'nbrac?
Lucsiţa. — Vin' de 'ţĭ pune fracul şi cravata albă... Haĭd'!.. şi d-ta, Serviescule, primesce'l în locul nostru.

(Înpreună.)

Domnul director eată'l că vine;
Haĭde cu toţiĭ sĕ ne gătim!
În casa noastră primindu'l bine,
A luĭ favoare sĕ dobândim!

(Es prin stânga.)

SCENA VII.

Serviescu, Millo.

Serviescu. — (în parte) Am sĕ profit de momentul acest favorabil ca sĕ 'ĭ cer prefectura... Eată'l... Poftim, domnule director, poftim!

Millo. — (întrând prin fund) Mulţemesc, domnul meŭ! Dumneavoastră sûnteţĭ stăpânul caseĭ?

Serviescu. — Ba nu, domnule director!.. Nenea Naĭe cu soçiea sa, doamna Lucsiţa şi cu fiĭca lor, domnişoara Lina.. un ânger!.. aŭ sĕ vie în curênd... Acum îşĭ pregătesc o tualetă potrivită şi conformă cu rangul d-voastră.

Millo. — Conformă cu rangul meŭ? (în parte) Ce rang? (tare) Dar', mĕ rog, sĕ mĕ onoraţĭ şi cu numele d-voastră, domnul meŭ. Amabilitatea cu care m'aţĭ oprit în drum ca să mĕ aduceţĭ aicĭ în gazdă, mĕ face a dori ca sĕ vĕ cunosc maĭ de aproape.

Serviescu. — E multă cinste şi onoare pentru mine... Eŭ sûnt Ghiţă Serviescu, om şi prieten a caseĭ.

Millo. — Ghiţă?

Serviescu. — (închinându-se) Serviescu, fost membru la tribunalul judecătorieĭ; (oftând) însă astăḑĭ în disponibilitate!

Millo. — Serviescu?.. Serviescu... Pare că nu'mĭ e necunoscut numele d-voastră... Nu aveţĭ cumva un frate la Bucurescĭ?

Serviescu. — Nu, domnule director, am fost unic şi singur la părinţĭ... născut în 7 lunĭ.

Millo. — Poate vr'un nepot?

Serviescu. — Nicĭ... m'a ferit Dumneḑeŭ de salba draculuĭ... Dar' pentru ce mĕ întrebaţĭ?..

Millo. — Pentru c'am cunoscut un actor la Bucuresci care se numea... Felendreş.

Serviescu. — Nu 'mĭ e neam... eŭ sûnt orfan, fără părinţĭ, şi nu am alte rude de cât Patriea, şi alt părinte de cât Guvernul.

Millo. — Îl fericesc, domnul meŭ, că are asemenea copiĭ.

Serviescu. — Bunătatea dumnevoastră, domnule director... însă cu toate aceste mĕ vĕd abandonat, şi pot dice chĭar... părăsit, depărtat de scena poli...

Millo. — Pĕcat!.. (în parte) Ar fi bun de actor.

Serviescu. — Şi aceasta mĕ *şagrină*, şi chĭar mĕ... măhnesce, cu atât maĭ mult, că... fără modestie, mĕ simt vrednic şi demn de orĭ ce rol în sinul Patrieĭ mele.

Millo. — (în parte) Nu cumva aşĭ putea sĕ'l angagez în trupa mea?.. (tare) Domnule Serviescu, pre cât înţeleg, aĭ dori sĕ mergĭ la Bucurescĭ!

Serviescu. — Cum nu, domnule director!.. ăsta'ĭ visul de aur a tuturor provincialilor din district!

Millo. — Aĭ voi sĕ jocĭ un rol şi d-ta pe scenă?.

Serviescu. — Ba şi maĭ multe... dacă s'ar putea!

Millo. — Prea bine!.. Aveţĭ bunătate dar' a'mĭ rĕspunde... sciĭ ceti şi scrie?

Serviescu. — (cam atins) Întrebarea e cam curioasă... domnule director... Vĕ spuseĭŭ maĭ adinioarea c'am fost membru la tribunalul judecătorieĭ...

Millo. — *Pardon*... o uĭtasem...

Serviescu. — (în parte) E mucalit directorul.

Millo. — (în parte) Ar fi bun de jucat rolul de amorez... cam naiv. (tare) Domnul meŭ!.. încă o întrebare... Fost-aĭ înamorat vr'o dată?

Serviescu. — (în parte) E mucalit! (tare) Am fost de

maĭ multe orĭ, de vreme ce mĕ silițĭ sĕ mĕ spovedesc și sĕ'mĭ fac confesiunea.

Millo. — Însă înamorat . . . colea . . . nu . . .

Serviescu. — Din talpă pĕn' în creștet . . . Am făcut și stihurĭ în versurĭ.

Millo. — Ḑeŭ? Nu aĭ avea bunătate sĕ mi le recitațĭ?

Serviescu. — Bucuros, domnule director . . . nu am nimică a vĕ refusa. Ascultațĭ! . . Stiturile mele sînt jumătate românescĭ și jumătate grecescĭ.

Millo. — Așa? . . Se vede că sînteţĭ elin desevîrșit?

Serviescu. — Am învĕțat la dascalul Gaitani, cel care bătea la falangă.

Millo. — Sciŭ! îĭ învĕța pe băețĭ din talpă! . . Ḑi, domnule!

Serviescu. — (recitează cu pretenție) «*Săgeata amoruluĭ sĕŭ copacul raĭuluĭ.*»

Ἀναστεναγμοῦ τὸ πλῆθος, τὸ πικρόν μου τὸ ἀμόρ,[1])
Tu eștĭ singur, numaĭ unul, dulce pricinuitor.
Ἐξ ἀρχῆς 'στο στῆθος μ' ἦλθεν ἡ σαίτα, ἡ χρησή,[2])
Aĭ trimis sĕ mĕ omoare orĭ și unde m'a găsi.
Δένδρον τοῦ ἐν παραδείσω μορφὴν φέρεις καθαρός,[3])
Eŭ îțĭ sînt cu hotărîre robul cel maĭ credincĭos.

Millo. — Și cele-l-alte . . . Minunat! . . (în parte) De n'a cere leafă mare, îl angagez.

Serviescu. — (căutând sĕ'șĭ aducĕ aminte urma) Nu'mĭ maĭ aduc aminte cele-l-alte!

Millo. — Nu 'ĭ trebuință.

---

1) A oftărilor mulțime, amarul meŭ amor, — 2) Din început la pept 'mĭ-a venit săgeata cea de aur, — 3) Tu porțĭ chipul cel maĭ curat al pomuluĭ din raĭŭ.

Serviescu. — Pĕcat... că maĭ sûnt vr'o nouĕ ḑecĭ tot astfel!

Millo. — În doĭ perĭ?.. E de prisos sĕ vĕ maĭ osteniţĭ... V'am judecat îndestul după cele ce 'mĭ-aţĭ recitat, şi cred că ne vom putea înţelege uşor înpreună.

Serviescu. — A! domnule director...nu vĕ pot esprima gratitudinea recunoscinţiĭ mele... (în parte) Am căpĕtat prefectura!

Millo. — Dar' mult se maĭ înpodobesc stăpâniĭ caseĭ.

Serviescu. — Dacă poronciţĭ, mĕ duc sĕ'ĭ aduc!

Millo. — Sûnt nerăbdător sĕ le mulţemesc de ospitalitate.

Serviescu. — Merg sĕ le pun ecsecuţie... Ah! domnule director...în d-ta stă nu numaĭ toată sperarea mea, dar' pot ḑice chĭar şi toată nădejdea. (ese prin stânga, în parte) Haĭd'?.. îs prefect!

SCENA VIII.

Millo (scoţĕnd un portofoliŭ mic.)

De grabă sĕ 'l înscriŭ între numĕrul actorilor meĭ... (scriind) Domnul Ghiţă Serviescu, rol de amorez naiv, adică... prostuţ... leafă cincĭ-spre-ḑece galbinĭ pe lună... Am plecat din Bucurescĭ ca sĕ'mĭ completez trupa în provinçie; căcĭ am luat ear' direcţiea pe treĭ anĭ, şi doresc s'aduc mulţemire publiculuĭ.

Sûnt director şi doresc
Publicul sĕ'l mulţemesc,
Nu prin drame sbucĭumate
Cu ţipete răguşate,

Dar' prin bune comedii,
Cântece de veselii,
Care fac a da uĭtăriĭ
Negurile supĕrăriĭ.

Sûnt director şi voĭesc
Actorĭ bunĭ sĕ întrunesc,
Ear' pe Muza teatrală
Sĕ o vĕd naţională,
Cu ochĭ dulcĭ, fermecătorĭ,
Cu dinţĭ albĭ şi muşcătorĭ,
Cu florĭ mândre pe cosiţe
Şi cu risurĭ pe guriţe.

SCENA IX.

Millo, Cĭupicĭ (întră misterios, aducênd un cornet de bomboane)

Cĭupicĭ. — (în parte) Ească'l! (se apropie nevĕdut) Domnul meŭ!.. am onoare...

Millo. — (tresărind) Ha?

Cĭupicĭ. — A vĕ saluta cu cea maĭ profundă consideraţiune.

Millo. — Domnule!.. (în parte) Cine sĕ fie barza astă neagră?

Cĭupicĭ. — Domnule direptore, mĕ felicit că vĕ găsesc disponibil, căcĭ am sĕ vĕ confes un ce misterios şi... oribil! (merge de caută pe la uşĭ.)

Millo. — (îngrijit) Eaca! ce are de caută pe la uşĭ ca un trezător de melodrame?

Cĭupicĭ. — (apropiindu-se posomorit) Domnul meŭ! nu mĕ cunoaşteţĭ?

Millo. — Nu!

Cĭupicĭ. — Eŭ sûnt cetăţeanul Stancĭu Cĭupicĭ, al d-voastre devotat *serb*.

Millo. — Cĭupicĭ!.. D-voastră sûnteţĭ celebrul Cĭupicĭ?

Cĭupicĭ. — Eŭ, domnul meŭ! Aţĭ audit negreşit vorbind de mine?

Millo. — Ba... nicĭ o dată!

Cĭupicĭ. — Mĕ mir, căcĭ eŭ sûnt cel d'ântêĭ care am aclamat cu entusiasm diua de 5 şi 24 Ghenar; eŭ am fost cel d'ântêĭ care am aclamat cu frenesie Unirea ţerilor surorĭ; eŭ am fost cel d'ântêĭ care am aclamat cu convicţiune şi esclamaţiune proclamaţiunea constituţiuniĭ; eŭ am fost cel d'ântêĭ care am aclamat diua de 2 Maĭŭ!

Millo. — Şi unde le-aĭ făcut toate acestea, domnule?

Cĭupicĭ. — Aci! Am dat probele cele maĭ necontestabile de profundul meŭ devotament către noul regim; dar' nu's destule atâtea! Vroĭesc astădĭ sĕ probez Guvernuluĭ că nu are alt partidan maĭ călduros de cât Stancĭu Cĭupicĭ! (în taĭnă) Domnule direptore, am descoperit o conspiraţiune la Craĭova cu ramificaţiunĭ la Gorj, la Dolj şi la fostul judĕç a Cârligăturiĭ de peste Milcov.

Millo. — În contra cuĭ?

Cĭupicĭ. — În contra Guvernuluĭ!.. Cunosc pe toţĭ complotaşiĭ, căcĭ sûnt amicul lor cel maĭ devotat, şi pot sĕ'ĭ daŭ pre toţĭ în mâna domnuluĭ ministru, dacă ecselenţia sa ar vroi sĕ 'mĭ facĕ onoare a sĕ încrede în devotamentul meŭ, şi dacă... (caută înpregĭur.)

Millo. — Şi dacă?..

Cĭupicĭ. — Şi dacă 'mĭ-ar da oare care putere de acţiune.

Millo. — Cum?

Cĭupicĭ. — Numindu-mĕ aci prefect!

Millo. — Ha, ha!.. aĭ ambiţiune de funcţiune şi d-ta, ca toţĭ patrioţiĭ?

Cĭupicĭ. — Nu pentru mine, domnule direptore, dar, pentru Patrie, şi dacă Guvernul vroĭesce sĕ capete un om al seŭ, un instrument capace şi devotat pĕnă la moarte, n'are de cât sĕ închidĕ ochiĭ şi sĕ puĭe mâna pe mine.

Patriea, domnul meŭ
Eată tot ce ĭubesc!
La Patrie mereŭ
Gândesc şi ear gândesc;
Pentru că sûnt în stare
Sĕ'mĭ daŭ vieaţa din pept!
Patriea!.. prin urmare,
Numiţi-mĕ prefect!

Patriea! alt cuvênt
Eŭ nu sciŭ sĕ rostesc.
Patrie! Nume sfênt!
Eŭ ţie mĕ jertfesc!
Pe calea de mărire
Eŭ voĭŭ sĕ te îndrept!
Patrie!.. cu grăbire
Numesce-mĕ prefect!

Millo. — (în parte) Ar fi minunat în rol de trădător... De-aş putea sĕ'l angagez... (tare) Domnul meŭ! nu mĕ îndoesc de patriotismul şi de... capacele d-voastre, dar' vĕ mărturisesc că'mĭ pare lucru de mirare a vedea un om ca d-voastră cu atâtea... capace! sĕ nu aibă altă ambiţie de cât aceea de a deveni un simplu prefect în provinçie. Talentele d-voastre cer a sĕ desvolta pe un teatru maĭ mare... maĭ...

Cĭupicĭ. — Ḑeŭ!.. îmĭ faceţĭ onoare de a mĕ crede capabil!.. Nu poftiţĭ ceva bomboane, domnul meŭ?

Millo. — (luând bomboane) Mulţemesc... dar' aşĭ dori sĕ vĕ vĕd figurând în Bucurescĭ pe o scenă maĭ înaltă.

Ciupicĭ. — Orĭ pe care scenă, domnul meŭ; eŭ sûnt la ordinele d-voastre!

Millo. — (în parte) Orĭ pe care scenă? Apoĭ e al meŭ! (scoate portofoliul şi scrie) Stanciu Cĭupicĭ, rol de trădător, 12 galbinĭ pe lună.

Ciupicĭ. — (în parte, cu bucurie) Mĕ înscrie între înpiegaţiĭ Statuluĭ. O! în fine Guvernul a pus mâna pe mine! (tare) Maĭ poftiţĭ un bonbon, domnule direptore?

Millo. — Mulţemesc... (în parte) Caută sĕ mĕ îndulcească!

Ciupicĭ. — În consecinţă, îmĭ este permisă dulcea speranţă?..

Millo. — Cum nu?.. Maĭ vîrtos!.. un om care descopere comploturĭ, merită cel puçin...

Ciupicĭ. — Cel niţel?..

Millo. — O leafă de 12 galbinĭ pe lună.

Ciupicĭ. — Aud? (în parte) S'a greşit cu cifra.

(Se aude în stânga începutul coruluĭ de maĭ jos.)

Millo. — Dar' ce s'aude?

Ciupicĭ. — Vocile gazdelor!

Millo. — A! însfêrşit...

SCENA X.

Millo, Ciupicĭ, Naie, Lucsiţa, Lina, Serviescu şi *maĭ pe urmă* **Ion.**

Naie, Lucsiţa, Lina şi Serviescu (în toaletă de bal, întră cântând.)

Domnul director bine-voĭască
În acest dulce şi scump moment
Cu amicie sĕ priimească
Al nostru vecĭnic devotament.

Millo. — Domnule Naïe... Doamnă Lucsiţă, sûnt pĕtruns de bunătatea cu care mĕ primiţĭ, şi vĕ rog sĕ credeţĭ...

Naïe. — Ce se potriveşte, domnule director!

Lucsiţa. — Noĭ, din potrivă, ne găsim flataţĭ de onoarea ce ne-aţĭ făcut-o, dând preferinţă caseĭ noastre!

Naïe. — Noĭ am găzduit pĕn' acum pe toţĭ miniştriĭ!

Lucsiţa. — Şi pe toate persoanele însemnate care aŭ trecut pe-aci.

Millo. — Sûnteţĭ provedinţa celor cariĭ trec!

Lucsiţa. — Poftim, vĕ rog! (se pune pe canape.)

Millo. — Sĕrut mânile. (se pune alăturea cu Lucsiţa) Dumneeì e negreşit domnişoara Lina, fiica dumnevoastre?

Lucsiţa. — Dar', domnul meŭ... Am scos-o nu de mult din pension; dar' ce folos că a învĕţat franţuzesce, latinesce şi clavirul? Talentele sale se perd aci în provinçie!.. Sûnteţĭ însurat, domnule director?

Millo. — Ba nu, doamna mea! Sûnt âncă tot holteĭŭ... holteĭŭ tomnatic, precum vedeţĭ.

Lucsiţa. — Tomnatic?.. Vreţĭ sĕ glumiţĭ?.. Vĕ găsiţĭ în floarea tinereţiĭ!

Naïe. — Un trandafir!

Serviescu. — Ba âncă de ceĭ de lună!

Cĭupicĭ. — Boboc!

Millo. — Mĕ rog... mĕ confusaţĭ... aicĭ nu vĕd de cât un trandafir înbobocit... domnişoara Lina... şi vĕ seamĕnă dumnevoastre, cucoană Lucsiţă!

Lucsiţa. — *Merci.*

Naïe. — (în parte) Eaca! da mie nu!

Millo. — (sculându-se, în parte) E frumuşică copila; ar fi bună de amoreză pe scenă. (tare) Şi ce maĭ veste peaicĭ, d-lor?

Naïe. — Bună, domnule director, bună pace!

Serviescu. — Mulţemire obştească şi generalĕ.

Ciupici. — Intusiasm!

Millo. — Mě bucur!.. dar' par' că audisem că legea rurală...

Naie. — Din protivă, domnule director, sûntem cu toţiĭ mulţemiţi!

Millo. — A! mě bucur şi maĭ mult!

Naie. — Atâta numaĭ, că arendaşul mĭ-a lăsat moşiea... almintirea...

Millo. — Moşiea d-tale?.. departe'ĭ?.. în care judeç?

Naie. — Nu 'ţĭ-oĭŭ putea spune, că n'am mers nicĭ o dată s'o věd.

Millo. — A! minunat!.. Eştĭ şi d-ta ca Crœsus, care nu 'şĭ cunoscea averile!

Naie. — Ba sûnt ca mulţĭ de-aĭ noştri... şi mărturisesc că, retragerea arendaşuluĭ de pe moşie mě pune într'o stare...

Millo. — (zimbind) Fără stare?

Naie. — Tocmaĭ!.. Blagoslovită sě 'ţĭ fie vorba! (se apropie de Millo şi'ĭ dice încet) Domnule director! sûnt... ruinat!.. pe de altă parte nevasta mě sileşte s'o duc la Bucurescĭ... Nu 'mĭ rěmâne alta de făcut, de cât...

Millo. — Înţeleg... sě te înpuscĭ!

Naie. — Ba! mě ferească sfêntul!.. Vreŭ sě dic, că nu 'mĭ rěmâne alt liman, de cât sě alerg la îndurarea Guvernuluĭ...

Millo. — Aleargă!

Naie. — Ca sě 'mĭ dea vre un post cu leafă bună. (se retrage lângă Lucsiţa.)

Millo. — (în parte) Şi el?.. Se vede că 'ĭ boală... ean sě vedem!.. ean sě vedem!.. Toţĭ umblă după posturĭ, adică după lefĭ; toţĭ aspiră a sě face bucurescenĭ... Dacă s'ar angagea în trupa mea, ar căpěta şi leafă, ar merge şi în capitală!.. (observându'ĭ cu coada ochĭuluĭ) Eŭ asemene aşĭ căpěta de-o dată cu tata

ton patera, o mamă nobilă, o amoreză, un amorez şi un trădător... trupă completă! Însă trebue maĭ ântêĭ sĕ vĕd dacă sciŭ sĕ cânte, sĕ ridĕ, sĕ plângĕ şi sĕ leşine, etc... sciinţĭ neapĕrate în arta dramatică. Sĕ 'ĭ cerc!.. (în timpul acestuĭ aparte, cele-l alte persoane, staŭ grupate lângă canape şi vorbesc înpreună despre director.)

Lucsiţa. — (încet) Oare ce pune la cale de-o parte?

Serviescu. — Face negreşit combină...

Cĭupicĭ. — cĭunĭ...

Naĭe. — Pentru noĭ, ca sĕ ne puĭe în slujbe!..

Millo. — (în parte) Sĕ cerc de aŭ glas!.. (înaintând spre canape) Doamnă Lucsiţă, salonul domniilor voastre e prea elegant şi vĕd că aveţĭ un piano *Pleyel*... ĭubiţĭ musica?

Lucsiţa. — Ea este una din ocupările mele favorite.

Millo. — Aveţĭ mare dreptate s'o ĭubiţĭ, căcĭ armoniea înalţă sufletul şi 'l mângâe în orele cele triste ale vieţiĭ... ea e soră cu poesiea, fiĭca ceruluĭ.

Naĭe. — (către ceĭa-l-alţĭ) Frumos vorbeşte!

Serviescu. — Dacă 'ĭ director!

Cĭupicĭ. — Sublim!

Millo. — Care musică vĕ place maĭ mult, doamna mea?.. cea italieană séŭ cea germană?

Lucsiţa. — Cea italieană, domnule director, căcĭ e maĭ sentimentală!

Millo. — Dar' dumneavoastre, domnişoară Lină?

Lina. — Eŭ mărturisesc că ĭubesc maĭ mult cea românească.

Millo. — Vĕ felicit... şi cântaţĭ câte-o dată înpreună?

Lucsiţa. — (cu modestie) Ca în provinçie... cu jumătate de glas!

Serviescu. — Ba, mĕ ertaţĭ, cucoană, că aveţĭ nu

numaĭ un glas prea frumos, dar' pot ḑice şi o voce prea... plăcută!

Millo. — A! doamna mea... binevoescc a ne cânta ceva!..

Lucsiţa. — Bucuros!.. însă cu condiţie, ca şi d-vóstră sĕ ne faceţĭ plăcerea de a cânta după mine. (merge de 'şĭ alege un caet de musică de pe piano.)

Millo. — Primim toţĭ accastă condiţie?.. Om cânta cu toţiĭ!.. Nu 'ĭ aşa, domnilor?..

Toţĭ. — Noĭ? (între eĭ) Dar' nu sciŭ?.. N'am voce... Sûnt răguşit.

Millo. — (în parte) Oĭŭ sĕ vĕd astfel de aŭ glas, precum îmĭ trebue la teatru!

(Lucsiţa înaintează în faça publiculuĭ.)

Millo. — Tăcere, domnilor!

(Lucsiţa cântă o arie după placul eĭ.)

Millo. — Bravo! bravo! cântaţĭ ca o primadonă assolută! (în taĭnă) E bună; o angagez.

Toţĭ. — Minunat!.. Sublim!.. Aferim!..

Millo. — Domnişoară Lină, e rêndul dumnevoastre!

Lina. — Mĕ ertaţĭ, domnul meŭ, că sûnt cam bolnavă şi nu pot.

Millo. — Îmĭ pare prea reŭ!.. Eĭ, domnule Serviescu, domnule Cĭupicĭ, domnule Naĭe, sĕ vĕ vĕd!.. Dregeţi-vĕ glasurile!.. Nu, nu, nu, mĕ rog! nu mĕ puteţĭ refusa, căcĭ m'am angageat în numele dumnevoastre.

Cĭupicĭ. — Fie!.. Eŭ pentru domnul direptore mĕ arunc şi în incendiŭ, dacă 'mĭ ordonă!

Millo. — Mĕ'ĭ îndatora, frate Cĭupicĭ!

Cĭupicĭ. — (încântat, în parte) Frate!.. 'Mĭ-a ḑis, frate Cĭupicĭ!..

(Cĭupicĭ scoate câteva note grave, voind a imita pe un baso italian.)

Millo. — Destul! De te maĭ coboraĭ niţel, ajungeaĭ la catul de jos. (în parte) E bun şi Cĭupicĭ!

Serviescu. — Acum eŭ!.. Cer de'nainte *pardon* şi ertăcĭune onorabiluluĭ public! (Serviescu scoate nisce note subţirĭ, voind sĕ cânte ca un tenor.)

Millo. — Domnule Serviescu! domnule Serviescu!.. stăĭ că te suĭ în 'naltul ceruluĭ!

Serviescu. — V'a plăcut!.. Sûnt flatat şi măgulit... Nene Naĭe! vină la rênd de cântă!

Naĭe. — Eŭ? Şi eŭ sĕ cânt? (în parte) Dacă nu 'mĭ-ar fi de slujbă, 'ĭ-aşĭ arăta eŭ cântec!

Millo. — Domnule Naĭe?.. voescĭ sĕ fiĭ rugat?

Naĭe. — Ba nu!.. Ce se potriveşte!. Eaca încep! (Naĭe începe un cântec vesel de lume cu glas răguşit.)

Lucsiţa. — (oprindu'l) Tacĭ frate!.. că 'ţĭ scârţie gâtul ca o roată de car... Sĕ jurĭ că eştĭ Stancĭu lăutarul!

Toţĭ. — Ha! ha! ha!..

Lucsiţa. — Domnule director, nu uĭtaţĭ ce 'mĭ-aţĭ promis!

Millo. — Bucuros, doamna mea!.. Am sĕ vĕ cânt o arie, în care dumnevoastră cu toţiĭ veţĭ face corul. (în parte) Astfel voĭŭ putea sĕ 'ĭ judec maĭ bine... (tare) Atenţiune!.. *Marseilesa Cĭuniscilor* ... improvisăcĭune în considerăcĭunea *cĭuneluĭ!!!*

(Ariea: *Chiriţeĭ la Paris.*)

Millo.

Vivat sacr' aparicĭune
A luĭ Nenea cĭune!

Toţĭ.

Cĭune, cĭune, cĭune, cĭune,
Cĭune, cĭune, cĭune.

Millo.

Ce-a adus deşteptăcĭune
L'a noastră năcĭune.

Toţĭ.

Cĭune, cĭune, cĭune, cĭune,
Cĭune, cĭune, cĭune.

Millo.

E frumos ca un tăcĭune;

Toţĭ.

Cĭune, cĭune, cĭune.

Millo.

Ca un jidov c'un percĭune.

Toţĭ.

Cĭune, cĭune, cĭune.

Toţĭ.

E frumos ca un tăcĭune,
Cĭune, cĭune, cĭune,
Ca un jidov c'un perciune,
Cĭune, cĭune, cĭune.

Cĭupicĭ. — Vivat, domnule direptore!

Lucsiţa. — Domnul meŭ, primiţĭ complimentul meŭ!.. Aveţĭ un glas foarte just!

Millo. — (cu modestie) Aşa ş'aşa...

Serviescu. — Ba, sĕ 'mĭ daţĭ ertare de *pardon!*.. Cântaţĭ ca o privighĕtoare, şi pot ḑice chĭar...

Millo. — ca o filomelă?

Serviescu. — Tocmaĭ!.. 'Mĭ-aţĭ luat cuvêntul din gură!

(Ion în livre încărcată, intră.)

Ion. — Poftiţĭ la masă!

Lucsiţa. — Domnule director, sper că ne 'ţĭ face onoare...

Millo. — Cu multă plăcere... doamna mea! (îĭ dă braçul şi se îndreaptă spre dreapta; în parte) Aŭ destul glas cu toţiĭ, dar' maĭ trebue cĭopliţĭ!

Lucsiţa. — (încet cătră Ion) Ioane! iluminează salonul. (întră în dreapta, Lina întră pe urma eĭ.)

Naĭe. — (cătră Serviescu şi Cĭupicĭ) Eeeĭ!.. Aşa'ĭ că'ĭ trăserăm ohtoicurĭ şi aghioase?

Serviescu. — Vorba ceea... trebue sĕ urli cu...

Cĭupicĭ. — A!.. domnilor, protest!.. Domnul direptor nu 'ĭ lup!

Serviescu. — Lup?.. un ânger!

Naĭe. — Numaĭ de ne-ar pune în *schiverniseală.*

(Ès cu toţii.)

SCENA XI.

Ion (aprinde policandrul.)

Sĕ aprind luminările eŭ, Ion Buftea, un cetăţean! după cum ḑice domnul Ḑiarescu în cafenea la Chir Chor! Dreptate 'ĭ? N'aşĭ fi maĭ la locul meŭ într'un post a luĭ Administrativ?.. de pildă, un capitan de *carieră*... asta... de barieră...

Toţĭ alerg cu limba scoasă
După slujbele de Stat;
Chĭar o boală lipicĭoasă
De Românĭ s'a aninat;
Decĭ şi eŭ la *cariera*
Voĭŭ sĕ fiŭ un capitan,
Ca sĕ 'mĭ fac o *bariera*
Ca orĭ care cetăţan!

SCENA XII.

Ion, Tachi.

Tachi. — Ioane! a venit domnul director?
Ion. — A venit... D-ta sĕ fiĭ sănĕtos.
Tachi. — Şi unde 'ĭ?
Ion. — La masă cu boeriĭ... Ean ascultă vivatele (Se aude în dreapta glasul luĭ Cĭupicĭ strigând): În sănĕtatea direptoreluĭ. Ura!
Tachi. — La masă!.. şi eŭ âncă n'am găsit lăutarĭ!.. Are sĕ se mânie foc pe mine doamna Lucsiţa!.. Ioane! nu sciĭ tu unde-aşĭ putea pune mâna pe lăutarĭ?
Ion. — La prefectul... îĭ cântă toată ḑiulica la perdea.
Tachi. — Nu 's acolo!.. 'ĭ-am căutat!
Ion. — Apoĭ cată'ĭ la crâşmă la Ochĭ-de-broască... Acolo petrecem nopţile... Vinu 'ĭ bun, ocaoa 'ĭ mare.
Tachi. — În cotro 'ĭ crâşma aceea?
Ion. — De la vale peste drum; alăturea cu musĭu de Covrig simigiul!
Tachi. — Covrig?
Ion. — Dar; în faţă cu Pericli băcanul.
Tachi. — Du-te naĭbiĭ, prostule! (esc.)
Ion. — (singur) Ba du-te tu prostuluĭ, naĭbă... Auḑĭ?.. Eeĭ! las' că 'ĭ vedea tu cine 'ĭ Ion Buftea, când oĭŭ fi la *carieră*... asta... la barieră... Dar' ce-aud?.. se scoală de la masă. Aprinse's toate lumînările?.. Aprinse! Par' că 'ĭ luminaţie de poronceală!

SCENA XIII.

Millo, Lucsiţa, Lina, Naïe, Serviescu, Cîupicï, Ion.

Toţï (afară de Millo, cântă întrând:)

Domnul director binevoïească
Sě se întoarne ear' în salon,
Ca sě deguste cafea turcească
Şi sě mănânce vre un bonbon!

Millo. — (lăsând braçul Lucsiţeï, se închină) Doamna mea!

Lucsiţa. — (face un compliment adânc) Domnule. (se întoarce către Ion) Adă cafeoa.

Millo. — Îmï daţï voïe sě fumez o çigară?

Lucsiţa. — Vě rog!

Millo. — Nu vě supěră fumul?

Naïe. — Pe cine? pe Lucsiţa?.. Ea fumează ca Paşa de la Vidin.

Millo. — Asěměnarea e măgulitoare pentru Paşă.

Lucsiţa. — (făcênd alt compliment) Domnule!.. (se duce cu Lina lângă piano.)

Millo. — (închinându-se) Doamnă!.. (în parte, pregătindu'şï o çigară) 'Ï-am studieat la masă pe toţï şi 'ï-am găsit... *a prima vista*... destul de bunï de pus pe scenă... Aŭ glas mulţemitor, dar' nu sciŭ încă de aŭ cele-l-alte calităţï neapărate pentru arta dramatică... Zimbetul, risul, plânsul, leşinul, etc. Cum aşï face ca sě 'ï cerc? (caută foc pentru çigară.)

Naïe, Serviescu, Cîupicï. — (aprinḑênd chibriturï) Domnule director, poftiţï foc?

Millo. — A! domnilor... de la care s'aprind... luaţï seama că vě frigeţï!..

Cîupicï. — Din contra!

Serviescu. — Ba pot ȩice, chĭar din protivă! (se frige şi 'şĭ suflă în degete)

Naïe. — Ba eŭ mĕ frig!.. aoleŭ!.. ţine curênd!..

(Millo aprinde çigara la chibritul luĭ Naïe.)

(Ion aduce o tabla cu tase de cafe.)

Lucsiţa. — (alegênd o tasă) Cum vĕ place cafeoa, domnule director? turcească séŭ nemţească?

Millo. — Ba turcească, pentru că jumătate se bea şi jumătate se mănâncă!

Serviescu. — Ş'apoĭ şi alta, că cea turcească are nu numaĭ maĭ bun arom, dar' pot ȩice chĭar şi bun *parfum.* (soarbe cu vuet.)

Millo. — D'apoĭ miros?.. Asta e minunat de bine făcută.

Lucsiţa. — (pe canape) N'a fi ca cea de la Bucurescĭ!

Serviescu. — Cred şi eŭ, căcĭ la Bucurescĭ e feartă cu apă dulce...

Cĭupicĭ. — Cine-o bea nu se maĭ duce!

Millo. — O! Doamne! Dumnevoastră credeţĭ că toate ce sûnt în Bucurescĭ, sûnt fără defect?

Toţĭ. — Toate, toate!

Millo. — Vĕ înşelaţĭ reŭ... De n'ar fi serbătoare 'n casă, aşĭ putea spune nisce lucrurĭ... (caută la Lina.)

Lucsiţa. — Lino, mergĭ de 'mĭ caută evantaĭlul în budoar.

(Lina întră în stânga. — Ion ese în dreapta cu tablaoa.)

Millo. — Voiţĭ sĕ vĕ fac un tabloŭ de prăpăstiile, spoelele şi cerşitoriile capitaleĭ?

Lucsiţa. — Orĭ ce ni s'ar spune, nimic nu e în stare sĕ scadĕ admirarea noastră pentru ea!

Millo. — Bravo!.. Prin urmare visul d-voastre cel maĭ drăgălaş este de a trăi pe malul Dâmboviţeĭ?

Cĭupicĭ. — Ba pot ȩice chĭar... şi a muri!

Lucsiţa. — Ah, ce n'aşĭ da, sĕ se înplinească acel vis!

Toţĭ. — D'apoĭ eŭ!

Millo. — (în parte) Acu 'ĭ momentul! (tare) Eĭ bine!.. Ce-aţĭ dice, dac'aşĭ închipui eŭ un plan care sĕ realiseze dorinţa d-voastre?

Lucsiţa. — Ah!

Ciupicĭ. — Te-am rîdica în nourĭ!

Serviescu. — Ba chĭar în cer, pot dice!

Naie. — Care ţi'ĭ planul!

Millo. — E secretul meŭ!

Serviescu. — (încet către ceĭa-l-alţĭ) Vrea sĕ ne puie în slujbe şi în serviciurĭ pe toţĭ!

Millo. — Dumnevoastră aveţĭ ambiţiune sĕ... *fantacsiţĭ* în capitală... Nu 'ĭ aşa?

Toţĭ. — Aşa!

Millo. — Doriţĭ o posiţiune importantă şi... salariată?

Toţĭ. — Hî, hî... cu leafă.

Millo. — Apoĭ dar' pentru ca sĕ vĕ fac a ajunge la scopul d-voastre, sûnt silit a vĕ supune maĭ ântêĭ la oare care esamin... prealabil; căcĭ vedeţĭ d-voastră, publicul Bucurescilor nu sufere nulităţĭ; el cere persoane cu talente, care sĕ scie a ocupa rolurile sale.

Ciupicĭ. — Are reson!

Naie. — Reson, dar!

Serviescu. — Ba chĭar pot dice, şi dreptate!

Millo. — Prin urmare, vĕ primiţĭ ca sĕ fiţĭ esaminaţĭ?

Toţĭ. — Cum nu?.. Maĭ vîrtos... Vĕ rugăm.

Millo. — Bine voiţĭ dar' a zimbi.

Toţĭ. — (cu mirare) Aud?

Millo. — Zimbiţĭ niţel, ca sĕ vĕd dacă rĕspundeţĭ la condiţiile direcţieĭ.

Serviescu. — (încet, către ceĭa-l-alţĭ) Direcţiea Departamentuluĭ!

Lucsița. — Curioase condițiĭ?! (încet.)
Naĭe. — Ce sĕ facem?
Cĭupicĭ. — Sĕ zimbim!
Millo. — Eĭ! gata sûnteţĭ?
Naĭe. — Gata!
Millo. — Priviţĭ la mine galiş şî 'mĭ zimbiţĭ graçios.

(Toţĭ în rênd lângă canape, zimbesc.)

Millo. — Prea frumos!.. Domnule Serviescu, sĕ'mĭ daţĭ voĭe a vĕ face o observare.

Serviescu. — Poronciţĭ.

Millo. — Nu e nevoĭe, când zimbiţĭ, sĕ întindeţĭ buzele pĕn' la ceafă; ar crede cineva că voiţĭ sĕ vĕ muşcaţĭ de urechĭ... Maĭ cercaţĭ o dată.

Serviescu. — Bucuros! Aşa? (zimbesce.)

Millo. — Minunat! Par' că sûnteţĭ un muţunachi... Acum, domnilor, binevoiţĭ a ride.

Toţĭ. — Sĕ ridem? (încet între eĭ.)
Lucsița. — Original esamin!
Naĭe. — Ce sĕ facem?
Cĭupicĭ. — Condiţiunile direpţiuneĭ... Sĕ ridem dar.
Serviescu. — Ba chĭar sĕ şi hohotim.

Millo. — Gata?.. Porniţĭ cu toţiĭ.

(Toţĭ încep a ride încetişor.)

Millo. — Maĭ tare.

(Rid maĭ tare.)

Millo. — Şi maĭ tare.

(Rid tare.)

Millo. — Cu hohot.

(Rid cu hohot şi spasmurĭ.)

Naĭe. — Uf! am obosit! (se pune pe canape lângă Lucsița.)

Millo. — (în parte) Pĕn' acum merge destul de bine. (tare) Bravo! bravo! rideţĭ foarte natural! Numaĭ domnul Cĭupicĭ e cam lugubru, cum ar ḑice d-luĭ;

ride ca un cĭoclu care s'ar duce singur sĕ se îngroape.

Cĭupicĭ. — (cu umilinţă) Altă dată oĭŭ fi maĭ *gentil*, domnule direptore.

Millo. — Domnilor! sciţĭ prea bine, că adese orĭ după ris urmează plânsul! Sĕ trecem dar la esaminul plânsuluĭ!

Lucsiţa. — Ce face?

Naĭe. — Da cum o sĕ plângem, că doar' n'am perdut vr'un neam!

Millo. — Pretecstul vĕ lipsesce?.. Eĭ bine! v'oĭŭ povesti eŭ o întêmplare atât de dramatică, că ea vĕ va stoarce lacrimĭ din ochĭ, fără voĭe!.. Dumnevoastră gătiţi-vĕ basmalele, şi nu uĭtaţĭ a şi leşina la sfêrşitul istorieĭ.

Lucsiţa. — Domnul meŭ, dacă n'aşĭ sci că sûnteţĭ un personagĭŭ oficial, aşĭ crede...

Millo. — Doamna mea! În cariera noastră sûntem siliţĭ adese orĭ a plânge şi chĭar a leşina. Plânsul, bine imitat, este una din artele cele maĭ preçuite de direcţie!

Naĭe. — Dacă 'ĭ aşa, începe, domnule, că 'ţĭ făgăduesc sĕ şi bocesc.

Lucsiţa. — (încet către Naĭe) Cum? vreĭ?..

Naĭe. — (încet) Lucsiţă! cariera noastră... Direcţiea Ministeruluĭ... înţelegĭ?.. Numaĭ aşa putem merge la Bucurescĭ!

Millo. — Sĕ încep istoriea?

Toţĭ. — Începeţĭ! (îşĭ pregătesc basmalele.)

Millo. — Ascultaţĭ! *Jalnica tragedie a luĭ Mustafa Paşa!*

(Arie din *Agachi Flutur.*)

Ci că de mult era, era,
Era un Paşă Mustafa; (bis.)

În Bucurescĭ se 'namora
De-un puĭŭ de drac şi mi'l fura.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la!

Toţĭ (plângênd.)

O! la, la, la, O! la, la, la!
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu indignaţie.)

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimĕruĭ nu le-arăta; (bis.)
Ear' după ce se mărita,
Le dărui luĭ Mustafa!
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la!

Toţĭ (plângênd maĭ tare.)

O! la, la, la, O! la, la, la,
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu înduĭoşare.)

Paşa cumplit se întrista,
Ḑicênd: Alah! şi Maşala! (bis.)
Şi de-atuncĭ Paşa Mustafa
Pórt'un craĭŭ-noŭ sŭs pe cealma.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la.

Toţĭ (bocind.)

O! la, la, la, O! la, la, la,
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo. — Leşin general!
Toţĭ. — (leşinând strig) Ah! Dumneḑeule! leşin! .. mor!

(Naĭe şi Lucsiţa, cad pe canape, Serviescu pe un jêlţ, Cĭupicĭ jos.)

SCENA XIV.

Ceĭ de'nainte, Tachi, Lina şi Ion.

(Tachi, Lina şi Ion întră de o dată spărieţĭ pe tustrele uşile.)

Millo. — (privindu'ĭ) Tabloŭ!.. (în parte) Îs de zugrăvit!.. Îĭ angagez. (scoate portofoliul şi scrie de o parte.)

Tachi. — (la uşa din fund) Ce este?

Lina. — (la uşa din stânga) Ce este?

Ion. — (la uşa din dreapta) Ce este?

Lina. — Vaĭ de mine... a leşinat maman! (a'leargă spărietă lângă Lucsiţa.)

Ion. — Auleo!.. A peritără boĭeriĭ!

Naĭe. — (luĭ Millo) Sĕ ne trezim, domnule?

Millo. — (întorcêndu-se) Treziţi-vĕ!

Toţĭ. — (sculându-se) Ah!

Tachi. — (zărind pe Millo vine lângă el) Ce vĕd!.. Domnul Millo aci?

Millo. — Domnule Tachi! (stringêndu'l de mână) Ce maĭ facĭ?.. Aĭ părăsit Bucurescĭĭ?

Lucsiţa. — Tachi!.. cunoscĭ pe domnul director?

Tachi. — Cum nu? Cine nu'l cunoasce?.. Domnul Millo, artistul nostru!

Toţĭ. — Artistul?

Tachi. — Dar!.. Directorul teatruluĭ naţional.

Lucsiţa. — Directorul teatruluĭ?.. A! (îşĭ ascunde obrazul cu ruşine în sinul Lineĭ, pe canape.)

Naĭe. — Cum?.. Domnul nu este directorul?..

Serviescu. — Departamentuluĭ...

Ciupicĭ. — de interne? (se apropie de Millo tustreĭ furioşĭ.)

Millo. — Nu! domnilor... n'am onorul...

Naĭe. — Apoĭ dar', pentru ce ne-aĭ făcut sĕ cântăm.

Serviescu. — şi sĕ ridem?

Ciupicĭ. — şi sĕ plângem?

Lucsiţa. — (desperată) şi sĕ leşinăm!

Millo. — Pentru că doresc sĕ vĕ angagez la teatru...

Naïe. — Ca actorĭ?.. Care vrea sĕ ḑicĕ, 'ţĭ-aĭ bătut joc de noĭ, lăsându-ne a crede că eştĭ directorul Ministeruluĭ ... (îl apucă de un braç şi 'l sgudue.)

Serviescu. — Vra sĕ ḑicĕ, noĭ ear' rĕmânem fără slujbă? (îl apucă de cela-l-alt braç.)

Cĭupicĭ. — (apucând pe Millo de guler) Domnule!.. satisfácĭune sĕ'mĭ daĭ!..

Millo. — (luptându-se) Da daţi'mĭ pace!.. aţĭ turbat? Nu mĕ hurducaţĭ aşa, că de-abĭa am mâncat!

Naïe. — Te-om învĕţa noĭ, berbantule, sĕ ne ĭeaĭ în treĭ parale!

Tachi. — (intervenind) Domnilor!.. Vĕ puneţĭ treĭ în contra unuĭa ... E o laşitate!

Serviescu. — Fie chĭar o mişelie, nu'l daŭ din mânile mele! (în luptă, cade o scrisoare din buzunarul luĭ Millo.)

Tachi. — (ridicând scrisoarea) Eată o scrisoare, a cuĭ e? (citesce adresa) «Domnuluĭ Neculae Onofrescu.»

Naïe. — Pentru mine?.. Ad'o ... (deschide scrisoarea.)

(Toţĭ las pe Millo şi s'apropie de Naïe.)

Millo. — (în parte) Uf! Era sĕ mĕ rupă ca nisce haĭte!.. (îşĭ drege toaleta.)

Naïe. — Ce vĕd? Mĕ chĭamă la Bucurescĭ ca sĕ'mĭ dea prefectura de-aci?

Lucsiţa. — (sărind de pe canape) Cine? (smuncesce scrisoarea şi o citesce.)

Naïe. — Da cine-a adus scrisoarea asta?

Millo. — Eŭ, domnul meŭ ... 'mĭ-a dat-o directorul Departamentuluĭ, un amic al meŭ, ca s'o duc în provinçie domnuluĭ Neculae Onofrescu ... Dumneta eştĭ Onofre ..?

Naïe. — (stringênd pe Millo în braçe şi serutându'l) Eŭ! Ah! Vin' sĕ te sĕrut!

Millo. — Încet... încet... că mĕ innĕduşĭ!

Lucsiţa. — (nebună de bucurie) E adevĕrat... sûnt prefectoriţă... A! domnule Millo... (îl serută.)

Millo. — (în parte) Curioşĭ provincialĭ!.. Acu te strîng de gât, acu te pup... (către Tachi) Ean spune'mĭ, Tachi, nu cumva aŭ nebunit gazdele?

(În timpul următoruluĭ aparte, toţĭ ceĭa-l-alţĭ staŭ grupaţĭ lângă canape şi citesc scrisoarea.)

Tachi. — Aşa se vede... dar' ce le-aĭ făcut?

Millo. — Am crequt că voĭesc sĕ se angageze la teatru, şi 'ĭ-am esaminat.

Tachi. — (cu mustrare) Cum?.. şi pe Lina?.. A!

Millo. — Ha! ha!.. asta'ĭ copila de care 'mĭ-aĭ vorbit aşa de mult la Bucurescĭ?

Tachĭ. — Asta!.. O ĭubesc... însă părinţiĭ mĕ poartă cu vorbe!

Millo. — Las' pe mine...

Naĭe. — (apropiindu-se de Millo) Domnule Millo!.. mĕ ertaţĭ dacă am fost cam ĭute maĭ adinioarea...

Millo. — Vĕ ert, domnul meŭ, din toată inima.

Naĭe. — 'Mĭ-aţĭ adus o veste atât de neaşteptată, că, qeŭ, nu ştiŭ cum sĕ vĕ mulţemesc!

Millo. — Dacă doriţĭ a'mĭ face o mare mulţemire, daţi'mĭ voĭe sĕ fiŭ nunul domnişoareĭ Lina.

Toţĭ. — Nun?

Millo. — Cununând-o cu amicul meŭ Tachi... care m'a scăpat din... ghĭarele dumnevoastre.

Naĭe. — (după ce consultă pe Lucsiţa) Fie!.. (strigă) Ioane! adă poncĭul.

(Ion ese şi aduce o tabla cu poncĭŭ.)

Tachi. — A!.. Domnule Naĭe!.. Doamnă Lucsiţă!.. (serută mâna Lucsiţeĭ şi apoĭ se trage de o parte cu Lina.)

Millo. — (în parte) Am făcut doĭ fericiţĭ... din treacĕt!

Naïe. — (cătră Serviescu şi Cĭupicĭ) Cât pentru d-voastră, (cu un aer de protecţie) când îţĭ avea vr'o nevoe... voĭŭ fi gata...

Cĭupicĭ. — (închinându-se) *Umilissimus!*

Serviescu. — (asemenea) Vĕ sĕrut nu numaĭ mânile, dar' pot ḑice chĭar...

Lucsiţa. — Eaca poncĭul, domnilor!.. beţĭ în sănĕtatea directoruluĭ...

Millo. — Departamentuluĭ!..

Lucsiţa. — (zimbind) şi al teatruluĭ naţional!

Millo (luând un pahar de pe tabla.)

(Arie din: *Agachi Flutur.)*

Când poncĭul curge în pahare,
Când ochiĭ veselĭ strălucesc,
Inima 'mĭ saltă şi tresare
De un fior dumneḑeesc.
Ĭeŭ un păhărel
  Plin, plin,
De poncĭŭ rumenel
  Plin, plin,
Şi publiculuĭ îl închin.
  Ah! ah! ah!
Tra la, la! Sufletul meŭ ride,
Tra la, la! Raĭul se deschide.
Tra la, la, tra, la, la!
Când vĕd mulţemit
Publicul meŭ ĭubit!

Toţĭ.

Tra la, la! Sufletul meŭ ride... etc. ete.

Ura! Vivat prefectul! (închin paharele cu Naĭe.)

(Cortina cade.)

PARACLISIERUL

SÉŬ

FLORIN ȘI FLORICA

PERSOANE:

Florin, têněr țěran.

Florica, têněră orfană.

Colivescu, paraclisier.

PARACLISIERUL

SÉŬ

FLORIN SI FLORICA

OPERETĂ ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Târgul-frumos, în anul 1865.

Teatrul represintă o curte cu zaplaz (ulucĭ); în fund o portiţă se deschide în zaplaz. În dreapta o şură cu bageacă spre scenă; o scară răzematā de streşina şuriĭ. În stânga o căsuţă veche cu cerdac. În mijlocul sceneĭ spre fund, un copac mare. La ridicarea cortineĭ, se aude în podul şuriĭ un fluer, cântând doĭna.

SCENA I.

Florin şi Florica.

Florica. — (ese din căsuţă aducênd un paner cu de ale mâncăriĭ) Florine! măĭ Florine! (chiue) Florine, hăĭ!..

Florin. — (scoate capul pe bageacă) Ce este? fa Florică! Te-o muşcat lupu, de ţipĭ aşa?

Florica. — Ce facĭ tu acolo de aḑĭ dimineaţă, ca un lĕstun?

Florin. — Aşĕd fênu în podu şuriĭ.

Florica. — Da cu ce 'l aşĕḑĭ, măĭ ·bădică?.. cu gura?.. că ţĕpoĭul iĭ gĭos.

Florin. — Cu gura? Eaca mă! m'o pâcâlit drăcoaĭca! (ride prostesce) Ha, ha, ha, m'aĭ pâcâlit fa, mânca-'ţĭ-aşĭ ochiĭ!

Florica. — Veḑĭ mâncău, tot ar vre sĕ 'mbuce câte ceva.

Florin. — D'apoĭ cum? doar' eŭ nu's fată mare, ca tine, sĕ mĕ hrănesc cu răbdărĭ prăjite.

Florica. — Eĭ! dacă nu eştĭ fată mare, coborĭ ĭute, că 'ţĭ-am adus papă. Ean cată colea, câşşşş...

Florin. — (supĕrat) Dec! mĕ căşăeştĭ acu, ca pe lĕstunĭ?.. Aşteaptă sĕ'ţĭ arăt eŭ câş... (se coboară pe scară.)

Florica. — (în parte) Se face că s'o mâniet, doar' 'ĭ-oĭŭ maĭ aduce ceva de sus, ca sĕ'l înpac.

Florin. — (viind pe scenă) N'auḑĭ, fa! ştiĭ tu că te prea întrecĭ cu gluma?

Florica. — Ce face, bădică? (arătând panerul) Ea... malaĭŭ şi lapte dulce...

Florin. — (înblânḑindu-se) Ba mĕ pâcâleştĭ, ba mĕ căşăeştĭ, ba mĕ... par' c'aşĭ fi agĭuns în doaga palamarĭuluĭ de la sfêntu Onofreĭ.

Florica. — Şi vr'o douĕ costiţe de...

Florin. — Costiţe? de care?

Florica. — De cela... ştiĭ tu, care'ĭ bălan la pĕr şi grăeşte ca tine.

Florin. — Unde 's? (caută în paner) I! Doamne! Fa, Florico, ştiĭ una?

Florica. — Ba nicĭ douĕ.

Florin. — Nicĭ că se află pe faça pământuluĭ altă lighioaĭe de fată maĭ bună ca tine! Dar' puçintică chileală adus-aĭ?

Florica. — (scoţênd o garafă din paner) Aşa 'mĭ pare.

Florin. — I! Doamne! Florică, ştiĭ douĕ?
Florica. — Ba nicĭ triĭ.
Florin. — Când aşĭ fi Poriŭ împĕrat, pe crucea me că te-aşĭ lua gĭupineasă 'n casă. Dar' ceva mere dat-aĭ după persic?
Florica. — (scoţênd mere din sin) Numaĭ vr'o şĕse.
Florin. — (întinḑênd mâna) Las' sĕ le culeg eŭ.
Florica. — (lovindu'l peşte mână) Nu pune laba.
Florin. — I! Doamne! Florică, ştiĭ triĭ?
Florica. — Ba nicĭ patru.
Florin. — Mult îmĭ maĭ eştĭ drăguţă, fa hăĭ!.. şi, ḑĕŭ, mare dor mi'ĭ sĕ mĕ 'nsor cu tine.
Florica. — D'apoĭ mie, Florine.
Florin. — Dacă 'ĭ aşa povestea, ştiĭ patru?
Florica. — Ba nicĭ cincĭ.
Florin. — Haĭ sĕ ne... punem la masă şi sĕ facem prânḑ de logodnă.
Florica. — Bucuros. Vin' cole, la umbra istuĭ pĕr. (se aşeaḑă amêndoĭ, sub copac, şi întind masa pe earbă.)
Florin. — Pe earbă verde, ca la ḑi 'ntêĭ Maĭ...
Florica. — Numaĭ privighitorĭ ne lipsesc...
Florin. — Ba nu, că eştĭ tu aicĭ, Florică.
Florica. — Eŭ îs privighitoare? dar tu?
Florin. — (cu mândrie) Eŭ? privighitor! (rid.)
Florica. — Eaca masa, poftim la dînsa, cucoane...
Florin. — I! ce de maĭ bĭelşug, mămulica me! Ean priveşte: mălaĭŭ din raĭŭ, lapte dulce, ochiĭ ţi se duce... (strigând ca laptariĭ) Lapte, lapte, e, e!
Florica. — (dându'ĭ un pumn) Tacĭ, mă, şi mănâncă aḑĭ.
Florin. — D'apoĭ coaste fripte! inima le 'nghite! (bocind) Vaĭ! săracu bălăel! mult era el frumuşel! Cum 'l-o pêrlit pe spinare, şi mi 'l-o pus în frigare, de strigă în gura mare: coviţ, coviţ, rĕŭ mĕ doare!

Florica. — Lasă bocitul, mă, că 'mĭ vine-a plânge. Par' că îngropĭ pe frate-tĕŭ.

Florin. — (atins) Ce face?

Florica. — (tornându'ĭ vin) Ḑic sĕ beĭ un pahar de vin, ca sĕ nu te înnecĭ.

Florin. — Mulţĕmim, puĭculiţă, şi poftă bună. (bea.)

Hora: *Arde-me frige-me.*

(Înpreună.)

Poftă bună, poftă bună!
Sĕ petrecem înpreună
Şi sĕ bem şi sĕ mâncăm
Ş'apoĭ sĕ ne cununăm.

Florin.

Fa, Florică, draga mea,
Par' că eştĭ o viorea!

Florica.

Măĭ, Florine, dragul meŭ,
Par' că eştĭ un paraleŭ!

(Înpreună.)

Poftă bună, poftă bună!
etc. etc. etc.

Florin. — (închinând) Eĭ! sĕ trăeştĭ, Florico, după cum doreştĭ! şi la anu cu bine sĕ dee Dumneḑĕŭ.

Florica. — Mulţĕmim, bădică.

Florin. — Sĕ te vĕd cu bujorĭ în façă şi cu copil în braçe. (bea.)

Florica. — Înghite-Agachi, vîrtos.

Florin. — Na şi ţie; bea de te rĕcoreşte.

Florica. — (bĕnd) Noroc bun, Florine! sĕ te vĕd cu florĭ la ureche.

Florin. — Puşche pe limbă'ţĭ... Aşa că'ĭ bun, fa? Luneca pe gât ca un şĕrpe. Sĕ'l tot beĭ şi sĕ maĭ ceĭ.

Florica. — A fi, că doar' îĭ de cel de Cotnar cu cercurĭ de fer.

Florin. — De Cotnar?.. I! că nu mĕ pot face şi eŭ o bute, sĕ mĕ cercueştĭ tu cu braçele tale!

Florica. — (sculându-se) Bute, tu?.. Da nu veḑĭ că'ţĭ lipseşte o doagă.

Florin. — Că de-acu poţĭ ḑice tu câte 'ţĭ-o plăcea. Am ospĕtat de-agĭuns, slavă Domnuluĭ!.. Cine 'mĭ-o dat aḑĭ, sĕ'mĭ dee şi mânĭ.

Florica. — (stringênd masa) Eĭ! acu ce maĭ facem? că sûntem chĭar de capu nostru, de când o murit bĭata cucoana Tudosiea, stăpâna noastră, Dumneḑĕŭ s'o erte!

Florin. — Aşa sĕrmana!.. De-o sĕptĕmână de când am îngropat-o, am rĕmas noĭ doĭ stăpânĭ în casa eĭ, şi, ḑĕŭ, de când nu maĭ am pe nime în capu meŭ, ca sĕ mĕ silească la treabă, m'o apucat o sfêntă de lene, de mi se rup fălcile. Ca... a... asc toată ḑiulica şi do... o... orm toată nopticica. (cască.)

Florica. — (cu jale) Sĕrmana cucoană! mare bună o fost cu noĭ cât o trăit!

Florin. — (întinḑêndu-se) Dumneḑĕŭ s'o odihnea... a... ască!

Florica. — Ea ne-a crescut de micĭ şi ne-o îngrijit ca pe copiiĭ eĭ. Acu am rĕmas cuc şi nu ştim ce sĕ facem cu averea eĭ.

Florin. — Da n'o lăsat-o nimĕruĭ cu limbă de moarte?

Florica. — Nu. Tot ce ştiŭ îĭ, că după moartea eĭ, o vinit de la gĭudecătorie de-o rîdicat din casă câte hârtiĭ s'o găsit. Poate sĕ fie ceva scris în ele de stăpâna noastră.

Florin. — A fi, n'a fi, nu ne priveşte pe noĭ. Treaba

noastră îĭ sĕ ne 'ngrijim de toate şi sĕ le păstrăm în bună stare, pĕn' ce-a vini vr'o rudă de-a rĕposateĭ ca sĕ ĭee averea. Helbet! s'a găsi el cineva pe lume care s'o clironomisască.

Florica. — Banĭ sĕ fie, muşteriĭ nu lipsesc.

Florin. — Vorba ceea: la stupu de mĭere, roĭŭ de muşte.

Florica. — Eĭ! da pĕn' atuncĭ ce facem noĭ, Florine?

Florin. — Pĕnă când? pĕn' la ḑiua cununieĭ noastre? (se apropie de Florica) Ea... ne dismĭerdăm, fa, ne sĕrutăm ca sĕ ne deprindem cu măritişu.

Florica. — (depărtându-se) Degrabă 'ţĭ-a fi?

Florin. — D'apoĭ cum? N'o hotărît rĕposata ca sĕ 'mĭ fiĭ nevastă?

Florica. — Aşa este; nu ḑic ba, dar'...

Florin. — Ce dar', ce dar'?.. tocmala sfêrşită, nu se maĭ încape vorbă. Vin' încoacĭ, nevastă, de mĕ pupă.

Florica. — (riḑênd) Eaca mă! poronceşte par' c'ar fi Cĭubăr Vodă.

Florin. — Nu vreĭ? nu te supuĭ de bună voĭe? Vreĭ poate cu de-a sila?

Florica. — Cearcă, dacă poţĭ.

Florin. — Dacă pot? Ean aşteaptă, leliţă. (se răpede ca sĕ prindĕ pe Florica.)

Florica. — Şĕḑĭ binişor, măĭ. (fuge pr'inpregĭurul copaculuĭ.)

Florin. — Ba nu, te-oĭŭ învĕţa eŭ...

Florica. — Atuncĭ s'agĭungĭ tu când mĕ'ĭ prinde.

Florin. — Degeaba fugĭ, că n'aĭ sĕ scapĭ.

Florica. — (apucând ţepoĭul) Sĕ nu viĭ, că te ĭeŭ în ţĕpoĭŭ.

Florin. — (oprindu-se) Lasă ţĕpoĭu, fa.

Florica. — Ba nicĭ gândesc.

Florin. — Nu? nu? Ce? socoţĭ poate că mĕ tem? (se răpede) Ghidi, şopêrlă ce eştĭ...

Florica. — (înpungênd cu ţepoĭul pe Florin) Ha, ho, ha, ho, bălan, ho...

Florin. — Încet, fa, că mĕ gâdilĭ. (se lipesce rid̦ênd de copac.)

Florica. — (înfige coarnele ţepoĭuluĭ în copac şi prinde pe Florin între ele.) Na că te-am prins eŭ, în loc sĕ mĕ prind̦ĭ tu. Te maĭ laud̦ĭ acu? Maĭ poronceştĭ, măĭ badeo?

Florin. — Nu maĭ d̦ic nimica... dă'mĭ bună pace.

Florica. — Ba nu, am sĕ te ţin aicĭ pĕn' disară.

Florin. — (mânios) Aicĭ? în coarnele ţĕpoĭuluĭ?

Florica. — Aşa; ĭe-mĕ şi tu în coarne, dacă poţĭ.

(Se aude pe după zaplaz glasul luĭ Colivescu cântând: Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa.)

Florin. — Aud̦ĭ? Vine pălămarĭul de la sfêntu Onofreĭ... Dă'mĭ drumu, Floricuţă dragă, că mă gĭur sĕ fac ce'ĭ vra.

Florica. — Sĕ n'aĭ parte de bunică-ta?

Florin. — Sĕ n'am! (în parte) Tot îĭ moartă.

Florica. — Eĭ bine. Te prind̦ĭ sĕ'mĭ torcĭ un fuĭor pĕn' disară?

Florin. — Un fuĭor? eŭ? Ferească sfêntu!

Florica. — Nu vreĭ? Dacă 'ĭ aşa, şĕd̦ĭ aicĭ sĕ te vadĕ pălămarĭu.

Florin. — Eĭ, mĕ prind.

Florica. — (dându'ĭ drumul) Acu maĭ viĭ de-acasă. Na, du panerĭul ista sus, şi sĕ mi te 'ntorcĭ cu fuĭoru la brêŭ. Aud̦ĭ?

Florin. — (ruşinos) Aud... (ĭea panerul) Eĭ! las', leliţă, că mi'ĭ fi tu nevastă într'o d̦i...

Florica. — Haĭ degrabă la furcă.

Florin. — Eaca mĕ duc, mĕ duc... Încet, că nu daŭ Tătariĭ.

Florica. — (mânându'l cu ţepoĭul) Hăĭs tălăşman... ça bourean.

Florin. — (suindu-se în cerdac) Te-oĭŭ tălăşmăni eŭ când mi'ĭ cădea la mână. (întră în casă.)

Florica. — Ha, ha, ha, ha; o păţit ruşinea flăcău! Ha, ha, ha, are sĕ toarcĕ ca babele. Ha, ha, ha.

SCENA II.

Florica, Colivescu (întrând pe portiţa din fund.)

Colivescu. — (gângav) Eaca! ce 'mĭ vĕdură ochiĭ! Florica cu ţĕpo... poĭu 'n mână? Ce-aĭ pă-păţit, Florico?

Florica. — (îngânându'l) N'am pă-păţit nimica, Colivescule. (razimă ţepoĭul de copac.)

Colivescu. — Am credut că facĭ rĕsbo-boĭŭ cu, cu, cu, cu...

Florica. — Cu cine? cu cucu? N'aĭ gâcit.

Colivescu. — Eĭ! ear' aĭ început a'ţĭ ba-bate gĭoc de mine.

Florica. — Eŭ?.. sĕ'mĭ ba-bat gĭoc?.. Nu se află.

Colivescu. — Da, da... Mĕ îngânĭ pentru că mi se leagă limba când te vĕd... Dragostea mĕ gângăveşte, şi tu n'aĭ nicĭ un pi-pic de milă de-un pĕ-pĕcătos care se usucă pentru tine.

Florica. — Eştĭ pĕcătos? Dumnedĕŭ sĕ'ţĭ erte pĕcatele, şi sĕ nu maĭ fie vorbă.

Colivescu. — Da de ce sĕ nu maĭ fi-fie vorbă? că doar' nu's gângav tot deauna... Numaĭ când sûnt cu tine, mĕ apucă.

Florica. — Ce te-apucă? gângăviea, orĭ cepeleagu?

Colivescu. — (supĕrat) Na şi alta acu!.. ci că's cepeleag... ş'apoĭ?.. Nu's şi eŭ ficĭor de oa-oa...

Florica. — (rîḑênd) De oa-oa?

Colivescu. — De oamenĭ. Nu's şi eŭ bun de însurat?

Florica. — Însoară-te, cine te opreşte?

Colivescu. — (oftând) Ah! Florico, când aĭ vra tu sĕ fiĭ pa-pa-pa-la-ma-ma...

Florica. — Pa-pa-la-ma-ma? Ce mâncare'ĭ aceea?

Colivescu. — Palamareasă.

Florica. — Da ce? Aĭ agĭuns acu palamar? Par' că eraĭ numaĭ clopotar.

Colivescu. — (cu mândrie) M'am suit în *gard.*

Florica. — În gard, ca curcanu?

Colivescu. — Ba, ba în grad... Acu învĕţ psaltichiea, ca sĕ mĕ fac psalt la biserică la sfêntu Onofreĭ.

Florica. — Psalt! şi la maĭ mare!

Colivescu. — Amin!

Florica. — Da bine, aĭ glas?

Colivescu. — Am!.. Psaltul Chirieac 'mĭ-o spus că am un ohtoic de cele sdravene. Vreĭ sĕ'l ascultĭ?

Florica. — Vreŭ. Dă, începe şi cruce-agĭută.

Arie nouă.

Colivescu.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!
Mult îmĭ place a cânta
Şi clopotele-a suna:
Tanda, tanda, tanda, la.

Dacĕ móre-un boer mare,
Pun clopotele 'n mişcare
Şi fac mare dandana:
Danda, danda, danda, na.

Ear', când mor oamenĭ maĭ micĭ,
Trag clopotul de calicĭ,
Care sună ca telinca:
Linca, linca, linca, linca.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!
Dac' aĭ vra, Florico, fa,
Toată ḑiua 'ţĭ-aşĭ cânta:
Tanda, linca, danda, na!

Florica. — (în parte) Par' că'ĭ clopotu cel ţigănesc.

Colivescu. — Eĭ! ce ḑicĭ, Florico? îţĭ place?

Florica. — Frumos! sĕ gĭurĭ că se bat caliciĭ în gură'ţĭ.

Colivescu. — (mulţemit) Aşa'ĭ? Apoĭ ce maĭ staĭ la gândurĭ, Florică! Spune că te primeştĭ sĕ fiĭ pa-palamareasă; încalte sĕ te înalţĭ o dată cu mine.

Florica. — Unde?.. în clopornıţă?

Colivescu. — Ean, lasă glu-gluma. Vreĭ, orĭ ba?

Florica. — Apoĭ dă; cum n'aşĭ vra, pĕcatele mele?.. Auḑĭ? s'agĭung de-o dată cucoană, pălămăreasă... sĕ amiros tot a tĕmîe şi sĕ mĕ hrănesc tot cu colivă... Maĭ frumoasă vieaţă unde se dă?

Colivescu. — Nu 'ĭ aşa?

Florica. — Maĭ aşa!.. de cât un singur lucru ne stinghireşte pe-amêndoĭ.

Colivescu. — Care?

Florica. — Că nu te ĭubesc pe d-ta, şi că ĭubesc pe Florin.

Colivescu. — Florin?.. un mojîc?

Florica. — Mojîc, da voĭnic.

Colivescu. — Eleĭ! Florico, prost gust aĭ maĭ avut!

Florica. — Prost, neprost, aista'ĭ; dacă'ţĭ place, cucoane pălămarĭule.

Colivescu. — Da ascultă, copilă hăĭ! Florin nu'ĭ de tine; nu'ţĭ întuneca ḑilele cu dînsu.

(Se aude între culise clesonurile vênătorilor sunând un marş militar compus pe ariea: *Pasere cu galben cioc...*)

Florica. — Ce s'aude?

Colivescu. — Trec soldaţiĭ care merg la lagĕr.

Florica. — Soldaţiĭ?.. I! tare mi's dragĭ soldaţiĭ!.. Mĕ duc sĕ 'ĭ privesc. (aleargă spre fund.)

Colivescu. — Florico, stăĭ; nu te duce făr' sĕ'mĭ daĭ un rĕspuns ca oameniĭ.

Florica. — (pe pragul portiţeĭ) Întră la oaste, dacă vreĭ sĕ 'mĭ placĭ. (ese.)

Colivescu. — (singur) Sĕ mĕ scriŭ la oaste? eŭ? Sĕ 'mĭ las eŭ clopotele şi pălămăriea?.. ferească sfêntu Onofreĭ!.. Maĭ bine... ean sĕ cerc a presăra chiper între Florin şi Florica... vorba ceea: chiper între voĭ, sĕ rîdem şi noĭ... 'Mĭ-o spus aḑĭ dimineaţă ficĭoru protopopuluĭ, care 'ĭ scriitor la gĭudecătorie, că s'o cercetat hârtiile lăsate de rĕposata, cucoana Todosiea, şi că ea ar fi lăsat starea eĭ unuĭa din copiĭ crescuţĭ de dînsa. Care sĕ fie oare? Florin, orĭ Florica? (stă pe gândurĭ.)

SCENA III.

Colivescu. Florin (ese în cerdac purtênd o furcă la brêŭ şi toarce cântând.)

Florin (cântă fără acompanement de musică.)

Frunḑă verde de pelin,
Vaĭ de tine, măĭ Florin;
Fost-aĭ, fost băet de treabă,
Ş'aĭ ajuns á fi chĭar babă!

Colivescu. — (în parte) Ce 'mĭ vĕḑură ochiĭ!.. Florin cu furca la brêŭ?.. Eĭ! apoĭ, netotul ista de însurat îĭ?

Florin. — (smuncind fuĭorul) Ardĕ'l focu fuĭor, că încâlcit îĭ!

Colivescu. — Măĭ Florine... da... cine te-o fărmăcat sĕ torcĭ ca baba Rada?

Florin. — (ascundênd furca după spate, dice în parte) M'o zărit pălămarĭu draculuĭ.

Colivescu. — Pun rĕmăşag că ear' Florica 'şĭ-o bătut gĭoc de tine, sĕrmane!

Florin. — (coborîndu-se în scenă) De unde ştiĭ? Ea 'ţĭ-o spus-o?

Colivescu. — Ea. Dicea aşa maĭ dinioare, că nu eştĭ bun de cât sĕ paştĭ bobociĭ şi sĕ încâlceştĭ fuĭoare.

Florin. — (mâniindu-se) Aşa o dis? aşa?.. Dacă 'ĭ aşa povestea (scarmĕnă fuĭorul) Na fuĭor... na furcă, na tors. (aruncă furca jos ş'o calcă în picĭoare.)

Colivescu. — Nu face poznă, măĭ, că te-a bate Florica.

Florin. — Pe mine? că doar am şi eŭ o păreche de pumnĭ ca sĕ mĕ apăr.

Colivescu. — Eĭ! bravo! Acu vĕd şi eŭ că eştĭ bărbat, om verde, colea, care rupe mâţa 'n douĕ.

Florin. — Da cum m'aĭ socotit?

Colivescu. — Apoĭ dă; ce sĕ 'ţĭ spun?.. Când te-am vĕdut torcênd, am chitit, în gândul meŭ, că 'ĭ pĕcat de un voĭnic ca tine sĕ fie de rîsu fetelor, maĭ cu samă că tu, Florine, nu eştĭ făcut sĕ 'ţĭ mănâncĭ vieaţa c'o ţĕrancă ca Florica.

Florin. — (intrigat) Cum asta, Colivescule?

Colivescu. — Cum?.. Da n'aĭ aflat că rĕposata, cucoana Tudosiea, 'ţĭ-o lăsat ţie toată averea eĭ?

Florin. — Eleĭ!

Colivescu. — Tu, de adĭ înainte, eştĭ bogat şi poţĭ sĕ 'ţĭ înalţĭ neamu ca cĭocârliea.

Florin. — Eleĭ!..care vra sĕ ḑicĕ, mĕ pot înbrăca şi eŭ ca cĭocoiĭ cu surtucă şi cu giretcă?

Colivescu. — Se 'nţĕlege.

Florin. — Şi cât pentru nevastă, pot sĕ 'mĭ aleg una chĭar d'intre negustorĭ, chĭar o fată de făclier?

Colivescu. — Ba ş'o fată de boĭer, dacă 'ĭ vra.

Florin. — (sărind de bucurie) I! mămulica me! că bine 'mĭ pare! Îmĭ vine tot sĕ sar şi sĕ cânt!

(Florin cântă, jucând ţerănesce.)

Frunḑă verde baraboĭŭ,
Am ajuns şi eŭ cĭocoĭŭ.
Sus, Florine, sus!

Sûnt cĭocoĭŭ, cĭocoĭŭ cu stare,
Ş'am s'o ĭeŭ de-acum pe mare.
Sus, Florine, sus!

Sĕ mĕ 'nalţ pe catalicĭ,
Sĕ fiŭ mândru cu ceĭ micĭ.
Sus, Florine, sus!

Saĭ, voĭnice, sus, sus, sus,
Şi te 'ntórce ca un fus.

(Colivescu şi Florin joc înpreună.)

Saĭ voĭnice, sus, sus, sus,
Şi te 'ntórce ca un fus.
Sus, Florine, sus!

Florin. — Alerg de grab' în târg, sĕ 'mĭ cumpĕr haĭne nemţĕştĭ... Unde-aşĭ găsi haĭne nemţĕştĭ, Colivescule?

Colivescu. — În colţ, la gĭupânu Herşcu.

Florin. — M'am dus. (ese alergând şi chiuind) Sus, Florine, sus!

Colivescu. — (singur) Ean veḑĭ, ce 'ĭ mândriea? cum

orbeşte pe om!.. Pĕnă şi Florin, un argat necĭoplit, cât 'l-aĭ încălecat pe-o mincĭună, se duce pêrle de nu 'l maĭ poţĭ ţine!.. Meargĕ pĕn' la mĕru roş, că eŭ nu 'l-oĭŭ chĭema înapoĭ... Ha, ha, ha, ha, are haz că de-acu n'a sĕ maĭ cate la Florica, şi Florica de cĭudă a sĕ se dee în dragoste cu mine. Bravo, Colivescule! Se vede, când te-aĭ născut tu, c'o strĕnutat dracu!

SCENA IV.

Colivescu, Florica (viind pe portiţă)

Florica. — Doamne! Mare mândri 's la privit soldaţiĭ noştriĭ!.. Ştiĭ? ţi se duc ochiĭ când îĭ veḑĭ trecênd cu musica şi cu steagu întins... D'apoĭ vivandiera!..'mĭ-o rĕmas inima la uniforma eĭ... I! când aşĭ fi de capu meŭ, pre legea me, m'aşĭ face vivandieră.

Colivescu. — Florico.

Florica. — A! tot aicĭ eştĭ?

Colivescu. — (oftând) Tot, tot, pĕcatele mele, că nu mĕ lasă inima sĕ mĕ depărtez de căsuţa ta.

Florica. — Ear' aĭ început ohtoicul cel de dragoste? Nu ţi'ĭ greŭ sĕ 'ţĭ perḑĭ vremea de florĭ de cuc!.. maĭ bine te-aĭ duce sĕ caştĭ gura pe uliţă, privind la soldaţĭ; şi dacă aĭ fi om în toată mintea, în loc sĕ umbli după caĭ verḑĭ, te-aĭ face oştean de-a ţĕriĭ, ca sĕ tragĭ cu puşca, ear' nu sĕ tragĭ clopote.

Colivescu. — Eŭ?

Florica. — D'apoĭ cum? eŭ? Eştĭ coşcoge român, cât un butoĭŭ... 'ţĭ-ar şidea de-o mie de orĭ maĭ bine cu *mindir* în spinare, de cât cu antereu ist' de lăutar.

Colivescu. — Oare?.. dar'... ean spune'mĭ, Florico, dacă 'ţĭ-aşĭ urma sfatu, 'mĭ-aĭ îndeplini şi tu doru?

Florica. — Om videa atuncĭ ce-a maĭ fi. (zărind furca jos.) Eaca! ce furcă 'ĭ asta? Cine-o înprăştiet fuĭoru pin ogradă?

Colivescu. — Florin.

Florica. — El? şi de ce?

Colivescu. — S'o schimbat flăcău! Nu maĭ e cum îl ştiĭ.

Florica. — Ce vreĭ sĕ ḑicĭ?

Colivescu. — Las' că 'ĭ videa acuşĭ.

Florica. — Ce-oĭ videa?...

Colivescu. — Îĭ videa; atâta 'ţĭ spun; îĭ videa. (ese prin fund.)

SCENA V.

Florica. — Vorbeşte în bobote pălămarĭul. Se vede că 'l-o ameţit dragostea; aĭbă parte de ea, şi ea de dînsu! (stă pe gândurĭ) Mare poznă şi minune! De când am vĕḑut vivandiera regimentuluĭ, nu 'mĭ maĭ pot aduna gândurile pe-acasă. Ce frumoase haĭne purta!.. Am intrat în vorbă cu dînsa, ş'am aflat că 'ĭ de-aicĭ din târg şi că vre sĕ se lase de oaste, pentru ca sĕ se mărite... Auḑĭ treabă! sĕ se facĕ ear' mireancă, de unde era oşteancă?.. Doamne! dacă eŭ nu m'aşĭ lăsa odată cu capu.

(Ariea *vivandiereĭ.*)

De-aşĭ fi vivandieră
Eŭ, pĕnă ce-aşĭ muri,
De-a ţĕriĭ bandieră
Cu fală m'aşĭ umbri.

Pe soare şi pe plóĭe
Aşĭ merge tot la rênd,
Şi 'n duşmanĭ, la rĕsbóĭe,
M'aşĭ răpeḑi cântând :
Sună dobele, sună,
Soldaţĭ, cu voĭe bună,
Haĭ toţĭ, într'un noroc,
Sĕ ne-aruncăm în foc.
Ram, pataplam, plam, plam, etc.

(Ĭea ţepoĭul drept puşcă şi face marş întrând în căsuţă.)

SCENA VI.

Florin. — (vine pe portiţă, înbrăcat ridicul cu surtuc verde, giletcă roşie, pantalonĭ galbinĭ de nanchin, pălărie 'naltă cu marginile strimte, şi guler de cămaşă, care 'ĭ ascunde urechile. El poartă metaniĭ şi un cĭubuc.) *Bonjur monsu*... Eată-mĕ's cu tot şartul boĭeresc!.. M'o înbrăcat gĭupânu Herşcu chĭar de mondă, ca la Eşĭ. Se vede că mĕ prinde de minune, că se uĭtă oameniĭ la mine ca la un comediant şi m'arată pe uliţĭ cu degitu. În sfêrşit îs boĭer!.. cu cĭubucu meŭ, cu giretca me, cu surtuca me... Crişu eŭ! ştiŭ că am sĕ 'mĭ-o scot în pele de-acu 'nainte!

(Cântă ariea de la scena III, jucând astă dată cu aer serios, voind sĕ'şĭ dee aer de boĭer.)

Frunḑă verde lemn dubit;
Eată că m'am boĭerit!
Dăĭ, cucoane, dăĭ.

Ş'am sĕ mĕ aşed, măĭ vere,
Pe mâncare şi pe bere.
Dăĭ, cucoane, dăĭ.

Sĕ petrec cu lăutarĭ
Şi sĕ 'nşel la fete marĭ.
Dăĭ, cucoane, dăĭ.

Sĕ mĕ bag p'intre lingăĭ
Și sĕ frig la nătărăĭ.
Dăĭ, cucoane, dăĭ.

SCENA VII.

Florin, Florica (ese din cerdac.)

Florica. — Ce vĕd? Florin? Ha, ha, ha, ha, ha!

Florin. — Cine chicotește când gĭoacă boerĭu?

Florica. — Da ce-aĭ pățit, Florine, de te-aĭ schimosît așa? Ha, ha, ha; par' că eștĭ Flaĭmuc cĭubotarĭu.

Florin. — (supĕrat) Ean ascultă, fa, ĭețĭ sama cum grăeștĭ și çu cine grăeștĭ... Auḑĭ tu?

Florica. — (viind în scenă) Eaca mă! Nu cumva s'o boĭerit țopêrca?

Florin. — Țopêrcă eștĭ tu, obraznico. Eŭ de aḑĭ înainte sûnt boĭer; așa sĕ știĭ. Cucoana Todosia 'mĭ-o lăsat mie averea eĭ.

Florica. — Cucoana te-o lăsat pe tine clironom? I! tare 'mĭ pare bine, Florinaș dragă. (se apropie veselă de Florin.)

Florin. — (respingênd'o) Ce Florinaș dragă? Ce Florinaș? Da maĭ cucoane nu poțĭ sĕ'mĭ ḑicĭ?

Florica. — (riḑênd) Bată-te cucu, că poznaș maĭ eștĭ!

Florin. — Și te poftesc, gĭupineaso, sĕ nu te hlizeștĭ așa d'inaintea me, că doar' nu sûntem de-o samă amêndoĭ.

Florica. — Ha, ha, ha... bine se maĭ priface a boĭer! (îĭ dă un pumn.)

Florin. — (mânios) Ean ascultă, fa; acuș o înplineștĭ cu mine.

Florica. — Dec!.. ce te-o apucat?

Florin. — Nu se cade sĕ glumeştĭ cu mine, că 'ţĭ-am maĭ spus-o o dată . . . nu sûntem de-o samă.

Florica. — Măĭ, cu tot d'inadinsul grăeştĭ?

Florin. — D'apoĭ cum?. . . Eŭ sûnt cu stare, sûnt boĭer, sûnt stăpân aicĭ în casă, şi tu eştĭ o bĭată ţĕrancă. . . Veḑĭ că sûntem departe unu de altu, ca cerĭu de pămênt.

Florica. — (cu lacrimĭ în ochĭ) Aşa?. . pentru că 'ţĭ-o dat Dumneḑĕŭ câteva parale, aĭ şi uĭtat c'am fost crescuţĭ înpreună, că sûntem amêndoĭ nişte bĭeţĭ orfanĭ culeşĭ de stăpâna noastră?

Florin. — Eŭ nu ştiŭ ce-am fost; ştiŭ ce sûnt.

Florica. — Ce eştĭ? Vreĭ sĕ'ţĭ spun eŭ ce eştĭ, Florine? Eştĭ un nerecunoscĕtorĭŭ, un om fără nicĭ un pic de suflet, dac'o putut baniĭ sĕ te schimbe astfelĭŭ într'o clipală. (plânge) Auḑĭ? nu maĭ sûntem de-o samă! eŭ, care 'ĭ-am fost ca o soră, şi 'l-am ĭubit ca ochiĭ din cap!. .

Florin. — (în parte) Mi'ĭ milă de dînsa, dar' n'am ce'ĭ face; eŭ boĭer, ea ţĕrancă. . . nu ne potrivim.

Florica. — (plângênd) Cine s'ar fi aşteptat la una ca asta? sĕrmana bĭata cucoană! unde 'ĭ sĕ vadĕ ce blăstĕm 'şĭ-o făcut cu baniĭ, lăsând în urmăĭ sĕmênţă de vrajbă. . .

Florin. — (cu blândeţe) Eĭ tacĭ, Florico, nu maĭ plânge, că nu te-oĭŭ lepăda eŭ pe drumurĭ. . . Dacă 'ĭ fi cu minte, te-oĭŭ lua fată 'n casă la mine.

Florica. — (zimbind) Ḑĕŭ!

Florin. — (cu un aer protector) Şi dacă te'ĭ purta cum se cade, te-oĭŭ mărita cu palamarĭu de la sfêntu Onofreĭ.

Florica. — Ce face? sĕ mĕ daĭ luĭ Colivescu? Da aĭ uĭtat că sûntem logodiţĭ înpreună, şi c'am făcut aḑĭ dimineaţă prânḑul logodneĭ?

Florin. — Aşa este; d'apoĭ gândeşte tu singură,

Florico... eŭ acum nu mĕ eartă pojîjiea sĕ mĕ 'nsor de cât c'o fată de boïer... şi tu...

Florica. — Sĕ ïeï pe alta? ba sĕ nu te 'npingĕ pĕcatu, că'ţĭ scot ochiĭ, auḑĭ tu?.. îţĭ scot ochiĭ ceĭ de boïer perpelit.

Florin. — (atins) Perpelit? eŭ?.. Florico, pune'ţĭ gard la gură, că pe crucea me...

Florica. — Ce?.. Ce mi'ĭ face?..

Florin. — Ean te-oïŭ lua frumos de spate şi te-oïŭ da afară.

Florica. — Tu, pe mine?.. Că doar' n'o agïuns o fată ca mine de rîsu curcanilor...

Florin. — (furios) Curcan? eŭ?.. Eşĭ de-aicĭ, pe loc, neruşinato... obraznico...

Florica. — Vaĭ! mânca-te-ar moliile, Flaïmucule... Na... (trage o palmă luĭ Florin.)

Florin. — Valeŭ!

Florica. — Na, ţĕrancă... na, obraznică... A! mangositule, te-aĭ fudulit? Na, na, na... boïerïule. (ïĭ dă pumnĭ.)

Florin. — Şĕḑĭ binişor, fa... Valeŭ!... Nu te-atinge de boïerie, fa! (fuge pe după copac, şi scapă cïubucul din mână.)

Florica. — (rîdicând cïubucul) Las' sĕ'ţĭ mĕsor eŭ boïeriea pe spinare cu cïubucu ista...

Florin. — Ïe sama, fa, sĕ nu stricĭ *lichimbarïu*.

(Arie din : *Baba-Hârca.*)

(Împreună.)

Florica.

Lega-s'ar draciĭ de tine,
Natafleţ făr' de ruşine.
Am sĕ sfărm cu ist cïubuc
Capul tĕŭ cel prost de cuc.

Florin.

Fa, Florico, da şeḑĭ bine,
Şeḑĭ, nu te lega de mine;
Că muĭeriĭ este dat
Sĕ se témă de bărbat.

SCENA VIII.

Florin, Florica, Colivescu (înbrăcat cu uniformă de musicant recrut, aduce cu dînsul un tronbon de cele marĭ.)

Colivescu. — (alergând) Florico, Florico, veste bună!

Florica. — Ce veste?

Colivescu. — Bucură-te... M'am scris la oaste, după cum aĭ dorit... Ean priveşte, m'am şi înbrăcat... aşa 'ĭ că'mĭ şĕde bine? (se întoarce într'un picĭor.)

Florica. — N'aĭ fi de diochĭ... Da ulucu ist de aramă ce 'ĭ?

Colivescu. — Sĕ veḑĭ... d-nu căpitan o chitit c'aşĭ fi bun de trimbiţaş şi 'mĭ-a dat trimbiţoĭu ista, ca sĕ mĕ diprind a cânta la *mojică*... ean ascultă... (suflă din trombon.)

Florica. — (astupându'şĭ urechile) Ho, că m'aĭ spăriet.

Colivescu. — Eĭ! acu nu maĭ aĭ ce ḑice, Florico... M'am lăsat de pălămărie, şi m'am dat la miliţie de dragostea ta... mĕ ĭeĭ?

Florica. — Poate... (în parte) Sĕ'ĭ viŭ de hac luĭ Florin...

Colivescu. — Poate? Ah! Florico... (cântă.)

Pentru tine le fac toate,
Ş'apoĭ tu ḑicĭ numaĭ, poate!

Florin. — Colivescule!..

Colivescu. — Tacĭ, mă! .. Florico ... unde 'ĭ maĭ găsi aşa bujor de trimbiţaş ca mine?.. trupeş şi cu pept de buhaĭŭ? Ean ascultă ... (suflă ear' din trombon.)

Florin. — Destul! că ne rupĭ urechile.

Colivescu. — Tacĭ, mă! Eĭ! Florico, spune: vreĭ, nu vreĭ?

Florica. — Apoĭ ştiŭ eŭ ce sĕ fac?.. o bĭată fată săracă ca mine...

Colivescu. — Tu, săracă?.. Eleĭ! da nu 'ţĭ-am spus âncă vestea cea bună? Nu ştiĭ cum s'o întors roata noroculuĭ?

Florica. — Nu!

Colivescu. — Eştĭ bogată, Florico, bogată!

Florica. — Eŭ?

Florin. — Ea?

Colivescu. — Dar!.. Eaca o hârtie de la gĭudecătorie... 'mĭ-o dat-o ficĭoru protopopuluĭ ca sĕ 'ţĭ-o aduc.

Florica. — Ce hârtie?

Colivescu. — (deschide o coală de hârtie) O copie de pe testamentu cucoaneĭ Todosiea, prin care te lasă pe tine clironoama averiĭ sale.

Florica. — (uĭmită) Pe mine?

Florin. — Pe dînsa? d'apoĭ eŭ?

Colivescu. — Tu, te spală pe buze despre avere! Pe tine te lasă argat Floricăĭ.

Florin. — Mincĭunĭ spuĭ, hoţule, ca sĕ înşĕlĭ pe Florica.

Colivescu. — Nu credĭ? Haĭ la gĭudecătorie sĕ afli adevĕru.

Florin. — Haĭ! Audĭ? argat? (ese prin fund.)

Colivescu. — Florico, mĕ duc şi viŭ îndată ca sĕ batem mâna înpreună... crede-mĕ, fa, nu scăpa chilipirĭu de la mână; aşa pept! (suflă tare în trombon şi apoĭ ese.)

SCENA IX.

Florica. — Eŭ bogată?.. nu'mĭ vine-a crede o fericire aşa de mare... bogată!.. Care vra sĕ ḑicĕ, gĭupânu Florin nu se maĭ poate fuduli cu mine, şi dacă s'o schimbat el în haĭne boĭereştĭ, şi eŭ pot sĕ'mĭ pun rochie de cucoană... A! bădică Florine, aĭ ḑis că mĕ'ĭ lua fată 'n casă, şi că ţi'ĭ face milă şi pomană sĕ mĕ mărițĭ cu altu?.. Eĭ, lasă, moţpane, că 'ţĭ-oĭŭ arăta eŭ fudulie... Mĕ duc sĕ mĕ înpodobesc cu straĭe de-a cucoaneĭ Todosiea... când m'a videa Florin, sĕ'şĭ scoatĕ căcĭula d'inaintea me... Haĭde, cucoană Florică, la tauletă... Ha, ha, ha, cucoană Florică... tare 'mĭ pare de şanţ!.. cucoană Florică... Ha, ha, ha, ha... (întră în căsuţă.)

SCENA X.

Florin (se întoarce abătut cu pălăria pe ochĭ.)

Am păţit-o... Cenuşeriĭ de la gĭudecătorie o rîs de mine cu hohot şi m'o tiuit ca pe-un dulăŭ cu tingirea 'n coadă, când le-am cerut averea rĕposateĭ! Nu maĭ am nimică pe faça pămêntuluĭ!.. Hoţu cel de pălămarĭŭ m'o luat în triĭ parale, când m'o făcut sĕ cred caĭ verḑĭ pe păreţĭ... I! de 'l-aşĭ prinde la largu meŭ, ce colivă de sufletu bunicăĭ 'ĭ-aşĭ trage la ceafă... El îĭ pricina că m'am stricat cu Florica... Ce-oĭŭ sĕ mĕ fac de-acu, săracu de mine?.. Florica 'ĭ mânioasă pe mine... ea 'ĭ cucoană în locu meŭ, şi are sĕ mĕ dee afară, s'agĭung pe uliţĭ fără căpătêĭŭ. (dându'şĭ pumnĭ peste pălărie) Na, tontule! na, prostule! fudulie 'ţĭ trebuea ţie? boĭerie 'ţĭ lipsa?.. la grajdĭŭ,

nătărăule...acolo ţi'ĭ locu...în podu şuriĭ cu ţĕpoĭu 'n mână, dar' nu cu cĭubuc!

(Arie vechie : *Pom, pom eram eŭ, pom.*)

Pom, pom, pom eram eram eŭ, pom!
Pom eram cu frunḍă lată,
Ş'acum îs crĕngă uscată.
Pom, pom, pom
Ş'am rĕmas ne om.

Prost, prost, prost am fost eŭ, prost!
Căcĭ prostiea din născare
Nicĭ o dată léc nu are.
Prost, prost, prost
Un bĭet cap de post.

SCENA XI.

Florin (după copac), **Florica** (înbrăcată ridicul cu o rochie foarte unflată şi cu o capelă mare înpĕnată, ese în cerdac, dându'şĭ vênt cu evantaĭl.)

Florica. — (veselă) Tra la, la, tra la, la, la.
Florin. — Aud glasul Floricăĭ.
Florica. — (eşind în cerdac) Tra la, la, tra la, la la.
Florin. — (în parte) I! ce bine 'ĭ şĕde cu capelă!
Florica. — (cu mândrie, strigă) Loc, loc, faceţĭ loc, măĭ, că trece cucoana Florica, cucoana Florica... Ha, ha, ha... (se coboară în scenă, se înpedecă în poalele rochieĭ) Na! că era sĕ daŭ alivanta peste cap... Marlacofu îmĭ gĭoacă feste...mĕ tot bate peste glezne... Fie! că 'ĭ frumos... Ean priveşte, par' că's unflată cu ţeviea; am talie de modă, cât o bute, ş'o oboroacă de capelă cu streşină... (se primblă îngânfată) Vaĭ de mine! Cine mĕ gâdilĕ la picĭoare?.. Marlacofu? (sare bătênd cu palma peste rochie) Da şĕḑĭ binişor, blăstĕmatule!

Florin. — (în parte) Are şi malac? of! (ofteză)

Florica. — (îşi drege toaleta) Ea aşa, sĕ mĕ fac pupuică, cu fesfesele boĭereştĭ, ca sĕ nebunească flăcăiĭ după mine. (se primblă, imitând mersul damelor.)

(Arie din *Scara mâţeĭ*: Ca sĕ fiĭ cucoană mare.)

Voĭŭ sĕ fiŭ şi eŭ cucoană
Cu deschisurĭ sfrançusescĭ,
Sĕ fac próşcă, s'arunc svónă
În fecĭoriĭ boĭerescĭ.
Sĕ port fîşnele
Cu tinechele;
Sĕ port capele
Cât un şopron;
Sĕ am corseturĭ
Fără şireturĭ
Şi marafeturĭ
Tot de *bon ton*.
Dragă Florică!
Eştĭ frumuşică,
Eştĭ marmuzică
Plină de nurĭ;
De-acum te ţine
S'ameţescĭ bine
Pe cĭoclovine
Şi pe bonjurĭ.

(Înpreună)

Ha, ha, ha, ha,
Ha, ha, ha, ha.

Florin, (cu mirare)

Na, na, na, na,
Na, na, na, na!

Florin. — (scăpând cĭubucul jos) Tronc!

Florica. — (zărind pe Florin, în parte) Aice'ĭ hâtru. (tare) Ce este? Cine 'ĭ acolo?

Florin. — (cu sfială) Eŭ!
Florica. — Care eŭ?
Florin. — Florin!
Florica. — (mândră) Ce vreĭ?
Florin. — Aşĭ vre, dacă n'ar fi cu supĕrare, sĕ rĕmân argat la măriea ta, Florico.
Florica. — (atinsă) Florico?.. Florico!.. par' c'aşĭ fi de-o samă cu dînsu!.. par' ç'am fi păscut bobocii amêndoĭ!.. Da cucoană Florică nu poţĭ sĕ ḑicĭ, ghĭorlane?
Florin. — Ba pot, Florico!
Florica. — Bine; şi de-acu 'nainte sĕ 'ţĭ torcĭ pe limbă când îĭ dischide gura ca sĕ vorbeştĭ cu mine, auḑĭ tu?
Florin. — 'Mĭ-oĭŭ toarce, cucoană!
Florica. — Eaca!.. Da căcĭula de ce 'ţĭ-o ţiĭ pe cap d'inaintea me, năucule?.. gĭos cuşma!
Florin. — (scoţêndu'şĭ pălăriea) Mĕ eartă, cucoană!..
Florica. — Fie, pentru astă dată. Açu spune, ce vreĭ?
Florin. — Apoĭ, dacă s'ar putea, aşĭ dori sĕ rĕmân aicĭ la curte, că pe când trăea bĭata cucoana Todosiea, stăpâna noastră...
Florica. — Ba stăpâna ta, nu a me. Mie 'mĭ-o fost mamă.
Florin. — (buĭmăcindu-se) Aşa vroeam sĕ spun, stăpâna ta, nu a me... adică stăpâna me, nu a ta...
Florica. — (riḑênd în parte) S'o buĭmăcit... (tare) Vreĭ sĕ întri în slujbă la mine? Fie! te primesc cu leafă de 50 de leĭ pe an, un suman şi triĭ părechĭ de opincĭ.
Florin. — Suman şi opincĭ? Apoĭ eŭ îs diprins cu straĭe de iste cĭocoeştĭ!
Florica. — Da de când te-aĭ diprins, măĭ badeo? De gĭoĭ pĕn' maĭ apoĭ?.. Mie'mĭ trebue argat, nu cĭocoĭŭ.

Florin. — (oftând) Bine, cucoană; oĭŭ purta şi opincĭ, cinstită faça dumitale.

Florica. — Sĕ porţĭ dar', că, după cum ḑicea rĕposata, opinca 'ĭ talpa ţĕriĭ; ea se lipeşte bine de pămêntu ţĕriĭ, ear' nu cĭubota nemţască, nicĭ papucu grecesc. Haĭ, du-te sus de 'mĭ adă un scaun ca sĕ mĕ maĭ odihnesc!

Florin. — Îndată, Florico!

Florica. — Ear'?

Florin. — Ba, ba nu... cucoană Florică. (întră în casă.)

Florica. — Ha, ha, ha... bĭetu Florin!.. Nu mĕ pot stăpâni de rîs când mĕ uĭt la el... samĕnă cu o găină smulsă.

Florin. — (aducênd un scaun) Eaca scaun, cucoană!

Florica. — (aşeḑându-se pe scaun) Bine; aleargă acu de 'mĭ adă un scăueş de pus sub picĭoare.

Florin. — (alergând) M'am dus.

Florica. — Am sĕ'l obosĕsc ca pe-un cal de poştă.

Florin. — (vine ĭute) Eaca şi scăueşul. (îl aşeaḑă sub picĭoarele Floricăĭ.)

Florica. — Aşa; du-te de 'mĭ adă ş'o pernă sĕ 'mĭ-o pun la şele, că 'ĭ pre tare scaunu.

Florin. — M'am dus! (ese alergând.)

Florica. — 'L-oĭŭ vindeca eŭ de boala fudulieĭ.

Florin. — (aducênd o perină) Unde s'o aşĕd, cucoană?

Florica. — Colo, la spate.

Florin. — (aşeḑênd perina) Poftim.

Florica. — Încet, mă, că mĕ gâdilĭ... bine... acu mergĭ de 'mĭ adă dulceţĭ.

Florin. — Alerg. (în parte) Multe 'ĭ maĭ trebuĭe! (ese.)

Florica. — (răzimându-se pe perină) I! că bine 'ĭ în puf! te încălḑeşte la şele şi 'ţĭ aduce o sfêntă de lene... de asta poate uniĭ oamenĭ sûnt aşa de somnoroşĭ... trăesc pe pufuşor. (i se ridică malacoful) Peĭ drace!.. (îşĭ

rege rochiea) Poznașă modă... de nu 'ĭ lua sama, te dă de rușine.

Florin. — (aduce o tablă de dulcețĭ și două pahare cu apă. El calcă cu sfială și se cumpănesce când în dreapta când în stânga, de frică să nu verse tablaoa) Eaca dulcețile, cucoană!

Florica. — (în parte) Ean vedi'l cum se clatină... par' că 'l bate vêntu (luând dulcețĭ.) Da nu te băga așa în sufletu meŭ, că doar' n'aĭ sĕ mĕ 'nghițĭ... stăĭ cole... drept... și te diprinde a sluji cum se cade, că de m'oĭŭ mărita, poate sĕ te ĭeŭ ficĭor în casă...

Florin. — (mâhnit) Aĭ sĕ te și mărițĭ, Florică... cucoană Florică?..

Florica. — (bênd apă) D'apoĭ cum? Sĕ rĕmân fată mare?

Florin. — Ba ferească sfêntu de-așa rușine!..

Florica. — Am sĕ 'mĭ ĭeŭ de bărbat un om de treabă, care sĕ nu se sparie de banĭ, sĕ nu 'l farmece ochĭu draculuĭ, un suflet bun, recunoscĕtor, fără fudulie, fără prostie... ca alțiĭ.

Florin. — (scăncind, în parte) Adică ca mine... bate șĕoa...

Florica. — (maĭ luând dulcețĭ) Da bune dulcețĭ!.. Pălămarĭu de la sfêntu Onofreĭ ĭĭ băet cu inimă, frumos, voĭnic, ĭĭ militar și moare de doru meŭ... (bea.

Florin. — (scâncind) Pălămarĭu frumos!.. Pe Colivescu vreĭ sĕ 'l ĭeĭ?

Florica. — Și ce 'țĭ pasă ție?

Florin. — (plângênd cu bocit) Eleĭ!.. sĕ nu facĭ una ca asta, Florico, că mĕ daŭ în fôntână!

Florica. — Ce face?

Florin. — Fusese vorba sĕ ne cununăm înpreună; dar' de vreme ce nu se maĭ poate, nu vreŭ sĕ fiĭ pălămăreasă, Florico... nu 'țĭ daŭ voĭe.

Florica. — (sculându-se) Tu?.. Ean lipseștĭ de-aicĭ,

pĕcătosule, şi nu te maĭ scânci, că eştĭ slut ca pĕcatu când te boceştĭ.

Florin. — (pune tablaoa pe scaun) Ascultă, Florică: Am fost un ticălos maĭ dinioare... m'am purtat cu tine ca un mişĕl, şi nu maĭ sûnt vrednic nicĭ sĕ 'ţĭ sĕrut mâna... dar' nicĭ pot suferi ca sĕ te facĭ Coliveascǎ. (plânge.) Nu pot, da!.. apoĭ dacă nu pot, nu pot!

Florica. — (în parte) Sĕrmanu Florin! (tare) Şi de ce nu poţĭ, mĕ rog?

Florin. — Pentru că 'mĭ eştĭ dragă... na... şi mĕ gĭur pe-o lege care-o am, că, de nu mĕ'ĭ asculta, întru în pĕcat...

Florica. — Mare 'ĭ lauda la casa omuluĭ!

Florin. — Nu glumesc, Florico... Mĕ gĭur, sĕ mĕ duc pe lume, sĕ nu maĭ auḑĭ de mine cât îĭ trăi.

Florica. — Şi ce 'mĭ pasĕ mie de te 'ĭ duce?.. doar' nu sûntem de-o samă... Călĕtorie sprêncenată...

Florin. — Aşa!.. Apoĭ sĕ daĭ samă, fa, de ce s'a întêmpla. (desperat) Merg sĕ mĕ scriŭ la oaste, ca sĕ mĕ duc la bătălie... sĕ mor de mâna duşmanuluĭ... în cĭuda ta...

Florica. — (în parte, îngrijită) Ce ḑice?

Florin. — Şi cât pentru pălămarĭu, am sĕ'l îngrop de viŭ în trimbiţoĭu cel gros. (se răpede spre portiţa din fund, şi se lovesce de Colivescu, care întră.)

SCENA XII.

Florin, Florica, Colivescu.

Colivescu. — Ho, mă!

Florin. — Tu eştĭ?.. Na! (îĭ dă un pumn.)

Colivescu. — Valeŭ!.. Nu da, mă!

Florin. — Şi maĭ na!..

Colivescu. — Măĭ, şĕḑĭ binişor că scot satîru şi te hă... hăcuesc!

Florin. — Satîru?.. Na satîr... (îĭ maĭ dă un pumn şi apoĭ ese alergând.)

Florica. — Florine...

Colivescu. — Ean maĭ dă unu, fricosule, ş'apoĭ sĕ veḑĭ... o fugit mişĕlu.

Florica. — (la portiţă) Florine!..

Colivescu. — Bre!.. da ce 'l-o apucat de cărăbăneşte cu pumniĭ în oamenĭ? Nu cumva 'l-o muşcat vr'o cucoană chiftiriţă?

Florica. — Ba 'l-o pişcat zuliea de inimă, sĕrmanu!

Colivescu. — (zimbind cu mulţemire) Dacă 'ĭ zuliea, îl ert. Bĭetu flăcăŭ! îĭ zulĭar de norocu meŭ... o şi aflat c'o sĕ ne cununăm înpreună, Florico, şi asta 'l roade!

Florica. — (în parte) 'L-am pre întrecut cu didiochĭu, şi mĕ tem sĕ nu 'şĭ facĕ samă...

Colivescu. — Veḑĭ că el te ĭubea de mult, Florică, şi 'ĭ mergea gândul la măritiş... Vorba ceea: Vre broscoĭu sĕ se lipească de floare.

Florica. — (în parte, fără sĕ 'l asculte) Cum aşĭ face sĕ'l aduc înapoĭ... unde sĕ 'l găsĕsc?

Colivescu. — Dar' sĕ 'l lăsăm draculuĭ pomană... Am vinit, Florico, sĕ 'ţĭ spun, că poĭmâne pleacă regimentu, şi că 'ĭ vreme sĕ ne cununăm.

Florica. — (în parte, tristă) Sĕrmanu Florin!

(Aria horeĭ.)

Colivescu.

Frunḑă verde rosmarin!

Florica (în parte)

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Sufletu 'mĭ varsă venin;

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Fie'ţĭ milă de-al meŭ chin!

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Că 's un bĭet băet străin.

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Florico, floare de crin...

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Pentru tine-amar suspin!

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Ah! eŭ ţie mĕ închin;

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Dă'mĭ mâna şi ḑi: Amin!

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu. — Aud?

Florica. — (în parte) Nu maĭ pot sta loculuĭ. Mĕ duc în târg după el...

Colivescu. — Aud?

Florica. — Aşteaptă-mĕ aicĭ, că viŭ îndată sĕ'ţĭ daŭ rĕspuns... (ese prin fund alergând.)

Colivescu. — Da unde te ducĭ?.. În cotro?.. Haĭd'! o sburat rôndunica...'mĭ-o ḑis s'o aştept cu rĕspunsu... halal de tine, Colivescule!.. ţi se cloceşte nonoru şi are sĕ scoatĕ puĭ... Oĭŭ sĕ capĕt o nevĕstuĭcă frumuşică şi cu avere... Ce de maĭ colivĭ... eaca... vreŭ sĕ ḑic, ce de maĭ bencheturĭ... de-acu 'nainte!.. Asta'ĭ casa Floricăĭ... ean s'o cercetez puçin pe din întru, că ea o sĕ'mĭ fie cuĭbu. (întră în casă cântând fără acompanement de musică.)

Fost-am fost un clopotar
Ş'am maĭ fost şi pălămar;
Dar' acum sunt militar
Ş'am s'ajung şi ghenerar.

SCENA XIII.

Florin (în uniformă de vênătorĭ, întră prin fund.)

Eaca şi eŭ!.. M'am scris la oaste ş'am întrat la vênătorĭ, ca sĕ'mĭ alung aleanu... Unde'ĭ Florica? Am venit sĕ'mĭ ĭeŭ ḑiua bună de la dînsa, pĕn' a nu pleca cu regimentu... oĭŭ sĕ merg tocmaĭ... hăt... la Bucureştĭ... sĕ mi se peardĕ urma... Las', Florico, că mĕ'ĭ plânge tu în lipsa me... te-a mânca el doru de Florinaş, şi Florinaş unde! Nu'ĭ!.. s'o dus peste nouĕ mărĭ şi ţĕrĭ... pe unde-o cutrierat Alecsandru Machedon.

(Arie nouă.)

Sûnt vênător!
Copil de munte,
Ostaş de frunte
Învingĕtor!

(Imitând cleronul)

Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra;
Ţéra me scumpă voĭŭ apăra.
Tra ra, ra, ra.

Sûnt vênător!
La căprioare
Glăsuitoare
Am sĕ daŭ zor;
Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra;
Copile mândre voĭŭ seruta.
Tra ra, ra, ra.

Sûnt vênător!
De-acuma vie
Pe Romănie
Orĭ şi ce nor;
Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra;
Norul de duşmanĭ voĭŭ alunga.
Tra ra, ra, ra.

SCENA XIV.

Florin, Colivescu (ese din casă cu o sticlă de vin la gură.)

Colivescu. — Înghite-Agachi!.. (bea.)

Florin. — Eaca pălămarĭu! dracu mi 'l-o scos în cale.

Colivescu. — (coborînd în scenă) Halal de gospodărie bună... Încă o duşcă băete. (voĭesce sĕ maĭ bea.)

Florin. — (smuncindu'ĭ sticla) Ean maĭ stăĭ, badeo, că aĭ treabă cu mine. (bea.)

Colivescu. — Ce? ear' tu?.. Ce vreĭ, măĭ, cu mine?

Florin. — Aĭ sĕ'mĭ daĭ samă de pehlivăniile tale, şonţîtule.

Colivescu. — (îngrijit) Care pehlivăniĭ, nebunule?

Florin. — A! 'ţĭ-aĭ bătut gĭoc de mine?.. A! puşchĭule, m'aĭ făcut sĕ cred că's clironom?.. aĭ cercat sĕ mĕ stricĭ cu Florica, pentru ca sĕ tragĭ cenuşa pe turta ta? (scoate sabiea.)

Colivescu. — (cu frică, bâĭguind) Ce tur-tur-turtă?

Florin. — Apără-te! sfrijîtule, c'am sĕ'mĭ rĕsbun... sĕ te taĭŭ bucăţele, bucăţele ca pe-o cĭupercă...

Colivescu. — (spăriet) Cĭu-per-per-percă?

Florin. — (răpeḑindu-se) Scoate'ţĭ sabiea, oblojîtule, că întru 'n pĕcat!..

Colivescu. — (apărându-se cu trombonul) Măĭ, nu face pozna... măĭ, vină'ţĭ în fire... (fuge pr'inpregĭurul copaculuĭ, alungat de Florin.)

Florin. — Ba nu, hemesitule, am sĕ te 'nvĕţ eŭ a umbla cu satana 'n sîn!

Coliveseu. — Sfinte Onofreĭ! scapă-mĕ...

Florin. — Te-oĭŭ învĕţa eŭ sĕ umbli după Florica...

Colivescu. — Da ascultă, Florinaşule...

Florin. — N'ascult nimic... Te lepeḑĭ de satana?

Colivescu. — Mĕ lepăd!

Florin. — Te laşĭ de Florica?

Colivescu. — Ce face?

Florin. — Te laşĭ de Florica?

Colivescu. — Ba nicĭ gândesc!

Florin. — Eĭ! apoĭ, morĭ de mâna me, pĕcătosule!.. (luptă între sabiea luĭ Florin şi trombonul luĭ Colivescu.)

SCENA XV.

Florin, Colivescu (luptându-se), **Florica** (în uniformă de vivandieră se arată la portiţă.)

Florica. — Ram, pa, ta, plan, pa, ta, plan ... etc.

Florin. —
Colivescu. — } Ce vĕd? Florica, vivandieră? (încremeniţĭ.)

Florica. — Vivat! M'am făcut vivandieră, ca sĕ urmez regimentu în care aĭ întrat tu, Florine!

Florin. — Ḑĕŭ? .. (cu dragoste) Ah! Florico! .. eştĭ un bujor de fată! .. dar' cum aĭ aflat? ..

Florica. — Când aĭ fugit de-aicĭ mânios şi desnădĕjduit, m'am luat după tine ca sĕ te cat pin târg ... şi te-am zărit eşind din casa căpitanuluĭ cu uniformă de vênător ... atuncĭ am înţĕles tot ... şi, făr' a maĭ sta la gândurĭ, m'am dus degrabă de m'am alcătuit cu vivandiera ca sĕ'ĭ ĭeŭ locu. Ea rĕmâne aicĭ, şi 'mĭ-o vêndut uniforma sa ... aşă'ĭ că mĕ prinde bine?

Florin. — Par' că eştĭ Ileana Cosinzana ...

Colivescu. — Cea din poveste, cu pĕru de aur ...

Florin. — Care vra sĕ ḑicĕ, plecăm înpreună de-aicĭ?

Florica. — Înpreună! c'aşa o lăsat cucoana Todosiea cu limbă de moarte ... sĕ nu ne dispărţim nicĭ o dată.

Florin. — Apoĭ ca sĕ nu ne dispărţim ... Florico ... trebuĭe maĭ ântêĭ sĕ fim cununaţĭ ... ce ḑicĭ, Florico? .. vreĭ sĕ uĭţĭ că 'ţĭ-am greşit?

Florica. — (dându'ĭ mâna) Uĭt tot ... şi noroc sĕ dee Dumneḑĕŭ! .. mânĭ ne-a cununa căpitanu.

Colivescu. — Eaca! .. d'apoĭ eŭ? .. d'apoĭ eŭ cum rĕmân?

Florica. — D-ta, dacă vreĭ, te rĕscumpĕr eŭ de la oaste, ca sĕ tot pălămăreştĭ cât îĭ trăi.

Colivescu. — Ba, foarte'ţĭ mulţĕmesc! M'am făcut militarĭŭ... militarĭŭ rĕmân, pentru ca sĕ trăim tustriĭ la un loc, ca nişte fraţĭ bunĭ. Vreţĭ?

Florin. —
Florica. — } (dându'ĭ mâna) Vrem din toată inima.

Colivescu. — Ura! sĕ trăească Florica!..

Florica. — Ba maĭ bine sĕ strigăm: Vivat! sĕ trăească oastea română!

Toţĭ. — (cu entusiasm) Vivat!

(Arie: *Pasere galbenă 'n cĭoc*)

Florica.

Bravĭ ostaşĭ de-aĭ Românieĭ,
Vivat ţéra me!
Flóre mândr'a vitejieĭ.
Vivat ţéra me!
Ne vom duce la rĕsboĭŭ,
Unul chĭar în contra doĭ.
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat ţéra me!

Toţĭ.

Ne vom duce la rĕsboĭŭ,
Unul chĭar în contra doĭ.
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat ţéra me!

Florin. — (ĭea în braçe pe Florica, o serută şi o pune în picĭoare pe scaun, strigând): Vivat puĭca me!

Florica

Românaşĭ voĭnicĭ de frunte,
Vivat ţéra me!
Ne vom face punte, munte,
Vivat ţéra me!

Ş'om striga murind în foc:
Rĕmâĭ ţéră cu noroc!
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat ţéra me!

Toţĭ.

Ş'om striga murind în foc:
Rĕmâĭ ţéră cu noroc!
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat ţéra me!

(Cortina cade.)

DRUMUL DE FER

PERSOANE:

Mama **Balaşa**, jupâneasă bĕtrână cu fes alb, testemel, paftale, etc.

Cuconul Matachi **Nalbă**, proprietar.

Adela, fiĭca luĭ Nalbă.

Radu, inginer topograf.

Cucoana **Caliopi**, vĕduvă.

Kir **Manole**, arendaş.

Manolachi, fiĭul seŭ.

Ioana, fată în casă.

Sava, tênĕr ţigan.

DRUMUL DE FER

COMEDIE CU CÂNTECE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, la o moşie pe malul Siretuluĭ, în anul 1868.

Teatrul represintă un salon de ţéră, simplu mobilat. Treĭ uşí în fund, în stânga şi în drépta; o feréstă în fund; o canape în stânga şi alta în drépta, pe planul ântêĭ

SCENA I.

Ioana (şede la pământ răzimată de canapeoa din stânga şi coase la gherghef.)

Arde-mĕ, frige-mĕ,
Pe-un cărbune pune-mĕ;
De mĕ'ĭ pune pe-un cărbune
Ibovnicul nu 'ţĭ-oĭŭ spune...

Ardĕ'l focu gherghef, şi pe cine m'o pus sĕ cos la el! Cât îĭ ḑiulica de mare şĕd cu trupu ghemuit şi cu picĭoarele sgârcite... 'Mĭ-am cĭuruit degitile cu

acu... Na!.. ear' s'o rupt aţa!.. Unde 'ĭ gĭupineasa Bălaşa sĕ 'nceapĕ ear' a bodogăni... (imitând pe Bălaşa) Batĕ-te-ar gardu, coţofană. Numaĭ la sbănţuiturĭ ţi'ĭ gându... ghidi, ghidi pupăză bălţată. (caută sĕ bage alt fir de aţă în urechile aculuĭ.) Ba că chĭar!.. sbănţuiturĭ cu gherghefu... dacă se potriveşte... (cântă încet:)

Arde-mĕ, frige-mĕ... etc.

SCENA II.

Ioana, Sava (ivindu-se în fund.)

Sava. — Fa, Ioană.
Ioana. — Ce'ĭ, Savo?
Sava. — Singura eştĭ?
Ioana. — Ca un cuc.
Sava. — (intrând) Unde'ĭ gĭupineasa Bălaşa?
Ioana. — Dracu o ştie... A fi umblând ca o strigoaĭcă pe la cămară, pe la bucătărie, pe la spălătorie, pe la grajdĭŭ, pin podu casiĭ, pin fundu pivniţiĭ, tot ţipând, şi ocărând şi pălmuind, după cum i'ĭ obiceĭu.
Sava. — Mare neastêmpĕrată'ĭ, bat'o pêrdalnicu! Ne face ḑile fripte.
Ioana. — De 'şĭ-ar frânge picĭoru saŭ vr'o mână...
Sava. — Saŭ maĭ bine gâtu...
Ioana. — Ştiŭ că 'ĭ-aş plânge de milă.
Sava. — I! mămulica me! Când te-ar auḑi sfêntu, bine ne-ar merge nouă, fa hăĭ.
Ioana. — Cred şi eŭ.
Sava. — Am rĕmânea de capu nostru ş'am gĭuca drăgaĭca prin curte... Ean aşa. (joacă ţigănesce.)

Somaĭkires mo, beşaŭ,
Zarzavela Kirostaŭ.
Ohto, pende, dabulică,
Dragul tetiĭ dănciulică.

Ioana. — Tacĭ, măĭ, că doarme boĭerĭu.

Sava. — (oprindu-se spăriet) Aoleŭ! . .

Ioana. — Ean ascultă!

Sava. — Ce? (merge de pune urechea la uşa din stânga) Bine ḑicĭ, hêrêe boĭerĭu ca zĕvodu cel din lanţuh; doarme dus pe lumea somnuluĭ. Nu 'l maĭ trezeşte de-acu nicĭ toaca din ead... (vine lângă Ioana) Adevĕrat îĭ, fa, că boĭerĭu vre sĕ se 'nsoare din noŭ?

Ioana. — Aşa am auḑit. Ci că 'ĭ-o trăsnit ca sĕ ĭee pe cucoana Caliopi, vecina moşieĭ.

Sava. — Cum, pĕcatele mele ş'ale tale? la bĕtrâneţe îĭ maĭ sburdă? Şi ce ḑice gĭupineasa Bălaşa?

Ioana. — Gĭupineasa îĭ discântă de strechie.

Sava. — Dar' duduca?

Ioana. — Duduca 'ĭ blândă ca o mĭeoriţă... Nu ḑice nimică.

Sava. — Ce 'ĭ drept. Dumneḑĕŭ sĕ 'ĭ înflorească ḑilele! îĭ bună de pus pe rană. Tot ea ne scapă de nĕcaz şi de bătăile gĭupineseĭ... Maĭ dĕunăḑĭ îĭ abătusĕ strigoaĭceĭ ca sĕ 'mĭ puĭe coarne de fer, ca pe vremea veche... De nu era duduca ca sĕ mĕ apere, păţam ruşinea.

Ioana. — (riḑênd) Pĕcat, că bine 'ţĭ-ar fi prins coarnele.

Sava. — Eaca! rîḑĭ?.. Aşa ţi'ĭ povestea?.. Eĭ! las' că te-oĭŭ face eŭ sĕ rîḑĭ pĕn' îĭ plânge.

Ioana. — Cum asta?

Sava. — (gâdilind pe Ioana) Ean aşa.

Ioana. — (riḑênd) Dă'mĭ pace, măĭ, nu mĕ gâdili.

Sava. — Ba nu...

Ioana. — Şĕḑĭ binişor, nebunule, că, ḑĕŭ, te 'mpung cu acu.

Sava. — Măcar şi cu sula sĕ daĭ.

Ioana. — Na, blăstĕmatule. (îl înpunge.)

Sava. — Aoleŭ! M'aĭ ucis!

Ioana. — Satură-te de gâdilit fetele.

Sava. — Sĕ mĕ satur?.. Na. (serută pe Ioana.)

Ioana. — (apĕrându-se) Eleĭ! bădică... ce facĭ?

(Balaşa se ivesce la uşa din drépta şi 'ĭ vede.)

SCENA III.

Ioana, Sava, Balaşa (cu o mătură în mână.)

Balaşa. — Cine se hîrjoneşte aicĭ?.. Eaca bălauriĭ... (se apropie pe furiş şi lovesce pe Sava cu mătura) Na, hîrjoană, bălţatule!

Sava. — Aoleŭ!

Balaşa. — A! tĕlharĭule, viĭ sus de stinghireştĭ fata de la gherghef? Na, na, spurcatule!

Sava. — Aoleŭ, aoleŭ! (fuge prin fund.)

Balaşa. — Tacĭ, baragladină, că trezeştĭ boĭerĭu. Stăĭ pe loc, stăĭ! (îl alungă.)

Sava. — (în parte, eşind) Calu draculuĭ!

Balaşa. — Las' că mi'ĭ încăpea tu 'n mână, cĭoroĭule! (Ioaneĭ) şi tu spanchĭe, cum de te hlizescĭ cu ţiganiĭ din curte, ha?

Ioana. — (cu frică) Gĭupineasă...

Balaşa. — Ce-aĭ ḑis? Cum aĭ câriît?

Ioana. — N'am ḑis nimică, gĭupineasă.

Balaşa. — (ecsaminând gherghefuI) Ean priveşte, lucru 'ĭ aista? Vaĭ! unflate-ar Rusaliile!.. Ce-aĭ ḑis?

Ioana. — Nimică.

Balaşa. — Sĕ nu 'ţĭ aud clanţu... Haĭ, lasă gherghefu şi mergĭ de freacă boĭerĭu pe picĭoare.

Ioana. — D'apoĭ boĭerĭu doarme.

Balaşa. — Dacă doarme, du-te de'l apără de muşte cu apărătoarea cea de păun... Haĭt'... cară-te de-aicĭ, şi doar' 'l-îĭ gâdili pe la nas cu penele, c'apoĭ atâta 'ţĭ trebuĭe.

Ioana. — (în parte, eşind prin stânga) Of! îmĭ vine sĕ ĭeŭ lumea 'n cap!

SCENA IV.

Balaşa. — Un pĕcat cu nişte ţiganĭ! de nu s'ar teme de sfêntu Neculai cel din cuĭŭ, ar da foc casiĭ. Noroc că 's eŭ pe-aicĭ, căcĭ bĭetu cuconu Matachi, de şi se crede ĭute ca muştarĭu, bine 'l-o poreclit cine 'ĭ-o ḑis Nalbă... îĭ bun de fert în oală şi de făcut oblojele cu dînsu; n'are vlagă 'n el nicĭ de-o liţcae... De-aceea 'l-o scos din minte gaiţa cea de cucoana Caliopi cu ohtoicurile sale de la fteatru. Auḑĭ ghĭuju! În loc sĕ 'şĭ batĕ capu ca sĕ mărite pe duduca, el umblă sĕ se 'nsoare. Sĕ se 'nsoare, când îĭ bătut de brumă ca un sbêrcĭog. Poftim! ca şi când eŭ, Bălaşa, la vrîsta me, aşĭ face cu ochĭu logofeţilor... s'ar prinde ca nuca 'n părete şi m'ar rîde şi cĭoarĕle de pe gard... Nu ḑic... am fost şi eŭ când am fost; dar' acum priveşte, par' că 's un testemel vechĭŭ şi clătit în leşie clocotită.

Pe când Ruşiĭ ceĭ cu coadă,
Pentru inimĭ aveam nadă,
Nurĭ, tacliturĭ, fesfesele;
Ş'acum am numaĭ sbêrcele.

Eram floare trandafir
Ş'am ajuns frunḑă de ştir;
Eram dragă la orĭ cine,
Ear' acum fug toţĭ de mine.

Înainte m'alintam
Şi pe tinerĭ încântam;
Ear' acum nu'ĭ maĭ încânt,
Ci de frigurĭ îĭ descânt.
Ah! amar, amar de vĭeaţă!
Fost-am foc ş'acum sûnt gheaçă,
Fost-am mândră, când am fost;
Ş'am ajuns un lucru prost!

Apoĭ dă! ce sĕ facĭ? Vremea vremueşte, floarea se pêrleşte. Aşa 'ĭ lumea, bat'o s'o batĕ!..

(îşĭ şterge ochiĭ şi'şĭ suflă nasul tare.)

SCENA V.

Balaşa, Adela (viind din drépta.)

Adela. — Mamă Balaşă.

Balaşa. — (cu dragoste) Ce este, Adeluţa mamiĭ?

Adela. — Am zărit de la fereastă vr'o douĕ trăsurĭ coborînd dealul spre sat.

Balaşa. — Or fi niscaĭva musafirĭ... poate chĭar veciniĭ moşieĭ matale.

Adela. — Of! de n'ar maĭ fi ear *kir* Manole cu fiĭul sĕŭ cel nesuferit!

Balaşa. — Şi cu gaiţa cea de cucoana Caliopi, care m'o asurḑit cu mĭorlăiturile sale nemţĕştĭ. Bat'o concina!.. mare strĕchietă'ĭ.

Adela. — Şi pretenţioasă.

Balaşa. — Aşa; are nişte apucăturĭ de stăpână, care mĕ strîng de gât; ea poronceşte aicĭ când vine,

ca în casa eĭ. Ba âncă în luna trecută nu'ĭ trăsnisĕ pin cap sĕ mĕ puĭe sĕ'ĭ gĭoc parola? Atuncĭ s'a-gĭungĕ!.. Am gĭucat, când am gĭucat, şi parola, şi cordeoa şi... dar' acu am alte de făcut, am de căutat de gospodărie, ca o gĭupineasă bĕtrână ce sûnt.

Adela. — Şi de alintat pe mine; nu'ĭ aşa, mămucă?

Balaşa. — Şi de alintat pe mătăluţă, sufletu mamiĭ, că eŭ te-am înfăşat, eŭ te-am legănat, eŭ te-am hărăcsît de spasmurĭ, eŭ te-am discântat di diochĭŭ, eŭ te-am crescut la sînu meŭ de-aĭ rĕsărit ca un crinişor... în cât băeţiĭ când te vĕd, rĕmân cu ochiĭ holbaţĭ ca nişte buhaĭ de baltă. (se pune pe canape şi ĭea pe Adela pe genunchĭ) Apoĭ dă!.. Cum nu li s'or aprinde călcăile, bĭeţiĭ flăcăĭ, că asta'ĭ viorica măsiĭ, împĕrăteasa lumiĭ. Ce face? Nu eştĭ împĕrăteasă? Ean sĕ 'ndrĕznească cineva sĕ ḑicĕ ba, că 'l opăresc.

Adela. — (riḑênd) Nu mĕ sui, mămucă, tocmaĭ în 'naltul ceruluĭ, c'or fugi de mine toţĭ tineriĭ.

Balaşa. — Or fugi?.. pentru ce?

Adela. — De frică sĕ nu 'şĭ frângĕ gâtul, când or cerca s'ajungĕ pĕnă la mine.

Balaşa. — Şi 'ţĭ-ar părea rĕŭ, puişorule?

Adela. — (zimbind) Gâcĭ, mămucă.

Balaşa. — Am gâcit... 'Ţĭ-o căḑut tronc la inimă vr'un puşchĭŭ din Eşĭ.

Adela. — (coborînd ochiĭ) Ba... nu...

Balaşa. — Ba nu? (o serută) Ângeraşu mamiĭ! Ean spune drept: tênĕr îĭ? frumos îĭ? bogat îĭ? boĭer mare'ĭ! 'nalt îĭ? subţire 'ĭ? are musteaţă rĕsucită? spune, drăgulică, nu'mĭ ascunde nimică... De-a fi cum îl chitesc eŭ, şi de 'ţĭ-a fi drag matale, sûnt în stare sĕ ţi'l aduc din fundu lumiĭ, călare pe prăjină.

Adela. — (serutând pe Bălaşa) Scumpă mămucă!

Balaşa. — Ţi'ĭ drag, ha?

Adela. — (ascundêndu'şĭ obrazul în sinul Balaşeĭ) Nu sciŭ...

Balaşa. — Ştiŭ eŭ... Şi când, şi cum, şi unde 'l-aĭ cunoscut?

Adela. — Acum două lunĭ, sciĭ când am cădut bolnavă de lungoare la Iaşĭ, la mătuşa me.

Balaşa. — Îmĭ aduc aminte, pĕcatele mele; cât pe ce o fost sĕ nebunesc, când am aflat că te-o găsit în primejdie de moarte. (înduĭoşându-se) Sĕ moarĕ turturica măsiĭ? Maĭ bine m'ar fi rîdicat pe mine Dumnedĕŭ... tot îs o bĭată babă... 'Mĭ-am trăit traĭu, 'mĭ-am mâncat mălaĭu... Ce'mĭ rĕmâne?.. De adĭ pĕnă mânĭ... (îşĭ suflă nasul) Eĭ, şi? nu'ţĭ uĭta cuvinţelu.

Adela. — În timpul perioduluĭ celuĭ maĭ dureros a boaleĭ, pe când nu maĭ aveam consciinţă de nimic pe lume, m'a vegheat di şi noapte un têner...

Balaşa. — Doftor?

Adela. — Ba nu... un têner inginer topograf.

Balaşa. — Potograf!.. Cum asta?

Adela. — Ca amic din copilărie a vĕruluĭ meŭ, el venea în toate dilele în casa mătuşeĭ mele, unde mĕ aflam.

Balaşa. — (în parte) Înţĕleg.

Adela. — Şi din ora ce m'am înbolnăvit, el n'a voit sĕ se deslipească de lângă patul în care sufeream. Ah! mămucă, cu ce îngrijire m'a căutat! cu câtă răbdare, cu câtă ĭubire frăţească a petrecut dile întregĭ la capul meŭ, fără a închide ochiĭ! De-aşĭ trăi o sută de anĭ, nu voĭŭ uĭta că'ĭ sûnt datoare cu vieaţa.

Balaşa. — Bun suflet de potograf!

Adela.

Precum veghează o mamă bună
Lângă copilul ce 'ĭ adormit,

Astfel cu mine stând împreună,
De ghĭara morţiĭ el m'a ferit!

Prin vĕlul negru de suferire
Ca pe un ânger îl zăream eŭ,
Şi de atunce dulcea'ĭ privire
Ades îngână sufletul meŭ.

Balaşa. — Înţĕleg, înţĕleg... ţi'ĭ drag ângeru; îl veḑĭ prin vis... el îţĭ face iţiĭ. Apoĭ dă!.. tinereţa... inima... Aşa sûntem noĭ, partea femeeascä... slabe de oţele... Şi cum îl chĭamă pe ângeru cel potograf?

Adela. — Radu.

Balaşa. — Radu?.. frumuşel nume... Şi unde 'ĭ el acu?

Adela. — (tristă) Nu sciŭ, mămucă... De când m'am întors aicĭ la moşiea tătăluĭ meŭ, n'am maĭ avut nicĭ o scire despre dînsul.

Balaşa. — Nu te măhni, puişorule, că'ţĭ spune mătuşa 'ndată unde se află Fĕtu-frumos. Am sĕ'ţĭ trag în cărţĭ. (scoate o păreche de cărţĭ din sin.)

Adela. — (veselă) Ean sĕ videm ce-or spune cărţile.

Balaşa. — Ele 's gura adivĕruluĭ... stăĭ sĕ le menesc.

(Amestecă cărţile, apoĭ le apropie de gură şi ḑice:)

«32 de cărţĭ, bine ştiţĭ, bine gâciţĭ, bine sĕ eşiţĭ. «Cum o ştiut cel ce v'o zugrăvit în roş, în negru, «în albastru, aşa şi voĭ sĕ'mĭ spuneţĭ cu dreptu; dac' «a fi sĕ fie bucurie şi cununie, sĕ cadĕ drum în drum, «dar în dar, inimă 'n inimă; ear' de nu şi nu, sĕ vĕ «sufle vêntu, sĕ vĕ 'nghitĕ pămêntu.» (pune cărţile pe canape) Acu taĭe cărţile, duducă. (Adela taĭe cărţile; Balaşa aşeaḑă cărţile.)

Balaşa.

Riga de caro, ĭea séma,
Cade tocmaĭ lângă dama!

Treĭ ochĭ, drum! şi maĭ la vale
Asul, casa dumitale.
Lângă as, privesce, vine
Un valet de roş... pre bine!
Apoĭ şepte... bucurie;
Apoĭ ḑece... cununie.

Adela. — Cununie?

Balaşa. — Cununie!.. Noroç sĕ dee Dumneḑĕŭ.

Adela. — Eleĭ! mamă Balaşă, ḑicĭ c'are sĕ vie?

Balaşa. — (arătând cărţile) Eată'l cole... Eaca, îl vĕd viind ca vêntu şi ca gându... Na! ean ascultă.

(Se aud afară pocnete de surugiĭ.)

Adela. — Se aude o postă.

Balaşa. — El a fi... potografu!

Adela. — Vaĭ de mine! Cum mi se bate inima!

Balaşa. — (stringêndu'şĭ cărţile) Nu fiĭ copilă, Adeluţă. Mergĭ în odaea matale de te maĭ linişteşte, că 'l-oĭŭ primi eŭ cum se cade; fugĭ ĭute

Adela. — (pe pragul uşiĭ) Mamă Balaşă, n'ar fi maĭ bine sĕ şed cu d-ta?

Balaşa. — Nu, drăguţă, sĕ nu'ĭ dăm obraz... Las' pe mătuşa, că ştie ea ce face... Mergĭ.

(Adela ese prin dreapta.)

Balaşa. — Sĕ te vĕd, Bălaşo... acu 'ĭ acu... Ean sĕ'mĭ maĭ dreg fĭongu de la testemel.

SCENA VI.

Balaşa, Manole (întră prin fund.)

Manole. — Bine-am găsit, gĭupineasă.

Balaşa. — Pĭeĭ drace!.. Da de unde-aĭ eşit deodată popâc, *kir* Manoli? Aşteptam pe riga de caro, şi 'mĭ esă cel de ghindă.

Manole. — Ce ghindă? ce vreĭ sĕ ḑicĭ?

Balaşa. — Nimică... Te 'ntreb de unde viĭ?

Manole. — Vin de la moşie de la Bursucenĭ, cu fiĭul meŭ Manolachi, ca sĕ facem visită luĭ cuconu Matachi. Ce face cuconu Matachi?

Balaşa. — Doarme. (în parte) Cum dracu de m'o înşĕlat cărţile?

Manole. — Doarme!.. rĕŭ face. Somnu lung îĭ damlagiŭ. Am cunoscut un băcal, pe *kir* Sfetcu la 1834, ba mĕ 'nşĕl... la 1835... Ce ḑic eŭ?.. la 1830... adică nu ştiŭ bine; mi se pare însă că era pe la 1835. Însfêrşit fie: Am cunoscut la 1834... asta... la 1835...

Balaşa. — Ear te-aĭ încurcat în socotele, după obiceĭŭ?

Manole. — Nu 'nţĕleg, soro, ce-am păţit de vr'o 20 de anĭ încoacĭ, sûnt cam uĭtit.

Balaşa. — Tinereţa... Dar' unde-o rĕmas cuconaşu d-tale, Manolachi?

Manole. — Manolachi? de Manolachi mĕ 'ntrebĭ?.. s'o oprit lângă eaz ca sĕ 'npuşte nişte răţe. Îĭ un vênător... groaznic... Almintere un copil blând şi nevinovat ca o fată mare. Aĭ crede, gĭupineasă... că la vrîsta luĭ... (voĭesce sĕ 'ĭ vorbească taĭnic la ureche.)

Balaşa. — (depărtându-se de Manole) Par' că s'o trezit boĭerĭu. (ascultă la uşa din stânga.)

Manole. — De-aceea am hotărît sĕ 'l însor, şi 'ţĭ mărturisesc că 'mĭ-am pus ochĭu pe duduca Adela. Ce ḑicĭ d-ta, gĭupineasă?

Balaşa. — Adela?.. şterge-te pe buze, *kir* Manoli.

Manole. — Pentru ce?

Balaşa. — Adeluţa nu 'ĭ de obrazu d-voastrĕ... adică sĕ nu bănueştĭ.

Manole. — Eaca! Nu cumva 'ĭ cu ste 'n frunte?

Balaşa. — Ba cu ste; aşa sĕ ştiĭ ... Eŭ am crescut-o, eŭ am hărăcsit-o, eŭ am înflorit-o ca pe-o garofiţă; eĭ îĭ trebuĭe alt soĭŭ de bărbat, nu ca de al de ...

Manole. — Ce ca de-al de?.. Şi eŭ 'l-am crescut pe Manolachi ca pe-o ... cum aĭ ḑis? care floare?

Balaşa. — Ba că chĭar, 'l-aĭ crescut cu ţiganiĭ.

Manole. — Eĭ! ş'apoĭ? ce-o eşit de-acolo?

Balaşa. — O eşit un obraznic, şi altă nimică.

Manole. — Na ... Pricep acu de ce eştĭ supĕrată pe el ... pentru că 'ţĭ-o înpuşcat motanu cel alb?.. Apoĭ dă ... îl sgâriese pe nas.

Balaşa. — Pĕcat că nu i 'l-o frânt de tot.

Manole. — Mare pagubă! un motan! .. dacă 'mĭ aduc aminte ... pe vremea Ruşilor, la 1828 am avut în gazdă un ofiçerĭŭ de cazacĭ ... La 28 a întrat Moscaliĭ?.. ba la 29 ... dar, la 29 ... Aşa, cum îţĭ spuneam, gĭupineasă, la 1828 ... asta ... la 1829 ...

Balaşa. — Ear' te-aĭ încurcat.

Manole. — Ba nicĭ de cum. N'o întrat Prozoroţki la una-mie-opt-sute ...

Balaşa. — Doĭspreḑĕce.

Manole. — Cum?.. la 1812.

Balaşa. — Tocmaĭ, Ruşiĭ ceĭ cu coadă.

Manole. — Ba fără coadă...

Balaşa. — Ba cu coadă. Adă'ţĭ bine-aminte.

Manole. — Ean sĕ videm, ean sĕ videm. Eŭ am înplinit 50 de anĭ la sfêntu Ilie. De la 1812 pĕnă aḑĭ sûnt 56 de anĭ aproape ... Care vra sĕ ḑicĕ, aşĭ fi venit pe lume cu 6 anĭ înaintea naşteriĭ mele? Mare minune!

Balaşa. — Maĭ aşa ... Acum aĭ nimerit.

Manole. — Însă ... dă'mĭ voĭe; dacă m'am născut la una mie ş'atâta ... (stă pe gândurĭ.)

Balaşa. — Ce'ţi maĭ baţĭ capu de geaba, omule? Vreĭ sĕ ştiĭ curat de câţĭ anĭ eştĭ?

Manole. — De câţĭ?

Balaşa. — De 68.

Manole. — 68! Cum, Doamne cartă-mĕ!

Balaşa. — 56 şi cu 12, cât fac?.. taman 68. Dacă nu mĕ credĭ, cată-te 'n gură.

Manole. — (intrigat) Sĕ fiŭ oare aşa de bĕtrân? (numeră pe degete.)

Balaşa. — (în parte) Ean priveşte socru pentru Adela. Ama! cap de cuc.

SCENA VII.

Balaşa, Manole, Manolachi.

Manolachi. — (întră prin fund, spăriet) Băbăiţă, băbăiţă...

Manole. — Ce este, copile?

Balaşa. — (în parte) Audĭ, copil!.. Coşcoge nagâţ!

Manolachi. — Eaca şi Baba-Cloanţa!.. Ce facĭ, Cloanţo?

Balaşa. — Ce sĕ fac, gogu mamiĭ... te privesc şi rîd.

Manolachi. — (mânios) De mine?

Manole. — Ean lasă, bobocu tatiĭ, nu te maĭ aprinde... destul de aburit aĭ vinit de-afară...

Manolachi. — M'am sfădit cu un domnişor, colo în capĕtul grădiniĭ.

Manole. — Un domnişor? Cine sĕ fie, şi ce făcea el acolo?

Manolachi. — Zugrăvea nu ştiŭ ce cu plumbul pe hârtie. Mĕ luasĕm după o turturică cât cole, cât cole! Când sĕ trag în ea, mĕ trezĕsc cu domnişorul cela

în dreptul puştiĭ; îĭ strig sĕ se dee 'ntr'o parte, el începe a rîde; eŭ mĕ mâniŭ, el mĕ numeşte păstîrnac şi mĕ ameninţă că 'mĭ-a rupe urechile. Atuncĭ m'am făcut foc ş'am alergat în casă, băbăiţă. Ean aşa.

Balaşa. — Viteazu mamiĭ! Sĕ gĭurĭ că se trage din Cĭubăr Vodă, care 'l-o mâncat guzganiĭ.

Manolachi. — (furios) Cĭubăr Vodă?

Manole. — (intrigat) Cĭubăr Vodă!

SCENA VIII.

Ceĭ de'nainte, **Ioana.**

Ioana. — Gĭupineasă, s'o trezit boĭerĭu.

Balaşa. — S'o trezit? Duceţĭ degrabă dulceţĭ şi cafe. (ese prin fund, strigând) Savo, Savo, adă apă proaspĕtă de la şipot. Savo, da unde te-aĭ ascuns, bălaure?

Manole. — Cuconu Matachi îĭ în etac?

Ioana. — (arătând în stânga) Aicĭ.

Manole. — Mĕ duc sĕ'ĭ ȡic ȡiua bună. Manolachi vin' cu mine sĕ sĕruţĭ mâna luĭ cuconu Matachi. (intră în odaea din stânga.)

Manolachi. — Eaca viŭ, băbăiţă. (merge pĕnă la uşa din stânga după tatăl sĕŭ, apoĭ se întoarce răpide şi apucă pe Ioana de mână.)

SCENA IX.

Manolachi, Ioana.

Manolachi. — Fa, ean maĭ stăĭ.

Ioana. — Da dă'mĭ pace, cuconaşule, ce te tot legĭ de mine când mĕ veȡĭ?

Manolachi. — Îmĭ placĭ, fa, ş'am hotărît sĕ te fur de-aicĭ, ca sĕ te duc cu mine la Bucureştĭ.

Ioana. — Tocmaĭ la Bucureştĭ?

Manolachi. — Tocmaĭ!.. Tată-meŭ mĕ crede tot în faşe, şi mĕ ţine de-aproape ca pe-o fată mare. M'am săturat de ţară, m'am săturat de casa părintească, şi 'mĭ-am pus în gând să fug chĭar astădĭ în capitală, ca sĕ mĕ maĭ spoĭesc în lumea cea mare.

Ioana. — Da, bine, acolo 'ĭ târgu spoĭelilor?

Manolachi. — Aşa m'o încredinţat vĕrul meŭ Pehlivanu. Cunoştĭ pe vĕrŭl meŭ Pehlivanu?

Ioana. — Ba nu.

Manolachi — El îĭ... Eaca ce'mĭ scrie din Bucureştĭ. (deschide un răvaş şi cântă, cetind :)

«Eştĭ chĭor séŭ nătărăŭ
De daĭ în gropĭ mereŭ?
Eştĭ bun de mâncat fên,
Dar' aĭ galbinĭ în sîn?
Poftim la Bucurescĭ,
De vreĭ sĕ te spoescĭ.

Eştĭ craĭŭ, eştĭ ĭuschĭuzar
Şi tufă 'n buzunar,
Dar' scĭĭ cu chip frumos
Sĕ furĭ o carte 'n stos?
Poftim la Bucurescĭ,
De vreĭ sĕ te spoescĭ.

Eştĭ tênĕr, 'nalt, spătos
Şi nu pre ruşinos;
Eştĭ bun de cumpĕrat
Ca un... amorezat?
Poftim la Bucurescĭ,
De vreĭ sĕ te spoescĭ.»

De-aceea găsĕsc că locul meŭ îĭ în capitală, ş'al tĕŭ, Ioano! Ascultă: Vreĭ sĕ viĭ? Nu scăpa prilejul.

Eŭ te-oĭŭ ţinea bine; 'ţĭ-oĭŭ da rochiĭ de mătasă şi malacof... primeştĭ?

Ioana. — Baĭu.

Manolachi. — Auḑĭ, proasta? Se vede că nu te-aĭ săturat de bătăile gĭupineseĭ Bălaşiĭ? Ascultă: Am sĕ te-aştept din dosul garduluĭ cu brişca băbăiţiĭ. Sĕ viĭ acolo, cum îĭ scăpa de sus. M'aĭ auḑit?

Ioana. — (în parte) Degrabă 'ţĭ-a fi?

Manolachi. — Acum fugĭ, că vine băbăiţa. Nu uĭta că te-aştept.

Ioana. — (în parte, eşind prin fund) Aşteaptă murgule...

Manolachi. — (în parte) Una la mână.

SCENA X.

Nalbă, Manole, Manolachi.

Manole. — Aşa, cucoane Matachi; dacă vreĭ sĕ 'mĭ daĭ grâul cu 50 de leĭ chila, şi popuşoĭul cu 16 leĭ merţa, îţĭ cumpĕr toată pânea de pe moşie.

Nalbă. — Eleĭ! *kir* Manoli, cum se poate sĕ 'mĭ daĭ nişte preţurĭ atât de proaste? D-ta ştiĭ că 's ĭute, şi viĭ nitam, nisam sĕ mĕ ĭeĭ în triĭ parale.

Manole. — Nu se 'ncape mânie la negoţ, cucoane Matachi. Îţĭ daŭ preţul obicĭnuit.

Nalbă. — Ce felĭŭ? îmĭ daĭ 50 de leĭ pe chila de grâŭ, când chila se vinde 120 de leĭ în Galaţĭ?

Manole. — Aşa este; însă unde puĭ chiriea de-aicĭ pĕn' la Dunăre? Cărăuşiea 'ĭ scumpă, şosele maĭ n'avem, şi pĕn' agĭung productele la malul Dunăriĭ, câte care se sfarmă, câţĭ boĭ se desghină şi mor, câtă pâne se perde! Nu ḑic, dac'am avea un drum de fer, ci că ne-ar căra roada pămêntuluĭ în străinătate, cât

aĭ bate 'n palme, şi noĭ proprietariĭ am câştiga câte 50 la sută, numaĭ din cărătură... însă fiind că n'avem drumul de fer...

Nalbă. — Drumurĭ de feĭ?.. ear' mĕ ĭeĭ în triĭ parale, *kir* Manoli?.

Manole. — Ba nicĭ gândesc.

Nalbă. — D-ta credĭ în poveştĭ de-acele?

Manole. — Cred, nu cred; aşa aud vorbind lumea, aşa dic şi eŭ; 'ţĭ-o vênd în cât am cumpĕrat-o.

Nalbă. — Palavre françusescĭ, *kir* Manoli, palavre françusescĭ. Las' pe alţiĭ sĕ plece urechea la ele; dar' nu noĭ, oamenĭ cu toată gĭudecata.

Manole. — Fie! Noĭ sĕ ne căutăm de treabă, maĭ bine, ca nişte părinţĭ bunĭ. Cucoane Matachi, una şi bună: Vreĭ sĕ ne 'ncuscrim împreună?

Nalbă. — Cum asta?

Manole. — Cununând pe Manolachi al meŭ cu Adela d-tale? De primeştĭ, îţĭ daŭ doĭ galbinĭ pe chila de grâŭ, pe loc.

Nalbă. — (atins) *Kir* Manoli... mĕ superĭ! Copila mea nu 'ĭ de dat adalmaş.

Manole. — Bree! că ĭute-aĭ maĭ fost! Cine 'ţĭ pomeneşte de adalmaş? Eaca băetul, vedi'l, îĭ frumos, ţapĕn, cu duh, ş'apoĭ încă una, care n'aĭ crede-o... Pune'ţĭ în gând... că la vrîsta luĭ... (voĭesce sĕ vorbească la urechea luĭ Nalbă.)

Nalbă. — (ne ascultând) De câţĭ anĭ îĭ?

Manole. — De 21... asta... de 22... ba de 21.

Nalbă. — Nu 'ĭ prea tênĕr de 'nsurat?

Manole. — Eĭ, dragă cucoane Matachi, nu ştiĭ, mâncarea de dimineaţă şi 'nsuratul de vreme... Ş'apoĭ noĭ eram maĭ în vrîstă când ne-am căsătorit? Eŭ am gĭucat Isaiea la 1821, când cu rĕsmiriţa.

Nalbă. — Şi eŭ la 1825.

Manole. — La 21 o fost rĕsmiriţa?.. ba la 1820.

Nalbă. — (urmându'şĭ gândul) Ba nu la 25, ci la 24.

Manole. — Ce feliŭ la 24? La 1821 saŭ 20, pe cât îmĭ aduc aminte, întrase Ipsilant în ţară.

Nalbă. — Ea lasă, frate, c'am însĕmnat în ceaslov; m'am cununat spre sfinţiĭ Aftanase şi Chirilă.

(Staŭ amêndoĭ afundaţĭ în gândurĭ.)

Manolachi. — (în parte) Îs afundaţĭ în calendar. Acu 'ĭ vreme de fugit. Pe-aicĭ mi'ĭ drumul la Bucureştĭ. (ese pe furiş prin fund.)

Nalbă. — (trezindu-se) Bine ḑiceam eŭ, *kir* Manoli, a 1825.

Manole. — (vorbind o dată cu Nalbă) Bine ḑiceam eŭ, cucoane Matachi, la 1821.

(Se aude afară o trăsură de poştă.)

Nalbă. — Ce s'aude?

Manole. — O poştă.

Nalbă. — Cine sĕ fie?

(Se aud rulade italiene afară.)

Nalbă. — Aud glasul cucoaneĭ Caliopi.

Manole. — Cu adevĕrat.

Nalbă. — (cu bucurie, în parte) Ea 'ĭ! privighitoarea mea.

Manole. — Eat'o!.. Dar' unde 'ĭ Manolachi?

SCENA XI.

Nalbă, Manole, Caliopi (în costum de voĭagiŭ, intră prin fund.)

Caliopi (se inchină, fredonând după ariea: «Bona sera» din *Barbierul de Seviglia*:)

Bună ḑiua dumnitale
Bună ḑiua îţĭ doresc.
Eată după lungă cale
Cu plăcere-aicĭ sosesc...

Nalbă. — Sĕrut mâna matale, cucoană Caliopi; dar' ce vênt fericit te-o adus pe la noĭ... De unde?

Caliopi. — De unde? tocmaĭ de la Bucurescĭ.

Nalbă. — Tocmaĭ de-acolo?

Caliopi. — Am avut un proces cu posesorul la Casaţie, ş'acum întorcêndu-mĕ acasă, m'am abătut pe la moşiea d-tale. Ḑi că nu 's gentilă.

Nalbă. — (serutându'ĭ mâna) Eştĭ o zină... Îmĭ spunea inima c'aĭ sĕ viĭ. Te-am visat.

Caliopi. — Dovadă că aĭ o inimă care nu minte, cucoane Matachi; de-aceea am şi primit fără sfieală curtea d-tale.

Nalbă. — (serutându'ĭ amêndouă mânile) Afrodito!

Caliopi. — Afrodită... dar!.. însă cât pe ce era sĕ nu 'ţĭ maĭ veḑĭ Afrodita.

Nalbă. — Vaĭ de mine! Cum?

Caliopi. — Închipuiţi-vĕ că, de la Bucurescĭ şi pĕn' aicĭ am pus şĕse ḑile, m'am prăvălit de şĕse orĭ, ş'am agĭuns cu gĭumătate de suflet. Cât n'om avea drumurĭ de fer, tot de-aceste o sĕ păţim.

Nalbă. — Da ce-aĭ păţit, ângeraşule? spune.

Caliopi. — Ce-am păţit? Ascultaţĭ:

Ah! ce-am păţit
Ce-am pătimit
Aicĭ pĕn' am sosit!
Oh! câte supĕrărĭ
Şi sdruncinărĭ!
Drumu 'ĭ stricat,
Caiĭ 's căḑuţĭ şi surugiul bat;
Eĭ plec de pe loc
Într'un noroc.
Eată c'ajungem la un deal;
Când sĕ 'l suim, cade un cal,
Ceĭ-l-alţĭ daŭ înapoĭ, trăsura dă de mal,
O roată ese din butuc,
Şi surugiul stă năuc;

Caiĭ se duc
Ear eŭ remân şi de cap m'apuc,
Răcnesc, oftez mereŭ :
Ca vaĭ de eŭ !
Şi ḑic în gândul meŭ :
Ah ! te rog sfinte Dumneḑeŭ,
Scapă-mĕ din acest greŭ !

Nalbă şi Manole. — Cum se poate!

Caliopi.

Dar' în sfêrşit
La sat trimit
Postaşul buĭmăcit;
Vr'o patru boĭ sosesc
Şi ear pornesc.
«Ça, măĭ, Prian,
Hăĭs Tălăşman !» striga bĭetul ţeran ;
Dar' boiĭ ne 'nvĕţaţĭ,
Staŭ înjugaţĭ.
Romànul bate 'n boiĭ seĭ ;
Eŭ strig la el, maĭ ţip la eĭ,
Şi boiĭ spărieţĭ pornesc ca nisce zmeĭ ;
Însă de-o dată hodoronc
Dăm într'un şanţ cu toţiĭ tronc !
Eŭ cad în fund
De-a rostogolul ca un pachet rotund,
Ş'acolo, vaĭ de eŭ !
Gemênd mereŭ,
Ḑiceam în gândul meŭ :
Ah ! te rog sfinte Dumneḑeŭ,
Scapă-mĕ din acest greŭ !

Nalbă şi Manole. — *Kirie ton dinameon!*

Caliopi.

Ce-o sĕ mĕ fac ?
Cu al meŭ sac,
Ca un bĭet neamţ sarac ;
Pe câmpul cel glodos
Plec, vaĭ ! pe jos !

La orĭ ce pas
Alunec, cad, răcnesc în mare glas,
Şi chĭar papuciĭ 'mĭ las
La orĭ ce pas!
Când ajung séra lângă sat,
Câniĭ s'apuc de latrat,
Şi ca pe-un şoldănaş mĕ ĭeaŭ la alungat;
Ear' eŭ cu spaĭmă crudă 'n sîn
Sar ĭute pe-o clae de fên
Şi pĕnă 'n zorĭ,
Plângênd, gemênd, cuprinsă de fiorĭ,
Am stat acolo, ḑeŭ,
Ca vaĭ de eŭ!
Ş'am ḑis în gândul meŭ:
Ah! te rog sfinte Dumneḑeŭ,
Scapă-mĕ din acest greŭ!

Nalbă. — Vaĭ de mine! era sĕ 'mĭ mănânce câniĭ odorul, şi eŭ sĕ rĕmân vĕduoĭŭ pĕn' a nu mĕ 'nsura... Cucoană Caliopi... în privirea stăriĭ drumurilor, te rog sĕ nu maĭ amânĭ ḑiua cununieĭ noastre... Eĭ! mĕ ştiĭ, sûnt ĭute din fire şi 'mĭ place lucrul grabnic... Spune, vreĭ sĕ facem nunta peste cincĭ ḑile?

Caliopi. — (cu sentiment) Ah! tiranule... fie.

Nalbă. — (transportat) Eştĭ un serafim!

Manole. — Noroc sĕ dee Dumneḑĕŭ!.. par' că sûnteţĭ doĭ hulubaşĭ.

Caliopi. — Efectul amorĭuluĭ, *kir* Manoli.

Manole. — A fi... prin urmare ştiţĭ una?.. haĭdeţĭ sĕ facem amêndouĕ nunţile 'ntr'o ḑi.

Caliopi. — Care amêndouĕ? şi d-ta vreĭ sĕ te 'nsorĭ?

Manole. — Ba, ferească Dumneḑĕŭ!.. doar' n'am căpchiet la vrîsta mea.

Nalbă. — (atins) Aud?

Manole. — Vorbesc de căsătoriea fiĭuluĭ meŭ, Manolachi, cu duduca Adela.

Caliopi. — Bună părechie... Sĕ trăească!

Manole. — Amin! .. Nu 'l-aĭ întêlnit pe Manolachi când aĭ sosit, cucoană Caliopi?

Caliopi. — El 'mĭ-a deschis oblonul trăsuriĭ, şi chĭar 'mĭ-a luat din mână sacul meŭ de drum, ca sĕ 'l aducĕ aicĭ.

Manole. — Trebue sĕ vie acuş, păunaşul tatiĭ.

Caliopi. — (cam îngrijită) Bine-ar face, fiind că am nişte banĭ în sac (în parte) şi o corespondenţă de amor, foarte . . .

Manole. — Sĕ n'aĭ nicĭ o grijă, cucoană; sacul d-tale se află în mânĭ sigure. Manolachi îĭ un mĭeluţ nevinovat, un păunaş . . . Pune'ţĭ în gând, că la vrîsta luĭ . . . (voĭesce sĕ vorbească la urechea Caliopiĭ.)

Caliopi. — (fără a'l asculta) *Apropo*, cucoane Matachi, am întêlnit, pe la capĕtul liveḑiĭ, un păunaş străin care se furişa pe sub gard şi părea că studiea locurile . . . Cine 'ĭ?

Nalbă. — Nu ştiŭ.

Manole. — A fi poate obraznicul cela care 'ĭ-o ḑis luĭ Manolachi păstîrnac?

Caliopi. — Aducea de departe cu un amic a maĭoruluĭ . . .

Nalbă. — Care maĭor?

Caliopi. — (îngăĭmată) Maĭorul . . . Velinescu . . . din Bucurescĭ . . . un vĕr a rĕposatuluĭ . . .

Nalbă. — (cam cu îndoĭală) Aşa?

Manole. — (căutând pe fereastă) Eată'l!

Caliopi. — Maĭorul? Unde?

Nalbă. — (observând mâna Caliopiĭ, în parte) Eaca . . . eaca . . .

Manole. — Colo, pe movilă, în façă cu casa.

Caliopi. — (alergând la fereastă) Maĭorul?

Manole. — Ba nu, păunaşu cel străin care ḑiceaĭ că 'l-aĭ întêlnit pe sub gard.

Caliopi. — Bine ḑicĭ . . . Ce face oare-acolo?

Manole. — Par'că scrie.

Caliopi. — Ba, par'că face sĕmne cuĭva din casă. Priveşte, cucoane Matachi, el pune acu mâna la ochĭ ca sĕ vadĕ maĭ bine.

Nalbă. — Sĕ nu fie Radu Anghel?

Caliopi. — Nu cred, că 'ĭ prea elegant îmbrăcat.

Manole. — Asta nu 'ĭ o dovadă.

Nalbă. — Apoĭ dar' cine dracu sĕ fie?

Caliopi. — Ha! am gâcit.

Manole şi Nalbă. — Ce?

Caliopi. — A fi vr'un tênĕr înamorat de Adela.

Manole şi Nalbă. — (împreună). Oare?

Caliopi. — Şi după pantomina ce 'l vĕd făcĕnd, aşĭ gĭura că 'ĭ în corespondenţă cu dînsa.

Nalbă. — Cum? Adela?..

Manole. — Noră-mea...

Nalbă. — Sĕ facĕ năsbutiĭ?

Manole. — Pĕn' a nu sĕ mărita.

Nalbă şi Manole. — Nu se poate!

Caliopi. — Ba se prea poate. Cine-o ştie maĭ bine de cât mine?

Nalbă. — Aud? (în parte, nemulţemit) Hmm!

Caliopi. — Sss!.. tăceţĭ... hoţul s'apropie de gardul grădiniĭ.

Nalbă şi Manole. — Ce scop are?

Caliopi.

Priviţĭ, priviţĭ, cum 'naintează
Acel străin înamorat
Şi pe sub gard se furişează,
Chĭar ca un lup după vênat.
De aveţĭ voĭ amêndoĭ
Miros bun, nas de copoĭ,
Luaţĭ séma, pândiţĭ bine;
Eată lupul, lupul vine!

Eată lupul încruntat!
Eată lupul, lupul vine
Şi 'n grădină a intrat!

Toţĭ.

Eată lupul, pândiţĭ bine
Eată lupul încruntat!
Luaţĭ séma, lupul vine
Şi 'n grădină a intrat!

SCENA XII.

Ceĭ de'nainte, **Balaşa.**

Balaşa. — (în parte) Eaca! ce s'o apucat?.. Nu cumva vreŭ sĕ s'arunce pe fereastră... (tare) Cucoane Matachi, ĭe sama sĕ nu caḑĭ.

Caliopi. — Ha, ha! gĭupineasă Bălaşă, bine c'aĭ venit sĕ te complimentez de buna creştere a Adeleĭ.

Balaşa. — Bunătatea d-tale, cucoană.

Caliopi. — Frumoasă educaţie!

Balaşa. — Frumoasă... nu mi'ĭ ruşine.

Caliopi. — O copilă de părinţĭ bunĭ, sĕ se compromitĕ la vrîsta eĭ! Bravo! de cu vreme-a început!

Balaşa. — Ce face?.. Cum aĭ ḑis?

Caliopi. — Ḑic că aĭ abuzat de încrederea boĭerĭuluĭ.

Balaşa. — Ce-am făcut boĭerĭuluĭ?

Caliopi. — Aĭ abuzat...

Balaşa. — Buzat?.. Cine 'ĭ buzat? Cuconu?

Caliopi. — Nu te preface că nu 'nţĕlegĭ.

Balaşa. — (esasperându-se) Da ce sĕ 'nţĕleg, ce sĕ 'nţĕleg? Vorbeşte'mĭ creştineşte.

Caliopi. — (arătând pe fereastă) Cunoştĭ pe tênĕrul cela care se uĭtă 'n coacĭ cu ochĭanul?

Balaşa. — Care? Cel de colo?.. Sĕ 'l îngrop de 'l-am maĭ zărit pĕn' acu.

Caliopi. — Cu atâta eştĭ maĭ vinovată, gĭupineasă. Aĭ ochĭ şi nu veḑĭ manevrele Adeleĭ.

Balaşa. — Manevre?.. Ce manevre? Adeluţa mea face manevre? Puşche pe limbă'ţĭ, cucoană!

Nalbă. — (sever) Bălaşo!..

Caliopi. — Las'o, cucoane Matachi, s'o înfund cu mincĭuna. Gĭupineasă Bălaşă... priveşte cum tênĕrul face sĕmne într'acoacĭ. Aşă'ĭ? Cuĭ le face, mĕ rog?.. Dumitale? nu!.. mie? nu! luĭ cuconu Matachi? nu! luĭ *kir* Manoli? nicĭ atâta!.. prin urmare numaĭ Adeleĭ.

Balaşa. — El? sĕ îndrĕznească... Adeluţiĭ mele?.. Aşteaptă, marţafoĭule, sĕ te 'nvĕţ eŭ a zădărî fetele. (merge la uşa din fund şi strigă) Savo! Savo!

Nalbă. — Da ce vreĭ sĕ facĭ?

Balaşa. — Veĭ viḑea d-ta... Savo!

SCENA XIII.

Ceĭ de'nainte, **Sava.**

Sava. — (intrând prin fund) Aud, gĭupineasă.

Balaşa. — Savo, veḑĭ pe domnişoru cel de colo?

Sava. — (la fereastă) Îl vĕd.

Balaşa. — Aleargă ĭute de'ĭ spune că'l pofteşte boĭerĭul sus; ear' de n'a vra cumva sĕ vie, unflă'l în spinare şi'l adă aicĭ, hurduz, burduz.

Sava. — Bine, gĭupineasă (ese alergând.)

Nalbă. — Ce gând aĭ, Bălaşă?..

Balaşa. — Ce gând am? Vaĭ! batĕ'l aşa şi pe dincolo venetic! Auḑĭ, sĕ vie un puşchĭŭ din lume ca sĕ fure minţile copileĭ? Sĕ'mĭ smulgĕ garofiţa de la sîn ş'apoĭ sĕ fugă cu ea peste nouĕ mărĭ şi ţĕrĭ?.. Heĭ! doar' âncă n'o închis ochiĭ Bălaşa... N'am crescut-o eŭ, n'am discântat-o eŭ, n'am hărăcsit-o eŭ de florĭ de cuc... Adeluţa 'ĭ a mea; n'are sĕ s'amestece nime unde nu 'ĭ ferbe oala... M'aţĭ auḑit? Nime!

Nalbă. — Cum? nicĭ eŭ care 'ĭ sûnt tată?

Manole. — Nicĭ eŭ care am sĕ'ĭ fiŭ socru?

Caliopi. — Nicĭ eŭ care am sĕ'ĭ fiŭ maştigă.

Balaşa. — Nicĭ d-ta, nicĭ d-ta, nicĭ d-ta!.. Eŭ sûnt mama Adeluţiĭ, de când o murit rĕposata, Dumneḑĕŭ s'o erte! eŭ am învĕţat-o gospodăriea. Auḑĭ? nu 'ĭ-am dat creştere bună?.. nu 'ĭ-am dat educaţie!

Dar pentru gospodărie
Cine poate s'o întreacĕ?
Ca Adela cine scie,
Cine scie ca sĕ facĕ
    Dulceţurĭ bune,
    Vutcĭ de minune,
Păstrămurĭ, pască şi cozonac?
    Şi aluaturĭ
    Şi marinaturĭ
Şi cataifurĭ şi caimac?
    Pohacĭ, plăcinte
    Grase ferbinte
Sĕ le mănânce chĭar împĕraţĭ;
    Varză, bulĭonurĭ
    Dobă, jambonurĭ
Şi bujăniţă de muşchĭ svêntaţĭ.

Dar! bujăniţă!.. degeaba daĭ din umerĭ *kir* Manoli; poate că ştiĭ d-ta s'o facĭ maĭ bună? Cum aĭ ḑis?

Manole. — Da dă'mĭ pace, gĭupineasă, că nu ḑic nimică.

Balaşa. — Apoĭ, ean sĕ te 'mpingĕ pĕcatu sĕ ḑicĭ din protivă. (caută pe fereastă.) Eaca, nu se maĭ vede. 'L-a fi unflat Sava pe sus.

SCENA XIV.

Ceĭ de'nainte, **Sava.**

Sava. — Gĭupineasă, 'l-am adus.

Toţĭ. — Unde 'ĭ?

Sava. — Suĭe scările. (ese.)

Balaşa. — Bine! Sĕ 'l luăm la depănat.

Nalbă. — Ce sĕ'ĭ spunem? Cucoană Caliopi, sĕ'ĭ vorbeştĭ d-ta.

Caliopi. — Ba d-ta, cucoane Matachi, ca stăpânul caseĭ.

Nalbă. — Eŭ îs cam ĭute, şi...

Balaşa. — (în parte) Ĭute ca nalba.

Nalbă. — Socot c'ar fi maĭ potrivit sĕ vorbească *kir* Manoli, ca socru...

Manole. — Eŭ? bucuros; însă nu ştiŭ cum sĕ 'ncep; prin urmare tot maĭ cuviincĭos îĭ cuconu Matachi, ca părinte...

Nalbă. — Dacă n'aşĭ fi ĭute...

Balaşa. — Mări, ce vĕ poftiţĭ ca Greciĭ la temniţă? Las' că'ĭ grăeşte Bălaşa. Eată'l!

SCENA XV.

Ceĭ de'nainte, **Radu.**

Radu. — Domnilor!.. Un curier extraordinar, în chip de ţigan, a venit sĕ mĕ învite aicĭ din partea stăpânuluĭ seŭ... Cine 'ĭ mĕ rog stăpânul pomenituluĭ balaur?

Nalbă. — (blând) Eŭ, domnule.

Radu. — Domnul meŭ, eată-mĕ d'inaintea d-tale. Ce poftescĭ?

Nalbă — Eŭ?.. Întreabă pe cocoana Caliopi.

Caliopi. — Ba, *pardon*... pe *kir* Manoli.

Manole. — Ba pe gĭupineasa Bălaşa.

Radu. — A!.. Se vede eă ne jucăm de-a baba-oarba.

Balaşa. — (atinsă) Ce baba-oarbă?.. Cine 'ĭ baba-oarbă?.. N'audĭ, *mosĭu* cela?..

Radu. — Mie 'mĭ vorbescĭ, jupăneasă?

Balaşa — D-tale... Se vede că'ţĭ plac fetele?

Radu. — Cum nu?.. când îs frumuşele... dar' ce are a face?..

Balaşa. — Îţĭ plac!.. şi de-aceea te furişĕzĭ pe sub gardurile oamenilor?

Radu. — Eŭ?

Balaşa. — Şi facĭ sĕmne la ferestrele caselor?

Radu. — (În parte) E lipsită!

Balaşa. — Facĭ sĕmne, ha? Aşa, cu mânile, ca o moară de vênt şi cu capu, aşa, ca un cal ce se apără de muscă?

Radu. — (luĭ Nalba) Domnule, esplică'mĭ, te rog, cimiliturile jupăneseĭ.

Nalbă. — Ce sĕ'ţĭ esplic, domnule... În douĕ

cuvinte îţĭ spun curat că'ţĭ perḑĭ timpul în zădar... Copila mea nu'ĭ de-acele...

Radu. — De care?

Nalbă. — Copila mea are creştere bună, domnule.

Balaşa. — Are dar; că eŭ am crescut-o, eŭ am...

Radu. — Ş'apoĭ?.. Ce mĕ priveşte pe mine?

Balaşa. — Dacă nu te priveşte, de ce caţĭ s'o scoţĭ din minte cu schimonositurile d-tale?.. De ce te-aĭ aşĕḑat d'incolo de grădină în façă cu fereastra eĭ? De ce 'ĭ facĭ sĕmne cu mâna şi te uĭţĭ la dînsa cu ochĭana? Nu ţi'ĭ ruşine ca să te porţĭ ca un sare-gardurĭ?

Radu. — A! înţeleg acum... Ha, ha, ha, ha, ha!

Balaşa. — Ean auḑi'l că şi rîde! are obraz sĕ rídĕ!

Toţĭ. — Rîde!

Radu. — Mĕ ertaţĭ, dar', ḑeŭ! nu mĕ pot opri de ris... prepusurile d-voastre sûnt atât de comice!..

Balaşa. — Ce sûnt?.. Ean maĭ ḑi odată?

Radu. — Domnilor! în câteva cuvinte vĕ pot linişti... Aţĭ creḑut că fac curte prin semne telegrafice nu sciŭ căreĭ domnişoare de aicĭ? V'aţĭ înşelat. Dacă m'am aşeḑat cu instrumentele mele pe movila de lângă grădină, am făcut-o ca sĕ ridic planul loculuĭ pe unde are sĕ trécĕ drumul de fer.

Toţĭ. — Planul... loculuĭ drumuluĭ de fer!

Radu. — Dar, domnilor! Companiea drumuluĭ de fer m'a însărcinat cu ridicarea planuluĭ; căcĭ sûnt inginer topograf.

Balaşa. — Potograf!

Nalbă. — Şi pe unde, mĕ rog, are sĕ treacĕ drumu?

Radu. — De-a lungul moşieĭ acesteĭa.

Nalbă. — De-a lungu? . . Să mi se strice o mulţime de fălcĭ de-arătură şi de fênaţ?

Manole. — Pagubă însĕmnătoare!

Radu. — (scoţênd un plan din carton) Eată liniea trasă aicĭ pe plan. Ea începe de la hotarul moşieĭ, trece prin pădure . . .

Nalbă. — Sĕ 'mĭ taĭe şi pădurea?

Radu. — Cotigesce pe lângă eaz, apoĭ apucă drept prin grădina boĭeréscă, şi chĭar drept . . .

Nalbă. — Prin mijlocu caseĭ poate?

Radu. — Precum ḑicĭ; chĭar prin mijlocul caseĭ . . . Îm pare reŭ, domnul meŭ; însă avem sĕ fim siliţĭ a'ţĭ da casa la pămênt, pentru ca sĕ trécĕ drumul.

Nalbă. — (furios) Casa mea!

Manole. — Casa luĭ!

Nalbă. — Dărăpănată!

Caliopi. — Cu grădină!

Balaşa. — Şi cămară!

Radu. — Tot!

Balaşa. — Ca pe vremea Enicerilor!

Radu. — Ba nu, căcĭ Eniceriĭ nu daŭ despăgubire.

(Nalbă, Manole, Caliopi şi Balaşa se apropie de Radu şi vorbesc o dată cu toţiĭ.)

Nalbă. — Şi socoţĭ d-ta c'oĭŭ lăsa eŭ sĕ 'mĭ stricaţĭ bunătate de casă, unde m'am născut, unde-am crescut, unde m'am însurat, unde 'mĭ-aŭ murit rĕposata? Odată cu capu!

Balaşa. — Şi socoţĭ d-ta c'oĭŭ lăsa eŭ sĕ stricĭ bunătate de casă, unde-am trăit ş'am înbĕtrânit cu cheile în mână, şi unde-am crescut pe Adeluţă? Odată cu capu!

Manole. — Şi socoţĭ d-ta c'oĭŭ lăsa eŭ să stricaţĭ bunătate de casă unde m'am deprins a veni de douĕ-

ḑĕcĭ ş'atâţĭ de anĭ, şi care are sĕ fie ḑestrea mireseĭ? Odată cu capu!

Caliopi. — Şi socoţĭ d-ta c'oĭŭ lăsa eŭ sĕ stricaţĭ bunătate de casă unde-am sĕ mĕ mărit, sĕ fiŭ stăpână, şi sĕ 'mĭ fac cuĭbu fericiriĭ mele căsătorescĭ? Odată cu capu!

Radu. — Încet, încet nu vĕ aprindeţĭ.

Nalbă. — Ce sĕ nu m'aprind? Eŭ sûnt ĭute, domnule. Auḑĭ? Sĕ mĕ păgubească de nu ştiŭ câte fălcĭ de pămênt, pentru ce? pentru un drum de fer!.. par' că noĭ n'am trăit pĕn' acum şi fără drumurĭ.

Manole. — Ba am trăit şi ne-a mers bine, slavă Domnuluĭ!

Radu. — Bine, dar!.. şi mar cu sémă móle... prin glod... cu carul... Hăĭs tălăşman, ça boean!.. şi boiĭ se spetesc întinḑênd la jug şi carul scârţie prin glod, şi bĭetul român asudă bătênd cu prăjina în boiĭ luĭ... Hăĭs boţolan, ça prian!.. şi roata dă într'o groapă şi carul se frânge!.. Ha ho! ha ho!.. Daĭ la deal? e pre înalt... Daĭ la vale? e pre răpide... Daĭ pe şes, e pre mlăştinos!.. sosescĭ la malul uneĭ ape? pod nu'ĭ! Ha ho! ha ho!.. Carul stă ear' pe loc!... şi tot astfel, când cauţi ţéra ca şi carul remâne înglodată, în timp ce ţerile vecine merg înainte cu răpeḑicĭunea gânduluĭ.

Nalbă. — Ş'apoĭ?.. Meargă sănĕtoase... Ce ne pasă nouĕ?

Manole. — Ce avem noĭ a înpărţi cu ele?

Balaşa. — (luĭ Manole) Te 'ntreb?

Radu. — Ce-avem a înpărţi? Avem a înpărţi binefacerile civilisaţieĭ şi raḑele aceluĭ soare modern ce pórtă falnicul nume de progres. Avem a înpărţi cu alte popóre comorile pămêntuluĭ nostru şi a lua în

schimb de la ele ceea ce ne lipsesce : industrie, arte, cunoscinţe folositóre ţeriĭ. Avem a proba că şi noĭ sûntem demnĭ de a face parte din marea familie europeană, care păşesce cătră un viitor măreţ. Avem a ne feri de a fi porecliţĭ : Cârtiţile Europeĭ . . . Şi pentru tóte aceste, pentru ca sĕ păşim ca tótă lumea pe calea ce se deschide înaintea nóstră, ne trebue drumurĭ de fer, domnilor, precum ne-aŭ trebuit telegraful electric şi marele reforme de care se bucură Româniea.

Nalbă. — Ba că chĭar!

Manole. — Ama!

Radu. — Dar! drumurĭ de fer, care nu vor pune în relaţie cu lumea întrégă; drumurĭ de fer, care vor înlesni transportul ródelor munciĭ nóstre; drumurĭ de fer, care ne vor înḑeci şi înmiĭ averile; drumurĭ de fer, care, la cas de bólă, ne vor da mijlocul a ne procura ajutorul sciinţeĭ medicale; drumurĭ de fer, care ne vor scăpa de ruină şi de mórte; dar! drumurĭ de fer, domnilor, adică: înflorirea, întinerirea, reînvierea Patrieĭ nóstre.

Drumul dĕ fer este un Zmeŭ
Ce trece munţĭ în sborul seŭ
Şi rîurĭ, mărĭ şi văĭ adâncĭ
Şi bălţĭ şi rîpĭ şi 'nalte stâncĭ.

Drumul de fer cu-aripĭ de foc
Duce luminĭ în orĭ ce loc,
Şi 'n calea luĭ nasce belşug,
Şi 'n urma luĭ lipsele fug.

Drumul de fer unesce 'n sbor
Orĭ ce popor cu alt popor,
Ş'aprinde-amor duĭos, frăţesc
In orĭ ce suflet omenesc.

Nalbă. — Palavre, domnule, palavre!.. aşa ne-aţĭ asurḑit cu vorbe marĭ pĕn' ce ne-aţì luat moşiile şi ne-aţĭ făcut una cu locuitoriĭ... Palavre franţusescĭ! Drumurile de fer aŭ sĕ îmbogăţască pe străiniĭ care le-or face, ear' nu pe noĭ.

Radu. — Eaca!.. Nu cumva veţĭ pretinde ca străiniĭ sĕ ne aducĕ în ţéră sciinţa lor... pentru hatîrul ochilor noştri ceĭ frumoşĭ? Eĭ domnilor! sĕ fim drepţĭ şi sĕ ne ferim de a ne potrivi acelor ce tot strig în contra străinilor; căcĭ am cădea în trista categorie de oamenĭ nerecunoscĕtorĭ... Ţerilor civilisate străine sûntem datorĭ noĭ, Româniĭ, cu luminile ce avem astăḑĭ; prin urmare, când străiniĭ voĭesc sĕ înzestreze Românìea cu instituţiĭ folositóre, trebue sĕ le întindem mânile cu dragoste, trebue sĕ 'ĭ încuragĭăm, dându-le avantage potrivite cu sacrificiile lor, ear' nu sĕ facem ca orbul din basme, care a spart capul celuĭ ce 'ĭ-a arătat drumul.

Nalbă. — Toate aceste 's frumoase, domnule, dar' eŭ unul sûnt hotărît sĕ nu las ca sĕ treacĕ drumul d-tale pe moşiea mea.

Radu. — Pre bine; însă cum îl veĭ opri?

Nalbă. — Moiŭ aţine la hotar cu paru, dac' a trebui.

Radu. — Ha, ha, ha, ha!

Nalbă. — S'aŭ maĭ bine m'oiŭ duce la Bucureştĭ ca sĕ intrigarisĕsc în contra luĭ. Helbet!.. doar oĭŭ găsi eŭ acolo oamenĭ cu cap, care sĕ înţeleagĕ lucrurile ca mine.

Radu. — Nu cred.

Nalbă. — Auḑĭ? palavre; drumul de fer îĭ Zmeŭ cu aripĭ de foc... trece peste munţĭ *ke ta lipa*... poveste de mancă... par' c'am fi copiĭ... Maĭ bine

carul cu boĭ, de cât drumurĭ de fer... Nu'ĭ aşa, boĭerĭ d-voastră?

Manole. — Aşa!..

SCENA XI.

Ceĭ de'nainte, **Adela**.

Adela. — Ce cértă 'ĭ aicĭ, mamă Balaşă?

Balaşa. — Nu 'ĭ nimică, Adeluţă... S'o aprins boĭerĭu.

Radu. — Adela!

Adela. — Radu!

(Se apropie cu bucurie unul de altul.)

Toţĭ. — (în parte). Se cunosc!

Radu. — Cum de vĕ găsesc aicĭ?

Adela. — Aicĭ e moşiea talăluĭ meŭ.

Nalbă. — Ean ascultă, domnule, de unde cunoştĭ pe fiĭcă-mea?

Radu. — Am avut onorul de a 'ĭ fi presentat la Iaşĭ.

Balaşa. — (în parte) Aista 'ĭ potografu!

Nalbă. — Aşa?.. Apoĭ de ce m'aĭ înşĕlat, spiundu'mĭ că nu făceaĭ nimĕruĭ din casă sĕmne maĭ adinioarea?

Radu. — Domnule, vĕ încredinţez...

Nalbă. — Aĭ vrut sĕ 'ţĭ baţĭ gĭoc de mine?

Caliopi. — Şi de mine?

Manole. — Şi de mine?

Balaşa. — (în parte, arătând pe Manole). Na şi el!..

Radu. — Domnilor, vĕ rog sĕ m'ascultaţĭ...

Nalbă. — Ce sĕ te-ascult?.. ear' palavre?.. Ha,

ha! vreĭ sĕ 'mĭ facĭ drumurĭ prin casă, şi caţĭ sĕ'mĭ amăgeştĭ copila!

Adela. — (cu rugăminte). Tată...

Radu. — Domnule...

Nalbă. — Afară, berbantule!

Radu. — (indignat) Domnule...

Nalbă. — Afară pĕn' nu mĕ ĭuţesc.

Radu. — Aĭ noroc, domnule, că eştĭ părintele Adeleĭ... (ese prin fund)

Nalbă. — Părinte, nepărinte, afară din casa mea... şi cât pentru d-ta, duducă, care cunoştĭ inginerĭ, sĕ nu te maĭ arăţĭ în ochiĭ meĭ, neruşinato!

Adela. — (plângênd) A!

Balaşa. — Ce face?.. puşche pe limbă'ţĭ.

Nalbă. — Tacĭ nebună bĕtrână ce eştĭ, că numaĭ vorba 'ĭ de tine... nu eştĭ nicĭ de-o ispravă... De aḑĭ înainte nu 'mĭ trebueştĭ... Mergĭ de 'ţĭ cată loc aĭurea.

Balaşa. — (furioasă) Cum aĭ ḑis? Mĕ daĭ afară după 25 de anĭ de slujbă, pe mine Balaşa?... şi socoţĭ poate că m'oĭŭ duce cu una, cu douĕ?.. c'oĭŭ lăsa eŭ pe Adeluţa... garofiţa măsiĭ?.. care-am crescut-o, (plângênd) am discântat-o, am hărăcsit-o...

Adela. — Tată, tată, értă pe mama Balaşa...

Nalbă. — Lipsiţĭ amêndouĕ... Să nu vĕ maĭ vĕd.

Adela. — Ah! mamă... (leşină în braçele Balaşeĭ.)

Balaşa. — Vaĭ de mine! 'Mĭ-o ucis puĭu, hapsînu draculuĭ... Adelă... Adeluţă... (o aşeḑă pe canape.)

Toţĭ. — A leşinat!.. Colonie... oçet... pene arse la nas.

Balaşa. — Ghĭaçă, ghĭaçă... Aduceţĭ un lighean cu ghĭaçă.

Caliopi. — Aleargă degrabă la gheçărie, *kir* Manoli.

Manole. — Eaca mĕ duc. (ese prin stânga).

Nalbă. — (buĭmăcit) Bălaşo... nu 'şĭ vine 'n simţirĭ?

Balaşa. — Fugĭ, căpcăunule, că 'mĭ-aĭ omorît odoru... Adeluţa mătuşiĭ.

Nalbă. — (lângă Adela) Adelă...

Caliopi. — E nesimţitoare... ar trebui un doftor.

Nalbă. — Dar un doftor... Sĕ trimetim îndată...

Balaşa. — Unde să trimetim?.. Cale de triĭ poştĭ de-aicĭ nu se găseşte nicĭ doftor, nicĭ spiţer... Ar trebui o ḑi 'ntreagă ca sĕ meargĕ un om pĕn' la târg.

Caliopi. — Dac'ar fi un drum de fer pe moşie, într'o clipă ar sosi doftorul aicĭ.

Nalbă. — (năuc) Dar... un drum de fer... bine ḑicĭ.

Balaşa. — Ce maĭ pomeneştĭ de drum de fer, cucoană Caliopi! N'aĭ auḑit că boĭerĭu vra sĕ s'aţie cu paru la hotar?..

Nalbă. — Eĭ! aşa... am ḑis-o... dar' mĕ căesc... (cu desperare) Aşĭ da acu şi moşiea 'ntreagă, numaĭ sĕ scape Adela... Treacĕ drumul de fer prin pădure, prin grădină, prin casă... pe unde 'ĭ-a plăçea... treacĕ chĭar peste trupul meŭ, numaĭ sĕ nu'mĭ perd copila... Adeluţă, vină'ţĭ în simţirĭ... 'ţĭ-oĭŭ da ce'ĭ vrea, oĭŭ împlini toate dorinţile tale.

Balaşa. — (în parte) Bĭetu boĭerĭŭ... plânge!

Nalbă. — Bălaşă!.. tu 'mĭ-aĭ crescut-o, tu sĕ 'mĭ-o scapĭ de moarte... auḑĭ tu?.. Spune ce sĕ fac?.. ce sĕ fac, săracul de mine!

Balaşa. — Ce sĕ facĭ? s'o mărițĭ cu potografu.

Nalbă. — Care potograf?

Balaşa. — Cel de diniaore, care 'l-aĭ dat afară, şi care se ĭubeşte cu Adela.

Nalbă. — Fie... dar' unde 'ĭ, unde 'ĭ?

Balaşa. — Unde-a fi, n'aĭ grijă... îl aduc eŭ cu ulcica...

Nalbă. — Adă'l!

Caliopi. — Aĭ sĕ vrăjescĭ?

Balaşa. — Am. (scoate din buzunar o ulcică şi o vărguţă şi începe a descânta iute.) Tăceţĭ molcu, sĕ nu 'mĭ smintiţĭ vraja... Sss!

(Descântă învêrtind vĕrguţa în ulcică.)

Vĕrguţă de alun,
Acum într'un cés bun,
Prefă-te balaur
Cu solḑiĭ de aur,
Şi pe cel dus
Adă'l pe sus;
Ca un nebun,
Pe-o prăjină de alun.

Nalbă şi Caliopi. — Vine?

Balaşa. — Vine, vine... eată'l sositor.

SCENA XVII.

Ceĭ de'nainte, **Sava.**

Sava. — Gĭupineasă, gĭupineasă...

Balaşa. — Carnacsî.

Sava. — Săriţĭ!.. Cuconaşu Manolachi o răpit pe Ioana.

Toţĭ. — Cum?

Sava. — 'L-am vĕḑut cu ochiĭ meĭ... din dosu grajdĭuluĭ, apucând pe Ioana în braçe, sărind cu ea în brişcă, şi luând drumu spre eaz.

Caliopi. — A fugit Manolachi?.. cu sacul meŭ!.. Vaĭ de mine!.. aleargă Savo!..

(Sava ese alergând.)

Nalbă. — Ce sac?

Caliopi. — (desperată) Sacul meŭ de voïagĭŭ în care aveam 3000 de galbinĭ şi corespondenţa de amor a maïoruluĭ... Săraca de mine!

Nalbă. — Corespondenţă de a maïor... de amor a maïoruluĭ!.. Ha, ha! cucoană... aveaĭ corespondenţă de a maïor... cu alţiĭ?..

Caliopi. — Ah!.. ce am spus!.. ah! ah! (cade în istericale pe canapeoa din stânga.)

Nalbă. — Bălaşă... nu mě lăsa... îmĭ vine-ameţală...

Balaşa. — Altă bele, acu!.. Mergĭ ĭute de 'ţĭ pune la cap un şervet cu ghĭaçă.

Nalbă. — (eşind prin stânga, ameţit) Ghĭaçă... a maïor... Adela...

Caliopi. — (în spasmurĭ) Sacul... baniĭ... maïorul...

Balaşa. — Ean priveşte ce frumos o prinde!.. coşcogea spanchĭe cu istericale... Se vede că cucoana era scrisă la oaste... Aferim!

Caliopi — Sacul... sacul...

SCENA XVIII.

Ceĭ de'nainte, **Sava, Ioana.**

Sava. — (aducênd sacul) Eaca sacu... eaca şi Ioana... (pune sacul în braçele Caliopiĭ.)

Caliopi. — (trezindu-se) Sacul!.. el e! săcuşorul meŭ... averea me... eată'l!.. Nu'ĭ lipsesce nimic?.. (deschide sacul şi 'l ecsaminează.)

Bălaşa. — Dar' cum aĭ scăpat, fa, din ghĭarěle hoţuluĭ?

Ioana. — Un străin m'o audit strigând: agĭutor; o eşit înaintea cailor, 'ĭ-o oprit, şi cuconaşu Manolachi cum 'l-o vĕdut, o sărit spăriet din brişcă ş'o apucat fuga pe câmpĭ.

Balaşa. — Da unde'ĭ străinu?

Ioana. — Nu ştiŭ . . . el m'o adus în curte cu brişca, ş'apoĭ s'o făcut nevĕdut.

Balaşa. — (în parte) El a fi, potografu! . . Sĕ'ĭ maĭ vrăjĕsc . . . doar' a vini maĭ degrabă. (începe iar' a vrăji şi a descânta.)

Vĕrguţă de alun,
Adă'l într'un cés bun;
Cu ĭuţeala vêntuluĭ
Pe façă pămêntuluĭ;
Ear' copila sĕ 'nflorésca,
Pe loc sĕ se curăţésca
De fapt
De dat
De pâră
De ură
De întristare
Şi de vătămare.
Ursitul să vie
Fata sĕ re'nvie
Curată
Luminată
Ca sĕ fie măritată.

SCENA XIX.

Ceĭ d'inante, Radu.

Toţĭ. — Eată'l!

Radu. — *Pardon* . . . m'am întors aicĭ ca sĕ vĕ spun . . .

Balaşa. — Sss?
Radu. — Ce'ĭ?
Balaşa. — (o arată pe Adela.)
Radu. — Ce vĕd! Adela leşinată! (se apropie de Adela) Adelă... Adelă!

SCENA XX.

Ceĭ de'nainte, **Nalbă** (legat cu un şervet la cap), **Manole** (cu un lighean în mână.)

Manole. — Eată ghĭaça!
Balaşa. — Sss!

(Manole remâne încremenit lângă uşă.)

Nalbă. — Ce 'ĭ?
Balaşa. — (arătând pe Radu) Potografu.
Nalbă. — A vinit?
Balaşa. — 'L-am adus cu ulcica.
Nalbă. — Ce face-acolo?
Balaşa. — Sss!!
Radu. — (cu glasul uĭmit) Adelă, Adelă... Ascultă glasul meŭ... Eŭ sûnt lângă tine... eŭ, Radu, care te ĭubesc ca pe ângerul tinereţilor mele; eŭ, care 'mĭ-aşĭ da vieaţa pentru tine.
Manole. — Ce ḑice?.. ce ḑice?
Balaşa. — Sss!!
Radu. — Adelă, din lumea în care te găsescĭ întoarce-te ear' pentru noĭ, ca sĕ veḑĭ cum te plângem, cum te dorim, cât te ĭubim... Adelă!
Adela. — (deşteptându-se) Unde sûnt?.. Cine mĕ chĭamă? Radu! Radu!.. Ah! (Se pleacă pe umĕrul luĭ Radu.)

Radu. — Scumpa me!

Nalbă. — (păşind spre Adela,) A înviet copila!

Adela. — (spăĭmântată) Tată-meŭ!.. fugĭ Radule!

Radu. — N'aĭ frică, scumpa me... Nicĭ mórtea nu mĕ va putea smulge de lângă tine... De-a fi chĭar sĕ ne ucidĕ părintele teŭ, om muri împreună unul lângă altul...

Nalbă. — (viind lângă Adela) Sĕ vĕ ucid eŭ?.. mĕ ferească Dumnedeŭ! Maĭ bine vĕ voĭŭ cununa, ca sĕ fac fericirea voastră... şi sĕ viŭ de hac luĭ *kir* Manoli.

Manole. — Aud?

Adela. — (serutând mâna luĭ Nalbă) Bunul meŭ părinte!

Balaşa. — Aşa maĭ viĭ de-acasă, cucoane.

Radu. — Domnule... cum sĕ vĕ probez recunoscinţa me?

Nalbă. — Cum?.. Fericind pe Adela şi făcêndu'mĭ drumurĭ de fer pe toată moşiea.

Caliopi. — Bravo, bravo, amicul meŭ!

Nalbă. — Cât pentru d-ta cucoană Caliopi, îşĭ poftoresc s'agĭungĭ din maĭoreasă, ghinĕrăreasă.

Caliopi. — *Merci*... Mĕ duc la Iaşĭ sĕ mĕ mărit cu maĭorul.

Nalbă. — Călĕtorie... (în parte) sprêncenată.

Manole. — Eĭ bine; eŭ ce fac cu ligheanu ist de ghĭaçă?

Balaşa. — Bagă'l în sîn, *kir* Manoli.

Manole. — Ear cu fiĭul meŭ, Manolachi?

Balaşa. — Trimete'l la volintirie pe malu Dunăriĭ.

Manole. — Cine?.. el volintir?.. bobocul tatiĭ?.. dar' nu 'ţĭ-am spus, gĭupineasă Bălaşă, că el âncă... (vorbesce Bălaşeĭ la ureche) n'a schimbat toţĭ dinţiĭ.

Balaşa. — Ha, ha, ha! mare natafleţ o maĭ fost.

Manole. — Natafleţ.

Adela. — Ce ridĭ, mamă Balaşă?

Balaşa. — Nimic... Ean *kir* Manole spune ghidușiĭ.

Toţĭ. — Ce ghiduşiĭ?

Balaşa. — Ci că...

Manole. — Sĕ mĕ 'ngropĭ de 'ĭ spune, gĭupineasă.

Balaşa. — Ci că... drumul de fer îĭ iscodirea draculuĭ.

Radu. — Chĭar aşa să fie, noĭ sĕ strigăm cu entusiasm: Vivat drumul de fer!

Toţĭ. — Vivat!

Drumul de fer unesce 'n sbor
Orĭ ce popor cu alt popor;
El va sădi amor frăţesc
În orĭ ce suflet românesc. (bis.)

(Cortina cade.)
